UPPSALA
UNIVERSITET

Internationell privaträtt

Studiematerial för terminskurs 6

Konventionstexter och förordningar

Maarit Jänterä-Jareborg
Marie Linton
Mosa Sayed

Uppsala universitet
Juridiska institutionen
Fr.o.m. HT 2021

Innehållsförteckning

1 Underhållsskyldighet

1.1 Konvention om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (antagen i Haag den 23 november 2007) 5

1.2 Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet 20

1.3 Rådets beslut om Europeiska gemenskapens ingående av Haag-protokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (med Protokollet, som bilaga) 41

2 Förmögenhetsrättsligt lagval

2.1 Konvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (*Romkonventionen* 1980) 48

2.2 Förenta nationernas konvention angående avtal om internationella köp av varor (11.4.1980, s.k. *CISG-konventionen)* 59

2.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 av den 17 juni 2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I) 64

2.4 Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II) 75

3 Domsrätt och verkställighet

3.1 Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (27.11.2003, s.k. ny *Bryssel II-förordning eller Bryssel II bis*) 85

3.2 Rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privat-rättens område (22.12.2000, s.k. *Bryssel I-förordning*) 105

3.3 Konvention om domstols behörighet och om erkännande och Verkställighet av domar på privaträttens område (30.10.2007, den s.k. *Luganokonventionen av år 2007*) 121

3.4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (omarbetning) (20.12.2012, den s.k. *2012 års Bryssel I-förordning*) 131

3.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella

bortföranden av barn (omarbetning)
(25.06.2019, den *s.k. nya Bryssel II-förordningen*) 152

4 Vårdnadstvister och olovligt bortförande av barn
4.1 Konvention om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn (1980 års Haagkonvention) 203
4.2 Konvention om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn (1996 års Haagkonvention) 212

5 Makars förmögenhetsförhållanden
5.1 Rådets förordning (EU) 2016/1103 av den 24 juni 2016 om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden 261

6 Arv
6.1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg 290

KONVENTION

om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar

(Ingicks den 23 november 2007)

DE STATER SOM HAR UNDERTECKNAT DENNA KONVENTION,

SOM ÖNSKAR förbättra samarbetet mellan stater när det gäller internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar,

SOM ÄR MEDVETNA OM behovet av förfaranden som leder till resultat samt är tillgängliga, snabba, effektiva, kostnadseffektiva, anpassade till olika situationer och rättvisa,

SOM ÖNSKAR bygga vidare på de bästa inslagen i befintliga Haagkonventioner och andra internationella instrument, särskilt Förenta nationernas konvention av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet,

SOM STRÄVAR EFTER att utnyttja de tekniska framsteg som gjorts och skapa ett flexibelt system som kan utvecklas i takt med att behoven ändras och nya möjligheter skapas genom ytterligare tekniska framsteg,

SOM ERINRAR OM att, enligt artiklarna 3 och 27 i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989,

— ska, vid alla åtgärder som rör barn, barnets bästa komma i främsta rummet,

— har varje barn rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling,

— har föräldrar eller andra som är ansvariga för barnet, inom ramen för sin förmåga och sina ekonomiska resurser, huvudansvaret för att säkerställa de levnadsvillkor som är nödvändiga för barnets utveckling,

— ska konventionsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder, inklusive ingående av internationella överenskommelser, för att säkerställa indrivning av underhåll för barnet från föräldrar eller andra ansvariga personer, särskilt i de fall då den person som har det ekonomiska ansvaret för barnet bor i en annan stat än barnet,

HAR BESLUTAT ATT ANTA DENNA KONVENTION OCH HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE BESTÄMMELSER.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte

Syftet med denna konvention är att säkerställa en effektiv internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar, särskilt genom att

a) inrätta ett övergripande system för samarbete mellan myndigheterna i de fördragsslutande staterna,

b) möjliggöra ansökningar om att erhålla avgöranden om underhåll,

c) tillhandahålla erkännande och verkställighet av avgöranden om underhåll, och

d) ställa krav på effektiva åtgärder för en snabb verkställighet av avgöranden om underhåll.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Denna konvention är tillämplig på

a) underhållsskyldighet, som grundar sig på ett föräldra–barn-förhållande, mot en person under 21 år,

b) erkännande och verkställighet, eller verkställighet, av ett avgörande om underhållsskyldighet mot make, om ansökan ges in tillsammans med ett anspråk som omfattas av a, och

c) med undantag för kapitel II och III, underhållsskyldighet mot make.

2. Varje fördragsslutande stat får, i enlighet med artikel 62, förbehålla sig rätten att begränsa tillämpningen av konventionen enligt punkt 1 a till personer under 18 år. En fördragsslutande stat som gör ett sådant förbehåll har inte rätt att kräva att konventionen ska tillämpas på personer i den åldersgrupp som undantas genom dess förbehåll.

3. Varje fördragsslutande stat får, i enlighet med artikel 63, förklara att den kommer att utvidga tillämpningen av hela eller delar av konventionen till sådan underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande, inbegripet särskilt skyldigheter med avseende på sårbara personer. En sådan förklaring ska ge upphov till förpliktelser mellan två fördragsslutande stater endast i den utsträckning som deras förklaringar omfattar samma underhållsskyldighet och samma delar av konventionen.

4. Bestämmelserna i denna konvention ska vara tillämpliga på barn, oavsett föräldrarnas civilstånd.

Artikel 3

Definitioner

I denna konvention avses med

a) underhållsberättigad: varje enskild person som har eller påstås ha rätt till underhållsbidrag,

b) underhållsskyldig: varje enskild person som är eller påstås vara skyldig att betala underhållsbidrag,

c) rättsligt bistånd: det bistånd som är nödvändigt för att parterna ska kunna få kännedom om och hävda sina rättigheter samt säkerställa att ansökningar behandlas fullständigt och effektivt i den anmodade staten. Sådant bistånd kan efter behov lämnas i form av juridisk rådgivning, hjälp med att lägga fram sin sak för en myndighet, juridiskt ombud och befrielse från rättegångskostnader,

d) skriftligt avtal: en överenskommelse som dokumenterats på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för senare användning,

e) avtal om underhållsbidrag: ett skriftligt avtal som rör betalning av underhållsbidrag och som har

i) upprättats eller registrerats som en officiell handling av en behörig myndighet, eller

ii) bestyrkts av, ingåtts vid, registrerats hos eller getts in till en behörig myndighet,

och som kan bli föremål för förnyad prövning och ändring av en behörig myndighet,

f) sårbar person: en person som, på grund av nedsatt eller bristande förmåga i sin personliga kapacitet, inte kan försörja sig själv.

KAPITEL II

ADMINISTRATIVT SAMARBETE

Artikel 4

Utseende av centralmyndigheter

1. Varje fördragsslutande stat ska utse en centralmyndighet som ska ha till uppgift att fullgöra de skyldigheter som åläggs sådana myndigheter enligt denna konvention.

2. Federala stater, stater med fler än ett rättssystem eller stater som har autonoma territoriella enheter får utse fler än en centralmyndighet och ange den territoriella eller den personliga omfattningen av deras befogenheter. Om en stat har utsett fler än en centralmyndighet ska den ange den centralmyndighet till vilken meddelanden kan sändas för vidarebefordran till behörig centralmyndighet inom den staten.

3. Uppgift om den centralmyndighet eller de centralmyndigheter som har utsetts, kontaktuppgifter för dessa, och i förekommande fall omfattningen av deras uppgifter enligt punkt 2 ska meddelas av en fördragsslutande stat till Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå i samband med att ratifikations- eller anslutningsinstrumentet deponeras eller en förklaring ges in i enlighet med artikel 61. Fördragsslutande stater ska utan dröjsmål underrätta den Permanenta byrån om varje förändring.

Artikel 5

Centralmyndigheters allmänna uppgifter

Centralmyndigheterna ska

a) samarbeta med varandra och främja samarbetet mellan behöriga myndigheter i sina stater för att uppnå ändamålen med denna konvention,

b) så långt som möjligt söka lösningar på de svårigheter som uppstår vid tillämpningen av denna konvention.

Artikel 6

Centralmyndigheters särskilda uppgifter

1. Centralmyndigheterna ska vara behjälpliga i samband med ansökningar enligt kapitel III. De ska särskilt

a) vidarebefordra och ta emot sådana ansökningar,

b) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden vad gäller sådana ansökningar.

2. I samband med sådana ansökningar ska centralmyndigheterna vidta alla lämpliga åtgärder för att

a) tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättsligt bistånd, när omständigheterna så kräver,

b) bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade,

c) bistå med att ta fram relevanta uppgifter om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomst och, om det är nödvändigt, andra ekonomiska förhållanden, inklusive lokalisering av tillgångar,

d) uppmuntra till samförståndslösningar för att på frivillig väg utverka utbetalning av underhåll, om så är lämpligt genom medling, förlikning eller liknande förfaranden,

e) underlätta pågående verkställighet av avgöranden om underhåll, inklusive eventuella utestående fordringar,

f) underlätta indrivning och snabb överföring av utbetalningar av underhåll,

g) underlätta erhållandet av skriftligt bevis eller annat bevis,

h) vara behjälpliga med att fastställa föräldraskap, när detta krävs för indrivningen av underhållet,

i) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder av territoriellt slag som syftar till att säkra utgången av en pågående ansökan om underhållsbidrag, samt

j) underlätta delgivningen av handlingar.

3. Centralmyndighetens uppgifter enligt denna artikel får, i den utsträckning det är möjligt enligt den berörda statens lag, utföras av offentliga organ eller andra organ som står under tillsyn av behöriga myndigheter i den staten. Uppgifter om alla sådana offentliga organ eller andra organ som utses, kontaktuppgifter för dessa samt omfattningen av deras uppgifter ska meddelas av en fördragsslutande stat till Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå. Fördragsslutande stater ska utan dröjsmål underrätta den Permanenta byrån om varje förändring.

4. Ingenting i denna artikel eller i artikel 7 ska förstås som att en centralmyndighet åläggs att utöva befogenheter som endast får utövas av rättsliga myndigheter enligt den anmodade statens lag.

Artikel 7

Framställningar om särskilda åtgärder

1. En centralmyndighet får göra en motiverad framställan till en annan centralmyndighet om vidtagande av lämpliga särskilda åtgärder enligt artikel 6.2 b, c, g, h, i och j, när ingen ansökan enligt artikel 10 handläggs. Den anmodade centralmyndigheten ska vidta sådana åtgärder som är lämpliga, om den är övertygad om att de är nödvändiga för att bistå en potentiell sökande att göra en ansökan enligt artikel 10 eller avgöra om ett sådant ansökningsförfarande bör inledas.

2. En centralmyndighet får även vidta särskilda åtgärder efter framställan av en annan centralmyndighet avseende mål om indrivning av underhåll med internationella inslag som pågår i den begärande staten.

Artikel 8

Centralmyndighetens kostnader

1. Varje centralmyndighet ska bära sina egna kostnader vid tillämpning av denna konvention.

2. Centralmyndigheter får inte ta ut någon avgift från en sökande för de tjänster som de tillhandahåller enligt denna konvention, utom för exceptionella kostnader i samband med en framställan om en särskild åtgärd enligt artikel 7.

3. Den anmodade centralmyndigheten får kräva ersättning för de exceptionella kostnader som avses i punkt 2 endast om sökanden i förväg har godkänt att tjänsterna tillhandahålls till denna kostnad.

KAPITEL III

ANSÖKNINGAR GENOM CENTRALMYNDIGHETER

Artikel 9

Ansökan genom centralmyndigheter

En ansökan enligt detta kapitel ska göras genom centralmyndigheten i den fördragsslutande stat där sökanden är bosatt till centralmyndigheten i den anmodade staten. Vid tillämpningen av denna bestämmelse anses en person som endast befinner sig i en viss stat inte vara bosatt där.

Artikel 10

Möjliga ansökningar

1. Följande ansökningar ska kunna göras i en begärande stat av en underhållsberättigad, som vill att underhållsbidrag ska drivas in enligt denna konvention:

a) erkännande eller erkännande och verkställighet av ett avgörande,

b) verkställighet av ett avgörande som meddelats eller erkänns i den anmodade staten,

c) erhållande av ett avgörande i den anmodade staten, om det inte finns något tidigare avgörande, inklusive om det behövs fastställande av föräldraskap,

d) erhållande av ett avgörande i den anmodade staten, om erkännande och verkställighet av ett avgörande inte är möjligt, eller vägras, på grund av att det saknas en grund för erkännande och verkställighet enligt artikel 20 eller på de grunder som anges i artikel 22 b eller e,

e) ändring av ett avgörande som meddelats i den anmodade staten, samt

f) ändring av ett avgörande som meddelats i en annan stat än den anmodade staten.

2. Följande ansökningar ska kunna göras i en begärande stat av en underhållsskyldig mot vilken det finns ett avgörande om underhållsskyldighet:

a) erkännande av ett avgörande, eller ett motsvarande förfarande, som leder till uppskjutande eller begränsning av verkställigheten av ett tidigare avgörande i den anmodade staten,

b) ändring av ett avgörande som meddelats i den anmodade staten, samt

c) ändring av ett avgörande som meddelats i en annan stat än den anmodade staten.

3. Om inte annat följer av denna konvention ska de ansökningar som avses i punkterna 1 och 2 handläggas enligt lagen i den anmodade staten, och de ansökningar som avses i punkterna 1 c–f och 2 b och c omfattas av de regler gällande behörighet som är tillämpliga i den anmodade staten.

Artikel 11

Ansökningens innehåll

1. Alla ansökningar enligt artikel 10 ska innehålla minst följande:

a) uppgift om vilken typ av ansökan eller ansökningar det gäller,

b) sökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive adress och födelsedatum,

c) svarandens namn och, om uppgifterna är kända, adress och födelsedatum,

d) namn och födelsedatum på de personer för vilka underhåll söks,

e) grunderna för ansökan,

f) när det gäller ansökningar från underhållsberättigade, uppgift om vart betalningen av underhållet ska sändas eller överföras elektroniskt,

g) med undantag för ansökningar enligt artikel 10.1 a och 10.2 a, alla uppgifter eller handlingar som den anmodade staten har angett i en förklaring i enlighet med artikel 63, samt

h) namn på och kontaktuppgifter för den person eller den enhet inom centralmyndigheten i den begärande staten som ansvarar för handläggningen av ansökan.

2. I förekommande fall, och i den mån uppgifterna är kända, ska ansökan även innefatta följande:

a) den underhållsberättigades ekonomiska förhållanden,

b) den underhållsskyldiges ekonomiska förhållanden, inklusive namn på och adress till den underhållsskyldiges arbetsgivare samt uppgifter om vilken typ av tillgångar den underhållsskyldige har och var dessa finns, samt

c) annan information som kan vara till hjälp för att lokalisera svaranden.

3. Ansökan ska åtföljas av alla nödvändiga kompletterande uppgifter eller dokumentation, inklusive handlingar rörande sökandens rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd. Vid ansökningar enligt artikel 10.1 a och 10.2 a ska ansökan åtföljas endast av de handlingar som anges i artikel 25.

4. En ansökan enligt artikel 10 får göras med användning av det formulär som rekommenderas och har getts ut av Haagkonferensen för internationell privaträtt.

Artikel 12

Vidarebefordran, mottagande samt handläggning av ansökningar och ärenden genom centralmyndigheter

1. Centralmyndigheten i den begärande staten ska bistå den sökande med att se till att ansökan åtföljs av alla handlingar och all information som, såvitt den känner till, är nödvändiga för att ansökan ska behandlas.

2. Centralmyndigheten i den begärande staten ska, när den anser att ansökan uppfyller kraven i denna konvention, på sökandens vägnar och med dennes medgivande vidarebefordra ansökan till centralmyndigheten i den anmodade staten. Ansökan ska åtföljas av formuläret för översändande i bilaga 1. Centralmyndigheten i den begärande staten ska, på framställan av centralmyndigheten i den anmodade staten, tillhandahålla en fullständig kopia av eventuella handlingar som anges i artiklarna 16.3, 25.1 a, b och d, 25.3 b och 30.3, bestyrkt av den behöriga myndigheten i ursprungsstaten.

3. Den anmodade centralmyndigheten ska inom sex veckor efter att ha mottagit ansökan bekräfta mottagandet med användning av formuläret i bilaga 2 och informera centralmyndigheten i den begärande staten om vilka inledande åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att behandla ansökan, och får begära ytterligare handlingar och information som behövs. Inom samma sexveckorsperiod ska den anmodade centralmyndigheten meddela den begärande centralmyndigheten namn och kontaktuppgifter för den person eller enhet som har ansvar för att besvara förfrågningar om hur behandlingen av ansökan fortskrider.

4. Inom tre månader efter bekräftelsen av mottagandet av ansökan ska den anmodade centralmyndigheten informera den begärande centralmyndigheten om ansökans status.

5. Begärande och anmodade centralmyndigheter ska hålla varandra informerade om

a) den person eller den enhet som är ansvarig för ett visst ärende,

b) hur ärendet fortskrider,

och ska i god tid svara på förfrågningar.

6. Centralmyndigheterna ska behandla ett ärende så snabbt som dess beskaffenhet tillåter.

7. Centralmyndigheterna ska använda sig av de snabbaste och mest effektiva kommunikationsmedlen som står till deras förfogande.

8. En anmodad centralmyndighet får vägra att behandla en ansökan endast om det är uppenbart att kraven i denna konvention inte är uppfyllda. I sådant fall ska den anmodade centralmyndigheten utan dröjsmål informera den begärande centralmyndigheten om skälen för vägran.

9. Den anmodade centralmyndigheten får inte avvisa en ansökan endast på grund av att det behövs kompletterande handlingar eller information. Den anmodade centralmyndigheten får emellertid anhålla om att den begärande centralmyndigheten tillhandahåller kompletteringen i fråga. Om den begärande centralmyndigheten inte gör detta inom tre månader, eller inom en längre period som bestämts av den anmodade centralmyndigheten, får den anmodade centralmyndigheten besluta att den inte längre kommer att behandla ansökan. I sådana fall ska den informera den begärande centralmyndigheten om detta beslut.

Artikel 13

Kommunikationssätt

Ansökningar som görs genom de fördragsslutande staternas centralmyndigheter i enlighet med detta kapitel, och alla handlingar eller uppgifter som bifogas dessa ansökningar eller tillhandahålls av en centralmyndighet, kan inte bestridas av den svarande enbart med hänvisning till det kommunikationsmedel eller kommunikationssätt som använts mellan de berörda centralmyndigheterna.

Artikel 14

Faktisk tillgång till förfaranden

1. Den anmodade staten ska tillhandahålla de sökande faktisk tillgång till förfaranden, inklusive verkställighets- och överklagandeförfaranden, som följer av ansökningar enligt detta kapitel.

2. För att säkerställa sådan faktisk tillgång ska den anmodade staten tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd i enlighet med artiklarna 14–17, såvida inte punkt 3 är tillämplig.

3. Den anmodade staten ska inte vara skyldig att tillhandahålla sådant kostnadsfritt rättsligt bistånd om och i den mån som förfarandena i den staten gör det möjligt för den sökande att föra sin talan utan att sådant bistånd behövs, och om centralmyndigheten tillhandahåller nödvändiga tjänster utan kostnad.

4. Rätten till kostnadsfritt rättsligt bistånd ska inte begränsas jämfört med det bistånd som tillhandahålls i motsvarande nationella mål.

5. Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas som garanti för betalning av kostnader och avgifter vid förfaranden enligt konventionen.

Artikel 15

Kostnadsfritt rättsligt bistånd vid ansökningar om underhåll till barn

1. Den anmodade staten ska tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd vid alla ansökningar som görs av en underhållsberättigad enligt detta kapitel avseende underhållsskyldighet, som grundar sig på ett föräldra–barnförhållande, mot en person under 21 år.

2. Utan hinder av punkt 1 får den anmodade staten, när det gäller andra ansökningar än sådana som avses i artikel 10.1 a och b och sådana ärenden som omfattas av artikel 20.4, vägra kostnadsfritt rättsligt bistånd, om den anser att en ansökan eller ett eventuellt överklagande, efter vad som framgår av omständigheterna, uppenbart saknar grund.

Artikel 16

Förklaring som möjliggör behovsprövning utifrån en bedömning av barnets medel

1. Utan hinder av vad som sägs i artikel 15.1 får en stat, i enlighet med artikel 63, förklara att den kommer att tillhandahålla kostnadsfritt rättsligt bistånd när det gäller andra ansökningar än sådana som avses i artikel 10.1 a och b och sådana ärenden som omfattas av artikel 20.4 efter en bedömning av barnets medel.

2. En stat ska, i samband med att en sådan förklaring avges, informera Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå om hur barnets medel kommer att bedömas och om de ekonomiska förutsättningar som ska uppfyllas.

3. En ansökan enligt punkt 1, som riktas till en stat som har avgett en sådan förklaring som avses i samma punkt, ska innefatta ett formellt intyg från sökanden, av vilket framgår att barnets medel uppfyller förutsättningarna enligt punkt 2. Den anmodade staten får begära ytterligare bevis avseende barnets medel endast om den har skälig anledning att anta att de uppgifter som sökanden har lämnat är felaktiga.

4. Om det mest förmånliga rättsliga bistånd som lagen i den anmodade staten föreskriver vid ansökningar enligt detta kapitel avseende underhållsskyldighet som grundas på ett föräldra–barnförhållande mot ett barn är förmånligare än det rättsliga bistånd som anges i punkterna 1–3, ska det mest förmånliga rättsliga biståndet tillhandahållas.

Artikel 17

Ansökningar som inte omfattas av artikel 15 eller artikel 16

För andra ansökningar enligt denna konvention än de som omfattas av artikel 15 eller artikel 16

a) får rätten till kostnadsfritt rättsligt bistånd göras beroende av en prövning av de tillgängliga medlen eller de faktiska omständigheterna, och

b) ska en sökande, som i ursprungsstaten har haft kostnadsfritt rättsligt bistånd, vid ett förfarande om erkännande och verkställighet ha rätt till kostnadsfritt rättsligt bistånd i åtminstone samma utsträckning som gäller under samma förhållanden enligt den anmodade statens lag.

KAPITEL IV

BEGRÄNSNINGAR I RÄTTEN ATT INLEDA ETT FÖRFARANDE

Artikel 18

Begränsning av förfaranden

1. Om ett avgörande har meddelats i en fördragsslutande stat där den underhållsberättigade har sin hemvist, kan talan för att ändra domen eller få ett nytt avgörande inte väckas av den underhållsskyldige i någon annan fördragsslutande stat, så länge som den underhållsberättigade fortsätter att ha sin hemvist i den stat där avgörandet meddelades.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas

a) om parterna, förutom vid tvister som rör underhållsskyldighet mot barn, skriftligen har avtalat att den andra fördragsslutande staten är behörig,

b) om den underhållsberättigade godtar den andra fördragsslutande statens behörighet, antingen uttryckligen eller genom att gå i svaromål utan att invända mot behörigheten vid första möjliga tillfälle,

c) om behörig myndighet i ursprungsstaten inte kan, eller vägrar, utöva behörighet för att ändra domen eller meddela en ny dom, eller

d) om det avgörande som meddelats i ursprungsstaten inte kan erkännas eller förklaras verkställbart i den fördragsslutande stat där ett förfarande för ett ändrat eller nytt avgörande övervägs.

KAPITEL V

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 19

Kapitlets tillämpningsområde

1. Detta kapitel ska tillämpas på avgöranden om underhållsskyldighet som meddelats av en rättslig eller en administrativ myndighet. Begreppet *avgörande* ska även omfatta en förlikning eller ett avtal som har ingåtts inför eller godkänts av en sådan myndighet. Ett avgörande kan inbegripa automatisk justering genom indexering och krav på betalning av utestående fordringar, retroaktivt underhåll eller ränta samt fastställande av kostnader och avgifter.

2. Om ett avgörande inte enbart rör underhållsskyldighet ska detta kapitel inverka endast på de delar av avgörandet som rör underhållsskyldighet.

3. Vid tillämpning av punkt 1 avses med *administrativ myndighet* ett offentligt organ vars beslut enligt lagen i den stat där organet är etablerat

a) kan bli föremål för överklagande till eller förnyad prövning av en rättslig myndighet, och

b) har liknande giltighet och verkan som ett avgörande av en rättslig myndighet i samma fråga.

4. Detta kapitel ska även tillämpas på avtal om underhållsbidrag enligt artikel 30.

5. Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på framställningar om erkännande och verkställighet som görs direkt till en behörig myndighet i den berörda staten i enlighet med artikel 37.

Artikel 20

Grunder för erkännande och verkställighet

1. Ett avgörande som meddelats i en fördragsslutande stat (*ursprungsstaten*) ska erkännas och verkställas i andra fördragsslutande stater om

a) svaranden hade sin hemvist i ursprungsstaten när talan väcktes,

b) svaranden har godtagit den berörda myndighetens behörighet, antingen uttryckligen eller genom att gå i svaromål utan att bestrida behörigheten vid första möjliga tillfälle,

c) den underhållsberättigade hade sin hemvist i ursprungsstaten när talan väcktes,

d) det barn som beviljats underhållsbidrag hade hemvist i ursprungsstaten när talan väcktes, förutsatt att svaranden har bott tillsammans med barnet i den staten eller har varit bosatt i den staten och betalat underhåll för barnet där,

e) parterna skriftligen har avtalat om behörigheten, med undantag för tvister som rör underhållsskyldighet mot barn, eller

f) avgörandet har meddelats av en myndighet som utövat sin behörighet i ett ärende om någons rättsliga status eller föräldraansvar, såvida inte denna behörighet grundade sig enbart på den ena partens medborgarskap.

2. En fördragsslutande stat får, i enlighet med artikel 62, anmäla ett förbehåll med avseende på punkt 1 c, e eller f.

3. En fördragsslutande stat som anmäler ett förbehåll enligt punkt 2 ska erkänna och verkställa ett avgörande om lagen i den staten, under motsvarande faktiska omständigheter ger eller skulle ha gett de egna myndigheterna behörighet att meddela ett sådant avgörande.

4. En fördragsslutande stat som till följd av ett förbehåll enligt punkt 2 inte kan erkänna ett avgörande ska, om den underhållsskyldige har hemvist i den staten, vidta alla lämpliga åtgärder för att utverka ett avgörande till förmån för den underhållsberättigade. Detta gäller inte direkta framställningar om erkännande och verkställighet enligt artikel 19.5 eller sådana underhållsanspråk som avses i artikel 2.1 b.

5. Ett avgörande till fördel för ett barn under 18 år, som inte kan erkännas uteslutande på grund av ett förbehåll avseende punkt 1 c, e eller f, ska godtas som grund för barnets rätt att komma i fråga för underhållsbidrag i den anmodade staten.

6. Ett avgörande ska erkännas endast om det har verkan i ursprungsstaten, och ska verkställas endast om det är verkställbart i ursprungsstaten.

Artikel 21

Avskiljande samt erkännande och verkställighet till viss del

1. Om den anmodade staten inte kan erkänna eller verkställa hela avgörandet, ska den erkänna eller verkställa varje sådan avskiljbar del av avgörandet som kan erkännas eller verkställas.

2. Det är alltid möjligt att ansöka om erkännande eller verkställighet till viss del av ett avgörande.

Artikel 22

Skäl för att vägra erkännande och verkställighet

Erkännande och verkställighet får vägras om

a) erkännande och verkställighet av avgörandet är uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den anmodade staten,

b) avgörandet har utverkats genom svikligt förfarande i samband med rättegången,

c) en rättegång mellan samma parter om samma sak pågår vid en myndighet i den anmodade staten och detta förfarande inleddes först,

d) avgörandet är oförenligt med ett avgörande mellan samma parter om samma sak som meddelats i den anmodade staten eller en annan stat, förutsatt att det sistnämnda avgörandet uppfyller de nödvändiga villkoren för att det ska kunna erkännas och verkställas i den anmodade staten,

e) i ett fall där svaranden har uteblivit eller inte varit företrädd vid förfarandet i ursprungsstaten, när

i) svaranden, då lagen i ursprungsstaten föreskriver att denne ska underrättas om förfarandet, inte har underrättats på vederbörligt sätt och inte har fått tillfälle att yttra sig, eller

ii) svaranden, då lagen i ursprungsstaten inte föreskriver att denne ska underrättas om förfarandet, inte har underrättats om avgörandet på vederbörligt sätt och inte har fått tillfälle att invända mot eller överklaga avgörandet på faktisk och rättslig grund, eller

f) avgörandet har meddelats i strid med artikel 18.

Artikel 23

Förfarande för en ansökan om erkännande och verkställighet

1. Om inget annat följer av bestämmelserna i denna konvention ska förfarandena för erkännande och verkställighet regleras av lagen i den anmodade staten.

2. Om en ansökan om erkännande och verkställighet av ett avgörande har gjorts genom centralmyndigheter i enlighet med kapitel III, ska den anmodade centralmyndigheten utan dröjsmål antingen

a) vidarebefordra ansökan till behörig myndighet, som utan dröjsmål ska förklara avgörandet verkställbart eller registrera det för verkställighet, eller

b) själv vidta sådana åtgärder, om den är behörig myndighet.

3. Om ansökan görs direkt till en behörig myndighet i den anmodade staten i enlighet med artikel 19.5, ska den myndigheten utan dröjsmål förklara avgörandet verkställbart eller registrera det för verkställighet.

4. En verkställbarhetsförklaring eller registrering får inte vägras på annan grund än den som anges i artikel 22 a. I detta skede har varken sökanden eller motparten rätt att yttra sig.

5. Sökanden och motparten ska omedelbart underrättas om verkställbarhetsförklaringen eller registreringen enligt punkterna 2 och 3, eller om en vägran av detta enligt punkt 4, och ges möjlighet att invända mot eller överklaga beslutet på faktisk och rättslig grund.

6. En invändning eller ett överklagande ska ges in inom 30 dagar från underrättelsen enligt punkt 5. Om den klagande parten inte är bosatt i den fördragsslutande stat där verkställbarhetsförklaringen eller registreringen gjordes eller vägrades, ska en invändning eller ett överklagande ges in inom 60 dagar från underrättelsen.

7. En invändning eller ett överklagande får endast avse följande:

a) skälen för att vägra erkännande och verkställighet enligt artikel 22,

b) grunderna för erkännande och verkställighet enligt artikel 20,

c) äktheten av eller helheten hos handlingar som översänts i enlighet med artikel 25.1 a, b eller d eller 25.3 b.

8. En invändning eller ett överklagande från en motpart får också grundas på att skulden har betalats, i den utsträckning som erkännandet och verkställigheten avser redan förfallna betalningar.

9. Sökanden och motparten ska utan dröjsmål underrättas om det beslut som fattats till följd av invändningen eller överklagandet.

10. Ett efterföljande överklagande, om ett sådant är tillåtet enligt lagen i den anmodade staten, ska inte leda till att verkställigheten skjuts upp, såvida det inte föreligger särskilda omständigheter.

11. Vid avgörande av frågor rörande erkännande och verkställighet, inklusive överklaganden, ska den behöriga myndigheten agera skyndsamt.

Artikel 24

Alternativt förfarande för en ansökan om erkännande och verkställighet

1. Utan hinder av vad som sägs i artikel 23.2–23.11 får en stat, i enlighet med artikel 63, förklara att den kommer att tillämpa det förfarande för erkännande och verkställighet som föreskrivs i den här artikeln.

2. Om en ansökan om erkännande och verkställighet av ett avgörande har gjorts genom centralmyndigheter i enlighet med kapitel III ska den anmodade centralmyndigheten utan dröjsmål antingen

a) vidarebefordra ansökan till behörig myndighet, som ska fatta beslut i anledning av ansökan om erkännande och verkställighet, eller

b) själv fatta sådant beslut, om den är behörig myndighet.

3. Ett beslut om erkännande och verkställighet ska meddelas av den behöriga myndigheten efter att motparten på vederbörligt sätt och utan dröjsmål har underrättats om förfarandet och båda parter har beretts tillräcklig möjlighet att yttra sig.

4. Den behöriga myndigheten får på eget initiativ pröva de grunder för att vägra erkännande och verkställighet som anges i artikel 22 a, c och d. Myndigheten får pröva samtliga grunder som anges i artiklarna 20, 22 och 23.7 c, om dessa har gjorts gällande av motparten eller om de i enlighet med artikel 25 framlagda handlingarna vid granskning ger upphov till tvivel beträffande dessa grunder.

5. Vägran att erkänna och verkställa ett avgörande får också grundas på att skulden har betalats, i den utsträckning som erkännandet och verkställigheten avser redan förfallna betalningar.

6. Ett efterföljande överklagande, om ett sådant är tillåtet enligt lagen i den anmodade staten, ska inte leda till att verkställigheten skjuts upp, såvida det inte föreligger särskilda omständigheter.

7. Vid avgörande av frågor rörande erkännande och verkställighet, inklusive överklaganden, ska den behöriga myndigheten agera skyndsamt.

Artikel 25

Handlingar

1. En ansökan om erkännande och verkställighet enligt artikel 23 eller artikel 24 ska åtföljas av följande:

a) det fullständiga avgörandet,

b) en handling som fastställer att avgörandet är verkställbart i ursprungsstaten och, om en administrativ myndighet har meddelat avgörandet, en handling som fastställer att kraven enligt artikel 19.3 är uppfyllda, såvida inte den berörda staten, i enlighet med artikel 57, har gett till känna att avgöranden som fattas av dess administrativa myndigheter alltid uppfyller dessa krav,

c) om motparten har uteblivit eller inte varit företrädd vid förfarandet i ursprungsstaten, en eller flera handlingar som, i förekommande fall, antingen intygar att motparten vederbörligen har underrättats om förfarandet och haft möjlighet att yttra sig, eller vederbörligen har underrättats om avgörandet och haft möjlighet att bestrida eller överklaga det på faktisk och rättslig grund,

d) om det behövs, en handling som visar utestående fordringar med uppgift om beräkningsdatum,

e) om det behövs, en handling innehållande information för att göra beräkningarna i fråga, om avgörandet innefattar automatisk indexjustering,

f) om det behövs, handlingar som visar i vilken omfattning sökanden har fått kostnadsfritt rättsligt bistånd i ursprungsstaten.

2. Efter en invändning eller ett överklagande i enlighet med artikel 23.7 c, eller på begäran av den behöriga myndigheten i den anmodade staten, ska en fullständig kopia av den berörda handlingen, bestyrkt av behörig myndighet i ursprungsstaten, tillhandahållas utan dröjsmål

a) av centralmyndigheten i den begärande staten, om ansökan har gjorts i enlighet med kapitel III,

b) av sökanden, om framställan gjorts direkt till en behörig myndighet i den anmodade staten.

3. En fördragsslutande stat får i enlighet med artikel 57 ge till känna

a) att en fullständig kopia av avgörandet, bestyrkt av behörig myndighet i ursprungsstaten, ska bifogas ansökan,

b) under vilka förhållanden staten i stället för det fullständiga avgörandet kommer att godta ett av behörig myndighet i ursprungsstaten upprättat sammandrag eller utdrag av avgörandet, vilket kan ske med användning av det formulär som rekommenderas och har getts ut av Haagkonferensen för internationell privaträtt, eller

c) att staten inte kräver en handling som fastställer att kraven i artikel 19.3 är uppfyllda.

Artikel 26

Förfarande för en ansökan om erkännande

Detta kapitel ska, i tillämpliga delar, gälla även för en ansökan om erkännande av ett avgörande, bortsett från att kravet på verkställbarhet ersätts av ett krav på att avgörandet har verkan i ursprungsstaten.

Artikel 27

Fastställda faktiska omständigheter

Behörig myndighet i den anmodade staten ska vara bunden av de faktiska omständigheter på vilka myndigheten i ursprungsstaten grundade sin behörighet.

Artikel 28

Ingen omprövning i sak

Behörig myndighet i den anmodade staten ska inte ompröva ett avgörande i sak.

Artikel 29

Inget krav på att barnet eller sökanden ska närvara personligen

Ett krav på barnets eller sökandens personliga närvaro ska inte uppställas i förfaranden som inleds i den anmodade staten enligt detta kapitel.

Artikel 30

Avtal om underhållsbidrag

1. Ett avtal om underhållsbidrag som ingåtts i en fördragsslutande stat ska kunna erkännas och verkställas som ett avgörande enligt detta kapitel, förutsatt att det är verkställbart som ett avgörande i ursprungsstaten.

2. Vid tillämpning av artikel 10.1 a och b och 10.2 a ska begreppet *avgörande* omfatta ett avtal om underhållsbidrag.

3. En ansökan om erkännande och verkställighet av ett avtal om underhållsbidrag ska åtföljas av följande:

a) det fullständiga avtalet om underhållsbidrag, och

b) en handling som fastställer att avtalet om underhållsbidrag är verkställbart som ett avgörande i ursprungsstaten.

4. Erkännande och verkställighet av ett avtal om underhållsbidrag får vägras om

a) erkännande och verkställighet är uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i den anmodade staten,

b) avtalet om underhållsbidrag har utverkats genom svikligt förfarande eller förfalskning,

c) avtalet om underhållsbidrag är oförenligt med ett avgörande mellan samma parter om samma sak som meddelats i den anmodade staten eller en annan stat, förutsatt att det sistnämnda avgörandet uppfyller de nödvändiga villkoren för att det ska kunna erkännas och verkställas i den anmodade staten.

5. Bestämmelserna i detta kapitel ska, med undantag för artiklarna 20, 22, 23.7 samt 25.1 och 25.3, i tillämpliga delar gälla även för erkännande och verkställighet av ett avtal om underhållsbidrag, bortsett från att

a) en verkställbarhetsförklaring eller registrering i enlighet med artikel 23.2 och 23.3 endast får vägras på den grunden som anges i punkt 4 a,

b) en invändning eller ett överklagande i enlighet med artikel 23.6 endast får avse

i) skälen för att vägra erkännande och verkställighet som anges i punkt 4,

ii) äktheten eller helheten hos handlingar som översänts i enlighet med punkt 3,

c) den behöriga myndigheten, när det gäller förfarandet enligt artikel 24.4, på eget initiativ får ompröva grunden för att vägra erkännande och verkställighet som anges i punkt 4 a i den här artikeln. Den får ompröva samtliga grunder som anges i punkt 4 i denna artikel och äktheten och helheten hos handlingar som översänts i enlighet med punkt 3, om dessa grunder har gjorts gällande av motparten eller om handlingarna i fråga ger upphov till tvivel beträffande dessa grunder.

6. Ett förfarande för erkännande och verkställighet av avtal om underhållsbidrag ska skjutas upp om det framkommer att ett bestridande av avtalet behandlas av en behörig myndighet i en fördragsslutande stat.

7. En stat får, i enlighet med artikel 63, förklara att ansökningar om erkännande och verkställighet av avtal om underhållsbidrag endast kan göras genom centralmyndigheter.

8. En fördragsslutande stat får, i enlighet med artikel 62, förbehålla sig rätten att inte erkänna och verkställa ett avtal om underhållsbidrag.

Artikel 31

Avgöranden som är en följd av den kombinerade effekten av interimistiska beslut och stadfästelser

Om ett avgörande är en följd av den kombinerade effekten av ett interimistiskt beslut som fattats i en stat och ett beslut av en myndighet i en annan stat (*den stadfästande staten*) som stadfäster det interimistiska beslutet ska

a) var och en av dessa stater anses som ursprungsstat vid tillämpning av detta kapitel,

b) kraven i artikel 22 e anses vara uppfyllda om svaranden underrättats på vederbörligt sätt om förfarandet i den stadfästande staten och haft möjlighet att invända mot stadfästelsen av det interimistiska beslutet,

c) kravet i artikel 20.6 på att ett avgörande ska vara verkställbart i ursprungsstaten anses vara uppfyllt om avgörandet är verkställbart i den stadfästande staten, och

d) artikel 18 inte hindra att ett förfarande för att ändra avgörandet inleds i endera av staterna.

KAPITEL VI

VERKSTÄLLIGHET I DEN ANMODADE STATEN

Artikel 32

Verkställighet enligt nationell rätt

1. Om inget annat följer av bestämmelserna i detta kapitel, ska verkställighet ske i enlighet med lagen i den anmodade staten.

2. Verkställighet ska ske utan dröjsmål.

3. Om ansökan görs genom centralmyndigheter, och avgörandet har förklarats verkställbart eller registrerats för verkställighet i enlighet med kapitel V, ska verkställigheten ske utan att det krävs några ytterligare åtgärder från sökanden.

4. Verkan ska ges åt tillämpliga bestämmelser i ursprungsstaten när det gäller underhållsskyldighetens varaktighet.

5. Preskriptionsfrister för verkställighet av utestående fordringar ska fastställas antingen enligt lagen i ursprungsstaten eller enligt lagen i den anmodade staten, beroende på vilken lag som föreskriver den längsta preskriptionsfristen.

Artikel 33

Icke-diskriminering

För ärenden som omfattas av denna konvention ska den anmodade staten tillhandahålla åtminstone de verkställighetsmetoder som motsvarar de metoder som finns att tillgå i inhemska ärenden.

Artikel 34

Verkställighetsåtgärder

1. De fördragsslutande staterna ska se till att effektiva åtgärder för att verkställa avgöranden i enlighet med denna konvention finns enligt nationell rätt.

2. Sådana åtgärder kan omfatta

a) innehållande av lön,

b) utmätning av banktillgodohavanden och andra tillgångar,

c) avdrag från socialförsäkringsutbetalningar,

d) säkerhet i eller tvångsförsäljning av fast egendom,

e) innehållande av skatteåterbäring,

f) innehållande eller utmätning av pensionsförmåner,

g) anmärkning i kreditupplysningsregister,

h) avslag på ansökan om eller indragning eller återkallande av olika tillstånd (till exempel körkort),

i) användning av medling, förlikning eller liknande förfaranden för att uppnå frivillig verkställighet.

Artikel 35

Överföring av medel

1. De fördragsslutande staterna uppmuntras att, även genom internationella avtal, främja användningen av de mest kostnadseffektiva och verkningsfulla metoderna för överföring av medel som ska betalas som underhållsbidrag.

2. En fördragsslutande stat vars lag innebär inskränkningar i möjligheterna att överföra medel ska ge överföringen av medel som ska betalas enligt denna konvention högsta prioritet.

KAPITEL VII

OFFENTLIGA ORGAN

Artikel 36

Offentliga organ som sökande

1. När det gäller ansökningar om erkännande och verkställighet enligt artikel 10.1 a och b och ärenden som omfattas av artikel 20.4, ska begreppet *underhållsberättigad* omfatta ett offentligt organ som agerar i stället för en person som har rätt till

underhållsbidrag eller ett offentligt organ som har rätt till återbetalning för bidrag som har lämnats i stället för underhållsbidrag.

2. Ett offentligt organs rätt att agera i stället för en person som har rätt till underhållsbidrag eller att kräva återbetalning för bidrag som har utbetalats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag ska regleras av den lag som gäller för organet.

3. Ett offentligt organ får söka erkännande eller verkställighet av

a) ett avgörande som meddelats mot en underhållsskyldig på begäran av ett offentligt organ som kräver återbetalning för bidrag som lämnats i stället för underhållsbidrag,

b) ett avgörande mellan en underhållsberättigad och en underhållsskyldig såvitt avser det bidrag som lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag.

4. Det offentliga organ som söker erkännande eller begär verkställighet av ett avgörande, ska på begäran tillhandahålla de handlingar som är nödvändiga för att fastställa dess rätt att agera enligt punkt 2 och att bidrag har utbetalats till den underhållsberättigade.

KAPITEL VIII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 37

Framställningar som görs direkt till behöriga myndigheter

1. Konventionen utesluter inte möjligheten att använda sig av tillgängliga förfaranden enligt en fördragsslutande stats nationella rätt, som gör det möjligt för en person (en sökande) att vända sig direkt till en behörig myndighet i den staten i en fråga som omfattas av denna konvention, även i syfte att erhålla eller ändra ett avgörande om underhållsskyldighet, med förbehåll för artikel 18.

2. Artiklarna 14.5 och 17 b samt bestämmelserna i kapitel V, VI, VII och detta kapitel ska, med undantag för artiklarna 40.2, 42, 43.3, 44.3, 45 och 55, tillämpas på ansökningar om erkännande och verkställighet som görs direkt till en behörig myndighet i en fördragsslutande stat.

3. När det gäller punkt 2 ska artikel 2.1 a vara tillämplig på ett avgörande om underhållsbidrag till en sårbar person över den ålder som anges i den artikeln om avgörandet meddelades innan personen uppnådde den angivna åldern samt tillerkände denne underhållsbidrag bortom denna åldersgräns på grund av dennes nedsatta förmåga.

Artikel 38

Skydd av personuppgifter

Personuppgifter som samlats in eller översänts enligt konventionen får endast användas i de syften för vilka de samlats in eller översänts.

Artikel 39

Sekretess

Varje myndighet som behandlar uppgifter ska säkerställa sekretess för sådana uppgifter i enlighet med nationell lag.

Artikel 40

Förbud mot utlämnande av uppgifter

1. En myndighet ska inte lämna ut eller bekräfta uppgifter som samlats in eller översänts i enlighet med denna konvention om den bedömer att detta skulle kunna äventyra en persons hälsa, säkerhet eller frihet.

2. En sådan bedömning av en centralmyndighet ska beaktas av andra centralmyndigheter, särskilt i sådana fall som rör våld inom familjen.

3. Inget i denna artikel ska hindra att uppgifter samlas in av och översänds mellan myndigheter i den utsträckning som behövs för att fullgöra skyldigheterna enligt konventionen.

Artikel 41

Ingen legalisering

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna konvention.

Artikel 42

Fullmakt

Centralmyndigheten i den anmodade staten får begära en fullmakt av sökanden endast om den agerar på hans eller hennes vägnar vid rättsliga förfaranden eller inför någon annan myndighet, eller avser att utse en företrädare för detta ändamål.

Artikel 43

Återkrav av kostnader

1. Täckning för kostnader som uppkommit vid tillämpningen av denna konvention får inte ha företräde framför indrivning av underhållsbidrag.

2. En stat får kräva tillbaka kostnader från en förlorande part.

3. När det gäller en ansökan enligt artikel 10.1 b för att kräva tillbaka kostnader från en förlorande part i enlighet med punkt 2, ska begreppet *underhållsberättigad* i artikel 10.1 omfatta en stat.

4. Denna artikel ska inte påverka tillämpningen av artikel 8.

Artikel 44

Språkkrav

1. Ansökningar och därtill knutna handlingar ska vara avfattade på originalspråket och åtföljas av en översättning till ett officiellt språk i den anmodade staten eller till ett språk som den anmodade staten har angett att den kan godta genom en förklaring i enlighet med artikel 63, såvida inte den behöriga myndigheten i den staten meddelar att en översättning inte är nödvändig.

2. En fördragsslutande stat som har fler än ett officiellt språk och som, på grund av nationell lag, inte kan godta handlingar på ett av dessa språk för hela sitt territorium ska, genom en förklaring i enlighet med artikel 63, ange på vilket språk sådana handlingar eller översättningar av dessa ska avfattas för att kunna ges in i en viss del av dess territorium.

3. Om inte centralmyndigheterna har kommit överens om annat ska all annan kommunikation mellan sådana myndigheter ske på ett officiellt språk i den anmodade staten eller på engelska eller franska. En fördragsslutande stat får dock, genom att anmäla ett förbehåll i enlighet med artikel 62, motsätta sig användningen av antingen engelska eller franska.

Artikel 45

Metoder och kostnader för översättning

1. När det gäller ansökningar enligt kapitel III kan centralmyndigheterna i ett enskilt fall eller generellt komma överens om att översättning till ett officiellt språk i den anmodade staten får göras i den anmodade staten från originalspråket eller från ett annat överenskommet språk. Om det inte finns någon överenskommelse och det inte är möjligt för den begärande centralmyndigheten att uppfylla kraven i artikel 44.1 och 44.2, får ansökan och därtill knutna handlingar översändas med översättning till engelska eller franska, för vidare översättning till ett officiellt språk i den anmodade staten.

2. De översättningskostnader som uppkommer vid tillämpning av punkt 1 ska bäras av den begärande staten, om inte annat överenskommits mellan centralmyndigheterna i de berörda staterna.

3. Utan hinder av artikel 8, får den begärande centralmyndigheten ta betalt av sökanden för kostnader för översättning av en ansökan och därtill knutna handlingar, förutom om dessa kostnader kan täckas genom dess system för rättsligt bistånd.

Artikel 46

Stater med flera rättssystem – tolkning

1. I förhållande till en stat, i vilken två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas inom olika territoriella enheter på frågor som omfattas av denna konvention, ska

a) varje hänvisning till lagen eller förfarandet i en stat, i förekommande fall, avse gällande lag eller förfarande i den berörda territoriella enheten,

b) varje hänvisning till ett avgörande som har erhållits, erkänts, erkänts och verkställts, verkställts eller ändrats i den staten, i förekommande fall, avse ett avgörande som har erhållits, erkänts, erkänts och verkställts, verkställts eller ändrats i den berörda territoriella enheten,

c) varje hänvisning till en rättslig eller administrativ myndighet i den staten, i förekommande fall, avse en rättslig eller administrativ myndighet i den berörda territoriella enheten,

d) varje hänvisning till den statens behöriga myndigheter, offentliga organ och andra organ, utom centralmyndigheter, i förekommande fall, avse de myndigheter eller organ som är bemyndigade att vidta åtgärder i den berörda territoriella enheten,

e) varje hänvisning till bosättning eller hemvist i denna stat, i förekommande fall, avse bosättning eller hemvist inom den berörda territoriella enheten,

f) varje hänvisning till att tillgångar finns i den staten, i förekommande fall, avse att tillgångar finns inom den berörda territoriella enheten,

g) varje hänvisning till ett ömsesidigt avtal som är gällande i en stat, i förekommande fall, avse ett ömsesidigt avtal som är gällande i den berörda territoriella enheten,

h) varje hänvisning till kostnadsfritt rättsligt bistånd i den staten, i förekommande fall, avse kostnadsfritt rättsligt bistånd inom den berörda territoriella enheten,

i) varje hänvisning till ett avtal om underhållsbidrag som ingåtts i en stat, i förekommande fall, avse ett avtal om underhållsbidrag som ingåtts i den berörda territoriella enheten,

j) varje hänvisning till en stats återkrav av kostnader, i förekommande fall, avse den berörda territoriella enhetens återkrav av kostnader.

2. Denna artikel ska inte tillämpas på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 47

Stater med flera rättssystem – materiella bestämmelser

1. En fördragsslutande stat, som har två eller flera territoriella enheter där olika rättssystem är tillämpliga, ska inte vara skyldig att tillämpa denna konvention på förhållanden som endast berör dessa olika territoriella enheter.

2. En behörig myndighet i en territoriell enhet i en fördragsslutande stat, som har två eller flera territoriella enheter där olika rättssystem är tillämpliga, ska inte vara skyldig att erkänna eller verkställa ett avgörande från en annan fördragsslutande stat enbart på grund av att avgörandet har erkänts eller verkställts i en annan territoriell enhet i samma fördragsslutande stat i enlighet med denna konvention.

3. Denna artikel ska inte tillämpas på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 48

Samordning med tidigare Haagkonventioner om underhållsskyldighet

I förbindelserna mellan de fördragsslutande staterna ska denna konvention, med förbehåll för artikel 56.2, ersätta Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsskyldighet och Haagkonventionen av den 15 april 1958 om erkännande och verkställighet av avgöranden om underhåll till barn, i den utsträckning som konventionernas tillämpningsområde med avseende på dessa stater sammanfaller med tillämpningsområdet för denna konvention.

Artikel 49

Samordning med 1956 års New Yorkkonvention

I förbindelserna mellan de fördragsslutande staterna ska denna konvention ersätta Förenta nationernas konvention av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, i den utsträckning som dess tillämpningsområde med avseende på dessa stater sammanfaller med tillämpningsområdet för denna konvention.

Artikel 50

Förhållande till tidigare Haagkonventioner om delgivning av handlingar och bevisupptagning

Denna konvention inverkar inte på Haagkonventionen av den 1 mars 1954 om vissa till civilrätten hörande ämnen, Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur eller Haagkonventionen av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

Artikel 51

Samordning av instrument och kompletterande avtal

1. Denna konvention inverkar inte på något internationellt instrument antaget före denna konvention, som de fördragsslutandestaterna är parter i och som innehåller bestämmelser i frågor som regleras i denna konvention.

2. Varje fördragsslutande stat får träffa överenskommelser som innehåller bestämmelser i frågor som regleras i denna konvention med en eller flera fördragsslutande stater, i syfte att sinsemellan förbättra tillämpningen av konventionen, förutsatt att dessa överenskommelser är förenliga med konventionens syfte och ändamål och, i förhållandet mellan dessa stater och andra fördragsslutande stater, inte inverkar på tillämpningen av konventionens bestämmelser. Stater som har ingått en sådan överenskommelse ska överlämna en kopia till konventionens depositarie.

3. Punkterna 1 och 2 ska även tillämpas på ömsesidiga avtal och på enhetliga lagar som grundar sig på särskilda förbindelser mellan de berörda staterna.

4. Denna konvention ska inte inverka på tillämpningen av instrument som utfärdats av en regional organisation för ekonomisk integration som är part i denna konvention, som antagits efter ingåendet av konventionen och som rör frågor som regleras i denna, förutsatt att sådana instrument, i förhållandet mellan medlemsstaterna i den regionala organisationen för ekonomisk integration och andra fördragsslutande stater, inte inverkar på tillämpningen av konventionens bestämmelser. När det gäller erkännande och verkställighet av avgöranden mellan medlemsstater i en regional organisation för ekonomisk integration, ska konventionen inte inverka på tillämpningen av bestämmelser som utfärdats av denna, oavsett om de antagits före eller efter konventionens ingående.

Artikel 52

Regeln om störst effektivitet

1. Konventionen ska inte hindra tillämpning av en överenskommelse, en ordning eller ett internationellt instrument som gäller mellan den begärande staten och den anmodade staten, eller av ett ömsesidigt avtal som gäller i den anmodade staten, som föreskriver

a) mer omfattande grunder för erkännande av avgöranden om underhållsskyldighet, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 22 f i konventionen,

b) förenklade och snabbare förfaranden för en ansökan om erkännande eller om erkännande och verkställighet av avgöranden om underhållsskyldighet,

c) förmånligare rättsligt bistånd än vad som föreskrivs i artiklarna 14–17, eller

d) förfaranden som gör det möjligt för en sökande från en begärande stat att vända sig direkt till den anmodade statens centralmyndighet.

2. Denna konvention ska inte hindra tillämpningen av en gällande lag i den anmodade staten som föreskriver effektivare bestämmelser i enlighet med vad som avses i punkt 1 a–c. När det gäller sådana förenklade och snabbare förfaranden som avses i punkt 1 b, ska dessa dock vara förenliga med det skydd som erbjuds parterna enligt artiklarna 23 och 24, särskilt i fråga om parternas rätt att underrättas på vederbörligt sätt om förfarandena och beredas skälig möjlighet att yttra sig, samt i fråga om verkningarna av en invändning eller ett överklagande.

Artikel 53

Enhetlig tolkning

Vid tolkningen av denna konvention ska hänsyn tas till dess internationella karaktär och till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av den.

Artikel 54

Översyn av den praktiska tillämpningen av konventionen

1. Generalsekreteraren för Haagkonferensen för internationell privaträtt ska med jämna mellanrum sammankalla ett särskilt utskott för att granska den praktiska tillämpningen av konventionen och uppmuntra utvecklingen av god praxis enligt konventionen.

2. För detta ändamål ska de fördragsslutande staterna samarbeta med Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå för att samla in information, inklusive statistik och rättspraxis, om den praktiska tillämpningen av konventionen.

Artikel 55

Ändring av formulär

1. De formulär som bifogas denna konvention får ändras genom beslut av ett särskilt utskott som sammankallas av generalsekreteraren för Haagkonferensen för internationell privaträtt till vilket alla fördragsslutandestater och alla medlemmar ska inbjudas. Ett meddelande om förslaget att ändra formulären ska inkluderas i dagordningen för mötet.

2. Ändringar som antas av de fördragsslutande stater som närvarar vid det särskilda utskottet ska träda i kraft för alla fördragsslutande stater den första dagen i den sjunde kalendermånaden efter den dag då depositarien har delgett dessa till alla fördragsslutande stater.

3. Under den tidsperiod som anges i punkt 2 får varje fördragsslutande stat genom skriftligt meddelande till depositarien anmäla förbehåll mot ändringen i enlighet med artikel 62. En stat som anmäler ett sådant förbehåll ska, till dess att förbehållet återtas, betraktas som en icke-fördragsslutande stat med avseende på den ändringen.

Artikel 56

Övergångsbestämmelser

1. Konventionen ska vara tillämplig i varje fall där

a) en framställan enligt artikel 7 eller en ansökan enligt kapitel III har mottagits av centralmyndigheten i den anmodade staten efter det att konventionen har trätt i kraft mellan den begärande och den anmodade staten,

b) en direkt framställan om erkännande och verkställighet har mottagits av den behöriga myndigheten i den anmodade staten efter det att konventionen har trätt i kraft mellan ursprungsstaten och den anmodade staten.

2. I fråga om erkännande och verkställighet av avgöranden mellan fördragsslutande stater till denna konvention, som även är parter i någon av de Haagkonventioner om underhållsskyldighet som omnämns i artikel 48, gäller, att om villkoren för erkännande och verkställighet enligt den här konventionen förhindrar erkännande och verkställighet av ett avgörande som meddelats i ursprungsstaten innan den här konventionen trätt i kraft i den staten, och som annars skulle ha erkänts och verkställts i enlighet med den konvention som var i kraft när avgörandet meddelades, ska bestämmelserna i den sistnämnda konventionen vara tillämpliga.

3. Den anmodade staten ska inte vara skyldig enligt denna konvention att verkställa ett avgörande eller ett avtal om underhållsbidrag som avser belopp som förfaller till betalning innan konventionen träder i kraft mellan ursprungsstaten och den anmodade staten, utom när det gäller underhållsskyldighet, som grundar sig på ett föräldra–barnförhållande, mot en person under 21 år.

Artikel 57

Tillhandahållande av information om lagar, förfaranden och tjänster

1. En fördragsslutande stat ska, i samband med att dess ratifikations- eller anslutningsinstrument deponeras eller en förklaring ges in i enlighet med artikel 61 i konventionen, tillhandahålla Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå

a) en beskrivning av dess lagar och förfaranden rörande underhållsskyldighet,

b) en beskrivning av de åtgärder den kommer att vidta för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 6,

c) en beskrivning av hur den kommer att tillhandahålla de sökande faktisk tillgång till förfaranden i enlighet med artikel 14,

d) en beskrivning av dess bestämmelser och förfaranden för verkställighet, inklusive begränsningar avseende verkställigheten, särskilt bestämmelser till skydd för den underhållsskyldige samt preskriptionsfrister,

e) varje tillkännagivande enligt artikel 25.1 b och 25.3.

2. Fördragsslutande stater får, vid uppfyllandet av sina förpliktelser enligt punkt 1, använda sig av ett särskilt landprofilformulär (*country profile form*) som rekommenderas och har getts ut av Haagkonferensen för internationell privaträtt.

3. De fördragsslutande staterna ska hålla informationen uppdaterad.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 58

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Konventionen ska vara öppen för undertecknande för de stater som var medlemmar av Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess tjugoförsta session samt för övriga stater som deltog i den sessionen.

2. Den ska ratificeras, godtas eller godkännas och ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten deponeras hos utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för konventionen.

3. Varje annan stat eller regional organisation för ekonomisk integration får ansluta sig till konventionen efter det att den har trätt i kraft, i enlighet med artikel 60.1.

4. Anslutningsinstrumentet ska deponeras hos depositarien.

5. Anslutningen får verkan endast i förhållandet mellan den anslutande staten och de fördragsslutande stater som inte har gjort någon invändning mot anslutningen inom tolv månader efter dagen för den underrättelse som avses i artikel 65. Stater kan göra en sådan invändning även när de efter en anslutning ratificerar, godtar eller godkänner konventionen. Depositarien ska underrättas om varje sådan invändning.

Artikel 59

Regionala organisationer för ekonomisk integration

1. Även regionala organisationer för ekonomisk integration som består enbart av suveräna stater och som har behörighet inom vissa eller alla frågor som regleras i denna konvention får underteckna, godta, godkänna eller ansluta sig till denna konvention. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska i så fall ha samma rättigheter och skyldigheter som en fördragsslutande stat i den utsträckning som organisationen har behörighet i frågor som regleras i konventionen.

2. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska, vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, skriftligen meddela depositarien i vilka frågor, som regleras i denna konvention, som behörighet har överförts till organisationen av dess medlemsstater. Organisationen ska utan dröjsmål skriftligen meddela depositarien om varje ändring i dess behörighet, såsom den angavs i det senaste meddelandet enligt denna punkt.

3. En regional organisation för ekonomisk integration får vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, i enlighet med artikel 63, förklara att den är behörig i alla frågor som regleras i denna konvention och att medlemsstater, som har överfört behörighet till organisationen i aktuella frågor, kommer att vara bundna av konventionen i kraft av organisationens undertecknande, godtagande, godkännande eller anslutning.

4. Instrument som deponeras av en regional organisation för ekonomisk integration ska inte beaktas med avseende på ikraftträdandet av denna konvention, såvida inte organisationen avger en förklaring i enlighet med punkt 3.

5. Alla hänvisningar till en "fördragsslutande stat" eller "stat" i denna konvention ska, i förekommande fall, även gälla en regional organisation för ekonomisk integration som är part i konventionen. För det fall en regional organisation för ekonomisk integration avger en förklaring i enlighet med punkt 3, ska varje hänvisning till en "fördragsslutande stat" eller "stat" i denna konvention, i förekommande fall, även gälla organisationens berörda medlemsstater.

Artikel 60

Ikraftträdande

1. Konventionen träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att det andra ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument som avses i artikel 58 har deponerats.

2. Därefter träder konventionen i kraft

a) i förhållande till varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som avses i artikel 59.1 som senare ratificerar, godtar eller godkänner konventionen, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att dess ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument har deponerats,

b) i förhållande till varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som avses i artikel 58.3, dagen efter utgången av den tidsperiod under vilken invändningar kan göras i enlighet med artikel 58.5,

c) i förhållande till en territoriell enhet som konventionen har utsträckts till i enlighet med artikel 61, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den underrättelse som avses i den artikeln.

Artikel 61

Förklaringar rörande olika rättssystem inom en stat

1. En stat som har två eller fler territoriella enheter i vilka olika rättssystem tillämpas i frågor som regleras i denna konvention får, vid tidpunkten för undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning, i enlighet med artikel 63, förklara att konventionen ska omfatta alla dess territoriella enheter eller bara en eller flera av dem, och får när som helst ändra sin förklaring genom att avge en ny förklaring.

2. En sådan förklaring ska meddelas depositarien och uttryckligen ange de territoriella enheter på vilka konventionen är tillämplig.

3. Om en stat inte avger någon förklaring enligt denna artikel, ska konventionen omfatta alla dess territoriella enheter.

4. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 62

Förbehåll

1. Varje fördragsslutande stat får senast vid ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning, eller då en förklaring i enlighet med artikel 61 avges, anmäla ett eller flera av de förbehåll som avses i artiklarna 2.2, 20.2, 30.8, 44.3 och 55.3. Inget annat förbehåll ska vara tillåtet.

2. Varje stat får när som helst återta ett förbehåll som den har anmält. Depositarien ska underrättas om ett sådant återtagande.

3. Förbehållet ska upphöra att gälla den första dagen i den tredje kalendermånaden efter det att den underrättelse som avses i punkt 2 har lämnats.

4. Förbehåll enligt denna artikel ska inte ha någon ömsesidig verkan, med undantag för förbehåll enligt artikel 2.2.

Artikel 63

Förklaringar

1. Förklaringar som avses i artiklarna 2.3, 11.1 g, 16.1, 24.1, 30.7, 44.1 och 44.2, 59.3 och 61.1 kan avges i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen eller vid valfri tidpunkt därefter, och får ändras eller återtas när som helst.

2. Förklaringar, ändringar och återtaganden ska meddelas depositarien.

3. En förklaring som avgetts i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen får verkan samtidigt som konventionen träder i kraft för den berörda staten.

4. En förklaring som avges vid en senare tidpunkt, och varje ändring eller återtagande av en förklaring, får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 64

Uppsägning

1. En fördragsslutande stat får säga upp konventionen genom ett skriftligt meddelande ställt till depositarien. Uppsägningen får begränsas till vissa territoriella enheter i en stat med flera enheter på vilka konventionen är tillämplig.

2. Uppsägningen får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tolv månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien. När en längre uppsägningstid anges i meddelandet, får uppsägningen verkan efter utgången av denna längre period efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 65

Underrättelser

Depositarien ska underrätta medlemsstaterna i Haagkonferensen för internationell privaträtt och andra stater och regionala organisationer för ekonomisk integration som har undertecknat, ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig i enlighet med artiklarna 58 och 59 om

a) de undertecknanden, ratificeringar, godtaganden och godkännanden som avses i artiklarna 58 och 59,

b) de anslutningar och de invändningar som gjorts mot anslutningar som avses i artiklarna 58.3, 58.5 och 59,

c) dagen för konventionens ikraftträdande enligt artikel 60,

d) de förklaringar som avses i artiklarna 2.3, 11.1 g, 16.1, 24.1, 30.7, 44.1 och 44.2, 59.3 och 61.1,

e) de överenskommelser som avses i artikel 51.2,

f) de förbehåll som avses i artiklarna 2.2, 20.2, 30.8, 44.3 och 55.3 samt de återtaganden som avses i artikel 62.2,

g) de uppsägningar som avses i artikel 64.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

Upprättad i Haag den tjugotredje november år tjugohundrasju på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i Konungariket Nederländernas regerings arkiv, och varav en bestyrkt kopia på diplomatisk väg ska tillställas varje medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess tjugoförsta session och till övriga stater som deltog i den sessionen.

I

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och som ska offentliggöras)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EG) NR 4/2009

av den 18 december 2008

om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 61 c och 67.2,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande [1],

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [2], och

av följande skäl:

(1) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer säkerställs. För att gradvis upprätta ett sådant område bör gemenskapen bland annat besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder, i den mån de behövs för att den inre marknaden ska kunna fungera väl.

(2) Enligt artikel 65 b i fördraget ska dessa åtgärder bland annat omfatta främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

(3) Mot denna bakgrund har gemenskapen bland annat redan antagit rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område [3], rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område [4], rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur [5], rådets direktiv 2003/8/EG av den 27 januari 2003 om förbättring av möjligheterna till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister genom fastställande av gemensamma minimiregler för rättshjälp i sådana tvister [6], rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar [7], Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar [8] och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) [9].

[1] Yttrande avgivet den 13 december 2007 (ännu ej offentliggjort i EUT) och yttrande avgivet den 4 december 2008 efter ett nytt samråd (ännu ej offentliggjort i EUT).

[2] Yttrande avgivet till följd av ett icke-obligatoriskt samråd (EUT C 185, 8.8.2006, s. 35).

[3] EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.

[4] EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

[5] EGT L 174, 27.6.2001, s. 1.

[6] EGT L 26, 31.1.2003, s. 41.

[7] EUT L 338, 23.12.2003, s. 1.

[8] EUT L 143, 30.4.2004, s. 15.

[9] EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

(4) Vid Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 uppmanades rådet och kommissionen att upprätta särskilda gemensamma regler för förenklad och påskyndad handläggning vid gränsöverskridande tvister, bland annat underhållstvister. Europeiska rådet uppmanade också till att avskaffa de mellanliggande åtgärder som krävs för att en dom meddelad i en medlemsstat ska kunna erkännas och verkställas i en annan medlemsstat, särskilt domar rörande underhållskrav.

(5) Kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område [1] antogs den 30 november 2000. Enligt det programmet ska exekvaturförfarandet avskaffas för underhållskrav i syfte att ge underhållsberättigade bättre möjlighet att hävda sina rättigheter.

(6) Vid sitt möte i Bryssel den 4 och 5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program, Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen (nedan kallat *Haagprogrammet*) [2].

(7) Rådet antog vid sitt möte den 2 och 3 juni 2005 rådets och kommissionens handlingsplan [3] för att realisera Haagprogrammet genom konkreta åtgärder, i vilken behovet av att anta förslag rörande underhållsskyldighet nämns.

(8) Vid Haagkonferensen för internationell privaträtt har gemenskapen och dess medlemsstater deltagit i förhandlingar som den 23 november 2007 ledde fram till antagandet av konventionen om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (nedan kallad *2007 års Haagkonvention*), och Haagprotokollet om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (nedan kallat *2007 års Haagprotokoll*). Dessa båda instrument bör därför beaktas när det gäller denna förordning.

(9) En underhållsberättigad bör enkelt kunna erhålla en dom i en medlemsstat som automatiskt är verkställbar i en annan medlemsstat utan övriga formaliteter.

(10) För att kunna uppnå detta mål är det lämpligt att utarbeta ett gemenskapsinstrument rörande underhållsskyldighet med bestämmelser om behörighetskonflikter, lagval, erkännande och verkställbarhet, verkställighet, rättshjälp och samarbete mellan centralmyndigheter.

(11) Denna förordnings tillämpningsområde bör omfatta alla former av underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande för att kunna garantera att alla underhållsberättigade behandlas lika. I denna förordning bör begreppet *underhållsskyldighet* ges en självständig tolkning.

(12) För att ta hänsyn till att medlemsstaterna reglerat frågor angående underhållsskyldighet på olika sätt, bör denna förordning både tillämpas på domstolsavgöranden och på administrativa myndigheters beslut, förutsatt att sistnämnda myndigheter garanterar opartiskhet och parternas rätt att yttra sig. Dessa myndigheter bör därför tillämpa alla bestämmelser i denna förordning.

(13) Av ovannämnda skäl bör även erkännande och verkställighet av förlikningar inför domstol samt officiella handlingar säkerställas i denna förordning utan att detta påverkar rätten för en part i en sådan förlikning eller handling att bestrida förlikningen eller handlingen vid en domstol i ursprungsmedlemsstaten.

(14) Det bör föreskrivas i denna förordning att termen *underhållsberättigad*, i samband med en ansökan om erkännande och verkställighet av en dom angående underhållsskyldighet, innefattar offentliga organ som har rätt att agera i stället för den person som är berättigad till underhållsbidrag eller begära återbetalning för understöd som lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag. När ett offentligt organ agerar i denna funktion bör det ha rätt att erhålla samma tjänster och samma rättshjälp som den underhållsberättigade.

(15) För att skydda de underhållsberättigades intressen och främja god rättsskipning inom Europeiska unionen bör behörighetsreglerna enligt förordning (EG) nr 44/2001 anpassas. Att en svarande har hemvist i en tredjestat bör inte längre innebära att tillämpning av gemenskapens behörighetsregler utesluts och en hänvisning till behörighetsreglerna i nationell rätt bör inte längre finnas. I denna förordning bör det därför regleras i vilka fall en domstol i en medlemsstat kan ha subsidiär behörighet.

(16) För att i synnerhet råda bot på situationer där rättsvägran föreligger, bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis*, som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall pröva en talan som har nära anknytning till en tredjestat. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredjestaten, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när sökanden inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i den staten. Denna behörighet grundad på *forum necessitatis* ska dock endast kunna utövas om tvisten har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks, till exempel när en av parterna är medborgare där.

[1] EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.
[2] EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.
[3] EUT C 198, 12.8.2005, s. 1.

(17) Ytterligare en behörighetsbestämmelse bör föreskriva att den underhållsskyldige, såvida inte särskilda omständigheter föreligger, endast får inleda ett förfarande för ändring av en gällande dom om underhållskyldighet eller för att få en ny dom, i den stat där den underhållsberättigade hade hemvist när domen meddelades om denne fortfarande har hemvist där. För att säkerställa lämplig överensstämmelse mellan 2007 års Haagkonvention och denna förordning, bör denna bestämmelse även tillämpas på domar som meddelats i en tredjestat som är bunden av konventionen, i den mån konventionen är i kraft mellan den berörda staten och gemenskapen och omfattar samma underhållsskyldighet i den berörda staten och i gemenskapen.

(18) För tillämpningen av denna förordning bör det föreskrivas att begreppet *medborgarskap* ersätts med begreppet *domicil* i Irland, vilket även gäller Förenade kungariket i den mån denna förordning är tillämplig i den medlemsstaten, enligt artikel 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

(19) För att stärka rättssäkerheten, förutsägbarheten och parternas självständighet bör denna förordning möjliggöra för parterna att avtala om behörig domstol utifrån fastställda anknytningsfaktorer. För att skydda den svagare parten, bör ett sådant val av domstol inte vara möjligt beträffande underhållsskyldighet mot ett barn under 18 år.

(20) I denna förordning bör det föreskrivas att de tillämpliga lagvalsreglerna för medlemsstater som är bundna av 2007 års Haagprotokoll är de som föreskrivs i protokollet. Det bör därför införas en bestämmelse som hänvisar till sagda protokoll. 2007 års Haagprotokoll kommer att tillträdas av gemenskapen i tid för att möjliggöra tillämpningen av denna förordning. För att beakta möjligheten att 2007 års Haagprotokoll inte kommer att vara tillämpligt på alla medlemsstater, bör man när det gäller erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar göra skillnad mellan de medlemsstater som är bundna av 2007 års Haagprotokoll och de som inte är det.

(21) Det bör klargöras i denna förordning att dessa lagvalsregler endast avgör tillämplig lag för underhållsskyldighet och inte vilken lag som ska tillämpas för att fastställa de familjeförhållanden som ligger till grund för underhållsskyldigheten. Fastställandet av familjeförhållande omfattas även fortsättningsvis av medlemsstaternas nationella rätt, inklusive deras internationellt privaträttsliga regler.

(22) För att säkerställa att underhållskrav snabbt och effektivt kan drivas in och för att förhindra överklagande i förhalningssyfte, bör domar om underhållsskyldighet meddelade i en medlemsstat i princip vara interimistiskt verkställbara. Därför bör det i denna förordning föreskrivas att ursprungsdomstolen ska kunna förklara domen interimistiskt verkställbar, även om omedelbar verkställbarhet inte föreskrivs i nationell rätt och domen har överklagats eller ännu kan överklagas enligt nationell rätt.

(23) För att begränsa kostnaderna för förfaranden som regleras i denna förordning skulle det vara lämpligt att man i så stor utsträckning som möjligt tar hjälp av modern kommunikationsteknik, särskilt när parterna ska höras.

(24) De garantier som tillämpningen av lagvalsreglerna medför bör motivera att domar om underhållsskyldighet som meddelas i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas och anses verkställbara i alla andra medlemsstater, utan att något särskilt förfarande krävs och utan någon form av omprövning i sak i den verkställande medlemsstaten.

(25) Det enda syftet med en medlemsstats erkännande av en dom om underhållsskyldighet är att göra det möjligt att driva in det underhållsbidrag som fastställs i domen. Det innebär inte att denna medlemsstat erkänner det familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande som ligger till grund för den underhållsskyldighet som föranlett domen.

(26) För domar som meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll, bör det i denna förordning föreskrivas ett förfarande för erkännande och förklaring av verkställbarhet. Detta förfarande bör bygga på förfarandet och skälen för hinder för erkännande enligt förordning (EG) nr 44/2001. För att påskynda förfarandet och för att den underhållsberättigade snabbt ska kunna uppbära underhållet bör den domstol där tala väcks meddela domen inom en bestämd tidsfrist, om inte exceptionella omständigheter föreligger.

(27) Det är vidare lämpligt att så långt det är möjligt begränsa de formaliteter för verkställighet som kan öka kostnaderna för den underhållsberättigade. I detta syfte bör denna förordning föreskriva att den underhållsberättigade inte är skyldig att ha en postadress eller ett ombud i verkställighetsmedlemsstaten, utan att man i övrigt inkräktar på medlemsstaternas interna organisation beträffande verkställighetsförfaranden.

(28) För att begränsa kostnaderna för verkställighetsförfaranden bör inga översättningar krävas, utom då verkställigheten bestrids, och utan att det påverkar tillämpliga bestämmelser för delgivning av handlingar.

(29) För att säkerställa att kravet på en rättvis rättegång efterföljs, bör denna förordning föreskriva att en svarande som inte gått i svaromål vid ursprungsdomstolen i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll har rätt att begära förnyad prövning av domen mot honom eller henne, då denna ska verkställas. Svaranden måste dock begära förnyad prövning inom en bestämd tidsfrist som börjar löpa senast den dag då han eller hon vid verkställighetsförfarandet för första gången inte fick förfoga över hela eller delar av sin egendom. Denna rätt till förnyad prövning bör vara ett extraordinärt rättsmedel som beviljas en utebliven svarande och som inte påverkar andra extraordinära rättsmedel enligt ursprungsmedlemsstatens lag, förutsatt att dessa rättsmedel inte är oförenliga med rätten till förnyad prövning enligt denna förordning.

(30) För att påskynda verkställigheten av en dom som meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll i en annan medlemsstat, bör man begränsa de skäl för hinder mot och uppskov med verkställighet som kan åberopas av den underhållsskyldige på grund av underhållsskyldighetens gränsöverskridande art. Denna begränsning bör inte inverka på de skäl för hinder och uppskov i nationell rätt som inte är oförenliga med de skäl som anges i denna förordning, såsom att den underhållsskyldige betalar det underhåll han är skyldig vid tidpunkten för verkställigheten eller att vissa tillgångar inte kan utmätas.

(31) För att underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag, bör det införas ett system för samarbete mellan de centralmyndigheter som utses av medlemsstaterna. Dessa myndigheter bör bistå underhållsskyldiga och underhållsberättigade med att hävda sina rättigheter i en annan medlemsstat, genom att ge in ansökningar om erkännande, verkställbarhetsförklaring och verkställighet av befintliga domar, ändring av sådana domar eller erhållande av en dom. De bör även utbyta information för att i nödvändig omfattning lokalisera underhållsskyldiga och underhållsberättigade och fastställa storleken på deras inkomster och tillgångar. De bör även samarbeta med varandra genom allmänt informationsutbyte, och främja samarbetet mellan behöriga myndigheter i sina medlemsstater.

(32) En centralmyndighet som utsetts enligt denna förordning bör bära sina egna kostnader, utom i särskilt fastställda fall, och bistå alla sökande som är bosatta i medlemsstaten. Kriteriet för att avgöra om en person har rätt att ansöka om hjälp hos en centralmyndighet bör vara mindre strikt än anknytningskriteriet ”hemvist” som används på andra ställen i denna förordning. Med kriteriet *att vara bosatt* bör dock inte avses enbart blotta närvaron.

(33) För att fullt ut kunna hjälpa underhållsskyldiga och underhållsberättigade och såvitt möjligt underlätta gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag, bör centralmyndigheter kunna få tillgång till vissa personuppgifter. Denna förordning bör därför ålägga medlemsstaterna att se till att deras centralmyndigheter får tillgång till sådana uppgifter hos de offentliga myndigheter eller förvaltningar som inom ramen för sin normala verksamhet innehar de berörda uppgifterna. Det bör emellertid överlåtas åt varje medlemsstat att besluta om formerna för denna tillgång. En medlemsstat bör således kunna utse de offentliga myndigheter eller förvaltningar som ska åläggas att lämna uppgifter till centralmyndigheten i enlighet med denna förordning, i förekommande fall inbegripet de offentliga myndigheter eller förvaltningar som redan har utsetts inom ramen för andra system för tillgång till uppgifter. När en medlemsstat utser offentliga myndigheter eller förvaltningar bör den se till att centralmyndigheten får tillgång till nödvändiga uppgifter som dessa organ innehar, i enlighet med denna förordning. En medlemsstat bör även kunna tillåta sin centralmyndighet att få tillgång till nödvändiga uppgifter från andra juridiska personer som innehar de nödvändiga uppgifterna och ansvarar för deras behandling.

(34) I samband med tillgång till personuppgifter, användning och överföring av dessa måste kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ([1]), i den form som det införlivats i medlemsstaternas nationella rätt, respekteras.

(35) Det finns emellertid anledning att fastställa särskilda villkor för tillgång till personuppgifter och för användning och överföring av dessa vid tillämpningen av denna förordning. I detta sammanhang har Europeiska datatillsynsmannens yttrande ([2]) tagits i beaktande. Underrättelse till den person som berörs av insamlingen av uppgifter bör ske i enlighet med nationell rätt. Det bör emellertid föreskrivas en möjlighet att uppskjuta denna anmälan för att hindra att den underhållsskyldige överför sin egendom och på det sättet äventyrar indrivningen av underhållsbidraget.

(36) Med hänsyn till kostnaderna för förfarandena bör det föreskrivas ett mycket fördelaktigt system för rättshjälp, nämligen fullt bidrag för kostnader i samband med förfaranden rörande underhållsskyldighet mot barn under 21 år och som har inletts genom centralmyndigheterna. De nuvarande reglerna om rättshjälp i Europeiska unionen enligt direktiv 2003/8/EG bör följaktligen kompletteras med

([1]) EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.
([2]) EUT C 242, 7.10.2006, s. 20.

särskilda regler, så att det skapas ett särskilt system för rättshjälp vid underhållsskyldighet. I detta sammanhang bör den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten, i undantagsfall, kunna återkräva kostnaderna från en förlorande sökande som erhållit fri rättshjälp, förutsatt att dennes ekonomiska situation tillåter detta. Detta skulle särskilt vara fallet för en rik person som handlat i ond tro.

(37) För andra underhållsskyldigheter än de som avses i föregående skäl är det nödvändigt att säkerställa likabehandling för alla parter i fråga om rättshjälp när en dom ska verkställas i en annan medlemsstat. De bestämmelser om kontinuitet för rättshjälp i denna förordning bör därför tolkas så att sådan hjälp även ska beviljas en part som inte har fått någon rättshjälp i ett förfarande som syftar till att erhålla eller ändra en dom i ursprungsmedlemsstaten men som därefter beviljats rättshjälp i samma medlemsstat inom ramen för en begäran om verkställighet av domen. På samma sätt bör en part som varit befriad från kostnader i samband med ett förfarande inför en administrativ myndighet som förtecknas i bilaga X, i den verkställande medlemsstaten beviljas rättshjälp i största möjliga utsträckning eller största möjliga kostnads- och avgiftsbefrielse under förutsättning att parten kan visa att detta skulle ha beviljats i ursprungsmedlemsstaten.

(38) För att minska kostnaderna för översättning av skriftliga bevis, bör den domstol där talan väcks endast begära översättning av dessa handlingar när översättningen är nödvändig, dock utan att detta påverkar rätten till försvar och tillämpliga bestämmelser om delgivning av handlingar.

(39) För att underlätta tillämpningen av denna förordning, bör medlemsstaterna åläggas att meddela kommissionen namn på och adress till sina centralmyndigheter samt annan information. Dessa uppgifter bör göras tillgängliga för rättstillämparna och allmänheten genom offentliggörande i *Europeiska unionens officiella tidning* eller kunna hämtas på elektronisk väg genom det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättas genom beslut 2001/470/EG. Dessutom bör användningen av formulär som avses i denna förordning underlätta och påskynda kommunikationen mellan centralmyndigheter och göra det möjligt att lämna in ansökningar på elektronisk väg.

(40) Förhållandet mellan denna förordning och de bilaterala eller multilaterala konventioner och avtal om underhållsskyldighet som medlemsstaterna är parter i bör regleras. I detta sammanhang bör det anges att de medlemsstater som är bundna av konventionen av den 23 mars 1962 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om indrivning av underhållsbidrag fortsatt kommer att kunna tillämpa denna med hänsyn till att den innehåller mer gynnsamma regler om erkännande och verkställighet än de som fastställs i denna förordning. Vad gäller framtida bilaterala avtal om underhållsskyldighet med tredjestater, bör de förfaranden och villkor i enlighet med vilka medlemsstaterna ska ha rätt att i eget namn förhandla fram och sluta sådana avtal fastställas vid diskussioner om ett förslag från kommissionen i detta ärende.

(41) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister [1] bör tillämpas för beräkning av de perioder och frister som föreskrivs i denna förordning.

(42) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter [2].

(43) Kommissionen bör bemyndigas att anta ändringar av formulären i denna förordning i enlighet med det rådgivande förfarandet i artikel 3 i beslut 1999/468/EG. För upprättande av förteckningen över de administrativa myndigheter som omfattas av denna förordning såväl som förteckningen över behöriga myndigheter för fastställande av rätten till rättshjälp, bör kommissionen bemyndigas att handla i enlighet med förvaltningsförfarandet i artikel 4 i nämnda beslut.

(44) Denna förordning bör ändra förordning (EG) nr 44/2001 genom att ersätta bestämmelserna om underhållsskyldighet i den förordningen. Med förbehåll för övergångsbestämmelserna i den här förordningen bör medlemsstaterna, när det gäller underhållsskyldighet, tillämpa bestämmelserna i den här förordningen om domstols behörighet, verkställbarhet och verkställighet av domar och om rättshjälp i stället för bestämmelserna i förordning (EG) nr 44/2001, från och med den dag då denna förordning blir tillämplig.

(45) Eftersom målen för denna förordning, det vill säga införandet av ett antal åtgärder för att säkra en effektiv gränsöverskridande indrivning av underhållsbidrag och därigenom underlätta fri rörlighet för personer i Europeiska unionen, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av förordningens omfattning och verkan, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(46) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

[1] EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

[2] EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

(47) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Förenade kungariket inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Förenade kungariket. Detta ska dock inte påverka möjligheten för Förenade kungariket att, i enlighet med artikel 4 i protokollet, meddela sin avsikt att godta denna förordning efter antagandet.

(48) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark, utan att det påverkar möjligheten för Danmark att tillämpa de ändringar som gjorts i förordning (EG) nr 44/2001 i enlighet med artikel 3 i avtalet av den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ([1]).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande.

2. I denna förordning avses med medlemsstat alla medlemsstater som omfattas av förordningen.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning avses med:

1. *dom*: varje avgörande angående underhållsskyldighet som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut om fastställande av rättegångskostnader. Vid tillämpning av kapitlen VII och VIII avses med begreppet dom även en dom angående underhållsskyldighet som meddelats i en tredjestat.

2. *förlikning inför domstol*: en förlikning i frågor rörande underhållsskyldighet som har godkänts av en domstol eller ingåtts inför en domstol under förfarandet.

3. officiell handling:

   a) en handling angående underhållsskyldighet som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i ursprungsmedlemsstaten och vars äkthet

      i) avser handlingens underskrift och innehåll, och

      ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet, eller

   b) ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet i ursprungsmedlemsstaten eller bestyrkts av en sådan myndighet.

4. *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domen har meddelats, förlikningen inför domstolen har godkänts eller ingåtts och den officiella handlingen har fastställts.

5. *verkställande medlemsstat*: den medlemsstat där verkställighet av domen, förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen begärs.

6. *begärande medlemsstat*: den medlemsstat vars centralmyndighet översänder en ansökan i enlighet med kapitel VII.

7. *anmodad medlemsstat*: den medlemsstat vars centralmyndighet mottar en ansökan i enlighet med kapitel VII.

8. *stat bunden av 2007 års Haagkonvention*: en stat som har tillträtt Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar (nedan kallad *2007 års Haagkonvention*), i den mån denna konvention är tillämplig mellan gemenskapen och staten i fråga.

9. *ursprungsdomstol*: den domstol som har meddelat den dom som ska verkställas.

10. *underhållsberättigad*: varje enskild person som har eller påstås ha rätt att få underhållsbidrag.

11. *underhållsskyldig*: varje enskild person som är eller påstås vara skyldig att betala underhållsbidrag.

2. I denna förordning avses med domstol även de administrativa myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i frågor om underhållsskyldighet, förutsatt att dessa myndigheter garanterar opartiskhet och parternas rätt att bli hörda och att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är etablerade

i) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning av en rättslig myndighet, och

ii) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.

([1]) EUT L 299, 16.11.2005, s. 62.

Dessa administrativa myndigheter ska förtecknas i bilaga X. Denna bilaga ska fastställas och ändras enligt det förvaltningsförfarande som avses i artikel 73.2 på begäran av den medlemsstat i vilken den berörda myndigheten ligger.

3. I artiklarna 3, 4 och 6 ska begreppet *domicil* ersätta begreppet *medborgarskap* i de medlemsstater som använder detta begrepp som en anknytande faktor i familjefrågor.

Vid tillämpning av artikel 6 ska parter som har *domicil* i olika territoriella enheter inom en medlemsstat anses ha sitt gemensamma *domicil* i den medlemsstaten.

KAPITEL II

BEHÖRIGHET

Artikel 3

Allmänna bestämmelser

I frågor som gäller underhållsskyldighet i medlemsstaterna ska behörigheten ligga hos

a) domstolen i den ort där svaranden har hemvist, eller

b) domstolen i den ort där den underhållsberättigade har hemvist, eller

c) den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva en talan om någons rättsliga status, om frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller

d) den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva en talan om föräldraansvar om frågan om underhåll har samband med denna talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

Artikel 4

Val av domstol

1. Parterna får träffa avtal om att följande domstol eller domstolar i en medlemsstat ska vara behörig att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister om underhållsskyldighet:

a) Den eller de domstolar i en medlemsstat där en av parterna har hemvist.

b) Den eller de domstolar i en medlemsstat där en av parterna är medborgare.

c) När det gäller underhållsskyldighet mellan makar eller tidigare makar

i) den domstol som har behörighet att pröva tvister mellan makarna i äktenskapsmål, eller

ii) den eller de domstolar i den medlemsstat där makarna senast hade gemensam hemvist under en period av minst ett år.

Förutsättningarna i leden a, b eller c ska föreligga vid den tidpunkt då avtalet om val av domstol ingås eller vid den tidpunkt då talan väcks.

Den behörighet som utövas enligt avtal ska vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat.

2. Ett avtal om val av domstol ska vara skriftligt. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med skriftligt.

3. Denna artikel ska inte tillämpas på en tvist om underhållsskyldighet mot ett barn under 18 år.

4. Om parterna har enats om att ge exklusiv behörighet till en eller flera domstolar i en stat som har tillträtt konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ([1]), undertecknad den 30 oktober 2007 i Lugano (nedan kallad *Luganokonventionen*), men som inte är en medlemsstat, är den konventionen tillämplig utom i sådana tvister som avses i punkt 3.

Artikel 5

Behörighet grundad på att svaranden går i svaromål

Utöver den behörighet som en domstol i en medlemsstat har enligt andra bestämmelser i denna förordning, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet.

Artikel 6

Subsidiär behörighet

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4 och 5, och ingen domstol i en stat som har tillträtt Luganokonventionen men som inte är en medlemsstat är behörig enligt bestämmelserna i den konventionen, ska domstolarna i den medlemsstat där båda parterna är medborgare vara behöriga.

([1]) EUT L 339, 21.12.2007, s. 3.

Artikel 7

Forum necessitatis

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4, 5 och 6, kan domstolarna i en medlemsstat, i undantagsfall, uppta tvisten om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller visar sig vara omöjligt i en tredjestat till vilken tvisten har nära anknytning.

Tvisten ska ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väckts.

Artikel 8

Begränsning av förfaranden

1. Om en dom har meddelats i en medlemsstat eller en stat bunden av 2007 års Haagkonvention där den underhållsberättigade har sin hemvist, kan talan för att ändra domen eller få en ny dom inte väckas av den underhållsskyldige i någon annan medlemsstat, så länge som den underhållsberättigade fortsätter att ha sin hemvist i den stat där domen meddelades.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas

a) om parterna i enlighet med artikel 4 har avtalat om att domstolarna i den andra medlemsstaten är behöriga,

b) om den underhållsberättigade godtar den andra medlemsstatens domstolars behörighet i enlighet med artikel 5,

c) om behörig myndighet i en ursprungsstat bunden av 2007 års Haagkonvention inte kan, eller vägrar, utöva behörighet för att ändra domen eller meddela en ny dom, eller

d) om den dom som meddelats i en ursprungsstat bunden av 2007 års Haagkonvention inte kan erkännas eller förklaras verkställbar i den medlemsstat där talan om en ändrad eller ny dom övervägs.

Artikel 9

Väckande av talan vid domstol

Vid tillämpningen av detta kapitel ska talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd, eller

b) om delgivning av handlingen ska göras innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen.

Artikel 10

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning ska domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 11

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i förordning (EG) nr 1393/2007 gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

3. Om bestämmelserna i förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämpliga ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 12

Litispendens

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 13

Mål som har samband med varandra

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 14

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 15

Fastställande av tillämplig lag

Den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet ska fastställas i enlighet med Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (nedan kallat *2007 års Haagprotokoll*) i de medlemsstater som är bundna av det instrumentet.

KAPITEL IV

ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET AV DOMAR

Artikel 16

Tillämpningsområde för detta kapitel

1. Detta kapitel ska gälla för erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar som omfattas av denna förordning.

2. Avsnitt 1 ska tillämpas på domar meddelade i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

3. Avsnitt 2 ska tillämpas på domar meddelade i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

4. Avsnitt 3 ska tillämpas på alla domar.

AVSNITT 1

Domar meddelade i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll

Artikel 17

Inget krav på exekvaturförfarande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas i en annan medlemsstat utan att det krävs något särskilt förfarande och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande.

2. En dom som har meddelats i en medlemsstat som är bunden av 2007 års Haagprotokoll och som är verkställbar i den medlemsstaten, ska vara verkställbar i en annan medlemsstat utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring.

Artikel 18

Säkerhetsåtgärder

En verkställbar dom ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 19

Rätt att ansöka om förnyad prövning

1. En svarande som inte gått i svaromål i ursprungsmedlemsstaten ska ha rätt att ansöka om förnyad prövning av domen vid den behöriga domstolen i den medlemsstaten, om

a) han eller hon inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, eller

b) han eller hon, utan egen förskyllan, varit förhindrad att bestrida underhållskravet på grund av force majeure eller på grund av extraordinära omständigheter,

såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta.

2. Den tid inom vilken förnyad prövning får begäras börjar löpa den dag då svaranden fick faktisk kännedom om innehållet i domen och var i stånd att agera, dock senast den dag då en verkställighetsåtgärd vidtas, som medför att han eller hon inte kan förfoga över hela eller delar av sin egendom. Svaranden ska agera utan dröjsmål och i alla händelser inom en tidsfrist på 45 dagar. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

3. Om domstolen avslår ansökan om förnyad prövning enligt punkt 1 på grund av att inget av de skäl för förnyad prövning i denna punkt är tillämpligt, ska domen ha fortsatt rättsverkan.

Om domstolen beslutar att en förnyad prövning är motiverad på grund av något av de skäl som anges i punkt 1, förlorar domen sin giltighet. Den underhållsberättigade ska dock inte förlora vare sig förmåner av att ha avbrutit preskription eller av att ha iakttagit en talefrist, eller rätten att begära retroaktivt underhåll som åstadkommits i det ursprungliga förfarandet.

Artikel 20

Handlingar som behövs för verkställigheten

1. För verkställighet av en dom i en annan medlemsstat ska sökanden till behöriga verkställande myndigheter ge in

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas,

b) ett utdrag av domen utfärdat av ursprungsdomstolen med hjälp av formuläret i bilaga I,

c) i förekommande fall, en handling om utestående fordringar med uppgift om beräkningsdatum,

d) vid behov, en translitterering eller en översättning av innehållet i formuläret enligt b till det officiella språket i den verkställande medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där verkställigheten begärs, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

2. De behöriga myndigheterna i den verkställande medlemsstaten får inte kräva att sökanden ska lämna in en översättning av domen. En översättning får dock krävas om verkställigheten av domen bestrids.

3. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 21

Hinder mot och uppskov med verkställighet

1. De skäl för hinder mot och uppskov med verkställighet som gäller enligt lagen i den verkställande medlemsstaten ska tillämpas, såvida dessa inte är oförenliga med tillämpningen av punkterna 2 och 3.

2. Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis vägra verkställighet av domen från ursprungsdomstolen om rätten att få ursprungsdomstolens dom verkställd upphör genom preskription eller annan begränsning av talan, antingen enligt lagen i ursprungsmedlemsstaten eller enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, beroende på vilken lag som föreskriver den längsta preskriptionstiden.

Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten får dessutom, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis vägra verkställighet av domen från ursprungsdomstolen om den är oförenlig med en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten, eller med en dom som har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredjestat och som uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den verkställande medlemsstaten.

En dom som innebär att en tidigare dom om underhållsskyldighet ändras på grundval av ändrade omständigheter ska inte anses vara oförenlig i den mening som avses i andra stycket.

3. Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten får, på begäran av den underhållsskyldige, helt eller delvis uppskjuta verkställigheten av ursprungsdomstolens dom om en ansökan om förnyad prövning av denna dom har lämnats in vid den behöriga domstolen i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med artikel 19.

Den behöriga myndigheten i den verkställande medlemsstaten ska dessutom, på begäran av den underhållsskyldige, uppskjuta verkställigheten av ursprungsdomstolens dom om denna doms verkställbarhet skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 22

Ingen påverkan på förekomsten av familjeförhållanden

Erkännande och verkställighet av en dom om underhåll enligt denna förordning ska inte på något sätt innebära ett erkännande av det familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande som underhållsskyldigheten grundas på och som givit upphov till domen.

AVSNITT 2

Domar meddelade i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll

Artikel 23

Erkännande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas i övriga medlemsstaten utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Om frågan huruvida en dom ska erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen ska erkännas, genom att anlita det förfarande som föreskrivs i detta avsnitt få fastställt att domen ska erkännas.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av om en dom ska erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 24

Skäl för att vägra erkännande

En dom ska inte erkännas om

a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den medlemsstat där domen görs gällande. Prövningen av *ordre public* ska inte tillämpas på behörighetsreglerna,

b) det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

c) den är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,

d) den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredjestat i en tvist mellan samma parter och rörande samma sak, om den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

En dom som innebär att en tidigare dom om underhållsskyldighet ändras på grundval av ändrade omständigheter ska inte anses vara oförenlig i den mening som avses i c eller d.

Artikel 25

Vilandeförklaring av mål

Om det vid domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll ska erkännas, ska domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring av domen har begärts.

Artikel 26

Verkställbarhet

En dom som har meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll och som är verkställbar i den medlemsstaten, ska verkställas i en annan medlemsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där.

Artikel 27

Lokala domstolars behörighet

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska göras vid den domstol eller den behöriga myndighet i den verkställande medlemsstaten som den medlemsstaten anmält till kommissionen i enlighet med artikel 71.

2. Den lokala behörigheten ska bestämmas av motpartens hemvist, eller efter den plats där verkställighet ska äga rum.

Artikel 28

Förfarande

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska åtföljas av följande handlingar:

a) En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.

b) Ett utdrag av domen utfärdat av ursprungsdomstolen med användning av formuläret i bilaga II, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 29.

c) Vid behov, en translitterering eller en översättning av innehållet i standardformuläret som avses i punkt b till det officiella språket i den verkställande medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där ansökan görs, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

2. Den domstol eller den behöriga myndighet vid vilken ansökan görs får inte kräva att sökanden tillhandahåller en översättning av domen. En översättning får dock krävas i samband med en ansökan om ändring enligt artikel 32 eller 33.

3. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 29

Underlåtenhet att inge utdrag

1. Om utdrag enligt artikel 28.1 b inte har givits in, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det ska ges in, godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. I fall som avses i punkt 1 ska en översättning av handlingarna ges in om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det. Översättningen ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 30

Verkställbarhetsförklaring

Domen ska förklaras vara verkställbar utan någon förnyad prövning enligt artikel 24 efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 28, dock senast inom 30 dagar efter fullgörandet av dessa formaliteter, såvida detta inte på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt. I detta skede av förfarandet ska den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Artikel 31

Underrättelse om beslutet med anledning av verkställbarhetsansökan

1. Sökanden ska snarast, på det sätt som föreskrivs enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, underrättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

Artikel 32

Ändring av beslutet med anledning av verkställbarhetsansökan

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Ansökan om ändring ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten anmält till kommissionen enligt artikel 71.

3. Ansökan om ändring ska handläggas enligt de bestämmelser som gäller för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om den part mot vilken verkställighet begärs underlåter att inkomma med svaromål till den domstol som handlägger ansökan om ändring, ska artikel 11 tillämpas även om denna part inte har hemvist i någon medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring ska göras inom 30 dagar efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, ska fristen för att söka ändring vara 45 dagar och löpa från den dag då avgörandet delgavs honom eller henne, antingen personligen eller i bostaden. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 33

Talan mot avgörandet med anledning av ansökan om ändring

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts får talan föras endast genom det förfarande som den berörda medlemsstaten anmält till kommissionen i enlighet med artikel 71.

Artikel 34

Avslag på en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphävande av verkställbarhetsförklaringen

1. Den domstol vid vilken ändring söks enligt artikel 32 eller 33, får avslå en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphäva verkställbarhetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artikel 24.

2. Om inte annat följer av artikel 32.4 ska en domstol, vid vilken ändring söks enligt artikel 32, meddela sitt avgörande inom 90 dagar från och med dagen för ansökan, såvida detta inte på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt.

3. En domstol vid vilken talan väcks enligt artikel 33 ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

Artikel 35

Vilandeförklaring av mål

Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artikel 32 eller 33, ska på begäran av den part mot vilken verkställighet begärs låta handläggningen av målet vila, om verkställigheten av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring av domen har begärts.

Artikel 36

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

1. Om en dom ska erkännas i enlighet med detta avsnitt, ska ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring enligt artikel 30.

2. En verkställbarhetsförklaring ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 32.5 angivna fristen för att ansöka om ändring av verkställbarhetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att ett avgörande har meddelats med anledning av att ändring har sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot egendom som tillhör den part mot vilken verkställighet begärs.

Artikel 37

Delvis verkställbarhet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställbarhetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, ska domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställbarhetsförklaring som är begränsad till delar av domen.

Artikel 38

Ingen avgift eller skatt

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den verkställande medlemsstaten vid ett förfarande som avser en verkställbarhetsförklaring.

AVSNITT 3

Bestämmelser som gäller alla domar

Artikel 39

Interimistisk verkställbarhet

Ursprungsdomstolen får förklara att domen ska vara verkställbar utan hinder av att den överklagas, även om omedelbar verkställbarhet inte föreskrivs i nationell lag.

Artikel 40

Åberopande av en erkänd dom

1. En part som vill åberopa en dom som har erkänts enligt artikel 17.1 eller avsnitt 2 i en annan medlemsstat, ska tillhandahålla en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.

2. Om det är nödvändigt kan den domstol vid vilken den erkända domen åberopas begära att den part som åberopar den erkända domen ska tillhandahålla ett utdrag som utfärdats av ursprungsdomstolen med användning av formuläret i bilaga I eller bilaga II.

Ursprungsdomstolen ska även utfärda ett sådant utdrag på begäran av varje berörd part.

3. Vid behov ska den part som åberopar den erkända domen tillhandahålla en translitterering eller en översättning av det formulär som avses i punkt 2 till det officiella språket eller de officiella språken i den berörda medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där den erkända domen åberopas, i enlighet med den medlemsstatens lag, eller till ett annat språk som den verkställande medlemsstaten har uppgett att den godtar. Varje medlemsstat får ange vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk förutom sitt eller sina egna som den kan godta för ifyllandet av formuläret.

4. En översättning enligt denna artikel ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 41

Förfarande och villkor för verkställighet

1. Med förbehåll för bestämmelserna i denna förordning ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten. En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den verkställande medlemsstaten ska verkställas där på samma villkor som en dom som har meddelats i den verkställande medlemsstaten.

2. Den part som begär verkställighet av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska inte åläggas att ha en postadress eller ett bemyndigat ombud i verkställighetsmedlemsstaten, utan att detta påverkar personer med behörighet för verkställighetsförfaranden.

Artikel 42

Ingen omprövning i sak

En dom som har meddelats i en medlemsstat får aldrig omprövas i sak i den medlemsstat där erkännande, verkställbarhet eller verkställighet begärs.

Artikel 43

Ickeprioriterad kostnadstäckning

Täckning för de kostnader som uppkommer vid tillämpningen av denna förordning får inte ha företräde framför indrivning av underhållsbidrag.

KAPITEL V

MÖJLIGHET TILL RÄTTSLIG PRÖVNING

Artikel 44

Rätt till rättshjälp

1. Parter som är involverade i en tvist som omfattas av denna förordning ska ha faktisk möjlighet till rättslig prövning i en annan medlemsstat, vilket ska inbegripa verkställighets- och överklagandeförfaranden i enlighet med de villkor som fastställs i detta kapitel.

I de fall som omfattas av kapitel VII ska den anmodade medlemsstaten tillse att varje sökande som bor i den begärande medlemsstaten har faktisk möjlighet till rättslig prövning.

2. För att säkerställa denna möjlighet ska medlemsstaterna tillhandahålla rättshjälp i enlighet med detta kapitel, såvida inte punkt 3 är tillämplig.

3. I de fall som omfattas av kapitel VII är en medlemsstat inte skyldig att tillhandahålla rättshjälp om och i den mån som förfarandena i den medlemsstaten gör det möjligt för parterna att föra sin talan utan att rättshjälp behövs, och om centralmyndigheten tillhandahåller nödvändiga tjänster utan kostnad.

4. Rätten till rättshjälp ska inte begränsas jämfört med den som tillhandahålls i motsvarande nationella mål.

5. Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas som garanti för betalning av kostnader och avgifter vid förfaranden om underhållsskyldighet.

Artikel 45

Rättshjälpens innehåll

Den rättshjälp som beviljas enligt detta kapitel ska innebära det bistånd som är nödvändigt för att parterna ska kunna få kännedom om och hävda sina rättigheter samt säkerställa att deras ansökan, som lämnats in genom centralmyndigheter eller direkt till behöriga myndigheter, behandlas fullständigt och effektivt. Den ska, i förekommande fall, omfatta följande:

a) Juridisk rådgivning i avsikt att nå en uppgörelse innan ett rättsligt förfarande inleds.

b) Rättsligt bistånd med att väcka talan inför en myndighet eller en domstol och representation vid domstol.

c) Befrielse från eller bidrag till rättegångskostnader och arvoden till personer som fått i uppdrag att vidta åtgärder under förfarandet.

d) I de medlemsstater där den förlorande parten är skyldig att betala motpartens kostnader, motpartens kostnader om rättshjälpsmottagaren förlorar målet, under förutsättning att dessa kostnader skulle ha täckts av rättshjälpen om rättshjälpsmottagaren hade haft sin hemvist i den medlemsstat där domstolen är belägen.

e) Tolkning.

f) Översättning av de handlingar som domstolen eller den behöriga myndigheten kräver och som rättshjälpsmottagaren lämnat in och som är nödvändiga för att avgöra tvisten.

g) Resekostnader som rättshjälpsmottagaren ska betala när de personer som berörs av förandet av rättshjälpsmottagarens talan är ålagda i lag eller av domstolen i den berörda medlemsstaten att personligen närvara vid förhandlingarna och domstolen beslutar att den annars inte kan höra de berörda personerna på ett tillfredsställande sätt.

Artikel 46

Fri rättshjälp för ansökningar genom centralmyndigheter angående underhåll till barn

1. Den anmodade medlemsstaten ska tillhandahålla fri rättshjälp vid alla ansökningar som görs av en underhållsberättigad enligt artikel 56 avseende en förälders underhållsskyldighet mot ett barn under 21 år.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 får den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten, när det gäller andra ansökningar än sådana som avses i artikel 56.1 a och b, vägra fri rättshjälp, om den anser att en ansökan eller ett eventuellt överklagande, efter vad som framgår av omständigheterna, uppenbart saknar grund.

Artikel 47

Fall som inte omfattas av artikel 46

1. I fall som inte omfattas av artikel 46 och om inte annat följer av artiklarna 44 och 45, får rättshjälp lämnas under de förutsättningar som följer av nationell rätt, särskilt i fråga om sökandens behov av rättshjälp och om det är rimligt att rättshjälp lämnas.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska en part, som i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, vid alla erkännande-, verkställbarhets- eller verkställighetsförfaranden vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

3. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska en part, som i ursprungsmedlemsstaten har haft förmånen av ett kostnadsfritt förfarande inför en administrativ myndighet som finns uppräknad i bilaga X, vid alla erkännande-, verkställbarhets- eller verkställighetsförfaranden vara berättigad till rättshjälp enligt punkt 2. För detta ändamål ska parten lämna in ett intyg utfärdat av behörig myndighet i medlemsstaten, som visar att han eller hon uppfyller de ekonomiska villkoren för att helt eller delvis erhålla rättshjälp eller befrielse från kostnader eller avgifter.

De behöriga myndigheter som avses i denna punkt räknas upp i bilaga XI. Denna bilaga ska utarbetas och ändras enligt det förfarande som avses i artikel 73.2.

KAPITEL VI

FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL OCH OFFICIELLA HANDLINGAR

Artikel 48

Denna förordnings tillämpning på förlikningar inför domstol och officiella handlingar

1. Förlikningar inför domstol och officiella handlingar som är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten, ska i enlighet med kapitel IV erkännas och vara verkställbara i en annan medlemsstat på samma sätt som domar.

2. Bestämmelserna i denna förordning ska, i tillämpliga delar, gälla även förlikningar inför domstol och officiella handlingar.

3. Den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten ska på begäran av en berörd part utfärda ett utdrag av förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen med hjälp av formuläret enligt antingen bilagorna I och II eller enligt bilagorna III och IV.

KAPITEL VII

SAMARBETE MELLAN CENTRALMYNDIGHETER

Artikel 49

Utseende av centralmyndigheter

1. Varje medlemsstat ska utse en centralmyndighet som ska fullgöra de uppgifter som åligger den enligt denna förordning.

2. Federala medlemsstater, medlemsstater med fler än ett rättssystem eller medlemsstater som har autonoma territoriella enheter får utse fler än en centralmyndighet och ange den territoriella eller den enskilda omfattningen av deras uppgifter. Om en medlemsstat har utsett fler än en centralmyndighet ska den ange den centralmyndighet till vilken meddelanden kan sändas för vidarebefordran till behörig centralmyndighet inom den medlemsstaten. Om ett meddelande skickas till en centralmyndighet som inte är behörig ska denna ansvara för att det sänds vidare till den behöriga centralmyndigheten och informera avsändaren om detta.

3. Uppgift om den centralmyndighet eller de centralmyndigheter som har utsetts, kontaktuppgifter för dessa, och i förekommande fall omfattningen av deras uppgifter enligt punkt 2 ska meddelas av medlemsstaten till kommissionen i enlighet med artikel 71.

Artikel 50

Centralmyndigheters allmänna uppgifter

1. Centralmyndigheter ska

a) samarbeta med varandra, inbegripet genom informationsutbyte, och främja samarbetet mellan behöriga myndigheter i sina medlemsstater för att uppnå ändamålen med denna förordning,

b) så långt som möjligt söka lösningar på de svårigheter som uppstår vid tillämpningen av denna förordning.

2. Centralmyndigheter ska vidta åtgärder för att underlätta tillämpningen av denna förordning och sinsemellan stärka sitt samarbete. I detta syfte ska det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, vilket inrättades genom beslut 2001/470/EG, användas.

Artikel 51

Centralmyndigheters särskilda uppgifter

1. Centralmyndigheter ska vara behjälpliga i samband med ansökningar enligt artikel 56. De ska särskilt

a) vidarebefordra och ta emot sådana ansökningar,

b) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden vad gäller sådana ansökningar.

2. I samband med sådana ansökningar ska centralmyndigheterna vidta alla lämpliga åtgärder för att

a) tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av rättshjälp, när omständigheterna så kräver,

b) bistå med att lokalisera den underhållsskyldige eller den underhållsberättigade bland annat med tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63,

c) bistå med att ta fram relevanta uppgifter om den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades inkomst och, om det är nödvändigt, andra ekonomiska förhållanden, inklusive lokalisering av tillgångar, bland annat med tillämpning av artiklarna 61, 62 och 63,

d) uppmuntra till samförståndslösningar för att på frivillig väg utverka utbetalning av underhåll, om så är lämpligt genom medling, förlikning eller liknande förfaranden,

e) underlätta pågående verkställighet av domar om underhåll, inklusive eventuella utestående fordringar,

f) underlätta indrivning och snabb överföring av utbetalningar av underhåll,

g) underlätta erhållandet av skriftligt bevis eller annat bevis, utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EG) nr 1206/2001,

h) vara behjälplig med att fastställa föräldraskap, när detta krävs för indrivningen av underhållet,

i) inleda eller underlätta inledandet av förfaranden för att utverka eventuella nödvändiga interimistiska åtgärder av territoriellt slag som syftar till att säkra utgången av en pågående ansökan om underhållsbidrag,

j) att underlätta delgivningen av handlingar, utan att det påverkar tillämpningen av förordning nr (EG) 1393/2007.

3. Centralmyndighetens uppgifter enligt denna artikel får, i den utsträckning det är möjligt enligt den berörda medlemsstatens lag, utföras av offentliga organ eller andra organ som står under tillsyn av behöriga myndigheter i den medlemsstaten. Uppgifter om alla sådana offentliga organ eller andra organ som utses, kontaktuppgifter för dessa samt omfattningen av deras uppgifter ska meddelas av medlemsstaten till kommissionen i enlighet med artikel 71.

4. Ingenting i denna artikel eller i artikel 53 ska innebära att en centralmyndighet åläggs att utöva befogenheter som endast får utövas av rättsliga myndigheter enligt den anmodade medlemsstatens lag.

Artikel 52

Fullmakt

Centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten får endast begära en fullmakt av sökanden om den agerar på hans eller hennes vägnar vid rättsliga förfaranden eller inför någon annan myndighet, eller avser att utse en företrädare för detta ändamål.

Artikel 53

Framställningar om särskilda åtgärder

1. En centralmyndighet får göra en motiverad framställan till en annan centralmyndighet om vidtagande av lämpliga särskilda åtgärder enligt artikel 51.2 b, c, g, h, i och j, när ingen ansökan enligt artikel 56 handläggs. Den anmodade centralmyndigheten ska vidta sådana åtgärder som är lämpliga, om den är övertygad om att de är nödvändiga för att bistå en potentiell sökande att göra en ansökan enligt artikel 56 eller avgöra om ett sådant ansökningsförfarande bör inledas.

2. När en framställan om åtgärder enligt artikel 51.2 b och c lämnas in, ska den anmodade centralmyndigheten eftersöka de uppgifter som begärts, vid behov enligt artikel 61. De uppgifter som avses i artikel 61.2 b, c och d får emellertid endast eftersökas om den underhållsberättigade företer en kopia av en dom, förlikning inför domstol eller en officiell handling som ska verkställas, i förekommande fall åtföljd av ett utdrag enligt artiklarna 20, 28 eller 48.

Den anmodade centralmyndigheten ska vidarebefordra de uppgifter som erhållits till den begärande centralmyndigheten. När uppgiften erhållits enligt artikel 61, får endast uppgift om den potentielle svarandens adress i den anmodade medlemsstaten lämnas. Vid framställningar som tar sikte på erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet får även uppgifter som enbart anger om svaranden har inkomster eller tillgångar i den staten eller inte vidarebefordras.

Om den anmodade centralmyndigheten inte kan tillhandahålla de begärda uppgifterna ska den utan dröjsmål underrätta den begärande centralmyndigheten om detta och ange skälen för detta.

3. En centralmyndighet får även vidta särskilda åtgärder på framställan av en annan centralmyndighet avseende mål om indrivning av underhåll med internationella inslag som pågår i den begärande medlemsstaten.

4. Vid framställningar enligt denna artikel ska centralmyndigheter använda formuläret enligt bilaga V.

Artikel 54

Centralmyndighetens kostnader

1. Varje centralmyndighet ska bära sina egna kostnader vid tillämpning av denna förordning.

2. Centralmyndigheter får inte ta ut någon avgift från en sökande för de tjänster som de tillhandahåller enligt denna förordning utom för exceptionella kostnader i samband med en framställan om en särskild åtgärd enligt artikel 53.

Vid tillämpningen av denna punkt ska kostnader som hänför sig till fastställande av var den underhållsskyldige befinner sig inte anses vara exceptionella kostnader.

3. Den anmodade centralmyndigheten får endast kräva ersättning för de exceptionella kostnader som avses i punkt 2 om sökanden i förväg har godkänt att tjänsterna tillhandahålls till denna kostnad.

Artikel 55

Ansökan genom centralmyndigheterna

En ansökan enligt detta kapitel ska göras genom centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden är bosatt till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 56

Möjliga ansökningar

1. En underhållsberättigad som vill att underhåll ska drivas in enligt denna förordning kan göra följande ansökningar:

a) Erkännande eller erkännande och verkställbarhetsförklaring av en dom.

b) Verkställighet av en dom som meddelats eller erkänts i den anmodade medlemsstaten.

c) Erhållande av en dom i den anmodade medlemsstaten, om det inte finns någon tidigare dom, inklusive i förekommande fall fastställande av föräldraskap.

d) Erhållande av en dom i den anmodade medlemsstaten, om en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten inte kan erkännas och förklaras verkställbar.

e) Ändring av en dom som meddelats i den anmodade medlemsstaten.

f) Ändring av en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten.

2. En underhållsskyldig mot vilken det finns en dom om underhållsskyldighet kan göra följande ansökningar:

a) Erkännande av en dom som leder till uppskjutande eller begränsning av verkställigheten av en tidigare dom i den anmodade medlemsstaten.

b) Ändring av en dom som meddelats i den anmodade medlemsstaten.

c) Ändring av en dom som meddelats i en annan stat än den anmodade medlemsstaten.

3. För ansökningar enligt denna artikel ska bistånd och representation enligt artikel 45 b tillhandahållas av centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten, direkt eller genom offentliga myndigheter eller andra organ eller personer.

4. Om inte annat följer av denna förordning ska de ansökningar som avses i punkterna 1 och 2 handläggas enligt lagen i den anmodade medlemsstaten och omfattas av de regler gällande behörighet som är tillämpliga i den medlemsstaten.

Artikel 57

Ansökningens innehåll

1. Vid ansökan enligt artikel 56 ska formuläret enligt bilaga VI eller bilaga VII användas.

2. En ansökan enligt artikel 56 ska innehålla minst följande:

a) Uppgift om vilken typ av ansökan eller ansökningar det gäller.

b) Sökandens namn och kontaktuppgifter, inklusive adress och födelsedatum.

c) Svarandens namn och, om uppgifterna är kända, adress och födelsedatum.

d) Namn och födelsedatum på de personer för vilka underhåll söks.

e) Grunderna för ansökan.

f) När det gäller ansökningar från underhållsberättigade, uppgift om vart utbetalningen av underhållet ska sändas eller överföras elektroniskt.

g) Namn på och kontaktuppgifter för den person eller den enhet inom centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten som ansvarar för handläggningen av ansökan.

3. Vad gäller punkt 2 b) kan den sökandes adress ersättas av en annan adress när det förekommit våld inom familjen, om det inte enligt den anmodade medlemsstatens lag krävs att sökanden lämnar sin adress för att ett förfarande ska kunna inledas.

4. I förekommande fall, och i den mån uppgifterna är kända, ska ansökan även innefatta följande:

a) Den underhållsberättigades ekonomiska förhållanden.

b) Den underhållsskyldiges ekonomiska förhållanden, inklusive namn på och adress till den underhållsskyldiges arbetsgivare samt uppgifter om vilken typ av tillgångar den underhållsskyldige har och var dessa finns.

c) Annan information som kan vara till hjälp för att lokalisera svaranden.

5. Ansökan ska åtföljas av alla nödvändiga kompletterande uppgifter eller skriftliga bevis inklusive, i förekommande fall, handlingar rörande sökandens rätt till rättshjälp. De ansökningar som avses i artikel 56.1 a och b samt 56.2 a ska, beroende på vad som krävs, endast åtföljas av de handlingar som nämns i artiklarna 20, 28 eller 48, eller i artikel 25 i 2007 års Haagkonvention.

Artikel 58

Vidarebefordran, mottagande och handläggning av ansökningar och ärenden genom centralmyndigheter

1. Centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten ska bistå den sökande med att se till att ansökan åtföljs av alla handlingar och all information som, såvitt den känner till, är nödvändiga för att ansökan ska behandlas.

2. Centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten ska, när den anser att ansökan uppfyller kraven i denna förordning, vidarebefordra ansökan till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten.

3. Den anmodade centralmyndigheten ska inom 30 dagar efter att ha mottagit ansökan bekräfta mottagandet med användning av formuläret i bilaga VIII och informera centralmyndigheten i den begärande medlemsstaten om vilka inledande åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att behandla ansökan, och får begära ytterligare handlingar och information som behövs. Inom samma period om 30 dagar ska den anmodade centralmyndigheten meddela den begärande centralmyndigheten namn och kontaktuppgifter för den person eller enhet som har ansvar för att besvara förfrågningar om hur behandlingen av ansökan fortskrider.

4. Inom 60 dagar från bekräftelsen av mottagandet av ansökan ska den anmodade centralmyndigheten informera den begärande centralmyndigheten om ansökans status.

5. Begärande och anmodade centralmyndigheter ska hålla varandra informerade om

a) den person eller den enhet som är ansvarig för ett visst ärende,

b) hur ärendet fortskrider,

och i god tid svara på förfrågningar.

6. Centralmyndigheter ska behandla ett ärende så snabbt som dess beskaffenhet tillåter.

7. Centralmyndigheter ska använda sig av de snabbaste och mest effektiva kommunikationsmedel som står till deras förfogande.

8. En anmodad centralmyndighet får vägra att behandla en ansökan endast om det är uppenbart att kraven i denna förordning inte är uppfyllda. I sådant fall ska den anmodade centralmyndigheten utan dröjsmål informera den begärande centralmyndigheten om skälen för vägran med användning av formuläret i bilaga IX.

9. Den anmodade centralmyndigheten får inte avvisa en ansökan endast på grund av att det krävs kompletterande handlingar eller information. Den anmodade centralmyndigheten får emellertid anhålla om att den begärande centralmyndigheten tillhandahåller kompletteringen i fråga. Om den begärande centralmyndigheten inte gör detta inom 90 dagar, eller inom en längre period som bestämts av den anmodade centralmyndigheten, får den anmodade centralmyndigheten besluta att den inte längre kommer att behandla ansökan. I sådana fall ska den informera den begärande centralmyndigheten om det med användning av formuläret i bilaga IX.

Artikel 59

Språk

1. Formulären för ansökan eller framställan ska fyllas i på det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, på det eller ett av de officiella språken på den ort där den berörda centralmyndigheten är belägen, eller på något av de officiella språken för Europeiska unionens institutioner som den anmodade medlemsstaten har angett att den kan godta, om inte centralmyndigheten i den medlemsstaten har meddelat att en översättning inte är nödvändig.

2. Handlingar som åtföljer formulären ska endast översättas till det språk som följer av punkt 1 om en översättning är nödvändig för att begärt bistånd ska kunna tillhandahållas, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 20, 28, 40 och 66.

3. All annan kommunikation mellan centralmyndigheter ska ske på det språk som följer av punkt 1 såvida inte centralmyndigheterna sinsemellan kommer överens om något annat.

Artikel 60

Möten

1. Centralmyndigheterna ska för att underlätta tillämpningen av denna förordning sammanträda regelbundet.

2. Dessa möten ska sammankallas i enlighet med beslut 2001/470/EG.

Artikel 61

Centralmyndigheters tillgång till uppgifter

1. Den anmodade centralmyndigheten ska, på de villkor som anges i detta kapitel och med undantag för artikel 51.4, vidta alla lämpliga och rimliga åtgärder för att erhålla de uppgifter som avses i punkt 2 som är nödvändiga för att, i ett visst ärende, underlätta erhållande, ändring, erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av en dom.

De offentliga myndigheter eller förvaltningar som i den anmodade medlemsstaten inom ramen för sin normala verksamhet innehar de uppgifter som avses i punkt 2 och är ansvariga för behandlingen av dem i den mening som avses i direktiv 95/46/EG ska, med undantag för begränsningar som är berättigade på grund av nationell eller allmän säkerhet, lämna dessa uppgifter till den anmodade centralmyndigheten på dess begäran i de fall då centralmyndigheten inte har direkt åtkomst till uppgifterna.

Medlemsstaterna får utse de offentliga myndigheter eller förvaltningar som ska vara behöriga att tillhandahålla anmodade centralmyndigheter uppgifter som avses i punkt 2. En medlemsstat ska i sådant fall se till att dess val gör det möjligt för centralmyndigheten att, i enlighet med denna artikel, få tillgång till begärda uppgifter.

Alla andra juridiska personer som i den anmodade medlemsstaten innehar de uppgifter som avses i punkt 2 och är ansvariga för behandlingen av dem i den mening som avses i direktiv 95/46/EG ska lämna dessa till den anmodade centralmyndigheten på dess begäran ifall de är behöriga att göra det enligt lagen i den anmodade medlemsstaten.

Den anmodade centralmyndigheten ska vid behov vidarebefordra dessa uppgifter till den begärande centralmyndigheten.

2. De uppgifter som avses i denna artikel omfattar uppgifter som de myndigheter, förvaltningar eller juridiska personer som anges i punkt 1 redan innehar. De ska vara adekvata, relevanta och inte överdrivet omfattande samt avse

a) den underhållsskyldiges eller den underhållsberättigades adress,

b) den underhållsskyldiges inkomst,

c) uppgifter som identifierar den underhållsskyldiges arbetsgivare och/eller bankkonto(n), och

d) den underhållsskyldiges tillgångar.

I syfte att erhålla eller ändra en dom får den anmodade centralmyndigheten endast begära de uppgifter som avses i a.

I syfte att erkänna eller verkställa en dom eller förklara den verkställbar får den anmodade centralmyndigheten begära alla de uppgifter som avses i första stycket. De uppgifter som avses i d får emellertid endast begäras om de uppgifter som avses i b och c är otillräckliga för att domen ska kunna verkställas.

Artikel 62

Vidarebefordran och användning av uppgifter

1. Centralmyndigheter ska inom sin medlemsstat, alltefter omständigheterna, vidarebefordra de uppgifter som avses i artikel 61.2 till behöriga domstolar, behöriga myndigheter med ansvar för delgivning av handlingar och till behöriga myndigheter med ansvar för verkställighet av domar.

2. De myndigheter eller domstolar till vilka uppgifter vidarebefordras i enlighet med artikel 61 får endast använda dessa uppgifter för att underlätta indrivningen av underhållsbidrag.

Med undantag för uppgifter som enbart indikerar om det finns en adress, inkomster eller tillgångar i den anmodade medlemsstaten eller inte, får de uppgifter som avses i artikel 61.2 inte lämnas till den person som har ansökt hos den begärande centralmyndigheten, med förbehåll för tillämpningen av förfaranderegler inför en domstol.

3. De myndigheter som behandlar uppgifter som har vidarebefordrats enligt artikel 61 får inte bevara sådana uppgifter under längre tid än vad som krävs för de syften för vilka de vidarebefordrades.

4. Myndigheter som behandlar uppgifter som har överförts enligt artikel 61 ska säkerställa sekretess för sådana uppgifter i enlighet med nationell lag.

Artikel 63

Underrättelse till den person som berörs av insamling av uppgifter

1. Den person som berörs av insamlingen av uppgifter ska i enlighet med den nationella lagen i den anmodade medlemsstaten underrättas om att dessa helt eller delvis har vidarebefordrats.

2. När denna underrättelse riskerar att vara till skada för en effektiv indrivning av ett underhållsbidrag får den skjutas upp under en period som inte får överstiga 90 dagar från den dag då uppgifterna lämnades till den anmodade centralmyndigheten.

KAPITEL VIII

OFFENTLIGA ORGAN

Artikel 64

Offentliga organ som sökande

1. När det gäller en ansökning om erkännande och verkställbarhetsförklaring av domar eller verkställighet av domar ska termen *underhållsberättigad* även innefatta ett offentligt organ som agerar i stället för en person som har rätt att få underhållsbidrag eller ett offentligt organ som har rätt till återbetalning för understöd som har lämnats i stället för underhållsbidrag.

2. Ett offentligt organs rätt att agera i stället för en person som har rätt att få underhållsbidrag eller att kräva återbetalning för bidrag som har utbetalats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag ska regleras av den lag som gäller för organet.

3. Ett offentligt organ får söka erkännande och verkställbarhetsförklaring eller begära verkställighet av

a) en dom meddelad mot en underhållsskyldig på begäran av ett offentligt organ som kräver återbetalning för bidrag som lämnats i stället för underhållsbidrag,

b) en dom mellan en underhållsberättigad och en underhållsskyldig såvitt avser det bidrag som lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhållsbidrag.

4. Det offentliga organ som söker erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av en dom, ska på begäran tillhandahålla de handlingar som är nödvändiga för att fastställa dess rätt att agera enligt punkt 2 och att bidrag har utbetalats till den underhållsberättigade.

KAPITEL IX

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 65

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna förordning.

Artikel 66

Översättning av skriftliga bevis

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 20, 28 och 40 kan den domstol vid vilken talan väckts begära att parterna lämnar in en översättning av skriftliga bevis på ett annat språk än rättegångsspråket endast om den anser att detta är nödvändigt för att en dom ska kunna meddelas eller för att rätten till försvar ska kunna respekteras.

Artikel 67

Återkrav av kostnader

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 54 får behörig myndighet i den anmodade medlemsstaten, i undantagsfall och om partens ekonomiska förhållanden tillåter det, kräva tillbaka kostnader från förlorande part som erhållit fri rättshjälp enligt artikel 46.

Artikel 68

Förhållandet till andra gemenskapsrättsakter

1. Om inte annat följer av artikel 75.2 ska denna förordning ändra förordning (EG) nr 44/2001 genom att ersätta bestämmelserna om underhållsskyldighet i den förordningen.

2. Denna förordning ska ersätta förordning (EG) nr 805/2004 i angelägenheter rörande underhållsskyldighet, utom vad gäller europeiska exekutionstitlar om underhållsskyldighet som utfärdats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll.

3. I fråga om underhållsskyldighet ska denna förordning inte påverka tillämpningen av direktiv 2003/8/EG, om inte annat följer av kapitel V.

4. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av direktiv 95/46/EG.

Artikel 69

Förhållandet till befintliga internationella konventioner och avtal

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av bilaterala och multilaterala konventioner och avtal som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som gäller frågor som regleras i denna förordning, utan att detta påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt artikel 307 i fördraget.

2. Utan hinder av punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 ska denna förordning ha företräde i förbindelserna mellan medlemsstaterna framför konventioner som avser frågor som regleras i denna förordning och som medlemsstaterna är parter i.

3. Denna förordning ska inte hindra tillämpningen av konventionen av den 23 mars 1962 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge angående indrivning av underhållsbidrag för medlemsstater som är bundna av konventionen med hänsyn till att den konventionen, när det gäller domars erkännande, verkställbarhet och verkställighet, tillhandahåller

a) enklare och snabbare förfaranden för verkställighet av domar om underhållsbidrag,

b) rättshjälp som är förmånligare än den som föreskrivs i kapitel V i denna förordning.

Svaranden får dock inte på grund av tillämpningen av den konventionen berövas det skydd som erbjuds enligt artiklarna 19 och 21 i denna förordning.

Artikel 70

Information som gjorts tillgänglig för allmänheten

Medlemsstaterna ska inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättats i enlighet med beslut 2001/470/EG lämna följande information i syfte att göra den tillgänglig för allmänheten:

a) En beskrivning av nationella lagar och förfaranden rörande underhållsskyldighet.

b) En beskrivning av de åtgärder som vidtagits för att uppfylla skyldigheterna enligt artikel 51.

c) En beskrivning av hur faktisk möjlighet till rättslig prövning enligt artikel 44 säkerställs.

d) En beskrivning av nationella regler och förfaranden för verkställighet, inklusive information om eventuella begränsningar i fråga om verkställighet, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister.

Medlemsstaterna ska ständigt hålla denna information aktuell.

Artikel 71

Information om kontaktuppgifter och språk

1. Senast den 18 september 2010 ska medlemsstaterna meddela kommissionen

a) namn och kontaktuppgifter för de domstolar eller myndigheter som har behörighet att behandla ansökningar om verkställbarhetsförklaring i enlighet med artikel 27.1 och överklaganden av beslut med anledning av sådana ansökningar i enlighet med artikel 32.2,

b) de förfaranden för överklaganden som avses i artikel 33,

c) omprövningsförfaranden för tillämpning av artikel 19 samt namn och kontaktuppgifter för behöriga domstolar,

d) namn och kontaktuppgifter för centralmyndigheter och, i förekommande fall, omfattningen av deras uppgifter, i enlighet med artikel 49.3,

e) namn och kontaktuppgifter för offentliga organ eller andra organ och, i förekommande fall, omfattningen av deras uppgifter, i enlighet med artikel 51.3,

f) namn och kontaktuppgifter för de myndigheter som har behörighet i fråga om verkställighet för tillämpningen av artikel 21,

g) vilka språk som godtas för översättning av de handlingar som avses i artiklarna 20, 28 och 40,

h) vilka språk som godtas av centralmyndigheter för kommunikation med andra centralmyndigheter enligt artikel 59.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om senare ändringar av denna information.

2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de uppgifter som meddelats enligt punkt 1, med undantag av adresser och andra kontaktuppgifter för de domstolar och myndigheter som avses i leden a, c och f.

3. Kommissionen ska på lämpligt sätt göra den information som meddelats enligt punkt 1 tillgänglig för allmänheten, framför allt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område som inrättades enligt beslut 2001/470/EG.

Artikel 72

Ändring av formulären

Varje ändring av de formulär som föreskrivs i denna förordning ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 73.3.

Artikel 73

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättades enligt artikel 70 i förordning (EG) nr 2201/2003.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG ska vara tre månader.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Artikel 74

Översynsklausul

Senast fem år efter det i enlighet med artikel 76 tredje stycket fastställda tillämpningsdatumet ska kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning som ska innehålla en utvärdering av de praktiska erfarenheterna från det administrativa samarbetet mellan centralmyndigheter särskilt beträffande dessa myndigheters tillgång till de uppgifter som innehas av offentliga myndigheter och förvaltningar och en utvärdering av hur det förfarande som ska tillämpas på erkännande, verkställbarhetsförklaring eller verkställighet av domar som meddelats i en medlemsstat som inte är bunden av 2007 års Haagprotokoll har fungerat. Rapporten ska vid behov åtföljas av ändringsförslag.

Artikel 75

Övergångsbestämmelser

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 ska bestämmelserna i denna förordning endast tillämpas på förfaranden som har inletts, förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts och på officiella handlingar som fastställts efter det att förordningen började tillämpas.

2. Kapitel IV avsnitt 2 och 3 ska tillämpas

a) på domar som meddelats i medlemsstaterna före den dag då denna förordning börjar tillämpas, när erkännande och verkställighetsförklaring begärs efter den dagen,

b) på domar som meddelas efter den dag då denna förordning börjar tillämpas till följd av förfaranden som inletts före den dagen, i den utsträckning som dessa domar i fråga om erkännande och verkställighet omfattas av tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 44/2001.

Förordning (EG) nr 44/2001 ska vara fortsatt tillämplig på förfaranden för erkännande och verkställighet som pågår den dag denna förordning börjar tillämpas.

Första och andra stycket ska även tillämpas på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts och på officiella handlingar som fastställts i medlemsstaterna.

3. Kapitel VII om samarbete mellan centralmyndigheter ska tillämpas på framställningar och ansökningar som centralmyndigheten tar emot från och med den dag då denna förordning börjar tillämpas.

Artikel 76

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artiklarna 2.2, 47.3, 71, 72 och 73 ska tillämpas från och med den 18 september 2010.

Denna förordning ska tillämpas från och med den 18 juni 2011, med undantag för de bestämmelser som avses i andra stycket, under förutsättning att 2007 års Haagprotokoll tillämpas i gemenskapen vid den tidpunkten. I annat fall ska denna förordning tillämpas från och med dagen för tillämpningen av det protokollet i gemenskapen.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Bryssel den 18 december 2008.

På rådets vägnar
M. BARNIER
Ordförande

RÅDETS BESLUT

av den 30 november 2009

om Europeiska gemenskapens ingående av Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet

(2009/941/EG)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c jämförd med artikel 300.2 första stycket andra meningen och artikel 300.3 första stycket,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande [1], och

av följande skäl:

(1) Gemenskapen strävar efter att inrätta ett gemensamt rättsligt område på grundval av principen om ömsesidigt erkännande av avgöranden.

(2) Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet [2] föreskriver att den lag som ska tillämpas på underhållsskyldighet ska fastställas i enlighet med Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet (nedan kallat *protokollet*) i de medlemsstater som är bundna av det protokollet.

(3) Protokollet utgör ett värdefullt bidrag när det gäller att säkra en ökad rättssäkerhet och förutsebarhet för underhållsberättigade och underhållsskyldiga. En tillämpning av enhetliga bestämmelser för att fastställa tillämplig lag möjliggör att avgöranden om underhållsskyldighet kan cirkulera fritt inom gemenskapen utan att det sker någon form av kontroll i den medlemsstat där verkställighet begärs.

(4) Enligt artikel 24 i protokollet har sådana regionala organisationer för ekonomisk integration som gemenskapen rätt att underteckna, godta, godkänna eller ansluta sig till protokollet.

(5) Gemenskapen har exklusiv behörighet i alla frågor som regleras av protokollet. Detta inverkar inte på ställningen för de medlemsstater som inte är bundna av detta beslut eller dess tillämpning, i enlighet med skälen 11 och 12.

(6) Gemenskapen bör därför godkänna protokollet.

(7) Protokollet bör vara tillämpligt mellan medlemsstaterna senast den 18 juni 2011, den dag då förordning (EG) nr 4/2009 börjar tillämpas.

(8) Mot bakgrund av den nära kopplingen mellan protokollet och förordning (EG) nr 4/2009 bör bestämmelserna i protokollet börja tillämpas provisoriskt i gemenskapen, om protokollet ännu inte har trätt i kraft den 18 juni 2011, den dag då förordning (EG) nr 4/2009 börjar tillämpas. En ensidig förklaring om detta bör avges i samband med protokollets ingående.

(9) Bestämmelserna i protokollet bör fastställa vilken lag som är tillämplig på en underhållsskyldighet om ett avgörande om den skyldigheten ska erkännas och vara verkställbart med stöd av de bestämmelser om avskaffande av exekvatur som anges i förordning (EG) nr 4/2009. För att inom gemenskapen säkerställa att samma lagvalsregler tillämpas på underhållskrav hänförliga till en tidsperiod såväl före som efter ikraftträdandet eller den provisoriska tillämpningen av protokollet i gemenskapen, bör bestämmelserna i protokollet också tillämpas på krav hänförliga till en tidsperiod som föregår ikraftträdandet eller den provisoriska tillämpningen, utan hinder av artikel 22 i protokollet. En ensidig förklaring om detta bör avges i samband med ingåendet av protokollet.

(10) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Irland i antagandet och tillämpningen av detta beslut.

(11) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Förenade kungariket inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Förenade kungariket.

[1] Yttrandet avgivet den 24 november 2009 (ännu ej offentliggjort i EUT).

[2] EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

(12) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Haagprotokollet av den 23 november 2007 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet godkänns härmed på Europeiska gemenskapens vägnar.

Texten till protokollet åtföljer detta beslut.

Artikel 2

Rådets ordförande bemyndigas att utse den eller de personer som ska ha rätt att underteckna protokollet med bindande verkan för gemenskapen.

Artikel 3

Vid ingåendet av protokollet ska gemenskapen avge följande förklaring i enlighet med artikel 24 i protokollet:

"Europeiska gemenskapen förklarar sig, i enlighet med artikel 24 i protokollet, behörig i alla frågor som regleras av detta protokoll. Dess medlemsstater ska vara bundna av protokollet i kraft av att det ingås av Europeiska gemenskapen.

I denna förklaring omfattar begreppet 'Europeiska gemenskapen' inte Danmark i enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, eller Förenade kungariket i enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen."

Artikel 4

1. Inom gemenskapen ska bestämmelserna i protokollet tillämpas provisoriskt, utan att det inverkar på artikel 5 i detta beslut, från och med den 18 juni 2011, den dag då förordning (EG) nr 4/2009 börjar tillämpas, om protokollet då ännu inte har trätt i kraft.

2. Vid ingåendet av protokollet ska gemenskapen avge följande förklaring i syfte att beakta en eventuell provisorisk tillämpning i enlighet med punkt 1:

"Europeiska gemenskapen förklarar att den kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet provisoriskt från och med den 18 juni 2011, den dag då rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet [1] börjar tillämpas, om protokollet då inte har trätt i kraft i enlighet med artikel 25.1 i protokollet."

Artikel 5

1. Utan hinder av artikel 22 i protokollet ska bestämmelserna i protokollet också fastställa tillämplig lag på underhåll som begärs i en medlemsstat avseende en tidsperiod som föregår protokollets ikraftträdande eller provisoriska tillämpning i gemenskapen då, i enlighet med förordning (EG) nr 4/2009, förfaranden har inletts, förlikningar inför domstol har godkänts eller ingåtts och officiella handlingar har fastställts från och med den 18 juni 2011, den dag då förordning (EG) nr 4/2009 börjar tillämpas.

2. Vid ingåendet av protokollet ska gemenskapen avge följande förklaring:

"Europeiska gemenskapen förklarar att den kommer att tillämpa bestämmelserna i protokollet även på underhåll som begärs i en av dess medlemsstater avseende en tidsperiod som föregår protokollets ikraftträdande eller provisoriska tillämpning i gemenskapen då, i enlighet med rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet [1], förfaranden har inletts, förlikningar inför domstol har godkänts eller ingåtts och officiella handlingar har fastställts från och med den 18 juni 2011, den dag då nämnda förordning börjar tillämpas."

Utfärdat i Bryssel den 30 november 2009.

På rådets vägnar

B. ASK

Ordförande

[1] EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

BILAGA

ÖVERSÄTTNING

PROTOKOLL

om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet

De stater som har undertecknat detta protokoll,

som önskar införa gemensamma bestämmelser om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet,

som önskar modernisera Haagkonventionen av den 24 oktober 1956 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet mot barn och Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet,

som önskar utarbeta allmänna bestämmelser om tillämplig lag som kan komplettera Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll för barn och andra familjemedlemmar,

har beslutat att i detta syfte anta ett protokoll och har kommit överens om följande bestämmelser.

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. I detta protokoll fastställs tillämplig lag avseende sådan underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande, inbegripet underhållsskyldighet för barn oavsett föräldrarnas civilstånd.

2. Avgöranden meddelade med tillämpning av detta protokoll ska inte påverka förekomsten av de förhållanden som avses i punkt 1.

Artikel 2

Universell tillämpning

Detta protokoll ska tillämpas även om den tillämpliga lagen är en icke-fördragsslutande stats lag.

Artikel 3

Allmän regel om tillämplig lag

1. Underhållsskyldighet ska regleras av lagen i den stat där den underhållsberättigade har sin hemvist, om inte annat föreskrivs i detta protokoll.

2. Om den underhållsberättigades hemvist ändras ska lagen i den nya hemviststaten tillämpas från och med den tidpunkt då ändringen inträffar.

Artikel 4

Särskilda regler till förmån för vissa underhållsberättigade

1. Följande bestämmelser ska gälla i fråga om

a) föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn,

b) andra personers än föräldrars underhållsskyldighet mot personer som ännu inte har fyllt 21 år, med undantag för skyldigheter som följer av de förhållanden som avses i artikel 5, och

c) barns underhållsskyldighet mot sina föräldrar.

2. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av den lag som avses i artikel 3 ska domstolslandets lag tillämpas.

3. Utan hinder av artikel 3 ska domstolslandets lag tillämpas om den underhållsberättigade har väckt talan vid behörig myndighet i den stat där den underhållsskyldige har sin hemvist. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av denna lag, ska dock lagen i den stat där den underhållsberättigade har sin hemvist tillämpas.

4. Om den underhållsberättigade inte kan få underhåll från den underhållsskyldige med stöd av de lagar som avses i artikel 3 och i punkterna 2 och 3 i den här artikeln, ska, om de båda är medborgare i samma stat, lagen i den staten tillämpas.

Artikel 5

Särskild regel avseende makar och tidigare makar

I fråga om underhållsskyldighet mellan makar, tidigare makar eller parter i ett äktenskap som annullerats, ska artikel 3 inte tillämpas om en av parterna motsätter sig detta och lagen i en annan stat, särskilt den stat där de senast hade gemensam hemvist, har närmare anknytning till äktenskapet. I sådant fall ska lagen i den andra staten tillämpas.

Artikel 6

Särskild regel om bestridande

I fråga om annan underhållsskyldighet än föräldrars underhållsskyldighet mot sina barn och sådan som avses i artikel 5, kan den underhållsskyldige bestrida den underhållsberättigades anspråk på den grunden att det inte finns någon sådan skyldighet vare sig enligt lagen i den stat där den underhållsskyldige har sin hemvist eller, om båda parterna är medborgare i samma stat, enligt lagen i den staten.

Artikel 7

Val av tillämplig lag vid särskilt förfarande

1. Utan hinder av artiklarna 3–6 får den underhållsberättigade och den underhållsskyldige, om det är fråga om ett särskilt förfarande i en bestämd stat, uttryckligen ange att lagen i den staten ska vara tillämplig på underhållsskyldigheten i det förfarandet.

2. Val av tillämplig lag som gjorts innan ett sådant förfarande inleds, ska anges i ett avtal som undertecknas av båda parterna och som ska vara skriftligt eller dokumenterat på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för senare användning.

Artikel 8

Val av tillämplig lag

1. Utan hinder av artiklarna 3–6 får den underhållsberättigade och den underhållsskyldige oavsett tidpunkt peka ut att någon av följande lagar ska tillämpas på underhållsskyldigheten.

a) Lagen i en stat där någon av parterna är medborgare vid tidpunkten för utpekandet.

b) Lagen i den stat där någon av parterna har sin hemvist vid tidpunkten för utpekandet.

c) Den lag som parterna har utpekat som tillämplig, eller den lag som faktiskt tillämpats på deras förmögenhetsförhållanden.

d) Den lag som parterna har utpekat som tillämplig, eller den lag som faktiskt tillämpats på deras äktenskapsskillnad eller hemskillnad.

2. Ett sådant avtal ska vara skriftligt eller dokumenterat på ett sådant sätt att informationen är tillgänglig för senare användning samt vara undertecknat av båda parterna.

3. Punkt 1 ska inte gälla för underhållsskyldighet avseende en person under 18 år eller en vuxen som på grund av nedsatt eller bristande förmåga inte kan bevaka sina intressen.

4. Utan hinder av vilken lag som pekats ut av parterna i enlighet med punkt 1 ska frågan om huruvida den underhållsberättigade kan avsäga sig sin rätt till underhåll bestämmas enligt lagen i den stat där den underhållsberättigade hade sin hemvist vid tidpunkten för utpekandet.

5. Om parterna vid tidpunkten för utpekandet av tillämplig lag inte var fullt informerade och medvetna om konsekvenserna av sitt utpekande ska den lag som parterna pekat ut inte tillämpas om tillämpningen av denna skulle leda till uppenbart orättvisa och orimliga konsekvenser för någon av parterna.

Artikel 9

"Domicile" i stället för "medborgarskap"

En stat som tillämpar begreppet "domicile" som en anknytande faktor i familjefrågor kan meddela Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå att ordet medborgarskap i artiklarna 4 och 6 ska ersättas med "domicile", såsom detta ord definieras i den staten, med avseende på ärenden som behandlas av dess myndigheter.

Artikel 10

Offentliga organ

Ett offentligt organs rätt att begära återbetalning av ett bidrag som har lämnats till den underhållsberättigade i stället för underhåll ska bestämmas av den lag som gäller för organet.

Artikel 11

Den tillämpliga lagens räckvidd

Tillämplig lag avseende underhållsskyldighet reglerar bland annat

a) om, i vilken utsträckning och mot vem den underhållsberättigade kan rikta ett krav på underhåll,

b) i vilken utsträckning den underhållsberättigade kan begära underhåll retroaktivt,

c) beräkningsgrunden för storleken på underhållsbidraget samt indexering,

d) vem som får väcka talan om underhållsskyldighet, utom i frågor som rör processbehörighet och företrädare under förfarandet,

e) preskriptionsfrister eller talefrister,

f) omfattningen av den underhållsskyldiges förpliktelser, om ett offentligt organ begär återbetalning av bidrag som har lämnats till en underhållsberättigad i stället för underhåll.

Artikel 12

Återförvisning är utesluten

Med "lag" avses i detta protokoll den gällande lagen i en stat, med undantag för dess lagvalsregler.

Artikel 13

Grunderna för domstolslandets rättsordning

Tillämpning av den lag som fastställs i enlighet med detta protokoll får vägras endast i den utsträckning som dess verkan uppenbart skulle stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning.

Artikel 14

Fastställandet av underhållsbidragets storlek

Även om den tillämpliga lagen föreskriver annat, ska vid fastställandet av underhållsbidragets storlek hänsyn tas till den underhållsberättigades behov och den underhållsskyldiges tillgångar samt till all ersättning som den underhållsberättigade har fått i stället för periodiska betalningar av underhåll.

Artikel 15

Protokollet är inte tillämpligt på interna lagkonflikter

1. En fördragsslutande stat, i vilken olika rättssystem eller regelverk tillämpas på underhållsskyldighet, behöver inte tillämpa detta protokoll vid lagkonflikter enbart mellan sådana olika system eller regelverk.

2. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 16

Stater som har olika rättssystem för olika territoriella enheter

1. I förhållande till en stat, i vilken två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas inom olika territoriella enheter på frågor som omfattas av detta protokoll, ska

a) varje hänvisning till lagen i en stat, i förekommande fall, avse gällande lag i den relevanta territoriella enheten,

b) varje hänvisning till den statens behöriga myndigheter eller offentliga organ, i förekommande fall, avse de som är bemyndigade att agera inom den relevanta territoriella enheten,

c) varje hänvisning till hemvist i denna stat, i förekommande fall, avse hemvist inom den relevanta territoriella enheten,

d) varje hänvisning till den stat i vilken två personer båda har medborgarskap avse den territoriella enhet som anges i den statens lag eller, om relevanta regler saknas, den territoriella enhet till vilken underhållsskyldigheten har närmast anknytning,

e) varje hänvisning till den stat i vilken en person är medborgare avse den territoriella enhet som anges i den statens lag eller, om relevanta regler saknas, den territoriella enhet till vilken personen har närmast anknytning.

2. Vid fastställande av tillämplig lag i enlighet med detta protokoll med avseende på en stat som omfattar två eller flera territoriella enheter, vilka var för sig har sitt eget rättssystem eller regelverk avseende frågor som omfattas av detta protokoll, ska följande regler tillämpas.

a) Om det finns gällande regler i en sådan stat som fastställer vilken territoriell enhets lag som är tillämplig ska lagen i denna enhet tilämpas.

b) Om det inte finns några sådana regler ska lagen i den relevanta territoriella enheten enligt punkt 1 tillämpas.

3. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 17

Stater som har olika rättssystem för olika kategorier av personer

Vid fastställande av tillämplig lag enligt detta protokoll med avseende på en stat som har två eller flera rättssystem eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer på det område som omfattas av detta protokoll, ska varje hänvisning till lagen i den staten avse det rättssystem som är tillämpligt enligt gällande regler i denna stat.

Artikel 18

Samordning med tidigare Haagkonventioner om underhållsskyldighet

I förbindelserna mellan de fördragsslutande staterna ska detta protokoll ersätta Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet och Haagkonventionen av den 24 oktober 1956 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet mot barn.

Artikel 19

Samordning med andra instrument

1. Detta protokoll inverkar inte på något internationellt instrument som de fördragsslutande staterna har tillträtt eller kommer att tillträda och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i protokollet, såvida inte en motsatt förklaring avges av de stater som har tillträtt ett sådant instrument.

2. Punkt 1 ska även vara tillämplig på enhetliga lagar som är grundade på särskilda förbindelser av regional eller annan karaktär mellan berörda stater.

Artikel 20

Enhetlig tolkning

Vid tolkningen av detta protokoll ska hänsyn tas till dess internationella karaktär och till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av det.

Artikel 21

Översyn av den praktiska tillämpningen av protokollet

1. Generalsekreteraren för Haagkonferensen för internationell privaträtt ska vid behov sammankalla ett särskilt utskott för att granska den praktiska tillämpningen av detta protokoll.

2. För detta ändamål ska de fördragsslutande staterna samarbeta med Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå för att samla in rättspraxis rörande tillämpningen av protokollet.

Artikel 22

Övergångsbestämmelser

Detta protokoll är inte tillämpligt på underhåll som begärts i en fördragsslutande stat avseende en tidsperiod som föregår protokollets ikraftträdande i den staten.

Artikel 23

Undertecknande, ratificering och anslutning

1. Detta protokoll ska vara öppet för undertecknande av alla stater.

2. Detta protokoll ska vara föremål för ratificering, godtagande eller godkännande av de stater som har undertecknat protokollet.

3. Detta protokoll ska vara öppet för anslutning av alla stater.

4. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten ska deponeras hos utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för protokollet.

Artikel 24

Regionala organisationer för ekonomisk integration

1. Även regionala organisationer för ekonomisk integration som består enbart av suveräna stater och som har behörighet inom en eller flera av de frågor som omfattas av detta protokoll får underteckna, godta, godkänna eller ansluta sig till protokollet. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska i så fall ha samma rättigheter och skyldigheter som en fördragsslutande stat i den utsträckning som organisationen har behörighet i frågor som omfattas av detta protokoll.

2. Den regionala organisationen för ekonomisk integration ska, vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, skriftligen meddela depositarien i vilka frågor, som omfattas av detta protokoll, som behörighet har överförts till organisationen av dess medlemsstater. Organisationen ska utan dröjsmål skriftligen meddela depositarien varje ändring i dess behörighet, såsom den angavs i det senaste meddelandet enligt denna punkt.

3. En regional organisation för ekonomisk integration får vid tidpunkten för undertecknandet, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, i enlighet med artikel 28, förklara att den är behörig i alla frågor som omfattas av detta protokoll och att medlemsstater, som har överfört behörighet till organisationen i aktuella frågor, kommer att vara bundna av protokollet i kraft av organisationens undertecknande, godtagande, godkännande eller anslutning.

4. Instrument som deponeras av en regional organisation för ekonomisk integration ska inte beaktas med avseende på ikraftträdandet av detta protokoll, såvida inte organisationen avger en förklaring i enlighet med punkt 3.

5. Alla hänvisningar till en "fördragsslutande stat" eller "stat" i detta protokoll ska i förekommande fall även gälla en regional organisation för ekonomisk integration som har tillträtt protokollet. För det fall en regional organisation för ekonomisk integration lämnar en förklaring i enlighet med punkt 3, ska varje hänvisning till en fördragsslutande stat eller stat i detta protokoll, i förekommande fall, även gälla organisationens medlemsstater.

Artikel 25

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att det andra ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet som avses i artikel 23 har deponerats.

2. Därefter träder protokollet i kraft

a) i förhållande till varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som avses i artikel 24 som senare ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till protokollet, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument har deponerats,

b) i förhållande till en territoriell enhet som protokollet har utsträckts till i enlighet med artikel 26, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den underrättelse som avses i den artikeln.

Artikel 26

Förklaringar rörande olika rättssystem inom en stat

1. En stat som har två eller fler territoriella enheter i vilka olika rättssystem tillämpas i frågor som omfattas av detta protokoll får, vid tidpunkten för undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning, i enlighet med artikel 28, förklara att protokollet ska omfatta alla dess territoriella enheter eller bara en eller några av dem, och får när som helst ändra detta genom en ny förklaring.

2. En sådan förklaring ska meddelas depositarien och uttryckligen ange de territoriella enheter på vilka protokollet är tillämpligt.

3. Om en stat inte avger någon förklaring enligt denna artikel, ska konventionen omfatta alla dess territoriella enheter.

4. Denna artikel ska inte vara tillämplig på regionala organisationer för ekonomisk integration.

Artikel 27

Förbehåll

Inga förbehåll får göras mot detta protokoll.

Artikel 28

Förklaringar

1. Förklaringar som avses i artiklarna 24.3 och 26.1 kan avges i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen eller vid valfri tidpunkt därefter, och får ändras eller återtas när som helst.

2. Förklaringar, ändringar och återtaganden ska meddelas depositarien.

3. En förklaring som avgetts i samband med undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen får verkan samtidigt som protokollet träder i kraft för den berörda staten.

4. Förklaringar som avges vid en senare tidpunkt, och eventuella ändringar eller återtaganden av en förklaring, får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 29

Uppsägning

1. En fördragsslutande stat till detta protokoll får säga upp protokollet genom ett skriftligt meddelande ställt till depositarien. Uppsägningen får begränsas till vissa territoriella enheter i en stat med flera olika rättssystem på vilka protokollet är tillämpligt.

2. En uppsägning får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tolv månader efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien. När en längre uppsägningstid anges i meddelandet, får uppsägningen verkan efter utgången av denna längre period efter den dag då meddelandet mottogs av depositarien.

Artikel 30

Meddelande

Depositarien ska underrätta medlemsstaterna i Haagkonferensen för internationell privaträtt och andra stater och regionala organisationer för ekonomisk integration som har undertecknat, ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig i enlighet med artiklarna 23 och 24 om

a) de undertecknanden, ratificeringar, godtaganden, godkännanden och anslutningar som avses i artiklarna 23 och 24,

b) dagen för protokollets ikraftträdande enligt artikel 25,

c) de förklaringar som avses i artiklarna 24.3 och 26.1,

d) uppsägningar som avses i artikel 29.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Haag den 23 november 2007 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i Konungariket Nederländernas regerings arkiv, och varav en bestyrkt kopia på diplomatisk väg ska tillställas varje medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess tjugoförsta session och till övriga stater som deltog i den sessionen.

Bryssel den 19 november 1996

KONVENTION
OM TILLÄMPLIG LAG FÖR AVTALSFÖRPLIKTELSER

öppnad för undertecknande i Rom den 19 juni 1980

INGRESS

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen,

SOM ÄR ANGELÄGNA om att på den internationella privaträttens område fullfölja det lagharmoniseringsarbete som redan har påbörjats inom gemenskapen, särskilt när det gäller domstols behörighet och verkställighet av domar,

SOM ÖNSKAR skapa enhetliga regler om tillämplig lag för avtalsförpliktelser,

HAR KOMMIT ÖVERENS OM FÖLJANDE.

AVDELNING 1

KONVENTIONENS TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

Konventionens tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas på avtalsförpliktelser i de fall då ett val skall göras mellan lagarna i olika länder.

2. De tillämpas inte på

a) frågor som rör fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, om inte annat följer av artikel 11,

b) avtalsförpliktelser som rör

- arv och testamente,
- makars förmögenhetsförhållanden,
- rättigheter och förpliktelser som har sin grund i familjeförhållanden, släktskap, äktenskap eller svågerskap, inklusive underhållsskyldighet mot barn födda utom äktenskap,

c) förpliktelser som följer av växlar, checkar, löpande skuldebrev och andra negotiabla värdepapper, i den utsträckning som förpliktelserna enligt sådana andra värdepapper följer av deras negotiabla karaktär,

d) skiljedomsavtal och avtal om val av domstol,

e) frågor som omfattas av reglerna om bolag, föreningar och andra juridiska personer, såsom frågor om deras upprättande genom registrering eller på annat sätt, deras rättskapacitet, interna organisation eller upplösning samt om personligt ansvar för delägare eller medlemmar och organ i denna egenskap för bolagets, föreningens eller den juridiska personens förpliktelser,

f) frågan om en mellanman kan binda sin huvudman i förhållande till tredje man, eller om ett organ för ett bolag, en förening eller en annan juridisk person kan binda bolaget, föreningen eller den juridiska personen i förhållande till tredje man,

g) bildande av "truster" och förhållandet mellan instiftare, "trustees" och förmånstagare,

h) bevisfrågor och processuella frågor, om inte annat följer av artikel 14.

3. Reglerna i denna konvention tillämpas inte på försäkringsavtal som täcker risker belägna inom Europeiska ekonomiska gemenskapens medlemsstaters territorium. För att avgöra om en risk är belägen inom dessa områden skall domstolen tillämpa inhemsk rätt.

4. Punkt 3 tillämpas inte på återförsäkringsavtal.

Artikel 2

Tillämpning av lagen i en icke fördragsslutande stat

Den lag som anvisas i denna konvention skall tillämpas även om det är lagen i en icke fördragsslutande stat.

AVDELNING II

ENHETLIGA REGLER

Artikel 3

Lagval genom avtal

1. På ett avtal tillämpas den lag som parterna har valt. Lagvalet måste vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av avtalsvillkoren eller av övriga omständigheter. Genom sitt val kan parterna ange tillämplig lag för hela avtalet eller för endast en del av det.

2. Parterna kan när som helst komma överens om att en annan lag skall vara tillämplig på avtalet än den lag som tidigare gällde för det antingen till följd av ett tidigare val enligt denna artikel eller till följd av andra bestämmelser i denna konvention. En ändring i valet av tillämplig lag som görs av parterna efter avtalsslutet påverkar inte avtalets giltighet till formen enligt artikel 9. Det försämrar inte heller tredje mans rättigheter.

3. Den omständigheten att parterna har valt en utländsk lag skall, oavsett om de också har avtalat om behörighet för en utländsk domstol eller inte, när alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för valet har anknytning till ett enda land, inte hindra tillämpningen av sådana regler i det landet som inte kan avtalas bort, härefter benämnda "tvingande regler".

4. Frågor om förekomsten och giltigheten av parternas samtycke till att en viss lag skall vara tillämplig avgörs enligt bestämmelserna i artiklarna 8, 9 och 11.

Artikel 4

Tillämplig lag i avsaknad av parternas lagval

1. I den utsträckning tillämplig lag för avtalet inte har valts i enlighet med artikel 3 skall avtalet vara underkastat lagen i det land som det har närmast anknytning till. Om en del av avtalet kan skiljas från resten av avtalet och denna del har närmare anknytning till ett annat land, kan dock lagen i det landet undantagsvis tillämpas på denna del.

2. Med förbehåll för vad som föreskrivs i punkt 5 skall det antas att avtalet har närmast anknytning till det land där den part som skall utföra den prestation som är karaktäristisk för avtalet har sin vanliga vistelseort vid avtalsslutet eller, om det gäller ett bolag, en förening eller en annan juridisk person, sin centrala förvaltning. Om avtalet ingås som ett led i denna parts affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, skall detta land dock vara det land där det huvudsakliga verksamhetsstället är beläget eller, om enligt avtalet prestationen skall fullgöras från ett annat verksamhetsställe, det land där det andra verksamhetsstället är beläget.

3. Oavsett bestämmelserna i punkt 2 skall det, i den mån avtalet gäller en sakrätt i fast egendom eller en nyttjanderätt till fast egendom, antas att avtalet har närmast anknytning till det land där den fasta egendomen är belägen.

4. För avtal om godstransport gäller inte antagandet i punkt 2. Sådana avtal skall antas ha närmast anknytning till det land där transportören vid den tidpunkt då avtalet ingicks hade sitt huvudsakliga verksamhetsställe, om det landet också är det land där platsen för lastning eller lossning finns eller där avsändaren har sitt huvudsakliga verksamhetsställe. Vid tillämpning av denna punkt skall certepartier för en enstaka resa och andra avtal vilkas huvudsyfte är transport av gods anses som avtal om godstransport.

5. Punkt 2 skall inte tillämpas om det inte kan avgöras vilken den karaktäristiska prestationen är. Antagandena i punkterna 2-4 skall inte gälla, om det framgår av de samlade omständigheterna att avtalet har närmare anknytning till ett annat land.

Artikel 5

Konsumentavtal

1. Denna artikel är tillämplig på avtal om leverans av varor eller utförande av tjänster åt en person ("konsumenten") för ändamål som kan anses ligga utanför hans affärsverksamhet eller yrkesverksamhet och på avtal om kredit för sådana prestationer.

2. Oavsett bestämmelserna i artikel 3 skall parternas val av tillämplig lag inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras honom enligt tvingande regler i lagen i det land där han har sin vanliga vistelseort,

- om avtalet föregicks av ett särskilt anbud riktat till konsumenten i det landet eller av annonsering där och konsumenten där vidtog de för avtalets ingående nödvändiga åtgärderna, eller

- om den andre parten eller dennes representant mottog konsumentens beställning i det landet, eller

- om avtalet avser försäljning av varor och konsumenten reste från det landet till ett annat land och gjorde sin beställning där, förutsatt att konsumentens resa arrangerades av säljaren i syfte att förmå konsumenten att köpa.

3. Oavsett bestämmelserna i artikel 4 skall avtal som den här artikeln är tillämplig på, i avsaknad av lagval enligt artikel 3, vara underkastade lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, om de ingås under de omständigheter som anges i punkt 2.

4. Denna artikel skall inte tillämpas på

a) transportavtal,

b) avtal om utförande av tjänster, om tjänsterna skall utföras uteslutande i ett annat land än det där konsumenten har sin vanliga vistelseort.

5. Oavsett bestämmelserna i punkt 4 tillämpas denna artikel på avtal om en kombination av resa och inkvartering för ett gemensamt pris.

Artikel 6

Individuella anställningsavtal

1. Oavsett bestämmelserna i artikel 3 skall parternas val av tillämplig lag i ett anställningsavtal inte medföra att den anställde berövas det skydd som tillförsäkras honom enligt tvingande regler i den lag som enligt punkt 2 skulle tillämpas om inget lagval gjorts.

2. Oavsett bestämmelserna i artikel 4 skall ett anställningsavtal i avsaknad av lagval enligt artikel 3 vara underkastat

a) lagen i det land där den anställde vid fullgörande av avtalet vanligtvis utför sitt arbete, även om han tillfälligt är sysselsatt i ett annat land, eller

b) om den anställde inte vanligtvis utför sitt arbete i ett och samma land, lagen i det land där det verksamhetsställe genom vilket han anställdes är beläget,

om det inte av de samlade omständigheterna framgår att avtalet har närmare anknytning till ett annat land, i vilket fall avtalet skall vara underkastat lagen i det landet.

Artikel 7

Internationellt tvingande regler

1. När lagen i ett visst land tillämpas enligt denna konvention kan tvingande bestämmelser i lagen i ett annat land till vilket situationen har nära anknytning tillerkännas verkan, om och i den utsträckning som enligt lagen i det senare landet dessa regler skall tillämpas oavsett vilken lag som är tillämplig på avtalet. Vid bedömningen av om sådana tvingande regler skall tillerkännas verkan skall hänsyn tas till deras art och syfte liksom till följderna av att de tillämpas eller inte tillämpas.

2. Denna konvention skall inte begränsa tillämpningen av regler i domstolslandets lag när de är tvingande oavsett vilken lag som i övrigt skall tillämpas på avtalet.

Artikel 8

Materiell giltighet

1. Förekomsten och giltigheten av ett avtal eller en bestämmelse i ett avtal skall avgöras enligt den lag som skulle tillämpas enligt denna konvention, om avtalet eller bestämmelsen var giltig.

2. En part kan dock åberopa lagen i det land där han har sin vanliga vistelseort för att få fastställt att han inte har samtyckt till avtalet eller avtalsbestämmelsen, om det framgår av omständigheterna att det inte skulle vara rimligt att avgöra verkan av hans uppträdande enligt den lag som anges i föregående punkt.

Artikel 9

Giltighet till formen

1. Ett avtal som ingås mellan personer som befinner sig i samma land är giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i den lag som gäller för avtalet enligt denna konvention eller i lagen i det land där avtalet ingås.

2. Ett avtal som ingås mellan personer som befinner sig i olika länder är giltigt till formen, om det uppfyller formkraven i den lag som gäller för avtalet enligt denna konvention eller i lagen i något av dessa länder.

3. När ett avtal ingås av en representant är det land där representanten handlar det relevanta landet vid tillämpningen av punkterna 1 och 2.

4. En ensidig rättshandling som avser ett existerande eller ett framtida avtal är giltig till formen, om den uppfyller formkraven i den lag som enligt denna konvention gäller för eller skulle gälla för avtalet eller i lagen i det land där rättshandlingen företogs.

5. Bestämmelserna i de föregående punkterna skall inte tillämpas på avtal som omfattas av artikel 5 och som har ingåtts under de omständigheter som anges i artikel 5.2. Giltigheten till formen av sådana avtal avgörs enligt lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort.

6. Oavsett punkterna 1-4 i denna artikel skall ett avtal som avser sakrätt i fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom vara underkastat sådana tvingande formkrav som ställs enligt lagen i det land där egendomen är belägen, om sådana krav ställs enligt den lagen oavsett i vilket land avtalet har ingåtts och oavsett vilken lag som gäller för avtalet.

Artikel 10

Den tillämpliga lagens räckvidd

1. Den lag som är tillämplig på avtalet enligt artiklarna 3-6 och 12 i denna konvention skall reglera särskilt

a) avtalets tolkning,

b) dess fullgörelse,

c) följderna vid avtalsbrott, däribland uppskattning av skada i den mån sådan uppskattning regleras av rättsregler, dock endast inom ramen för de befogenheter som tillkommer domstolen enligt dess processuella regler,

d) olika sätt att få förpliktelserna att upphöra, samt preskription och andra rättighetsförluster som följer av utgången av en frist,

e) följderna av avtalets ogiltighet.

2. När det gäller sättet för fullgörelse och åtgärder med anledning av bristande fullgörelse skall hänsyn tas till lagen i det land där fullgörelsen äger rum.

Artikel 11

Bristande rättskapacitet och bristande rättslig handlingsförmåga

När ett avtal har ingåtts mellan personer som befinner sig i samma land, kan en fysisk person som har rättskapacitet och rättshandlingsförmåga enligt lagen i det landet åberopa bristande rättskapacitet och bristande rättshandlingsförmåga enligt en annan lag, endast om den andra avtalsparten när avtalet ingicks kände till eller borde ha känt till denna brist.

Artikel 12

Överlåtelse av fordran

1. Överlåtarens och förvärvarens inbördes förpliktelser vid överlåtelse av en fordran skall bestämmas enligt den lag som enligt denna konvention är tillämplig på avtalet mellan överlåtaren och förvärvaren.

2. Den lag som är tillämplig på den överlåtna fordringen skall reglera dess överlåtbarhet, förhållandet mellan förvärvaren och gäldenären, de förutsättningar under vilka överlåtelsen kan göras gällande mot gäldenären och frågan om en prestation av gäldenären befriar honom från hans förpliktelser.

Artikel 13

Subrogation

1. När en person ("borgenären") har en avtalsgrundad fordran mot en annan person ("gäldenären") och en tredje person är skyldig att prestera till borgenären eller redan har presterat till denne till uppfyllelse av sin skyldighet, skall frågan om den tredje personen har rätt att mot gäldenären helt eller delvis utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som gäller för förhållandet dem emellan avgöras enligt den lag som gäller för den tredje personens skyldighet att prestera till borgenären.

2. Samma regel gäller när flera personer har samma avtalsförpliktelse och en av dem har fullgjort prestationen till borgenären.

Artikel 14

Bevisbördan m.m.

1. Den lag som enligt denna konvention gäller för ett avtal skall tillämpas även i den mån den för avtalsrättsliga förhållanden uppställer rättsliga presumtioner eller fördelar bevisbörda

2. Bevisning om ett avtal eller en rättshandling får föras med varje slags bevismedel som godtas enligt lagen i domstolslandet eller enligt någon av de i artikel 9 angivna lagarna enligt vilka avtalet eller rättshandlingen har giltighet till formen, förutsatt att sådan bevisföring kan genomföras vid domstolen.

Artikel 15

Renvoi är utesluten

När konventionen föreskriver att lagen i ett visst land skall tillämpas avses gällande rättsregl i det landet, med undantag för landets internationellt privaträttsliga regler.

Artikel 16

Ordre public

Tillämpning av en regel i den lag som anvisas i denna konvention får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning.

Artikel 17

Tillämplighet i tiden

Denna konvention skall tillämpas i en konventionsstat på avtal som ingås efter den dag då konventionen har trätt i kraft i förhållande till den staten.

Artikel 18

Enhetlig tolkning

Vid tolkning och tillämpning av ovanstående enhetliga regler skall hänsyn tas till deras internationella karaktär och till önskemålet att det uppnås enhetlighet vid deras tolkning och tillämpning.

Artikel 19

Stater med mer än en rättsordning

1. När en stat omfattar flera territoriella enheter som var och en har sina egna rättsregler fråga om avtalsförpliktelser skall varje sådan enhet anses som ett land vid fastställandet av den lag som skall tillämpas enligt denna konvention.

2. En stat där olika territoriella enheter har sina egna rättsregler för avtalsförpliktelser behöver inte tillämpa denna konvention vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

Artikel 20

Gemenskapsrättens företräde

Denna konvention skall inte inverka på tillämpningen av bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser och som ingår i eller kommer att ing rättsakter utfärdade av Europeiska gemenskapernas institutioner eller i nationella lagar som harmoniseras för genomförande av sådana rättsakter.

Artikel 21

Förhållandet till andra konventioner

Denna konvention skall inte inverka på tillämpningen av internationella konventioner som e konventionsstat har tillträtt eller kommer att tillträda.

Artikel 22

Reservationer

1. Varje konventionsstat får vid tidpunkten för undertecknande, ratifikation, antagande eller godkännande förbehålla sig rätten att inte tillämpa

a) artikel 7.1,

b) artikel 10.1 e.

2. Varje konventionsstat får också vid anmälan om utvidgning av konventionen i enlighet med artikel 27.2 göra en eller flera av dessa reservationer och kan därvid begränsa deras verkningar till samtliga eller vissa av de territorier som omfattas av utvidgningen.

3. Varje konventionsstat får när som helst återkalla en reservation som den har gjort; reservationen skall upphöra att gälla den första dagen i den tredje kalendermånaden efter anmälan om återkallelsen.

AVDELNING III

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 23

1. Om en konventionsstat efter det att konventionen har trätt i kraft för den staten önskar anta en ny lagvalsregel för en viss typ av avtal som omfattas av denna konvention, skall den meddela sin avsikt till de övriga signatärstaterna genom generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd.

2. Varje signatärstat får inom sex månader från den dag då generalsekreteraren underrättades begära att denne inleder överläggningar mellan signatärstaterna för att nå en överenskommelse.

3. Om ingen signatärstat har begärt överläggningar inom denna period eller om under överläggningarna ingen överenskommelse har nåtts inom två år från det att generalsekreteraren underrättades, får den berörda konventionsstaten ändra sin lag på angi sätt. De åtgärder som vidtas av denna stat skall meddelas övriga signatärstater genom generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd.

Artikel 24

1. Om en konventionsstat efter det att denna konvention har trätt i kraft för den staten önskar tillträda en multilateral konvention som har som huvudsakligt mål eller som ett av s huvudsakliga mål att fastställa internationellt privaträttsliga regler för frågor som omfattas denna konvention, skall förfarandet i artikel 23 tillämpas. Den period om två år som avses artikel 23.3 skall dock minskas till ett år.

2. Det förfarande som avses i punkt 1 behöver inte följas, om en konventionsstat eller någon av Europeiska gemenskaperna redan har tillträtt den multilaterala konventionen elle dess syfte är att revidera en konvention som den berörda staten redan har tillträtt eller om är en konvention som har ingåtts inom ramen för fördragen om upprättandet av Europeisk gemenskaperna.

Artikel 25

Om en konventionsstat anser att den harmonisering som uppnås genom denna konvention äventyras av överenskommelser som inte omfattas av artikel 24.1, får den staten begära generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd inleder överläggningar mellan signatärstaterna till denna konvention.

Artikel 26

Varje konventionsstat får begära att denna konvention revideras. I så fall skall ordföranden för Europeiska gemenskapernas råd sammankalla en revisionskonferens.

Artikel 27

1. Denna konvention skall tillämpas på konventionsstaternas europeiska territorier, inklusive Grönland, och på Frankrikes hela territorium.

2. Utan hinder av punkt 1 skall följande gälla:

a) Denna konvention skall inte tillämpas på Färöarna såvida inte Konungariket Danmark lämnar en förklaring om motsatsen.

b) Denna konvention skall inte tillämpas på europeiska territorier utanför Förenade kungariket vars internationella relationer Förenade kungariket svarar för, såvida inte Förenade kungariket lämnar en förklaring om motsatsen för något sådant territorium.

c) Denna konvention skall tillämpas på Nederländska Antillerna, om Konungariket Nederländerna lämnar en förklaring om det.

3. Sådana förklaringar kan lämnas när som helst genom anmälan till generalsekretaren vid Europeiska gemenskapernas råd.

4. Förfaranden i Förenade kungariket efter överklagande från domstolar i något av de territorier som avses i punkt 2 b skall betraktas som förfaranden i dessa domstolar.

Artikel 28

1. Denna konvention skall från den 19 juni 1980 vara öppen för undertecknande av stater som är parter i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenska

2. Denna konvention skall ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstaterna. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd.

Artikel 29

1. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den tredje kalendermånaden e att det sjunde ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet har deponera

2. Denna konvention träder i kraft för varje signatärstat som därefter ratificerar, go eller godkänner konventionen den första dagen i den tredje kalendermånaden efter det ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet har deponerats.

Artikel 30

1. Denna konvention gäller för en period av tio år räknat från den dag då den träder enligt artikel 29.1, och detta även för stater för vilka den träder i kraft vid en senare t

2. Om det inte skett någon uppsägning, förlängs konventionen automatiskt vart fer

3. En konventionsstat som vill säga upp konventionen skall senast sex månader för utgången av tio- eller femårsperioden underrätta generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd om detta. En uppsägning kan begränsas till att omfatta ett territo som konventionen har utvidgats till genom en förklaring enligt artikel 27.2.

4. Uppsägningen skall ha verkan endast i förhållande till den stat som har gjort den Konventionen skall fortsätta att gälla mellan övriga konventionsstater.

Artikel 31

Generalsekreteraren vid Europeiska gemenskapernas råd skall underrätta de stater som är parter i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen om

a) undertecknandena,

b) deponeringen av varje ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument,

c) dagen för konventionens ikraftträdande,

d) underrättelser som lämnas enligt artiklarna 23–27 och 30,

e) reservationer och återkallelser av reservationer som avses i artikel 22.

Artikel 32

Det protokoll som bilägges denna konvention utgör en integrerad del av konventionen.

Artikel 33

Denna konvention, upprättad i ett enda exemplar på danska, engelska, franska, iriska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka texter alla är lika giltiga, skall deponeras i arkiven hos generalsekretariatet vid Europeiska gemenskapernas råd. Generalsekreteraren skall överlämna en bestyrkt kopia till regeringen i varje signatärstat.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna konvention.

Som skedde i Rom den nittonde juni nittonhundraåttio.

PROTOKOLL

De höga fördragsslutande parterna har kommit överens om följande bestämmelse som skall bifogas konventionen.

Utan hinder av bestämmelserna i konventionen får Danmark behålla reglerna i § 169 i Selov om tillämplig lag i frågor som rör sjötransport av gods och får revidera dessa regler utan att följa det förfarande som anges i artikel 23 i konventionen.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit detta protokoll.

Som skedde i Rom den nittonde juni nittonhundraåttio.

GEMENSAM FÖRKLARING

Vid undertecknandet av konventionen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser förklarar regeringarna i Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Franska republiken, Irland, Italienska republiken, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland följande.

I. Angelägna om att så långt det är möjligt undvika spridning av lagvalsregler mellan flera olika instrument och skillnader mellan dessa regler, uttrycker de sin önskan om att Europeiska gemenskapernas institutioner vid utövandet av sina befogenheter enligt de fördrag genom vilka de upprättades, vid behov kommer att sträva efter att anta lagvalsregler som så långt det är möjligt är förenliga med reglerna i denna konvention.

II. De förklarar att de från dagen för undertecknandet av denna konvention tills de blir bundna av artikel 24 har för avsikt att samråda inbördes, om någon av signatärstaterna önskar tillträda någon konvention som förfarandet enligt artikel 24 skulle bli tillämpligt på.

III. Med beaktande av att konventionen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser bidrar till att skapa ökad enhetlighet i fråga om lagvalsregler inom Europeiska gemenskaperna, uttrycker de ståndpunkten att varje stat som blir medlem av Europeiska gemenskaperna bör ansluta sig till denna konvention.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna gemensamma förklaring.

Som skedde i Rom den nittonde juni nittonhundraåttio.

GEMENSAM FÖRKLARING

Regeringarna i Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Franska republiken, Irland, Italienska republiken, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland,

som vid undertecknandet av konventionen om tillämplig lag för avtalsförpliktelser,

önskar säkerställa att denna konvention tillämpas så effektivt som möjligt, och

som är angelägna om att förhindra att skillnader beträffande tolkningen av denna konvention motverkar dess enhetlighetsskapande effekt,

förklarar sig beredda att

1. undersöka möjligheten att göra Europeiska gemenskapernas domstol behörig och, om det visar sig nödvändigt, att förhandla fram ett avtal för detta ändamål, samt

2. anordna regelbundna möten mellan sina företrädare.

Till bevis på detta har undertecknade befullmäktigade ombud underskrivit denna gemensamma förklaring.

Som skedde i Rom den nittonde juni nittonhundraåttio.

2.2

United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods

The States Parties to this Convention

Bearing in mind the broad objectives in the resolutions adopted by the sixth special session of the General Assembly of the United Nations on the establishment of a New International Economic Order,

Considering that the development of international trade on the basis of equality and mutual benefit is an important element in promoting friendly relations among States,

Being of the opinion that the adoption of uniform rules which govern contracts for the international sale of goods and take into account the different social, economic and legal systems would contribute to the removal of legal barriers in international trade and promote the development of international trade,

Have agreed as follows:

PART I
SPHERE OF APPLICATION AND GENERAL PROVISIONS

Chapter I
Sphere of Application

Article 1

(1) This Convention applies to contracts of sale of goods between parties whose places of business are in different States:

(a) when the States are Contracting States; or

(b) when the rules of private international law lead to the application of the law of a Contracting State.

(2) The fact that the parties have their places of business in different States is to be disregarded whenever this fact does not appear either from the contract or from any dealings between, or from information dis-

Convention des Nations Unies sur les contrats de vente internationale de marchandises

Les Etats parties à la présente Convention

Ayant présents à l'esprit les objectifs généraux inscrits dans les résolutions relatives à l'instauration d'un nouvel ordre économique international que l'Assemblée générale a adoptées à sa sixième session extraordinaire,

Considérant que le développement du commerce international sur la base de l'égalité et des avantages mutuels est un élément important dans la promotion de relations amicales entre les Etats,

Estimant que l'adoption de règles uniformes applicables aux contrats de vente internationale de marchandises et compatibles avec les différents systèmes sociaux, économiques et juridiques contribuera à l'élimination des obstacles juridiques aux échanges internationaux et favorisera le développement du commerce international,

Sont convenus de ce qui suit:

PREMIÈRE PARTIE
CHAMP D'APPLICATION ET DISPOSITIONS GENERALES

Chapitre I
Champ d'application

Article premier

1) La présente Convention s'applique aux contrats de vente de marchandises entre des parties ayant leur établissement dans des Etats différents:

a) lorsque ces Etats sont des Etats contractants; ou

b) lorsque les règles du droit international privé mènent à l'application de la loi d'un Etat contractant.

2) Il n'est pas tenu compte du fait que les parties ont leur établissement dans des Etats différents lorsque ce fait ne ressort ni du contrat, ni de transactions antérieures entre les parties, ni de renseignements donnés par

(Översättning)

Förenta nationernas konvention den 11 april 1980 angående avtal om internationella köp av varor

De fördragsslutande staterna,

som beaktar de allmänna målen i de av Förenta nationernas sjätte extra generalförsamling antagna resolutionerna om upprättande av en ny internationell ekonomisk ordning,

som anser att en utveckling av den internationella handeln på grundval av jämlikhet och ömsesidiga fördelar är en viktig faktor för främjande av vänskapliga förbindelser mellan stater,

som anser att antagandet av enhetliga regler, vilka gäller för avtal om internationella köp av varor och beaktar olika sociala, ekonomiska och rättsliga system, skulle bidra till att undanröja rättsliga hinder i internationell handel och främja dess utveckling;

har kommit överens om följande:

DEL I
TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Kapitel I
Tillämpningsområde

Artikel 1

1) Denna konvention är tillämplig på avtal om köp av varor mellan parter, vilkas affärsställen är belägna i skilda stater:

a) när dessa stater är fördragsslutande stater; eller

b) när internationellt privaträttsliga regler leder till att lagen i en fördragsslutande stat skall tillämpas.

2) Den omständigheten att parterna har sina affärsställen i skilda stater skall inte beaktas då denna omständighet inte framgår av avtalet, tidigare affärsförbindelse mellan parterna eller av upplysningar som de har givit

closed by, the parties at any time before or at the conclusion of the contract.

(3) Neither the nationality of the parties nor the civil or commercial character of the parties or of the contract is to be taken into consideration in determining the application of this Convention.

Article 2

This Convention does not apply to sales:

(a) of goods bought for personal, family or household use, unless the seller, at any time before or at the conclusion of the contract, neither knew nor ought to have known that the goods were bought for any such use;

(b) by auction;

(c) on execution or otherwise by authority of law;

(d) of stocks, shares, investment securities, negotiable instruments or money;

(e) of ships, vessels, hovercraft or aircraft;

(f) of electricity.

Article 3

(1) Contracts for the supply of goods to be manufactured or produced are to be considered sales unless the party who orders the goods undertakes to supply a substantial part of the materials necessary for such manufacture or production.

(2) This Convention does not apply to contracts in which the preponderant part of the obligations of the party who furnishes the goods consists in the supply of labour or other services.

Article 4

This Convention governs only the formation of the contract of sale and the rights and obligations of the seller and the buyer arising from such a contract. In particular, except as otherwise expressly provided in this Convention, it is not concerned with:

elles à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat.

3) Ni la nationalité des parties ni le caractère civil ou commercial des parties ou du contrat ne sont pris en considération pour l'application de la présente Convention.

Article 2

La présente Convention ne régit pas les ventes:

a) de marchandises achetées pour un usage personnel, familial ou domestique, à moins que le vendeur, à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat, n'ait pas su et n'ait pas été censé savoir que ces marchandises étaient achetées pour un tel usage;

b) aux enchères;

c) sur saisie ou de quelque autre manière par autorité de justice;

d) de valeurs mobilières, effets de commerce et monnaies;

e) de navires, bateaux, aéroglisseurs et aéronefs;

f) d'électricité.

Article 3

1) Sont réputés ventes les contrats de fourniture de marchandises à fabriquer ou à produire, à moins que la partie qui commande celles-ci n'ait à fournir une part essentielle des éléments matériels nécessaires à cette fabrication ou production.

2) La présente Convention ne s'applique pas aux contrats dans lesquels la part prépondérante de l'obligation de la partie qui fournit les marchandises consiste en une fourniture de main-d'œuvre ou d'autres services.

Article 4

La présente Convention régit exclusivement la formation du contrat de vente et les droits et obligations qu'un tel contrat fait naître entre le vendeur et l'acheteur. En particulier, sauf disposition contraire expresse de la présente Convention, celle-ci ne concerne pas:

vid någon tidpunkt före eller vid avtalsslutet.

3) Hänsyn skall varken tas till parternas nationalitet eller till deras eller avtalets civila eller kommersiella karaktär då konventionens tillämplighet skall fastställas.

Artikel 2

Denna konvention skall inte tillämpas på köp:

a) av en vara för köparens personliga bruk eller för hans familj eller hushåll, såvida inte säljaren före eller vid avtalsslutet varken visste eller borde ha vetat att varan köptes för sådant bruk;

b) på auktion;

c) vid exekutiv försäljning eller annars tvångsvis på grund av lag;

d) av värdepapper eller pengar;

e) av fartyg, svävare eller luftfartyg;

f) av elektricitet.

Artikel 3

1) Avtal om tillhandahållande av en vara som skall tillverkas eller framställas anses som köp, såvida inte den part som beställer varan åtar sig att tillhandahålla en väsentlig del av det material som behövs för en sådan tillverkning eller framställning.

2) Denna konvention tillämpas inte på avtal där den övervägande delen av den parts skyldigheter, som skall leverera varan, består i att tillhandahålla arbete eller andra tjänster.

Artikel 4

Denna konvention reglerar endast ingående av avtal om köp samt de rättigheter och skyldigheter för säljaren och köparen som härrör från ett sådant avtal. Den gäller inte, om inte annat är uttryckligen föreskrivet i konventionen:

(a) the validity of the contract or of any of its provisions or of any usage;

(b) the effect which the contract may have on the property in the goods sold.

Article 5

This Convention does not apply to the liability of the seller for death or personal injury caused by the goods to any person.

Article 6

The parties may exclude the application of this Convention or, subject to article 12, derogate from or vary the effect of any of its provisions.

Chapter II
General Provisions

Article 7

(1) In the interpretation of this Convention, regard is to be had to its international character and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith in international trade.

(2) Questions concerning matters governed by this Convention which are not expressly settled in it are to be settled in conformity with the general principles on which it is based or, in the absence of such principles, in conformity with the law applicable by virtue of the rules of private international law.

Article 8

(1) For the purposes of this Convention statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to his intent where the other party knew or could not have been unaware what that intent was.

(2) If the preceding paragraph is not applicable, statements made by and other conduct of a party are to be interpreted according to

a) la validité du contrat ni celle d'aucune de ses clauses non plus que celle des usages;

b) les effets que le contrat peut avoir sur la propriété des marchandises vendues.

Article 5

La présente Convention ne s'applique pas à la responsabilité du vendeur pour décès ou lésions corporelles causés à quiconque par les marchandises.

Article 6

Les parties peuvent exclure l'application de la présente Convention ou, sous réserve des dispositions de l'article 12, déroger à l'une quelconque de ses dispositions ou en modifier les effets.

Chapitre II
Dispositions générales

Article 7

1) Pour l'interprétation de la présente Convention, il sera tenu compte de son caractère international et de la nécessité de promouvoir l'uniformité de son application ainsi que d'assurer le respect de la bonne foi dans le commerce international.

2) Les questions concernant les matières régies par la présente Convention et qui ne sont pas expressément tranchées par elle seront réglées selon les principes généraux dont elle s'inspire ou, à défaut de ces principes, conformément à la loi applicable en vertu des règles du droit international privé.

Article 8

1) Aux fins de la présente Convention, les indications et les autres comportements d'une partie doivent être interprétés selon l'intention de celle-ci lorsque l'autre partie connaissait ou ne pouvait ignorer cette intention.

2) Si le paragraphe précédent n'est pas applicable, les indications et autres comportements d'une partie doivent être interprétés

a) giltigheten av ett avtal eller någon av bestämmelserna i det eller giltigheten av någon sedvänja;

b) den verkan som avtalet kan ha på äganderätten till den sålda varan.

Artikel 5

Denna konvention tillämpas inte på säljarens ansvar för dödsfall eller annan personskada som varan förorsakar.

Artikel 6

Parterna kan komma överens om att denna konvention inte skall tillämpas eller, om inte annat följer av artikel 12, avvika från eller ändra verkan av vilken som helst av bestämmelserna i den.

Kapitel II
Allmänna bestämmelser

Artikel 7

1) Vid tolkningen av denna konvention skall hänsyn tas till dess internationella karaktär samt till behovet av att främja en enhetlig tillämpning av konventionen och ett iakttagande av god sed i internationell handel.

2) Frågor som regleras i denna konvention, men som inte uttryckligen har lösts i den, skall lösas i enlighet med de allmänna principer som konventionen är grundad på eller, om sådana principer saknas, enligt den lag som är tillämplig enligt internationellt privaträttsliga regler.

Artikel 8

1) Vid tillämpningen av denna konvention skall en parts uttalanden och övriga uppträdande tolkas i enlighet med hans avsikt, om den andra parten visste eller inte kunde ha varit omedveten om vilken avsikten var.

2) Om föregående stycke inte är tillämpligt, skall en parts uttalanden och övriga uppträdande tolkas i enlighet med den uppfatt-

the understanding that a reasonable person of the same kind as the other party would have had in the same circumstances.

(3) In determining the intent of a party or the understanding a reasonable person would have had, due consideration is to be given to all relevant circumstances of the case including the negotiations, any practices which the parties have established between themselves, usages and any subsequent conduct of the parties.

Article 9

(1) The parties are bound by any usage to which they have agreed and by any practices which they have established between themselves.

(2) The parties are considered, unless otherwise agreed, to have impliedly made applicable to their contract or its formation a usage of which the parties knew or ought to have known and which in international trade is widely known to, and regularly observed by, parties to contracts of the type involved in the particular trade concerned.

Article 10

For the purposes of this Convention:

(a) if a party has more than one place of business, the place of business is that which has the closest relationship to the contract and its performance, having regard to the circumstances known to or contemplated by the parties at any time before or at the conclusion of the contract;

(b) if a party does not have a place of business, reference is to be made to his habitual residence.

Article 11

A contract of sale need not be concluded in or evidenced by writing and is not subject to any other requirement as to form. It may be proved by any means, including witnesses.

selon le sens qu'une personne raisonnable de même qualité que l'autre partie, placée dans la même situation, leur aurait donné.

3) Pour déterminer l'intention d'une partie ou ce qu'aurait compris une personne raisonnable, il doit être tenu compte des circonstances pertinentes, notamment des négociations qui ont pu avoir lieu entre les parties, des habitudes qui se sont établies entre elles, des usages et de tout comportement ultérieur des parties.

Article 9

1) Les parties sont liées par les usages auxquels elles ont consenti et par les habitudes qui se sont établies entre elles.

2) Sauf convention contraire des parties, celles-ci sont réputées s'être tacitement référées dans le contrat et pour sa formation à tout usage dont elles avaient connaissance ou auraient dû avoir connaissance et qui, dans le commerce international, est largement connu et régulièrement observé par les parties à des contrats de même type dans la branche commerciale considérée.

Article 10

Aux fins de la présente Convention:

a) si une partie a plus d'un établissement, l'établissement à prendre en considération est celui qui a la relation la plus étroite avec le contrat et son exécution eu égard aux circonstances connues des parties ou envisagées par elles à un moment quelconque avant la conclusion ou lors de la conclusion du contrat;

b) si une partie n'a pas d'établissement, sa résidence habituelle en tient lieu.

Article 11

Le contrat de vente n'a pas à être conclu ni constaté par écrit et n'est soumis à aucune autre condition de forme. Il peut être prouvé par tous moyens, y compris par témoins.

ning som en förnuftig person i den andra partens ställning skulle ha fått under samma omständigheter.

3) Vid fastställande av en parts avsikt eller hur en förnuftig person skulle ha uppfattat den, skall vederbörlig hänsyn tas till alla omständigheter av betydelse, såsom avtalsförhandlingarna, praxis som har utbildats mellan parterna, handelsbruk och annan sedvänja samt parternas senare uppträdande.

Artikel 9

1) Parterna är bundna av handelsbruk och annan sedvänja som de har samtyckt till och av praxis som de har utbildat mellan sig.

2) Om inte annat har överenskommits, anses parterna i fråga om sitt avtal eller dess ingående underförstått ha hänvisat till handelsbruk och annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som i internationell handel är allmänt känt och regelbundet iakttas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

Artikel 10

Vid tillämpning av denna konvention skall:

a) om en part har mer än ett affärsställe, det ställe beaktas till vilket avtalet och dess fullgörande har sin närmaste anknytning, med beaktande av de omständigheter som parterna kände till eller räknade med vid någon tidpunkt före eller vid avtalsslutet;

b) om en part inte har något affärsställe, avseende fästas vid hans hemvist.

Artikel 11

Ett köpeavtal behöver inte ingås eller bekräftas i skriftlig form och behöver inte uppfylla något annat formkrav. Det kan styrkas på vilket sätt som helst, också med vittnen.

Article 12

Any provision of article 11, article 29 or Part II of this Convention that allows a contract of sale or its modification or termination by agreement or any offer, acceptance or other indication of intention to be made in any form other than in writing does not apply where any party has his place of business in a Contracting State which has made a declaration under article 96 of this Convention. The parties may not derogate from or vary the effect of this article.

Article 13

For the purposes of this Convention "writing" includes telegram and telex.

Article 12

Toute disposition de l'article 11, de l'article 29 ou de la deuxième partie de la présente Convention autorisant une forme autre que la forme écrite, soit pour la conclusion ou pour la modification ou la résiliation amiable d'un contrat de vente, soit pour toute offre, acceptation ou autre manifestation d'intention, ne s'applique pas dès lors qu'une des parties a son établissement dans un Etat contractant qui a fait une déclaration conformément à l'article 96 de la présente Convention. Les parties ne peuvent déroger au présent article ni en modifier les effets.

Article 13

Aux fins de la présente Convention, le terme «écrit» doit s'entendre également des communications adressées par télégramme ou par télex.

Artikel 12

De bestämmelser i artikel 11 eller 29 eller i del II av denna konvention som tillåter att köpeavtal ingås, ändras eller upphör genom överenskommelse i annat än skriftlig form eller att anbud, antagande svar eller någon annan viljeförklaring görs i annat än skriftlig form gäller inte då en part har sitt affärsställe i en fördragsslutande stat som har avgivit en förklaring enligt artikel 96 i denna konvention. Parterna får inte inskränka eller ändra verkan av denna artikel.

Artikel 13

Vid tillämpning av denna konvention omfattar uttrycket "skriftlig" även telegram och telex.

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 593/2008

av den 17 juni 2008

om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (Rom I)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.5 andra strecksatsen,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [1],

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget [2], och

av följande skäl:

(1) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område bör gemenskapen besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder i den mån de behövs för att den inre marknaden ska fungera väl.

(2) Enligt artikel 65 b i fördraget ska dessa åtgärder omfatta främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

(3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter och såg detta som en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det civilrättsliga området samt uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra den principen.

(4) Den 30 november 2000 antog rådet ett gemensamt åtgärdsprogram för kommissionen och rådet **för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område** [3]. I programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar.

(5) I Haagprogrammet [4], som Europeiska rådet antog den 5 november 2004, uppmanades till fortsatt aktivt arbete med lagvalsreglerna för avtalsförpliktelser (”Rom I”).

(6) Om den inre marknaden ska fungera väl, måste medlemsstaternas lagvalsregler leda till att domstolarna i varje medlemsstat tillämpar samma lands lag, oavsett var talan har väckts, i syfte att göra det lättare att förutse hur en tvist kommer att lösas, öka rättssäkerheten och främja fri rörlighet för domar.

(7) Denna förordnings materiella tillämpningsområde och bestämmelser bör överensstämma med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område [5] (”Bryssel I”) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 864/2007 av den 11 juli 2007 om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser [6] (”Rom II”).

(8) Familjeförhållanden bör omfatta förhållanden mellan föräldrar och barn, mellan makar, mellan besvågrade samt mellan släktingar på sidolinjen. Hänvisningen i artikel 1.2 till förhållanden som har samma verkan som äktenskap och andra familjeförhållanden bör tolkas i enlighet med lagen i den medlemsstat där talan väcks.

(9) Förpliktelser som följer av växlar, checkar, löpande skuldebrev och andra negotiabla värdepapper bör också omfatta fraktsedlar i den utsträckning som förpliktelserna enligt fraktsedeln följer av dess negotiabla karaktär.

(10) Förpliktelser som har sin grund i diskussioner som föregår ingåendet av ett avtal omfattas av artikel 12 i förordning (EG) nr 864/2007. Sådana förpliktelser bör således inte omfattas av den här förordningens tillämpningsområde.

(11) Parternas frihet att välja tillämplig lag bör utgöra en av hörnstenarna för systemet av lagvalsregler för avtalsförpliktelser.

(12) En överenskommelse mellan parterna om att överföra exklusiv behörighet till en eller flera domstolar i en medlemsstat för att lösa avtalstvister bör utgöra en av de faktorer som bör tas i beaktande vid avgörandet av huruvida ett lagval klart framgår.

(13) Denna förordning hindrar inte parterna från att i sitt avtal hänvisa till en annan lag än en stats lag eller till en internationell konvention.

[1] EUT C 318, 23.12.2006, s. 56.

[2] Europaparlamentets yttrande av den 29 november 2007 (ännu ej offentliggjort i EUT) och rådets beslut av den 5 juni 2008.

[3] EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

[4] EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

[5] EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

[6] EUT L 199, 31.7.2007, s. 40.

(14) Om gemenskapen i en lämplig rättsakt skulle anta regler inom den materiella avtalsrätten, inklusive standardformuleringar och standardvillkor, kan det där fastställas att parterna får välja dessa regler som tillämplig lag.

(15) När ett lagval har gjorts och alla andra omständigheter av betydelse i det aktuella fallet föreligger i ett annat land än i det land vars lag har valts, bör lagvalet inte hindra tillämpningen av sådana lagregler i det landet som inte kan avtalas bort. Denna bestämmelse bör tillämpas oavsett om det vid valet av lag också har avtalats om behörighet för en domstol eller inte. Eftersom avsikten inte är att göra någon ändring i sak i förhållande till artikel 3.3 i 1980 års konvention om tillämplig lag för avtalsförpliktelser ([1]) (”Romkonventionen”) bör ordalydelsen i den här förordningen i möjligaste mån anpassas till artikel 14 i förordning (EG) nr 864/2007.

(16) För att bidra till denna förordnings övergripande mål, dvs. rättssäkerhet i det europeiska rättsområdet, bör lagvalsreglerna vara mycket förutsebara. En domstol bör dock ha en viss frihet att avgöra vilken lag som har starkast anknytning till den aktuella situationen.

(17) När det gäller frågan om tillämplig lag när inget lagval har gjorts, bör begreppen ”utförande av tjänster” och ”försäljning av varor” tolkas på samma sätt som vid tillämpning av artikel 5 i förordning (EG) nr 44/2001 i den mån försäljning av varor och utförande av tjänster omfattas av den förordningen. Franchise- och distributionsavtal omfattas av särskilda regler trots att de är tjänsteavtal.

(18) När det gäller frågan om tillämplig lag när inget lagval har gjorts, bör multilaterala system vara system inom vilka handel bedrivs, t.ex. reglerade marknader och multilaterala handelsplattformar enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument ([2]), oavsett om dessa är beroende av en central motpart eller ej.

(19) När något faktiskt lagval inte har gjorts, bör tillämplig lag fastställas i enlighet med den regel som har fastställts för avtalstypen i fråga. Om avtalet inte kan hänföras till någon av de fastställda avtalstyperna, eller om dess enskilda delar omfattas av fler än en av de fastställda typerna, bör tillämplig lag vara lagen i det land där den part som ska utföra avtalets karakteristiska prestation har sin vanliga vistelseort. Om avtalet består av en samling rättigheter och skyldigheter som kan omfattas av fler än en av de fastställda avtalstyperna, bör avtalets karakteristiska prestation fastställas med hänsyn till dess tyngdpunkt.

(20) Om det klart framgår att avtalet uppenbart har en närmare anknytning till ett annat land än det som anges i artikel 4.1 och 4.2 bör en skyddsklausul ange att lagen i det andra landet ska tillämpas. För att kunna fastställa det landet bör hänsyn bland annat tas till om det aktuella avtalet har en mycket nära koppling till ett eller flera andra avtal.

(21) Om inget lagval har gjorts och tillämplig lag inte kan fastställas vare sig på grundval av det faktum att avtalet kan hänföras till någon av de fastställda typerna eller som lagen i det land där den part som ska utföra avtalets karakteristiska prestation har sin vanliga vistelseort, bör avtalet omfattas av lagen i det land med vilket det har starkast anknytning. För att kunna fastställa det landet bör hänsyn tas bland annat till om det aktuella avtalet har en mycket nära koppling till ett eller flera andra avtal.

(22) När det gäller tolkningen av godstransportavtal avses ingen materiell ändring i förhållande till artikel 4.4 tredje meningen i Romkonventionen. Av detta följer att certepartier för en enstaka resa och andra avtal vilkas huvudsyfte är transport av gods bör anses utgöra avtal om godstransport. I denna förordning bör med ”avsändare” avses varje person som ingår ett transportavtal med transportören, och med ”transportör” den avtalspart som åtar sig att transportera varorna, vare sig han eller hon själv utför transporten eller ej.

(23) När det gäller avtal som har ingåtts med parter som anses vara svagare, bör dessa parter skyddas med hjälp av lagvalsregler som är mer gynnsamma för dessa parters intressen än de allmänna reglerna.

(24) I fråga om konsumentavtal bör lagvalsregeln göra det möjligt att minska utgifterna för att lösa tvister i dessa ärenden, som ofta rör små belopp, och ta hänsyn till utvecklingen av ny teknik för distansförsäljning. För att uppnå överensstämmelse med förordning (EG) nr 44/2001 bör man dels låta begreppet ”riktad verksamhet” vara ett villkor för tillämpningen av konsumentskyddsregeln, dels se till att begreppet tolkas på samma sätt i förordning (EG) nr 44/2001 och den här förordningen genom att hänvisa till ett gemensamt uttalande från rådet och kommissionen om artikel 15 i förordning (EG) nr 44/2001 där det anges att det för att artikel 15.1 c ska kunna tillämpas ”inte räcker med att ett företag riktar sin verksamhet till den medlemsstat där konsumenten har hemvist, eller till flera medlemsstater bland vilka den staten ingår, utan dessutom måste ett avtal ha ingåtts inom ramen för denna verksamhet.” I uttalandet anges även att ”det inte räcker med att en webbplats är tillgänglig för att artikel 15 ska kunna tillämpas, men en omständighet att beakta är om denna webbplats ger möjlighet att ingå distansavtal och om ett sådant distansavtal också faktiskt har ingåtts på ett eller

([1]) EUT C 334, 30.12.2005, s. 1.

([2]) EUT L 145, 30.4.2004, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2008/10/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 33).

annat sätt. Därvid är det språk eller den valuta som används på en webbplats ingen relevant faktor".

(25) Konsumenten bör skyddas av sådana regler i det land där han eller hon har sin vanliga vistelseort som inte kan avtalas bort, förutsatt att avtalet har ingåtts som ett resultat av att näringsidkaren bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i landet i fråga. Samma skydd bör garanteras om näringsidkaren, i de fall där han inte bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, på något sätt riktar sådan verksamhet till det landet eller till flera länder, däribland det landet, och avtalet ingås som en följd av sådan verksamhet.

(26) Vid tillämpningen av denna förordning bör finansiella tjänster, såsom investeringstjänster och investeringsverksamhet och sidotjänster som en näringsidkare tillhandahåller en konsument, enligt definitionen i avsnitten A och B i bilaga I i direktiv 2004/39/EG, samt avtal för försäljning av andelar i företag för kollektiva investeringar, oavsett om de omfattas av rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) ([1]), omfattas av artikel 6 i den här förordningen. När en hänvisning görs till villkoren för emittering, erbjudande till allmänheten och anbud om övertagande av överlåtbara värdepapper och för tecknande eller inlösning av andelar i företag för kollektiva investeringar, bör dessa hänvisningar följaktligen inbegripa alla de aspekter som binder emittenten eller anbudsgivaren till konsumenten, men bör inte inbegripa frågor som berör tillhandahållandet av finansiella tjänster.

(27) Olika undantag bör göras från den allmänna lagvalsregeln i fråga om konsumentavtal. Enligt ett sådant undantag bör den allmänna regeln inte gälla avtal om sakrätt till fast egendom eller hyresrätt till sådan egendom, såvida inte avtalet gäller rätten att använda fast egendom på tidsdelningsbasis i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG av den 26 oktober 1994 om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis ([2]).

(28) Det är viktigt att säkerställa att rättigheter och skyldigheter som utgör ett finansiellt instrument inte omfattas av den allmänna regel som gäller för konsumentavtal, eftersom detta kan medföra att skilda lagar tillämpas på vart och ett av de utfärdade instrumenten, varigenom deras art ändras och fungibel handel med och fungibelt utbud av dessa instrument förhindras. På samma sätt behöver det avtalsförhållande som upprättas mellan emittenten eller anbudsgivaren och den som tecknar sig för instrumentet inte nödvändigtvis omfattas av de bindande reglerna om tillämpning av lagen i det land där kunden har sin vanliga vistelseort, eftersom det bör säkerställas att villkoren för en emittering eller ett anbud är enhetliga. Detta resonemang bör också tillämpas på de multilaterala system som omfattas av artikel 4.1 h, för vilka det bör säkerställas att den lag som gäller i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort inte strider mot de regler som gäller för avtal som har ingåtts inom ramen för sådana system eller med operatören av sådana system.

(29) När det i denna förordning hänvisas till rättigheter och skyldigheter som utgör villkoren för emittering, erbjudande till allmänheten eller anbud om övertagande av överlåtbara värdepapper, och för tecknande eller inlösning av andelar i företag för kollektiva investeringar, bör dessa hänvisningar inbegripa villkoren för bland annat tilldelning av värdepapper eller andelar, rättigheter i fall av överteckning, återkallelserätter och liknade frågor relaterade till anbudet, samt de frågor som avses i artiklarna 10, 11, 12 och 13, så att det säkerställs att alla de relevanta avtalsaspekter av ett anbud som binder emittenten eller anbudsgivaren till konsumenten regleras i en enda lag.

(30) Med finansiella instrument och överlåtbara värdepapper avses i denna förordning finansiella instrument och överlåtbara värdepapper enligt definitionen i artikel 4 i direktiv 2004/39/EG.

(31) Ingenting i denna förordning bör hindra funktionen för ett formellt arrangemang utformat som ett system enligt artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/26/EG av den 19 maj 1998 om slutgiltig avveckling i system för överföring av betalningar och värdepapper ([3]).

(32) Med tanke på transportavtalens och försäkringsavtalens särskilda egenskaper bör det finnas särskilda bestämmelser som säkerställer en lämplig skyddsnivå för passagerare och försäkringstagare. Artikel 6 bör därför inte tillämpas i samband med dessa särskilda avtal.

(33) Om ett försäkringsavtal som inte täcker en stor risk täcker mer än en risk, av vilka minst en föreligger i en medlemsstat och minst en i ett tredjeland, bör de särskilda bestämmelserna om försäkringsavtal i denna förordning endast tillämpas på den risk eller de risker som finns i den eller de relevanta medlemsstaterna.

(34) Regeln om individuella anställningsavtal bör inte påverka tillämpningen av internationellt tvingande regler i utstationeringslandet i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG av den 16 december 1996 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ([4]).

([1]) EGT L 375, 31.12.1985, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/18/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 42).

([2]) EGT L 280, 29.10.1994, s. 83.

([3]) EGT L 166, 11.6.1998, s. 45.

([4]) EGT L 18, 21.1.1997, s. 1.

(35) Arbetstagare bör inte förvägras det skydd som de erbjuds genom bestämmelser från vilka undantag inte får göras genom avtal, eller från vilka undantag får göras endast till deras fördel.

(36) För individuella anställningsavtal gäller dessutom att utförandet av arbete i ett annat land bör anses som tillfälligt om arbetstagaren förväntas återuppta sitt arbete i ursprungslandet efter att ha utfört sin uppgift i utlandet. Att ett nytt arbetsavtal sluts med den ursprunglige arbetsgivaren eller en arbetsgivare som tillhör samma företagsgrupp som den ursprunglige arbetsgivaren bör inte hindra att arbetstagaren anses tillfälligtvis utföra sitt arbete i ett annat land.

(37) Allmänintresset motiverar att medlemsstaternas domstolar i vissa undantagsfall bör få möjlighet att tillämpa undantag genom att åberopa grunderna för rättsordningen (”public policy”) och internationellt tvingande regler. Begreppet ”internationellt tvingande regler” bör skiljas från uttrycket ”bestämmelser som inte får avtalas bort”, och bör tolkas mer restriktivt.

(38) Vid frivillig överlåtelse av fordran bör begreppet ”förhållande” klargöra att artikel 14.1 även gäller egendomsaspekterna av en överlåtelse mellan överlåtaren och förvärvaren i rättsordningar där sådana aspekter behandlas separat från aspekterna i lagbestämmelser om avtalsförpliktelser. Begreppet ”förhållande” bör inte uppfattas så att det avser varje tänkbart förhållande som kan föreligga mellan överlåtaren och förvärvaren. Framför allt är det inte avsett att omfatta prejudiciella frågor om frivillig överlåtelse av fordran eller avtalsenlig subrogation. Begreppet bör strikt begränsas till aspekter med direkt relevans för den frivilliga överlåtelse av fordran eller avtalsenliga subrogation som avses.

(39) Av rättssäkerhetsskäl bör man ge en tydlig definition av begreppet ”vanlig vistelseort”, särskilt för bolag, föreningar och andra juridiska personer. I motsats till artikel 60.1 c i förordning (EG) nr 44/2001 som innehåller tre kriterier bör lagvalsregeln begränsas till ett enda kriterium; annars skulle parterna inte kunna förutse vilken lag som är tillämplig i deras fall.

(40) Man bör undvika fördelning på flera instrument av lagvalsregler och oförenlighet mellan sådana regler. Genom denna förordning utesluts emellertid inte möjligheten att införa lagvalsregler för avtalsförpliktelser i gemenskapsrättsliga bestämmelser när det gäller särskilda frågor.

Denna förordning bör emellertid inte påverka tillämpningen av andra instrument som fastställer bestämmelser avsedda att bidra till att den inre marknaden fungerar väl, i den mån de inte kan tillämpas tillsammans med den lag som anvisas genom reglerna i förordningen. Tillämpningen av bestämmelser i den tillämpliga lag som anvisas i denna förordning bör inte begränsa den fria rörligheten för varor och tjänster såsom den regleras av gemenskapsinstrument, exempelvis Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel på den inre marknaden (”direktiv om elektronisk handel”) ([1]).

(41) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka internationella konventioner som en eller flera medlemsstater är anslutna till vid den tidpunkt då denna förordning antas. För att göra reglerna mer tillgängliga bör kommissionen, på grundval av uppgifter från medlemsstaterna, offentliggöra en förteckning över de konventioner det rör sig om i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(42) Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet om förfaranden och villkor i enlighet med vilka medlemsstaterna, i enskilda undantagsfall och avseende sektorsfrågor, ska ha rätt att för egen del med tredjeländer förhandla om och ingå avtal som innehåller bestämmelser om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

(43) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(44) I enlighet med artikel 3 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning har Irland meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(45) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Förenade kungariket inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Förenade kungariket.

(46) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.

([1]) EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

Materiellt tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på avtalsförpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt.

Den ska i synnerhet inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

2. Denna förordning är inte tillämplig på

a) frågor som rör fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, om inte annat följer av artikel 13,

b) förpliktelser som har sin grund i familjeförhållanden och förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan, inbegripet underhållsskyldighet,

c) förpliktelser som har sin grund i makars förmögenhetsförhållanden, förmögenhetsförhållanden i förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan som äktenskap samt arv och testamente,

d) förpliktelser som har sin grund i växlar, checkar, löpande skuldebrev och andra negotiabla värdepapper, i den utsträckning som förpliktelserna enligt sådana andra värdepapper följer av deras negotiabla karaktär,

e) skiljedomsavtal och avtal om val av domstol,

f) frågor som underkastas lagreglerna om bolag, föreningar och andra juridiska personer, såsom frågor om deras upprättande genom registrering eller på annat sätt, deras rättskapacitet, interna organisation eller upplösning samt om personligt ansvar för delägare eller medlemmar och organ i denna egenskap för bolagets, föreningens eller den juridiska personens förpliktelser,

g) frågan om en mellanman kan binda en huvudman eller om ett organ för ett bolag eller en annan juridisk person kan binda ett bolag, en förening eller en juridisk person i förhållande till tredje man,

h) bildande av truster och förhållandet mellan instiftare, trustförvaltare och förmånstagare,

i) förpliktelser som har sin grund i de förhandlingar som föregick ingåendet av avtalet,

j) försäkringsavtal som uppstår genom verksamhet som bedrivs av andra organisationer än företag som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/83/EG av den 5 november 2002 om livförsäkring ([1]) som har till ändamål att tillhandahålla förmåner för anställda eller självständiga näringsidkare, som är knutna till ett företag eller grupp av företag eller till en viss bransch eller grupp av branscher, i händelse av dödsfall eller överlevnad eller vid nedläggning eller inskränkning av verksamhetskällan, eller vid arbetsrelaterad sjukdom eller arbetsolyckor.

3. Denna förordning ska inte tillämpas på bevisfrågor och processuella frågor, om inte annat följer av artikel 18.

4. I denna förordning avses med ”medlemsstat” alla medlemsstater som omfattas av förordningen. I artikel 3.4 och artikel 7 avses emellertid samtliga medlemsstater.

Artikel 2

Universell tillämpning

Den lag som anvisas i denna förordning ska tillämpas även om det är lagen i en icke-medlemsstat.

KAPITEL II

ENHETLIGA REGLER

Artikel 3

Lagval genom avtal

1. På ett avtal tillämpas den lag som parterna har valt. Lagvalet ska vara uttryckligt eller klart framgå av avtalsvillkoren eller av övriga omständigheter. Genom sitt val kan parterna ange tillämplig lag för hela avtalet eller för endast en del av det.

2. Parterna kan när som helst komma överens om att en annan lag ska vara tillämplig på avtalet än den lag som det tidigare var underkastat, antingen till följd av ett tidigare val enligt denna artikel eller till följd av andra bestämmelser i denna förordning. En ändring i valet av tillämplig lag som görs av parterna efter avtalsslutet påverkar inte avtalets giltighet till formen enligt artikel 11 och försämrar inte heller tredje mans rättigheter.

3. Om alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för lagvalet föreligger i ett annat land än det vars lag har valts, får inte parternas val hindra tillämpningen av sådana lagregler i det andra landet som inte kan avtalas bort.

4. Om alla andra omständigheter av betydelse vid tidpunkten för lagvalet föreligger i en eller flera medlemsstater, får inte

([1]) EGT L 345, 19.12.2002, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2008/19/EG (EUT L 76, 19.3.2008, s. 44).

parternas val av annan tillämplig lag än en medlemsstats lag hindra tillämpningen av sådana regler i gemenskapsrätten, i förekommande fall med den tillämpning som görs i domstolsmedlemsstaten, som inte kan avtalas bort.

5. Frågor om förekomsten och giltigheten av parternas samtycke till att en viss lag ska vara tillämplig avgörs enligt bestämmelserna i artiklarna 10, 11 och 13.

Artikel 4

Tillämplig lag i avsaknad av parternas lagval

1. I den utsträckning tillämplig lag för avtalet inte har valts i enlighet med artikel 3 och utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 5–8, ska den lag som gäller för avtalet fastställas på följande sätt:

a) Avtal om köp av varor ska vara underkastade lagen i det land där säljaren har sin vanliga vistelseort.

b) Tjänsteavtal ska vara underkastade lagen i det land där tjänsteleverantören har sin vanliga vistelseort.

c) Avtal som avser sakrätt till fast egendom eller hyra av fast egendom ska vara underkastade lagen i det land där egendomen är belägen.

d) Utan hinder av vad som sägs i led c ska avtal om hyra av fast egendom för tillfälligt personligt bruk i högst sex månader i följd vara underkastade lagen i det land där hyresvärden har sin vanliga vistelseort, förutsatt att hyresgästen är en fysisk person som har sin vanliga vistelseort i samma land.

e) Franchiseavtal ska vara underkastade lagen i det land där franchisetagaren har sin vanliga vistelseort.

f) Distributionsavtal ska vara underkastade lagen i det land där distributören har sin vanliga vistelseort.

g) Auktionsförsäljningsavtal ska vara underkastade lagen i det land där auktionen äger rum, om detta kan fastställas.

h) Avtal som har ingåtts i ett multilateralt system vilket sammanför eller möjliggör sammanförandet av flera köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man enligt definitionen i artikel 4.1.17 i direktiv 2004/39/EG, i enlighet med icke skönsmässiga regler och enligt en enda lag, ska regleras genom denna lag.

2. Om avtalet inte omfattas av punkt 1 eller om delarna i avtalet skulle omfattas av fler än ett av leden a–h i punkt 1, ska avtalet vara underkastat lagen i det land där den part som ska utföra avtalets karakteristiska prestation har sin vanliga vistelseort.

3. Om det framgår av alla omständigheter i fallet att avtalet uppenbart har en närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1 och 2, ska lagen i det andra landet tillämpas.

4. Om inte tillämplig lag kan fastställas enligt punkt 1 eller 2 ska avtalet vara underkastat lagen i det land till vilket det har närmast anknytning.

Artikel 5

Transportavtal

1. I den utsträckning tillämplig lag för avtal om godstransport av varor inte har valts i enlighet med artikel 3, ska lagen i det land där transportören har sin vanliga vistelseort tillämpas, förutsatt att platsen för varornas mottagande eller leverans eller avsändarens vanliga vistelseort också är belägen i det landet. Om dessa villkor inte är uppfyllda ska tillämplig lag vara lagen i det land där den plats för varornas leverans som parterna kommit överens om är belägen.

2. I den utsträckning tillämplig lag för ett avtal om persontransport inte har valts av parterna i enlighet med andra stycket, ska den tillämpliga lagen vara lagen i det land där passageraren har sin vanliga vistelseort, förutsatt att avgångsorten eller bestämmelseorten också är belägen i det landet. Om dessa villkor inte är uppfyllda ska lagen i det land där transportören har sin vanliga vistelseort tillämpas.

Parterna får som tillämplig lag för ett avtal om persontransport enligt artikel 3 endast välja lagen i det land där

a) passageraren har sin vanliga vistelseort, eller

b) tranportören har sin vanliga vistelseort, eller

c) transportören har sitt huvudkontor, eller

d) avgångsorten är belägen, eller

e) bestämmelseorten är belägen.

3. Om det, i avsaknad av lagval, framgår av alla omständigheter i fallet att avtalet uppenbart har en närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1 och 2, ska lagen i detta andra land tillämpas.

Artikel 6

Konsumentavtal

1. Avtal som ingås av en fysisk person för ändamål som kan anses ligga utanför hans eller hennes näringsverksamhet (”konsumenten”), med en annan person som agerar inom ramen för sin näringsverksamhet (”näringsidkaren”), ska utan att det

påverkar tillämpningen av artiklarna 5 och 7 vara underkastade lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, under förutsättning att näringsidkaren

a) bedriver sin affärsverksamhet eller yrkesverksamhet i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort, eller

b) på något sätt riktar sådan verksamhet till det landet eller till flera länder, inbegripet det landet,

och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

2. Utan hinder av vad som anges i punkt 1 kan parterna välja tillämplig lag för ett avtal som uppfyller villkoren i punkt 1 i enlighet med artikel 3. Ett sådant val får dock inte medföra att konsumenten berövas det skydd som tillförsäkras konsumenten genom sådana bestämmelser som inte kan avtalas bort enligt den lag som, om inget lagval gjorts, skulle ha varit tillämplig enligt punkt 1.

3. Om kraven i punkt 1 a eller 1 b inte har uppfyllts ska den lag som ska tillämpas för ett avtal mellan en konsument och en näringsidkare fastställas i enlighet med artiklarna 3 och 4.

4. Punkterna 1 och 2 ska inte tillämpas på följande avtal:

a) Avtal om utförande av tjänster, om tjänsterna ska utföras uteslutande i ett annat land än det där konsumenten har sin vanliga vistelseort.

b) Transportavtal, bortsett från avtal som avser en paketresa i den mening som avses i rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang ([1]).

c) Avtal som avser sakrätt i fast egendom eller hyra av fast egendom, bortsett från avtal om nyttjanderätt till fast egendom på tidsdelningsbasis i den mening som avses i direktiv 94/47/EG.

d) Rättigheter och skyldigheter som utgör ett finansiellt instrument och rättigheter och skyldigheter som utgör villkoren för emittering, erbjudande till allmänheten och anbud om övertagande av överlåtbara värdepapper och för tecknande eller inlösning av andelar i företag för kollektiva investeringar, under förutsättning att dessa inte utgör tillhandahållande av en finansiell tjänst.

e) Avtal som har ingåtts i den typ av system om omfattas av tillämpningsområdet för artikel 4.1 h.

([1]) EGT L 158, 23.6.1990, s. 59.

Artikel 7

Försäkringsavtal

1. Vare sig risken föreligger i en medlemsstat eller inte ska denna artikel tillämpas på de avtal som avses i punkt 2 och på alla andra försäkringsavtal som täcker risker inom medlemsstaternas gränser. Artikeln ska inte tillämpas på återförsäkringsavtal.

2. Ett försäkringsavtal som täcker en stor risk i den mening som avses i artikel 5 d i rådets första direktiv 73/239/EEG av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring ([2]), ska vara underkastat den lag som väljs av parterna i enlighet med artikel 3 i denna förordning.

Om den tillämpliga lagen inte har valts av parterna ska försäkringsavtalet vara underkastat lagen i det land där försäkringsgivaren har sin vanliga vistelseort. Om det av alla omständigheter i fallet är uppenbart att avtalet har en mycket större anknytning till ett annat land ska lagen i detta andra land tillämpas.

3. Vid andra försäkringsavtal än de avtal som omfattas av punkt 2 får bara följande lagar väljas av parterna i enlighet med artikel 3:

a) Lagen i varje medlemsstat där risken föreligger vid den tidpunkt då avtalet ingås.

b) Lagen i det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort.

c) Om avtalet avser en livförsäkring, lagen i det land där försäkringstagaren är medborgare.

d) För ett försäkringsavtal som omfattar risker som begränsar sig till händelser som inträffar i en annan medlemsstat än den medlemsstat där risken föreligger, lagen i den medlemsstaten.

e) Om försäkringstagaren i ett avtal som omfattas av denna punkt bedriver näringsverksamhet eller industriell verksamhet eller utövar ett fritt yrke och försäkringsavtalet täcker två eller fler risker som relaterar till denna verksamhet och föreligger i flera medlemsstater, lagen i en av de berörda medlemsstaterna eller lagen i det land där försäkringstagaren har sin vanliga vistelseort.

Om medlemsstaterna i de fall som fastställs i leden a, b eller e beviljar större valfrihet när det gäller val av tillämplig lag för försäkringsavtalet får parterna utnyttja denna frihet.

([2]) EGT L 228, 16.8.1973, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/68/EG (EUT L 323, 9.12.2005, s. 1).

Om den tillämpliga lagen inte har valts av parterna i enlighet med denna punkt ska ett sådant avtal regleras av lagen i den medlemsstat där risken förelåg då avtalet ingicks.

4. Följande tilläggsbestämmelser ska gälla för försäkringsavtal avseende risker för vilka en medlemsstat föreskriver en skyldighet att teckna en försäkring:

a) Försäkringsavtalet innebär inte att skyldigheten att teckna försäkring är uppfylld, såvida detta inte sker i överensstämmelse med de särskilda bestämmelserna för den försäkringen, vilka fastställts av den medlemsstat som föreskriver skyldigheten. Vid oförenlighet mellan lagen i den medlemsstat där risken föreligger och lagen i den medlemsstat som föreskriver skyldigheten att teckna försäkring, ska den senare gälla.

b) Genom undantag från punkterna 2 och 3 får en medlemsstat fastställa att försäkringsavtalet ska regleras av lagen i den medlemsstat som föreskriver en skyldighet att teckna en försäkring.

5. Om avtalet täcker risker som föreligger i mer än en medlemsstat ska avtalet, vid tillämpning av punkt 3 tredje stycket och punkt 4, anses utgöra flera avtal som var för sig hänför sig till enbart en medlemsstat.

6. Vid tillämpning av denna artikel ska det land där risken föreligger fastställas i enlighet med artikel 2 d i rådets andra direktiv 88/357/EEG av den 22 juni 1988 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster ([1]), och när det gäller livförsäkringar ska det land där risken föreligger vara den plats för åtagandet som avses i artikel 1.1 g i direktiv 2002/83/EG.

Artikel 8

Individuella anställningsavtal

1. Ett individuellt anställningsavtal ska underkastas den lag som parterna valt i enlighet med artikel 3. Ett sådant lagval får dock inte medföra att den anställde berövas det skydd som tillförsäkras den anställde genom sådana bestämmelser som inte kan avtalas bort enligt den lag som, om inget lagval gjorts, skulle ha varit tillämplig enligt punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel.

2. När parterna inte har valt en lag som ska vara tillämplig på det individuella anställningsavtalet, ska avtalet vara underkastat lagen i det land där eller, om detta saknas, från vilket den anställde vid fullgörande av avtalet vanligtvis utför sitt arbete. Det land där arbetet vanligen utförs ska inte anses ha ändrats när arbetstagaren tillfälligtvis utför sitt arbete i ett annat land.

3. Om den lag som ska tillämpas inte kan fastställas enligt punkt 2, ska avtalet vara underkastat lagen i det land där det företag som har anställt arbetstagaren är beläget.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna att avtalet har närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 2 eller 3, ska lagen i detta andra land tillämpas.

Artikel 9

Internationellt tvingande regler

1. Internationellt tvingande regler är regler som ett land anser vara så avgörande för att skydda allmänintressen, t.ex. sin politiska, sociala och ekonomiska struktur, att landet kräver att de tillämpas vid alla situationer inom dess tillämpningsområde, oavsett vilken lag som annars ska tillämpas på avtalet enligt denna förordning.

2. Bestämmelserna i denna förordning ska inte begränsa tillämpningen av internationellt tvingande regler i domstolslandet.

3. De internationellt tvingande reglerna i lagen i det land där de förpliktelser som har sin grund i avtalet ska utföras eller har utförts kan tillerkännas verkan om dessa internationellt tvingande regler gör att avtalet blir olagligt att genomföra. Vid bedömningen av om sådana regler ska tillerkännas verkan ska hänsyn tas till deras art och syfte liksom till följderna av att de tillämpas eller inte tillämpas.

Artikel 10

Samtycke och materiell giltighet

1. Förekomsten och giltigheten av ett avtal eller en bestämmelse i ett avtal ska fastställas enligt den lag vilken det skulle underkastas enligt denna förordning, om avtalet eller bestämmelsen var giltig.

2. En part kan dock åberopa lagen i det land där han har sin vanliga vistelseort för att få fastställt att han inte har samtyckt till avtalet eller avtalsbestämmelsen, om det framgår av omständigheterna att det inte skulle vara rimligt att avgöra verkan av hans uppträdande enligt den lag som anges i punkt 1.

Artikel 11

Avtalets giltighet till formen

1. Ett avtal som har ingåtts mellan personer, eller deras mellanmän, vilka befinner sig i samma land när avtalet ingås är

([1]) EGT L 172, 4.7.1988, s. 1. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/14/EG (EUT L 149, 11.6.2005, s. 14).

giltigt till formen om det uppfyller formkraven i den lag som enligt denna förordning i sak reglerar avtalet eller i lagen i det land där avtalet ingås.

2. Ett avtal som har ingåtts mellan personer, eller deras mellanmän, vilka befinner sig i olika länder vid tidpunkten för avtalets ingående är giltigt till formen om det uppfyller formkraven i den lag som enligt denna förordning i sak reglerar avtalet eller i lagen i något av de länder där någon av parterna eller deras mellanmän befinner sig när avtalet ingås eller lagen i det land där någon av parterna hade sin vanliga vistelseort vid den tidpunkten.

3. En ensidig handling som avser att ha rättsliga verkningar med avseende på ett existerande eller ett framtida avtal är giltig till formen, om den uppfyller formkraven i den lag som enligt denna förordning gäller för eller skulle gälla för avtalet, lagen i det land där rättshandlingen upprättades, eller lagen i det land där den person som har upprättat handlingen hade sin vanliga vistelseort vid tidpunkten för upprättandet.

4. Bestämmelserna i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln ska inte tillämpas på avtal som omfattas av artikel 6. Giltigheten till formen av sådana avtal ska underkastas lagen i det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort.

5. Utan hinder av vad som anges i punkterna 1–4 ska ett avtal som avser sakrätt i fast egendom eller hyra av fast egendom vara underkastat sådana formkrav som ställs enligt lagen i det land där egendomen är belägen, om enligt denna lag

a) dessa krav åläggs oavsett i vilket land avtalet ingicks och oavsett vilken lag som reglerar avtalet, och

b) dessa krav inte kan avtalas bort.

Artikel 12

Den tillämpliga lagens räckvidd

1. Den lag som är tillämplig på avtalet enligt denna förordning ska särskilt reglera

a) avtalets tolkning,

b) dess fullgörelse,

c) följderna vid fullständigt eller partiellt avtalsbrott, inbegripet uppskattning av skadans omfattning i den mån sådan uppskattning regleras av rättsregler, dock endast inom ramen för de befogenheter som tillkommer den domstol vid vilken talan förs enligt dess processuella regler,

d) olika sätt att få förpliktelserna att upphöra, samt preskription och andra rättighetsförluster som följer av utgången av en frist,

e) följderna av avtalets ogiltighet.

2. När det gäller sättet för fullgörelse och åtgärder med anledning av bristande fullgörelse ska hänsyn tas till lagen i det land där fullgörelsen äger rum.

Artikel 13

Bristande rättskapacitet och bristande rättslig handlingsförmåga

När ett avtal har ingåtts mellan personer som befinner sig i samma land, kan en fysisk person som skulle ha rättskapacitet och rättshandlingsförmåga enligt lagen i det landet åberopa bristande rättskapacitet och bristande rättshandlingsförmåga enligt lagen i ett annat land, endast om den andra avtalsparten när avtalet ingicks kände till eller borde ha känt till denna brist.

Artikel 14

Överlåtelse av fordran och avtalsenlig subrogation

1. Förhållandet mellan överlåtaren och förvärvaren vid en frivillig överlåtelse av en fordran eller avtalsenlig subrogation av en fordran mot en annan person (gäldenären), ska vara underkastat den lag som enligt denna förordning är tillämplig på avtalet mellan dem.

2. Den lag som är tillämplig på den fordran som överlåtits eller varit föremål för subrogation ska reglera fordringens överlåtbarhet, en förvärvares förhållande till en gäldenär, de förutsättningar under vilka överlåtelsen eller subrogationen kan göras gällande mot gäldenären och frågan om en prestation av gäldenären befriar denne från sina förpliktelser.

3. Begreppet överlåtelse i denna artikel inbegriper fullständiga överföringar av fordringar, överföringar av fordringar som säkerhet samt pant eller andra säkerhetsrättigheter i samband med fordringar.

Artikel 15

Laglig subrogation

När en person (borgenären) har en avtalsgrundad fordran mot en annan person (gäldenären) och en tredje man är skyldig att prestera till borgenären, eller redan har presterat till denna för att uppfylla denna skyldighet, ska den lag som reglerar den tredje mannens skyldighet mot borgenären avgöra om och i vilken utsträckning den tredje mannen har rätt att mot gäldenären utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som reglerar förhållandet dem emellan.

Artikel 16

Flera gäldenärer

Om en borgenär har en fordran på flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran och en av gäldenärerna redan helt eller delvis har fullgjort prestationen enligt denna fordran, ska den lag som reglerar gäldenärens förpliktelse gentemot borge-

nären även reglera gäldenärens regressrätt gentemot medgäldenärerna. Medgäldenärerna kan hänvisa till de invändningar de hade mot borgenären i den mån detta är tillåtet enligt den lag som reglerar deras förpliktelser mot borgenären.

Artikel 17

Kvittning

Om parterna inte avtalat om rätten till kvittning, ska kvittning omfattas av den lag som gäller för den fordran mot vilken rätten till kvittning åberopas.

Artikel 18

Bevisbörda

1. Den lag som enligt denna förordning reglerar en avtalsförpliktelse ska tillämpas även i den mån den uppställer rättsliga presumtioner eller placerar bevisbördan vad avser avtalsförpliktelser.

2. Bevisning om ett avtal eller en handling som avser att ha rättsliga verkningar får föras med varje slags bevismedel som godtas enligt lagen i domstolslandet eller enligt någon av de i artikel 11 angivna lagarna enligt vilka avtalet eller handlingen har giltighet till formen, förutsatt att sådan bevisföring kan genomföras vid domstolen.

KAPITEL III

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 19

Vanlig vistelseort

1. Vid tillämpning av denna förordning ska ett bolag, en förening eller en annan juridisk person anses ha sin vanliga vistelseort där huvudkontoret är beläget.

Den vanliga vistelseorten för en fysisk person i samband med dennes näringsverksamhet ska vara dennes huvudsakliga driftställe.

2. Om avtalet ingås i samband med verksamheten vid en filial, agentur eller annat verksamhetsställe eller om en sådan filial, agentur eller annat verksamhetsställe enligt avtalet är ansvarigt för prestationen, ska den plats där filialen, agenturen eller annat verksamhetsställe är beläget anses som vanlig vistelseort.

3. Vid fastställandet av den vanliga vistelseorten ska den avgörande tidpunkten vara den tidpunkt då avtalet ingicks.

Artikel 20

Uteslutande av återförvisning

När denna förordning föreskriver att lagen i ett visst land ska tillämpas, avses gällande materiella rättsregler i det landet, med undantag för landets internationellt privaträttsliga regler, såvida inte något annat föreskrivs i denna förordning.

Artikel 21

Grunderna för domstolslandets rättsordning

Tillämpning av bestämmelser i den lag som anvisas i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning ("public policy").

Artikel 22

Stater med mer än en rättsordning

1. När en stat omfattar flera territoriella enheter som var och en har sina egna rättsregler i fråga om avtalsförpliktelser ska varje sådan enhet anses som ett land vid fastställandet av den lag som ska tillämpas enligt denna förordning.

2. En medlemsstat där olika territoriella enheter har sina egna rättsregler för avtalsförpliktelser behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

Artikel 23

Förhållandet till andra gemenskapsrättsliga bestämmelser

Denna förordning ska, med undantag för artikel 7, inte inverka på tillämpningen av gemenskapsrättsliga bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser.

Artikel 24

Förhållandet till Romkonventionen

1. Denna förordning ska ersätta Romkonventionen i medlemsstaterna, utom för de territorier i medlemsstaterna som faller inom den konventionens territoriella tillämpningsområde och där denna förordning inte gäller i enlighet med artikel 299 i fördraget.

2. I den mån denna förordning ersätter bestämmelserna i Romkonventionen ska alla hänvisningar till den konventionen anses vara hänvisningar till denna förordning.

Artikel 25

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte inverka på tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som fastställer lagvalsregler för avtalsförpliktelser.

2. Denna förordning ska emellertid bland medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem, i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

Artikel 26

Förteckning över konventioner

1. Senast den 17 juni 2009 ska medlemsstaterna till kommissionen överlämna en förteckning över de konventioner som avses i artikel 25.1. Efter detta datum ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla uppsägningar av sådana konventioner.

2. Inom sex månader efter mottagandet enligt punkt 1 ska kommissionen i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra

a) en förteckning över de konventioner som avses i punkt 1,

b) de uppsägningar som avses i punkt 1.

Artikel 27

Översynsklausul

1. Senast den 17 juni 2013 ska kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning. Rapporten ska i förekommande fall åtföljas av förslag till ändring av förordningen. Rapporten ska innehålla

a) en studie om tillämplig lag för försäkringsavtal och en konsekvensbedömning av de eventuella bestämmelser som ska införas samt

b) en utvärdering av tillämpningen av artikel 6, särskilt av enhetligheten inom gemenskapsrätten när det gäller konsumentskydd.

2. Senast den 17 juni 2010 ska kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om effektiviteten hos en överlåtelse eller subrogation av en fordran gentemot tredje man och den överlåtna eller subrogerade fordrans företräde framför en annan persons rättighet. Rapporten ska i förekommande fall åtföljas av förslag till ändring av förordningen och en konsekvensbedömning av de bestämmelser som ska införas.

Artikel 28

Tillämplighet i tiden

Denna förordning ska tillämpas på avtal som ingås efter den 17 december 2009.

KAPITEL IV

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 29

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 17 december 2009, utom artikel 26 som ska tillämpas från och med den 17 juni 2009.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Strasbourg den 17 juni 2008.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
H.-G. PÖTTERING	J. LENARČIČ
Ordförande	*Ordförande*

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 864/2007

av den 11 juli 2007

om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande [1],

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, på grundval av det gemensamma utkast som förlikningskommittén godkände den 25 juni 2007 [2], och

av följande skäl:

(1) Gemenskapen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område bör gemenskapen besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.

(2) Enligt artikel 65 b i fördraget skall dessa åtgärder omfatta främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

(3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter som en hörnsten i det civilrättsliga samarbetet och uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra principen om ömsesidigt erkännande.

(4) Rådet antog den 30 november 2000 kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område [3]. I programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar.

(5) I Haagprogrammet [4], som antogs av Europeiska rådet den 5 november 2004, uppmanades till fortsatt aktivt arbete med lagvalsreglerna för utomobligatoriska förpliktelser (Rom II).

(6) För att den inre marknaden skall kunna fungera väl, i syfte att förbättra möjligheten att förutse resultatet av en tvist, öka säkerheten ifråga om vilken lag som är tillämplig och öka den fria rörligheten för domar, måste medlemsstaternas lagvalsregler leda till att samma nationella lag är tillämplig oavsett vid vilket lands domstol talan har väckts.

(7) Denna förordnings materiella tillämpningsområde och bestämmelser bör överensstämma med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område [5] (Bryssel I) och de instrument som rör tillämplig lag på avtalsförpliktelser.

(8) Denna förordning bör tillämpas oberoende av vid vilken slags domstol talan väcks.

(9) Fordringar som uppkommit på grund av utövandet av statliga befogenheter (*acta iure imperii*) bör inbegripa fordringar mot tjänstemän som agerar på statens vägnar och ansvar för offentliga myndigheters handlingar, inbegripet ansvar för offentligt tillsatta ämbetsmän. Därför bör ärenden som rör sådana fordringar undantas från denna förordnings tillämpningsområde.

(10) Familjeförhållanden bör omfatta förhållanden mellan föräldrar och barn, mellan makar, mellan besvågrade samt mellan släktingar på sidolinjen. Hänvisningen i artikel 1.2 till förhållanden som har samma verkan som äktenskap och andra familjeförhållanden bör tolkas i enlighet med lagen i den medlemsstat där talan väcks.

(11) Innebörden i begreppet utomobligatorisk förpliktelse varierar från en medlemsstat till en annan. I denna förordning bör därför utomobligatorisk förpliktelse förstås som ett autonomt begrepp. Lagvalsreglerna i denna förordning bör också omfatta utomobligatoriska förpliktelser som följer av strikt ansvar.

(12) Tillämplig lag bör också reglera frågan om vilka personer som kan hållas ansvariga för sina handlingar vid skadeståndsgrundande händelser (*tort/delict*).

---

[1] EUT C 241, 28.9.2004, s. 1.

[2] Europaparlamentets yttrande av den 6 juli 2005 (EUT C 157 E, 6.7.2006, s. 371), rådets gemensamma ståndpunkt av den 25 september 2006 (EUT C 289 E, 28.11.2006, s. 68) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 18 januari 2007 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 10 juli 2007 och rådets beslut av den 28 juni 2007.

[3] EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

[4] EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.

[5] EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

(13) Enhetliga regler som tillämpas oavsett vilket lagval som följer av dem kan göra att risken för snedvriden konkurrens mellan de rättssökande i gemenskapen avvärjs.

(14) Kravet på rättssäkerhet och behovet av att skipa rättvisa i enskilda fall utgör viktiga delar i ett område med rättvisa. I denna förordning fastställs de anknytningsfaktorer som är mest lämpliga för att uppnå dessa mål. I denna förordning fastställs därför en allmän regel, men också särskilda regler och, i vissa bestämmelser, en "undantagsregel" som gör det möjligt att göra undantag från dessa regler om det klart framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land. Alla dessa regler bildar således ett flexibelt ramverk av lagvalsregler. Det gör det även möjligt för den domstol där talan har väckts att behandla enskilda fall på lämpligt sätt.

(15) Principen att tillämpa lagen i det land där den skadevållande händelsen inträffade (*lex loci delicti commissi*) är huvudregeln för utomobligatoriska förpliktelser i nästan alla medlemsstater, men den praktiska tillämpningen av principen varierar när fallet har anknytning till flera länder. Detta leder till osäkerhet ifråga om vilken lag som är tillämplig.

(16) Enhetliga regler bör öka möjligheten att förutse hur domstolarna kommer att döma och garantera rimlig avvägning mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har. Anknytningen till det land där den direkta skadan uppkom (*lex loci damni*) skapar en rimlig balans mellan de intressen som den vars ansvar görs gällande och den skadelidande har, och den avspeglar även den moderna uppfattningen om civilrättsligt ansvar och utvecklingen av system för strikt ansvar.

(17) Tillämplig lag bör bestämmas på grundval av var skadan uppkommer, oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder kan inträffa. I enlighet med detta bör, i händelse av personskada eller skada på egendom, det land där skadan uppkommer vara det land där personskadan uppstår eller egendomen skadas.

(18) Huvudregeln i denna förordning bör vara *lex loci damni*, som föreskrivs i artikel 4.1. Artikel 4.2 bör ses som ett undantag från denna huvudprincip, genom vilket en särskild anknytning uppkommer om parterna har sin vanliga vistelseort i samma land. Artikel 4.3 bör betraktas som ett undantag från artikel 4.1 och 4.2 om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land.

(19) Särskilda regler bör införas för speciella skadeståndsgrundande händelser där regeln inte tillgodoser behovet av en rimlig balans mellan berörda intressen.

(20) Lagvalsregeln om produktansvar bör uppfylla målen att rättvist fördela de risker som hör till ett modernt högteknologiskt samhälle, skydda konsumenternas hälsa, stimulera till innovation, garantera att konkurrensen inte snedvrids och underlätta handelsutbyte. Införande av ett system med anknytningsfaktorer i olika nivåer tillsammans med en förutsebarhetsregel är en väl avvägd lösning med tanke på dessa mål. I den första nivån beaktas lagen i det land där den skadelidande hade sin vanliga vistelseort när skadan uppkom om produkten salufördes i det landet. De övriga nivåerna blir aktuella om produkten inte salufördes i det landet, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 och möjligheten att det finns en uppenbart närmare anknytning till ett annat land.

(21) Den särskilda regeln i artikel 6 är inte ett undantag från huvudregeln i artikel 4.1, utan snarast ett klarläggande av denna. Vid otillbörlig konkurrens bör lagvalsregeln skydda konkurrerande företag, konsumenterna och den stora allmänheten och säkerställa korrekt fungerande marknadsekonomi. Dessa mål tillgodoses i allmänhet genom anknytningen till lagen i det land där konkurrensförhållandena eller konsumenternas kollektiva intressen påverkas eller kan påverkas.

(22) De utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i konkurrensbegränsningar och som anges i artikel 6.3 bör omfatta överträdelser av såväl nationell konkurrenslagstiftning som gemenskapens konkurrenslagstiftning. Tillämplig lag för sådana utomobligatoriska förpliktelser bör vara lagen i det land där marknaden påverkas eller kan påverkas. I fall där marknaden påverkas, eller kan påverkas, i mer än ett land, bör käranden under vissa förutsättningar kunna välja att grunda sitt krav på lagen i det land där talan väcks.

(23) I denna förordning bör begreppet konkurrensbegränsning omfatta förbud mot avtal mellan företag, beslut fattade av företagssammanslutningar samt samordnade förfaranden som syftar till eller får till resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom en medlemsstat eller inom den inre marknaden, liksom förbud mot missbruk av en dominerande ställning inom en medlemsstat eller inom den inre marknaden, när sådana avtal, beslut, samordnade förfaranden eller missbruk är förbjudna enligt artiklarna 81 och 82 i fördraget eller enligt en medlemsstats nationella lagstiftning.

(24) *Miljöskada* bör förstås som en negativ förändring hos en naturresurs, såsom vattnet, marken eller luften, försämring av den funktion som den naturresursen har till förmån för en annan naturresurs eller för allmänheten, eller försvagning av de levande organismernas mångfald.

(25) När det gäller miljöskador är tillämpning av principen om särbehandling av den skadelidande fullt berättigad enligt artikel 174 i fördraget som föreskriver att det bör finnas en hög skyddsnivå som bygger på försiktighetsprincipen, principen att förebyggande åtgärder bör vidtas, principen att åtgärder vid källan skall prioriteras och principen att förorenaren skall betala. Frågan om när den person som begär skadestånd kan välja tillämplig lag bör fastställas i enlighet med lagen i den medlemsstat där talan väcktes.

(26) Vid immaterialrättsintrång bör den universellt erkända principen om skyddslandsprincipen (*lex loci protectionis*), fortsätta att gälla. Med begreppet *immateriella rättigheter* bör i denna förordning avses till exempel upphovsrätt, närstående rättigheter, rätt i sitt eget slag i fråga om databasskydd och industriellt rättsskydd.

(27) Innehållet i begreppet stridsåtgärder, såsom strejk eller lockout, varierar från medlemsstat till medlemsstat och styrs av varje medlemsstats interna regler. Huvudprincipen i denna förordning är därför att lagen i det land där stridsåtgärderna vidtas bör tillämpas, i syfte att skydda rättigheterna och skyldigheterna för arbetstagare och arbetsgivare.

(28) Den särskilda regeln om stridsåtgärder i artikel 9 påverkar inte villkoren för utövandet av sådana åtgärder i enlighet med nationell lagstiftning och påverkar inte heller den rättsliga statusen för fackföreningar eller arbetstagares representativa organisationer enligt medlemsstaternas lagstiftning.

(29) Särskilda regler bör föreskrivas för skada som har vållats av annat än en skadeståndsgrundande händelse, till exempel obehörig vinst, tjänst utan uppdrag (*negotiorum gestio*) och oaktsamhet vid ingående av avtal (*culpa in contrahendo*).

(30) Oaktsamhet vid ingående av avtal är ett autonomt begrepp i denna förordning och bör inte nödvändigtvis tolkas i den mening som avses i nationell lagstiftning. Begreppet bör omfatta åsidosättande av upplysningsplikt och avbrutna avtalsförhandlingar. Artikel 12 omfattar endast utomobligatoriska förpliktelser som har direkt koppling till de diskussioner som föregick ingåendet av avtalet. Detta innebär att artikel 4 eller andra tillämpliga bestämmelser i denna förordning bör tillämpas om en person lider personlig skada under förhandlingar om ett avtal.

(31) För att respektera principen om partsautonomi och för att höja den rättsliga säkerheten bör parterna få välja vilken lag som skall tillämpas på en utomobligatorisk förpliktelse. Detta val bör vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av omständigheterna i det aktuella fallet. När domstolen fastställer förekomsten av ett avtal måste den respektera parternas avsikter. Den svagare parten bör skyddas genom vissa begränsningar i möjligheten att ingå lagvalsavtal.

(32) Allmänintresset motiverar att medlemsstaternas domstolar i vissa undantagsfall bör få möjlighet att tillämpa undantag genom att åberopa grunderna för rättsordningen och övergripande tvingande bestämmelser. I synnerhet kan tillämpningen av en bestämmelse i den lag som anvisas i denna förordning, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet och rättsordningen i den medlemsstat där talan väckts, anses stå i strid med grunderna för domstolslandets rättsordning om den leder till utdömande av ett orimligt icke-kompensatoriskt skadestånd, vars syfte är att avskräcka eller bestraffa.

(33) Enligt de nuvarande nationella bestämmelserna om skadestånd till skadelidande vid vägtrafikolyckor skall den berörda domstolen när den fastställer skadeståndets storlek för personskador i sådana fall där olyckan äger rum i annan stat än den där den skadelidande har sin vanliga vistelseort ta hänsyn till alla faktiska omständigheter som rör den enskilde skadelidande, inklusive i synnerhet de faktiska förlusterna och kostnaderna för eftervård och sjukvård.

(34) För att uppnå en rimlig avvägning mellan parternas intressen måste i den mån det är lämpligt hänsyn tas till gällande ordnings- och säkerhetsbestämmelser i det land där den skadegörande händelsen inträffade, även när den utomobligatoriska förpliktelsen regleras genom lagstiftningen i ett annat land. Begreppet *ordnings- och säkerhetsbestämmelser* bör tolkas som att det avser alla regler som har samband med ordning och säkerhet, inklusive exempelvis trafiksäkerhetsregler i händelse av en olycka.

(35) Man bör undvika fördelning på flera instrument av lagvalsregler och skillnader mellan sådana regler. Genom denna förordning utesluts emellertid inte möjligheten att införa lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser i gemenskapsrättsliga bestämmelser när det gäller särskilda frågor.

Denna förordning bör emellertid inte påverka tillämpningen av andra instrument som fastställer bestämmelser avsedda att bidra till att den inre marknaden fungerar väl i den mån de inte kan tillämpas tillsammans med den lag som anvisas genom reglerna i förordningen. Tillämpningen av bestämmelser i den tillämpliga lag som anvisas i denna förordning bör inte begränsa den fria rörligheten för varor och tjänster såsom den regleras av gemenskapsinstrument, exempelvis Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”) [1].

[1] EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

(36) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka internationella konventioner som en eller flera medlemsstater har anslutit sig till vid den tidpunkt då denna förordning antas. För att göra reglerna mer tillgängliga bör kommissionen, på grundval av uppgifter från medlemsstaterna, offentliggöra en förteckning över de tillämpliga konventionerna i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(37) Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet om förfaranden och villkor i enlighet med vilka medlemsstaterna, i enskilda undantagsfall och avseende sektorsfrågor, skall ha rätt att för egen del med tredjeländer förhandla om och ingå avtal som innehåller bestämmelser om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser.

(38) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, och det därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(39) I enlighet med artikel 3 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning deltar Förenade kungariket och Irland i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(40) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i det till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogade protokollet om Danmarks ställning deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning som därför inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning skall tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser på privaträttens område i situationer som innebär lagkonflikt. Den skall i synnerhet inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor eller på statens ansvar för handlingar och underlåtenhet vid utövandet av statens myndighet (*acta iure imperii*).

2. Följande skall undantas från denna förordnings tillämpningsområde:

a) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i familjeförhållanden och förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan, inberäknat underhållsskyldighet,

b) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i makars förmögenhetsförhållanden, förmögenhetsförhållanden i förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan som äktenskap samt arv och testamenten,

c) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i växlar, checkar, löpande skuldebrev och andra negotiabla värdepapper, i den utsträckning som förpliktelserna enligt sådana andra negotiabla värdepapper följer av deras negotiabla karaktär,

d) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i lagstiftning om bolag och andra juridiska personer, såsom frågor om deras upprättande genom registrering eller på annat sätt, deras rättskapacitet, interna organisation eller upplösning, personligt ansvar för delägare och medlemmar i denna egenskap för bolagets eller den juridiska personens förpliktelser och det personliga ansvar som ett bolags eller dess medlemmars revisorer har för den lagstadgade revisionen av räkenskaperna,

e) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i förhållanden mellan instiftare av en trust, trustees och förmånstagare till en trust som har inrättats frivilligt,

f) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i en atomskada,

g) utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i kränkning av privatlivet eller personlighetsskyddet, inberäknat ärekränkning.

3. Denna förordning skall inte tillämpas på bevisfrågor och processuella frågor, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 21 och 22.

4. I denna förordning avses med *medlemsstat* alla medlemsstater utom Danmark.

Artikel 2

Utomobligatoriska förpliktelser

1. I denna förordning skall skada omfatta alla följder av skadeståndsgrundande händelser (*tort/delict*), obehörig vinst, tjänst utan uppdrag (*negotiorum gestio*) eller oaktsamhet vid ingående av avtal (*culpa in contrahendo*).

2. Denna förordning skall också vara tillämplig på utomobligatoriska förpliktelser som kan uppkomma.

3. I denna förordning skall alla hänvisningar till

a) en skadevållande händelse innefatta skadevållande händelser som kan inträffa, och

b) skada innefatta den skada som kan uppkomma.

Artikel 3

Universell tillämpning av lag

Lag som anges i denna förordning skall tillämpas oavsett om det är lagen i en medlemsstat eller inte.

KAPITEL II

SKADESTÅNDSGRUNDANDE HÄNDELSER

Artikel 4

Huvudregel

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall ifråga om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en skadeståndsgrundande händelse lagen i det land där skadan uppkommer tillämpas oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder av händelsen uppkommer.

2. Om både den person vars ansvar görs gällande och den skadelidande har sin vanliga vistelseort i samma land vid den tidpunkt då skadan uppkommer, skall dock lagen i det landet tillämpas.

3. Om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkt 1 eller 2, skall lagen i det landet tillämpas. En uppenbart närmare anknytning till ett annat land kan särskilt grundas på att det redan finns ett rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har nära anknytning till den skadeståndsgrundande händelsen i fråga.

Artikel 5

Produktansvar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 skall tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i skada som orsakas av en produkt vara

a) lagen i det land där den skadelidande hade sin vanliga vistelseort när skadan uppkom, om produkten saluförts i det landet, eller i annat fall,

b) lagen i det land där produkten förvärvades, om produkten saluförts i det landet, eller i annat fall,

c) lagen i det land där skadan uppkom, om produkten saluförts i det landet.

Emellertid skall tillämplig lag vara lagen i det land där den person vars ansvar görs gällande har sin vanliga vistelseort om han eller hon inte rimligen kunde förutse att produkten, eller en produkt av samma typ, skulle saluföras i det land vars lag är tillämplig enligt a, b eller c.

2. Om det framgår av alla omständigheter i fallet att den skadeståndsgrundande händelsen har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkt 1, skall lagen i det landet tillämpas. En uppenbart närmare anknytning till ett annat land kan särskilt grundas på att det redan finns ett rättsförhållande mellan parterna, såsom ett avtal som har nära anknytning till den skadeståndsgrundande händelsen i fråga.

Artikel 6

Otillbörlig konkurrens och handlingar som begränsar den fria konkurrensen

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i otillbörlig konkurrens skall vara lagen i det land där konkurrensförhållandena eller konsumenternas kollektiva intressen påverkas eller skulle kunna påverkas.

2. Om otillbörlig konkurrens enbart påverkar en bestämd konkurrents intressen, skall artikel 4 tillämpas.

3. a) Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i konkurrensbegränsning skall vara lagen i det land där marknaden påverkas eller kan påverkas.

b) När marknaden påverkas, eller kan påverkas, i mer än ett land får den person som begär ersättning för skada och som lämnar in en stämningsansökan till den domstol där svaranden har hemvist i stället välja att grunda sitt krav på lagen i det land där talan väcks, under förutsättning att marknaden i den medlemstaten är bland dem som direkt och påtagligt påverkas av den konkurrensbegränsning som givit upphov till den utomobligatoriska förpliktelse på vilken kravet grundas. Om den klagande i enlighet med tillämpliga regler om behörighet lämnar in en stämningsansökan mot mer än en svarande i den domstolen, kan han endast välja att grunda sitt krav på domstolslandets lag, om den konkurrensbegränsning som ligger till grund för kravet mot var och en av dessa svarande, direkt och påtagligt också påverkar marknaden i den medlemsstat där den domstolen finns.

4. Det får inte göras undantag från tillämplig lag enligt denna artikel genom ett avtal i enlighet med artikel 14.

Artikel 7

Miljöskador

Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en miljöskada eller person- eller egendomsskada till följd av en sådan skada, skall vara den lag som fastställs genom tillämpning av artikel 4.1, såvida inte den person som begär skadestånd väljer att grunda sin fordran på lagen i det land där den skadevållande händelsen inträffade.

Artikel 8

Immaterialrättsintrång

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett immaterialrättsintrång skall vara lagen i det land där skydd görs gällande.

2. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i ett intrång i en immateriell rättighet som gäller i hela gemenskapen, skall vara lagen i det land där intrånget skedde när det gäller alla frågor som inte regleras i det relevanta gemenskapsinstrumentet.

3. Det får inte göras undantag från tillämplig lag enligt denna artikel genom ett avtal i enlighet med artikel 14.

Artikel 9

Stridsåtgärder

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4.2 skall tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse avseende ansvar för en person i egenskap av arbetstagare eller arbetsgivare eller organisationer som företräder deras yrkesmässiga intressen för skador orsakade av stridsåtgärder, varslade eller genomförda, vara lagen i det land där åtgärderna kommer att genomföras eller har genomförts.

KAPITEL III

OBEHÖRIG VINST, TJÄNSTER UTAN UPPDRAG (*NEGOTIORUM GESTIO*) OCH OAKTSAMHET VID INGÅENDE AV AVTAL (*CULPA IN CONTRAHENDO*)

Artikel 10

Obehörig vinst

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i obehörig vinst, inbegripet mottagande av felaktigt utbetalda belopp, rör ett förhållande som råder mellan parterna, till exempel som har sin grund i ett avtal eller en skadeståndsgrundande händelse, som har nära anknytning till den obehöriga vinsten, skall den lag tillämpas som reglerar det förhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 och parterna har sin vanliga vistelseort i samma land när den händelse inträffar som ger upphov till obehörig vinst, skall lagen i det landet tillämpas.

3. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 eller 2 skall den vara lagen i det land där den obehöriga vinsten gjordes.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund i obehörig vinst har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1, 2 och 3, skall lagen i det landet tillämpas.

Artikel 11

Tjänster utan uppdrag

1. Om en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i en tjänst som utförts utan uppdrag i samband med en annan persons angelägenheter, rör ett förhållande som råder mellan parterna, till exempel som har sin grund i ett avtal eller en skadeståndsgrundande händelse, som har nära anknytning till den utomobligatoriska förpliktelsen, skall den lag tillämpas som reglerar det förhållandet.

2. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 och parterna har sin vanliga vistelseort i samma land när den händelse inträffar som ger upphov till skada, skall lagen i det landet tillämpas.

3. Om tillämplig lag inte kan avgöras på grundval av punkt 1 eller 2, skall den vara lagen i det land där tjänsten utfördes.

4. Om det framgår av de samlade omständigheterna i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund i en tjänst som utförts utan uppdrag i samband med en annan persons angelägenheter, har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i punkterna 1, 2 och 3, skall lagen i det landet tillämpas.

Artikel 12

Oaktsamhet vid ingående av avtal

1. Tillämplig lag för en utomobligatorisk förpliktelse som har sin grund i diskussioner som föregår ingåendet av ett avtal, oavsett om avtalet faktiskt ingicks eller inte, skall vara den lag som är tillämplig på avtalet eller som skulle ha tillämpats för avtalet om det hade ingåtts.

2. När tillämplig lag inte kan fastställas på grundval av punkt 1, skall den vara

a) lagen i det land där skadan uppkommer, oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade och oavsett i vilket eller vilka länder indirekta följder uppkom, eller

b) om parterna har sin vanliga vistelseort i samma land då den skadevållande händelsen inträffade, lagen i det landet, eller

c) om det framgår av de samlade omständigheter i fallet att den utomobligatoriska förpliktelse som har sin grund i förhandlingar som föregår ingåendet av ett avtal har en uppenbart närmare anknytning till ett annat land än det som anges i a och b, lagen i det landet.

Artikel 13

Tillämplighet för artikel 8

Vid tillämpningen av detta kapitel skall artikel 8 tillämpas på utomobligatoriska förpliktelser som har sin grund i ett immaterialrättsintrång.

KAPITEL IV

LAGVAL GENOM AVTAL

Artikel 14

Lagval genom avtal

1. Parterna får enas om att en utomobligatorisk förpliktelse skall regleras av en lag som de själva väljer

a) genom ett avtal som har ingåtts efter det att den skadevållande händelsen inträffat,

eller

b) om alla parter bedriver kommersiell verksamhet, också genom ett avtal som de frivilligt har förhandlat fram innan den skadevållande händelsen inträffat.

Lagvalet skall vara uttryckligt eller med rimlig säkerhet framgå av omständigheterna i det aktuella fallet och får inte innebära att tredje mans rättigheter åsidosätts.

2. Om alla omständigheter av betydelse för situationen vid den tidpunkt då den skadevållande händelsen inträffade har anknytning till ett annat land än det vars lag har valts, får parternas val inte hindra tillämpningen av sådana lagregler i det andra landet som inte kan avtalas bort.

3. Om alla omständigheter av betydelse för situationen vid den tidpunkt då den skadevållande händelsen inträffade har anknytning till en eller flera medlemsstater, får inte parternas val av annan tillämplig lag än en medlemsstats hindra tillämpningen av sådana regler i gemenskapsrätten, i förekommande fall med den tillämpning som görs i domstolsmedlemsstaten, som inte kan avtalas bort.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 15

Den tillämpliga lagens räckvidd

Tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser enligt denna förordning skall reglera särskilt

a) grunden för och omfattningen av ansvaret, däribland fastställandet av vilka personer som kan hållas ansvariga för sina handlingar,

b) grunderna för ansvarsfrihet, begränsning av ansvar och fördelning av ansvar,

c) förekomsten, arten och bedömningen av skadorna eller den gottgörelse som begärs,

d) de åtgärder som en domstol får vidta inom gränserna för sina befogenheter enligt sin processlagstiftning för att förhindra skadan eller få den att upphöra, eller för att säkerställa att ersättning utgår för skadan,

e) frågan om rätten att begära skadestånd eller gottgörelse får överföras, inklusive genom arv,

f) vilka personer som har rätt till ersättning för skada som de personligen lidit,

g) ansvar för andra personers handlingar,

h) det sätt på vilket en förpliktelse kan upphöra samt regler för preskription och andra rättighetsförluster som följer av utgången av en frist, däribland regler för när fristen börjar löpa, när fristen kan avbrytas och när fristen tillfälligt upphör att löpa.

Artikel 16

Överordnade tvingande bestämmelser

Denna förordning skall inte begränsa tillämpningen av bestämmelser i domstolslandets lag när de är tvingande, oavsett vilken lag som i övrigt skall tillämpas på den utomobligatoriska förpliktelsen.

Artikel 17

Ordnings- och säkerhetsbestämmelser

Vid bedömning av uppträdandet av den person vars ansvar görs gällande, skall hänsyn tas, som en sakfråga och i den mån det är lämpligt, till de ordnings- och säkerhetsbestämmelser som gällde på platsen och vid tidpunkten för den händelse som orsakade att ansvaret görs gällande.

Artikel 18

Direkt talan mot den ansvariges försäkringsgivare

Den skadelidande kan väcka talan om skadestånd direkt mot den ansvariges försäkringsgivare, om detta föreskrivs i den tillämpliga lagen för den utomobligatoriska förpliktelsen eller i den tillämpliga lagen för försäkringsavtalet.

Artikel 19

Subrogation

Om en person (borgenären) har en utomobligatorisk fordran mot en annan person (gäldenären) och en tredje person är skyldig att prestera till borgenären eller redan har presterat till denne till uppfyllelse av sin skyldighet, skall frågan om och i vilken utsträckning den tredje personen har rätt att mot gäldenären utöva de rättigheter som borgenären hade mot gäldenären enligt den lag som gäller för förhållandet dem emellan avgöras enligt den lag som gäller för den tredje personens skyldighet att prestera till borgenären.

Artikel 20

Flera skadevållare

Om borgenären har en fordran mot flera gäldenärer som är ansvariga för samma fordran och en av gäldenärerna redan har fullgjort prestationen helt eller delvis, skall frågan om den gäldenärens rätt att begära ersättning från övriga gäldenärer regleras av den lag som är tillämplig för den gäldenärens utomobligatoriska förpliktelse gentemot borgenären.

Artikel 21

Giltighet till formen

En ensidig rättshandling som avser en utomobligatorisk förpliktelse skall vara giltig till formen, om den uppfyller formkraven i den lag som reglerar den utomobligatoriska förpliktelsen eller i lagen i det land där rättshandlingen företogs.

Artikel 22

Bevisbördan

1. Den lag som enligt denna förordning reglerar en utomobligatorisk förpliktelse skall tillämpas i den mån den för utomobligatoriska förpliktelser uppställer rättsliga presumtioner eller fördelar bevisbördan.

2. Bevisning som rör en rättshandling får föras med varje slags bevismedel som godtas enligt lagen i domstolslandet eller enligt någon av de i artikel 21 angivna lagarna enligt vilka rättshandlingen har giltighet till formen, förutsatt att sådan bevisföring kan genomföras vid domstolen.

KAPITEL VI

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Artikel 23

Vanlig vistelseort

1. Vid tillämpning av denna förordning skall bolags eller en annan juridisk persons vanliga vistelseort vara den plats där den centrala förvaltningen är belägen.

Om den skadevållande händelsen äger rum eller om skadan uppstår i samband med verksamheten vid en filial, en agentur eller annat verksamhetsställe, skall den plats där filialen, agenturen eller annat verksamhetsställe är beläget anses vara den vanliga vistelseorten.

2. Vid tillämpning av denna förordning skall den vanliga vistelseorten för en fysisk person i samband med dennes näringsverksamhet vara dennes huvudsakliga verksamhetsställe.

Artikel 24

Återförvisning är utesluten

När det i denna förordning föreskrivs att lagen i ett visst land skall tillämpas avses gällande rättsregler i det landet, med undantag för landets regler för internationell privaträtt.

Artikel 25

Stater med mer än en rättsordning

1. Om en stat omfattar flera territoriella enheter som var och en har sina egna rättsregler i fråga om utomobligatoriska förpliktelser, skall varje sådan enhet anses som ett land vid fastställandet av vilken lag som skall tillämpas enligt denna förordning.

2. En medlemsstat där olika territoriella enheter har sina egna rättsregler för utomobligatoriska förpliktelser behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

Artikel 26

Grunderna för domstolslandets rättsordning

Tillämpning av en bestämmelse i den lag som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning.

Artikel 27

Förhållandet till andra gemenskapsrättsliga bestämmelser

Denna förordning skall inte inverka på tillämpningen av gemenskapsrättsliga bestämmelser som på särskilda områden fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser.

Artikel 28

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning skall inte inverka på tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater har tillträtt när denna förordning antas och som fastställer lagvalsregler för utomobligatoriska förpliktelser.

2. Denna förordning skall emellertid bland medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

KAPITEL VII

SlUTBESTÄMMELSER

Artikel 29

Förteckning över konventioner

1. Senast den 11 juli 2008 skall medlemsstaterna till kommissionen överlämna en förteckning över konventionerna i artikel 28.1. Efter detta datum skall medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla uppsägningar av konventionerna.

2. Kommissionen skall inom sex månader efter mottagandet i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra

i) en förteckning över de konventioner som avses i punkt 1,

ii) uppsägningar som avses i punkt 1.

Artikel 30

Översynsklausul

1. Senast den 20 augusti 2011 skall kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning. Rapporten skall i förekommande fall åtföljas av förslag till ändring av förordningen. Rapporten skall omfatta

i) en studie av konsekvenserna av det sätt på vilket utländsk lag behandlas inom olika jurisdiktioner och i vilken omfattning domstolarna i medlemsstaterna i praktiken tillämpar utländsk lag i enlighet med denna förordning,

ii) en studie av konsekvenserna av artikel 28 i denna förordning beträffande Haagkonventionen av den 4 maj 1971 om tillämplig lag för trafikolyckor.

2. Senast den 31 december 2008 skall kommissionen för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en studie om situationen vad gäller tillämplig lag på utomobligatoriska förpliktelser till följd av kränkning av privatlivet och rättigheter som rör personlighetsskyddet, med beaktande av reglerna om pressfrihet och yttrandefrihet i medierna, och frågor om lagval i samband med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter [1].

Artikel 31

Tillämplighet i tiden

Denna förordning skall tillämpas på skadevållande händelser som inträffar efter det att den har trätt i kraft.

Artikel 32

Datum för tillämpning

Denna förordning skall tillämpas från och med den 11 januari 2009, med undantag av artikel 29, som skall börja tillämpas från och med den 11 juli 2008.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstater i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdad i Strasbourg 11 juli 2007.

På Europaparlamentets vägnar
H.-G. PÖTTERING
Ordförande

På rådets vägnar
M. LOBO ANTUNES
Ordförande

[1] EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

Uttalande från kommission angående översynsklausulen (artikel 30)

Efter uppmaning från Europaparlamentet och rådet kommer kommissionen inom ramen för artikel 30 i Rom II-förordningen senast i december 2008 att överlämna en studie om situationen i fråga om lagstiftning tillämplig på utomobligatoriska förpliktelser som härrör från kränkningar av privatlivet eller personlighetsskyddet. Kommissionen kommer att väga in alla aspekter och om nödvändigt vidta lämpliga åtgärder.

Uttalande från kommission angående vägtrafikolyckor

Kommissionen är medveten om de olika praxis som gäller i medlemsstaterna i fråga om nivån på den kompensation som tilldelas offer för vägtrafikolyckor och är beredd att undersöka de specifika problem som uppstår för EU-medborgare som råkar ut för en vägtrafikolycka i en annan medlemsstat än den medlemsstat där de vanligen bor. Kommissionen kommer före utgången av 2008 att ge Europaparlamentet och rådet tillgång till en studie över alla alternativ, bl.a. också försäkringsaspekter, för att förbättra ställningen för ovanstående typ av olycksoffer, vilket i sin tur kan bana väg för en grönbok.

Uttalande från kommissionen angående behandlingen av utländsk lagstiftning

Kommissionen är medveten om att olika praxis gäller i medlemsstaterna i fråga om behandlingen av utländsk lagstiftning och kommer senast fyra år efter ikraftträdandet av Rom II-förordningen och under alla omständigheter så snart den finns tillgänglig att offentliggöra en övergripande studie om hur medlemsstaternas domstolar tillämpar utländsk lagstiftning på privaträttens område, med hänsyn tagen till syftena med Haagprogrammet. Kommissionen är också beredd att om så är nödvändigt vidta lämpliga åtgärder.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 2201/2003

av den 27 november 2003

om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([2]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([3]), och

av följande skäl:

(1) Europeiska gemenskapen har satt som mål att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras. I detta syfte skall gemenskapen bland annat besluta om sådana åtgärder rörande civilrättsligt samarbete som behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.

(2) Europeiska rådet i Tammerfors uttalade sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden som en hörnsten i arbetet med att skapa ett verkligt rättsligt område och angav umgängesrätt som en prioriterad fråga.

(3) Rådets förordning (EG) nr 1347/2000 av den 29 maj 2000 ([4]) innehåller bestämmelser om domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar för makars gemensamma barn som meddelas i samband med äktenskapsmål. Innehållet i den förordningen var i stora drag hämtat från konventionen av den 28 maj 1998 med samma syfte ([5]).

(4) Den 3 juli 2000 lade Frankrike fram ett initiativ inför antagandet av rådets förordning om ömsesidig verkställighet av domar i mål om umgängesrätt när det gäller barn ([6]).

(5) För att säkerställa att alla barn behandlas lika omfattar denna förordning alla avgöranden om föräldraansvar, inklusive åtgärder för att skydda barnet, oberoende av eventuella anknytningar till ett äktenskapsmål.

(6) Eftersom tillämpningen av bestämmelserna om föräldraansvar ofta blir aktuella i samband med äktenskapsmål, är det lämpligare att ha en enda rättsakt om äktenskapsskillnad och föräldraansvar.

(7) Tillämpningsområdet för denna förordning omfattar civilrättsliga frågor, oberoende av domstolstyp.

(8) Med avseende på äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap bör denna förordning endast tillämpas på äktenskapets upplösning och bör inte avse sådana frågor som orsakerna till äktenskapsskillnaden, förmögenhetsrättsliga konsekvenser av äktenskapet eller andra frågor som har samband med dessa.

(9) När det gäller barnets egendom bör denna förordning endast tillämpas på åtgärder för att skydda barnet, det vill säga i) att utse och tilldela uppgifter till en person eller ett organ med ansvar för att förvalta barnets egendom samt företräda och bistå barnet, och ii) åtgärder för förvaltning av, bevarande av eller förfogande över barnets egendom. I detta sammanhang bör förordningen exempelvis tillämpas i fall där föräldrarna tvistar om förvaltningen av barnets egendom. De åtgärder avseende barnets egendom som inte rör skydd av barnet bör även i fortsättningen regleras av rådets förordning (EG)

([1]) EGT C 202 E, 27.8.2002, s. 155.
([2]) Yttrande avgivet den 20 september 2002 (ännu ej offentliggjort i EUT).
([3]) EGT C 61, 14.3.2003, s. 76.
([4]) EGT L 160, 30.6.2000, s. 19.
([5]) Vid antagandet av förordning (EG) nr 1347/2000 hade rådet tagit del av den förklarande rapport om konventionen som utarbetats av professor Alegría Borrás (EGT C 221, 16.7.1998, s. 27).
([6]) EGT C 234, 15.8.2000, s. 7.

nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ([1]).

(10) Denna förordning är inte avsedd att tillämpas på frågor som rör social trygghet, offentligrättsliga åtgärder av allmän karaktär för utbildning och hälsa eller beslut om asylrätt och invandring. Dessutom tillämpas den varken på frågor som rör fastställande av börd, vilket är en annan fråga än tilldelning av föräldraansvar, eller på andra frågor om någons rättsliga status. Den tillämpas inte heller på åtgärder som vidtas till följd av brottsliga gärningar som har begåtts av barn.

(11) Frågor om underhållsskyldighet undantas från denna förordnings tillämpningsområde, eftersom de redan regleras av förordning (EG) nr 44/2001. Domstolar som har behörighet enligt den här förordningen är i allmänhet behöriga att döma i frågor om underhållsskyldighet med tillämpning av artikel 5.2 i förordning (EG) nr 44/2001.

(12) De behörighetsregler som fastställs i denna förordning i fråga om föräldraansvar är utformade med hänsyn till barnets bästa, särskilt kriteriet om närhet. Det innebär att behörigheten i första hand skall ligga hos domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med undantag av vissa fall då barnets vistelseort ändras eller efter en överenskommelse mellan de personer som har föräldraansvar.

(13) Med hänsyn till barnets bästa medger denna förordning att den behöriga domstolen i undantagsfall och på vissa villkor överför målet till en domstol i en annan medlemsstat om denna är bättre lämpad att pröva målet. I detta fall bör dock den andra domstol där talan har väckts inte tillåtas överföra målet till en tredje domstol.

(14) Verkningarna av denna förordning bör inte påverka tillämpningen av folkrätten när det gäller diplomatisk immunitet. Om den domstol som är behörig enligt denna förordning inte kan utöva sin behörighet på grund av att det föreligger diplomatisk immunitet enligt folkrätten, bör behörigheten i den medlemsstat där den berörda personen inte åtnjuter någon immunitet avgöras enligt lagen i den staten.

(15) Rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ([2]) bör gälla för delgivning av handlingar i rättsliga förfaranden som inleds i enlighet med den här förordningen.

(16) Den här förordningen bör inte hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som gäller personer eller egendom i den staten.

(17) Vid olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn bör barnet omedelbart återföras, och i det syftet bör Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 fortsätta att tillämpas, med de kompletteringar som följer av bestämmelserna i denna förordning, särskilt artikel 11. Domstolarna i den medlemsstat dit barnet olovligt har förts eller där det kvarhålls bör kunna motsätta sig ett återförande i särskilda fall, om det finns vägande skäl. En sådan dom bör dock kunna ersättas med en senare dom av domstolen i den medlemsstat där barnet hade hemvist före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet. Om den sistnämnda domen innebär att barnet skall återlämnas, bör återlämnandet verkställas utan att något särskilt förfarande för erkännande och verkställighet behöver anlitas i den medlemsstat där det bortförda barnet befinner sig.

(18) Vid en dom som innebär att barnet inte skall återlämnas, meddelad enligt artikel 13 i 1980 års Haagkonvention, bör domstolen underrätta den behöriga domstolen eller centralmyndigheten i den medlemsstat där barnet hade hemvist före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet. Den domstolen, om ingen talan ännu väckts där, eller centralmyndigheten bör underrätta parterna. Denna skyldighet bör inte hindra centralmyndigheten från att också underrätta berörda offentliga myndigheter enligt nationell rätt.

(19) Att barnet hörs spelar en viktig roll för tillämpningen av denna förordning, utan att detta instrument syftar till att ändra nationella förfaranden på detta område.

(20) När ett barn hörs i en annan medlemsstat kan detta ske enligt bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ([3]).

(21) Erkännande och verkställighet av domar som har meddelats i en medlemsstat bör bygga på principen om

([1]) EGT L 12, 16.1.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 1496/2002 (EGT L 225, 22.8.2002, s. 13).

([2]) EGT L 160, 30.6.2000, s. 37.
([3]) EGT L 174, 27.6.2001, s. 1.

ömsesidigt förtroende, och skälen för att vägra erkännande bör begränsas till ett minimum.

(22) Officiella handlingar och överenskommelser mellan parter som är verkställbara i en medlemsstat bör likställas med domar vid tillämpning av bestämmelser om erkännande och verkställighet.

(23) Europeiska rådet i Tammerfors ansåg i sina slutsatser (punkt 34) att avgöranden i familjerättsliga tvister borde ”erkännas automatiskt i hela unionen utan några mellanliggande förfaranden eller grunder för att vägra verkställighet”. Därav följer att domar om umgängesrätt och domar om barnets återlämnande vilka har försetts med intyg i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med bestämmelserna i denna förordning bör erkännas och vara verkställbara i alla andra medlemsstater utan att något annat förfarande behövs. Formerna för verkställande av sådana domar bör även i fortsättningen bestämmas av nationell lag.

(24) Det intyg som utfärdas för att underlätta verkställandet av domen bör inte kunna överklagas. Endast sakfel bör kunna föranleda rättelser, dvs. om intyget inte korrekt avspeglar innehållet i domen.

(25) Centralmyndigheterna bör samarbeta både generellt och i enskilda ärenden om föräldraansvar, bland annat för att främja att familjerättsliga tvister görs upp i godo. Därvid bör centralmyndigheterna delta i det europeiska rättsliga nätverk som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område ([1]).

(26) Kommissionen bör offentliggöra och uppdatera de förteckningar över domstolar och rättsmedel som medlemsstaterna översänder.

(27) De åtgärder som behövs för att genomföra denna förordning bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ([2]).

(28) Förordning (EG) nr 1347/2000 ersätts med den här förordningen och upphävs följaktligen.

([1]) EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.
([2]) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

(29) För att denna förordning skall fungera väl, är det viktigt att kommissionen undersöker hur den tillämpas och vid behov föreslår nödvändiga ändringar.

(30) Förenade kungariket och Irland har, i enlighet med artikel 3 i det protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning som är fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, meddelat sin önskan att delta i beslutet om och tillämpningen av denna förordning.

(31) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som därför inte är bindande för eller tillämplig i Danmark.

(32) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går förordningen inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(33) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Den syftar särskilt till att säkerställa respekt för barnets grundläggande rättigheter enligt artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning skall, oberoende av domstolstyp, tillämpas på civilrättsliga frågor om

a) äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap,

b) tillerkännande, utövande, delegering, upphörande eller begränsande av föräldraansvar.

2. Frågorna enligt punkt 1 b kan bland annat röra

a) vårdnad och umgänge,

b) förmynderskap, godmanskap och motsvarande företeelser,

c) förordnande av och uppgifter för en person eller ett organ som skall ansvara för barnets person eller egendom, företräda eller bistå barnet,

d) placering av barnet i familjehem eller på en institution,

e) åtgärder till skydd för barnet i samband med förvaltning av, bevarande av eller förfogande över dess egendom.

3. Denna förordning skall inte tillämpas på

a) fastställande eller bestridande av börd,

b) beslut om adoption, åtgärder som utgör förberedelser för adoption, ogiltigförklaring eller upphävande av adoption,

c) barnets efternamn och förnamn,

d) myndighetsförklaring,

e) underhållsskyldighet,

f) truster och arv,

g) åtgärder som vidtas till följd av brottsliga gärningar som har begåtts av barn.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

1. *domstol*: samtliga myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i frågor som omfattas av förordningens tillämpningsområde enligt artikel 1.

2. *domare*: domare eller en tjänsteman med befogenheter som motsvarar en domares i frågor som omfattas av förordningens tillämpningsområde.

3. *medlemsstat*: alla medlemsstater utom Danmark.

4. *dom*: varje avgörande rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, liksom varje avgörande i frågor som rör föräldraansvar som har meddelats av en sådan domstol, oavsett avgörandets benämning, såsom dom, förordnande eller beslut.

5. *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där den dom som skall verkställas meddelades.

6. *verkställande medlemsstat*: den medlemsstat där verkställighet begärs.

7. *föräldraansvar*: alla rättigheter och skyldigheter som en fysisk eller juridisk person har tillerkänts genom en dom, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan, med avseende på ett barn eller dess egendom. Föräldraansvar omfattar bland annat vårdnad och umgänge.

8. *person med föräldraansvar*: varje person som har föräldraansvar för ett barn.

9. *vårdnad*: de rättigheter och skyldigheter som hänför sig till omvårdnaden om barnets person, särskilt rätten att bestämma var barnet skall bo.

10. *umgänge*: bland annat rätten att för en begränsad tid ta barnet till en annan plats än den där barnet har hemvist.

11. *olovligt bortförande eller kvarhållande av barn*: ett bortförande eller ett kvarhållande av ett barn

a) som strider mot den vårdnad som har anförtrotts en person genom dom, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan enligt lagen i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet,

och

b) under förutsättning att denna vårdnad verkligen utövades, antingen gemensamt eller för sig, vid den tidpunkt då barnet fördes bort eller hölls kvar eller skulle ha utövats om inte bortförandet eller kvarhållandet hade ägt rum. Vårdnaden skall anses utövas gemensamt när en av personerna med föräldraansvar, enligt en dom eller på grund av lag, inte får besluta var barnet skall bo utan medgivande från en annan person med föräldraansvar.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

AVSNITT 1

Äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap

Artikel 3

Allmän behörighet

1. Behörighet att ta upp frågor om äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap skall tillkomma domstolarna i den medlemsstat

a) inom vars territorium

— makarna har hemvist, eller

— makarna senast hade hemvist om en av dem fortfarande är bosatt där, eller

— svaranden har hemvist, eller

— om ansökan är gemensam, någon av makarna har hemvist, eller

— sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst ett år omedelbart innan ansökan gjordes, eller

— sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst sex månader omedelbart innan ansökan gjordes och sökanden antingen är medborgare i den berörda medlemsstaten eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har ”domicil” där,

b) i vilken båda makarna är medborgare eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, båda makarna har ”domicil”.

2. Vid tillämpningen av denna förordning skall termen ”domicil” ges samma innebörd som den har enligt rättsordningarna i Förenade kungariket och Irland.

Artikel 4

Genkäromål

Den domstol vid vilken ett mål pågår på grundval av artikel 3 skall även ha behörighet att ta upp ett genkäromål, i den mån som det omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 5

Omvandlande av hemskillnad till äktenskapsskillnad

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall den domstol i en medlemsstat som har meddelat en dom om hemskillnad även vara behörig att omvandla denna dom till en dom om äktenskapsskillnad, om den medlemsstatens lag medger det.

Artikel 6

Exklusiv behörighet enligt artiklarna 3, 4 och 5

Talan mot en make som

a) har hemvist inom en medlemsstats territorium, eller

b) är medborgare i en medlemsstat, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har ”domicil” inom en av de senare medlemsstaternas territorium,

får väckas vid en annan medlemsstats domstolar endast i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5.

Artikel 7

Behörighet i övriga fall

1. Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 3, 4 och 5 skall behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt den statens lag.

2. Mot en svarande som inte har hemvist inom en medlemsstats territorium och som varken är medborgare i medlemsstaten, eller, när det gäller Förenade kungariket och Irland, har ”domicil” inom någon av dessa medlemsstaters territorium, får varje medlemsstats medborgare som har hemvist inom en annan medlemsstats territorium, liksom medborgarna i den staten, åberopa de behörighetsregler som gäller där.

AVSNITT 2

Föräldraansvar

Artikel 8

Allmän behörighet

1. Domstolarna i en medlemsstat skall vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

2. Punkt 1 skall tillämpas med förbehåll för artiklarna 9, 10 och 12.

Artikel 9

Fortsatt behörighet där barnet tidigare hade hemvist

1. När ett barn lagligen flyttar från en medlemsstat till en annan och förvärvar nytt hemvist där skall, med avvikelse från artikel 8, domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist under en tid av tre månader efter flyttningen vara fortsatt behöriga att ta upp en fråga om ändring av en dom om umgänge som meddelats i den medlemsstaten innan barnet flyttade, om den som har rätt till umgänge enligt denna dom om umgänge fortfarande har hemvist i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist.

2. Punkt 1 skall inte tillämpas om den person med rätt till umgänge som avses i punkt 1 har godtagit att domstolarna i den medlemsstat där barnet har sitt nya hemvist är behöriga och detta har skett genom att han eller hon har deltagit i förfaranden vid dessa domstolar utan att bestrida deras behörighet.

Artikel 10

Domstols behörighet vid fall av bortförande av barn

Vid fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn skall domstolarna i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet behålla sin behörighet tills barnet har fått hemvist i en annan medlemsstat, och

a) varje person, institution eller annat organ som har vårdnad om barnet har godtagit bortförandet eller kvarhållandet,

eller

b) barnet har varit bosatt i denna andra medlemsstat i minst ett år efter det att den person, den institution eller det organ av annat slag som har vårdnad om barnet har fått eller borde ha fått kännedom om var barnet befinner sig och barnet har funnit sig till rätta i sin nya miljö och något av följande villkor uppfylls:

   i) Ingen begäran om återlämnande har lämnats in till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat dit barnet har bortförts eller där barnet kvarhålls inom ett år efter det att den som har vårdnad om barnet har fått eller borde ha fått kännedom om var barnet befinner sig.

   ii) En begäran om återlämnande som lämnats in av den som har vårdnad om barnet har återkallats, och ingen ny begäran har lämnats in inom den tidsfrist som avses i led i.

   iii) Ett ärende vid domstolen i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet har avslutats i enlighet med artikel 11.7.

   iv) En dom i vårdnadsfrågan som inte medför att barnet skall återlämnas har meddelats av domstol i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet.

Artikel 11

Återlämnande av barn

1. Om en person, en institution eller ett organ som har vårdnad om barnet ansöker hos de behöriga myndigheterna i en medlemsstat om att de skall meddela ett beslut på grundval av Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn (nedan kallad ”1980 års Haagkonvention”) i syfte att utverka återlämnande av ett barn som olovligt bortförts eller kvarhållits i en annan medlemsstat än den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, skall punkterna 2–8 tillämpas.

2. Vid tillämpningen av artiklarna 12 och 13 i 1980 års Haagkonvention skall det säkerställas att barnet ges möjlighet att komma till tals under förfarandet, om detta inte förefaller olämpligt med hänsyn till barnets ålder eller mognad.

3. En domstol som erhållit en ansökan om återlämnande av ett barn enligt punkt 1 skall skyndsamt handlägga ansökningen enligt de snabbaste förfaranden som får tillämpas enligt den nationella lagstiftningen.

Utan att det påverkar tillämpningen av första stycket skall domstolen, såvida detta inte på grund av exceptionella omständigheter är omöjligt, meddela sitt beslut inom sex veckor efter det att den erhållit ansökningen.

4. En domstol kan inte vägra att återlämna ett barn på grundval av artikel 13 b i 1980 års Haagkonvention om det styrks att lämpliga åtgärder har vidtagits för att garantera barnets skydd efter återlämnandet.

5. En domstol kan inte vägra att återlämna ett barn om den person som har begärt att barnet återlämnas inte har fått möjlighet att yttra sig.

6. Om en domstol har meddelat ett beslut om att inte återlämna barnet enligt artikel 13 i 1980 års Haagkonvention, skall domstolen omedelbart, antingen direkt eller genom sin centralmyndighet, översända en kopia av domstolsbeslutet om att inte

återlämna barnet och av andra relevanta handlingar, särskilt ett protokoll från förhandlingarna inför domstolen, till den behöriga domstolen eller centralmyndigheten i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, enligt bestämmelserna i nationell lagstiftning. Nämnda handlingar skall lämnas till domstolen inom en månad efter beslutet om att inte återlämna barnet.

7. Om inte någon av parterna redan har vänt sig till domstolarna i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, skall den domstol eller centralmyndighet som erhåller den information som avses i punkt 6 underrätta parterna och ge dem tillfälle att inom tre månader från den dag då de underrättades yttra sig inför domstolen enligt bestämmelserna i nationell lagstiftning, så att domstolen kan pröva frågan om vårdnaden om barnet.

Utan att det påverkar tillämpningen av behörighetsbestämmelserna i denna förordning skall domstolen avsluta ärendet om den inte har mottagit några yttranden inom denna tidsfrist.

8. Utan hinder av ett beslut om att inte återlämna barnet enligt artikel 13 i 1980 års Haagkonvention skall en senare dom som kräver att barnet återlämnas och som meddelas av en domstol som har behörighet enligt denna förordning vara verkställbar i enlighet med kapitel III avsnitt 4 för att säkerställa att barnet återlämnas.

Artikel 12

Avtal om domstols behörighet

1. De domstolar i en medlemsstat som på grundval av artikel 3 utövar behörighet angående en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap skall vara behöriga att ta upp frågor som rör föräldraansvaret i samband med denna ansökan om

a) åtminstone en av makarna har föräldraansvar för barnet,

och

b) dessa domstolars behörighet har godtagits uttryckligen eller på något annat entydigt sätt av makarna och personerna med föräldraansvar, vid den tidpunkt då talan väcks, och denna behörighet är till barnets bästa.

2. Den behörighet som utövas enligt punkt 1 skall upphöra så snart

a) antingen domen om beviljande eller avslående av en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskapet har vunnit laga kraft,

b) eller, om ett förfarande om föräldraansvar ännu inte har avgjorts vid den tidpunkt som avses i a, så snart en dom om föräldraansvar har vunnit laga kraft,

c) eller, i de fall som avses i a och b, så snart förfarandet har avslutats av något annat skäl.

3. Domstolarna i en medlemsstat skall även vara behöriga i fråga om föräldraansvar när det gäller andra förfaranden än de som anges i punkt 1, om

a) barnet har en nära anknytning till den medlemsstaten, särskilt genom att någon av personerna med föräldraansvar har hemvist där eller att barnet är medborgare i den medlemsstaten,

och

b) deras behörighet har godtagits uttryckligen eller på något annat entydigt sätt av alla parter i förfarandet vid den tidpunkt då talan väcks och denna behörighet är till barnets bästa.

4. När barnet har hemvist i en tredje stat, som inte är avtalsslutande part i Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn, skall den behörighet som grundas på denna artikel anses vara i barnets intresse, särskilt när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredje staten.

Artikel 13

Behörighet grundad på barnets närvaro

1. Om barnets hemvist inte kan fastställas och behörighet inte kan bestämmas på grundval av artikel 12, skall domstolarna i den medlemsstat där barnet befinner sig vara behöriga.

2. Punkt 1 äger motsvarande tillämpning på flyktingbarn och barn som har fördrivits på grund av oroligheter i ursprungslandet.

Artikel 14

Behörighet i övriga fall

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 8–13, skall behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt den statens lag.

Artikel 15

Överföring till en domstol som är bättre lämpad att pröva målet

1. I undantagsfall får de domstolar i en medlemsstat som är behöriga att pröva målet i sak, om de anser att en domstol i en annan medlemsstat, som barnet har en särskild anknytning till, är bättre lämpad att pröva målet eller en specifik del av målet och om det är till barnets bästa,

a) låta handläggningen av målet eller den aktuella delen av målet vila och ge parterna tillfälle att väcka talan vid domstolen i den andra medlemsstaten, i enlighet med punkt 4, eller

b) anmoda domstolen i den andra medlemsstaten att utöva sin behörighet i enlighet med punkt 5.

2. Punkt 1 skall tillämpas

a) på begäran av någon av parterna, eller

b) på initiativ av domstolen, eller

c) på begäran av en domstol i en annan medlemsstat till vilken barnet har en särskild anknytning, i enlighet med punkt 3.

Överföring på initiativ av domstolen eller på begäran av en domstol i en annan medlemsstat får emellertid inte ske om det inte godtas av åtminstone en av parterna.

3. Barnet skall anses ha en särskild anknytning till en medlemsstat, enligt punkt 1, om

a) barnet, efter det att talan väckts vid den domstol som avses i punkt 1, har fått hemvist i den medlemsstaten, eller

b) barnet har haft hemvist i den medlemsstaten, eller

c) barnet är medborgare i den medlemsstaten, eller

d) någon av personerna med föräldraansvar har hemvist i den medlemsstaten, eller

e) tvisten rör åtgärder till skydd för barnet i samband med förvaltning eller bevarande av eller förfogande över egendom som tillhör barnet och som finns i den medlemsstaten.

4. Den domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak skall föreskriva en tid inom vilken talan måste väckas vid domstol i den andra medlemsstaten enligt punkt 1. Om talan inte har väckts inom denna tid skall den domstol vid vilken talan väckts fortsätta att utöva behörighet, i enlighet med artiklarna 8–14.

5. Domstolarna i den andra medlemsstaten får, om det på grund av särskilda omständigheter i målet är till barnets bästa, förklara sig behöriga inom sex veckor från det att talan väcks på grundval av punkt 1 a eller 1 b. I så fall skall den domstol där talan först har väckts förklara att den inte är behörig. I annat fall skall den domstol där talan först har väckts fortsätta att utöva sin behörighet i enlighet med artiklarna 8–14.

6. Domstolarna skall samarbeta vid tillämpningen av denna artikel, antingen direkt eller via de centralmyndigheter som har utsetts i enlighet med artikel 53.

AVSNITT 3

Gemensamma bestämmelser

Artikel 16

Väckande av talan vid domstol

1. Talan skall anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd,

eller

b) om delgivning av handlingen skall äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen.

Artikel 17

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning och en domstol i en annan medlemsstat är behörig enligt förordningen, skall den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 18

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, skall den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har kunnat ta emot stämningsansökan eller en motsvarande handling i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel skall artikel 19 i förordning (EG) nr 1348/2000 gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling skall översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

3. När bestämmelserna i förordning (EG) nr 1348/2000 inte är tillämpliga, skall artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling skall översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 19

Litispendens och mål som har samband med varandra

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap och målen gäller samma parter skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila.

2. Om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila.

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, skall den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

I så fall har den part som har väckt den senare talan rätt att väcka sin talan vid den domstol där talan först har väckts.

Artikel 20

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

1. Bestämmelserna i denna förordning skall inte hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende personer eller tillgångar i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

2. De åtgärder som vidtas enligt punkt 1 skall upphöra att gälla när den domstol i medlemsstaten som enligt denna förordning är behörig att pröva målet i sak har vidtagit de åtgärder den anser lämpliga.

KAPITEL III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

AVSNITT 1

Erkännande

Artikel 21

Erkännande av en dom

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat skall erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. I synnerhet, och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, skall inget särskilt förfarande behöva anlitas för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register i en medlemsstat på grundval av en i en annan medlemsstat meddelad dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, om denna dom inte längre kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av avsnitt 4 kan en berörd part, genom att anlita de förfaranden som föreskrivs i avsnitt 2, få fastställt att domen skall erkännas eller inte erkännas.

Den territoriella behörigheten för den domstol som anges i den förteckning som varje medlemsstat överlämnar till kommissionen i enlighet med artikel 68 skall bestämmas enligt lagen i den medlemsstat där frågan om erkännande eller icke-erkännande väcks.

4. Om frågan huruvida en dom skall erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat, får den domstolen avgöra frågan om erkännande.

Artikel 22

Skäl för att vägra erkännande av domar om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap

En dom om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap skall inte erkännas

a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där domen görs gällande (*ordre public*),

b) om domen har meddelats mot en utebliven svarande och denne inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att svaranden kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att svaranden otvetydigt har godtagit domen,

c) om den är oförenlig med en dom som har meddelats i ett mål mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande, eller

d) om den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en icke-medlemsstat mellan samma parter, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 23

Skäl för att vägra erkännande av domar om föräldraansvar

En dom om föräldraansvar skall inte erkännas

a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där domen görs gällande (*ordre public*), med hänsyn tagen till barnets bästa,

b) om domen i strid med grundläggande rättegångsregler i den medlemsstat där den görs gällande har meddelats utan att barnet har fått möjlighet att komma till tals, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall,

c) om domen har meddelats i någons utevaro och den uteblivne inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att han kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att den uteblivne otvetydigt har godtagit domen,

d) om en person begär det och hävdar att domen hindrar honom eller henne att utöva sitt föräldraansvar, om domen har meddelats utan att personen i fråga har fått möjlighet att yttra sig,

e) om domen är oförenlig med en senare dom om föräldraansvar som har meddelats i den medlemsstat där domen görs gällande,

f) om domen är oförenlig med en senare dom om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat eller i den icke-medlemsstat där barnet har hemvist, såvida den sist meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande,

eller

g) om förfarandet enligt artikel 56 inte har följts.

Artikel 24

Förbud mot omprövning av ursprungsdomstolens behörighet

Behörigheten för domstolen i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas. En prövning av huruvida en dom strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) enligt artikel 22 a och artikel 23 a får inte avse behörighetsreglerna i artiklarna 3–14.

Artikel 25

Olikheter i tillämplig lag

Erkännande av en dom får inte vägras på den grunden att lagen i den medlemsstat där domen görs gällande inte tillåter äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap under samma omständigheter.

Artikel 26

Förbud mot omprövning i sak

En dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 27

Vilandeförklaring av mål

1. Om det vid domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom anlitande av ordinära rättsmedel.

2. Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i Irland eller Förenade kungariket skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring i domen har sökts.

AVSNITT 2

Ansökan om verkställbarhetsförklaring

Artikel 28

Verkställbara domar

1. En dom om utövande av föräldraansvar över ett barn, som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten och har delgivits, skall verkställas i en annan medlemsstat sedan domen på ansökan av part förklarats vara verkställbar där.

2. I Förenade kungariket skall sådana domar dock verkställas i England och Wales, i Skottland eller i Nordirland först sedan domen på ansökan av part har registrerats för verkställighet i den delen av Förenade kungariket.

Artikel 29

Lokala domstolars behörighet

1. Ansökan om verkställbarhetsförklaring skall göras vid den domstol som anges i den förteckning som varje medlemsstat överlämnar till kommissionen i enlighet med artikel 68.

2. Den lokala behörigheten skall bestämmas efter hemvistet för den person mot vilken verkställighet begärs eller efter hemvistet för det barn som ansökan avser.

Om inget av de hemvist som avses i första stycket finns i den verkställande medlemsstaten, skall den lokala domstolens behörighet bestämmas efter den plats där verkställighet skall ske.

Artikel 30

Förfarande

1. Förfarandet vid ansökan skall regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Sökanden skall uppge en delgivningsadress inom domkretsen för den domstol där ansökan görs. Om lagen i den verkställande medlemsstaten inte föreskriver en sådan delgivningsadress, skall sökanden i stället utse ett ombud i saken.

3. De handlingar som anges i artiklarna 37 och 39 skall bifogas ansökan.

Artikel 31

Domstolens avgörande

1. Den domstol som prövar ansökan skall avgöra frågan snarast. I detta skede av förfarandet skall varken den part mot vilken verkställighet begärs eller barnet ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

2. Ansökan får avslås endast på någon av de i artiklarna 22, 23 och 24 angivna grunderna.

3. En dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 32

Underrättelse om ett avgörande

En behörig domstolstjänsteman skall snarast, på det sätt som föreskrivs enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, underrätta sökanden om det avgörande som har meddelats med anledning av ansökan.

Artikel 33

Ansökan om ändring

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av avgörandet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Ansökan om ändring skall göras vid den domstol som anges i den förteckning som varje medlemsstat överlämnar till kommissionen i enlighet med artikel 68.

3. Ansökan om ändring skall handläggas enligt de bestämmelser som gäller för kontradiktorisk process.

4. Om ansökan om ändring görs av den som ansökt om verkställbarhetsförklaring, skall den domstol som handlägger frågan efter det att ändring har sökts höra den part mot vilken verkställighet begärs. Om denne underlåter att förklara sig skall bestämmelserna i artikel 18 tillämpas.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring skall göras inom en månad efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, skall fristen för att ansöka om ändring vara två månader och löpa från den dag då avgörandet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 34

Instansordning och rättsmedel

Mot ett avgörande som meddelats med anledning av att ändring har sökts får talan endast föras enligt de förfaranden som avses i den förteckning som varje medlemsstat överlämnar till kommissionen i enlighet med artikel 68.

Artikel 35

Vilandeförklaring av mål

1. Den domstol som handlägger ansökan om ändring enligt artikel 33 eller 34 får på begäran av den part mot vilken verkställighet begärs låta målet vila, om talan mot domen har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel eller om fristen för sådan talan ännu inte har löpt ut. I sistnämnda fall får domstolen bestämma en tid inom vilken sådan talan skall föras.

2. Om domen meddelades i Irland eller i Förenade kungariket skall varje form av överklagande som står till buds i ursprungsmedlemsstaten anses som en sådan talan mot domen genom ordinära rättsmedel som avses i punkt 1.

Artikel 36

Delvis verkställighet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställighet inte kan medges för alla, skall domstolen medge verkställighet för ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära att domen verkställs delvis.

AVSNITT 3

Gemensamma bestämmelser för avsnitten 1 och 2

Artikel 37

Handlingar

1. En part som gör gällande att en dom skall erkännas eller inte erkännas eller som ansöker om verkställbarhetsförklaring skall ge in

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas,

och

b) det intyg som avses i artikel 39.

2. När det rör sig om en dom som har meddelats i någons utevaro skall den part som ansöker om erkännande eller verkställbarhetsförklaring dessutom ge in

a) originalet eller en bestyrkt kopia av den handling som visar att stämningsansökan eller motsvarande handling har delgivits den uteblivna parten,

eller

b) en handling som visar att svaranden otvetydigt har godtagit domen.

Artikel 38

Avsaknad av handlingar

1. Om de i artikel 37.1 b eller 37.2 angivna handlingarna inte har givits in, kan domstolen bestämma en tid inom vilken de skall ges in, godta likvärdiga handlingar eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in dem.

2. Om domstolen begär det, skall en översättning av handlingarna ges in. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av medlemsstaterna.

Artikel 39

Intyg om domar i äktenskapsmål och intyg om domar om föräldraansvar

Den behöriga domstolen eller myndigheten i ursprungsmedlemsstaten skall på begäran av part utfärda ett intyg enligt standardformuläret i bilaga I (domar i äktenskapsmål) eller bilaga II (domar om föräldraansvar).

AVSNITT 4

Verkställbarhet av vissa domar om umgänge och av vissa domar som kräver återlämnande av barn

Artikel 40

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt skall tillämpas på

a) umgänge

och

b) återlämnande av ett barn till följd av en dom som meddelats i enlighet med artikel 11.8.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte hindra att en person med föräldraansvar ansöker om erkännande och verkställighet i enlighet med bestämmelserna i avsnitten 1 och 2 i detta kapitel.

Artikel 41

Umgänge

1. Sådant umgänge som avses i artikel 40.1 a och som har beviljats genom en verkställbar dom i en medlemsstat skall erkännas och vara verkställbart i en annan medlemsstat utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring och utan möjlighet att invända mot erkännandet om domen har försetts med ett intyg i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med punkt 2.

Även om det i nationell lag inte föreskrivs att en dom om beviljande av umgänge alltid skall vara verkställbar utan hinder av att den överklagats, kan ursprungsdomstolen förklara att domen skall vara verkställbar.

2. Domaren vid ursprungsdomstolen skall utfärda intyget enligt punkt 1, med användning av standardformuläret i bilaga III (intyg om umgänge), endast om

a) vid ett förfarande i någons utevaro stämningsansökan eller motsvarande handling har delgivits den uteblivna personen i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att den personen kunnat förbereda sitt svaromål, eller om det, om vederbörande har delgivits utan att dessa krav har respekterats, dock är styrkt att vederbörande otvetydigt har godtagit domen,

b) alla berörda parter har fått möjlighet att yttra sig,

och

c) barnet har fått möjlighet att komma till tals, om detta inte ansetts olämpligt med hänsyn till barnets ålder eller mognad.

Intyget skall utfärdas på samma språk som domen.

3. Om umgänget avser en situation som redan när domen meddelas är av gränsöverskridande art skall intyget utfärdas automatiskt när domen blir verkställbar, även interimistiskt. Om situationen först senare blir av gränsöverskridande art skall intyget utfärdas på begäran av någon av parterna.

Artikel 42

Återlämnande av barn

1. Ett barns återlämnande som avses i artikel 40.1 b och som följer av en verkställbar dom, som har meddelats i en medlemsstat, skall erkännas och vara verkställbart i en annan medlemsstat utan att det behövs någon verkställbarhetsförklaring och utan möjlighet att invända mot erkännandet, om domen har försetts med ett intyg i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med punkt 2.

Även om det i nationell lag inte föreskrivs att en dom som kräver att barnet återlämnas enligt artikel 11.8 alltid skall vara verkställbar, utan hinder av att den överklagats, kan ursprungsdomstolen förklara att domen skall vara verkställbar.

2. Domaren vid ursprungsdomstolen som meddelat den dom som avses i artikel 40.1 b skall utfärda det intyg som avses i punkt 1 endast om

a) barnet har fått möjlighet att komma till tals, om detta inte ansetts olämpligt med hänsyn till barnets ålder eller mognad,

b) parterna fått möjlighet att yttra sig, och

c) domstolen har meddelat domen med beaktande av de skäl och den bevisning som legat till grund för det beslut som meddelats enligt artikel 13 i 1980 års Haagkonvention.

Om domstolen eller en annan myndighet vidtar åtgärder för att garantera barnets skydd efter återlämnandet till den stat där det har hemvist, skall intyget innehålla närmare uppgifter om dessa åtgärder.

Domaren vid ursprungsdomstolen skall på eget initiativ utfärda intyget och då använda standardformuläret i bilaga IV (intyg om återlämnande av barn).

Intyget skall utfärdas på samma språk som domen.

Artikel 43

Talan om rättelse

1. Lagen i ursprungsmedlemsstaten skall tillämpas vid varje rättelse av intyget.

2. Beslutet om att utfärda intyg enligt artikel 41.1 eller artikel 42.1 kan i övrigt inte överklagas.

Artikel 44

Intygets verkan

Intyget skall inte få rättsverkningar utöver vad som följer av domens verkställbarhet.

Artikel 45

Handlingar

1. En part som ansöker om verkställighet av en dom skall ge in

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas,

och

b) det intyg som avses i artikel 41.1 eller artikel 42.1.

2. Vid tillämpningen av den här artikeln

— skall det intyg som avses i artikel 41.1 åtföljas av en översättning av punkt 12 om praktiska arrangemang för utövandet av umgänget,

— skall det intyg som avses i artikel 42.1 åtföljas av en översättning av punkt 14 om närmare uppgifter om åtgärder som vidtagits för att garantera barnets skydd efter återlämnandet.

Översättningen skall göras till det officiella språket eller något av de officiella språken i den verkställande medlemsstaten eller till något annat språk som den medlemsstaten uttryckligen godtar. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av medlemsstaterna.

AVSNITT 5

Officiella handlingar och överenskommelser

Artikel 46

Handlingar som har upprättats eller registrerats som officiella handlingar (*actes authentiques*) och är verkställbara i en medlemsstat samt överenskommelser mellan parter som är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten skall erkännas och förklaras verkställbara under samma förutsättningar som domar.

AVSNITT 6

Övriga bestämmelser

Artikel 47

Verkställighetsförfarande

1. Verkställighetsförfarandet skall regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Varje dom som meddelats av domstol i en annan medlemsstat och har förklarats verkställbar i enlighet med avsnitt 2 eller försetts med intyg i enlighet med artikel 41.1 eller artikel 42.1 skall verkställas i den verkställande medlemsstaten på samma villkor som om den hade meddelats i den medlemsstaten.

Särskilt gäller att en dom som har försetts med intyg i enlighet med artikel 41.1 eller artikel 42.1 inte får verkställas om den är oförenlig med en senare, verkställbar dom.

Artikel 48

Praktiska arrangemang för utövande av umgänget

1. Domstolarna i den verkställande medlemsstaten får besluta om de praktiska arrangemangen för utövande av umgänget, om de nödvändiga arrangemangen inte eller endast otillräckligt regleras i den dom som har meddelats av den domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak och under förutsättning att de väsentliga inslagen i den domen iakttas.

2. De praktiska arrangemang som beslutas enligt punkt 1 skall upphöra att gälla om det finns en senare dom som har meddelats av en domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak.

Artikel 49

Kostnader

Bestämmelserna i detta kapitel, utom de som avses i avsnitt 4, skall även gälla för fastställande av de rättegångskostnader som hänför sig till förfaranden som omfattas av denna förordning samt för verkställighet av varje förordnande om sådana rättegångskostnader.

Artikel 50

Rättshjälp

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, skall han vid det förfarande som avses i artiklarna 21, 28, 41, 42 och 48 vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 51

Säkerhet, borgen eller deposition

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas på följande grunder av den som i en medlems-

stat begär verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, nämligen

a) att han eller hon inte har hemvist i den medlemsstat där verkställighet begärs, eller

b) att han eller hon är utländsk medborgare eller, när verkställighet begärs i Förenade kungariket eller Irland, inte har domicil i någon av de medlemsstaterna.

Artikel 52

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om de handlingar som avses i artiklarna 37, 38 och 45 eller i fråga om fullmakt för ombud i saken.

KAPITEL IV

SAMARBETE MELLAN CENTRALMYNDIGHETER I FRÅGOR OM FÖRÄLDRAANSVAR

Artikel 53

Utseende av myndigheter

Varje medlemsstat skall utse en eller flera centralmyndigheter med uppgift att bistå vid tillämpningen av denna förordning och skall ange deras territoriella eller materiella befogenheter. Om en medlemsstat har utsett mer än en centralmyndighet skall meddelanden i princip skickas direkt till den behöriga centralmyndigheten. Om ett meddelande skickas till en centralmyndighet som inte är behörig, skall denna ansvara för att det sänds vidare till den behöriga centralmyndigheten och informera avsändaren om detta.

Artikel 54

Allmänna uppgifter

Centralmyndigheterna skall lämna information om nationell lagstiftning och nationella förfaranden och vidta allmänna åtgärder för att förbättra tillämpningen av denna förordning och stärka samarbetet sinsemellan. I detta syfte skall det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, vilket inrättades genom beslut 2001/470/EG, anlitas.

Artikel 55

Samarbete i enskilda ärenden om föräldraansvar

Centralmyndigheterna skall på begäran av en centralmyndighet i en annan medlemsstat eller av en person med föräldraansvar samarbeta i enskilda ärenden för att uppnå syftena med denna förordning. I detta syfte skall centralmyndigheterna direkt eller via myndigheter eller andra organ vidta alla lämpliga åtgärder, i enlighet med den lagstiftning som gäller för medlemsstaten i fråga om skydd av personuppgifter, för att

a) insamla och utbyta information

   i) om barnets situation,

   ii) om pågående förfaranden, eller

   iii) om beslut som berör barnet,

b) informera och biträda personer med föräldraansvar som söker erkännande och verkställighet av domar inom myndighetens område, i synnerhet rörande umgänge och återlämnande av barn,

c) underlätta kontakter mellan domstolar, i synnerhet när det gäller tillämpning av artikel 11.6 och 11.7 samt artikel 15,

d) lämna information och stöd som kan vara till nytta för domstolarna vid tillämpningen av artikel 56,

e) underlätta överenskommelser mellan personer med föräldraansvar genom medling eller andra metoder och underlätta gränsöverskridande samarbete i detta syfte.

Artikel 56

Placering av barnet i en annan medlemsstat

1. Om den domstol som är behörig i enlighet med artiklarna 8–15 avser att placera barnet på en institution eller i ett familjehem och denna placering skall ske i en annan medlemsstat, skall den i förväg samråda med centralmyndigheten eller en annan behörig myndighet i den senare medlemsstaten, om den medlemsstaten föreskriver ingripande av en offentlig myndighet vid placering av barn inom landet.

2. Beslutet om den placering som avses i punkt 1 får fattas i den anmodande medlemsstaten endast om den behöriga myndigheten i den anmodade staten har godkänt placeringen.

3. Formerna för det samråd eller det godkännande som avses i punkterna 1 och 2 skall regleras av den anmodade medlemsstatens nationella lag.

4. Om den domstol som är behörig i enlighet med artiklarna 8–15 beslutar att placera barnet i ett familjehem, och denna placering skall ske i en annan medlemsstat och den senare medlemsstaten inte föreskriver ingripande av en offentlig myndighet vid placering av barn inom landet, skall den underrätta centralmyndigheten eller en behörig myndighet i den medlemsstaten.

Artikel 57

Arbetssätt

1. En person med föräldraansvar kan lämna in en ansökan om biträde enligt artikel 55 till centralmyndigheten i den medlemsstat där han eller hon har hemvist eller till centralmyndigheten i den medlemsstat där barnet har hemvist eller befinner sig. Denna ansökan skall åtföljas av all tillgänglig information som kan underlätta dess verkställighet. Om ansökan om biträde rör erkännande eller verkställighet av en dom om föräldraansvar som omfattas av denna förordning skall personen med föräldraansvar bifoga de relevanta intyg som anges i artikel 39, artikel 41.1 eller artikel 42.1.

2. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om vilket eller vilka av gemenskapens institutioners officiella språk utöver det eller de egna språken som kan godtas i meddelandena till centralmyndigheterna.

3. Centralmyndigheternas biträde i enlighet med artikel 55 skall vara kostnadsfritt.

4. Varje centralmyndighet skall bära sina egna kostnader.

Artikel 58

Möten

1. Centralmyndigheterna skall för att underlätta tillämpningen av denna förordning sammanträda regelbundet.

2. Dessa möten skall sammankallas i enlighet med beslut 2001/470/EG om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område.

KAPITEL V

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA INSTRUMENT

Artikel 59

Förhållandet till andra instrument

1. Om inte annat följer av artiklarna 60, 63, 64 och punkt 2 i den här artikeln skall denna förordning, för medlemsstaterna, ersätta sådana vid förordningens ikraftträdande gällande konventioner som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater och som avser frågor som regleras i förordningen.

2. a) Finland och Sverige har rätt att avge en förklaring om att konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, tillsammans med slutprotokollet till den konventionen, skall gälla, helt eller delvis, i förbindelserna mellan dem, i stället för bestämmelserna i denna förordning. Sådana förklaringar skall bifogas denna förordning och offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*. Dessa medlemsstater kan när som helst återkalla förklaringarna, helt eller delvis.

b) Principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet när det gäller unionens medborgare skall iakttas.

c) Bestämmelser om domstols behörighet, i varje framtida överenskommelse mellan de medlemsstater som anges i led a rörande frågor som regleras av denna förordning, skall vara i linje med de behörighetsregler som föreskrivs i förordningen.

d) En dom meddelad av en domstol i någon av de nordiska stater som har avgett en förklaring enligt a skall erkännas och verkställas i de andra medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i kapitel III i denna förordning, om domstolen har grundat sin behörighet på en bestämmelse som har en motsvarighet i kapitel II i denna förordning.

3. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna

a) en kopia av de överenskommelser som avses i punkt 2 a och c och de enhetliga lagar varigenom dessa överenskommelser genomförs,

b) varje uppsägning eller ändring av sådana överenskommelser eller enhetliga lagar.

Artikel 60

Förhållandet till vissa multilaterala konventioner

När det gäller en fråga som omfattas av denna förordning skall förordningen, i förbindelserna mellan medlemsstaterna, gälla framför följande konventioner:

a) Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor om skydd för underåriga,

b) Luxemburgkonventionen av den 8 september 1967 om erkännande av domar rörande äktenskaps giltighet,

c) Haagkonventionen av den 1 juni 1970 om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader,

d) Europeiska konventionen av den 20 maj 1980 om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn,

och

e) Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn.

Artikel 61

Förhållande till Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn

I förhållande till Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn skall denna förordning tillämpas

a) när barnet i fråga har hemvist inom en medlemsstats territorium,

b) när det är fråga om att en dom som meddelats av en medlemsstats behöriga domstol skall erkännas och verkställas på en annan medlemsstats territorium, även om barnet i fråga har hemvist i en icke-medlemsstat som är part i den konventionen.

Artikel 62

Giltighetens omfång

1. De överenskommelser och konventioner som avses i artikel 59.1 samt i artiklarna 60 och 61 skall fortsätta att gälla i frågor som inte regleras i denna förordning.

2. De konventioner som nämns i artikel 60, särskilt 1980 års Haagkonvention, skall fortsätta att gälla mellan de medlemsstater som är parter i de konventionerna, i överensstämmelse med artikel 60.

Artikel 63

Fördrag med Heliga stolen

1. Denna förordning skall gälla utan att det påverkar tillämpningen av det den 7 maj 1940 i Vatikanstaten undertecknade internationella fördraget (konkordatet) mellan Heliga stolen och Portugal.

2. Ett dom om äktenskaps ogiltighet som meddelats i enlighet med det fördrag som anges i punkt 1 skall erkännas i medlemsstaterna enligt villkoren i kapitel III, avsnitt 1.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 skall även gälla för följande internationella fördrag (konkordat) med Heliga stolen:

a) Lateranfördraget av den 11 februari 1929 mellan Italien och Heliga stolen, ändrat genom den överenskommelse och det tilläggsprotokoll som undertecknades i Rom den 18 februari 1984.

b) Överenskommelsen av den 3 januari 1979 mellan Heliga stolen och Spanien om rättsliga frågor.

4. Erkännande av domar enligt punkt 2 får i Italien och Spanien underkastas samma förfaranden och samma kontroller som är tillämpliga på sådana domar som har meddelats av kyrkliga domstolar i enlighet med de internationella fördrag med Heliga stolen som anges i punkt 3.

5. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna

a) en kopia av de fördrag som anges i punkterna 1 och 3,

b) varje uppsägning eller ändring av dessa fördrag.

KAPITEL VI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 64

1. Bestämmelserna i denna förordning skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar (*actes authentiques*) som har upprättats eller registrerats och på överenskommelser mellan parter som har ingåtts efter den dag då förordningen började tillämpas enligt artikel 72.

2. Domar som efter den dag då denna förordning började tillämpas har meddelats i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dagen, men efter den dag då förordning (EG) nr 1347/2000 trädde i kraft, skall erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i kapitel III i den här förordningen, om domstolen har grundat sin behörighet på bestämmelser som överensstämmer antingen med de bestämmelser som anges i kapitel II i den här förordningen eller i förordning (EG) nr 1347/2000 eller med bestämmelser i en konvention som gällde mellan ursprungsmedlemsstaten och den medlemsstat där domen görs gällande vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande.

3. Domar som före den dag då denna förordning började tillämpas har meddelats i mål och ärenden som har anhängiggjorts efter den dag då förordning (EG) nr 1347/2000 trädde i kraft, skall erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i kapitel III i den här förordningen under förutsättning att de avser äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap eller en fråga om föräldraansvar för makarnas gemensamma barn som har prövats i samband med sådana äktenskapsmål.

4. Domar som före den dag då denna förordning började tillämpas men efter den dag då förordning (EG) nr 1347/2000 trädde i kraft har meddelats i mål och ärenden som har anhängiggjorts före den dag då förordning (EG) nr 1347/2000 trädde i kraft, skall erkännas och verkställas enligt bestämmelserna i kapitel III i den här förordningen under förutsättning att de avser äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap eller en fråga om föräldraansvar för makarnas gemensamma barn som har prövats i samband med sådana äktenskapsmål och domstolen har grundat sin behörighet på bestämmelser som överensstämmer antingen med de bestämmelser som anges i kapitel II i den här förordningen eller med bestämmelserna i förordning (EG) nr 1347/2000 eller med bestämmelser i en konvention som gällde mellan ursprungsmedlemsstaten och den medlemsstat där domen görs gällande vid tiden för målets eller ärendets anhängiggörande.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 65

Översyn

Senast den 1 januari 2012 och därefter vart femte år skall kommissionen, på grundval av information från medlemsstaterna, för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning, vid behov åtföljd av förslag i syfte att anpassa den.

Artikel 66

Medlemsstater med två eller flera rättssystem

Med avseende på en medlemsstat där två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas i olika territoriella enheter skall beträffande frågor som regleras av denna förordning

a) en hänvisning till hemvist i medlemsstaten avse hemvist inom en territoriell enhet,

b) en hänvisning till medborgarskap eller, när det gäller Förenade kungariket, till domicil, avse anknytning till den territoriella enhet som anges i lagen i den medlemsstaten,

c) en hänvisning till en myndighet i en medlemsstat avse myndigheten i den berörda territoriella enheten i den staten,

d) en hänvisning till reglerna i den anmodade medlemsstaten avse reglerna i den territoriella enhet där en fråga om behörighet, erkännande eller verkställighet uppkommer.

Artikel 67

Uppgifter om centralmyndigheterna och språk

Medlemsstaterna skall inom tre månader efter ikraftträdandet av denna förordning meddela kommissionen

a) namn, adress och sätt att komma i kontakt med de centralmyndigheter som har utsetts enligt artikel 53,

b) vilka språk som godtas i meddelandena till centralmyndigheterna i enlighet med artikel 57.2,

och

c) vilka språk som godtas i intyget om umgänge i enlighet med artikel 45.2.

Medlemsstaterna skall meddela kommissionen alla ändringar av dessa uppgifter.

Kommissionen skall offentliggöra dessa uppgifter.

Artikel 68

Information om domstolar och rättsmedel

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna de förteckningar över domstolar och rättsmedel som avses i artiklarna 21, 29, 33 och 34, samt de ändringar som görs i dessa.

Kommissionen skall uppdatera denna information och offentliggöra den genom publicering i *Europeiska unionens officiella tidning* och på andra lämpliga sätt.

Artikel 69

Ändring av bilagorna

Varje ändring i standardformulären i bilagorna I–IV skall antas i enlighet med det förfarande som avses i artikel 70.2.

Artikel 70

Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté (nedan kallad ”kommittén”).

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 71

Upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000

1. Förordning (EG) nr 1347/2000 skall upphöra att gälla från och med den dag då den här förordningen börjar tillämpas.

2. Hänvisningar till förordning (EG) nr 1347/2000 skall anses som hänvisningar till den här förordningen i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga V.

Artikel 72

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2004.

Denna förordning skall tillämpas från och med den 1 mars 2005, med undantag för artiklarna 67, 68, 69 och 70, som skall tillämpas från och med den 1 augusti 2004.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 27 november 2003.

På rådets vägnar
R. CASTELLI
Ordförande

BILAGA VI

Förklaringar från Sverige och Finland enligt artikel 59.2 a i rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000.

Förklaring från Sverige

I enlighet med artikel 59.2 a i rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 förklarar Sverige härmed att konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, tillsammans med slutprotokollet till konventionen, skall gälla i sin helhet i förbindelserna mellan Sverige och Finland i stället för bestämmelserna i förordningen.

Förklaring från Finland

I enlighet med artikel 59.2 a i rådets förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 förklarar Finland att konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, tillsammans med slutprotokollet till konventionen, skall gälla i sin helhet i förbindelserna mellan Finland och Sverige i stället för bestämmelserna i förordningen.

I

(Rättsakter vilkas publicering är obligatorisk)

RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 44/2001

av den 22 december 2000

om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 61 c och artikel 67.1 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ([1]),

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([2]),

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([3]), och

av följande skäl:

(1) Gemenskapen har som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer säkerställs. För att gradvis kunna upprätta detta område bör gemenskapen bland annat besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete och som är nödvändiga för att den inre marknaden skall fungera väl.

(2) Vissa olikheter i medlemsstaternas bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande av domar hindrar den inre marknaden från att fungera väl. Det är därför nödvändigt att införa bestämmelser som gör reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga och som förenklar formaliteterna, så att domar från de medlemsstater som är bundna av denna förordning kan erkännas och verkställas enkelt och snabbt.

(3) Denna fråga hör hemma inom det civilrättsliga samarbetet enligt artikel 65 i fördraget.

(4) I överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen som de kommer till uttryck i artikel 5 i fördraget, kan målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna och kan därför bättre uppnås på gemenskapsnivå. Denna förordning begränsas till det minsta som krävs för att dessa mål skall kunna uppnås och går inte utöver vad som är nödvändigt för detta ändamål.

(5) Den 27 september 1968 ingick medlemsstaterna, inom ramen för artikel 293 fjärde strecksatsen i fördraget, Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, senare ändrad genom konventioner om nya medlemsstaters anslutning till denna konvention ([4]) (nedan kallad Brysselkonventionen). Den 16 september 1988 ingick medlemsstaterna och Efta-staterna Luganokonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, som är en parallellkonvention till 1968 års Brysselkonvention. En revidering av konventionerna har företagits, och rådet har nått enighet om innehållet i den reviderade versionen. Kontinuiteten i revideringsarbetet bör inte brytas.

(6) För att kunna uppnå målet fri rörlighet för domar på privaträttens område är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar fastställs i en gemenskapsrättsakt som är bindande och direkt tillämplig.

(7) Tillämpningsområdet för denna förordning måste täcka de väsentliga delarna av privaträtten utom vissa väl definierade delar.

([1]) EGT C 376, 28.12.1999, s. 1.
([2]) Yttrandet avgivet den 21 september 2000 (ännu ej offentliggjort i EGT).
([3]) EGT C 117, 26.4.2000, s. 6.
([4]) EGT L 299, 31.12.1972, s. 32.
EGT L 304, 30.10.1978, s. 1.
EGT L 388, 31.12.1982, s. 1.
EGT L 285, 3.10.1989, s. 1.
EGT C 15, 15.1.1997, s. 1.
Se konsoliderad version i EGT C 27, 26.1.1998, s. 1.

(8) De tvister som omfattas av denna förordning måste ha territoriell anknytning till de medlemsstater som är bundna av förordningen. Gemensamma behörighetsregler bör därför i princip tillämpas när svaranden har hemvist i någon av dessa medlemsstater.

(9) Svarande som inte har hemvist i en medlemsstat omfattas i allmänhet av nationella behörighetsregler som gäller i den medlemsstat där talan väcks, och svarande som har hemvist i en medlemsstat som inte är bunden av denna förordning måste även i fortsättningen omfattas av Brysselkonventionen.

(10) För att trygga fri rörlighet för domar bör domar som meddelats i en medlemsstat som är bunden av denna förordning erkännas och verkställas i en annan medlemsstat som är bunden av denna förordning, även om gäldenären har hemvist i tredje land.

(11) Behörighetsbestämmelserna måste uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist, och det måste alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till partsautonomin gör det berättigat att använda någon annan anknytning. I fråga om juridiska personer bör hemvisten definieras autonomt så att de gemensamma reglerna blir klara och behörighetskonflikter kan undvikas.

(12) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsregler i de fall där det finns en nära koppling mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta rättskipningen.

(13) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.

(14) Parternas rätt att själva avtala om behörig domstol bör respekteras med förbehåll för de exklusiva behörighetsgrunderna i denna förordning, utom när det gäller försäkrings-, konsument- och anställningsavtal, där endast begränsad autonomi medges.

(15) För att rättskipningen skall fungera väl, måste man minimera möjligheten för samtidiga förfaranden och se till att oförenliga domar inte meddelas i två medlemsstater. Det måste finnas klara och effektiva regler för att avgöra frågor om litispendens och mål som har samband med varandra och för att undanröja problem som härrör från nationella skillnader när det gäller att fastställa vid vilken tidpunkt talan väckts. Den tidpunkten bör ges en autonom definition i denna förordning.

(16) Det ömsesidiga förtroendet mellan de rättsvårdande myndigheterna i gemenskapen gör det berättigat att automatiskt erkänna en dom som har meddelats i en medlemsstat utan att något ytterligare förfarande behöver tillgripas, utom när erkännandet är tvistigt.

(17) I enlighet med samma princip om ömsesidigt förtroende måste förfarandet för att göra en dom som har meddelats i en medlemsstat verkställbar i en annan medlemsstat vara snabbt och effektivt. Därför bör verkställighetsförklaringen utfärdas närmast automatiskt efter en enkel formell kontroll av handlingarna och utan att domstolen på eget initiativ får pröva om någon av grunderna i denna förordning för att vägra verkställighet föreligger.

(18) Emellertid innebär försvarets rättigheter att svaranden bör ha möjlighet att överklaga verkställighetsförklaringen genom ett kontradiktoriskt förfarande om han anser att någon av grunderna för att vägra verkställighet föreligger. Den som söker verkställighet bör också kunna överklaga ett beslut om att vägra verkställighetsförklaring.

(19) Kontinuiteten mellan Brysselkonventionen och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller EG-domstolens tolkning av bestämmelserna i Brysselkonventionen, och 1971 års protokoll [1] bör därför fortsätta att också tillämpas på de fall som har anhängiggjorts när förordningen träder i kraft.

(20) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har dessa stater meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(21) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska

[1] EGT L 204, 2.8.1975, s. 28.
EGT L 304, 30.10.1978, s. 1.
EGT L 388, 31.12.1982, s. 1.
EGT L 285, 3.10.1989, s. 1.
EGT C 15, 15.1.1997, s. 1.
Se konsoliderad version i EGT C 27, 26.1.1998, s. 28.

gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som därför varken är bindande för eller tillämplig i Danmark.

(22) Eftersom Brysselkonventionen gäller för förbindelserna mellan Danmark och de medlemsstater som är bundna av denna förordning skall denna konvention och 1971 års protokoll fortsätta att tillämpas mellan Danmark och de medlemsstater som är bundna av denna förordning.

(23) Brysselkonventionen skall också fortsätta att tillämpas på de territorier i medlemsstaterna som faller inom denna konventions territoriella tillämpningsområde och som inte omfattas av förordningen i enlighet med artikel 299 i fördraget.

(24) Samma strävan efter enhetlighet gör att denna förordning inte bör påverka bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande av domar, som återfinns i särskilda gemenskapsrättsakter.

(25) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka konventioner som medlemsstaterna anslutit sig till och som gäller särskilda rättsområden.

(26) De allmänna reglerna i denna förordning bör vara tillräckligt flexibla för att ta hänsyn till särskilda processrättsliga bestämmelser i vissa medlemsstater. Vissa av bestämmelserna i protokollet till Brysselkonventionen bör därför införas i förordningen.

(27) För att möjliggöra en harmonisk övergång på vissa områden som är föremål för särskilda bestämmelser i protokollet till Brysselkonventionen föreskrivs i denna förordning under en övergångsperiod bestämmelser som tar hänsyn till den särskilda situationen i vissa medlemsstater.

(28) Kommissionen bör senast fem år efter denna förordnings ikraftträdande lägga fram en rapport om förordningens tillämpning och vid behov lägga fram förslag till anpassningar.

(29) Kommissionen bör ändra bilagorna I–IV om nationella bestämmelser om domstols behörighet, om domstolar eller behöriga myndigheter och om talan på grundval av de ändringar som de berörda medlemsstaterna meddelar. Ändringar i bilagorna V och VI bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ([1]).

([1]) EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

1. Denna förordning är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

2. Förordningen är inte tillämplig på

a) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,

b) konkurs, ackord och liknande förfaranden,

c) social trygghet,

d) skiljeförfarande.

3. I denna förordning avses med termen *medlemsstat* samtliga medlemsstater med undantag av Danmark.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 2

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han har medborgarskap.

2. För den som inte är medborgare i den medlemsstat där han har hemvist gäller samma bestämmelser om domstols behörighet som för statens egna medborgare.

Artikel 3

1. Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.

2. Särskilt de nationella bestämmelser om domstols behörighet som återfinns i bilaga I får inte tillämpas mot en sådan person.

Artikel 4

1. Om svaranden inte har hemvist i en medlemsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje medlemsstat i enlighet med den medlemsstatens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 22 och 23.

2. Mot en sådan svarande kan den som har hemvist i en medlemsstat, oberoende av medborgarskap, på samma sätt som statens egna medborgare, åberopa de bestämmelser om domstols behörighet som gäller där och särskilt de bestämmelser som anges i bilaga I.

Avsnitt 2

Särskilda behörighetsregler

Artikel 5

Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan väckas i en annan medlemsstat

1) a) om talan avser avtal, vid domstolen i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser;

   b) i denna bestämmelse, och såvida inte annat avtalats, avses med uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser

      — vid försäljning av varor, den ort i en medlemsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats,

      — vid utförande av tjänster, den ort i en medlemsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts;

   c) om punkt b inte gäller, skall punkt a gälla,

2) om talan avser underhållsskyldighet, vid domstolen i den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist eller vanliga vistelseort eller, om talan har samband med frågan om någons rättsliga status, vid den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap,

3) om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade eller kan inträffa,

4) om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk,

5) i fråga om tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen i den ort där denna är belägen,

6) i hans egenskap av instiftare av en ”trust”, ”trustee” eller insatt förmånstagare till en ”trust”, som är upprättad antingen genom lag eller genom en skriftlig handling eller muntligen och skriftligen bekräftad, vid domstolarna i den medlemsstat där ”trusten” har sitt säte,

7) i fråga om tvist om betalning av bärgarlön för bärgning av skeppslast eller för frakt, vid den domstol där lasten eller frakten

   a) har blivit föremål för kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd för att säkerställa sådan betalning, eller

   b) kunde ha blivit föremål för sådan säkerhetsåtgärd, om inte borgen eller annan säkerhet hade ställts,

förutsatt att det görs gällande att svaranden har någon rätt till lasten eller frakten eller hade sådan rätt vid tiden för bärgningen.

Artikel 6

Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan även väckas i följande fall:

1) Om han är en av flera svarande, vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräck-

ligt nära samband mellan käromålen för att en gemensam handläggning och dom skall vara påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

2) Om talan avser återgångskrav eller annat liknande, vid den domstol där det ursprungliga käromålet är anhängigt, såvida inte detta har väckts endast för att få talan mot tredje man prövad vid annan domstol än den som annars skulle ha varit behörig att pröva talan mot honom.

3) Vid genkäromål som grundar sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkäromålet, vid den domstol där huvudkäromålet är anhängigt.

4) Om talan avser avtal och denna talan får förenas med ett annat mål mot samma svarande om sakrätt till fast egendom, vid domstolen i den medlemsstat på vars territorium fastigheten är belägen.

Artikel 7

En domstol i en medlemsstat som med stöd av denna förordning är behörig att pröva mål om ansvar till följd av ett fartygs användning eller drift är, liksom annan domstol som enligt lagen i den medlemsstaten är behörig i stället för denna, också behörig att pröva mål om begränsning av sådant ansvar.

Avsnitt 3

Behörighet vid försäkringstvister

Artikel 8

För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet utöver föreskrifterna i artikel 4 och artikel 5.5 bestämmelserna i detta avsnitt.

Artikel 9

1. Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat kan väckas

a) vid domstolarna i den medlemsstat där han har hemvist, eller

b) i en annan medlemsstat, vid domstolen i den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

c) om han är en samförsäkrare, vid den domstol i en medlemsstat där talan har väckts mot huvudförsäkringsgivaren.

2. En försäkringsgivare som inte har hemvist i någon medlemsstat men som har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat skall i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid denna anses ha hemvist i den medlemsstaten.

Artikel 10

Beträffande ansvarsförsäkring eller försäkring av fast egendom kan talan mot försäkringsgivaren också väckas vid domstolen i den ort där skadan inträffade. Detsamma gäller om både lös och fast egendom omfattas av samma försäkringsavtal och har skadats genom samma händelse.

Artikel 11

1. I fråga om ansvarsförsäkring kan, om lagen i domstolsstaten tillåter det, talan mot försäkringsgivaren vidare väckas vid den domstol där den skadelidande har väckt talan mot den försäkrade.

2. Bestämmelserna i artiklarna 8–10 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.

3. Om den lag som är tillämplig på sådan direkt talan tillåter att talan mot försäkringstagaren eller den försäkrade får prövas i samma rättegång, är samma domstol behörig i förhållande till dessa personer.

Artikel 12

1. Om inte annat föreskrivs i artikel 11.3, får en försäkringsgivare väcka talan endast vid domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist, vare sig denne är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 13

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1) har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2) ger försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3) har ingåtts mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare, vilka vid försäkringsavtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma medlemsstat, och avtalet innebär att domstolarna i den staten skall vara behöriga även om skadan skulle inträffa utomlands, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten, eller

4) har ingåtts med en försäkringstagare som inte har hemvist i någon medlemsstat, förutsatt att försäkringen inte är obligatorisk och inte heller avser fast egendom i en medlemsstat, eller

5) hänför sig till ett försäkringsavtal som omfattar en eller flera av de risker som anges i artikel 14.

Artikel 14

De risker som avses i artikel 13.5 är följande:

1) Förlust av eller skada på

   a) havsgående fartyg, anläggningar offshore eller på fria havet eller luftfartyg, där förlusten eller skadan har samband med deras användning för kommersiellt ändamål,

   b) gods under transport, med undantag för passagerares resgods, när transporten helt eller delvis sker med sådant fartyg eller luftfartyg.

2) Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods,

   a) som är en följd av användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg som anges i punkt 1 a, såvida inte lagen i den medlemsstat där sådant luftfartyg är registrerat förbjuder avtal om domstols behörighet i fråga om försäkring av sådana risker,

   b) för förlust eller skada orsakad av gods under transport enligt punkt 1 b.

3) Ekonomisk förlust som har samband med användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg enligt punkt 1 a, särskilt förlust av frakt eller befraktningsintäkter.

4) Varje risk som har samband med någon av de risker som avses i punkterna 1–3.

5) Trots vad som sägs i punkterna 1–4 ovan, alla stora risker enligt definitionen i rådets direktiv 73/239/EEG ([1]), ändrat genom direktiven 88/357/EEG ([2]) och 90/618/EEG ([3]), i deras gällande lydelse.

Avsnitt 4

Behörighet vid konsumenttvister

Artikel 15

1. Om talan avser avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför hans affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, gäller i fråga om behörigheten, om inte annat följer av föreskrifterna i artikel 4 och artikel 5.5, bestämmelserna i detta avsnitt

a) om avtalet gäller köp av varor där betalningen skall erläggas i särskilda poster, eller

b) om avtalet gäller lån som skall återbetalas i särskilda poster eller någon annan form av kredit om lånet eller krediten var avsedd att finansiera köp av varor, eller

c) i övriga fall, om avtalet har ingåtts med en person som bedriver kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller, på något sätt, riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten eller flera stater, däribland den medlemsstaten, och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

2. Om konsumentens avtalspart inte har hemvist i en medlemsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en medlemsstat, skall han anses ha hemvist i den staten såvitt avser tvister som hänför sig till denna verksamhet.

3. Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte tillämpas på transportavtal utom när det gäller avtal om en kombination av resa och inkvartering för ett pris där allt är inkluderat.

([1]) EGT L 228, 16.8.1973, s. 3. Direktivet senast ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/26/EG (EGT L 181, 20.7.2000, s. 65).
([2]) EGT L 172, 4.7.1988, s. 1. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2000/26/EG.
([3]) EGT L 330, 29.11.1990, s. 44.

Artikel 16

1. Konsumenten får väcka talan mot den andra avtalsparten antingen vid domstolarna i den medlemsstat där denne har hemvist eller vid domstolen i den ort där konsumenten har hemvist

2. Talan mot en konsument får av den andra avtalsparten väckas endast vid domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist.

3. Dessa bestämmelser inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 17

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1) har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2) ger konsumenten rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3) har ingåtts av en konsument och dennes avtalspart, vilka vid avtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma medlemsstat, och avtalet ger domstolarna i den medlemsstaten behörighet, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den medlemsstaten.

Avsnitt 5

Behörighet vid tvister om anställningsavtal

Artikel 18

1. Om talan avser anställningsavtal gäller i fråga om behörigheten, om inte annat följer av artikel 4 och artikel 5.5, bestämmelserna i detta avsnitt.

2. Om en arbetstagare ingår ett anställningsavtal med en arbetsgivare som inte har hemvist i en medlemsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en medlemsstat, skall arbetsgivaren i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen anses ha hemvist i den medlemsstaten.

Artikel 19

Talan mot en arbetsgivare som har hemvist i en medlemsstat kan väckas

1) vid domstolen i den medlemsstat där arbetsgivaren har hemvist, eller

2) i en annan medlemsstat

   a) vid domstolen i den ort där arbetstagaren vanligtvis utför eller senast utförde sitt arbete, eller

   b) om arbetstagaren inte vanligtvis utför eller utförde sitt arbete i ett och samma land, vid domstolen i den ort där det affärsställe vid vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget.

Artikel 20

1. En arbetsgivare får väcka talan endast vid domstolarna i den medlemsstat där arbetstagaren har hemvist.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet enligt bestämmelserna i detta avsnitt är anhängigt.

Artikel 21

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1) har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2) ger arbetstagaren rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt.

Avsnitt 6

Exklusiv behörighet

Artikel 22

Följande domstolar skall, oberoende av parternas hemvist, ha exklusiv behörighet:

1) Om talan avser sakrätt i fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom, domstolarna i den medlemsstat där egendomen är belägen.

Dock skall, om talan avser avtal om nyttjanderätt till fast egendom för tillfälligt privat bruk under en tid av högst sex på varandra följande månader, också domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist vara behöriga under förutsättning att nyttjanderättshavaren är en fysisk person och att ägaren och nyttjanderättshavaren har hemvist i samma medlemsstat.

2) Om talan avser giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller giltighet av beslut av deras organ, domstolarna i den medlemsstat där den juridiska personen har sitt säte; för att bestämma var detta säte är beläget skall domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

3) Om talan avser giltigheten av inskrivningar i offentliga register, domstolarna i den medlemsstat där registret förs.

4) Om talan avser registrering eller giltighet av patent, varumärken, mönster och liknande rättigheter för vilka krävs deposition eller registrering, domstolarna i den medlemsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller på grund av bestämmelserna i en gemenskapsrättsakt eller en internationell konvention anses ha ägt rum.

Med förbehåll för den behörighet som det europeiska patentverket har enligt den europeiska patentkonventionen undertecknad i München den 5 oktober 1973, skall domstolarna i varje medlemsstat, oberoende av hemvist, ha exklusiv behörighet vid talan som angår registreringen eller giltigheten av ett europeiskt patent som har meddelats för den staten.

5) Om talan avser verkställighet av domar, domstolarna i den medlemsstat där domen har verkställts eller skall verkställas.

Avsnitt 7

Avtal om domstols behörighet

Artikel 23

1. Om parterna har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en medlemsstat skall vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande, och minst en av parterna har hemvist i en medlemsstat, skall endast den domstolen eller domstolarna i den medlemsstaten ha behörighet. En sådan behörighet skall vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat. Ett sådant avtal om behörighet skall vara antingen

a) skriftligt eller muntligt och skriftligen bekräftat, eller

b) i en form som överensstämmer med praxis som parterna har utbildat mellan sig, eller

c) i internationell handel, i en form som överensstämmer med handelsbruk eller annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som är allmänt känd och regelmässigt iakttas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

2. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet, skall anses vara likvärdigt med skriftligt.

3. Om ett sådant avtal har ingåtts mellan parter av vilka ingen har hemvist i en medlemsstat, är domstolarna i andra medlemsstater inte behöriga att pröva tvisten så länge den eller de utvalda domstolarna inte har förklarat sig obehöriga.

4. Den domstol eller de domstolar i en medlemsstat som ges behörighet genom den handling varigenom en trust har bildats har exklusiv behörighet att pröva en talan mot en instiftare, ”trustee” eller insatt förmånstagare till en trust, om saken angår förhållandet mellan dessa personer eller deras rättigheter eller skyldigheter inom trusten.

5. Avtal om domstols behörighet eller motsvarande bestämmelser i en handling varigenom en trust har bildats har ingen verkan om de strider mot bestämmelserna i artiklarna 13, 17 och 21 eller om de domstolar vilkas behörighet de utesluter har exklusiv behörighet enligt artikel 22.

Artikel 24

Utöver den behörighet som en domstol i en medlemsstat har enligt andra bestämmelser i denna förordning, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 22.

Avsnitt 8

Prövning av behörighetsfrågan och av frågan huruvida målet kan tas upp

Artikel 25

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat gäller en tvist som huvudsakligen rör en fråga som en domstol i en annan medlemsstat är exklusivt behörig att pröva enligt artikel 22, skall domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 26

1. Om talan väcks vid en domstol i en medlemsstat mot en svarande som har hemvist i en annan medlemsstat, och svaranden inte går i svaromål, skall domstolen självmant förklara sig obehörig, såvida den inte är behörig enligt bestämmelserna i denna förordning.

2. Domstolen skall låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att få del av stämningsansökan eller motsvarande handling i så god tid att han kunnat förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder för detta syfte har vidtagits.

3. Artikel 19 i rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ([1]), skall gälla i stället för bestämmelserna i punkt 2 om stämningsansökan eller motsvarande handling enligt denna förordning måste översändas från en medlemsstat till en annan.

4. När bestämmelserna i förordning (EG) nr 1348/2000 inte är tillämpliga skall artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla om stämningsansökan eller motsvarande handling måste översändas i enlighet med den konventionen.

Avsnitt 9

Litispendens och mål som har samband med varandra

Artikel 27

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 28

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel skall käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 29

Om flera domstolar är exklusivt behöriga, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts förklara sig obehörig till förmån för den domstolen.

Artikel 30

I detta avsnitt skall talan anses ha väckts vid en domstol

1) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som han var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd, eller

2) om delgivning av handlingen skall ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som han var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen.

([1]) EGT L 160, 30.6.2000, s. 37.

Avsnitt 10

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Artikel 31

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 32

I denna förordning förstås med dom varje avgörande som har meddelats av domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.

Avsnitt 1

Erkännande

Artikel 33

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat skall erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. Om frågan huruvida en dom skall erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen skall erkännas, genom att anlita det förfarande som föreskrivs i avsnitten 2 och 3 i detta kapitel, få fastställt att domen skall erkännas.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av om en dom skall erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 34

En dom skall inte erkännas om

1) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,

2) det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

3) den är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,

4) den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en tredje stat mellan samma parter och rörande samma sak, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 35

1. En dom skall vidare inte erkännas om den strider mot bestämmelserna i avsnitten 3, 4 och 6 i kapitel II, och inte heller i de fall som avses i artikel 72.

2. Vid den behörighetsprövning som åsyftas i föregående punkt är den domstol eller myndighet som prövar frågan om erkännande bunden av de faktiska omständigheter som domstolen i ursprungsmedlemsstaten har grundat sin behörighet på.

3. Domstolens behörighet i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas på andra grunder än som avses i punkt 1. Behörighetsreglerna omfattas inte av de i artikel 34.1 åsyftade grunderna för rättsordningen (*ordre public*).

Artikel 36

En utländsk dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 37

1. Om det vid domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom anlitande av ordinära rättsmedel.

2. Om det vid domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i Irland eller Förenade kungariket skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring i domen har sökts.

Avsnitt 2

Verkställighet

Artikel 38

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten skall verkställas i en annan medlemsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där.

2. I Förenade kungariket skall sådana domar dock verkställas i England och Wales, i Skottland eller i Nordirland sedan domen, på ansökan av part, har registrerats för verkställighet i den delen av Förenade kungariket.

Artikel 39

1. Ansökan skall göras till den domstol eller den behöriga myndighet som anges i förteckningen i bilaga II.

2. Den lokala behörigheten skall bestämmas efter motpartens hemvist eller efter den plats där verkställighet skall ske.

Artikel 40

1. Förfarandet vid ansökan om verkställighet regleras av lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs.

2. Sökanden skall uppge en delgivningsadress inom den domstols domkrets där ansökningen görs. Om lagen i den medlemsstaten inte föreskriver att en sådan adress skall anges, skall sökanden i stället utse ett ombud i saken.

3. De handlingar som anges i artikel 53 skall bifogas ansökan.

Artikel 41

Domen skall förklaras vara verkställbar omedelbart efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 53 utan någon omprövning enligt artiklarna 34 och 35. I detta skede av förfarandet skall motparten inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Artikel 42

1. Sökanden skall omedelbart underrättas om beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring på det sätt som föreskrivs i den medlemsstat där verkställighet begärs.

2. Motparten skall delges verkställighetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

Artikel 43

1. Båda parter får söka ändring av beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring.

2. Ansökan om ändring skall göras till den domstol som anges i förteckningen i bilaga III.

3. Ansökan om ändring skall handläggas enligt bestämmelserna för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om motparten underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökningen om ändring, skall bestämmelserna i artikel 26.2–26.4 tillämpas även om motparten inte har hemvist i en medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av verkställighetsförklaringen skall ges in inom en månad efter delgivningen av denna. Om motparten har hemvist i en annan medlemsstat än den där verkställighetsförklaringen meddelades, skall fristen för att söka ändring vara två månader och löpa från den dag då beslutet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 44

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts får talan föras endast på det sätt som anges i bilaga IV.

Artikel 45

1. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 43 eller 44 får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artiklarna 34 och 35. Den skall meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

2. Den utländska domen får aldrig omprövas i sak.

Artikel 46

1. Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artikel 43 eller 44 får på begäran av motparten låta handläggningen av målet vila, om talan mot domen har förts genom anlitande av ordinära rättsmedel i ursprungsmedlemsstaten eller om fristen för sådan talan ännu inte har löpt ut; i sistnämnda fall får domstolen bestämma en tid inom vilken en sådan talan skall föras.

2. Om domen meddelades i Irland eller Förenade kungariket skall varje form av överklagande som står till buds i ursprungsmedlemsstaten anses som en sådan talan mot domen genom anlitande av ordinära rättsmedel som avses i punkt 1.

3. Domstolen kan också göra verkställigheten beroende av att det ställs sådan säkerhet som domstolen bestämmer.

Artikel 47

1. Om en dom skall erkännas i enlighet med denna förordning, skall ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagstiftningen i den medlemsstat där domen görs gällande, utan att någon verkställighetsförklaring enligt artikel 41 skall krävas.

2. Verkställighetsförklaringen skall medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 43.5 angivna fristen för att söka ändring av verkställighetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av att ändring sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot gäldenärens egendom.

Artikel 48

1. Om en utländsk dom omfattar flera yrkanden och verkställighetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, skall domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställighetsförklaring som är begränsad till delar av domen.

Artikel 49

En utländsk dom varigenom någon förpliktas att betala vite är verkställbar i den medlemsstat där verkställighet begärs endast om vitets belopp slutligt har fastställts av domstol i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 50

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, skall han vid det förfarande som avses i detta avsnitt vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs.

Artikel 51

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den som i en medlemsstat begär verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på den grunden att han är utländsk medborgare eller inte har sin hemvist eller vistelseort i verkställighetsstaten.

Artikel 52

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den medlemsstat där verkställighet begärs vid ett förfarande som avser en verkställighetsförklaring.

Avsnitt 3

Gemensamma bestämmelser

Artikel 53

1. Den part som gör gällande att en dom skall erkännas eller ansöker om en verkställighetsförklaring skall ge in en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas.

2. Den part som ansöker om en verkställighetsförklaring skall också ge in ett intyg enligt artikel 54, om inte annat följer av artikel 55.

Artikel 54

Domstolen eller den behöriga myndigheten i en medlemsstat där en dom har meddelats skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga V till denna förordning.

Artikel 55

1. Om intyget enligt artikel 54 inte har ingivits, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det skall inges, eller godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det, skall en översättning av handlingarna ges in. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av medlemsstaterna.

Artikel 56

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om de handlingar som anges i artikel 53 eller i artikel 55.2 eller i fråga om fullmakt för ombud i saken.

KAPITEL IV

OFFICIELLA HANDLINGAR (*ACTES AUTHENTIQUES*) OCH INFÖR DOMSTOL INGÅNGNA FÖRLIKNINGAR

Artikel 57

1. En handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling (*acte authentique*) och som är verkställbar i en medlemsstat skall på ansökan förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det i artikel 38 och följande artiklar föreskrivna förfarandet. Den domstol till vilken ansökan om ändring ges in enligt artikel 43 eller 44 får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva en verkställighetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där verkställighet begärs.

2. Ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet eller bestyrkts av en sådan myndighet skall också anses som en officiell handling enligt punkt 1.

3. Den ingivna handlingen måste uppfylla de villkor som är nödvändiga för att den skall kunna godtas som en officiell handling i ursprungsmedlemsstaten.

4. Bestämmelserna i kapitel III avsnitt 3 gäller i tillämpliga delar. Den behöriga myndigheten i en medlemsstat där en officiell handling har upprättats eller registrerats skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga VI till denna förordning.

Artikel 58

En förlikning som har ingåtts inför domstol i ett pågående mål och som är verkställbar i den medlemsstat där förlikningen ingicks är verkställbar i den medlemsstat där verkställighet begärs under samma förutsättningar som officiella handlingar. Domstolen eller den behöriga myndigheten i en medlemsstat där en förlikning inför domstol godkänts skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga V till denna förordning.

KAPITEL V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 59

1. Vid avgörandet av frågan huruvida en part har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt skall domstolen tillämpa sin egen lag.

2. Om en part inte har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt skall domstolen, vid avgörandet av frågan huruvida parten har hemvist i en annan medlemsstat, tillämpa den medlemsstatens lag.

Artikel 60

1. Vid tillämpningen av denna förordning skall ett bolag eller annan juridisk person anses ha hemvist i orten för dess

a) stadgeenliga säte, eller

b) b) huvudkontor, eller

c) huvudsakliga verksamhet.

2. Med *stadgeenligt säte* avses i Förenade kungariket och i Irland *registered office*, eller, om sådant saknas, orten för stiftandet (*place of incorporation*) eller, om sådan ort saknas, den ort enligt vars lagstiftning bildandet (*formation*) ägde rum.

3. För att avgöra om en "trust" har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt skall domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

Artikel 61

Med förbehåll för mer fördelaktiga nationella bestämmelser, får den som har hemvist i en medlemsstat och är åtalad för ett icke uppsåtligt brott vid en brottmålsdomstol i en annan medlemsstat i vilken han inte är medborgare, försvaras av en därtill behörig person, även om han inte inställer sig personligen. Den domstol som handlägger målet får dock föreskriva personlig inställelse; om en sådan föreskrift inte har efterkommits behöver en dom som har meddelats rörande ett civilrättsligt anspråk mot någon som inte har haft tillfälle att svara i målet varken erkännas eller verkställas i andra medlemsstater.

Artikel 62

I Sverige avses vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande och handräckning med uttrycket *domstol* också svensk kronofogdemyndighet

Artikel 63

1. Om talan väcks mot en person som har hemvist på Luxemburgs territorium vid en domstol i en annan medlemsstat med stöd av artikel 5.1 får denne göra invändning om domstolens behörighet om slutdestinationen för leverans av varan eller tillhandahållande av tjänsten är i Luxemburg.

2. Vid tillämpning av punkt 1, då slutdestinationen för leverans av varan eller tillhandahållande av tjänsten är i Luxemburg, skall ett avtal om domstols behörighet för att vara giltigt ha godkänts skriftligt eller muntligt med skriftlig bekräftelse enligt artikel 23.1 a.

3. Bestämmelserna i denna artikel skall inte gälla för avtal om tillhandahållande av finansiella tjänster

4. Bestämmelserna i denna artikel skall gälla under sex år från och med denna förordnings ikraftträdande.

Artikel 64

1. I en tvist mellan befälhavare och någon i besättningen på ett havsgående fartyg som är registrerat i Grekland eller Portugal om lön eller andra anställningsvillkor, skall domstol i en medlemsstat undersöka om den diplomatiska eller konsulära tjänsteman som är ansvarig för fartyget har blivit underrättad om tvisten. Domstolen kan avgöra målet så snart som denna tjänsteman har underrättats.

2. Bestämmelserna i denna artikel skall gälla under sex år från och med denna förordnings ikraftträdande.

Artikel 65

1. Den grund för behörighet som anges i artikel 6.2 och i artikel 11 rörande återgångskrav eller annat liknande får varken åberopas i Tyskland eller i Österrike. Mot den som har hemvist i en annan medlemsstat får talan väckas vid domstolarna

a) i Tyskland, enligt artiklarna 68, 72, 73 och 74 i civilprocesslagen (*Zivilprozessordnung*) angående litisdenuntiation,

b) i Österrike, enligt artikel 21 i civilprocesslagen (*Zivilprozessordnung*) angående litisdenuntiation.

2. Domar som har meddelats i andra medlemsstater med stöd av artikel 6.2 eller artikel 11 skall erkännas och verkställas i Tyskland och i Österrike i enlighet med kapitel III. De rättsverkningar som domar meddelade i dessa stater kan ha för tredje man genom tillämpningen av punkt 1 skall också erkännas i de andra medlemsstaterna.

KAPITEL VI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 66

1. Bestämmelserna i denna förordning skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (*actes authentiques*) som har upprättats eller registrerats efter förordningens ikraftträdande.

2. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inleddes innan förordningen trädde i kraft skall dock domar som meddelas efter denna tidpunkt erkännas och verkställas enligt kapitel III,

a) om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inleddes efter Bryssel- eller Luganokonventionens ikraftträdande både i ursprungsmedlemsstaten och i den medlemsstat där verkställighet begärs,

b) i alla andra fall om domstolens behörighet grundade sig på bestämmelser som överensstämde med bestämmelserna antingen i kapitel II eller i en konvention som ingåtts mellan ursprungsmedlemsstaten och den stat där verkställighet begärs och som gällde när förfarandena inleddes.

KAPITEL VII

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA RÄTTSAKTER

Artikel 67

Denna förordning skall inte påverka tillämpningen av de bestämmelser som, på särskilda områden, reglerar domstols behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar och som finns i gemenskapsrättsakter eller i nationell lagstiftning som harmoniserats för att genomföra sådana rättsakter.

Artikel 68

1. Denna förordning skall mellan medlemsstaterna ersätta Brysselkonventionen, utom för de territorier i medlemsstaterna som faller inom denna konventions territoriella tillämpningsområde och som inte omfattas av förordningen i enlighet med artikel 299 i fördraget.

2. I den mån denna förordning mellan medlemsstaterna ersätter bestämmelserna i Brysselkonventionen skall alla hänvisningar till denna anses vara hänvisningar till denna förordning.

Artikel 69

Med de begränsningar som följer av artikel 66.2 och artikel 70 skall denna förordning ersätta följande konventioner och fördrag:

— Konventionen mellan Belgien och Frankrike om domstols behörighet samt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Paris den 8 juli 1899.

— Konventionen mellan Belgien och Nederländerna om domstols behörighet, om konkurs, samt om erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Bryssel den 28 mars 1925.

— Konventionen mellan Frankrike och Italien om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 3 juni 1930.

— Konventionen mellan Tyskland och Italien om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 9 mars 1936.

— Konventionen mellan Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar angående underhållsskyldighet, undertecknad i Wien den 25 oktober 1957.

— Konventionen mellan Tyskland och Belgien om ömsesidigt erkännande och verkställighet på privaträttens område av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknad i Bonn den 30 juni 1958.

— Konventionen mellan Nederländerna och Italien om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 17 april 1959.

— Konventionen mellan Tyskland och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 6 juni 1959.

— Konventionen mellan Belgien och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 16 juni 1959.

— Konventionen mellan Grekland och Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Aten den 4 november 1961.

— Konventionen mellan Belgien och Italien om erkännande och verkställighet av domar och andra exekutionstitlar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 6 april 1962.

— Konventionen mellan Nederländerna och Tyskland om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och andra exekutionstitlar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 30 augusti 1962.

— Konventionen mellan Nederländerna och Österrike om ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Haag den 6 februari 1963.

— Konventionen mellan Frankrike och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 15 juli 1966.

— Konventionen mellan Spanien och Frankrike om erkännande och verkställighet av domar och skiljedomar på privaträttens område, undertecknad i Paris den 28 maj 1969.

— Konventionen mellan Luxemburg och Österrike om erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Luxemburg den 29 juli 1971.

— Konventionen mellan Italien och Österrike om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Rom den 16 november 1971.

— Konventionen mellan Spanien och Italien om rättshjälp och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Madrid den 22 maj 1973.

— Konventionen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Köpenhamn den 11 oktober 1977.

— Konventionen mellan Österrike och Sverige om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Stockholm den 16 september 1982.

— Konventionen mellan Spanien och Tyskland om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och verkställbara officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Bonn den 14 november 1983.

— Konventionen mellan Österrike och Spanien om erkännande och verkställighet av domar, förlikningar och verkställbara officiella handlingar på privaträttens område, undertecknad i Wien den 17 februari 1984.

— Konventionen mellan Finland och Österrike om erkännande och verkställighet av civildomar, undertecknad i Wien den 17 november 1986.

— Fördraget mellan Belgien, Nederländerna och Luxemburg om domstols behörighet, om konkurs, om giltighet och verkställighet av domar, skiljedomar och officiella handlingar, undertecknat i Bryssel den 24 november 1961, i den utsträckning det är i kraft.

Artikel 70

1. Det fördrag och de konventioner som anges i artikel 69 skall fortsätta att gälla på områden där denna förordning inte är tillämplig.

2. De skall fortsätta att gälla beträffande domar som har meddelats och handlingar som upprättats eller registrerats som officiella handlingar före denna förordnings ikraftträdande.

Artikel 71

1. Denna förordning skall inte inverka på konventioner som medlemsstaterna har tillträtt och som på särskilda områden reglerar domstolars behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar.

2. För en enhetlig tolkning skall punkt 1 tillämpas enligt följande:

a) Denna förordning skall inte utgöra hinder för en domstol i en medlemsstat som har tillträtt en konvention som reglerar ett särskilt område att förklara sig behörig i enlighet med den konventionen, även om svaranden har hemvist i en medlemsstat som inte har tillträtt konventionen i fråga. Den domstol som handlägger målet skall dock alltid tillämpa artikel 26 i denna förordning.

b) Domar som har meddelats av en domstol i en medlemsstat med tillämpning av behörighetsregler i en konvention som reglerar ett särskilt område skall erkännas och verkställas i de andra medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Om det i en konvention, som reglerar ett särskilt område och som har tillträtts såväl av ursprungsmedlemsstaten som av den medlemsstat som ansökan riktas till, anges förutsättningar för erkännande eller verkställighet av domar, skall dessa förutsättningar gälla. Bestämmelserna i denna förordning om förfarandet vid erkännande och verkställighet kan dock alltid tillämpas.

Artikel 72

Denna förordning skall inte påverka avtal varigenom en medlemsstat, före denna förordnings ikraftträdande, i enlighet med artikel 59 i Brysselkonventionen förpliktat sig att inte erkänna domar som har meddelats i en annan stat som är part i den konventionen mot svarande som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i en tredje stat när domen, i fall som avses i artikel 4 i den konventionen, kunnat meddelas endast med stöd av en behörighetsregel som anges i artikel 3.2 i konventionen.

KAPITEL VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 73

Senast fem år efter denna förordnings ikraftträdande skall kommissionen lägga fram en rapport om dess tillämpning för Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén. Rapporten skall, vid behov, åtföljas av förslag till ändring av förordningen.

Artikel 74

1. Medlemsstaterna skall till kommissionen meddela ändringar i förteckningarna i bilagorna I–IV. Kommissionen skall ändra de berörda bilagorna i enlighet med detta.

2. Uppdateringen eller den tekniska anpassningen av standardformulären i bilagorna V och VI skall antas enligt det rådgivande förfarande som avses i artikel 75.2.

Artikel 75

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

3. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 76

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2002.

KONVENTION

om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

INGRESS

DE HÖGA AVTALSSLUTANDE PARTERNA I DENNA KONVENTION,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att stärka det rättsliga skyddet för personer som är etablerade inom deras territorier,

SOM BEAKTAR att det för detta ändamål är nödvändigt att fastställa domstolars behörighet, underlätta erkännandet av domstolsavgöranden och införa ett effektivt förfarande för att säkerställa verkställighet av sådana domstolsavgöranden samt av officiella handlingar och inför domstol ingångna förlikningar,

SOM ÄR MEDVETNA OM förbindelserna dem emellan, som på det ekonomiska området har bekräftats genom de frihandelsavtal som ingåtts mellan Europeiska gemenskapen och vissa av Europeiska frihandelssammanslutningens medlemsstater,

SOM TAR HÄNSYN TILL:

— Brysselkonventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt anslutningskonventionerna i samband med senare utvidgningar av Europeiska unionen,

— Luganokonventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, varigenom tillämpningen av bestämmelserna i 1968 års Brysselkonvention utvidgas till att även omfatta vissa av Europeiska frihandelssammanslutningens medlemsstater,

— rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, som har ersatt den ovannämnda Brysselkonventionen,

— avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknat i Bryssel den 19 oktober 2005,

SOM ÄR ÖVERTYGADE OM att en utvidgning av principerna i förordning (EG) nr 44/2001 till att även omfatta de avtalsslutande parterna i det här instrumentet kommer att stärka det rättsliga och ekonomiska samarbetet,

SOM ÖNSKAR säkerställa en så enhetlig tillämpning som möjligt av detta instrument, och

SOM i denna anda har BESLUTAT att ingå denna konvention,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

AVDELNING I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

1. Denna konvention är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor och förvaltningsrättsliga frågor.

2. Konventionen är inte tillämplig på

a) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden, arv och testamente,

b) konkurs, ackord och liknande förfaranden,

c) social trygghet,

d) skiljeförfarande.

3. I denna konvention avses med termen konventionsstat varje stat som är avtalsslutande part i denna konvention eller medlem i Europeiska gemenskapen. Termen kan också beteckna Europeiska gemenskapen.

AVDELNING II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 2

1. Om inte annat föreskrivs i denna konvention, skall talan mot den som har hemvist i en konventionsstat väckas vid domstol i den staten, oberoende av i vilken stat han eller hon är medborgare.

2. För den som inte är medborgare i den konventionsstat där han eller hon har hemvist gäller samma bestämmelser om domstols behörighet som för statens egna medborgare.

Artikel 3

1. Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat får väckas vid domstol i en annan konventionsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i denna avdelning.

2. Särskilt de nationella bestämmelser om domstols behörighet som återfinns i bilaga I får inte tillämpas mot en sådan person.

Artikel 4

1. Om svaranden inte har hemvist i en konventionsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje konventionsstat i enlighet med den statens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 22 och 23.

2. Mot en sådan svarande kan den som har hemvist i en konventionsstat, oberoende av medborgarskap, på samma sätt som statens egna medborgare, åberopa de bestämmelser om domstols behörighet som gäller där och särskilt de bestämmelser som anges i bilaga I.

AVSNITT 2

Särskilda behörighetsregler

Artikel 5

Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan väckas i en annan konventionsstat i följande fall:

1. a) Om talan avser avtal, vid domstolen i uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser.

b) I denna bestämmelse, och såvida inte annat avtalats, avses med uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser

— vid försäljning av varor, den ort i en konventionsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats,

— vid utförande av tjänster, den ort i en konventionsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts.

c) Om punkt b inte gäller, skall punkt a gälla.

2. Om talan avser underhållsskyldighet,

a) vid domstolen i den ort där den underhållsberättigade har sin hemvist eller vanliga vistelseort, eller

b) om talan har samband med frågan om någons rättsliga status, vid den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller

c) om talan har samband med frågan om någons föräldraansvar, vid den domstol som enligt sin egen lag är behörig att pröva denna fråga, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

3. Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen i den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

4. Om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk.

5. I fråga om tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen i den ort där denna är belägen.

6. I fråga om instiftare av en trust, "trustee", eller insatt förmånstagare till en trust, som är upprättad antingen genom lag eller genom en skriftlig handling eller muntligen och skriftligen bekräftad, vid domstolarna i den konventionsstat där trusten har sitt säte.

7. I fråga om tvist om betalning av bärgarlön för bärgning av skeppslast eller för frakt, vid den domstol där lasten eller frakten

a) har blivit föremål för kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd för att säkerställa sådan betalning, eller

b) kunde ha blivit föremål för sådan säkerhetsåtgärd, om inte borgen eller annan säkerhet hade ställts,

förutsatt att det görs gällande att svaranden har någon rätt till lasten eller frakten eller hade sådan rätt vid tiden för bärgningen.

Artikel 6

Talan mot den som har hemvist i en konventionsstat kan även väckas i följande fall:

1. Om det rör sig om en av flera svarande, vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräckligt nära samband mellan käromålen för att en gemensam handläggning och dom skall vara påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

2. Om talan avser återgångskrav eller annat liknande, vid den domstol där det ursprungliga käromålet är anhängigt, såvida inte detta har väckts endast för att få talan mot tredje man prövad vid annan domstol än den som annars skulle ha varit behörig att pröva talan.

3. Vid genkäromål som grundar sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkäromålet, vid den domstol där huvudkäromålet är anhängigt.

4. Om talan avser avtal och denna talan får förenas med ett annat mål mot samma svarande om sakrätt till fast egendom, vid domstolen i den konventionsstat på vars territorium fastigheten är belägen.

Artikel 7

En domstol i en konventionsstat som med stöd av denna konvention är behörig att pröva mål om ansvar till följd av ett fartygs användning eller drift är, liksom annan domstol som enligt lagen i den staten är behörig i stället för denna, också behörig att pröva mål om begränsning av sådant ansvar.

AVSNITT 3

Behörighet vid försäkringstvister

Artikel 8

För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet utöver föreskrifterna i artikel 4 och artikel 5.5 bestämmelserna i detta avsnitt.

Artikel 9

1. Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en konventionsstat kan väckas

a) vid domstolarna i den stat där försäkringsgivaren har hemvist, eller

b) i en annan konventionsstat, vid domstolen i den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

c) om det rör sig om en samförsäkrare, vid den domstol i en konventionsstat där talan har väckts mot huvudförsäkringsgivaren.

2. En försäkringsgivare som inte har hemvist i någon konventionsstat men som har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat skall i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid denna anses ha hemvist i den konventionsstaten.

Artikel 10

Beträffande ansvarsförsäkring eller försäkring av fast egendom kan talan mot försäkringsgivaren också väckas vid domstolen i den ort där skadan inträffade. Detsamma gäller om både lös och fast egendom omfattas av samma försäkringsavtal och har skadats genom samma händelse.

Artikel 11

1. I fråga om ansvarsförsäkring kan, om lagen i domstolsstaten tillåter det, talan mot försäkringsgivaren vidare väckas vid den domstol där den skadelidande har väckt talan mot den försäkrade.

2. Bestämmelserna i artiklarna 8–10 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.

3. Om den lag som är tillämplig på sådan direkt talan tillåter att talan mot försäkringstagaren eller den försäkrade får prövas i samma rättegång, är samma domstol behörig i förhållande till dessa personer.

Artikel 12

1. Om inte annat föreskrivs i artikel 11.3, får en försäkringsgivare väcka talan endast vid domstolarna i den konventionsstat där svaranden har hemvist, vare sig denne är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 13

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3. har ingåtts mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare, vilka vid försäkringsavtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma konventionsstat, och avtalet innebär att domstolarna i den staten skall vara behöriga även om skadan skulle inträffa utomlands, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten, eller

4. har ingåtts med en försäkringstagare som inte har hemvist i någon konventionsstat, förutsatt att försäkringen inte är obligatorisk och inte heller avser fast egendom i en konventionsstat, eller

5. hänför sig till ett försäkringsavtal som omfattar en eller flera av de risker som anges i artikel 14.

Artikel 14

De risker som avses i artikel 13.5 är följande:

1. Förlust av eller skada på

   a) havsgående fartyg, anläggningar offshore eller på fria havet eller luftfartyg, där förlusten eller skadan har samband med deras användning för kommersiellt ändamål,

   b) gods under transport, med undantag för passagerares resgods, när transporten helt eller delvis sker med sådant fartyg eller luftfartyg.

2. Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods,

   a) som är en följd av användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg som anges i punkt 1 a, såvida inte lagen i den konventionsstat där sådant luftfartyg är registrerat förbjuder avtal om domstols behörighet i fråga om försäkring av sådana risker,

   b) för förlust eller skada orsakad av gods under transport enligt punkt 1 b.

3. Ekonomisk förlust som har samband med användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg enligt punkt 1 a, särskilt förlust av frakt eller befraktningsintäkter.

4. Varje risk som har samband med någon av de risker som avses i punkterna 1–3.

5. Trots vad som sägs i punkterna 1–4 ovan, alla stora risker.

AVSNITT 4

Behörighet vid konsumenttvister

Artikel 15

1. Om talan avser avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför dennes affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, gäller i fråga om behörigheten, om inte annat följer av föreskrifterna i artikel 4 och artikel 5.5, bestämmelserna i detta avsnitt

a) om avtalet gäller köp av varor där betalningen skall erläggas i särskilda poster, eller

b) om avtalet gäller lån som skall återbetalas i särskilda poster eller någon annan form av kredit om lånet eller krediten var avsedd att finansiera köp av varor, eller

c) i övriga fall, om avtalet har ingåtts med en person som bedriver kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i den konventionsstat där konsumenten har hemvist eller, på något sätt, riktar sådan verksamhet till den staten eller flera stater, däribland den staten, och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

2. Om konsumentens avtalspart inte har hemvist i en konventionsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en konventionsstat, skall parten anses ha hemvist i den staten såvitt avser tvister som hänför sig till denna verksamhet.

3. Bestämmelserna i detta avsnitt skall inte tillämpas på transportavtal utom när det gäller avtal om en kombination av resa och inkvartering för ett pris där allt är inkluderat.

Artikel 16

1. Konsumenten får väcka talan mot den andra avtalsparten antingen vid domstolarna i den konventionsstat där denne har hemvist eller vid domstolen i den ort där konsumenten har hemvist.

2. Talan mot en konsument får av den andra avtalsparten väckas endast vid domstolarna i den konventionsstat där konsumenten har hemvist.

3. Dessa bestämmelser inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 17

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger konsumenten rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3. har ingåtts av en konsument och dennes avtalspart, vilka vid avtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma konventionsstat, och avtalet ger domstolarna i den staten behörighet, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den staten.

AVSNITT 5

Behörighet vid tvister om anställningsavtal

Artikel 18

1. Om talan avser anställningsavtal gäller i fråga om behörigheten, om inte annat följer av artikel 4 och artikel 5.5, bestämmelserna i detta avsnitt.

2. Om en arbetstagare ingår ett anställningsavtal med en arbetsgivare som inte har hemvist i en konventionsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en konventionsstat, skall arbetsgivaren i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen anses ha hemvist i den staten.

Artikel 19

Talan mot en arbetsgivare som har hemvist i en konventionsstat kan väckas

1. vid domstolarna i den stat där arbetsgivaren har hemvist, eller

2. i en annan konventionsstat

   a) vid domstolarna i den ort där arbetstagaren vanligtvis utför eller senast utförde sitt arbete, eller

   b) om arbetstagaren inte vanligtvis utför eller utförde sitt arbete i ett och samma land, vid domstolen i den ort där det affärsställe vid vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget.

Artikel 20

1. En arbetsgivare får väcka talan endast vid domstolarna i den konventionsstat där arbetstagaren har hemvist.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet enligt bestämmelserna i detta avsnitt är anhängigt.

Artikel 21

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt i ett avtal om domstols behörighet gäller endast om avtalet

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger arbetstagaren rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt.

AVSNITT 6

Exklusiv behörighet

Artikel 22

Följande domstolar skall, oberoende av parternas hemvist, ha exklusiv behörighet:

1. Om talan avser sakrätt i fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom, domstolarna i den konventionsstat där egendomen är belägen.

   Dock skall, om talan avser avtal om nyttjanderätt till fast egendom för tillfälligt privat bruk under en tid av högst sex på varandra följande månader, också domstolarna i den konventionsstat där svaranden har hemvist vara behöriga under förutsättning att nyttjanderättshavaren är en fysisk person och att ägaren och nyttjanderättshavaren har hemvist i samma konventionsstat.

2. Om talan avser giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller giltighet av beslut av deras organ, domstolarna i den konventionsstat där den juridiska personen har sitt säte. För att bestämma var detta säte är beläget skall domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

3. Om talan avser giltigheten av inskrivningar i offentliga register, domstolarna i den konventionsstat där registret förs.

4. Om talan, oavsett om det är fråga om ett käromål eller ett svaromål, avser registrering eller giltighet av patent, varumärken, mönster och liknande rättigheter för vilka krävs deposition eller registrering, domstolarna i den konventionsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller på grund av bestämmelserna i en gemenskapsrättsakt eller en internationell konvention anses ha ägt rum.

   Med förbehåll för den behörighet som Europeiska patentverket har enligt den europeiska patentkonventionen undertecknad i München den 5 oktober 1973, skall domstolarna i varje konventionsstat, oberoende av hemvist, ha exklusiv behörighet vid talan som angår registreringen eller giltigheten av ett europeiskt patent som har meddelats för den staten.

5. Om talan avser verkställighet av domar, domstolarna i den konventionsstat där domen har verkställts eller skall verkställas.

AVSNITT 7

Avtal om domstols behörighet

Artikel 23

1. Om parterna har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en konventionsstat skall vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande, och minst en av parterna har hemvist i en konventionsstat, skall endast den domstolen eller domstolarna i den medlemsstaten ha behörighet. En sådan behörighet skall vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat. Ett sådant avtal om behörighet skall vara antingen

a) skriftligt eller muntligt och skriftligen bekräftat, eller

b) i en form som överensstämmer med praxis som parterna har utbildat mellan sig, eller

c) i internationell handel, i en form som överensstämmer med handelsbruk eller annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som är allmänt känd och regelmässigt iakttas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

2. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet skall jämställas med skriftlig form.

3. Om ett sådant avtal har ingåtts mellan parter av vilka ingen har hemvist i en konventionsstat, är domstolarna i andra konventionsstater inte behöriga att pröva tvisten så länge den eller de utvalda domstolarna inte har förklarat sig obehöriga.

4. Den domstol eller de domstolar i en konventionsstat som ges behörighet genom den handling varigenom en trust har bildats har exklusiv behörighet att pröva en talan mot en instiftare, "trustee" eller insatt förmånstagare till en trust, om saken angår förhållandet mellan dessa personer eller deras rättigheter eller skyldigheter inom trusten.

5. Avtal om domstols behörighet eller motsvarande bestämmelser i en handling varigenom en trust har bildats har ingen verkan om de strider mot bestämmelserna i artiklarna 13, 17 och 21 eller om de domstolar vilkas behörighet de utesluter har exklusiv behörighet enligt artikel 22.

Artikel 24

Utöver den behörighet som en domstol i en konventionsstat har enligt andra bestämmelser i denna konvention, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 22.

AVSNITT 8

Prövning av behörighetsfrågan och av om målet kan tas upp

Artikel 25

Om talan som väcks vid en domstol i en konventionsstat gäller en tvist som huvudsakligen rör en fråga som en domstol i en annan konventionsstat är exklusivt behörig att pröva enligt artikel 22, skall domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 26

1. Om talan väcks vid en domstol i en konventionsstat mot en svarande som har hemvist i en annan konventionsstat, och svaranden inte går i svaromål, skall domstolen självmant förklara sig obehörig, såvida den inte är behörig enligt bestämmelserna i denna konvention.

2. Domstolen skall låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att få del av stämningsansökan eller motsvarande handling i så god tid att han eller hon kunnat förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder för detta syfte har vidtagits.

3. Artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur skall ersätta bestämmelserna i punkt 2, om stämningsansökan eller motsvarande handling måste översändas i enlighet med den konventionen.

4. Medlemsstater i Europeiska gemenskapen som är bundna av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 av den 29 maj 2000 eller av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om delgivning av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, undertecknat i Bryssel den 19 oktober 2005, skall i sina ömsesidiga förbindelser tillämpa bestämmelsen i artikel 19 i den förordningen, om stämningsansökan eller motsvarande handling måste översändas i enlighet med den förordningen eller det avtalet.

AVSNITT 9

Litispendens och mål som har samband med varandra

Artikel 27

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 28

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika konventionsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel skall käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 29

Om flera domstolar är exklusivt behöriga, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts förklara sig obehörig till förmån för den domstolen.

Artikel 30

I detta avsnitt skall talan anses ha väckts vid en domstol

1. när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd, eller

2. om delgivning av handlingen skall ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen.

AVSNITT 10

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Artikel 31

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en konventionsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om domstol i en annan konventionsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna konvention.

AVDELNING III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 32

I denna konvention förstås med dom varje avgörande som har meddelats av domstol i en konventionsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut eller förordnande om verkställighet, liksom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.

AVSNITT 1

Erkännande

Artikel 33

1. En dom som har meddelats i en konventionsstat skall erkännas i de andra konventionsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. Om frågan huruvida en dom skall erkännas eller inte är föremål för tvist, kan en part, som gör gällande att domen skall erkännas, i enlighet med det förfarande som föreskrivs i avsnitten 2 och 3 i denna avdelning, få fastställt att domen skall erkännas.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en konventionsstat är beroende av om en dom skall erkännas, är den domstolen behörig att pröva frågan om erkännande.

Artikel 34

En dom skall inte erkännas om

1. ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den konventionsstat där domen görs gällande,

2. det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräcklig tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

3. den är oförenlig med en dom som har meddelats i en tvist mellan samma parter i den konventionsstat där domen görs gällande,

4. den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan konventionsstat eller i en tredje stat mellan samma parter och rörande samma sak, såvida den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den stat där domen görs gällande.

Artikel 35

1. En dom skall vidare inte erkännas om den strider mot bestämmelserna i avsnitten 3, 4 och 6 i avdelning II, och inte heller i de fall som avses i artikel 68. Det är dessutom möjligt att vägra erkänna en dom i de fall som anges i artikel 64.3 och artikel 67.4.

2. Vid den behörighetsprövning som åsyftas i föregående punkt är den domstol eller myndighet som prövar frågan om erkännande bunden av de faktiska omständigheter som domstolen i ursprungsstaten har grundat sin behörighet på.

3. Domstolens behörighet i ursprungsstaten får inte omprövas på andra grunder än de som avses i punkt 1. Behörighetsreglerna omfattas inte av de i artikel 34.1 åsyftade grunderna för rättsordningen (ordre public).

Artikel 36

En utländsk dom får aldrig omprövas i sak.

Artikel 37

1. Om det vid domstol i en konventionsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan konventionsstat skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom anlitande av ordinära rättsmedel.

2. Om det vid domstol i en konventionsstat görs gällande att en dom som har meddelats i Irland eller Förenade kungariket skall erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om verkställighet av domen har uppskjutits i ursprungsmedlemsstaten på grund av att ändring i domen har sökts.

AVSNITT 2

Verkställighet

Artikel 38

1. En dom som har meddelats i en konventionsstat och som är verkställbar i den staten skall verkställas i en annan konventionsstat sedan domen, på ansökan av part, har förklarats vara verkställbar där.

2. I Förenade kungariket skall sådana domar dock verkställas i England och Wales, i Skottland eller i Nordirland sedan domen, på ansökan av part, har registrerats för verkställighet i den delen av Förenade kungariket.

Artikel 39

1. Ansökan skall göras till den domstol eller den behöriga myndighet som anges i förteckningen i bilaga II.

2. Den lokala behörigheten skall bestämmas efter motpartens hemvist eller efter den plats där verkställighet skall ske.

Artikel 40

1. Förfarandet vid ansökan om verkställighet regleras av lagen i den konventionsstat där verkställighet begärs.

2. Sökanden skall uppge en delgivningsadress inom den domstols domkrets där ansökan görs. Om lagen i den konventionsstaten inte föreskriver att en sådan adress skall anges, skall sökanden i stället utse ett ombud i saken.

3. De handlingar som anges i artikel 53 skall bifogas ansökan.

Artikel 41

Domen skall förklaras vara verkställbar omedelbart efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 53 utan någon omprövning enligt artiklarna 34 och 35. I detta skede av förfarandet skall motparten inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Artikel 42

1. Sökanden skall omedelbart underrättas om beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring på det sätt som föreskrivs i den konventionsstat där verkställighet begärs.

2. Motparten skall delges verkställighetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

Artikel 43

1. Båda parter får söka ändring av beslutet i anledning av ansökan om verkställighetsförklaring.

2. Ansökan om ändring skall göras till den domstol som anges i förteckningen i bilaga III.

3. Ansökan om ändring skall handläggas enligt bestämmelserna för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om motparten underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökan om ändring, skall bestämmelserna i artikel 26.2–26.4 tillämpas även om motparten inte har hemvist i en konventionsstat.

5. Ansökan om ändring av verkställighetsförklaringen skall ges in inom en månad efter delgivningen av denna. Om motparten har hemvist i en annan konventionsstat än den där verkställighetsförklaringen meddelades, skall fristen för att söka ändring vara två månader och löpa från den dag då beslutet delgavs denne, antingen personligen eller i bostaden. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 44

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts får talan föras endast på det sätt som anges i bilaga IV.

Artikel 45

1. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 43 eller 44 får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva verkställighetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artiklarna 34 och 35. Den skall meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

2. Den utländska domen får aldrig omprövas i sak.

Artikel 46

1. Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artikel 43 eller 44 får på begäran av motparten låta handläggningen av målet vila, om talan mot domen har förts genom anlitande av ordinära rättsmedel i ursprungsstaten eller om fristen för sådan talan ännu inte har löpt ut; i sistnämnda fall får domstolen bestämma en tid inom vilken en sådan talan skall föras.

2. Om domen meddelades i Irland eller Förenade kungariket skall varje form av överklagande som står till buds i ursprungsstaten anses som en sådan talan mot domen genom anlitande av ordinära rättsmedel som avses i punkt 1.

3. Domstolen kan också göra verkställigheten beroende av att det ställs sådan säkerhet som domstolen bestämmer.

Artikel 47

1. Om en dom skall erkännas i enlighet med denna konvention, skall ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagstiftningen i den stat där domen görs gällande, utan att någon verkställighetsförklaring enligt artikel 41 skall krävas.

2. Verkställighetsförklaringen skall medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 43.5 angivna fristen för att söka ändring av verkställighetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av att ändring sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot gäldenärens egendom.

Artikel 48

1. Om en utländsk dom omfattar flera yrkanden och verkställighetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, skall domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställighetsförklaring som är begränsad till delar av domen.

Artikel 49

En utländsk dom varigenom någon förpliktas att betala vite är verkställbar i den konventionsstat där verkställighet begärs endast om vitets belopp slutligt har fastställts av domstol i ursprungsstaten.

Artikel 50

1. Om sökanden i ursprungsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, skall denne vid de förfaranden som avses i detta avsnitt vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i verkställighetsstaten.

2. En person som ansöker om verkställighet av ett avgörande som meddelats av en administrativ myndighet i Danmark, Island, eller Norge angående underhållsskyldighet kan, i den stat där verkställighet begärs, göra anspråk på de förmåner som avses i punkt 1 om vederbörande kan förete ett intyg från det danska, isländska eller norska justitiedepartementet om att han eller hon uppfyller de ekonomiska villkoren för att vara berättigad till full eller viss rättshjälp eller befrielse från kostnader och avgifter.

Artikel 51

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den som i en konventionsstat begär verkställighet av en dom som har meddelats i en annan konventionsstat, på den grunden att han eller hon är utländsk medborgare eller inte har sin hemvist eller vistelseort i verkställighetsstaten.

Artikel 52

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den konventionsstat där verkställighet begärs vid ett förfarande som avser en verkställighetsförklaring.

AVSNITT 3

Gemensamma bestämmelser

Artikel 53

1. Den part som gör gällande att en dom skall erkännas eller ansöker om en verkställighetsförklaring skall ge in en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet skall kunna fastställas.

2. Den part som ansöker om en verkställighetsförklaring skall också ge in ett intyg enligt artikel 54, om inte annat följer av artikel 55.

Artikel 54

Domstolen eller den behöriga myndigheten i en konventionsstat där en dom har meddelats skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga V till denna konvention.

Artikel 55

1. Om intyget enligt artikel 54 inte har ingivits, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det skall inges, eller godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det, skall en översättning av handlingarna ges in. Översättningen skall vara bestyrkt av en person som är behörig därtill i någon av konventionsstaterna.

Artikel 56

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om de handlingar som anges i artikel 53 eller i artikel 55.2 eller i fråga om fullmakt för ombud i saken.

AVDELNING IV

OFFICIELLA HANDLINGAR (ACTES AUTHENTIQUES) OCH INFÖR DOMSTOL INGÅNGNA FÖRLIKNINGAR

Artikel 57

1. En handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling (acte authentique) och som är verkställbar i en medlemsstat skall på ansökan förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det i artikel 38 och följande artiklar föreskrivna förfarandet. Den domstol till vilken ansökan om ändring ges in enligt artikel 43 eller 44 får avslå en ansökan om verkställighetsförklaring eller upphäva en verkställighetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den stat där verkställighet begärs.

2. Ett avtal om underhållsskyldighet som har ingåtts inför en administrativ myndighet eller bestyrkts av en sådan myndighet skall också anses som en officiell handling enligt punkt 1.

3. Den ingivna handlingen måste uppfylla de villkor som är nödvändiga för att den skall kunna godtas som en officiell handling i ursprungsstaten.

4. Bestämmelserna i avdelning III avsnitt 3 gäller i tillämpliga delar. Den behöriga myndigheten i en konventionsstat där en officiell handling har upprättats eller registrerats skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga VI till denna konvention.

Artikel 58

En förlikning som har ingåtts inför domstol i ett pågående mål och som är verkställbar i den konventionsstat där förlikningen ingicks är verkställbar i den stat där verkställighet begärs under samma förutsättningar som officiella handlingar. Domstolen eller den behöriga myndigheten i en konventionsstat där en förlikning inför domstol godkänts skall på begäran av någon berörd part utfärda ett intyg på standardformuläret i bilaga V till denna konvention.

AVDELNING V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 59

1. Vid avgörandet av om en part har hemvist i den konventionsstat där talan är väckt skall domstolen tillämpa sin egen lag.

2. Om en part inte har hemvist i den konventionsstat där talan är väckt skall domstolen, vid avgörandet av frågan huruvida parten har hemvist i en annan konventionsstat, tillämpa den statens lag.

Artikel 60

1. Vid tillämpningen av denna konvention skall ett bolag eller annan juridisk person anses ha hemvist i orten för dess

a) stadgeenliga säte,

b) huvudkontor eller

c) huvudsakliga verksamhet.

2. Med stadgeenligt säte avses i Förenade kungariket och i Irland "registered office", eller, om sådant saknas, orten för stiftandet (place of incorporation) eller, om sådan ort saknas, den ort enligt vars lagstiftning bildandet (formation) ägde rum.

3. För att avgöra om en "trust" har hemvist i den konventionsstat där talan är väckt skall domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

Artikel 61

Med förbehåll för mer fördelaktiga nationella bestämmelser, får den som har hemvist i en konventionsstat och är åtalad för ett icke uppsåtligt brott vid en brottmålsdomstol i en annan konventionsstat i vilken han eller hon inte är medborgare, försvaras av en därtill behörig person, även om han eller hon inte inställer sig personligen. Den domstol som handlägger målet får dock föreskriva personlig inställelse. Om en sådan föreskrift inte har efterkommits behöver en dom som har meddelats rörande ett civilrättsligt anspråk mot någon som inte har haft tillfälle att svara i målet varken erkännas eller verkställas i andra konventionsstater.

Artikel 62

I denna konvention avses med uttrycket "domstol" varje myndighet som av en konventionsstat utsetts som behörig i frågor som omfattas av konventionens tillämpningsområde.

AVDELNING VI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 63

1. Bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts och på officiella handlingar (actes authentiques) som har upprättats eller registrerats efter konventionens ikraftträdande och, när det gäller förfaranden för erkännande och verkställighet av en dom eller officiella handlingar, endast i den medlemsstat där erkännande eller verkställighet begärs.

2. Om förfarandena i ursprungsstaten inleddes innan konventionen trädde i kraft skall dock domar som meddelas efter denna tidpunkt erkännas och verkställas enligt avdelning III,

a) om förfarandena i ursprungsstaten inleddes efter ikraftträdandet av Luganokonventionen av den 16 september 1988 både i ursprungsstaten och i den stat där verkställighet begärs,

b) i alla andra fall om domstolens behörighet grundade sig på bestämmelser som överensstämde med bestämmelserna antingen i avdelning II eller i en konvention som ingåtts mellan ursprungsstaten och den stat där verkställighet begärs och som gällde när förfarandena inleddes.

AVDELNING VII

FÖRHÅLLANDET TILL RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 44/2001 OCH ANDRA RÄTTSAKTER

Artikel 64

1. Denna konvention skall inte påverka Europeiska gemenskapens medlemsstaters tillämpning av rådets förordning (EG) nr 44/2001 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område eller eventuella ändringar av denna, av konventionen om domstols behörighet och om

verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Bryssel den 27 september 1968, och av protokollet om EG-domstolens tolkning av den konventionen, undertecknat i Luxemburg den 3 juni 1971, i deras ändrade lydelse enligt konventionerna om anslutning till konventionen och protokollet för stater som anslutit sig till Europeiska gemenskaperna, samt av avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknat i Bryssel den 19 oktober 2005.

2. Denna konvention skall dock under alla förhållanden tillämpas

a) i frågor om domstols behörighet, om svaranden har hemvist i en stat där denna konvention, men ingen av de rättsakter som avses i punkt 1 i denna artikel är tillämplig, eller om det av artiklarna 22 eller 23 i denna konvention följer att domstolarna i en sådan stat skall vara behöriga,

b) i frågor om litispendens och mål som har samband med varandra i enlighet med bestämmelserna i artikel 27 och 28, om talan väcks i en stat där denna konvention, men ingen av de rättsakter som avses i punkt 1 i denna artikel är tillämplig, eller i en stat där både denna konvention och en av de rättsakter som avses i punkt 1 i denna artikel är tillämpliga,

c) i frågor om erkännande och verkställighet, om varken ursprungsstaten eller verkställighetsstaten tillämpar någon av de rättsakter som avses i punkt 1 i denna artikel.

3. Utöver de skäl som anges i avdelning III, kan erkännande och verkställighet vägras om den behörighetsgrund som domen baserar sig på inte överensstämmer med vad som följer av denna konvention och erkännandet eller verkställigheten avser en part med hemvist i en stat där denna konvention, men ingen av de rättsakter som avses i punkt 1, är tillämplig, om inte domen kan erkännas eller verkställas på annat sätt enligt någon bestämmelse i den stat där erkännande eller verkställighet begärs.

Artikel 65

Med de begränsningar som följer av artikel 63.2 samt artiklarna 66 och 67 skall denna konvention, för de stater som har tillträtt den, ersätta de konventioner som ingåtts mellan två eller flera av dem och som omfattar samma frågor som den här konventionen. Denna konvention skall särskilt ersätta de konventioner som anges i bilaga VII.

Artikel 66

1. Det fördrag och de konventioner som avses i artikel 65 skall fortsätta att gälla på områden där denna konvention inte är tillämplig.

2. De skall fortsätta att gälla beträffande domar som har meddelats och handlingar som upprättats eller registrerats som officiella handlingar före denna konventions ikraftträdande.

Artikel 67

1. Denna konvention skall inte inverka på konventioner som de avtalsslutande staterna och/eller konventionsstaterna har tillträtt och som på särskilda områden reglerar domstolars behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar. Utan att det påverkar skyldigheter som följer av andra avtal mellan vissa avtalsslutande parter, skall den här konventionen inte hindra avtalsslutande parter från att tillträda sådana konventioner.

2. Denna konvention skall inte utgöra hinder för en domstol i en stat som har tillträtt både den här konventionen och en konvention som reglerar ett särskilt område att förklara sig behörig i enlighet med den konventionen, även om svaranden har hemvist i en konventionsstat som inte har tillträtt konventionen i fråga. Den domstol som handlägger målet skall dock alltid tillämpa artikel 26 i denna konvention.

3. Domar som har meddelats av en domstol i en konventionsstat med tillämpning av behörighetsregler i en konvention som reglerar ett särskilt område skall erkännas och verkställas i de andra konventionsstaterna i enlighet med bestämmelserna i avdelning III i denna konvention.

4. Utöver de skäl som anges i avdelning III, kan erkännande och verkställighet vägras om den stat där erkännande eller verkställighet begärs inte är bunden av konventionen i en viss fråga och den person som ansökan om erkännande eller verkställighet gäller har hemvist i den staten eller, om den stat där erkännande eller verkställighet begärs är medlem i Europeiska gemenskapen och med avseende på konventioner som kräver ratificering av Europeiska gemenskapen, i någon av dess medlemsstater, om inte domen i fråga kan erkännas eller verkställas enligt någon annan bestämmelse i den stat där erkännande eller verkställighet begärs.

5. Om det i en konvention, som reglerar ett särskilt område och som har tillträtts såväl av ursprungsstaten som av den stat som ansökan riktas till, anges förutsättningar för erkännande eller verkställighet av domar, skall dessa förutsättningar gälla. Bestämmelserna i denna konvention om förfarandena vid erkännande och verkställighet kan dock alltid tillämpas.

Artikel 68

1. Denna konvention skall inte påverka avtal varigenom konventionsstater, före ikraftträdandet av konventionen, har åtagit sig att inte erkänna domar som meddelats i andra konventionsstater mot svarande som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i en tredje stat när domen, i fall som avses i artikel 4, kunnat meddelas endast med stöd av en behörighetsregel som anges i artikel 3.2. Utan att det påverkar skyldigheter som följer av andra avtal mellan vissa avtalsslutande parter, skall den här konventionen inte hindra avtalsslutande parter från att tillträda sådana konventioner.

2. En avtalsslutande part kan dock inte göra ett åtagande gentemot en tredje stat om att inte erkänna en dom som meddelats en annan konventionsstat av en domstol som grundar sin behörighet på att egendom som tillhör svaranden finns i den staten eller att käranden erhållit kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd i egendom som finns där

a) om åtgärden vidtas för att göra gällande äganderätt eller besittningsrätt i den egendomen, syftar till att erhålla tillstånd att avyttra egendomen eller grundar sig på något annat förhållande som rör sådan egendom, eller

b) om egendomen utgör säkerhet för en fordran som är föremål för förfarandet.

AVDELNING VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 69

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av Europeiska gemenskapen, Danmark och stater som, vid den tidpunkt då konventionen öppnas för undertecknande, är medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen.

2. Denna konvention skall ratificeras av signatärerna. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos den schweiziska regeringen, som är depositarie för denna konvention.

3. I samband med ratifikationen kan de avtalsslutande parterna ge in förklaringar i enlighet med artiklarna I, II och III i Protokoll 1.

4. Denna konvention träder i kraft den första dagen i den sjätte månaden efter den dag då Europeiska gemenskapen och en medlem av Europeiska frihandelssammanslutningen deponerar sina ratifikationsinstrument.

5. För alla andra avtalsparter träder konventionen i kraft den första dagen i den tredje månaden från det att de deponerat sina ratifikationsinstrument.

6. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 3.3 i protokoll 2, skall denna konvention ersätta Luganokonventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område från och med den dag den träder i kraft i enlighet med punkterna 4 och 5. Eventuella hänvisningar till 1988 års Luganokonvention i andra rättsakter skall förstås som en hänvisning till denna konvention.

7. När det gäller förbindelserna mellan Europeiska gemenskapens medlemsstater och de icke-europeiska territorier som anges i artikel 70.1, skall den här konventionen ersätta konventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, undertecknad i Bryssel, den 27 september 1968, och protokollet om domstolens tolkning av den konventionen, undertecknat i Luxemburg den 3 juni 1971, i deras ändrade lydelse enligt konventionerna om anslutning till nämnda konvention och nämnda protokoll för stater som anslutit sig till Europeiska gemenskaperna, från dagen för ikraftträdandet av den här konventionen med avseende på dessa territorier i enlighet med artikel 73.2.

Artikel 70

1. Efter ikraftträdandet skall denna konvention vara öppen för anslutning av

a) de stater som, efter det att denna konvention har öppnats för undertecknande, blir medlemmar i Europeiska frihandelssammanslutningen, på de villkor som anges i artikel 71,

b) medlemsstater i Europeiska gemenskapen som företräder vissa icke-europeiska territorier som är en del av dessa medlemsstaters territorier eller för vars yttre förbindelser den medlemsstaten ansvarar, på de villkor som anges i artikel 71,

c) alla andra stater, på de villkor som anges i artikel 72.

2. Stater som avses i punkt 1 och som önskar bli avtalsslutande parter till denna konvention skall rikta sin ansökan till depositarien. Denna ansökan, inklusive de uppgifter som anges i artiklarna 71 och 72, skall åtföljas av en översättning till engelska och franska.

Artikel 71

1. Varje stat som avses i artikel 70.1 a och 70.1 b som önskar bli avtalsslutande part i denna konvention

a) skall meddela de uppgifter som krävs för tillämpningen av den, och

b) får ge in förklaringar i enlighet med artiklarna I och III i protokoll 1.

2. Depositarien skall vidarebefordra alla uppgifter som mottagits i enlighet med punkt 1 till övriga avtalsslutande parter innan den berörda statens anslutningsinstrument deponeras.

Artikel 72

1. Varje stat som avses i artikel 70.1 c som önskar bli avtalsslutande part i denna konvention

a) skall meddela de uppgifter som krävs för tillämpningen av den, och

b) får ge in förklaringar i enlighet med artiklarna I och III i protokoll 1, och

c) skall förse depositarien med uppgifter om i synnerhet

1. sitt domstolsväsende, bland annat upplysningar om hur domare utses och hur domarnas oberoende garanteras,

2. sin interna lagstiftning om förfarandet i tvistemål och om verkställighet av domstolsavgöranden, och

3. sina internationellt privaträttsliga bestämmelser om förfarandet i tvistemål.

2. Depositarien skall vidarebefordra alla uppgifter som mottagits i enlighet med punkt 1 till övriga avtalsslutande parter innan de inbjuds att tillträda konventionen i enlighet med punkt 3 i denna artikel.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 4 i denna artikel skall depositarien inbjuda den berörda staten att tillträda konventionen först när alla avtalsslutande parter har samtyckt till detta. De avtalsslutande parterna skall eftersträva att lämna sitt samtycke inom ett år från det att depositarien uppmanade dem till det.

4. Konventionen skall endast träda i kraft mellan den tillträdande staten och de avtalsslutande parter som inte har gjort några invändningar mot statens anslutning senast den första dagen i den tredje månaden som följer på deponeringen av den berörda partens anslutningsinstrument.

Artikel 73

1. Anslutningsinstrumenten skall deponeras hos depositarien.

2. För sådana anslutande stater som avses i artikel 70 skall konventionen träda i kraft den första dagen i den tredje månaden som följer på deponeringen av den berörda partens anslutningsinstrument. Från den tidpunkten skall den anslutande staten anses som avtalsslutande part i konventionen.

3. Varje avtalsslutande part får ge in konventionstexten på den berörda statens språk till depositarien. Texten skall vara giltig om de avtalsslutande parterna enas om det i enlighet med artikel 4 i protokoll 2.

Artikel 74

1. Denna konvention skall ingås på obegränsad tid.

2. Varje avtalsslutande part får när som helst säga upp konventionen genom skriftlig notifikation till depositarien.

3. Uppsägningen gäller från slutet av det kalenderår som följer på utgången av en period på sex månader från den dag då depositarien mottog den skriftliga notifikationen om uppsägning.

Artikel 75

Till denna konvention fogas

— ett protokoll 1 om vissa frågor rörande domstols behörighet, förfaranden och verkställighet,

— ett protokoll 2 om en enhetlig tillämpning av denna konvention och om den ständiga kommittén,

— ett protokoll 3 om tillämpningen av artikel 67 i denna konvention,

— bilagorna I–IV och bilaga VII, som innehåller uppgifter om tillämpningen av denna konvention,

— bilagorna V och VI, som innehåller formulär för de intyg som avses i artiklarna 54, 57 och 58,

— bilaga VIII med uppgifter om de giltiga språkversioner som avses i artikel 79, och

— bilaga IX, som rör tillämpningen av artikel II i protokoll 1.

Protokollen och bilagorna utgör en integrerad del av denna konvention.

Artikel 76

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 77 kan varje avtalsslutande part begära en revidering av denna konvention. För detta ändamål skall depositarien sammankalla den ständiga kommittén, i enlighet med artikel 4 i protokoll 2.

Artikel 77

1. De avtalsslutande parterna skall meddela depositarien eventuella bestämmelser om ändring av förteckningarna i bilaga I–IV samt eventuella strykningar i eller tillägg till förteckningen i bilaga VII och tidpunkten för när dessa träder i kraft. Dessa uppgifter skall meddelas i skälig tid före ikraftträdandet och åtföljas av en översättning till franska och engelska. Depositarien skall anpassa de berörda bilagorna i enlighet med detta, efter att ha samrått med den ständiga kommittén i enlighet med artikel 4 i protokoll 2. För detta ändamål skall de avtalsslutande parterna tillhandahålla en översättning av ändringarna på sina språk.

2. Alla eventuella ändringar av bilagorna V–VI och VIII–IX till denna konvention skall antas av den ständiga kommittén i enlighet med artikel 4 i protokoll 2.

Artikel 78

1. Depositarien skall underrätta de avtalsslutande parterna om

a) deponeringen av varje ratifikationsinstrument eller anslutningsinstrument,

b) dagen för denna konventions ikraftträdande med avseende på de avtalsslutande staterna,

c) eventuella förklaringar som mottagits i enlighet med artiklarna I–IV i protokoll 1,

d) eventuella meddelanden i enlighet med artikel 74.2, artikel 77.1 och punkt 4 i protokoll 3.

2. Meddelandena skall åtföljas av översättningar till engelska och franska.

Artikel 79

Denna konvention, som upprättats i ett enda exemplar på de språk som anges i bilaga VIII, vilka alla texter är lika giltiga, skall deponeras i det schweiziska förbundsarkivet. Den schweiziska regeringen skall översända en bestyrkt kopia till var och en av de avtalsslutande parterna.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat denna konvention.

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 1215/2012

av den 12 december 2012

om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område

(omarbetning)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 67.4 och 81.2 a, c och e,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Den 21 april 2009 antog kommissionen en rapport om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ([3]). I rapporten fastslogs att den förordningen generellt fungerar tillfredsställande, men att det vore önskvärt att förbättra tillämpningen av vissa av dess bestämmelser, att ytterligare underlätta den fria rörligheten för domar och att stärka möjligheterna till rättslig prövning. Eftersom ett antal ändringar kommer att göras av den förordningen, bör den av tydlighetsskäl omarbetas.

(2) Vid sitt möte i Bryssel den 10 och 11 december 2009 antog Europeiska rådet ett nytt flerårigt program med titeln Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd ([4]). I Stockholmsprogrammet ansåg Europeiska rådet att processen för att avskaffa alla mellanliggande förfaranden (exekvaturförfarandet) bör fortsätta under den period som det programmet avser. Samtidigt bör avskaffandet av exekvaturförfarandet även åtföljas av en rad garantier.

(3) Unionen har som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, bland annat genom att underlätta tillgången till rättslig prövning, särskilt genom principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter på det civilrättsliga området. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen besluta om åtgärder rörande samarbete i civilrättsliga ärenden som har gränsöverskridande verkningar, särskilt när det är nödvändigt för att den inre marknaden ska fungera väl.

(4) Vissa olikheter i medlemsstaternas bestämmelser om domstols behörighet och om erkännande av domar hindrar den inre marknaden från att fungera väl. Det är därför nödvändigt att införa bestämmelser som gör reglerna om behörighetskonflikter på privaträttens område mer enhetliga, så att domar som meddelats i en medlemsstat kan erkännas och verkställas enkelt och snabbt.

(5) Sådana bestämmelser ingår i det civilrättsliga samarbetet i den mening som avses i artikel 81 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

([1]) EUT C 218, 23.7.2011, s. 78.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 20 november 2012 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 6 december 2012.
([3]) EGT L 12, 16.1.2001, s. 1.
([4]) EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

(6) För att uppnå målet om fri rörlighet för privaträttsliga domar är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar fastställs i en unionsrättsakt som är bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna.

(7) Den 27 september 1968 ingick de dåvarande medlemsstaterna i de Europeiska gemenskaperna, inom ramen för artikel 220 fjärde strecksatsen i fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, Brysselkonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, senare ändrad genom konventioner om nya medlemsstaters anslutning till denna konvention ([1]) (*1968 års Brysselkonvention*). Den 16 september 1988 ingick de dåvarande medlemsstaterna i Europeiska gemenskaperna och vissa Eftastater Luganokonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område ([2]) (*1988 års Luganokonvention*), som är en parallellkonvention till 1968 års Brysselkonvention. Den 1 februari 2000 blev 1988 års Luganokonvention tillämplig i förhållande till Polen.

(8) Den 22 december 2000 antog rådet förordning (EG) nr 44/2001, som ersätter 1968 års Brysselkonvention med avseende på de territorier i medlemsstaterna som omfattas av EUF-fördraget, i förbindelserna mellan medlemsstaterna utom Danmark. Genom rådets beslut 2006/325/EG ([3]) ingick gemenskapen ett avtal med Danmark för att säkerställa tillämpningen av bestämmelserna i förordning (EG) nr 44/2001 i Danmark. 1988 års Luganokonvention reviderades genom konventionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område ([4]), som undertecknades i Lugano den 30 oktober 2007 mellan gemenskapen, Danmark, Island, Norge och Schweiz (*2007 års Luganokonvention*).

(9) 1968 års Brysselkonvention fortsätter att vara tillämplig på de territorier i medlemsstaterna som faller inom denna konventions territoriella tillämpningsområde och som inte omfattas av denna förordning i enlighet med artikel 355 i EUF-fördraget.

(10) Tillämpningsområdet för denna förordning bör täcka de väsentliga delarna av privaträtten utom vissa väl definierade delar, i synnerhet underhållsskyldighet, som bör undantas från den här förordningens tillämpningsområde till följd av antagandet av rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet ([5]).

(11) Med avseende på tillämpningen av denna förordning bör domstolar i medlemsstaterna inbegripa domstolar som är gemensamma för flera medlemsstater, till exempel Beneluxdomstolen, när den är behörig i frågor som omfattas av denna förordning. Därför bör domar som meddelas av sådana domstolar erkännas och verkställas i enlighet med denna förordning.

(12) Denna förordning bör inte tillämpas på skiljeförfaranden. Ingenting i denna förordning bör hindra en medlemsstats domstol, vid vilken talan väcks angående en fråga som omfattas av ett skiljeavtal mellan parterna, från att hänvisa parterna till skiljeförfarande eller att vilandeförklara eller avvisa talan eller undersöka om skiljeavtalet är ogiltigt, utan verkan eller ogenomförbart i enlighet med deras nationella lagstiftning.

En dom från en medlemsstats domstol om huruvida ett skiljeavtal är ogiltigt, utan verkan eller ogenomförbart bör inte omfattas av denna förordnings bestämmelser om erkännande och verkställighet, oberoende av om domstolen avgjorde frågan som en huvudfråga eller som en incidensfråga.

Om en medlemsstats domstol, som är behörig enligt denna förordning eller enligt nationell rätt, däremot har funnit att ett skiljeavtal är ogiltigt, utan verkan eller ogenomförbart, bör detta inte hindra domstolens dom rörande saken från att erkännas eller, i förekommande fall, verkställas i enlighet med denna förordning. Detta bör inte påverka behörigheten för medlemsstaternas domstolar att besluta om erkännande och verkställighet av skiljedomar i enlighet med konventionen om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar, antagen i New York den 10 juni 1958 (*1958 års New Yorkkonvention*), som har företräde framför denna förordning.

Denna förordning bör inte tillämpas på en talan eller ett förfarande som rör i synnerhet inrättandet av en skiljenämnd, skiljemäns behörighet, genomförandet av ett skiljeförfarande eller någon annan aspekt av ett sådant förfarande, och inte heller på någon talan eller någon dom som rör ogiltigförklaring, omprövning, överklagande, erkännande eller verkställighet av en skiljedom.

([1]) EGT L 299, 31.12.1972, s. 32; EGT L 304, 30.10.1978, s. 1; EGT L 388, 31.12.1982, s. 1; EGT L 285, 3.10.1989, s. 1; EGT C 15, 15.1.1997, s. 1. Se konsoliderad version i EGT C 27, 26.1.1998, s. 1.
([2]) EGT L 319, 25.11.1988, s. 9.
([3]) EUT L 120, 5.5.2006, s. 22.
([4]) EUT L 147, 10.6.2009, s. 5.
([5]) EUT L 7, 10.1.2009, s. 1.

(13) Det måste finnas en anknytning mellan de förfaranden på vilka denna förordning är tillämplig och medlemsstaternas territorium. Gemensamma behörighetsbestämmelser bör därför i princip tillämpas när svaranden har hemvist i en medlemsstat.

(14) En svarande som inte har hemvist i en medlemsstat bör i allmänhet omfattas av de nationella behörighetsbestämmelser som gäller i den medlemsstat där talan väcks.

För att skydda konsumenternas och arbetstagarnas intressen, garantera behörigheten för medlemsstaternas domstolar i de fall där de har exklusiv behörighet och respektera parternas rätt att själva avtala om behörig domstol, bör emellertid vissa av denna förordnings behörighetsbestämmelser tillämpas oavsett var svaranden har hemvist.

(15) Behörighetsbestämmelserna bör uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist. Det bör alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till parternas rätt att själva avtala om behörig domstol gör det berättigat att använda något annat kriterium om anknytning. I fråga om juridiska personer måste hemvisten kunna bestämmas på ett objektivt sätt så att de gemensamma reglerna blir överskådliga och behörighetskonflikter kan undvikas.

(16) Principen om att domstolen där svaranden har hemvist är behörig bör kompletteras med alternativa behörighetsgrunder i de fall där det finns en nära anknytning mellan domstolen och tvisteföremålet eller då detta krävs för att underlätta en korrekt rättskipning. Detta kriterium om nära anknytning bör säkerställa ökad rättssäkerhet och förhindra att svaranden kan stämmas i en domstol i en medlemsstat som han eller hon inte rimligen kunde förutse. Detta är viktigt, särskilt i tvister om utomobligatoriska förpliktelser som härrör från kränkningar av privatlivet eller personlighetsskyddet, inbegripet förtal.

(17) Den som äger ett kulturföremål enligt definitionen i artikel 1.1 i rådets direktiv 93/7/EEG av den 15 mars 1993 om återlämnande av kulturföremål som olagligen förts bort från en medlemsstats territorium ([1]), bör i enlighet med denna förordning kunna inleda en tvistemålstalan på äganderättslig grund om att återfå ett sådant kulturföremål i en domstol som är belägen där kulturföremålet finns när talan väcks. Dessa förfaranden bör inte påverka förfaranden som inleds i enlighet med direktiv 93/7/EEG.

([1]) EGT L 74, 27.3.1993, s. 74.

(18) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.

(19) Parternas rätt att själva avtala om behörig domstol bör respekteras med förbehåll för de exklusiva behörighetsgrunderna i denna förordning, utom när det gäller försäkrings-, konsument- och anställningsavtal, där endast begränsad autonomi medges.

(20) Vid fråga om ett avtal om behörig domstol till förmån för en domstol eller domstolarna i en medlemsstat är ogiltigt på materiell grund, bör frågan avgöras i enlighet med lagen i den medlemsstat där den domstol eller de domstolar som anges i avtalet finns, inbegripet den medlemsstatens lagvalsregel.

(21) För att rättskipningen ska fungera väl, är det nödvändigt att minimera möjligheten för samtidiga förfaranden och att se till att oförenliga domar inte meddelas i olika medlemsstater. Det bör finnas klara och effektiva regler för att avgöra frågor om litispendens och mål som har samband med varandra och för att undanröja problem som härrör från nationella skillnader när det gäller att fastställa vid vilken tidpunkt ett mål ska anses vara pågående. Den tidpunkten bör ges en autonom definition i denna förordning.

(22) För att göra exklusiva avtal om val av behörig domstol effektivare och förhindra rättegångsmissbruk måste det finnas möjlighet att göra undantag från den allmänna litispendensregeln för att på ett tillfredsställande sätt kunna hantera situationer med parallella förfaranden. En sådan situation uppstår när en talan väcks vid en domstol som inte anges i ett exklusivt avtal om domstols behörighet och en talan därefter väcks vid den domstol som anges i avtalet rörande samma sak och målen gäller samma parter. I det fallet bör den domstol där talan först väcktes vara skyldig att låta handläggningen av målet vila så snart talan väcks vid den domstol som anges i avtalet och fram till dess att den sistnämnda domstolen meddelar att den inte har behörighet enligt det exklusiva avtalet om val av domstols behörighet. Detta är nödvändigt för att säkerställa att den domstol som anges i avtalet i denna situation har företräde att ta ställning till om avtalet är giltigt och i vilken utsträckning avtalet ska tillämpas på tvisten. Den domstol som anges i avtalet bör kunna fortsätta handläggningen av målet oavsett om den andra domstolen redan har beslutat att låta handläggningen vila eller inte.

Detta undantag bör inte tillämpas när parterna har ingått motstridiga exklusiva avtal om domstols behörighet eller när talan först har väckts vid en domstol som anges i ett exklusivt avtal om domstols behörighet. I dessa fall bör denna förordnings allmänna litispendensregel gälla.

(23) Denna förordning bör ha flexibla regler som gör det möjligt för medlemsstaternas domstolar att ta hänsyn till pågående förfaranden vid domstolar i tredjeländer, varvid särskilt avseende bör fästas vid dels om en dom som meddelats i ett tredjeland kommer att kunna erkännas och verkställas i den berörda medlemsstaten enligt den medlemsstatens lagstiftning, dels behovet av en korrekt rättskipning.

(24) När domstolen i den berörda medlemsstaten beaktar behovet av en korrekt rättskipning bör den bedöma samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Sådana omständigheter kan inbegripa sambandet mellan omständigheterna i målet, berörda parter och det berörda tredjelandet, hur långt förfarandena i tredjelandet har kommit när förfaranden inleds vid domstolen i medlemsstaten och huruvida domstolen i tredjelandet kan förväntas meddela en dom inom en rimlig tid.

Den bedömningen kan också avse frågan huruvida domstolen i tredjelandet har exklusiv behörighet att ta upp talan till prövning i det enskilda fallet när en domstol i en medlemsstat skulle ha exklusiv behörighet.

(25) Begreppet interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, bör till exempel inbegripa beslut om åtgärder som syftar till att skaffa fram information eller säkra bevisning i den mening som avses i artiklarna 6 och 7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter ([1]). Det bör inte inbegripa åtgärder som inte har karaktär av säkerhetsåtgärder, till exempel beslut om hörande av vittne. Detta bör inte påverka tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ([2]).

(26) Det ömsesidiga förtroendet mellan de rättsvårdande myndigheterna i unionen berättigar principen om att domar som har meddelats i en medlemsstat bör erkännas i samtliga medlemsstater utan att det behövs något särskilt förfarande. Målet att minska tidsåtgången och kostnaderna i gränsöverskridande tvister gör det dessutom berättigat att avskaffa kravet på en verkställbarhetsförklaring innan verkställighet kan ske i den anmodade medlemsstaten. Följaktligen bör en dom som har meddelats av domstolarna i en medlemsstat behandlas som om den hade meddelats i den anmodade medlemsstaten.

(27) För att uppnå fri rörlighet för domar bör en dom som meddelats i en medlemsstat erkännas och verkställas i en annan medlemsstat även om domen har meddelats mot en person som inte har hemvist i en medlemsstat.

(28) Om en dom inbegriper en åtgärd eller ett beslut som inte förekommer i den anmodade medlemsstatens lagstiftning bör åtgärden eller beslutet, inklusive de rättigheter som fastställs där, i möjligaste mån anpassas till en åtgärd eller ett beslut som enligt den medlemsstatens lagstiftning har motsvarande verkan och eftersträvar liknande mål. Hur anpassningen ska ske, och av vem, bör bestämmas av varje enskild medlemsstat.

(29) Direkt verkställighet i den anmodade medlemsstaten av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat utan en verkställbarhetsförklaring bör inte äventyra respekten för rätten till försvar. Därför bör den person mot vilken verkställighet söks kunna ansöka om att erkännandet eller verkställigheten av domen vägras om vederbörande anser att någon av grunderna för att vägra erkännande föreligger. En sådan grund skulle kunna vara att vederbörande inte hade möjlighet att förbereda sitt svaromål då domen meddelades i dennes utevaro rörande ett civilrättsligt anspråk med koppling till ett brottmål. Det skulle också kunna vara en grund som åberopas på grundval av ett avtal som ingåtts mellan den anmodade medlemsstaten och ett tredjeland i enlighet med artikel 59i 1968 års Brysselkonvention.

(30) Den part som överklagar verkställigheten av en dom som meddelats i en annan medlemsstat bör i möjligaste mån, och i enlighet med den anmodade medlemsstatens rättssystem, utöver de grunder för vägran som anges i denna förordning, kunna åberopa de grunder för vägran som föreskrivs i nationell lagstiftning i samma förfarande och inom de tidsfrister som fastställs i den lagstiftningen.

Erkännande av en dom bör dock endast vägras om en eller flera av de grunder för vägran som fastställs i denna förordning föreligger.

([1]) EUT L 157, 30.4.2004, s. 45.
([2]) EGT L 174, 27.6.2001, s. 1.

(31) Vid ett överklagande av verkställighet av en dom bör domstolarna i den anmodade medlemsstaten, under den tid det tar att handlägga ett sådant överklagande, inklusive ett eventuellt ytterligare överklagande, kunna tillåta att verkställigheten fortsätter, under förutsättning att verkställigheten begränsas eller att det ställts en säkerhet.

(32) För att underrätta den person mot vilken verkställighet söks om verkställigheten av en dom som meddelats i en annan medlemsstat, bör det intyg som inrättas genom denna förordning, om så krävs åtföljt av domen, delges den personen inom rimlig tid före den första verkställighetsåtgärden. Med den första verkställighetsåtgärden bör avses den första verkställighetsåtgärden efter delgivningen.

(33) När interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, beslutas av en domstol som är behörig att pröva målet i sak, bör det säkerställas att åtgärderna omfattas av fri rörlighet enligt denna förordning. Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som beslutats av en sådan domstol utan svarandens hörande bör dock inte erkännas och verkställas enligt denna förordning, såvida inte den dom som inbegriper åtgärden delges svaranden före verkställigheten. Detta bör inte hindra att sådana åtgärder erkänns och verkställs enligt nationell lagstiftning. Om interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, beslutas av en domstol i en medlemsstat som inte är behörig att pröva målet i sak bör verkningarna av dessa enligt denna förordning vara begränsade till den berörda medlemsstatens territorium.

(34) Kontinuiteten mellan 1968 års Brysselkonvention, förordning (EG) nr 44/2001 och denna förordning bör säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller Europeiska unionens domstols tolkning av bestämmelserna i 1968 års Brysselkonvention och de förordningar som ersätter den.

(35) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka konventioner som medlemsstaterna anslutit sig till och som gäller särskilda rättsområden.

(36) Utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt fördragen bör denna förordning inte påverka tillämpningen av de bilaterala konventioner och avtal mellan ett tredjeland och en medlemsstat som ingicks före ikraftträdandet av förordning (EG) nr 44/2001 och som gäller frågor som regleras i denna förordning.

(37) I syfte att säkerställa att de intyg som enligt denna förordning ska användas i samband med erkännandet eller verkställigheten av domar, officiella handlingar samt inför domstol ingångna förlikningar hålls uppdaterade bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna I och II till denna förordning. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.

(38) I denna förordning respekteras de grundläggande rättigheterna och iakttas de principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol enligt artikel 47 i stadgan.

(39) Eftersom målet för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget). I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(40) Förenade kungariket och Irland deltog i enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till EU-fördraget och det dåvarande fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i antagandet och tillämpningen av förordning (EG) nr 44/2001. I enlighet med artikel 3 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Förenade kungariket och Irland meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(41) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som varken är bindande för eller tillämplig på Danmark, dock utan att detta påverkar Danmarks möjlighet att tillämpa ändringarna av förordning (EG) nr 44/2001, i enlighet med artikel 3 i avtalet av den 19 oktober 2005 mellan Europeiska gemenskapen och Konungariket Danmark om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område [1].

[1] EUT L 299, 16.11.2005, s. 62.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

1. Denna förordning är tillämplig på privaträttens område, oberoende av vilket slag av domstol det är fråga om. Den omfattar i synnerhet inte skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor eller statens ansvar för handlingar eller underlåtenhet vid utövandet av offentliga maktbefogenheter (*acta jure imperii*).

2. Denna förordning är inte tillämplig på

a) fysiska personers rättsliga status, rättskapacitet eller rättshandlingsförmåga, makars förmögenhetsförhållanden eller förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan som äktenskap,

b) konkurs, ackord och liknande förfaranden,

c) social trygghet,

d) skiljeförfaranden,

e) underhållsskyldighet som har sin grund i familje-, släktskaps-, äktenskaps- eller svågerlagsförhållande,

f) testamenten och arv, inbegripet underhållsskyldighet som har sin grund i dödsfall.

Artikel 2

Definitioner till denna förordning:

a) *dom:* varje avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom dom, beslut, förordnande om verkställighet, samt domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader.

I kapitel III avses med dom även beslut om interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som beslutas av en domstol som enligt denna förordning är behörig att pröva målet i sak. Begreppet omfattar inte en interimistisk åtgärd, inbegripet säkerhetsåtgärd, som beslutas av en sådan domstol utan svarandens hörande, såvida inte den dom som innehåller åtgärden har delgetts svaranden före verkställigheten.

b) *förlikning inför domstol:* en förlikning som har godkänts av en domstol i en medlemsstat eller ingåtts inför en domstol i en medlemsstat i samband med domstolsförhandlingarna.

c) *officiell handling:* en handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i ursprungsmedlemsstaten och vars äkthet

i) avser handlingens underskrift och innehåll, och

ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan myndighet som bemyndigats för ändamålet.

d) *ursprungsmedlemsstat:* den medlemsstat där domen har meddelats, förlikningen har godkänts eller ingåtts eller den officiella handlingen formellt har upprättats eller registrerats.

e) *anmodad medlemsstat:* medlemsstat i vilken erkännande av en dom åberopas eller, i vilken verkställighet av en dom, en förlikning eller en officiell handling söks.

f) *ursprungsdomstol:* den domstol som har meddelat den dom för vilken erkännande åberopas eller för vilken verkställighet söks.

Artikel 3

I denna förordning avses med domstol följande myndigheter i den utsträckning de är behöriga i frågor som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning:

a) I Ungern, vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande (fizetési meghagyásos eljárás), notarien (közjegyző).

b) I Sverige, vid summarisk process i mål om betalningsföreläggande och handräckning, Kronofogdemyndigheten.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 4

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.

2. För den som inte är medborgare i den medlemsstat där han eller hon har hemvist gäller samma bestämmelser om domstols behörighet som för medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 5

1. Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.

2. I synnerhet får de nationella bestämmelser om domstols behörighet som medlemsstaterna ska anmäla till kommissionen i enlighet med artikel 76.1 a inte tillämpas mot en person som avses i punkt 1.

Artikel 6

1. Om svaranden inte har hemvist i en medlemsstat bestäms domstolarnas behörighet i varje medlemsstat i enlighet med den medlemsstatens lag, om inte annat följer av bestämmelserna i artiklarna 18.1, 21.2, 24 och 25.

2. Mot en sådan svarande kan den som har hemvist i en medlemsstat, oberoende av medborgarskap, i den medlemsstaten åberopa de bestämmelser om domstols behörighet som gäller där, på samma sätt som den medlemsstatens egna medborgare, särskilt de bestämmelser som medlemsstaterna ska anmäla till kommissionen i enlighet med artikel 76.1 a.

AVSNITT 2

Särskilda behörighetsbestämmelser

Artikel 7

Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

1. a) Om talan avser avtal, vid domstolen för uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser.

b) Vid tillämpning av denna bestämmelse, och såvida inte annat avtalats, avses med uppfyllelseorten för den förpliktelse som talan avser

— vid försäljning av varor, den ort i en medlemsstat dit enligt avtalet varorna har eller skulle ha levererats,

— vid utförande av tjänster, den ort i en medlemsstat där enligt avtalet tjänsterna har eller skulle ha utförts.

c) Om led b inte gäller, ska led a gälla.

2. Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen för den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

3. Om talan avser enskilt anspråk i anledning av brott, vid den domstol där brottmålet är anhängigt, i den mån domstolen enligt sin lag är behörig att pröva enskilda anspråk.

4. Om talan avser en tvistemålstalan på äganderättslig grund om att återfå ett kulturföremål enligt definitionen i artikel 1.1 i direktiv 93/7/EEG som inleds av den person som säger sig ha rätt att få tillbaka ett sådant föremål, vid domstolen för den ort där kulturföremålet finns vid den tidpunkt då talan väcks.

5. Om talan avser en tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen för den ort där denna är belägen.

6. Om svaranden i tvisten är instiftare av en trust, trustee eller insatt förmånstagare till en trust som är upprättad antingen genom lag eller genom en skriftlig handling eller muntligen och skriftligen bekräftad, vid domstolarna i den medlemsstat där trusten har sitt säte.

7. Om talan avser en tvist om betalning av bärgarlön för bärgning av skeppslast eller för frakt, vid den domstol där lasten eller frakten

a) har blivit föremål för kvarstad eller liknande säkerhetsåtgärd för att säkerställa sådan betalning, eller

b) kunde ha blivit föremål för sådan säkerhetsåtgärd, om inte borgen eller annan säkerhet hade ställts,

under förutsättning att denna bestämmelse endast är tillämplig om det görs gällande att svaranden har någon rätt till lasten eller frakten eller hade sådan rätt vid tiden för bärgningen.

Artikel 8

Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat kan även väckas i följande fall:

1. Om han eller hon är en av flera svarande, vid domstol där någon av svarandena har hemvist, förutsatt att det finns ett tillräckligt nära samband mellan käromålen för att en gemensam handläggning och dom ska vara påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

2. Om talan avser återgångskrav eller annat liknande, vid den domstol där det ursprungliga käromålet är anhängigt, såvida inte detta har väckts endast för att få talan mot tredje man prövad vid annan domstol än den som annars skulle ha varit behörig att pröva talan mot honom.

3. Vid genkäromål som grundar sig på samma avtal eller omständigheter som huvudkäromålet, vid den domstol där huvudkäromålet är anhängigt.

4. Om talan avser avtal och denna talan får förenas med ett annat mål mot samma svarande om sakrätt till fast egendom, vid domstolen i den medlemsstat på vars territorium fastigheten är belägen.

Artikel 9

En domstol i en medlemsstat som med stöd av denna förordning är behörig att pröva mål om ansvar till följd av ett fartygs användning eller drift är, liksom annan domstol som enligt lagen i den staten är behörig i stället för denna, också behörig att pröva mål om begränsning av sådant ansvar.

AVSNITT 3

Behörighet vid försäkringstvister

Artikel 10

För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5.

Artikel 11

1. Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat får väckas

a) vid domstolarna i den medlemsstat där han eller hon har hemvist,

b) i en annan medlemsstat, vid domstolen för den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

c) om han eller hon är en samförsäkrare, vid den domstol i en medlemsstat där talan har väckts mot huvudförsäkringsgivaren.

2. En försäkringsgivare som inte har hemvist i någon medlemsstat men som har en filial, agentur eller annan etablering i en sådan stat ska i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid denna anses ha hemvist i den medlemsstaten.

Artikel 12

Beträffande ansvarsförsäkring eller försäkring av fast egendom får talan mot försäkringsgivaren också väckas vid domstolen i den ort där skadan inträffade. Detsamma gäller om både lös och fast egendom omfattas av samma försäkringsavtal och har skadats genom samma händelse.

Artikel 13

1. I fråga om ansvarsförsäkring får, om lagen i domstolsstaten tillåter det, talan mot försäkringsgivaren vidare väckas vid den domstol där den skadelidande har väckt talan mot den försäkrade.

2. Bestämmelserna i artiklarna 10, 11 och 12 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.

3. Om den lag som är tillämplig på sådan direkt talan tillåter att talan mot försäkringstagaren eller den försäkrade prövas i samma rättegång, är samma domstol behörig i förhållande till dessa personer.

Artikel 14

1. Om inte annat föreskrivs i artikel 13.3, får en försäkringsgivare väcka talan endast vid domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist, vare sig denne är försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet enligt bestämmelserna i detta avsnitt är anhängigt.

Artikel 15

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt får endast ske genom ett avtal som

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst,

2. ger försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt,

3. har ingåtts mellan en försäkringstagare och en försäkringsgivare, vilka vid försäkringsavtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma medlemsstat, och avtalet innebär att domstolarna i den medlemsstaten ska vara behöriga även om skadan skulle inträffa utomlands, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den medlemsstaten,

4. har ingåtts med en försäkringstagare som inte har hemvist i någon medlemsstat, förutsatt att försäkringen inte är obligatorisk och inte heller avser fast egendom i en medlemsstat, eller

5. hänför sig till ett försäkringsavtal som omfattar en eller flera av de risker som anges i artikel 16.

Artikel 16

De risker som avses i artikel 15.5 är följande:

1. Förlust av eller skada på

   a) havsgående fartyg, anläggningar offshore eller på fria havet, eller luftfartyg, där förlusten eller skadan har samband med deras användning för kommersiellt ändamål,

   b) gods under transport, med undantag för passagerares resgods, när transporten helt eller delvis sker med sådant fartyg eller luftfartyg.

2. Ansvar, med undantag för fysisk skada på passagerare eller förlust av eller skada på deras resgods,

   a) som är en följd av användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg som anges i punkt 1 a, såvida inte lagen i den medlemsstat där sådant luftfartyg är registrerat förbjuder avtal om domstols behörighet i fråga om försäkring av sådana risker,

   b) för förlust eller skada orsakad av gods under transport enligt punkt 1 b.

3. Ekonomisk förlust som har samband med användningen eller driften av fartyg, anläggningar eller luftfartyg enligt punkt 1 a, särskilt förlust av frakt eller befraktningsintäkter.

4. Varje risk som har samband med någon av de risker som avses i punkterna 1–3.

5. Trots vad som sägs i punkterna 1–4, alla *stora risker* enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) [1].

[1] EUT L 335, 17.12.2009, s. 1.

AVSNITT 4

Behörighet vid konsumenttvister

Artikel 17

1. Om talan avser avtal som har ingåtts av en person, konsumenten, för ändamål som kan anses ligga utanför hans affärsverksamhet eller yrkesverksamhet, gäller i fråga om behörigheten bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5,

   a) om avtalet gäller köp av varor där betalningen ska erläggas i särskilda poster,

   b) om avtalet gäller lån som ska återbetalas i särskilda poster eller någon annan form av kredit om lånet eller krediten var avsedd att finansiera köp av varor, eller

   c) i övriga fall, om avtalet har ingåtts med en person som bedriver kommersiell verksamhet eller yrkesverksamhet i den medlemsstat där konsumenten har hemvist eller, på något sätt, riktar sådan verksamhet till den medlemsstaten eller flera stater, däribland den medlemsstaten, och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

2. Om konsumentens avtalspart inte har hemvist i en medlemsstat men har en filial, agentur eller annan etablering i en medlemsstat, ska han anses ha hemvist i den medlemsstaten såvitt avser tvister som hänför sig till verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen.

3. Bestämmelserna i detta avsnitt ska inte tillämpas på transportavtal utom när det gäller avtal om en kombination av resa och inkvartering för ett pris där allt är inkluderat.

Artikel 18

1. Konsumenten får väcka talan mot den andra avtalsparten antingen vid domstolarna i den medlemsstat där denne har hemvist eller, oberoende av var den andra parten har hemvist, vid domstolen för den ort där konsumenten har hemvist.

2. Talan mot en konsument får av den andra avtalsparten väckas endast vid domstolarna i den medlemsstat där konsumenten har hemvist.

3. Dessa bestämmelser inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet, enligt bestämmelserna i detta avsnitt, är anhängigt.

Artikel 19

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt får endast ske genom ett avtal som

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst,

2. ger konsumenten rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt, eller

3. har ingåtts av en konsument och dennes avtalspart, vilka vid avtalets ingående hade hemvist eller sin vanliga vistelseort i samma medlemsstat, och avtalet ger domstolarna i den medlemsstaten behörighet, såvida inte ett sådant avtal strider mot lagen i den medlemsstaten.

AVSNITT 5

Behörighet vid tvister om anställningsavtal

Artikel 20

1. Om talan avser anställningsavtal gäller i fråga om behörigheten bestämmelserna i detta avsnitt om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5 samt, i de fall talan väckts mot en arbetsgivare, artikel 8.1.

2. Om en arbetstagare ingår ett anställningsavtal med en arbetsgivare som inte har hemvist i en medlemsstat men har en filial, agentur eller en annan etablering i en medlemsstat, ska arbetsgivaren i fråga om tvister som hänför sig till verksamheten vid filialen, agenturen eller etableringen anses ha hemvist i den medlemsstaten.

Artikel 21

1. Talan mot en arbetsgivare som har hemvist i en medlemsstat får väckas

a) vid domstolarna i den medlemsstat där arbetsgivaren har hemvist, eller

b) i en annan medlemsstat

i) vid domstolen för den ort där eller varifrån arbetstagaren vanligtvis utför eller senast utförde sitt arbete, eller

ii) om arbetstagaren inte vanligtvis utför eller utförde sitt arbete i ett och samma land, vid domstolen för den ort där det affärsställe vid vilket arbetstagaren anställts är eller var beläget.

2. Talan mot en arbetsgivare som inte har hemvist i en medlemsstat får väckas vid en domstol i en medlemsstat i enlighet med punkt 1 b.

Artikel 22

1. En arbetsgivare får väcka talan endast vid domstolarna i den medlemsstat där arbetstagaren har hemvist.

2. Bestämmelserna i detta avsnitt inskränker inte rätten att väcka genkäromål vid den domstol där huvudkäromålet enligt bestämmelserna i detta avsnitt är anhängigt.

Artikel 23

Avvikelser från bestämmelserna i detta avsnitt får endast ske genom ett avtal som

1. har ingåtts efter tvistens uppkomst, eller

2. ger arbetstagaren rätt att väcka talan vid andra domstolar än dem som anges i detta avsnitt.

AVSNITT 6

Exklusiv behörighet

Artikel 24

Följande domstolar i en medlemsstat ska, oberoende av var parterna har hemvist, ha exklusiv behörighet:

1. Om talan avser sakrätt i fast egendom eller nyttjanderätt till fast egendom, domstolarna i den medlemsstat där egendomen är belägen.

   Om talan avser avtal om nyttjanderätt till fast egendom för tillfälligt privat bruk under en tid av högst sex på varandra följande månader, ska emellertid även domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist vara behöriga under förutsättning att nyttjanderättshavaren är en fysisk person och att ägaren och nyttjanderättshavaren har hemvist i samma medlemsstat.

2. Om talan avser giltighet, ogiltighet eller upplösning av bolag eller andra juridiska personer eller giltighet av beslut av deras organ, vid domstolarna i den medlemsstat där den juridiska personen har sitt säte. För att bestämma var detta säte är beläget ska domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

3. Om talan avser giltigheten av inskrivningar i offentliga register, domstolarna i den medlemsstat där registret förs.

4. Om talan, oavsett om det är fråga om ett käromål eller ett svaromål, avser registrering eller giltighet av patent, varumärken, mönster och liknande rättigheter för vilka krävs deposition eller registrering, domstolarna i den konventionsstat där deposition eller registrering har begärts eller har ägt rum eller på grund av bestämmelserna i en unionsrättsakt eller en internationell konvention anses ha ägt rum.

Med förbehåll för den behörighet som det europeiska patentverket har enligt den europeiska patentkonventionen undertecknad i München den 5 oktober 1973, ska domstolarna i varje medlemsstat ha exklusiv behörighet vid talan som angår registreringen eller giltigheten av ett europeiskt patent som har meddelats för den medlemsstaten.

5. Om talan avser verkställighet av domar, domstolarna i den medlemsstat där domen har verkställts eller ska verkställas.

AVSNITT 7

Avtal om domstols behörighet

Artikel 25

1. Om parterna, oberoende av var de har hemvist, har träffat avtal om att en domstol eller domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga att avgöra en redan uppkommen tvist eller framtida tvister i anledning av ett bestämt rättsförhållande, ska endast den domstolen eller de domstolarna ha behörighet, såvida inte avtalet är ogiltigt på materiell grund enligt lagen i den medlemsstaten. En sådan behörighet ska vara exklusiv om parterna inte har träffat avtal om annat. Avtalet om behörighet ska vara antingen

a) skriftligt, eller muntligt och skriftligen bekräftat,

b) i en form som överensstämmer med praxis som parterna har utbildat mellan sig, eller

c) i internationell handel, i en form som överensstämmer med handelsbruk eller annan sedvänja som parterna kände till eller borde ha känt till och som är allmänt känd och regelmässigt iakttas av parter i avtal av föreliggande typ vid det ifrågavarande slaget av handel.

2. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska jämställas med skriftlig form.

3. Den domstol eller de domstolar i en medlemsstat som ges behörighet genom den handling varigenom en trust har bildats ska ha exklusiv behörighet att pröva en talan mot en instiftare, trustee eller insatt förmånstagare till en trust, om saken angår förhållandet mellan dessa personer eller deras rättigheter eller skyldigheter inom trusten.

4. Avtal om domstols behörighet eller motsvarande bestämmelser i en handling varigenom en trust har bildats har ingen verkan om de strider mot bestämmelserna i artiklarna 15, 19 eller 23 eller om de domstolar vilkas behörighet de utesluter har exklusiv behörighet enligt artikel 24.

5. Ett avtal om domstols behörighet som utgör en del av ett annat avtal ska behandlas som ett särskilt avtal, oberoende av övriga avtalsvillkor.

Giltigheten av ett avtal om domstols behörighet kan inte ifrågasättas enbart med hänvisning till att det andra avtalet är ogiltigt.

Artikel 26

1. Utöver den behörighet som en domstol i en medlemsstat har enligt andra bestämmelser i denna förordning, är domstolen behörig om svaranden går i svaromål inför denna. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet eller om en annan domstol har exklusiv behörighet enligt artikel 24.

2. I mål som avses i avsnitten 3, 4 eller 5, där en försäkringstagare, en försäkrad, en förmånstagare till ett försäkringsavtal, en skadelidande, en konsument eller en arbetstagare är svarande, ska domstolen, innan den förklarar sig behörig enligt punkt 1, säkerställa att svaranden har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå eller inte gå i svaromål.

AVSNITT 8

Prövning av behörighetsfrågan och av om målet kan tas upp

Artikel 27

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat gäller en tvist som huvudsakligen rör en fråga som en domstol i en annan medlemsstat är exklusivt behörig att pröva enligt artikel 24, ska den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 28

1. Om talan väcks vid en domstol i en medlemsstat mot en svarande som har hemvist i en annan medlemsstat, och svaranden inte går i svaromål, ska domstolen självmant förklara sig obehörig, såvida den inte är behörig enligt bestämmelserna i denna förordning.

2. Domstolen ska låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att få del av stämningsansökan eller motsvarande handling i så god tid att han eller hon kunnat förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder för detta syfte har vidtagits.

3. Artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) ([1]) ska gälla i stället för punkt 2 i den här artikeln om stämningsansökan eller motsvarande handling enligt den förordningen måste översändas från en medlemsstat till en annan.

4. När förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämplig ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla om stämningsansökan eller motsvarande handling måste översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

AVSNITT 9

Litispendens och mål som har samband med varandra

Artikel 29

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 31.2.

2. I sådana fall som avses i punkt 1 ska, på begäran av en domstol vid vilken talan väckts, varje annan domstol vid vilken talan väcks utan dröjsmål underrätta den förstnämnda domstolen om vilket datum den mottog stämningsansökan i enlighet med artikel 32.

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självmant förklara sig obehöriga till förmån för den domstolen.

Artikel 30

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts låta handläggningen av målet vila.

2. Om målet i den domstol vid vilken talan först väckts prövas i första instans får varje annan domstol också förklara sig obehörig på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 31

1. Om flera domstolar är exklusivt behöriga, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts avvisa talan till förmån för den domstolen.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 26 ska, i de fall talan väckts vid en domstol i en medlemsstat som har exklusiv behörighet enligt ett avtal som avses i artikel 25, varje domstol i en annan medlemsstat låta handläggningen av målet vila fram till dess att den domstol där talan väcks på grundval av avtalet förklarar att den är obehörig i enlighet med avtalet.

3. Om den domstol som anges i avtalet har funnit att den är behörig att ta upp talan till prövning i enlighet med avtalet ska varje domstol i en annan medlemsstat avvisa talan till förmån för denna domstol.

4. Punkterna 2 och 3 ska inte tillämpas med avseende på frågor som avses i avsnitten 3, 4 eller 5 i de fall käranden är en försäkringstagare, en försäkrad, en förmånstagare till ett försäkringsavtal, en skadelidande, en konsument eller en arbetstagare och avtalet inte är giltigt enligt en bestämmelse som ingår i dessa avsnitt.

Artikel 32

1. I detta avsnitt ska talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingetts till domstolen, förutsatt att käranden sedan inte har underlåtit att vidta de mått och steg som han var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd, eller

b) om delgivning av handlingen ska ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivning, förutsatt att käranden därefter inte har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen.

Den myndighet som ansvarar för delgivning enligt led b ska vara första myndighet att motta de handlingar som ska delges.

([1]) EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

2. Den domstol eller myndighet som ansvarar för delgivning, som avses i punkt 1, ska anteckna datum för ingivandet av stämningsansökan eller motsvarande handling eller datum för mottagandet av de handlingar som ska delges.

Artikel 33

1. Om behörigheten grundar sig på artikel 4 eller artiklarna 7, 8 eller 9 och ett förfarande pågår vid en domstol i ett tredjeland när talan väcks vid en domstol i en medlemsstat om samma sak och mellan samma parter som i förfarandet vid domstolen i tredjelandet, får domstolen i medlemsstaten låta handläggningen av målet vila om

a) det förväntas att domstolen i tredjelandet kommer att meddela en dom som kan erkännas och, i tillämpliga fall, verkställas i den medlemsstaten, och

b) domstolen i medlemsstaten är övertygad om att en vilandeförklaring är nödvändig för en god rättskipning.

2. Domstolen i medlemsstaten får när som helst återuppta förfarandet om

a) förfarandena vid domstolen i tredjelandet har vilandeförklarats eller avbrutits,

b) det framstår för domstolen i medlemsstaten som om förfarandena vid domstolen i det berörda tredjelandet sannolikt inte kommer att slutföras inom rimlig tid, eller

c) fortsatta förfaranden är nödvändiga för en god rättskipning.

3. Domstolen i medlemsstaten ska avvisa talan om förfarandena vid domstolen i tredjelandet har slutförts och resulterat i ett avgörande som kan erkännas och i tillämpliga fall verkställas i den medlemsstaten.

4. Domstolen i medlemsstaten ska tillämpa denna artikel på ansökan av endera parten eller, om detta är möjligt enligt nationell rätt, självmant.

Artikel 34

1. Om behörigheten grundar sig på artikel 4 eller artiklarna 7, 8 eller 9 och ett förfarande pågår vid en domstol i ett tredjeland när talan väcks vid en domstol i en medlemsstat och denna talan har samband med den talan som förs i domstolen i tredjelandet får domstolen i medlemsstaten låta handläggningen av målet vila om

a) en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar,

b) det förväntas att domstolen i tredjelandet kommer att meddela en dom som kan erkännas och, i tillämpliga fall, verkställas i den medlemsstaten, och

c) domstolen i medlemsstaten är övertygad om att vilandeförklaringen är nödvändig för en god rättskipning.

2. Domstolen i medlemsstaten får när som helst återuppta förfarandena om

a) det framstår för domstolen i medlemsstaten som att det inte längre föreligger någon risk för oförenliga domar,

b) förfarandena vid domstolen i tredjelandet har vilandeförklarats eller avbrutits,

c) det framstår för domstolen i medlemsstaten som om förfarandena vid domstolen i det berörda tredjelandet sannolikt inte kommer att slutföras inom rimlig tid, eller om

d) fortsatta förfaranden är nödvändiga för en god rättskipning.

3. Domstolen i medlemsstaten får avvisa en talan om förfarandet vid domstolen i tredjelandet har slutförts och resulterat i ett avgörande som kan erkännas och i tillämpliga fall verkställas i den medlemsstaten.

4. Domstolen i medlemsstaten ska tillämpa denna artikel på ansökan av endera parten eller, om detta är möjligt enligt nationell rätt, självmant.

AVSNITT 10

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder

Artikel 35

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den medlemsstaten, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak.

KAPITEL III

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

AVSNITT 1

Erkännande

Artikel 36

1. En dom som meddelats i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater utan att något särskilt förfarande behöver användas.

2. En berörd part får i enlighet med förfarandet i underavsnitt 2 i avsnitt 3 ansöka om ett fastställande av att det inte finns någon grund för att vägra erkännande av domen enligt artikel 45.

3. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är beroende av fastställandet av en incidensfråga om vägran av erkännande, är den domstolen behörig att pröva denna fråga.

Artikel 37

1. En part som i en medlemsstat vill åberopa en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska tillhandahålla

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att fastställa dess äkthet, och

b) det intyg som utfärdats enligt artikel 53.

2. Den domstol eller myndighet vid vilken en dom som meddelats i en annan medlemsstat åberopas får, om nödvändigt, anmoda den part som åberopar den att i enlighet med artikel 57 tillhandahålla en översättning eller en translitterering av innehållet i det intyg som avses i punkt 1 b. Domstolen eller myndigheten får begära en översättning av domen i stället för en översättning av intygets innehåll om den inte kan handlägga målet utan en sådan översättning.

Artikel 38

Den domstol eller en annan myndighet vid vilken en dom som meddelats i en annan medlemsstat åberopas får avbryta handläggningen helt eller delvis om

a) domen överklagas i ursprungsmedlemsstaten, eller

b) en ansökan har lämnats in med avseende på ett beslut om att det inte finns någon grund för att vägra erkännande av domen enligt artikel 45 eller med avseende på ett beslut om att erkännandet ska vägras på en av dessa grunder.

AVSNITT 2

Verkställighet

Artikel 39

En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den medlemsstaten ska vara verkställbar i andra medlemsstater utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring.

Artikel 40

En verkställbar dom ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas enligt lagstiftningen i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 41

1. Enligt bestämmelserna i detta avsnitt ska verkställighetsförfarandet för domar som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den anmodade medlemsstaten. En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den anmodade medlemsstaten ska verkställas där på samma villkor som en dom som meddelas i den anmodade medlemsstaten.

2. Utan hinder av vad som sägs i punkt 1 ska grunderna för att vägra eller skjuta upp verkställighet enligt lagstiftningen i den anmodade medlemsstaten gälla i den mån de inte strider mot de grunder som avses i artikel 45.

3. Den part som begär verkställighet av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska inte vara skyldig att ha en postadress i den anmodade medlemsstaten. Denna part ska inte heller åläggas att ha ett bemyndigat ombud i den anmodade medlemsstaten, såvida inte ett sådant ombud är obligatoriskt oberoende av parternas medborgarskap eller hemvist.

Artikel 42

1. Vid verkställighet i en medlemsstat av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska sökanden till den behöriga verkställande myndigheten lämna in

a) en kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att fastställa dess äkthet, och

b) det intyg som utfärdats enligt artikel 53 vilket intygar att domen är verkställbar och åtföljs av ett utdrag av domen och, om så är befogat, relevant information om ersättningsberättigande kostnader för förfarandet och beräkning av ränta.

2. För verkställighet i en medlemsstat av en dom som meddelats i en annan medlemsstat och som innehåller beslut om en interimistisk åtgärd, inbegripet en säkerhetsåtgärd, ska sökanden till den behöriga verkställande myndigheten lämna in

a) en kopia av domen som uppfyller de nödvändiga villkoren för att fastställa dess äkthet,

b) det intyg som utfärdats enligt artikel 53 vilket innehåller en beskrivning av åtgärden och intygar att

i) domstolen är behörig att pröva målet i sak,

ii) domen är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten, och

c) bevis på delgivning av domen om åtgärden beslutats utan att svaranden kallats att inställa sig.

3. Den behöriga verkställande myndigheten får, när så är nödvändigt, begära att sökanden i enlighet med artikel 57 ska tillhandahålla en översättning eller en translitterering av innehållet i intyget.

4. Den behöriga verkställande myndigheten får begära att sökanden ska tillhandahålla en översättning av domen endast om den inte kan fortsätta handläggningen av målet utan en sådan översättning.

Artikel 43

1. När verkställighet begärs av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska det intyg som utfärdas enligt artikel 53 delges den person mot vilken verkställigheten söks före det att den första verkställighetsåtgärden vidtas. Intyget ska åtföljas av domen om personen i fråga ännu inte har delgetts denna.

2. Om den person mot vilken verkställighet begärs har hemvist i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten får han eller hon begära en översättning av domen i syfte att bestrida verkställigheten, om domen inte är skriven på eller åtföljs av en översättning till något av följande språk:

a) Ett språk som personen förstår.

b) Det officiella språket i den medlemsstat där personen har hemvist eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, det officiella språket eller ett av de officiella språken på den ort där personen har hemvist.

Om en översättning av domen begärs enligt första stycket får inga verkställighetsåtgärder förutom säkerhetsåtgärder vidtas innan denna översättning har tillhandahållits den person mot vilken verkställighet söks.

Denna punkt gäller inte om den person mot vilken verkställighet söks redan har delgetts domen på ett av de språk som avses i första stycket eller om domen åtföljs av en översättning till något av dessa språk.

3. Denna artikel gäller inte verkställighet av säkerhetsåtgärder i en dom eller om den person som begär verkställighet vidtar säkerhetsåtgärder i enlighet med artikel 40.

Artikel 44

1. Vid en ansökan om att vägra verkställighet av en dom enligt underavsnitt 2 i avsnitt 3 får domstolen i den anmodade medlemsstaten på ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs

a) begränsa verkställighetsförfarandet till säkerhetsåtgärder,

b) göra verkställigheten beroende av att det ställs en sådan säkerhet som domstolen bestämmer, eller

c) helt eller delvis skjuta upp verkställighetsförfarandet.

2. Den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten ska på ansökan av den person mot vilken verkställighet söks skjuta upp verkställighetsförfarandet om verkställigheten av domen har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten.

AVSNITT 3

Vägran av erkännande och verkställighet

Underavsnitt 1

Vägran av erkännande

Artikel 45

1. Vid ansökan från en berörd part ska erkännande av en dom vägras om

a) ett sådant erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den anmodade medlemsstaten,

b) domen är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en svarande i dennes utevaro och svaranden inte har delgetts stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

c) domen är oförenlig med en dom som har meddelats samma parter i den anmodade medlemsstaten,

d) domen är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland mellan samma parter och rörande samma sak, under förutsättning att den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den anmodade medlemsstaten, eller

e) domen är oförenlig med

i) kapitel II avsnitt 3, 4 eller 5 om svaranden var en försäkringstagare, en försäkrad, en förmånstagare till ett försäkringsavtal, en skadelidande, en konsument eller en arbetstagare, eller

ii) kapitel II avsnitt 6.

2. Den domstol till vilken en ansökan getts in ska vid sin prövning av de behörighetsgrunder som avses i punkt 1 e vara bunden av de faktiska omständigheter på vilka domstolen i ursprungsmedlemsstaten grundade sin behörighet.

3. Domstolens behörighet i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas såvida inte annat följer av punkt 1 e. Behörighetsbestämmelserna omfattas inte av den i punkt 1 a åsyftade prövningen vad gäller grunderna för rättsordningen (*ordre public*).

4. Ansökan om vägran av erkännande ska göras i enlighet med de förfaranden som anges i underavsnitt 2 och i förekommande fall i avsnitt 4.

Underavsnitt 2

Vägran av verkställighet

Artikel 46

På ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs ska verkställighet av en dom vägras om någon av de grunder som avses i artikel 45 föreligger.

Artikel 47

1. Ansökan om vägran av verkställighet ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten har anmält till kommissionen enligt artikel 75 a såsom den domstol vid vilken ansökan ska göras.

2. Förfarandet för vägran av verkställighet ska, i den mån det inte omfattas av denna förordning, regleras av lagen i den anmodade medlemsstaten.

3. Sökanden ska tillhandahålla domstolen en kopia av domen och vid behov en översättning eller en translitterering av den.

Domstolen får bevilja undantag från skyldigheten att lämna in de handlingar som avses i första stycket om den redan innehar dem eller om den finner det orimligt att kräva att sökanden ska tillhandahålla dem. I det senare fallet får domstolen kräva att den andra parten tillhandahåller handlingarna.

4. Den part som ansöker om vägran av verkställighet av en dom som meddelats i en annan medlemsstat ska inte vara skyldig att ha en postadress i den anmodade medlemsstaten. Denna part ska inte heller åläggas att ha ett bemyndigat ombud i den anmodade medlemsstaten, såvida inte ett sådant ombud är obligatoriskt oavsett parternas medborgarskap eller hemvist.

Artikel 48

Domstolen ska utan dröjsmål fatta beslut med anledning av en ansökan om vägran av verkställighet.

Artikel 49

1. Båda parter får överklaga beslutet med anledning av en ansökan om vägran av verkställighet.

2. Överklagandet ska göras till den domstol som den berörda medlemsstaten har anmält till kommissionen enligt artikel 75 b såsom den domstol till vilken ett sådant överklagande ska ges in.

Artikel 50

Det avgörande som meddelas med anledning av överklagandet får endast bestridas genom ett överklagande när de domstolar till vilka ett ytterligare överklagande ska göras har anmälts av den berörda medlemsstaten till kommissionen enligt artikel 75 c.

Artikel 51

1. Den domstol till vilken en ansökan om vägran av verkställighet ges in eller vid vilken ett överklagande har lämnats in enligt artikel 49 eller artikel 50 får låta handläggningen av målet vila, om ett ordinärt överklagande av domen har getts in i ursprungsmedlemsstaten eller om fristen för ett ordinärt överklagande ännu inte har löpt ut. I det senare fallet får domstolen fastställa en tid inom vilken ett sådant överklagande ska ges in.

2. Om en dom meddelats i Irland, Cypern eller Förenade kungariket ska varje form av överklagande av en dom som finns att tillgå i ursprungsmedlemsstaten betraktas som ett ordinärt överklagande av en dom i den mening som avses i punkt 1.

AVSNITT 4

Allmänna bestämmelser

Artikel 52

En dom som har meddelats i en medlemsstat får aldrig omprövas i sak i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 53

Domstolen i ursprungsmedlemsstaten ska på begäran av en berörd part utfärda ett intyg på det formulär som bifogas i bilaga I.

Artikel 54

1. Om en dom inbegriper en åtgärd eller ett beslut som inte föreskrivs i den anmodade medlemsstatens nationella rätt, ska åtgärden eller beslutet i möjligaste mån anpassas till en åtgärd eller ett beslut som förekommer i den medlemsstatens nationella rätt och som har motsvarande verkan och eftersträvar liknande mål och intressen.

En sådan anpassning ska inte få verkningar som går längre än dem som föreskrivs i ursprungsmedlemsstatens lagstiftning.

2. Varje part får angripa anpassningen av åtgärden eller beslutet.

3. Om det är nödvändigt får det krävas att den part som åberopar domen eller söker verkställighet lämnar in en översättning eller translitterering av domen.

Artikel 55

En dom som meddelats i en medlemsstat och varigenom någon förpliktas att betala vite ska vara verkställbar i den anmodade medlemsstaten endast om vitesbeloppet slutligt har fastställts av domstol i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 56

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den som i en medlemsstat begär verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på den grunden att han är utländsk medborgare eller inte har sin hemvist eller vistelseort i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 57

1. Om en översättning eller translitterering krävs enligt denna förordning ska detta ske till den berörda medlemsstatens officiella språk eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till ett officiellt språk för domstolsförfaranden på den ort där en dom som meddelats i en annan medlemsstat åberopas eller en ansökan ges in, i enlighet med den medlemsstatens lagstiftning.

2. De formulär som avses i artiklarna 53 och 60 får även översättas eller translitereras till ett eller flera av Europeiska unionens institutioners övriga officiella språk som den berörda medlemsstaten har angett att den kan godta.

3. Översättningar enligt denna förordning ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

KAPITEL IV

OFFICIELLA HANDLINGAR OCH FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL

Artikel 58

1. En officiell handling som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska vara verkställbar i övriga medlemsstater, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring. Verkställighet av en officiell handling får vägras endast om en sådan verkställighet uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den anmodade medlemsstaten.

Bestämmelserna i avsnitt 2, underavsnitt 2 i avsnitt 3 och avsnitt 4 i kapitel III ska i tillämpliga delar gälla offentliga handlingar.

2. Den officiella handlingen måste uppfylla de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 59

En förlikning inför domstol som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska verkställas i andra medlemsstater under samma förutsättningar som officiella handlingar.

Artikel 60

Den behöriga myndigheten eller domstolen i ursprungsmedlemsstaten ska, på begäran av en berörd part, utfärda intyget på det formulär som anges i bilaga II, med en sammanfattning av den verkställbara förpliktelse som anges i den officiella handlingen eller i avtalet mellan parterna vid förlikningen inför domstol.

KAPITEL V

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 61

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas med avseende på handlingar som har utfärdats i en medlemsstat inom ramen för denna förordning.

Artikel 62

1. Vid avgörandet av huruvida en part har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen tillämpa sin egen lag.

2. Om en part inte har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen, vid avgörandet av huruvida parten har hemvist i en annan medlemsstat, tillämpa den medlemsstatens lag.

Artikel 63

1. Vid tillämpningen av denna förordning ska ett bolag eller annan juridisk person anses ha hemvist i orten för dess

a) stadgeenliga säte,

b) huvudkontor, eller

c) huvudsakliga verksamhet.

2. Med stadgeenligt säte avses i Irland, Cypern och Förenade kungariket ”registered office”, eller, om sådant saknas, orten för stiftandet (”place of incorporation”) eller, om sådan ort saknas, den ort enligt vars lagstiftning bildandet (”formation”) ägde rum.

3. För att avgöra om en trust har hemvist i den medlemsstat där talan är väckt ska domstolen tillämpa sin egen internationella privaträtt.

Artikel 64

Med förbehåll för mer fördelaktiga nationella bestämmelser, får den som har hemvist i en medlemsstat och är åtalad för ett icke uppsåtligt brott vid en brottmålsdomstol i en annan medlemsstat i vilken han inte är medborgare, försvaras av en därtill behörig person, även om han inte inställer sig personligen. Den domstol som handlägger målet får dock föreskriva personlig inställelse. Om en sådan föreskrift inte har efterkommits behöver en dom som har meddelats rörande ett civilrättsligt anspråk mot någon som inte har haft tillfälle att svara i målet varken erkännas eller verkställas i andra medlemsstater.

Artikel 65

1. Den grund för behörighet som anges i artiklarna 8.2 och 13 rörande återgångskrav eller annat liknande får åberopas i de medlemsstater som anges i den förteckning som upprättats av kommissionen i enlighet med artikel 76.1 b och 76.2, förutsatt att det är tillåtet enligt nationell lagstiftning. En person med hemvist i en annan medlemsstat får beredas tillfälle enligt bestämmelserna om litisdenuntiation att delta i rättegång inför domstolarna i de medlemsstater som avses i den förteckningen.

2. Domar som har meddelats i en medlemsstat med stöd av artikel 8.2 eller artikel 13 ska i enlighet med kapitel III erkännas och verkställas i alla andra medlemsstater. De rättsverkningar som domar meddelade i de medlemsstater som anges i den förteckning som avses i punkt 1 kan ha för tredje man enligt lagen i dessa medlemsstater genom tillämpningen av punkt 1 ska erkännas i alla medlemsstater.

3. De medlemsstater som anges i den förteckning som avses i punkt 1 ska, inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG [1] (det europeiska rättsliga nätverket), lämna uppgifter om hur man i enlighet med deras nationella lag ska bestämma vilka konsekvenser som de domar som avses i punkt 2 andra meningen ska få.

KAPITEL VI

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 66

1. Denna förordning ska tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar som formellt har upprättats eller registrerats och på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts från och med den 10 januari 2015.

2. Utan hinder av artikel 80 ska förordning (EG) nr 44/2001 även fortsättningsvis tillämpas på domar som meddelats inom ramen för rättsliga förfaranden som har inletts, officiella handlingar som har upprättats eller registrerats och på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts före den 10 januari 2015 och som faller inom ramen för tillämpningsområdet för den förordningen.

KAPITEL VII

FÖRHÅLLANDET TILL ANDRA RÄTTSAKTER

Artikel 67

Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av de bestämmelser som, på särskilda områden, reglerar domstols behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar och som finns i unionsrättsakter eller i nationell lagstiftning som harmoniserats för att genomföra sådana rättsakter.

[1] EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.

Artikel 68

1. Denna förordning ska mellan medlemsstaterna ersätta 1968 års Brysselkonvention, utom för de territorier i medlemsstaterna som faller inom den konventionens territoriella tillämpningsområde och som inte omfattas av förordningen enligt artikel 355 i EUF-fördraget.

2. I den mån denna förordning mellan medlemsstaterna ersätter bestämmelserna i 1968 års Brysselkonvention ska alla hänvisningar till den konventionen anses som hänvisningar till denna förordning.

Artikel 69

Om inte annat följer av artiklarna 70 och 71 ska denna förordning mellan medlemsstaterna ersätta de konventioner som rör samma frågor som omfattas av denna förordning. Denna förordning ska särskilt ersätta de konventioner som anges i den förteckning som kommissionen upprättat i enlighet med artikel 76.1 c och 76.2.

Artikel 70

1. De konventioner som avses i artikel 69 ska fortsätta att gälla på områden där denna förordning inte är tillämplig.

2. De ska fortsätta att gälla beträffande domar som har meddelats, officiella handlingar som formellt har upprättats eller registrerats och förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts före dagen för ikraftträdandet av förordning (EG) nr 44/2001.

Artikel 71

1. Denna förordning ska inte inverka på konventioner som medlemsstaterna har tillträtt och som på särskilda områden reglerar domstolars behörighet eller erkännande eller verkställighet av domar.

2. För en enhetlig tolkning ska punkt 1 tillämpas enligt följande:

a) Denna förordning ska inte utgöra hinder för en domstol i en medlemsstat som har tillträtt en konvention som reglerar ett särskilt område att förklara sig behörig i enlighet med den konventionen, även om svaranden har hemvist i en medlemsstat som inte har tillträtt konventionen i fråga. Den domstol som handlägger målet ska dock alltid tillämpa artikel 28 i denna förordning.

b) Domar som har meddelats av en domstol i en medlemsstat med tillämpning av behörighetsbestämmelser i en konvention som reglerar ett särskilt område ska erkännas och verkställas i de andra medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Om det i en konvention, som reglerar ett särskilt område och som har tillträtts såväl av ursprungsmedlemsstaten som av den medlemsstat som ansökan riktas till, anges förutsättningar för erkännande eller verkställighet av domar, ska dessa förutsättningar gälla. Bestämmelserna i denna förordning om erkännande och verkställighet kan dock alltid tillämpas.

Artikel 72

Denna förordning ska inte påverka avtal varigenom en medlemsstat, före ikraftträdandet av förordning (EG) nr 44/2001, i enlighet med artikel 59 i 1968 års Brysselkonvention förpliktat sig att inte erkänna domar som har meddelats i en annan stat som är part i den konventionen mot svarande som har hemvist eller sin vanliga vistelseort i ett tredjeland när domen, i fall som avses i artikel 4 i den konventionen, kunnat meddelas endast med stöd av en behörighetsbestämmelse som anges i artikel 3.2 i konventionen.

Artikel 73

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av 2007 års Luganokonvention.

2. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av 1958 års New York-konvention.

3. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av bilaterala konventioner och avtal mellan ett tredjeland och en medlemsstat som har ingåtts före ikraftträdandet av förordning (EG) nr 44/2001 och som gäller frågor som regleras i den här förordningen.

KAPITEL VIII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 74

Medlemsstaterna ska inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket och i syfte att göra informationen tillgänglig för allmänheten tillhandahålla en beskrivning av nationella regler och förfaranden rörande verkställighet, inbegripet vilka myndigheter som ansvarar för verkställighet samt uppgifter om eventuella begränsningar som gäller för verkställighet, särskilt gäldenärsskydd och preskriptionsfrister.

Medlemsstaterna ska ständigt hålla denna information aktuell.

Artikel 75

Senast den 10 januari 2014 ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om

a) de domstolar till vilka ansökan om vägran av verkställighet ska göras enligt artikel 47.1,

b) de domstolar till vilka ett överklagande av ett beslut med avseende på en ansökan om vägran av verkställighet ska ges in enligt artikel 49.2,

c) de domstolar till vilka eventuella ytterligare överklaganden ska ges in enligt artikel 50, och

d) de språk som godtas för översättningar av de formulär som avses i artikel 57.2.

Kommissionen ska offentliggöra informationen på lämpligt sätt, särskilt via det europeiska rättsliga nätverket.

Artikel 76

1. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om

a) de bestämmelser om domstols behörighet som avses i artiklarna 5.2 och 6.2,

b) de bestämmelser om litisdenuntiation som avses i artikel 65, och

c) de konventioner som avses i artikel 69.

2. Kommissionen ska på grundval av medlemsstaternas underrättelser som avses i punkt 1 upprätta motsvarande förteckningar.

3. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar som måste göras i dessa förteckningar. Kommissionen ska ändra dessa förteckningar i enlighet med detta.

4. Kommissionen ska offentliggöra förteckningarna och eventuella senare ändringar av dessa i *Europeiska unionens officiella tidning*.

5. Kommissionen ska på varje annat lämpligt sätt offentliggöra alla upplysningar som anmälts i enlighet med punkterna 1 och 3, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket.

Artikel 77

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 78 med avseende på ändringar av bilagorna I och II.

Artikel 78

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 77 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 9 januari 2013.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 77 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 77 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 79

Senast den 11 januari 2022 ska kommissionen lägga fram en rapport till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av denna förordning. Rapporten ska innehålla en utvärdering av huruvida behörighetsbestämmelserna bör utvidgas till att omfatta svarande som inte har hemvist i en medlemsstat, med beaktande av denna förordnings tillämpning och eventuell utveckling på internationell nivå. Rapporten ska vid behov åtföljas av förslag till ändringar av denna förordning.

Artikel 80

Denna förordning upphäver förordning (EG) nr 44/2001. Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till denna förordning och ska läsas i enlighet med den jämförelsetabell som återges i bilaga III.

Artikel 81

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 10 januari 2015, med undantag för artiklarna 75 och 76 som ska tillämpas från och med den 10 januari 2014.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Strasbourg den 12 december 2012.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
M. SCHULZ	A. D. MAVROYIANNIS
Ordförande	*Ordförande*

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2019/1111

av den 25 juni 2019

om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn

(omarbetning)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europaparlamentets yttranden ([1]),

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

(1) Den 15 april 2014 antog kommissionen en rapport om tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 ([3]). I rapporten drog man slutsatsen att förordning (EG) nr 2201/2003 är ett välfungerande instrument som har medfört stora fördelar för medborgarna men att de befintliga reglerna skulle kunna förbättras. Ett antal ändringar ska göras av den förordningen. Av tydlighetsskäl bör den omarbetas.

(2) I den här förordningen fastställs enhetliga bestämmelser om domstols behörighet vid äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap samt för tvister om föräldraansvar som har ett internationellt inslag. Den underlättar rörlighet för avgöranden samt officiella handlingar och vissa överenskommelser i unionen genom att fastställa bestämmelser om hur de ska erkännas och verkställas i andra medlemsstater. Dessutom förtydligas barnets rätt att ges möjlighet att uttrycka sina åsikter i förfaranden som han eller hon omfattas av, och förordningen innehåller också bestämmelser som kompletterar Haagkonventionen om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn av den 25 oktober 1980 (nedan kallad *1980 års Haagkonvention*) i förbindelserna mellan medlemsstaterna. Därför bör denna förordning bidra till att stärka rättssäkerheten och öka flexibiliteten för att säkerställa att tillgången till rättsliga förfaranden förbättras och att dessa förfaranden effektiviseras.

([1]) Yttrande av den 18 januari 2018 (EUT C 458, 19.12.2018, s. 499) och yttrande av den 14 mars 2019 (ännu ej offentliggjort i EUT).
([2]) Yttrande av den 26 januari 2017 (EUT C 125, 21.4.2017, s. 46).
([3]) Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EUT L 338, 23.12.2003, s. 1).

(3) Att unionens rättsliga område fungerar på ett smidigt och korrekt sätt samtidigt som medlemsstaternas olika rättssystem och rättsliga traditioner respekteras är av största vikt för unionen. I det avseendet bör man ytterligare förbättra det ömsesidiga förtroendet för varandras rättssystem. Europeiska unionen har satt som mål för sig själv att upprätta, upprätthålla och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer och tillgången till rättslig prövning säkerställs. För att uppfylla detta mål bör personers, och särskilt barns, rättigheter i rättsliga förfaranden stärkas för att underlätta samarbetet mellan de rättsliga och administrativa myndigheterna och verkställigheten av avgöranden i familjerättsliga ärenden som har gränsöverskridande följder. Det ömsesidiga erkännandet av avgöranden i civilrättsliga ärenden bör förbättras, tillgången till rättslig prövning förenklas och informationsutbytet mellan medlemsstaternas myndigheter förbättras.

(4) I detta syfte bör unionen bland annat besluta om sådana åtgärder rörande civilrättsligt samarbete som har gränsöverskridande följder och särskilt sådana som behövs för att den inre marknaden ska fungera väl. Begreppet *civilrättsliga frågor* bör ges en självständig tolkning, i enlighet med fast rättspraxis vid Europeiska unionens domstol (nedan kallad *EU-domstolen*). Det bör ses som ett självständigt begrepp som ska tolkas mot bakgrund dels av förordningens mål och systematik, dels av de allmänna principer som framgår av helheten av de nationella rättssystemen. Begreppet *civilrättsliga frågor* bör därför tolkas på så sätt att det även kan omfatta åtgärder som enligt en medlemsstats rättssystem kan omfattas av offentlig rätt. Det bör särskilt omfatta alla ansökningar, åtgärder eller avgöranden i frågor om *föräldraansvar* i den mening som avses i denna förordning, i enlighet med dess mål.

(5) Denna förordning omfattar *civilrättsliga frågor*, vilket inbegriper förfaranden i tvistemålsdomstol och efterföljande avgöranden samt officiella handlingar och vissa överenskommelser utom rätta i äktenskapsfrågor och frågor om föräldraansvar. Dessutom bör begreppet *civilrättsliga frågor* omfatta ansökningar, åtgärder eller avgöranden samt officiella handlingar och vissa överenskommelser utom rätta om återlämnande av ett barn i enlighet med 1980 års Haagkonvention, som enligt rättspraxis från EU-domstolen och i linje med artikel 19 i 1980 års Haagkonvention inte är förfaranden som i sak behandlar föräldraansvaret men som är nära anknutna till det och som behandlas genom vissa bestämmelser i denna förordning.

(6) För att underlätta rörligheten för avgöranden samt officiella handlingar och vissa överenskommelser i äktenskapsfrågor och frågor om föräldraansvar är det nödvändigt och lämpligt att reglerna om behörighet och erkännande och verkställighet av avgöranden omfattas av ett unionsrättsligt instrument som är bindande och direkt tillämplig.

(7) För att säkerställa att alla barn behandlas lika bör denna förordning omfatta alla avgöranden om föräldraansvar, inklusive åtgärder för att skydda barnet, oberoende av eventuella anknytningar till äktenskapsmål eller andra mål.

(8) Eftersom tillämpningen av bestämmelserna om föräldraansvar ofta blir aktuell i samband med äktenskapsmål, är det emellertid lämpligt att ha ett enda instrument om äktenskapsskillnad och föräldraansvar.

(9) Med avseende på avgöranden som rör äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap bör denna förordning endast tillämpas på äktenskapets upplösning. Den bör inte avse sådana frågor som orsakerna till äktenskapsskillnaden, förmögenhetsrättsliga konsekvenser av äktenskapet eller andra frågor som har samband med dessa. Avgöranden om att avslå upplösning av äktenskapet bör inte omfattas av förordningens bestämmelser om erkännande.

(10) När det gäller barnets egendom bör denna förordning endast tillämpas på åtgärder för att skydda barnet, nämligen att utse och tilldela uppgifter till en person eller ett organ med ansvar för att förvalta barnets egendom samt företräda och bistå barnet, och åtgärder för förvaltning av, bevarande av eller förfogande över barnets egendom. I detta sammanhang bör förordningen exempelvis tillämpas i fall där förfarandets mål är att utse en person eller ett organ som ska förvalta barnets egendom. De åtgärder avseende barnets egendom som inte rör skydd av barnet bör även i fortsättningen regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 ([4]). Bestämmelserna om behörighet i prejudiciella frågor i denna förordning bör emellertid kunna tillämpas i sådana fall.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 20.12.2012, s. 1).

(11) Varje slags placering av ett barn i vård utanför det egna hemmet, det vill säga, enligt nationell lag och nationella förfaranden, med en eller flera personer, eller på en institution, till exempel på ett barnhem, i en annan medlemsstat bör omfattas av denna förordnings tillämpningsområde såvida den inte uttryckligen undantas, såsom är fallet med placering för adoption, placering hos en förälder eller, i tillämpliga fall, hos en annan nära anhörig i enlighet med vad den mottagande medlemsstaten angett. Följaktligen bör även *placeringar i vårdande och fostrande syfte* som beslutas av domstol eller arrangeras av en behörig myndighet med föräldrarnas eller barnets samtycke eller på deras begäran till följd av barnets avvikande beteende omfattas. Endast sådana placeringar – antingen i vårdande och fostrande syfte eller av bestraffande karaktär – som beslutas eller arrangeras till följd av en handling som barnet begått och som, om den hade begåtts av en vuxen, skulle kunna utgöra en straffbar gärning enligt nationell straffrätt, oberoende av om detta i det enskilda fallet skulle kunna leda till fällande dom, bör undantas.

(12) Denna förordning bör inte tillämpas på frågor som rör fastställande av föräldraskap, eftersom det är en annan fråga än tilldelning av föräldraansvar, eller på andra frågor om personers rättsliga ställning.

(13) Frågor om underhållsskyldighet undantas från denna förordnings tillämpningsområde, eftersom dessa skyldigheter redan omfattas av rådets förordning (EG) nr 4/2009 ([5]). Förutom de domstolar där svaranden, eller den underhållsberättigade, har hemvist bör domstolar som har behörighet i äktenskapsmål enligt den här förordningen i allmänhet vara behöriga att besluta i frågor i samband därmed om underhållsskyldighet gentemot maka eller make eller underhållsskyldighet efter äktenskapsskillnad genom tillämpning av artikel 3 c i den förordningen. Domstolar som är behöriga i mål om föräldraansvar enligt den här förordningen är i allmänhet behöriga att besluta i frågor i samband därmed om underhållsskyldighet gentemot barn genom tillämpning av artikel 3 d i den förordningen.

(14) Enligt EU-domstolens rättspraxis bör begreppet *domstol* ges en vid tolkning och även omfatta administrativa myndigheter, eller andra myndigheter, såsom notarier, som utövar behörighet i vissa äktenskapsfrågor eller frågor om föräldraansvar. Varje överenskommelse som godkänts av en domstol efter en prövning i sak i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden bör erkännas eller verkställas som ett *avgörande*. Andra överenskommelser som får bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten efter ett formellt ingripande av en offentlig myndighet eller annan myndighet som en medlemsstat meddelat kommissionen för detta ändamål bör ges rättsverkan i andra medlemsstater i enlighet med de särskilda bestämmelserna om officiella handlingar och överenskommelser i denna förordning. Denna förordning bör inte tillåta fri rörlighet för rent privata överenskommelser. Överenskommelser som varken är avgöranden eller officiella handlingar men som har registrerats av en offentlig myndighet med behörighet att göra detta bör emellertid omfattas av rörlighet. Sådana offentliga myndigheter kan inbegripa notarier som registrerar överenskommelser, även om de utövar ett fritt yrke.

(15) När det gäller *officiell handling* bör begreppet *bemyndigande* i denna förordning ges en självständig tolkning i enlighet med den definition av *officiell handling* som används horisontellt i andra unionsinstrument och mot bakgrund av denna förordnings syften.

(16) Även om återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention inte är förfaranden om föräldraansvar i sak, bör avgöranden enligt vilka ett barn ska återlämnas i enlighet med 1980 års Haagkonvention omfattas av erkännande och verkställighet i enlighet med kapitel IV i denna förordning om de behöver verkställas i en annan medlemsstat på grund av ytterligare ett bortförande efter det att avgörandet om återlämnande har meddelats. Detta påverkar inte möjligheten att inleda nya förfaranden för återlämnande av ett barn i enlighet med 1980 års Haagkonvention när det gäller detta ytterligare bortförande. Dessutom bör denna förordning fortsätta att vara tillämplig på andra aspekter av fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn, till exempel bestämmelserna om behörighet för domstolen i hemvistmedlemsstaten och bestämmelserna om erkännande och verkställighet av beslut från den domstolen.

(17) Denna förordning bör tillämpas på alla barn upp till 18 års ålder, i likhet med Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn (nedan kallad *1996 års Haagkonvention*), även i de fall där barnet har förvärvat rättskapacitet, till exempel genom myndighetsförklaring genom äktenskap, innan han eller hon uppnått denna ålder enligt den lagstiftning som reglerar deras rättsliga ställning. Därigenom bör överlappningar med tillämpningsområdet för Haagkonventionen av den 13 januari 2000 om internationellt skydd av vuxna som är tillämplig på personer från 18 års ålder undvikas och luckor mellan de två instrumenten förhindras. 1980 års Haagkonvention och följaktligen även kapitel III i denna förordning, som kompletterar tillämpningen av 1980 års Haagkonvention i förbindelserna mellan medlemsstaterna, bör även fortsättningsvis vara tillämplig på barn upp till 16 års ålder.

([5]) Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

(18) Vid tillämpning av denna förordning bör en person anses ha *vårdnad* i de fall där en person med föräldraansvar inte, enligt ett avgörande, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättsverkan enligt lagen den medlemsstat där barnet har hemvist, kan besluta om barnets bosättningsort utan medgivande från denna person, oavsett vilken terminologi som används i den nationella lagen. I vissa rättssystem där begreppen *vårdnad* och *umgänge* används kan den förälder som inte har vårdnaden i själva verket ha betydande ansvar för beslut som rör barnet och som går bortom själva rätten till umgänge.

(19) Reglerna om behörighet i frågor om föräldraansvar har utformats med hänsyn till barnets bästa och bör tillämpas i enlighet med detta. Varje hänvisning till barnets bästa bör tolkas mot bakgrund av artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989 (nedan kallad *FN:s konvention om barnets rättigheter*) såsom de genomförts i nationell lag och nationella förfaranden.

(20) För att skydda barnets bästa bör behörigheten i första hand avgöras i enlighet med närhetskriteriet. Följaktligen bör behörigheten ligga hos den medlemsstat där barnet har hemvist, förutom i vissa situationer som fastställs i denna förordning, t.ex. om barnets vistelseort ändras eller efter en överenskommelse mellan de personer som har föräldraansvar.

(21) Om inga förfaranden i frågor om föräldraansvar pågår och barnets hemvist har ändrats efter en laglig flytt bör behörigheten följa barnet för att behålla närheten. För förfaranden som redan pågår är det av skäl hänförliga till rättssäkerheten och rättsväsendets effektivitet motiverat att behörigheten bibehålls tills dessa förfaranden har lett till ett slutligt avgörande eller på annat sätt har avslutats. Den domstol vid vilken förfarandet pågår bör dock under vissa omständigheter ha rätt att överföra behörigheten till den medlemsstat där barnet bor efter en laglig flytt.

(22) I fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn, och utan att eventuellt val av domstol enligt denna förordning påverkas, bör domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist bibehålla sin behörighet fram till dess att ny hemvist i en annan medlemsstat har fastställts och vissa särskilda villkor uppfyllts. Medlemsstater som har koncentrerad behörighet bör överväga att ge den domstol vid vilken talan väckts genom ansökan om återlämnande i enlighet med 1980 års Haagkonvention möjlighet att också utöva den behörighet som överenskommits eller godtagits av parterna enligt den här förordningen i frågor om föräldraansvar om parterna nått en överenskommelse under återlämnandeförfarandets gång. Sådana överenskommelser bör innefatta överenskommelser både om att barnet ska återlämnas och om att barnet inte ska återlämnas. Om man kommer överens om att barnet inte ska återlämnas bör det stanna kvar i den medlemsstat där det har sin nya hemvist och behörigheten för eventuella framtida vårdnadsförfaranden bör bestämmas på grundval av barnets nya hemvist.

(23) På specifika villkor som fastställs i denna förordning bör det vara möjligt att fastställa behörighet i frågor om föräldraansvar också för en medlemsstat där förfaranden om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap mellan föräldrarna pågår, eller för en annan medlemsstat med vilken barnet har en nära anknytning och som parterna antingen på förhand har kommit överens om senast vid den tidpunkt då talan väcks eller uttryckligen godtagit under förfarandets gång även om barnet inte har hemvist i den medlemsstaten, förutsatt att utövandet av sådan behörighet är för barnets bästa. Enligt EU-domstolens rättspraxis bör en annan person än föräldrarna som enligt nationell lag har ställning som part i det förfarande som inletts av föräldrarna anses vara part i förfarandet vid tillämpning av den här förordningen, vilket innebär att det, om den parten invänder mot det val av behörighet som det berörda barnets föräldrar har gjort efter det att talan väckts, inte kan fastställas att behörigheten godtagits av alla parter i förfarandet vid den tidpunkten. Innan domstolen utövar sin behörighet på grundval av en överenskommelse om val av domstol eller ett godtagande bör den undersöka huruvida denna överenskommelse eller detta godtagande grundade sig på ett väl underbyggt och fritt val från de berörda parternas sida och inte var en följd av att en part utnyttjat den andra partens svåra situation eller svaga ställning. Godtagandet av behörighet under förfarandets gång bör registreras av domstolen i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden.

(24) Om inte annat avtalats mellan parterna bör varje överenskommen eller godtagen behörighet upphöra senast när talan mot ett avgörande i dessa förfaranden i frågor om föräldraansvar inte längre kan föras genom ordinära rättsmedel eller när förfarandena har avslutats av något annat skäl, för att kravet på närhet ska kunna respekteras vad gäller eventuella framtida förfaranden.

(25) Om barnets hemvist inte kan fastställas och behörighet inte kan bestämmas på grundval av ett avtal om domstols behörighet, bör domstolarna i den medlemsstat där barnet befinner sig vara behöriga. Denna regel bör även vara tillämplig på flyktingbarn och barn som på grund av oroligheter i den medlemsstat där de har hemvist har fördrivits från denna. Mot bakgrund av den här förordningen jämförd med artikel 52.2 i 1996 års Haagkonvention bör denna behörighetsregel emellertid endast vara tillämplig på barn som hade hemvist i en medlemsstat innan de fördrevs. Om barnet före fördrivningen hade hemvist i ett tredjeland bör behörighetsregeln i 1996 års Haagkonvention om flyktingbarn och barn som har fördrivits vara tillämplig.

(26) Under exceptionella omständigheter kan det hända att en domstol i den medlemsstat där barnet har hemvist inte är den mest lämpade att handlägga ärendet. Undantagsvis och på vissa villkor, men utan att vara skyldig att göra det, bör den behöriga domstolen kunna överföra sin behörighet i ett specifikt ärende till en domstol i en annan medlemsstat, om denna domstol är bättre lämpad att bedöma barnets bästa i det enskilda ärendet. Enligt EU-domstolens rättspraxis bör överföringen av behörighet i frågor om föräldraansvar från en domstol i en medlemsstat endast göras till en domstol i en annan medlemsstat till vilken barnet i fråga har en *särskild anknytning*. Denna förordning bör innehålla en uttömmande förteckning över de avgörande faktorerna för en sådan *särskild anknytning*. Den domstol som är behörig bör framställa sin begäran till domstolen i en annan medlemsstat endast om dess föregående beslut om att låta handläggningen av målet vila och begära överföring av behörigheten har vunnit laga kraft i de fall ett sådant beslut kan överklagas enligt nationell lag.

(27) Under exceptionella omständigheter och med beaktande av barnets bästa i det enskilda fallet bör en domstol i en medlemsstat som inte är behörig enligt denna förordning, men till vilken barnet har en särskild anknytning i enlighet med denna förordning, kunna begära överföring av behörigheten från den behöriga domstolen i den medlemsstat där barnet har hemvist. Detta bör dock inte vara tillåtet i fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av barnet. Denna specifika behöriga domstol bör fastställas i den anmodade medlemsstatens nationella lag.

(28) En överföring av behörighet, oavsett om den begärs av en domstol som önskar överföra sin behörighet eller av en domstol som önskar överta behörigheten, bör enbart gälla för det specifika fall för vilket överföringen görs. När det förfarande för vilket överföringen av behörighet begärdes och beviljades har avslutats bör överföringen inte ha någon verkan för framtida förfaranden.

(29) Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt denna förordning bör behörigheten i varje medlemsstat fastställas enligt lagen i den medlemsstaten. Uttrycket *lagen i den medlemsstaten* bör omfatta internationella instrument som gäller i den medlemsstaten.

(30) Denna förordning bör inte hindra att domstolarna i en medlemsstat som inte är behörig i sakfrågan i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som gäller ett barn som befinner sig i den medlemsstaten eller det barnets egendom. Dessa åtgärder bör inte erkännas och verkställas i någon annan medlemsstat enligt denna förordning, med undantag för åtgärder som vidtas för att skydda barnet från en allvarlig risk enligt artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention. Åtgärder som vidtas för att skydda barnet från en sådan risk bör vara i kraft till dess att en domstol i den medlemsstat där barnet har hemvist har vidtagit de åtgärder som den anser vara lämpliga. I den mån skyddet av barnets bästa så kräver bör domstolen, direkt eller genom centralmyndigheterna, underrätta den domstol i medlemsstaten som är behörig i sakfrågan enligt denna förordning om de åtgärder som vidtagits. Underlåtenhet att lämna sådan information bör emellertid inte i sig utgöra grund för att inte erkänna åtgärden.

(31) En domstol som endast är behörig för interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, vid vilken en ansökan som rör sakfrågan anhängiggörs, bör självmant förklara sig obehörig om en domstol i en annan medlemsstat är behörig i sakfrågan enligt denna förordning,

(32) Om utgången av förfaranden vid en domstol i en medlemsstat som inte är behörig enligt denna förordning är beroende av att en prejudiciell fråga som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde avgörs, bör denna förordning inte hindra domstolarna i den medlemsstaten från att avgöra frågan. Om målet för förfarandena exempelvis är en arvstvist där barnet berörs och en förmyndare måste utses för att företräda barnet i dessa förfaranden bör den medlemsstat som är behörig i arvstvisten tillåtas att utse förmyndaren för de pågående förfarandena oavsett om den är behörig i mål om föräldraansvar enligt denna förordning eller inte. Varje sådant avgörande bör endast ha följder för de förfaranden som det meddelades för.

(33) Om en rättshandling som har vidtagits eller ska vidtas för ett barns räkning i arvsmål inför domstol i en medlemsstat kräver tillstånd eller godkännande från en domstol för att vara giltig, bör en domstol i den medlemsstaten kunna besluta om en sådan rättshandling ska tillåtas eller godkännas, även om den inte är behörig enligt denna förordning. Begreppet ”rättshandling” bör omfatta till exempel godtagande av arv eller arvsavstående eller ett avtal mellan parterna om arvskifte eller fördelning av kvarlåtenskapen.

(34) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av folkrätt rörande diplomatisk immunitet. Om behörighet enligt denna förordning inte kan utövas på grund av diplomatisk immunitet enligt folkrätten, bör behörigheten utövas i enlighet med nationell lag i en medlemsstat där den berörda personen inte åtnjuter någon sådan immunitet.

(35) I denna förordning fastställs den tidpunkt vid vilken talan ska anses ha väckts vid en domstol vid tillämpning av denna förordning. Mot bakgrund av att det i medlemsstaterna finns två olika system enligt vilka stämningsansökan antingen måste delges svaranden först eller ges in till domstolen först, bör det vara tillräckligt att den första åtgärden enligt nationell lag har vidtagits, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som han eller hon enligt nationell lag var tvungen att vidta för att den andra åtgärden ska kunna vidtas. Med beaktande av den ökande betydelsen av medling och andra metoder för alternativ tvistlösning, även under domstolsförfaranden, bör – i enlighet med EU-domstolens rättspraxis – talan inför domstol också anses ha väckts vid den tidpunkt då stämningsansökan eller en motsvarande handling inges till domstolen i de fall där förfarandet under mellantiden har skjutits upp, i syfte att finna en lösning i godo, på ansökan av den part som väckte talan, utan att stämningsansökan ännu har hunnit delges svaranden och utan att svaranden har haft kännedom om förfarandet eller deltagit i det på något sätt, förutsatt att den part som väckt talan inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som han eller hon var tvungen att vidta för att få delgivningen med svaranden verkställd. Vid litispendens bör, enligt EU-domstolens rättspraxis, den dag då ett obligatoriskt medlingsförfarande inleddes vid en nationell medlingsmyndighet anses vara den dag då talan anses ha väckts vid en *domstol*.

(36) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 ([6]) bör tillämpas på delgivning av handlingar i förfaranden som inleds enligt den här förordningen.

(37) Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett mål som domstolen inte är behörig att pröva i sak enligt denna förordning och som en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva i sak enligt denna förordning, bör den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig. En domstol i en medlemsstat till vilken barnet har en särskild anknytning i enlighet med denna förordning bör dock ha möjlighet att begära en överföring av behörighet enligt denna förordning, men inte vara skyldig att göra det.

(38) För att rättskipningen ska fungera väl måste man minimera möjligheten till samtidiga förfaranden och säkerställa att oförenliga avgöranden inte meddelas i olika medlemsstater. Det bör finnas tydliga och verkningsfulla mekanismer för att avgöra frågor om litispendens och mål som har samband med varandra och för att undanröja problem som härrör från nationella skillnader när det gäller att fastställa vid vilken tidpunkt ett mål ska anses vara pågående. Den tidpunkten bör ges en självständig definition i denna förordning. För att göra exklusiva avtal om val av domstol mer ändamålsenliga bör bestämmelserna om litispendens i denna förordning inte hindra de fall där föräldrarna ger domstolarna i en medlemsstat exklusiv behörighet.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (”delgivning av handlingar”) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 (EUT L 324, 10.12.2007, s. 79).

(39) Vid förfaranden i frågor om föräldraansvar enligt denna förordning samt återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention bör, som grundprincip, barn som är föremål för dessa förfaranden och som är i stånd att bilda egna åsikter, i enlighet med EU-domstolens rättspraxis ges en verklig och faktisk möjlighet att uttrycka dessa, och vid bedömningen av barnets bästa bör dessa åsikter beaktas på vederbörligt sätt. Barnets möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i enlighet med artikel 24.1 i stadgan och mot bakgrund av artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter spelar en viktig roll vid tillämpningen av denna förordning. Denna förordning bör dock låta frågan om vem som ska höra barnet och hur barnet ska höras fastställas genom medlemsstaternas nationella lagar och förfaranden. Följaktligen bör denna förordning inte syfta till att ange huruvida barnet bör höras av domaren personligen eller av en specialutbildad expert som rapporterar till domstolen i efterhand eller huruvida barnet bör höras i domstolen eller på annan plats eller på något annat sätt. Vidare kan det inte finnas en absolut skyldighet att höra barnet även om det tillhör barnets rättigheter att yttra sig, utan frågan om barnet ska höras måste bedömas med hänsyn till barnets bästa, till exempel i fall som inbegriper överenskommelser mellan parterna.

Även om det enligt EU-domstolens rättspraxis inte är ett krav i enlighet med artikel 24 i stadgan och förordning (EG) nr 2201/2003 att domstolen i ursprungsmedlemsstaten i varje enskilt fall ska inhämta barnets åsikter genom att höra barnet och att den domstolen således har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning, gäller enligt rättspraxis även att om domstolen beslutar att ge barnet möjlighet att höras är domstolen skyldig att vidta alla lämpliga åtgärder för att anordna ett sådant hörande, med beaktande av barnets bästa och omständigheterna i varje enskilt fall, i syfte att säkerställa att de bestämmelserna är verkningsfulla, samt att erbjuda barnet en verklig och faktisk möjlighet att uttrycka sina åsikter. Domstolen i ursprungsmedlemsstaten bör, i den mån det är möjligt och alltid med beaktande av barnets bästa, utnyttja alla medel som står den till buds enligt nationell lag samt de särskilda instrumenten för internationellt rättsligt samarbete, inbegripet, när så är lämpligt, de instrument som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1206/2001 ([7]).

(40) Vid olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn bör barnet utan dröjsmål återlämnas, och i det syftet bör 1980 års Haagkonvention fortsätta att tillämpas, med de kompletteringar som följer av denna förordning, särskilt kapitel III.

(41) För att slutföra återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention så fort som möjligt bör medlemsstaterna, på ett sätt som är samstämmigt med strukturen för deras nationella domstolsväsenden, överväga att koncentrera behörigheten för dessa förfaranden till så få domstolar som möjligt. Behörigheten för ärenden som rör bortföranden av barn skulle kunna koncentreras till en enda domstol för hela landet eller till ett begränsat antal domstolar med hjälp av exempelvis antalet överklagandedomstolar som utgångspunkt och där behörigheten för internationella fall av bortförande av barn koncentreras till en förstainstansdomstol inom varje överklagandedomstols domsområde.

(42) I återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention bör domstolarna i varje instans meddela sina avgöranden inom sex veckor utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter. Det faktum att metoder för alternativ tvistlösning används bör inte i sig anses utgöra en exceptionell omständighet som medger att tidsfristen överskrids. Däremot kan exceptionella omständigheter uppstå vid användning av sådana metoder eller som ett resultat av dem. För en domstol i första instans bör tidsfristen börja löpa vid den tidpunkt då talan väcks. För en domstol i högre instans bör den börja löpa vid den tidpunkt då alla de obligatoriska etapperna i förfarandet har avslutats. Beroende på det berörda rättssystemet kan sådana etapper innefatta delgivning av överklagandet till svaranden, antingen i den medlemsstat där domstolen är belägen eller i en annan medlemsstat, överlämnande av ärendet och överklagandet till överklagandedomstolen i medlemsstater där överklagandet måste inges till den domstol vars avgörande överklagas eller en ansökan från en part om att kalla till förhandling i de fall en sådan ansökan krävs enligt nationell lag. Medlemsstaterna bör också överväga att begränsa antalet möjliga överklaganden av ett avgörande som beviljar eller vägrar återlämnande av ett barn enligt 1980 års Haagkonvention, till ett enda överklagande.

(43) I alla ärenden som rör barn, och särskilt ärenden som rör internationella bortföranden av barn, bör domstolarna överväga möjligheten att uppnå uppgörelser genom medling och andra lämpliga medel, vid behov med hjälp av befintliga nätverk och stödstrukturer för medling i gränsöverskridande tvister om föräldraansvar. Sådana insatser

([7]) Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (EGT L 174, 27.6.2001, s. 1).

bör dock inte onödigt förlänga återlämnandeförfarandena enligt 1980 års Haagkonvention. Medling är dessutom kanske inte alltid lämpligt, särskilt i fall av våld i nära relationer. Om föräldrarna i samband med ett återlämnandeförfarande enligt 1980 års Haagkonvention når en överenskommelse om att ett barn ska återlämnas eller inte återlämnas, och även om andra frågor som rör föräldraansvar, bör denna förordning under vissa omständigheter göra det möjligt för dem att komma överens om att den domstol vid vilken talan väckts enligt 1980 års Haagkonvention bör ha behörighet att ge deras överenskommelse bindande rättsverkan, antingen genom att införliva överenskommelsen i ett avgörande eller genom att godkänna den eller genom att använda någon annan form som föreskrivs i nationell lag och nationella förfaranden. Medlemsstater som har koncentrerad behörighet bör därför överväga att ge den domstol vid vilken talan väckts om återlämnande i enlighet med 1980 års Haagkonvention möjlighet att också utöva den behörighet som överenskommits eller godtagits av parterna enligt denna förordning i frågor om föräldraansvar om parterna nått en överenskommelse under återlämnandeförfarandets gång.

(44) Domstolen i den medlemsstat dit barnet olovligt har förts eller där det kvarhålls bör kunna vägra ett återlämnande i särskilda vederbörligen motiverade fall, vilket är tillåtet enligt 1980 års Haagkonvention. Innan domstolen gör det bör den dock överväga huruvida lämpliga säkerhetsåtgärder har vidtagits eller skulle kunna vidtas för att skydda barnet från den allvarliga risk som avses i artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention.

(45) Om en domstol överväger att vägra ett återlämnande av ett barn enbart på grundval av artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention bör den inte vägra återlämnande av barnet om den part som ansöker om återlämnande av barnet lägger fram tillräcklig bevisning om, eller om domstolen på annat sätt finner att lämpliga åtgärder har vidtagits för att garantera barnets skydd efter återlämnandet. Exempel på sådana åtgärder är ett domstolsbeslut från den medlemsstaten som förbjuder sökanden att närma sig barnet, interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, från den medlemsstaten som gör det möjligt för barnet att stanna hos den bortförande föräldern som har den faktiska vårdnaden till dess att ett avgörande om vårdnaden i sak har meddelats i den medlemsstaten efter återlämnandet eller påvisande av att det finns sjukvård tillgänglig för ett barn som har behov av behandling. Vilka åtgärder som är lämpliga i det enskilda fallet bör avgöras av den konkreta allvarliga risk som barnet sannolikt kommer att utsättas för vid återlämnandet om sådana åtgärder inte vidtas. När domstolen försöker fastställa om lämpliga åtgärder har vidtagits bör den i första hand förlita sig på parterna och, när så är nödvändigt och lämpligt, begära biträde från centralmyndigheterna eller domare i nätverk, i synnerhet inom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, såsom det inrättats genom rådets beslut 2001/470/EG ([8]), och det internationella Haagnätverket för domare.

(46) När domstolen beslutar om återlämnande av barnet bör den, när så är lämpligt, kunna besluta om sådana interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt denna förordning som den anser nödvändiga för att skydda barnet från den allvarliga risk för fysisk eller psykisk skada som återlämnandet medför och som annars skulle leda till en vägran att återlämna barnet. Sådana interimistiska åtgärder och deras rörlighet bör inte försena återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention eller undergräva behörighetsavgränsningen mellan den domstol vid vilken talan väckts om återlämnande i enlighet med 1980 års Haagkonvention och den domstol som är behörig att i sak pröva frågan om föräldraansvar enligt denna förordning. Om så krävs bör den domstol vid vilken talan väckts om återlämnande i enlighet med 1980 års Haagkonvention samråda med domstolen eller de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med biträde från centralmyndigheterna eller domare i nätverk, i synnerhet inom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område och det internationella Haagnätverket för domare. Dessa åtgärder bör erkännas och verkställas i alla andra medlemsstater, däribland de medlemsstater som är behöriga enligt denna förordning, till dess att en domstol i en sådan medlemsstat har vidtagit de åtgärder som den anser vara lämpliga. Sådana interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, skulle till exempel kunna omfatta att barnet bör fortsätta att bo tillsammans med den person som har den faktiska vårdnaden eller hur kontakterna med barnet bör ske efter återlämnandet till dess att domstolen i den medlemsstat där barnet har hemvist har vidtagit de åtgärder som den anser lämpliga. Detta bör inte påverka eventuella åtgärder som vidtas eller avgöranden som meddelas av domstolen i den medlemsstat där barnet har hemvist efter det att barnet har återlämnats.

(47) Det bör vara möjligt att förklara ett avgörande om återlämnande av barnet interimistiskt verkställbart, utan hinder av att det överklagats, om barnets bästa kräver att barnet återlämnas innan överklagandet avgörs. Det kan fastställas i nationell lag vilken domstol som kan förklara avgörandet interimistiskt verkställbart.

([8]) Rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område (EGT L 174, 27.6.2001, s. 25).

(48) Om domstolen i den medlemsstat dit barnet olovligt har bortförts eller där det kvarhålls beslutar att vägra att barnet återlämnas enligt 1980 års Haagkonvention bör den i sitt avgörande uttryckligen hänvisa till de relevanta artiklar i 1980 års Haagkonvention på vilka vägran grundas. Oavsett om ett sådant avgörande om vägran har vunnit laga kraft eller fortfarande kan överklagas får det dock ersättas av ett efterföljande avgörande i ett vårdnadsförfarande av domstolen i den medlemsstat där barnet hade hemvist före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet. Under detta förfarande bör en grundlig granskning göras av alla omständigheter, inbegripet, men inte begränsat till, föräldrarnas agerande, med beaktande av barnets bästa. Om det efterföljande avgörandet om vårdnaden i sak medför att barnet ska återlämnas, bör återlämnandet ske utan att något särskilt förfarande för erkännande och verkställighet krävs i någon annan medlemsstat.

(49) Den domstol som vägrar att återlämna barnet enbart på grundval av artikel 13 första stycket b eller artikel 13 andra stycket, eller båda, i 1980 års Haagkonvention, bör självmant utfärda ett intyg med hjälp av lämpligt formulär i denna förordning. Syftet med detta intyg är att informera parterna om möjligheten att väcka talan om vårdnaden i sak vid en domstol i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, inom tre månader från delgivningen av avgörandet om vägran att återlämna barnet, eller, om talan vid den domstolen redan har väckts, att till domstolen överlämna handlingar som är relevanta för återlämnandeförfarandet.

(50) Om ett förfarande om vårdnaden i sak redan pågår i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet vid den tidpunkt då den domstol vid vilken talan har väckts om återlämnande enligt 1980 års Haagkonvention vägrar att återlämna barnet enbart på grundval av artikel 13 första stycket b eller artikel 13 andra stycket i 1980 års Haagkonvention, eller bådadera, bör den domstol som vägrade återlämnandet av barnet, om den är medveten om detta förfarande, inom en månad från dagen för avgörandet översända en kopia av avgörandet, det relevanta intyget samt, i tillämpliga fall, en utskrift eller sammanfattning av eller ett protokoll från förhandlingarna, tillsammans med alla övriga handlingar som den bedömer vara relevanta till den domstol som handlägger vårdnadsförfarandet i sak. Begreppet *alla övriga handlingar som den bedömer vara relevanta* bör avse alla handlingar som innehåller uppgifter som kan påverka det vårdnadsförfarandets utgång, om dessa uppgifter inte redan ingår i avgörandet om vägran att återlämna barnet.

(51) Om det ännu inte pågår något förfarande om vårdnaden i sak i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet och en part väcker talan vid en domstol i den medlemsstaten inom tre månader från delgivningen av avgörandet om att barnet inte ska återlämnas, bör den parten, inför den domstol där ansökan ingetts om vårdnaden i sak, lägga fram en kopia av avgörandet enligt 1980 års Haagkonvention om att barnet inte ska återlämnas, det relevanta intyget och, i tillämpliga fall, en utskrift, en sammanfattning eller ett protokoll från förhandlingarna. Detta hindrar inte den domstol vid vilken talan väckts från att begära alla övriga dokument som den anser vara relevanta som innehåller uppgifter som kan påverka vårdnadsförfarandets utgång, om dessa uppgifter inte redan ingår i avgörandet om vägran att återlämna barnet.

(52) Om en part har väckt talan vid den domstol som är behörig att besluta om vårdnaden i sak inom tre månader från delgivningen av avgörandet om vägran att återlämna barnet enligt 1980 års Haagkonvention, eller om ett vårdnadsförfarande redan pågick vid denna domstol vid den tidpunkt då den mottog avgörandet från den domstol som vägrade återlämna barnet, bör ett avgörande om vårdnaden i sak som är följden av det förfarandet och som medför att barnet ska återlämnas till den medlemsstaten vara verkställbart i andra medlemsstater i enlighet med kapitel IV avsnitt 2 i denna förordning utan att något annat förfarande krävs och utan att det finns någon möjlighet att motsätta sig dess erkännande. Detta bör gälla såvida inte och i den mån det konstateras att det är oförenligt med ett senare avgörande om föräldraansvar som rör samma barn, förutsatt att det har utfärdats ett intyg för *privilegierade avgöranden* för avgörandet om vårdnaden i sak som medför att barnet ska återlämnas. Om talan väcks vid den domstol som är behörig att besluta om vårdnaden i sak efter utgången av de tre månaderna eller om villkoren för att utfärda ett intyg för sådana privilegierade avgöranden inte är uppfyllda ska det efterföljande avgörandet om vårdnaden i sak erkännas och verkställas i andra medlemsstater i enlighet med kapitel IV avsnitt 1 i denna förordning.

(53) Utan att det påverkar tillämpningen av andra unionsinstrument kan domstolen, om det inte är möjligt att höra en part eller ett barn personligen, och om de tekniska medlen är tillgängliga, överväga att hålla en förhandling med hjälp av videokonferens eller någon annan kommunikationsteknik, såvida det inte på grund av särskilda omständigheter i fallet vore olämpligt att använda sådan teknik för en rättvis handläggning av förfarandet.

(54) Ett ömsesidigt förtroende i rättskipningen i unionen berättigar principen om att avgöranden i äktenskapsmål och i mål om föräldraansvar som meddelats i en medlemsstat bör erkännas i alla medlemsstater utan att det behövs ett förfarande för erkännande. I synnerhet bör de behöriga myndigheterna i den anmodade medlemsstaten vid mottagandet av ett avgörande som meddelats i en annan medlemsstat, som avser beviljande av äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap och som inte längre kan angripas i ursprungsmedlemsstaten, erkänna avgörandet på grund av lag utan att något annat förfarande krävs och uppdatera sina register över civilstånd i enlighet med detta. Det ankommer på nationell lag att fastställa huruvida dessa skäl för vägran kan åberopas av en av parterna eller ex officio i enlighet med nationell lag. Detta utesluter inte att en berörd part i enlighet med denna förordning kan ansöka om ett avgörande om att det inte finns några skäl för att vägra erkännande enligt denna förordning. Det bör fastställas i den nationella lagen i den medlemsstat där en sådan ansökan görs vem som är att betrakta som en berörd part som har rätt att göra en sådan ansökan.

(55) Erkännande och verkställighet av avgöranden, officiella handlingar och överenskommelser som har meddelats i en medlemsstat bör bygga på principen om ömsesidigt förtroende. Därför bör skälen för att vägra erkännande begränsas till ett minimum mot bakgrund av denna förordnings underliggande syfte, som är att underlätta erkännande och verkställighet och att på ett effektivt sätt skydda barnets bästa.

(56) Erkännande av ett avgörande bör vägras endast om ett eller flera av de skäl för att vägra erkännande som fastställs i denna förordning föreligger. Förteckningen över skäl för att vägra erkännande i denna förordning är uttömmande. Det bör inte vara möjligt att som skäl för vägran åberopa skäl som inte förtecknas i denna förordning, såsom en överträdelse av litispendens-regeln. I frågor om föräldraansvar ersätter ett senare avgörande alltid ett tidigare avgörande med verkan för framtiden i den mån som avgörandena är oförenliga.

(57) När det gäller ett barns möjlighet att uttrycka sina åsikter, bör det vara ursprungsdomstolen som beslutar om lämplig metod för att höra ett barn. Det bör därför inte vara möjligt att vägra erkännandet av ett avgörande enbart av det skälet att ursprungsdomstolen har använt en annan metod för att höra barnet än en domstol i erkännande-medlemsstaten skulle använda. Den medlemsstat där erkännande begärs bör inte vägra erkännande om ett av undantagen från detta specifika skäl för vägran som tillåts enligt denna förordning är tillämpligt. Effekten av dessa undantag är att det inte bör vara möjligt för en domstol i den verkställande medlemsstaten att vägra att verkställa ett avgörande enbart av det skälet att barnet inte har getts möjlighet att uttrycka sina åsikter, med beaktande av hans eller hennes bästa, om förfarandet endast avsåg barnets egendom och förutsatt att det inte var nödvändigt att ge en sådan möjlighet mot bakgrund av sakfrågan, eller om det förelåg starka skäl, särskilt med beaktande av ärendets brådskande natur. Sådana starka skäl kan exempelvis anses föreligga då det råder en överhängande fara för barnets fysiska eller psykiska integritet eller liv och ytterligare dröjsmål skulle kunna medföra en risk för att denna fara förverkligas.

(58) Målet att gränsöverskridande tvister som gäller barn ska bli mindre tidskrävande och kostsamma berättigar avskaffandet av verkställbarhetsförklaringen, eller registreringen för verkställighet, beroende på vad som är tillämpligt, före verkställighet i den verkställande medlemsstaten vad gäller alla avgöranden i mål om föräldraansvar. Medan förordning (EG) nr 2201/2003 endast avskaffade detta krav för vissa avgöranden som beviljar umgänge och vissa avgöranden som medför att ett barn ska återlämnas, bör den här förordningen avskaffa det för gränsöverskridande verkställighet av alla avgöranden i mål om föräldraansvar, samtidigt som den bibehåller en ännu förmånligare behandling av vissa avgöranden som beviljar umgänge och vissa avgöranden som medför att ett barn ska återlämnas. Resultatet är att ett avgörande som meddelats av en annan medlemsstats domstol bör betraktas som om det hade meddelats i den verkställande medlemsstaten, med förbehåll för denna förordning.

(59) När interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, beslutas av en domstol som är behörig att pröva målet i sak, bör det säkerställas att åtgärderna omfattas av rörlighet enligt denna förordning. Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som beslutats av en sådan domstol utan att svaranden har kallats att inställa sig bör dock inte erkännas och verkställas enligt denna förordning såvida inte det avgörande som innehåller åtgärden delges svaranden före verkställigheten. Detta bör inte hindra att sådana åtgärder erkänns och verkställs enligt nationell lag. När interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, beslutas av en domstol i en medlemsstat som inte är behörig att pröva målet i sak, bör deras rörlighet enligt denna förordning begränsas till åtgärder som vidtas i ärenden som rör internationella fall av bortföranden av barn och som syftar till att skydda barnet från den allvarliga risk som avses i artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention. Dessa åtgärder bör tillämpas till dess att en domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning har vidtagit de åtgärder som den anser vara lämpliga.

(60) Eftersom verkställighetsförfaranden kan vara rättsliga eller utom rätta beroende på nationell lag kan *behöriga verkställande myndigheter* innefatta domstolar, exekutionsbiträden och andra myndigheter i enlighet med vad som fastställs i nationell lag. I fall då domstolar anges i denna förordning utöver behöriga verkställande myndigheter bör det omfatta fall där ett annat organ än en domstol enligt nationell lag är behörig verkställande myndighet men där vissa avgöranden är förbehållna domstolar, antingen från början eller i form av en prövning av den behöriga verkställande myndighetens agerande. Det bör vara den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen i den verkställande medlemsstaten som beslutar om, vidtar eller förbereder särskilda åtgärder som ska vidtas under verkställighetsskedet, såsom icke- tvingande åtgärder som får tillämpas enligt nationell lag i den medlemsstaten eller tvångsåtgärder som får tillämpas enligt den lagen, inbegripet böter, frihetsberövande eller att barnet hämtas av ett exekutionsbiträde.

(61) För att underlätta verkställigheten av avgöranden om utövande av umgänge från andra medlemsstater bör behöriga verkställande myndigheter eller domstolarna i den verkställande medlemsstaten ha rätt att ange närmare uppgifter om praktiska förhållanden eller rättsliga villkor som krävs enligt lagen i den verkställande medlemsstaten. De arrangemang som föreskrivs i denna förordning bör underlätta verkställigheten i den verkställande medlemsstaten av ett avgörande som i annat fall skulle kunna vara för vagt för att vara verkställbart, så att den behöriga verkställande myndigheten eller den verkställande domstolen kan konkretisera och precisera avgörandet. Även andra eventuella arrangemang för att uppfylla de rättsliga kraven enligt den verkställande medlemsstatens nationella verkställighetslagstiftning, som till exempel deltagande av en barnavårdsmyndighet eller en psykolog vid verkställigheten, bör genomföras på samma sätt. Emellertid bör sådana arrangemang inte påverka eller gå utöver de väsentliga delarna av avgörandet om umgänge. Dessutom bör befogenheten enligt denna förordning att anpassa åtgärder inte föranleda att den verkställande domstolen ersätter åtgärder som är okända i lagen i den verkställande medlemsstaten med andra åtgärder.

(62) Verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat utan en verkställbarhetsförklaring bör inte äventyra respekten för rätten till försvar. Därför bör den person mot vilken verkställighet begärs kunna ansöka om att erkännande eller verkställighet av ett avgörande ska vägras om han eller hon anser att ett av skälen för att vägra erkännande eller verkställighet i denna förordning föreligger. Det bör vara den nationella lagen som fastställer huruvida de skäl för att vägra erkännande som anges i denna förordning ska behandlas självmant eller på ansökan. Därför bör samma behandling vara möjlig i samband med vägran av verkställighet. Tillämpning av en nationell grund för vägran bör inte leda till att villkoren och formerna för de grunder som föreskrivs i denna förordning utvidgas.

(63) Den part som angriper verkställigheten av ett avgörande som meddelats i en annan medlemsstat bör i möjligaste mån, och i enlighet med den verkställande medlemsstatens rättssystem, kunna göra så inom ramen för verkställighetsförfarandet och bör inom ett och samma förfarande, utöver de skäl för vägran som anges i denna förordning, kunna åberopa de skäl för vägran som gäller enligt lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs och som skulle vara fortsatt tillämpliga eftersom de inte är oförenliga med de skäl som föreskrivs i denna förordning. Dessa skäl kan exempelvis omfatta angripanden som grundar sig på formella fel enligt nationell lag i en verkställighetsakt eller på påståenden om att den handling som krävs enligt avgörandet redan har utförts eller har blivit omöjlig att utföra, till exempel om force majeure föreligger, om den person som barnet ska överlämnas till har blivit allvarligt sjuk, fängslats eller avlidit, om den medlemsstat dit barnet ska återlämnas har blivit en krigszon efter det att avgörandet meddelades eller om verkställighet vägras av ett avgörande som enligt lagen i den medlemsstat där verkställighet begärs inte har något verkställbart innehåll och inte kan justeras i detta syfte.

(64) För att underrätta den person mot vilken verkställighet begärs om verkställigheten av ett avgörande som meddelats i en annan medlemsstat, bör det intyg som upprättas enligt denna förordning, om så krävs åtföljt av avgörandet, delges den personen inom rimlig tid före den första verkställighetsåtgärden. I detta sammanhang bör den första verkställighetsåtgärden avse den första verkställighetsåtgärden efter en sådan delgivning. Enligt EU-domstolens rättspraxis har den part mot vilken verkställighet begärs rätt till ett effektivt rättsmedel, vilket inbegriper möjligheten att inleda ett förfarande för att angripa avgörandets verkställbarhet innan verkställigheten faktiskt inleds.

(65) I frågor om föräldraansvar kommer verkställigheten alltid att avse ett barn och i många fall innebära att ett barn överlämnas till en annan person än den person som barnet bor hos vid den tidpunkten och/eller att barnet flyttas till en annan medlemsstat. Det främsta målet bör således vara att uppnå en lämplig balans mellan å ena sidan sökandens principiella rätt att få ett avgörande genomfört så snabbt som möjligt även i gränsöverskridande fall inom unionen, vid behov även genom tillämpning av tvångsåtgärder, och å andra sidan behovet av att i möjligaste mån begränsa barnets exponering för sådana eventuellt traumatiserande tvingande verkställighetsåtgärder i fall där sådana inte kan undvikas. Denna bedömning bör i varje enskilt fall göras av de behöriga verkställande myndigheterna och domstolarna i varje medlemsstat.

(66) Denna förordning syftar till att skapa lika förutsättningar för medlemsstaterna när det gäller gränsöverskridande verkställighet av avgöranden i mål om föräldraansvar. I ett antal medlemsstater är dessa avgöranden redan verkställbara trots att de fortfarande kan överklagas, eller redan har överklagats. I andra medlemsstater är endast ett slutligt avgörande mot vilket talan inte längre kan föras genom ordinära rättsmedel verkställbart. För att möjliggöra hantering av brådskande situationer föreskriver denna förordning därför att vissa avgöranden i mål om föräldraansvar kan förklaras interimistiskt verkställbara av domstolen i ursprungsmedlemsstaten även om avgörandet fortfarande kan överklagas, nämligen avgöranden enligt vilka ett barn ska återlämnas enligt 1980 års Haagkonvention och avgöranden som beviljar umgänge.

(67) I verkställighetsförfaranden som gäller barn är det dock viktigt att de behöriga verkställande myndigheterna eller domstolarna snabbt kan reagera på relevanta ändrade omständigheter, inbegripet angripanden av avgörandet i ursprungsmedlemsstaten, bristande verkställbarhet av avgörandet samt hinder eller nödsituationer som myndigheterna eller domstolarna stöter på under verkställighetsskedet. Därför bör verkställighetsförfarandena skjutas upp på ansökan eller på myndighetens eller domstolens initiativ om avgörandets verkställbarhet har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten. Den myndighet eller domstol som är behörig för verkställighet bör dock inte vara skyldig att aktivt undersöka huruvida verkställbarheten under tiden har skjutits upp, till följd av ett överklagande eller av andra skäl, i ursprungsmedlemsstaten om det inte finns något som tyder på att så är fallet. Dessutom bör uppskjutande eller vägran av verkställighet i den verkställande medlemsstaten ske på ansökan och beslutet om uppskjutande eller vägran av verkställighet bör, även i fall då det konstateras att en eller flera av de skäl som anges i eller tillåts enligt denna förordning föreligger, överlåtas till den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen.

(68) Om avgörandet fortfarande kan överklagas i ursprungsmedlemsstaten och tidsfristen för att föra talan mot avgörandet genom ordinära rättsmedel ännu inte har löpt ut, bör den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen i den verkställande medlemsstaten ha möjlighet att på ansökan skjuta upp verkställighetsförfarandet. I dessa fall får myndigheten eller domstolen fastställa en tidsfrist inom vilken ett överklagande ska ges in i ursprungsmedlemsstaten för att ett uppskjutande av verkställighetsförfarandet ska kunna beviljas eller bibehållas. Fastställandet av en tidsfrist bör endast ha verkan för uppskjutandet av verkställighetsförfarandet och bör inte påverka tidsfristen för överklagande enligt ursprungsmedlemsstatens förfaranderegler.

(69) I undantagsfall bör det vara möjligt för den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen att skjuta upp verkställighetsförfarandet om verkställighet skulle innebära att barnet utsattes för en allvarlig risk för fysisk eller psykisk skada på grund av tillfälliga hinder som har uppstått efter det att avgörandet meddelades eller på grund av någon annan betydande ändring av omständigheterna. Verkställigheten bör återupptas så snart den allvarliga risken för fysisk eller psykisk skada upphör. Om risken kvarstår bör man dock – innan verkställighet vägras – vidta alla lämpliga åtgärder, i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden, vid behov med stöd från andra berörda yrkesgrupper, såsom socialarbetare eller barnpsykologer, i syfte att försöka säkerställa att avgörandet genomförs. I synnerhet bör den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen, i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden, försöka undanröja eventuella hinder som har uppstått till följd av ändrade omständigheter, som till exempel en tydlig invändning från barnet som uttryckts först efter det att avgörandet meddelats och som är så stark att den, om den ignorerades, skulle innebära att barnet utsattes för en allvarlig risk för fysisk eller psykisk skada.

(70) Officiella handlingar och överenskommelser mellan parter om hemskillnad och äktenskapsskillnad som har bindande rättsverkan i en medlemsstat bör likställas med *avgöranden* vid tillämpning av bestämmelserna om erkännande. Officiella handlingar och överenskommelser mellan parter i frågor om föräldraansvar som är verkställbara i en medlemsstat bör likställas med *avgöranden* vid tillämpning av bestämmelserna om erkännande och verkställighet.

(71) Även om skyldigheten att ge barnet möjlighet att uttrycka sina åsikter enligt denna förordning inte bör gälla officiella handlingar och överenskommelser, bör barnets rätt att uttrycka sina åsikter fortsätta att gälla enligt artikel 24 i stadgan och mot bakgrund av artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter såsom de genomförts i nationell lag och nationella förfaranden. Det faktum att barnet inte har fått möjlighet att uttrycka sina åsikter bör inte automatiskt vara ett skäl för att vägra erkännande och verkställighet av officiella handlingar och överenskommelser i frågor om föräldraansvar.

(72) För frågor om föräldraansvar bör centralmyndigheter utses i alla medlemsstater. Medlemsstaterna bör överväga att utse samma centralmyndighet för denna förordning som för 1980 och 1996 års Haagkonventioner. Medlemsstaterna bör säkerställa att centralmyndigheterna har tillräckliga finansiella resurser och personalresurser för att kunna fullgöra de uppgifter de tilldelats enligt denna förordning.

(73) Denna förordnings bestämmelser om samarbete i frågor om föräldraansvar bör inte tillämpas på handläggningen av ansökningar om återlämnande inom ramen för 1980 års Haagkonvention, som i enlighet med artikel 19 i den konventionen och EU-domstolens fasta rättspraxis inte är förfaranden som behandlar föräldraansvaret i sak. Tillämpningen av 1980 års Haagkonvention bör emellertid kompletteras av bestämmelserna i denna förordning om internationella bortföranden av barn liksom av kapitlet i denna förordning om erkännande och verkställighet och kapitlet om allmänna bestämmelser.

(74) Centralmyndigheterna bör biträda domstolar och behöriga myndigheter, och i vissa fall också personer med föräldraansvar, i gränsöverskridande förfaranden och samarbeta både generellt och i enskilda ärenden, bland annat för att främja att familjetvister görs upp i godo.

(75) Utom i brådskande fall och utan att det påverkar det direkta samarbete och de direktkontakter mellan domstolar som tillåts enligt denna förordning, kan domstolar och behöriga myndigheter lägga fram en begäran i enlighet med denna förordning om samarbete i frågor om föräldraansvar till centralmyndigheten i den medlemsstat där den anmodande domstolen eller behöriga myndigheten finns. En begäran kan i vissa fall också läggas fram av personer med föräldraansvar, och sådana bör lämnas in till centralmyndigheten i den medlemsstat där sökanden har hemvist. Sådana begäranden bör omfatta begäranden om information och biträde till personer med föräldraansvar som söker erkännande och verkställighet av avgöranden inom den anmodade centralmyndighetens territorium, i synnerhet rörande umgänge och återlämnande av barn, inklusive, vid behov, information om hur de kan få rättshjälp, begäranden om underlättande av överenskommelser mellan personer med föräldraansvar genom medling eller andra alternativa tvistlösningsmetoder och begäranden om att en domstol eller behörig myndighet ska överväga huruvida åtgärder behöver vidtas till skydd för barnets person eller egendom.

(76) Ett exempel på ett brådskande fall då det är tillåtet med en direkt inledande kontakt med domstolen eller den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten är en direkt begäran till den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat om att den ska överväga huruvida åtgärder behöver vidtas till skydd för barnet om det antas föreligga en överhängande risk för barnet. Skyldighet att gå genom centralmyndigheten bör endast föreligga i fråga om en ursprunglig begäran; all efterföljande kontakt med domstolen, den behöriga myndigheten eller sökanden kan även ske direkt.

(77) Centralmyndigheterna eller de behöriga myndigheterna bör inte hindras från att ingå eller upprätthålla befintliga överenskommelser eller arrangemang med centralmyndigheterna eller de behöriga myndigheterna i en eller flera andra medlemsstater för att möjliggöra direktkontakt i förbindelserna med varandra. De behöriga myndigheterna bör informera sina centralmyndigheter om sådana överenskommelser eller arrangemang.

(78) I enskilda ärenden om föräldraansvar som omfattas av denna förordning bör centralmyndigheterna samarbeta med varandra genom att biträda domstolar och behöriga myndigheter samt personer med föräldraansvar. Det biträde som lämnas av den anmodade centralmyndigheten bör särskilt omfatta att lokalisera barnet, antingen direkt eller genom domstolar, behöriga myndigheter eller andra organ, om detta är nödvändigt för att genomföra en begäran enligt denna förordning, och tillhandahålla annan information som är relevant vid förfaranden som rör frågor om föräldraansvar.

(79) De anmodade centralmyndigheterna bör också vidta alla lämpliga åtgärder för att vid behov underlätta kontakter mellan domstolar, i synnerhet när det gäller tillämpningen av bestämmelserna om överföring av behörigheten, om interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder i brådskande fall, särskilt när de rör internationella bortföranden av barn och syftar till att skydda barnet från den allvarliga risk som avses i artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention, och om litispendens och mål som har samband med varandra. Det är möjligt att tillhandahållande av information för vidare direktkontakter, till exempel tillhandahållande av kontaktuppgifter till barnavårdsmyndigheter, domare i nätverk eller den behöriga domstolen, här i vissa fall är tillräckligt.

(80) För att uppnå målen med denna förordning bör en anmodande domstol eller behörig myndighet, utan att det påverkar kraven i dess nationella processrätt, ha möjlighet att välja fritt mellan de olika kanaler som den har tillgång till för att erhålla nödvändig information.

(81) Om det i den anmodande medlemsstaten görs en motiverad begäran om en rapport eller annan information som är relevant vid förfaranden i frågor om föräldraansvar bör centralmyndigheterna, direkt eller genom domstolarna, de behöriga myndigheterna eller andra organ i den anmodade medlemsstaten utföra en sådan begäran. Begäran bör särskilt innehålla en beskrivning av de förfaranden för vilka informationen behövs och den faktiska situation som gett upphov till dessa förfaranden.

(82) Om en domstol i en medlemsstat redan har meddelat ett avgörande i ett mål om föräldraansvar eller överväger ett sådant avgörande och genomförandet av avgörandet ska äga rum i en annan medlemsstat, bör domstolen kunna begära att domstolarna eller de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten bistår med att genomföra avgörandet. Detta bör till exempel gälla avgöranden om beviljande av umgänge under övervakning i fall då umgänget ska utövas i en annan medlemsstat än den medlemsstat där den domstol som beslutat om umgänget är belägen eller som omfattar eventuella andra kompletterande åtgärder för domstolarna eller de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där avgörandet ska genomföras.

(83) Om en domstol eller behörig myndighet i en medlemsstat överväger att placera ett barn i en annan medlemsstat bör ett samrådsförfarande för att inhämta godkännande genomföras före placeringen. Den domstol eller behöriga myndighet som överväger placeringen bör inhämta godkännande från den behöriga myndigheten i den medlemsstat där barnet kommer att placeras innan den beslutar om eller anordnar placeringen. Dessutom bör medlemsstaterna, i linje med EU-domstolens rättspraxis, fastställa tydliga bestämmelser och förfaranden för det godkännande som avses i denna förordning, för att säkerställa rättssäkerhet och skyndsamhet. Förfarandena bör bland annat ge den behöriga myndigheten möjlighet att snabbt lämna eller vägra godkännande. Avsaknad av svar inom tre månader bör inte tolkas som godkännande och utan godkännande bör placeringen inte äga rum. Begäran om godkännande bör innehålla åtminstone en rapport om barnet samt skälen för den placering eller annan vård som föreslås, placeringens förväntade varaktighet, information om planerad finansiering, kompletterad med all annan information som den anmodade medlemsstaten kan anse vara relevant, till exempel planerad övervakning av åtgärden, arrangemang för kontakter med föräldrarna, andra anhöriga eller andra personer med vilka barnet har en nära anknytning eller skälen till att sådan kontakt inte övervägs mot bakgrund av artikel 8 i europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Om en placering har godkänts för en fastställd tidsperiod bör detta godkännande med beaktande av EU-domstolens rättspraxis inte gälla avgöranden eller överenskommelser om förlängning av placeringens varaktighet. Under sådana omständigheter bör en ny begäran om godkännande göras.

(84) Om ett avgörande om placering av ett barn på en institution eller i vård utanför det egna hemmet övervägs i den medlemsstat där barnet har hemvist bör domstolen, i ett så tidigt skede av förfarandet som möjligt, överväga lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnets rättigheter respekteras, särskilt rätten att behålla sin identitet och rätten att upprätthålla kontakterna med föräldrarna eller i tillämpliga fall med andra anhöriga, mot bakgrund av artiklarna 8, 9 och 20 i FN:s konvention om barnets rättigheter. Om domstolen har vetskap om att barnet har en nära anknytning till en annan medlemsstat skulle lämpliga åtgärder framför allt kunna inbegripa, om artikel 37 b i Wienkonventionen om konsulära förbindelser är tillämplig, en anmälan till den konsulära myndigheten i den medlemsstaten. En sådan vetskap kan också uppmärksammas genom information som tillhandahålls av centralmyndigheten i den andra medlemsstaten. Lämpliga åtgärder skulle också kunna inbegripa en begäran enligt denna förordning till den medlemsstaten om information om en förälder, en anhörig eller andra personer som skulle kunna vara lämpade att ta hand om barnet. Beroende på omständigheterna kan domstolen också begära information om förfaranden och avgöranden som rör en förälder eller barnets syskon. Barnets bästa bör alltjämt vara det viktigaste kriteriet. Framför allt bör ingen av de bestämmelserna påverka nationell lag eller nationella förfaranden som är tillämpliga på avgöranden om placering som meddelas av domstolen eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat som överväger placeringen. I synnerhet bör de bestämmelserna inte medföra någon skyldighet för myndigheterna i den behöriga medlemsstaten att placera barnet i den andra medlemsstaten eller att ytterligare involvera den medlemsstaten i avgörandet eller förfarandet rörande placeringen.

(85) Eftersom tiden är avgörande i frågor om föräldraansvar bör den information som begärs enligt denna förordnings bestämmelser om samarbete, inbegripet om insamling och utbyte av information som är relevant i förfaranden i frågor om föräldraansvar och beslutet att bevilja eller vägra godkännande av placering av ett barn i en annan medlemsstat översändas till den anmodande medlemsstaten av centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten senast tre månader efter det att begäran mottagits, utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter. Detta bör inbegripa en skyldighet för den behöriga nationella myndigheten att tillhandahålla informationen, eller förklara varför den inte kan tillhandahållas, till den anmodade centralmyndigheten i så god tid att myndigheten kan rätta sig efter denna tidsfrist. Alla berörda behöriga myndigheter bör dock sträva efter att svara ännu snabbare än inom denna maximala tidsfrist.

(86) Det faktum att centralmyndigheternas möten framför allt ska sammankallas av kommissionen inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område i enlighet med beslut 2001/470/EG bör inte hindra att andra möten mellan centralmyndigheter anordnas.

(87) Om inte annat föreskrivs i den här förordningen bör Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ([9]) vara tillämplig på medlemsstaternas behandling av personuppgifter vid tillämpning av denna förordning. För att inte äventyra utförandet av en begäran enligt denna förordning, till exempel en begäran om återlämnande av ett barn i enlighet med 1980 års Haagkonvention eller en begäran till en domstol om att överväga behovet av att vidta åtgärder till skydd för barnets person eller egendom, får underrättelsen till den registrerade i enlighet med kraven i artikel 14.1–14.4 i förordning (EU) 2016/679, till exempel om uppgifter som begärs för att lokalisera barnet, skjutas upp till dess att den begäran för vilken informationen krävs har utförts. Detta undantag görs i överensstämmelse med artikel 14.5 samt artikel 23.1 f, g, i och j i förordning (EU) 2016/679. Detta bör inte hindra en mellanhand, en domstol eller en behörig myndighet till vilken informationen har översänts från att vidta åtgärder till skydd för barnet eller föranleda att sådana åtgärder vidtas om barnet riskerar att skadas eller om det finns tecken på en sådan risk.

(88) I fall då utlämnande eller bekräftelse av den relevanta informationen skulle kunna äventyra barnets eller en annan persons hälsa, säkerhet eller frihet, till exempel om det har förekommit våld i nära relationer och en domstol har beslutat att barnets nya adress inte ska lämnas ut till sökanden, eftersträvar denna förordning en välavvägd balans. Även om det i denna förordning bör föreskrivas att en centralmyndighet, en domstol eller en behörig myndighet inte till sökanden eller till tredje part bör lämna ut eller bekräfta information som samlats in eller översänts vid tillämpning av denna förordning om den fastställer att detta skulle kunna äventyra barnets eller en annan persons hälsa, säkerhet eller frihet, bör det i förordningen likväl understrykas att detta inte bör hindra centralmyndigheterna, domstolarna och de behöriga myndigheterna från att samla in och översända information mellan sig i den mån det är nödvändigt för att fullgöra skyldigheterna enligt denna förordning. Detta innebär att det bör vara

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

möjligt, när så är möjligt och lämpligt, att behandla en ansökan enligt denna förordning utan att sökanden försetts med alla uppgifter som behövs för behandlingen. Exempelvis kan en centralmyndighet, om så föreskrivs i nationell lag, väcka talan på sökandens vägnar utan att till sökanden föra vidare information om barnets vistelseort. I fall där barnets eller en annan persons hälsa, säkerhet eller frihet skulle kunna äventyras bara av att en begäran görs, bör det emellertid inte finnas en skyldighet enligt denna förordning att inge en sådan begäran.

(89) För att säkerställa att de intyg som ska användas i samband med tillämpningen av kapitlen III och IV i denna förordning är uppdaterade, bör befogenheten att anta akter delegeras till kommissionen i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) vad gäller ändringar av bilagorna I-IX till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen utför lämpliga samråd under det förberedande arbetet, bland annat på expertnivå, och att dessa samråd utförs i enlighet med de principer som fastställs i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([10]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(90) Kontinuitet mellan 1998 års konvention som utarbetats på grundval av artikel K 3 i fördraget om Europeiska unionen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål (nedan kallad *Bryssel II-konventionen*) ([11]), förordning (EG) nr 1347/2000, förordning (EG) nr 2201/2003 och den här förordningen bör säkerställas i den utsträckning bestämmelserna är oförändrade, och övergångsbestämmelser bör fastställas i detta syfte. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller tolkningen, inbegripet EU-domstolens tolkning, av Bryssel II-konventionen och förordningarna (EG) nr 1347/2000 och (EG) nr 2201/2003.

(91) Det erinras om att artikel 351 i EUF-fördraget är tillämplig på avtal som en medlemsstat ingått med ett eller flera tredjeländer före tidpunkten för dess anslutning till unionen.

(92) Tillämplig lag i frågor om föräldraansvar bör fastställas i enlighet med bestämmelserna i kapitel III i 1996 års Haagkonvention. När den konventionen tillämpas i förfaranden vid en domstol i en medlemsstat där denna förordning är tillämplig bör hänvisningen till ”bestämmelserna i kapitel II” i artikel 15.1 i den konventionen läsas som ”bestämmelserna i den här förordningen”.

(93) För att denna förordning ska fungera väl, bör kommissionen bedöma tillämpningen av den och föreslå nödvändiga ändringar.

(94) Kommissionen bör göra den information som medlemsstaterna översänder allmänt tillgänglig och hålla den uppdaterad.

(95) I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och EUF-fördraget, har dessa medlemsstater meddelat att de önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.

(96) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

(97) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 41.2 andra stycket och artikel 46 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 ([12]) och avgav ett yttrande den 15 februari 2018 ([13]).

([10]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.
([11]) EUT C 221, 16.7.1998, s. 1.
([12]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).
([13]) EUT C 120, 6.4.2018, s. 18.

(98) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av olikheter mellan de nationella regler som rör behörighet och erkännande och verkställighet av avgöranden utan snarare, på grund av denna förordnings direkta tillämplighet och bindande karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska tillämpas på civilrättsliga frågor om

a) äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap,

b) tillerkännande, utövande, delegering, upphörande eller begränsande av föräldraansvar.

2. Frågorna enligt punkt 1 b kan bland annat omfatta

a) vårdnad och umgänge,

b) förmynderskap, godmanskap och motsvarande företeelser,

c) förordnande av och uppgifter för en person eller ett organ som ska ansvara för ett barns person eller egendom, eller företräda eller bistå ett barn,

d) placering av ett barn i institutionsvård eller vård utanför det egna hemmet

e) åtgärder till skydd för barnet i samband med förvaltning av, bevarande av eller förfogande över ett barns egendom.

3. Kapitlen III och VI i denna förordning ska, som ett komplement till 1980 års Haagkonvention, tillämpas om det olovliga bortförandet eller kvarhållandet av ett barn berör mer än en medlemsstat. Kapitel IV i denna förordning ska tillämpas på avgöranden enligt vilka ett barn ska återlämnas till en annan medlemsstat enligt 1980 års Haagkonvention och som måste verkställas i en annan medlemsstat än den där avgörandet meddelades.

4. Denna förordning ska inte tillämpas på

a) fastställande eller bestridande av föräldraskap,

b) beslut om adoption, åtgärder som utgör förberedelser för adoption, ogiltigförklaring eller upphävande av adoption,

c) ett barns efternamn och förnamn,

d) myndighetsförklaring,

e) underhållsskyldighet,

f) truster och arv,

g) åtgärder som vidtas till följd av brottsliga gärningar som har begåtts av barn.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning avses med *avgörande* ett avgörande i en domstol i en medlemsstat, inbegripet ett förordnande, ett beslut eller en dom om beviljande av äktenskapsskillnad, hemskillnad, eller annullering av äktenskap, eller som rör frågor om föräldraansvar.

Vid tillämpningen av kapitel IV omfattar avgörande

a) ett avgörande som meddelats i en medlemsstat, enligt vilket ett barn ska återlämnas till en annan medlemsstat enligt 1980 års Haagkonvention och vilket måste verkställas i en annan medlemsstat än den där avgörandet meddelats,

b) interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som beslutats av en domstol som genom denna förordning är behörig att pröva målet i sak, eller åtgärder som beslutats i enlighet med artikel 27.5 jämförd med artikel 15.

Vid tillämpningen av kapitel IV omfattar avgörande inte interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som beslutats av en sådan domstol utan att svaranden har kallats att inställa sig, såvida inte det avgörande som innehåller åtgärden har delgetts svaranden före verkställigheten.

2. I denna förordning gäller även följande definitioner:

1. *domstol:* varje sådan myndighet i en medlemsstat som är behörig i frågor som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

2. *officiell handling:* en handling som har upprättats formellt eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat i frågor som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde och vars äkthet

   a) avser handlingens underskrift och innehåll, och

   b) har upprättats av en offentlig myndighet eller en annan myndighet som bemyndigats för ändamålet. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen om dessa myndigheter i enlighet med artikel 103.

3. *överenskommelse:* vid tillämpningen av kapitel IV, en handling som inte är en officiell handling, som har ingåtts av parterna i frågor som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning och som har registrerats av en offentlig myndighet som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 103 för det ändamålet.

4. *ursprungsmedlemsstat:* den medlemsstat där avgörandet meddelats, där den officiella handlingen upprättats formellt eller registrerats eller där överenskommelsen registrerats.

5. *verkställande medlemsstat:* den medlemsstat där verkställighet begärs för avgörandet, den officiella handlingen eller överenskommelsen.

6. *barn:* varje person som är under 18 år.

7. *föräldraansvar:* alla rättigheter och skyldigheter som en fysisk eller juridisk person har tillerkänts genom ett avgörande, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan, med avseende på ett barn eller dess egendom, inbegripet vårdnad och umgänge.

8. *person med föräldraansvar:* varje person, institution eller annat organ som har föräldraansvar för ett barn.

9. *vårdnad:* omfattar rättigheter och skyldigheter som hänför sig till omvårdnaden om barnets person, särskilt rätten att bestämma var ett barn ska bo.

10. *umgänge:* rätt till umgänge med ett barn, inbegripet rätten att för en begränsad tid ta barnet till en annan plats än den där barnet har hemvist.

11. *olovligt bortförande eller kvarhållande:* ett bortförande eller ett kvarhållande av ett barn om

a) bortförandet eller kvarhållandet strider mot den vårdnad som har anförtrotts en person genom ett avgörande, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan enligt lagen i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet, och

b) denna vårdnad verkligen utövades, antingen gemensamt eller för sig, vid den tidpunkt då barnet fördes bort eller hölls kvar eller skulle ha utövats om inte bortförandet eller kvarhållandet hade ägt rum.

3. Vid tillämpningen av artiklarna 3, 6, 10, 12, 13, 51, 59, 75, 94 och 102 ska begreppet *domicil* ersätta begreppet *medborgarskap* för Irland och Förenade kungariket, och det har samma innebörd som enligt rättsordningarna i dessa medlemsstater.

KAPITEL II

BEHÖRIGHET I ÄKTENSKAPSMÅL OCH I MÅL OM FÖRÄLDRAANSVAR

AVSNITT 1

Äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap

Artikel 3

Allmän behörighet

Behörighet att ta upp frågor om äktenskapsskillnad, hemskillnad och annullering av äktenskap ska tillkomma domstolarna i den medlemsstat

a) inom vars territorium

i) makarna har hemvist,

ii) makarna senast hade hemvist om en av dem fortfarande är bosatt där,

iii) svaranden har hemvist,

iv) om ansökan är gemensam, någon av makarna har hemvist,

v) sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst ett år omedelbart innan ansökan gjordes, eller

vi) sökanden har hemvist om sökanden har varit bosatt där i minst sex månader omedelbart innan ansökan gjordes och sökanden är medborgare i medlemsstaten i fråga, eller

b) i vilken båda makarna är medborgare.

Artikel 4

Genkäromål

Den domstol vid vilken ett förfarande pågår på grundval av artikel 3 ska även ha behörighet att ta upp ett genkäromål, i den mån som genkäromålet omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 5

Omvandlande av hemskillnad till äktenskapsskillnad

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 ska den domstol i en medlemsstat som har meddelat ett avgörande som beviljar hemskillnad även vara behörig att omvandla hemskillnaden till äktenskapsskillnad, om lagen i den medlemsstaten medger det.

Artikel 6

Behörighet i övriga fall

1. Om inget annat följer av punkt 2 och om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artikel 3, 4 eller 5 ska behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt den statens lag.

2. Talan mot en make som har hemvist inom en medlemsstats territorium eller som är medborgare i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat endast i enlighet med artiklarna 3, 4 och 5.

3. Mot en svarande som inte har hemvist i och som inte är medborgare i en medlemsstat får varje medborgare i en medlemsstat som har hemvist på en annan medlemsstats territorium, i likhet med medborgarna i den staten, åberopa de behörighetsregler som gäller där.

AVSNITT 2

Föräldraansvar

Artikel 7

Allmän behörighet

1. Domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.

2. Punkt 1 i denna artikel ska tillämpas med förbehåll för artiklarna 8–10.

Artikel 8

Fortsatt behörighet avseende umgänge

1. Om ett barn lagligen flyttar från en medlemsstat till en annan och förvärvar ny hemvist där ska, med avvikelse från artikel 7, domstolarna i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist under tre månader efter flytten vara fortsatt behöriga att ändra ett avgörande om umgänge som meddelats i den medlemsstaten innan barnet flyttade, om den person som beviljats umgänge enligt det avgörandet fortfarande har hemvist i den medlemsstat där barnet tidigare hade hemvist.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas om den person med rätt till umgänge som avses i punkt 1 har godtagit att domstolarna i den medlemsstat där barnet har sin nya hemvist är behöriga och detta har skett genom att han eller hon har deltagit i förfaranden vid dessa domstolar utan att bestrida deras behörighet.

Artikel 9

Behörighet i fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn

Vid fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn ska, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 10, domstolarna i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet behålla sin behörighet tills barnet har förvärvat hemvist i en annan medlemsstat, och

a) varje person, institution eller annat organ som har vårdnad om barnet har godtagit bortförandet eller kvarhållandet, eller

b) barnet har varit bosatt i denna andra medlemsstat i minst ett år efter det att den person, den institution eller det andra organ som har vårdnad om barnet har fått eller borde ha fått kännedom om var barnet befinner sig och barnet har funnit sig till rätta i sin nya miljö och något av följande villkor är uppfyllt:

i) Ingen ansökan om återlämnande har lämnats in till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat dit barnet har bortförts eller där barnet kvarhålls inom ett år efter det att den som har vårdnad om barnet har fått eller borde ha fått kännedom om var barnet befinner sig.

ii) En ansökan om återlämnande som lämnats in av den som har vårdnad om barnet har återkallats, och ingen ny ansökan har lämnats in inom den tidsfrist som anges i led i.

iii) En ansökan om återlämnande som lämnats in av den som har vårdnad om barnet har vägrats av en domstol i en medlemsstat på andra grunder än artikel 13 första stycket b eller artikel 13 andra stycket i 1980 års Haagkonvention och talan kan inte längre föras mot det avgörandet genom ordinära rättsmedel.

iv) Ingen talan har väckts vid en domstol i enlighet med artikel 29.3 och 29.5 i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet.

v) Ett avgörande i vårdnadsfrågan som inte medför att barnet ska återlämnas har meddelats av domstolarna i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet.

Artikel 10

Val av domstol

1. Domstolarna i en medlemsstat ska vara behöriga i mål om föräldraansvar om de följande villkoren är uppfyllda:

a) Barnet har en nära anknytning till den medlemsstaten, särskilt genom att

i) åtminstone någon av personerna med föräldraansvar har hemvist i den medlemsstaten,

ii) den medlemsstaten är barnets tidigare hemvist, eller

iii) barnet är medborgare i den medlemsstaten.

b) Parterna samt eventuella andra personer med föräldraansvar har

i) fritt avtalat om behörigheten senast vid den tidpunkt då talan väcks, eller

ii) under förfarandets gång uttryckligen godtagit behörigheten och domstolen har säkerställt att alla parter upplysts om sin rätt att inte godta behörigheten.

c) Utövandet av behörigheten är till barnets bästa.

2. Ett avtal om val av domstol enligt punkt 1 b ska vara skriftligt, daterat och undertecknat av de berörda parterna eller tas med i domstolsprotokollet i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska vara likvärdigt med *skriftligt*.

Personer som blir parter i förfarandet efter det att talan har väckts får uttrycka sin accept efter det att talan har väckts. Om de inte motsätter sig ska deras accept anses vara underförstådd.

3. Om annat inte avtalats mellan parterna ska den behörighet som tilldelas i punkt 1 upphöra så snart som

a) talan mot det avgörande som förfarandet utmynnar i inte längre kan föras genom ordinära rättsmedel, eller

b) förfarandet har avslutats av något annat skäl.

4. Den behörighet som tilldelas i punkt 1 b ii ska vara exklusiv.

Artikel 11

Behörighet grundad på barnets närvaro

1. Om barnets hemvist inte kan fastställas och behörighet inte kan bestämmas på grundval av artikel 10, ska domstolarna i den medlemsstat där barnet befinner sig vara behöriga.

2. Behörigheten enligt punkt 1 ska också tillämpas på flyktingbarn eller barn som har fördrivits på grund av oroligheter i den medlemsstat där de har hemvist.

Artikel 12

Överföring av behörighet till en domstol i en annan medlemsstat

1. Under exceptionella omständigheter får en domstol i en medlemsstat som är behörig att pröva målet i sak, på ansökan från en part eller självmant, om den anser att en domstol i en annan medlemsstat till vilken barnet har en särskild anknytning är bättre lämpad att bedöma barnets bästa i det enskilda fallet, låta handläggningen av målet eller en specifik del av målet vila och antingen

a) föreskriva en tidsfrist inom vilken en eller flera av parterna ska underrätta domstolen i den andra medlemsstaten om det pågående förfarandet och om möjligheten att överföra behörigheten och att väcka talan vid den domstolen, eller

b) anmoda domstolen i den andra medlemsstaten att förklara sig behörig i enlighet med punkt 2.

2. Domstolen i den andra medlemsstaten får, om det på grund av särskilda omständigheter i målet är till barnets bästa, förklara sig behörig inom sex veckor från det att

a) talan väckts vid den domstolen i enlighet med punkt 1 a, eller

b) anmodan i enlighet med punkt 1 b har mottagits.

Den domstol vid vilken talan har väckts senare eller som har anmodats att förklara sig behörig ska utan dröjsmål underrätta den domstol vid vilken talan först har väckts. Om den förklarar sig behörig, ska den domstol där talan först har väckts förklara att den inte är behörig.

3. Den domstol vid vilken talan först har väckts ska fortsätta att utöva sin behörighet om den inte har mottagit en bekräftelse på att domstolen i den andra medlemsstaten förklarat sig behörig inom sju veckor från det att

a) den tidsfrist som fastställdes för parterna att väcka talan vid en domstol i en annan medlemsstat i enlighet med punkt 1 a har löpt ut, eller

b) den domstolen har mottagit anmodan i enlighet med punkt 1 b.

4. Vid tillämpning av punkt 1 ska barnet anses ha en särskild anknytning till en medlemsstat om den medlemsstaten

a) har blivit barnets hemvist efter det att talan väckts vid den domstol som avses i punkt 1,

b) var barnets tidigare hemvist,

c) är den stat där barnet är medborgare,

d) är hemvist för någon av personerna med föräldraansvar, eller

e) är den plats där egendom tillhörande barnet finns och tvisten rör åtgärder till skydd för barnet i samband med förvaltning eller bevarande av eller förfogande över den egendomen.

5. Om exklusiv behörighet för domstolen har fastställts enligt artikel 10 får denna domstol inte överföra behörigheten till en domstol i en annan medlemsstat.

Artikel 13

Begäran om överföring av behörighet av en domstol i en medlemsstat som inte är behörig

1. Under exceptionella omständigheter, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 9, kan en domstol i en medlemsstat som inte är behörig enligt denna förordning men till vilken barnet har en särskild anknytning i enlighet med artikel 12.4, om den domstolen anser att den är bättre lämpad att bedöma barnets bästa i det enskilda fallet, begära en överföring av behörigheten från domstolen i den medlemsstat där barnet har hemvist.

2. Inom sex veckor från mottagandet av begäran enligt punkt 1 får den anmodade domstolen godta att dess behörighet överförs om den anser att en sådan överföring på grund av särskilda omständigheter i målet är till barnets bästa. Om den anmodade domstolen godtar att dess behörighet överförs ska den utan dröjsmål underrätta den anmodande domstolen. I avsaknad av ett sådant godtagande inom tidsfristen ska den anmodande domstolen inte vara behörig.

Artikel 14

Behörighet i övriga fall

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artiklarna 7–11, ska behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt lagen i den medlemsstaten.

Artikel 15

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, i brådskande fall

1. Även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak, ska domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vara behöriga att vidta interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, i enlighet med lagen i den medlemsstaten avseende

a) ett barn som befinner sig i den medlemsstaten, eller

b) egendom som tillhör ett barn och som finns i den medlemsstaten.

2. Om skyddet av barnets bästa så kräver, ska den domstol som har vidtagit de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel utan dröjsmål underrätta domstolen eller den behöriga myndigheten i den medlemsstat som är behörig enligt artikel 7 eller, i lämpliga fall, en domstol i en medlemsstat som enligt denna förordning är behörig att pröva målet i sak, antingen direkt i enlighet med artikel 86 eller via de centralmyndigheter som utsetts i enlighet med artikel 76.

3. De åtgärder som vidtas enligt punkt 1 ska upphöra att gälla så snart domstolen i den medlemsstat som enligt denna förordning är behörig att pröva målet i sak har vidtagit de åtgärder den anser lämpliga.

I lämpliga fall får den domstolen underrätta den domstol som har vidtagit interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, om sitt avgörande, antingen direkt i enlighet med artikel 86 eller via de centralmyndigheter som utsetts i enlighet med artikel 76.

Artikel 16

Prejudiciella frågor

1. Om utgången av ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat som rör frågor som inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde är beroende av att en prejudiciell fråga om föräldraansvar avgörs, får en domstol i den medlemsstaten besluta i den frågan för det förfarandets ändamål även om den medlemsstaten inte är behörig enligt denna förordning.

2. Beslut i en prejudiciell fråga enligt punkt 1 ska endast ha verkan i det förfarande där det fattades.

3. Om en rättshandling som har vidtagits eller ska vidtas för ett barns räkning i arvsmål inför domstol i en medlemsstat kräver tillstånd eller godkännande från en domstol för att vara giltig, får en domstol i den medlemsstaten besluta om en sådan rättshandling ska tillåtas eller godkännas även om den inte är behörig enligt denna förordning.

4. Artikel 15.2 ska tillämpas i enlighet med detta.

AVSNITT 3

Gemensamma bestämmelser

Artikel 17

Väckande av talan vid domstol

Talan ska anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har getts in till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävdes av honom eller henne för att få delgivningen med svaranden verkställd,

b) om delgivning av handlingen ska äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävdes av honom eller henne för att få handlingen ingiven till domstolen, eller

c) om förfarandet inleds självmant av domstolen, när domstolen fattar beslut om att inleda förfarandet eller, om något sådant beslut inte krävs, när domstolen registrerar målet.

Artikel 18

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett mål som den inte är behörig att pröva i sak enligt denna förordning och som en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva i sak enligt denna förordning, ska den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 19

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har kunnat ta emot stämningsansökan eller en motsvarande handling i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i förordning (EG) nr 1393/2007 gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan enligt den förordningen.

3. Om förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämplig, ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas till utlandet enligt den konventionen.

Artikel 20

Litispendens och mål som har samband med varandra

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap och målen gäller samma parter ska, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila.

2. Om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater ska, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila, utom i fall då behörigheten för en av domstolarna enbart har sin grund i artikel 15.

3. Om det fastställs att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, ska den domstol vid vilken talan har väckts senare avvisa talan till förmån för den domstol vid vilken talan först har väckts.

I så fall har den part som har väckt den senare talan rätt att väcka sin talan vid den domstol där talan först har väckts.

4. Om talan väcks vid en domstol i en medlemsstat som har exklusiv behörighet enligt ett sådant godtagande av behörighet som avses i artikel 10, ska varje domstol i en annan medlemsstat låta handläggningen av målet vila fram till dess att den domstol där talan väckts på grundval av avtalet eller godtagandet förklarar att den är obehörig i enlighet med avtalet eller godtagandet.

5. Om och i den mån domstolen har funnit att den är exklusivt behörig i enlighet med ett godtagande av behörighet enligt artikel 10 ska varje domstol i en annan medlemsstat avvisa talan till förmån för denna domstol.

Artikel 21

Barnets rätt att uttrycka sina åsikter

1. När domstolarna i medlemsstaterna utövar sin behörighet enligt avsnitt 2 i detta kapitel ska de i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden, ge barn som är i stånd att bilda egna åsikter en verklig och faktisk möjlighet att uttrycka sina åsikter, antingen direkt eller genom en företrädare eller lämpligt organ.

2. Om domstolen i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden ger ett barn möjlighet att uttrycka sina åsikter enligt denna artikel ska den tillmäta barnets åsikter betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

KAPITEL III

INTERNATIONELLA BORTFÖRANDEN AV BARN

Artikel 22

Återlämnande av barn enligt 1980 års Haagkonvention

Om en person, en institution eller ett annat organ som gör gällande en kränkning av rätten till vårdnad om barnet, antingen direkt eller med biträde av en centralmyndighet, ansöker hos domstolen i en medlemsstat om att den ska meddela ett avgörande på grundval av 1980 års Haagkonvention om återlämnande av ett barn under 16 år som olovligt bortförts eller kvarhållits i en annan medlemsstat än den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, ska artiklarna 23–29 och kapitel VI i denna förordning tillämpas och komplettera 1980 års Haagkonvention.

Artikel 23

Centralmyndigheternas mottagande och handläggning av ansökningar

1. Den anmodade centralmyndigheten ska skyndsamt handlägga en sådan ansökan på grundval av 1980 års Haagkonvention som avses i artikel 22.

2. Om centralmyndigheten i den anmodade medlemsstaten mottar en sådan ansökan som avses i artikel 22 ska den inom fem dagar efter att ha mottagit ansökan bekräfta mottagandet. Den ska utan onödigt dröjsmål informera centralmyndigheten i den anmodande medlemsstaten, eller i förekommande fall sökanden, om vilka inledande åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas för att behandla ansökan, och får begära ytterligare handlingar och information som behövs.

Artikel 24

Skyndsamt domstolsförfarande

1. En domstol som erhållit en ansökan om återlämnande av ett barn som avses i artikel 22 ska skyndsamt handlägga ansökningen enligt de snabbaste förfaranden som får tillämpas enligt nationell lag.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 ska en domstol i första instans meddela sitt avgörande inom sex veckor efter det att talan har väckts vid den, utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter.

3. Utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter ska en domstol i högre instans meddela sitt avgörande inom sex veckor efter det att alla de obligatoriska etapperna i förfarandet har avslutats och domstolen är i stånd att pröva överklagandet, antingen genom förhandling eller på annat sätt.

Artikel 25

Alternativ tvistlösning

Så tidigt som möjligt och under vilket skede som helst av förfarandet ska domstolen antingen direkt, eller i lämpliga fall med biträde av centralmyndigheterna, uppmana parterna att överväga om de är villiga att delta i medling eller annan metod för alternativ tvistlösning såvida detta inte strider mot barnets bästa, är olämpligt i det enskilda fallet eller onödigt skulle försena förfarandet.

Artikel 26

Barnets rätt att uttrycka sina åsikter i återlämnandeförfaranden

Artikel 21 i denna förordning ska också tillämpas med avseende på återlämnandeförfaranden enligt 1980 års Haagkonvention.

Artikel 27

Förfarande för återlämnande av ett barn

1. En domstol kan inte vägra att återlämna ett barn om den person som har ansökt om återlämnande av barnet inte har fått möjlighet att yttra sig.

2. Domstolen får under vilket skede som helst av förfarandet, i enlighet med artikel 15, pröva huruvida kontakt mellan barnet och den person som har ansökt om återlämnande av barnet bör säkerställas, med hänsyn tagen till barnets bästa.

3. Om en domstol överväger att vägra att återlämna ett barn enbart på grundval av artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention får den inte vägra att återlämna barnet om den part som ansöker om återlämnande av barnet lägger fram tillräcklig bevisning om, eller om domstolen på annat sätt finner att lämpliga åtgärder har vidtagits för att garantera barnets skydd efter återlämnandet.

4. Vid tillämpning av punkt 3 i denna artikel får domstolen kommunicera med de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, antingen direkt i enlighet med artikel 86 eller med biträde av centralmyndigheterna.

5. Om domstolen beslutar om återlämnande av barnet får den, när så är lämpligt, vidta interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, i enlighet med artikel 15 i denna förordning för att skydda barnet från den allvarliga risk som avses i artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention, under förutsättning att prövningen och vidtagandet av sådana åtgärder inte onödigt skulle försena återlämnandeförfarandet.

6. Ett avgörande om återlämnande av barnet får förklaras interimistiskt verkställbart, utan hinder av att det överklagats, om det med tanke på barnets bästa krävs att barnet återlämnas innan överklagandet har avgjorts.

Artikel 28

Verkställighet av avgöranden enligt vilka ett barn ska återlämnas

1. En behörig verkställande myndighet som mottar en ansökan om verkställighet av ett avgörande enligt vilket ett barn ska återlämnas till en annan medlemsstat ska skyndsamt handlägga ansökan.

2. Om ett avgörande enligt punkt 1 inte har verkställts inom sex veckor från den dag då verkställighetsförfarandet inleddes ska den part som ansöker om verkställighet eller centralmyndigheten i den verkställande medlemsstaten ha rätt att från den behöriga verkställande myndigheten begära en redogörelse för skälen för förseningen.

Artikel 29

Förfarande som följer på en vägran att återlämna ett barn i enlighet med artikel 13 första stycket b och artikel 13 andra stycket i 1980 års Haagkonvention

1. Denna artikel ska tillämpas om ett avgörande om vägran att återlämna ett barn till en annan medlemsstat enbart grundar sig på artikel 13 första stycket b eller artikel 13 andra stycket i 1980 års Haagkonvention.

2. Den domstol som meddelar ett sådant avgörande som avses i punkt 1 ska självmant utfärda ett intyg med användning av formuläret i bilaga I. Intyget ska fyllas i och utfärdas på samma språk som avgörandet. Intyget får även på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

3. Om en talan om vårdnad i sak redan har väckts vid en domstol i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet vid den tidpunkt då domstolen meddelar det avgörande som avses i punkt 1 ska domstolen, om den har vetskap om detta förfarande, inom en månad från dagen för det avgörande som avses i punkt 1, till domstolen i den medlemsstaten överföra följande handlingar, antingen direkt eller via centralmyndigheterna:

a) En kopia av det avgörande som avses i punkt 1.

b) Det intyg som utfärdats enligt punkt 2.

c) I tillämpliga fall en utskrift, en sammanfattning eller ett protokoll från förhandlingarna inför domstolen samt alla andra handlingar den anser vara relevanta.

4. Domstolen i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet får om det är nödvändigt kräva att en part tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av det avgörande som avses i punkt 1 och varje annan handling som bifogas intyget i enlighet med punkt 3 c i den här artikeln.

5. Om, i andra fall än de som avses i punkt 3, en av parterna, inom tre månader från underrättelsen av ett avgörande enligt punkt 1, har väckt talan om vårdnad i sak vid en domstol i den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, ska denna part till domstolen lämna in följande handlingar:

a) En kopia av det avgörande som avses i punkt 1.

b) Det intyg som utfärdats enligt punkt 2.

c) I tillämpliga fall, en utskrift eller sammanfattning eller ett protokoll från förhandlingarna inför den domstol som vägrade återlämnandet av barnet.

6. Även om det föreligger ett sådant avgörande om att inte återlämna ett barn som avses i punkt 1 ska varje avgörande om vårdnad i sak som är följden av det förfarande som avses i punkterna 3 och 5 och som medför att barnet ska återlämnas vara verkställbart i en annan medlemsstat i enlighet med kapitel IV.

KAPITEL IV

ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser om erkännande och verkställighet

Underavsnitt 1

Erkännande

Artikel 30

Erkännande av ett avgörande

1. Ett avgörande som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. I synnerhet, och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, ska inget särskilt förfarande behöva anlitas för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register i en medlemsstat på grundval av ett i en annan medlemsstat meddelat avgörande om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, om detta avgörande inte längre kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten.

3. En berörd part får, i enlighet med de förfaranden som anges i artiklarna 59–62 och, i lämpliga fall, avsnitt 5 i detta kapitel och kapitel VI, ansöka om ett avgörande om att det saknas sådana skäl för att vägra erkännande som avses i artiklarna 38 och 39.

4. Den lokala behörigheten för den domstol som meddelats av varje medlemsstat till kommissionen i enlighet med artikel 103 ska fastställas enligt lagen i den medlemsstat där ett förfarande i enlighet med punkt 3 i den här artikeln inleds.

5. Om frågan huruvida ett avgörande ska erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen avgöra den frågan.

Artikel 31

Handlingar som ska inges för erkännande

1. En part som i en medlemsstat vill göra gällande ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat ska inge

a) en kopia av avgörandet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas, och

b) det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 36.

2. Den domstol eller behöriga myndighet vid vilken ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får, om nödvändigt, begära att den part som gör avgörandet gällande tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det intyg som avses i punkt 1 b i den här artikeln.

3. Den domstol eller behöriga myndighet vid vilken ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får begära att parten tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av avgörandet utöver en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i intyget, om den inte kan fortsätta handläggningen utan en sådan översättning eller translitterering.

Artikel 32

Avsaknad av handlingar

1. Om de handlingar som anges i artikel 31.1 inte ges in får domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken detta ska ske, godta likvärdiga handlingar eller, om den anser att den har tillräckliga uppgifter, befria parten från skyldigheten att ge in dem.

2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten så begär, ska en översättning eller en translitterering, i enlighet med artikel 91, av sådana likvärdiga handlingar inges.

Artikel 33

Vilandeförklaring av mål

Den domstol vid vilken ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får låta handläggningen av målet vila, helt eller delvis, om

a) talan mot avgörandet har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel, eller

b) en ansökan har ingetts om att domstolen ska meddela ett avgörande om att det saknas sådana skäl för att vägra erkännande som avses i artiklarna 38 och 39 eller ett avgörande om att erkännandet ska vägras med hänvisning till något av de skälen.

Underavsnitt 2

Verkställbarhet och verkställighet

Artikel 34

Verkställbara avgöranden

1. Ett avgörande i ett mål om föräldraansvar som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbart i den medlemsstaten ska vara verkställbart i de andra medlemsstaterna utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring.

2. Vid verkställighet i en annan medlemsstat av ett avgörande som beviljar umgänge får ursprungsdomstolen förklara avgörandet interimistiskt verkställbart, utan hinder av att det överklagats.

Artikel 35

Handlingar som ska inges för erkännande

1. Vid verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat ska den part som begär verkställighet, till den behöriga verkställande myndigheten inge

a) en kopia av avgörandet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas, och

b) det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 36.

2. För verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat och som innehåller beslut om en interimistisk åtgärd, däribland en säkerhetsåtgärd, ska den part som begär verkställighet, till den behöriga verkställande myndigheten inge

a) en kopia av avgörandet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas,

b) det relevanta intyg som utfärdats i enlighet med artikel 36, där det intygas att avgörandet är verkställbart i ursprungsmedlemsstaten och att ursprungsdomstolen

   i) är behörig att pröva målet i sak, eller

   ii) har beslutat om åtgärden i enlighet med artikel 27.5 jämförd med artikel 15, och

c) bevis på delgivning av avgörandet, om åtgärden beslutades utan att svaranden kallats att inställa sig.

3. Den behöriga verkställande myndigheten får när så är nödvändigt begära att den part som begär verkställighet tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det intyg som anger den skyldighet som ska verkställas.

4. Den behöriga verkställande myndigheten får begära att den part som begär verkställighet tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av avgörandet om den inte kan fortsätta handläggningen utan en sådan översättning eller translitterering.

Underavsnitt 3

Intyg

Artikel 36

Utfärdande av intyget

1. Domstolen i en ursprungsmedlemsstat, som meddelats till kommissionen enligt artikel 103, ska på ansökan av någon av parterna utfärda ett intyg för

a) ett avgörande i äktenskapsmål med användning av formuläret i bilaga II,

b) ett avgörande i ett mål om föräldraansvar med användning av formuläret i bilaga III,

c) ett avgörande enligt vilket ett barn ska återlämnas enligt artikel 2.1 a och, i tillämpliga fall, interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som beslutats i enlighet med artikel 27.5 och som åtföljer avgörandet, med användning av formuläret i bilaga IV.

2. Intyget ska fyllas i och utfärdas på samma språk som avgörandet. Intyget får även på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

3. Intygets utfärdande kan inte angripas.

Artikel 37

Rättelse av intyget

1. Domstolen i en ursprungsmedlemsstat, som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 103, ska på ansökan, och får självmant, rätta intyget om det på grund av ett materiellt fel eller utelämnande föreligger bristande överensstämmelse mellan det avgörande som ska verkställas och intyget.

2. Lagen i ursprungsmedlemsstaten ska tillämpas på förfarandet för rättelse av intyget.

Underavsnitt 4

Vägran av erkännande och verkställighet

Artikel 38

Skäl för att vägra erkännande av avgöranden i äktenskapsmål

Erkännande av ett avgörande som rör äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap ska vägras

a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs,

b) om avgörandet har meddelats i någons utevaro och den uteblivne inte har delgetts stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att svaranden kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att svaranden otvetydigt har godtagit avgörandet,

c) om det är oförenligt med ett avgörande som har meddelats i ett förfarande mellan samma parter i den medlemsstat där erkännande begärs, eller

d) om det är oförenligt med ett avgörande som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en icke-medlemsstat mellan samma parter, såvida det först meddelade avgörandet uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande begärs.

Artikel 39

Skäl för att vägra erkännande av avgöranden i mål om föräldraansvar

1. Erkännandet av ett avgörande i ett mål om föräldraansvar ska vägras

a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs, med hänsyn tagen till barnets bästa,

b) om avgörandet har meddelats i någons utevaro och den uteblivne inte har delgetts stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att han eller hon kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att den uteblivne otvetydigt har godtagit avgörandet,

c) om en person ansöker om det och gör gällande att avgörandet hindrar honom eller henne från att utöva sitt föräldraansvar, om avgörandet har meddelats utan att personen i fråga har fått möjlighet att yttra sig,

d) om och i den mån som avgörandet är oförenligt med ett senare avgörande i frågor om föräldraansvar som har meddelats i den medlemsstat där erkännande begärs,

e) om och i den mån som avgörandet är oförenligt med ett senare avgörande i frågor om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat eller i den icke-medlemsstat där barnet har hemvist, såvida det sist meddelade avgörandet uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande begärs, eller

f) om förfarandet i artikel 82 inte har följts.

2. Erkännande av ett avgörande i ett mål om föräldraansvar får vägras om erkännandet gavs utan att ett barn som är i stånd att bilda egna åsikter har getts möjlighet att uttrycka sina åsikter i enlighet med artikel 21, utom när

a) förfarandet endast avsåg barnets egendom, förutsatt att det inte var nödvändigt att ge en sådan möjlighet mot bakgrund av sakfrågan, eller

b) det fanns starka skäl särskilt med beaktande av ärendets brådskande natur.

Artikel 40

Förfarande för vägran av erkännande

1. De förfaranden som föreskrivs i artiklarna 59–62 och, i tillämpliga fall, avsnitt 5 i detta kapitel samt kapitel VI, ska även tillämpas på en ansökan om vägran av erkännande.

2. Den lokala behörigheten för den domstol som meddelats av varje medlemsstat till kommissionen enligt artikel 103 ska fastställas enligt lagen i den medlemsstat där ett förfarande om icke-erkännande inleds.

Artikel 41

Skäl för att vägra verkställighet av avgöranden i mål om föräldraansvar

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 56.6 ska verkställigheten av ett avgörande i ett mål om föräldraansvar vägras om ett av de skäl för att vägra erkännande som avses i artikel 39 föreligger.

AVSNITT 2

Erkännande och verkställighet av vissa privilegierade avgöranden

Artikel 42

Tillämpningsområde

1. Detta avsnitt är tillämpligt på följande typer av avgöranden förutsatt att de är föremål för ett intyg i ursprungsmedlemsstaten i enlighet med artikel 47:

a) Avgöranden i den mån de beviljar umgänge.

b) Avgöranden enligt artikel 29.6 i den mån de medför att barnet ska återlämnas.

2. Detta avsnitt ska inte hindra en part från att söka erkännande och verkställighet av ett sådant avgörande som avses i punkt 1 i enlighet med bestämmelserna om erkännande och verkställighet i avsnitt 1 i detta kapitel.

Underavsnitt 1

Erkännande

Artikel 43

Erkännande

1. Ett avgörande som avses i artikel 42.1 som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande krävs och utan möjlighet att invända mot erkännandet såvida inte och i den mån som avgörandet konstateras vara oförenligt med ett senare avgörande i enlighet med vad som anges i artikel 50.

2. En part som i en medlemsstat vill göra gällande ett avgörande som avses i artikel 42.1 som har meddelats i en annan medlemsstat ska ge in

a) en kopia av avgörandet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas, och

b) det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 47.

3. Artikel 31.2 och 31.3 ska tillämpas i enlighet med detta.

Artikel 44

Vilandeförklaring av mål

Den domstol vid vilken ett avgörande som avses i artikel 42.1 och som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande låta handläggningen av målet vila, helt eller delvis, om

a) en ansökan har ingetts i vilken det görs gällande att avgörandet är oförenligt med ett avgörande som avses i artikel 50, eller

b) den person mot vilken verkställighet begärs har ansökt, i enlighet med artikel 48, om återkallelse av ett intyg som utfärdats enligt artikel 47.

Underavsnitt 2

Verkställbarhet och verkställighet

Artikel 45

Verkställbara avgöranden

1. Ett avgörande som avses i artikel 42.1 som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbart i den medlemsstaten ska vara verkställbart enligt detta avsnitt i de andra medlemsstaterna utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring.

2. Vid verkställighet i en annan medlemsstat av ett avgörande som avses i artikel 42.1 a får domstolarna i ursprungsmedlemsstaten förklara avgörandet interimistiskt verkställbart, utan hinder av att det överklagats.

Artikel 46

Handlingar som ska ges in för verkställighet

1. Vid verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som avses i artikel 42.1 och som har meddelats i en annan medlemsstat ska den part som ansöker om verkställighet, till den behöriga verkställande myndigheten ge in

a) en kopia av avgörandet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas, och

b) det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 47.

2. Vid verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som avses i artikel 42.1 a och som har meddelats i en annan medlemsstat får den behöriga verkställande myndigheten, om nödvändigt, begära att sökanden tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det intyg som anger den skyldighet som ska verkställas.

3. Vid verkställighet i en medlemsstat av ett avgörande som avses i artikel 42.1 och som har meddelats i en annan medlemsstat får den behöriga verkställande myndigheten, om nödvändigt, begära att sökanden tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av avgörandet om den inte kan fortsätta handläggningen utan en sådan översättning eller translitterering.

Underavsnitt 3

Intyg för privilegierade avgöranden

Artikel 47

Utfärdande av intyget

1. Den domstol som har meddelat ett avgörande som avses i artikel 42.1 ska på ansökan av en part utfärda ett intyg för

a) ett avgörande som beviljar umgänge, med användning av formuläret i bilaga V,

b) ett avgörande om vårdnaden i sak som medför att ett barn ska återlämnas och som har meddelats enligt artikel 29.6 och, med användning av formuläret i bilaga VI.

2. Intyget ska fyllas i och utfärdas på samma språk som avgörandet. Intyget får även på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

3. Domstolen ska utfärda intyget endast om de följande villkoren är uppfyllda:

a) Alla berörda parter har fått möjlighet att yttra sig.

b) Barnet har getts möjlighet att uttrycka sina åsikter i enlighet med artikel 21.

c) Avgörandet har meddelats i någons utevaro och

i) den uteblivna personen har delgetts stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att han eller hon kunnat förbereda sitt svaromål, eller

ii) det har fastställts att den uteblivna personen otvetydigt har godtagit avgörandet.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3 i den här artikeln ska intyget för ett avgörande som avses i artikel 42.1 b enbart utfärdas om domstolen, när den meddelar sitt avgörande, har tagit hänsyn till de skäl och de faktiska omständigheter som ligger till grund för det tidigare avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat enligt artikel 13 första stycket b eller artikel 13 andra stycket i 1980 års Haagkonvention.

5. Intyget ska inte få rättsverkningar utöver vad som följer av avgörandets verkställbarhet.

6. Intygets utfärdande kan inte angripas i andra avseenden än dem som avses i artikel 48.

Artikel 48

Rättelse och återkallelse av intyget

1. Domstolen i ursprungsmedlemsstaten, som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 103, ska efter ansökan, och får självmant, rätta intyget om det på grund av ett materiellt fel eller utelämnande föreligger en brist på överensstämmelse mellan avgörandet och intyget.

2. Den domstol som avses i punkt 1 i denna artikel ska, på ansökan eller självmant, återkalla intyget om det beviljats felaktigt, med beaktande av de krav som fastställs i artikel 47. Artikel 49 ska tillämpas i enlighet med detta.

3. Förfarandet, inbegripet ett eventuellt överklagande, för rättelse eller återkallelse av intyget ska regleras av lagen i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 49

Intyg om bristande eller begränsad verkställbarhet

1. Om och i den mån ett avgörande för vilket ett intyg har utfärdats i enlighet med artikel 47 har upphört att vara verkställbart eller verkställbarheten har skjutits upp eller begränsats ska, på ansökan som kan inges när som helst till domstolen i ursprungsmedlemsstaten, som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 103, ett intyg utfärdas i vilket bristen på eller begränsningen av verkställbarheten anges, med användning av standardformuläret i bilaga VII.

2. Intyget ska fyllas i och utfärdas på samma språk som avgörandet. Intyget får även på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

Underavsnitt 4

Vägran av erkännande och verkställighet

Artikel 50

Oförenliga avgöranden

Erkännande och verkställighet av ett avgörande som avses i artikel 42.1 ska vägras om och i den mån som det är oförenligt med ett senare avgörande i frågor om föräldraansvar som rör samma barn och som har meddelats

a) i den medlemsstat där erkännande begärs, eller

b) i en annan medlemsstat eller i den icke-medlemsstat där barnet har hemvist, såvida det sist meddelade avgörandet uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande begärs.

AVSNITT 3

Gemensamma bestämmelser om verkställighet

Underavsnitt 1

Verkställighet

Artikel 51

Verkställighetsförfarande

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta avsnitt ska verkställighetsförfarandet för avgöranden som meddelats i en annan medlemsstat regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 41, 50, 56 och 57 ska ett avgörande som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbart i ursprungsmedlemsstaten verkställas i den verkställande medlemsstaten på samma villkor som ett avgörande som har meddelats i den medlemsstaten.

2. Det ska inte krävas att den part som ansöker om verkställighet av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat ska ha en postadress i den verkställande medlemsstaten. Det ska krävas att den parten har ett befullmäktigat ombud i den verkställande medlemsstaten endast om ett sådant ombud är obligatoriskt enligt lagen i den verkställande medlemsstaten oberoende av parternas medborgarskap.

Artikel 52

Behöriga verkställande myndigheter

Ansökan om verkställighet ska ges in till den myndighet som är behörig verkställande myndighet enligt lagen i den verkställande medlemsstaten och som meddelats av den medlemsstaten till kommissionen i enlighet med artikel 103.

Artikel 53

Delvis verkställighet

1. En part som ansöker om verkställighet av ett avgörande kan ansöka om att avgörandet ska verkställas delvis.

2. Om ett avgörande omfattar flera yrkanden och verkställighet har vägrats för ett eller flera av dem ska verkställighet ändå vara möjlig för de delar av avgörandet som inte påverkas av vägran.

3. Punkterna 1 och 2 i denna artikel ska inte tillämpas för att verkställa ett avgörande om återlämnande av ett barn utan att också verkställa alla eventuella interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som har beslutats för att skydda barnet från den risk som avses i artikel 13 första stycket b i 1980 års Haagkonvention.

Artikel 54

Arrangemang för utövande av umgänge

1. De behöriga verkställande myndigheterna eller domstolarna i den verkställande medlemsstaten får besluta om arrangemangen för utövande av umgänge, om de nödvändiga arrangemangen inte alls eller endast otillräckligt regleras i det avgörande som har meddelats av de domstolar i medlemsstaten som är behöriga att pröva ärendet i sak och under förutsättning att de väsentliga inslagen i det avgörandet iakttas.

2. De arrangemang som beslutas enligt punkt 1 ska upphöra att gälla till följd av ett senare avgörande som har meddelats av de domstolar i medlemsstaten som är behöriga att pröva ärendet i sak.

Artikel 55

Delgivning av intyg och avgörande

1. Om verkställighet begärs av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat ska det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 36 eller 47 delges den person mot vilken verkställighet begärs innan den första verkställighetsåtgärden vidtas. Intyget ska åtföljas av avgörandet, om detta inte redan har delgetts den personen, och, i tillämpliga fall, av detaljerna i det arrangemang som avses i artikel 54.1.

2. Om delgivningen ska verkställas i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten får den person mot vilken verkställighet begärs begära en översättning eller translitterering av

a) avgörandet, för att kunna bestrida verkställigheten,

b) i tillämpliga fall, det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det intyg som utfärdats i enlighet med artikel 47,

om avgörandet eller intyget inte är avfattat på eller åtföljs av en översättning eller translitterering till antingen ett språk som han eller hon förstår eller det officiella språket i den medlemsstat där han eller hon har hemvist eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, det officiella språket eller ett av de officiella språken på den plats där han eller hon har hemvist.

3. Om en översättning eller translitterering begärs enligt punkt 2 får inga andra verkställighetsåtgärder än säkerhetsåtgärder vidtas förrän översättningen eller translittereringen har tillhandahållits den person mot vilken verkställighet begärs.

4. Punkterna 2 och 3 ska inte tillämpas i den mån avgörandet och, i tillämpliga fall, det intyg som avses i punkt 1 redan har delgetts den person mot vilken verkställighet begärs i överensstämmelse med kraven på översättning eller translitterering i punkt 2.

Underavsnitt 2

Uppskjutande av verkställighetsförfarandet och vägran av verkställighet

Artikel 56

Uppskjutande och vägran

1. Den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen i den verkställande medlemsstaten ska självmant eller på ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs eller, om tillämpligt enligt nationell lag, barnet i fråga, skjuta upp verkställighetsförfarandet om avgörandets verkställbarhet har skjutits upp i ursprungsmedlemsstaten.

2. Den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen i den verkställande medlemsstaten får, på ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs eller, om tillämpligt enligt nationell lag, barnet i fråga, helt eller delvis skjuta upp verkställighetsförfarandet av något av följande skäl:

a) Talan mot avgörandet har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel.

b) Tidsfristen för en sådan talan mot avgörandet genom ordinära rättsmedel som avses i led a har ännu inte löpt ut.

c) En ansökan om vägran av verkställighet som grundar sig på artikel 41, 50 eller 57 har lämnats in.

d) Den person mot vilken verkställighet begärs har i enlighet med artikel 48 ansökt om återkallelse av ett intyg som utfärdats i enlighet med artikel 47.

3. Om den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen skjuter upp verkställighetsförfarandena av det skäl som avses i punkt 2 b får den ange en tidsfrist inom vilken överklagande ska inges.

4. I undantagsfall får den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen på ansökan av den person mot vilken verkställighet begärs eller, om tillämpligt enligt nationell lag, barnet i fråga eller en berörd part som agerar för barnets bästa, skjuta upp verkställighetsförfarandet om verkställigheten skulle innebära att barnet utsätts för en allvarlig risk för fysisk eller psykisk skada på grund av tillfälliga hinder som har uppstått efter det att avgörandet meddelades eller på grund av någon annan betydande ändring av omständigheterna.

Verkställigheten ska återupptas så snart den allvarliga risken för fysisk eller psykisk skada upphör.

5. I de fall som avses i punkt 4 ska den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen innan de vägrar verkställighet enligt punkt 6 vidta lämpliga åtgärder för att underlätta verkställighet i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden och i enlighet med barnets bästa.

6. Om den allvarliga risk som avses i punkt 4 är av bestående karaktär, får den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen, på ansökan, vägra verkställighet av avgörandet.

Artikel 57

Skäl för uppskjutande eller vägran av verkställighet enligt nationell lag

De skäl för uppskjutande eller vägran av verkställighet som gäller enligt lagen i den verkställande medlemsstaten ska tillämpas såvida dessa inte är oförenliga med tillämpningen av artiklarna 41, 50 och 56.

Artikel 58

Behörighet för myndigheter eller domstolar som prövar vägran av verkställighet

1. Ansökan om vägran av verkställighet som grundar sig på artikel 39 ska lämnas in till den domstol som meddelats av varje medlemsstat till kommissionen enligt artikel 103. Ansökan om vägran av verkställighet på andra grunder som anges i eller tillåts enligt denna förordning ska lämnas in till den myndighet eller domstol som meddelats av varje medlemsstat till kommissionen enligt artikel 103.

2. Den lokala behörigheten för den myndighet eller domstol som meddelats av varje medlemsstat till kommissionen enligt artikel 103 ska fastställas enligt lagen i den medlemsstat där ett förfarande i enlighet med punkt 1 i den här artikeln inleds.

Artikel 59

Ansökan om vägran av verkställighet

1. Förfarandet vid ansökan om vägran av verkställighet ska, i den mån det inte omfattas av denna förordning, regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Sökanden ska tillhandahålla den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen en kopia av avgörandet och, om tillämpligt och möjligt, det relevanta intyg som utfärdats i enlighet med artikel 36 eller 47.

3. Den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen får när så är nödvändigt begära att sökanden tillhandahåller en översättning eller translitterering, i enlighet med artikel 91, av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 36 eller 47 och som anger den skyldighet som ska verkställas.

4. Om den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen inte kan fortsätta handläggningen utan en translitterering eller översättning av avgörandet får den begära att sökanden tillhandahåller en sådan översättning eller translitterering i enlighet med artikel 91.

5. Den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen får befria sökanden från skyldigheten att ge in de handlingar som avses i punkt 2 om

a) den redan innehar dem, eller

b) den finner det orimligt att begära att sökanden ska tillhandahålla dem.

I det fall som avses i första stycket b får den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen begära att den andra parten tillhandahåller dessa handlingar.

6. Det ska inte krävas att den part som ansöker om vägran av verkställighet av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat ska ha en postadress i den verkställande medlemsstaten. Det ska krävas att den parten har ett befullmäktigat ombud i den verkställande medlemsstaten endast om ett sådant ombud är obligatoriskt enligt lagen i den verkställande medlemsstaten oberoende av parternas medborgarskap.

Artikel 60

Skyndsamma förfaranden

Den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen ska agera utan onödigt dröjsmål i förfaranden rörande ansökan om vägran av verkställighet.

Artikel 61

Överklagande eller annat angripande

1. En part får överklaga eller på annat sätt angripa ett avgörande med anledning av ansökan om vägran av verkställighet.

2. Ett överklagande eller annat angripande ska ges in till den myndighet eller domstol som den verkställande medlemsstaten har meddelat till kommissionen enligt artikel 103 såsom den myndighet eller domstol till vilken ett sådant överklagande eller annat angripande ska ges in.

Artikel 62

Ytterligare överklagande eller annat angripande

Ett avgörande som meddelats med anledning av ett överklagande eller annat angripande får bara överklagas eller angripas i de fall de domstolar vid vilka ett ytterligare överklagande eller annat angripande ska ges in har meddelats till kommissionen av den berörda medlemsstaten enligt artikel 103.

Artikel 63

Vilandeförklaring av ärenden

1. Den behöriga verkställande myndigheten eller den domstol till vilken en ansökan om vägran av verkställighet ges in eller som handlägger ett överklagande som getts in enligt artikel 61 eller 62 får låta handläggningen av ärendet vila av något av följande skäl:

a) Talan mot avgörandet har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel.

b) Tidsfristen för en sådan talan mot avgörandet genom ordinära rättsmedel som avses i led a har ännu inte löpt ut.

c) Den person mot vilken verkställighet begärs har ansökt om återkallelse i enlighet med artikel 48 av ett intyg som utfärdats enligt artikel 47.

2. Om den behöriga verkställande myndigheten eller domstolen låter handläggningen av ärendet vila av det skäl som avses i punkt 1 b får den ange den tidsfrist inom vilken sådan talan ska föras.

AVSNITT 4

Officiella handlingar och överenskommelser

Artikel 64

Tillämpningsområde

Detta avsnitt är tillämpligt i mål om äktenskapsskillnad, hemskillnad och föräldraansvar på officiella handlingar som har upprättats formellt eller registrerats, och på överenskommelser som har registrerats, i en medlemsstat som förklarar sig behörig enligt kapitel II.

Artikel 65

Erkännande och verkställighet av officiella handlingar och överenskommelser

1. Officiella handlingar och överenskommelser om hemskillnad och äktenskapsskillnad som har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten ska erkännas i andra medlemsstater utan att något särskilt förfarande krävs. Avsnitt 1 i detta kapitel ska tillämpas i enlighet med detta, såvida inget annat föreskrivs i det här avsnittet.

2. Officiella handlingar och överenskommelser i mål om föräldraansvar som har bindande rättsverkan och är verkställbara i ursprungsmedlemsstaten ska erkännas och verkställas i andra medlemsstater utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring. Avsnitten 1 och 3 i detta kapitel ska tillämpas i enlighet med detta, såvida inget annat föreskrivs i det här avsnittet.

Artikel 66

Intyg

1. Domstolen eller den behöriga myndigheten i en ursprungsmedlemsstat, som meddelats till kommissionen enligt artikel 103, ska på ansökan av någon av parterna utfärda ett intyg om en officiell handling eller en överenskommelse

a) i äktenskapsfrågor med användning av formuläret i bilaga VIII,

b) i frågor om föräldraansvar med användning av formuläret i bilaga IX.

Det intyg som avses i led b ska innehålla en sammanfattning av den verkställbara förpliktelse som ingår i den officiella handlingen eller överenskommelsen.

2. Intyget får utfärdas endast om de följande villkoren är uppfyllda:

a) Den medlemsstat som bemyndigade den offentliga myndigheten eller annan myndighet att formellt upprätta eller registrera den officiella handlingen eller att registrera överenskommelsen var behörig enligt kapitel II.

b) Den officiella handlingen eller överenskommelsen har bindande rättsverkan i den medlemsstaten.

3. Trots vad som sägs i punkt 2 får intyget inte utfärdas i frågor om föräldraansvar om något tyder på att den officiella handlingens eller överenskommelsens innehåll strider mot barnets bästa.

4. Intyget ska upprättas på det språk som den officiella handlingen eller överenskommelsen är upprättad på. Det får också på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol eller behöriga myndighet som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

5. Om intyget inte inges får den officiella handlingen eller överenskommelsen inte erkännas eller verkställas i en annan medlemsstat.

Artikel 67

Rättelse och återkallelse av intyget

1. Domstolen eller den behöriga medlemsstaten i ursprungsmedlemsstaten, som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 103, ska på ansökan, och får självmant, rätta intyget om det på grund av ett materiellt fel eller utelämnande föreligger en brist på överensstämmelse mellan den officiella handlingen eller överenskommelsen och intyget.

2. Den domstol eller behöriga myndighet som avses i punkt 1 i denna artikel ska på ansökan eller självmant återkalla intyget om det beviljats felaktigt, med beaktande av de krav som fastställs i artikel 66.

3. Förfarandet, inbegripet överklagande, för rättelse eller återkallelse av intyget ska regleras av lagen i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 68

Skäl för att vägra erkännande eller verkställighet

1. Erkännande av en officiell handling eller överenskommelse om hemskillnad eller äktenskapsskillnad ska vägras om

a) ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs,

b) det är oförenligt med ett avgörande, en officiell handling eller en överenskommelse mellan samma parter i den medlemsstat där erkännande begärs, eller

c) det är oförenligt med ett avgörande, en officiell handling eller en överenskommelse som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i en icke-medlemsstat mellan samma parter, såvida det avgörande, den officiella handling eller den överenskommelse som meddelats först uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande begärs.

2. Erkännande eller verkställighet av en officiell handling eller överenskommelse i frågor om föräldraansvar ska vägras

a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där erkännande begärs, med hänsyn tagen till barnets bästa,

b) om en person ansöker om det och hävdar att den officiella handlingen eller överenskommelsen hindrar honom eller henne från att utöva sitt föräldraansvar, om den officiella handlingen upprättats eller registrerats utan den personens delaktighet eller om överenskommelsen ingåtts och registrerats utan den personens delaktighet,

c) om och i den mån den är oförenlig med ett senare avgörande eller en senare officiell handling eller överenskommelse i frågor om föräldraansvar som har meddelats i den medlemsstat där erkännande eller verkställighet begärs,

d) om och i den mån den är oförenlig med ett senare avgörande eller en senare officiell handling eller överenskommelse i frågor om föräldraansvar som har meddelats i en annan medlemsstat eller i den icke-medlemsstat där barnet har hemvist, såvida det avgörande, den officiella handling eller den överenskommelse som meddelats sist uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande eller verkställighet begärs.

3. Erkännande eller verkställighet av en officiell handling eller överenskommelse i frågor om föräldraansvar får vägras om den officiella handlingen upprättades formellt eller registrerades, eller om överenskommelsen registrerades, utan att ett barn som är i stånd att bilda egna åsikter har getts möjlighet att uttrycka sina åsikter.

AVSNITT 5

Övriga bestämmelser

Artikel 69

Förbud mot omprövning av ursprungsdomstolens behörighet

Behörigheten för domstolen i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas. En prövning av huruvida ett avgörande strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) enligt artikel 38 a och artikel 39 a får inte avse behörighetsreglerna i artiklarna 3–14.

Artikel 70

Olikheter i tillämplig lag

Erkännande av ett avgörande i äktenskapsmål får inte vägras på den grunden att lagen i den medlemsstat där ett sådant erkännande begärs inte tillåter äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap under samma omständigheter.

Artikel 71

Förbud mot omprövning i sak

Ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat får aldrig omprövas i sak.

Artikel 72

Överklagande i vissa medlemsstater

Om ett avgörande meddelats i Irland, Cypern eller Förenade kungariket ska varje form av överklagande som står till buds i ursprungsmedlemsstaten anses som sådan talan mot avgörande genom ordinära rättsmedel som avses i detta kapitel.

Artikel 73

Kostnader

Detta kapitel ska även tillämpas vid fastställande av de kostnader och avgifter som hänför sig till förfaranden som omfattas av denna förordning och till verkställighet av varje beslut om sådana kostnader och avgifter.

Artikel 74

Rättshjälp

1. Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis har fått rättshjälp eller varit befriad från kostnader och avgifter, ska han eller hon vid de förfaranden som avses i artiklarna 30.3, 40 och 59 vara berättigad till rättshjälp eller befrielse från kostnader och avgifter i största möjliga utsträckning enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten har varit befriad från alla kostnader i samband med ett förfarande vid en administrativ myndighet som meddelats till kommissionen enligt artikel 103 ska han eller hon vid alla förfaranden som avses i artiklarna 30.3, 40 och 59 vara berättigad till rättshjälp i enlighet med punkt 1 i den här artikeln. För detta ändamål ska den parten lämna in en förklaring utfärdad av den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten, som visar att han eller hon uppfyller de ekonomiska villkoren för att helt eller delvis beviljas rättshjälp eller befrielse från kostnader och avgifter.

Artikel 75

Säkerhet, borgen eller deposition

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av en part som i en medlemsstat begär verkställighet av ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat på den grunden att han eller hon är utländsk medborgare eller att han eller hon inte har hemvist i den verkställande medlemsstaten.

KAPITEL V

SAMARBETE I FRÅGOR OM FÖRÄLDRAANSVAR

Artikel 76

Utseende av centralmyndigheter

Varje medlemsstat ska utse en eller flera centralmyndigheter med uppgift att bistå vid tillämpningen av denna förordning i frågor om föräldraansvar och ska ange deras territoriella eller materiella befogenheter. Om en medlemsstat har utsett mer än en centralmyndighet ska meddelanden i princip skickas direkt till den behöriga centralmyndigheten. Om ett meddelande skickas till en centralmyndighet som inte är behörig, ska denna sända det vidare till den behöriga centralmyndigheten och informera avsändaren om detta.

Artikel 77

Centralmyndigheternas allmänna uppgifter

1. Centralmyndigheterna ska lämna information om nationell lagstiftning och nationella förfaranden och tjänster som finns att tillgå i frågor om föräldraansvar och vidta de åtgärder som de anser är lämpliga för att förbättra tillämpningen av denna förordning.

2. Centralmyndigheterna ska samarbeta sinsemellan och främja samarbete mellan de behöriga myndigheterna i sina medlemsstater för att uppnå syftena med denna förordning.

3. Vid tillämpning av punkterna 1 och 2 får det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område anlitas.

Artikel 78

Begäran genom centralmyndigheter

1. Centralmyndigheter ska på begäran av en centralmyndighet i en annan medlemsstat samarbeta i enskilda ärenden för att uppnå syftena med denna förordning.

2. Begäranden i enlighet med detta kapitel får göras av en domstol eller en behörig myndighet. Begäranden i enlighet med artikel 79 c och g och artikel 80.1 c får också göras av personer med föräldraansvar.

3. Utom i brådskande fall och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 86 ska en begäran i enlighet med detta kapitel lämnas in till centralmyndigheten i den medlemsstat där den anmodande domstolen eller behöriga myndigheten finns eller där sökanden har hemvist.

4. Denna artikel ska inte hindra centralmyndigheter eller behöriga myndigheter från att ingå eller upprätthålla befintliga överenskommelser eller arrangemang med centralmyndigheter eller behöriga myndigheter i en eller flera andra medlemsstater för att möjliggöra direkta kontakter i förbindelserna med varandra.

5. Detta kapitel ska inte hindra en person med föräldraansvar från att ansöka direkt vid domstolar i en annan medlemsstat.

6. Ingenting i artiklarna 79 och 80 ska innebära att en centralmyndighet åläggs att utöva befogenheter som endast får utövas av rättsliga myndigheter i enlighet med lagen i den anmodade medlemsstaten.

Artikel 79

Anmodade centralmyndigheters särskilda uppgifter

Anmodade centralmyndigheter ska, direkt eller via domstolar, behöriga myndigheter eller andra organ vidta alla lämpliga åtgärder för att

a) i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden biträda med att ta reda på var ett barn befinner sig, om det kan antas att barnet befinner sig på den anmodade medlemsstatens territorium och den informationen är nödvändig för att utföra en ansökan eller begäran enligt denna förordning,

b) insamla och utbyta information som är relevant i förfaranden i frågor om föräldraansvar enligt artikel 80,

c) informera och biträda personer med föräldraansvar som söker erkännande och verkställighet av avgöranden inom den anmodade centralmyndighetens territorium, i synnerhet rörande umgänge och återlämnande av barn, inklusive, vid behov, information om hur de kan få rättshjälp,

d) underlätta kontakt mellan domstolar, behöriga myndigheter och andra berörda organ, i synnerhet när det gäller tillämpning av artikel 81,

e) underlätta kontakt mellan domstolar vid behov, i synnerhet när det gäller tillämpning av artiklarna 12, 13, 15 och 20,

f) lämna information och biträde som kan vara till nytta för domstolar och behöriga myndigheter vid tillämpningen av artikel 82, och

g) underlätta överenskommelser mellan personer med föräldraansvar genom medling eller andra metoder för alternativ tvistlösning och underlätta gränsöverskridande samarbete i detta syfte.

Artikel 80

Samarbete med avseende på insamling och utbyte av information som är relevant i förfaranden i frågor om föräldraansvar

1. Centralmyndigheten i den medlemsstat där barnet har eller har haft hemvist eller där det befinner eller har befunnit sig, direkt eller genom domstolar, behöriga myndigheter eller andra organ, efter en motiverad begäran

a) ska tillhandahålla en rapport, om en sådan är tillgänglig, eller utarbeta och tillhandahålla en rapport om

i) barnets situation,

ii) varje pågående förfarande som rör frågor om föräldraansvar för barnet, eller

iii) avgöranden som har meddelats i frågor om föräldraansvar för barnet,

b) ska tillhandahålla eventuell övrig information som är relevant i förfaranden i frågor om föräldraansvar i den anmodande medlemsstaten, särskilt angående situationen för en förälder, anhörig eller annan person som kan vara lämplig att ta hand om barnet, om detta krävs med hänsyn till barnets situation, eller

c) får begära att domstolen eller den behöriga myndigheten i dess medlemsstat överväger huruvida åtgärder behöver vidtas till skydd för barnets person eller egendom.

2. I fall då barnet utsätts för allvarlig fara ska den domstol eller den behöriga myndighet som överväger att vidta eller har vidtagit åtgärder till skydd för barnet, om den är medveten om att barnets vistelseort har ändrats till, eller att barnet befinner sig i, en annan medlemsstat, underrätta domstolarna eller de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten om den fara som råder och de åtgärder som vidtagits eller övervägs. Denna information får överföras direkt eller genom centralmyndigheterna.

3. De begäranden som avses i punkterna 1 och 2 och eventuella ytterligare handlingar ska åtföljas av en översättning till det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till det officiella språket eller ett av de officiella språken på den plats där begäran ska handläggas eller till ett annat språk som den anmodade medlemsstaten uttryckligen godtar. Medlemsstaterna ska meddela sådant godtagande till kommissionen i enlighet med artikel 103.

4. Den information som avses i punkt 1 ska översändas till den anmodande centralmyndigheten senast tre månader efter mottagandet av begäran utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter.

Artikel 81

Genomförande av avgöranden i mål om föräldraansvar i en annan medlemsstat

1. En domstol i en medlemsstat får begära att domstolarna eller de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat bistår med genomförandet av avgöranden i mål om föräldraansvar som har meddelats enligt denna förordning, särskilt i fråga om att säkerställa det faktiska utövandet av umgänge.

2. Den begäran som avses i punkt 1 och eventuella åtföljande handlingar ska åtföljas av en översättning till det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till det officiella språket eller ett av de officiella språken på den plats där begäran ska handläggas eller till ett annat språk som den anmodade medlemsstaten uttryckligen godtar. Medlemsstaterna ska meddela sådant godtagande till kommissionen i enlighet med artikel 103.

Artikel 82

Placering av barnet i en annan medlemsstat

1. Om en domstol eller en behörig myndighet avser att placera barnet i en annan medlemsstat, ska den först inhämta godkännande från behörig myndighet i den andra medlemsstaten. För detta ändamål ska centralmyndigheten i den anmodande medlemsstaten till centralmyndigheten i den anmodade medlemsstat där barnet ska placeras översända en begäran om godkännande som inbegriper en rapport om barnet tillsammans med skälen för den placering eller vård som föreslås, information om planerad finansiering och all annan information som den anser vara relevant, såsom placeringens förväntade varaktighet.

2. Punkt 1 ska inte tillämpas när barnet ska placeras hos en förälder.

Medlemsstater får besluta att deras godkännande i enlighet med punkt 1 inte krävs för placeringar inom deras territorium hos vissa kategorier av nära anhöriga utöver föräldrar. Dessa kategorier ska meddelas till kommissionen enligt artikel 103.

3. Centralmyndigheten i en annan medlemsstat får informera en domstol eller en behörig myndighet som överväger en placering av ett barn om en nära anknytning som barnet har till den medlemsstaten. Detta ska inte påverka nationell lag och nationella förfaranden i den medlemsstat som överväger placeringen.

4. Den begäran och alla eventuella ytterligare handlingar som avses i punkt 1 ska åtföljas av en översättning till det officiella språket i den anmodade medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till det officiella språket eller ett av de officiella språken på den plats där begäran ska handläggas eller till ett annat språk som den anmodade medlemsstaten uttryckligen godtar. Medlemsstaterna ska meddela sådant godtagande till kommissionen i enlighet med artikel 103.

5. Den placering som avses i punkt 1 får endast beslutas eller arrangeras av den anmodande medlemsstaten efter det att den behöriga myndigheten i den anmodade medlemsstaten har godkänt placeringen.

6. Avgörandet om att bevilja eller vägra godkännande ska översändas till den anmodande centralmyndigheten senast tre månader från mottagandet av begäran utom i fall då detta är omöjligt på grund av exceptionella omständigheter.

7. Formen för att inhämta godkännande ska regleras av nationell lag i den anmodade medlemsstaten.

8. Denna artikel ska inte hindra centralmyndigheter eller behöriga myndigheter från att ingå eller upprätthålla befintliga överenskommelser eller arrangemang med centralmyndigheter eller behöriga myndigheter i en eller flera andra medlemsstater som underlättar samrådsförfarandet för att erhålla ett godkännande i förbindelserna med varandra.

Artikel 83

Centralmyndigheters kostnader

1. Centralmyndigheternas biträde enligt denna förordning ska vara kostnadsfritt.

2. Varje centralmyndighet ska bära sina egna kostnader vid tillämpning av denna förordning.

Artikel 84

Möten mellan centralmyndigheter

1. Centralmyndigheterna ska för att underlätta tillämpningen av denna förordning sammanträda regelbundet.

2. Centralmyndigheternas möten ska framför allt sammankallas av kommissionen inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område i enlighet med beslut 2001/470/EG.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 85

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska gälla för handläggning av begäranden och ansökningar enligt kapitlen III–V.

Artikel 86

Samarbete och kontakt mellan domstolar

1. Vid tillämpning av denna förordning får domstolarna samarbeta och ha kontakt direkt med, eller begära information direkt från, varandra, förutsatt att denna kontakt respekterar de processuella rättigheter som tillkommer parterna i förfarandet och informationens konfidentialitet.

2. Det samarbete som avses i punkt 1 får genomföras på ett sätt som domstolen anser lämpligt. Det kan särskilt gälla

a) kontakt vid tillämpning av artiklarna 12 och 13,

b) information i enlighet med artikel 15,

c) information om pågående förfaranden vid tillämpning av artikel 20, och

d) kontakt vid tillämpning av kapitlen III–V.

Artikel 87

Insamling och översändning av information

1. Den anmodade centralmyndigheten ska översända varje ansökan, begäran eller den information som dessa innehåller i frågor om föräldraansvar eller internationella bortföranden av barn, beroende på vad som är lämpligt, enligt denna förordning till domstolen eller den behöriga myndigheten i sin medlemsstat eller till en mellanhand, beroende på vad som är lämpligt enligt nationell lag och nationella förfaranden.

2. En mellanhand, en domstol eller en behörig myndighet till vilken den information som avses i punkt 1 har översänts enligt denna förordning får endast använda den för tillämpningen av denna förordning.

3. Den mellanhand, den domstol eller den behöriga myndighet som i den anmodade staten innehar eller är behörig att insamla information som krävs för att utföra en begäran eller en ansökan enligt denna förordning ska tillhandahålla den informationen till den anmodade centralmyndigheten på dess begäran i de fall där den anmodade centralmyndigheten inte har direkt tillgång till informationen.

4. Den anmodade centralmyndigheten ska vid behov översända den information som erhållits enligt denna artikel till den anmodande centralmyndigheten i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden.

Artikel 88

Underrättelse till den registrerade

Om det finns en risk för att skyldigheten att informera den registrerade enligt artikel 14.1–14.4 i förordning (EU) 2016/679 negativt kan påverka en effektiv handläggning av den begäran eller ansökan enligt denna förordning för vilken informationen översändes, får den skjutas upp till dess att handläggningen av begäran eller ansökan har avslutats.

Artikel 89

Förbud mot att lämna ut information

1. En centralmyndighet, en domstol eller en behörig myndighet får inte lämna ut eller bekräfta information som insamlats eller översänts vid tillämpningen av kapitlen III–VI om den fastställer att detta skulle kunna äventyra barnets eller en annan persons hälsa, säkerhet eller frihet.

2. Ett sådant fastställande i en medlemsstat ska beaktas av centralmyndigheterna, domstolarna och de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna, särskilt i fall av våld i nära relationer.

3. Inget i denna artikel ska hindra centralmyndigheter, domstolar och behöriga myndigheter från att insamla och till varandra översända information om det är nödvändigt för att fullgöra skyldigheterna enligt kapitlen III–VI.

Artikel 90

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna förordning.

Artikel 91

Språk

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 55.2 a ska, om en översättning eller translitterering krävs enligt denna förordning, en sådan översättning eller translitterering göras till det officiella språket i den berörda medlemsstaten eller, om det finns flera officiella språk i den medlemsstaten, till det officiella språket eller ett av de officiella språken för domstolsförfarandena på den plats där ett avgörande som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande eller en ansökan ges in, i enlighet med lagen i den medlemsstaten.

2. Översättningar eller translittereringar av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i de intyg som avses i artiklarna 29, 36, 47, 49 och 66 får göras till ett eller flera av Europeiska unionens institutioners övriga officiella språk som den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 103 har meddelat att den kan godta.

3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen vilket eller vilka av Europeiska unionens institutioners officiella språk utöver det eller de egna språken som kan godtas för meddelanden till centralmyndigheterna.

4. Varje översättning som krävs för tillämpningen av kapitlen III och IV ska göras av en person som är kvalificerad för att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

KAPITEL VII

DELEGERADE AKTER

Artikel 92

Ändring av bilagorna

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 93 med avseende på ändring av bilagorna I–IX i syfte att uppdatera eller göra tekniska ändringar av de bilagorna.

Artikel 93

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 92 ska ges till kommissionen tills vidare från och med den 22 juli 2019.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 92 får när som helst återkallas av rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den delge rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 92 ska träda i kraft endast om rådet inte har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs rådet, eller om rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att det inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på rådets initiativ.

7. Europaparlamentet ska informeras om kommissionens antagande av delegerade akter och om eventuella invändningar mot dessa och om återkallelse av rådets delegering av befogenheter.

KAPITEL VIII

FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA INSTRUMENT

Artikel 94

Förhållande till andra instrument

1. Om inte annat följer av bestämmelserna i punkt 2 i denna artikel och artiklarna 95–100 ska denna förordning, för medlemsstaterna, ersätta sådana konventioner som gällde vid ikraftträdandet av förordning (EG) nr 2201/2003, som ingåtts mellan två eller flera medlemsstater och som avser frågor som regleras i den här förordningen.

2. Finland och Sverige gavs möjlighet att, i enlighet med artikel 59.2 i förordning (EG) nr 2201/2003 och om inte annat följde av de villkor som anges i leden b och c i den bestämmelsen, avge en förklaring om att konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, tillsammans med slutprotokollet till den konventionen, ska tillämpas, helt eller delvis, i förbindelserna mellan dem, i stället för bestämmelserna i den förordningen. Deras respektive förklaringar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* som en bilaga till förordning (EG) nr 2201/2003. Dessa medlemsstater kan när som helst återkalla förklaringarna, helt eller delvis.

3. Bestämmelser om domstols behörighet i varje framtida överenskommelse mellan de medlemsstater som anges i punkt 2 rörande frågor som regleras av denna förordning, ska vara i linje med de behörighetsregler som föreskrivs i denna förordning.

4. Principen om förbud mot diskriminering på grund av nationalitet när det gäller unionens medborgare ska iakttas.

5. Avgöranden meddelade av en domstol i någon av de nordiska stater som har avgett en förklaring enligt punkt 2 ska erkännas och verkställas i de andra medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i kapitel IV avsnitt 1, om domstolen har grundat sin behörighet på en bestämmelse som har en motsvarighet i kapitel II.

6. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna

a) en kopia av de överenskommelser och de enhetliga lagar varigenom dessa överenskommelser genomförs som avses i punkt 3,

b) varje uppsägning eller ändring av de överenskommelser och enhetliga lagar som avses i punkterna 2 och 3.

Sådan information ska offentliggöras i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 95

Förhållande till vissa multilaterala konventioner

När det gäller en fråga som omfattas av denna förordning ska denna förordning, i förbindelserna mellan medlemsstaterna, ha företräde framför följande konventioner:

a) Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor om skydd för underåriga.

b) Luxemburgkonventionen av den 8 september 1967 om erkännande av domar rörande äktenskaps giltighet.

c) Haagkonventionen av den 1 juni 1970 om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader.

d) Europeiska konventionen av den 20 maj 1980 om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad om barn samt om återställande av vård av barn.

Artikel 96

Förhållande till 1980 års Haagkonvention

Om ett barn olovligt har bortförts till, eller olovligt kvarhålls i, en annan medlemsstat än den medlemsstat där barnet hade hemvist omedelbart före det olovliga bortförandet eller kvarhållandet, ska bestämmelserna i 1980 års Haagkonvention fortsätta att tillämpas, med de kompletteringar som följer av bestämmelserna i kapitlen III och VI i denna förordning. Om ett avgörande meddelat i en medlemsstat enligt vilket barnet ska återlämnas i enlighet med 1980 års Haagkonvention måste erkännas av och verkställas i en annan medlemsstat till följd av ett senare olovligt bortförande eller kvarhållande av barnet ska kapitel IV tillämpas.

Artikel 97

Förhållande till 1996 års Haagkonvention

1. I förhållande till 1996 års Haagkonvention ska denna förordning tillämpas

a) med förbehåll för punkt 2 i denna artikel, när barnet i fråga har hemvist inom en medlemsstats territorium,

b) när det är fråga om att ett avgörande som meddelats av en domstol i en medlemsstat ska erkännas och verkställas på en annan medlemsstats territorium, även om barnet i fråga har hemvist inom territoriet i en stat som är part i den konventionen och i vilken denna förordning inte är tillämplig.

2. Trots vad som sägs i punkt 1 gäller följande:

a) Om parterna har överenskommit om behörighet för en domstol i en stat som är part i 1996 års Haagkonvention och i vilken denna förordning inte är tillämplig, ska artikel 10 i den konventionen tillämpas.

b) Med avseende på överföring av behörighet mellan en domstol i en medlemsstat och en domstol i en stat som är part i 1996 års Haagkonvention och i vilken denna förordning inte är tillämplig, ska artiklarna 8 och 9 i den konventionen tillämpas.

c) Om ett förfarande avseende föräldraansvar pågår vid en domstol i en stat som är part i 1996 års Haagkonvention och i vilken denna förordning inte är tillämplig vid den tidpunkt då ett förfarande anhängiggörs vid en domstol i en medlemsstat avseende samma barn och rörande samma sak, ska artikel 13 i den konventionen tillämpas.

Artikel 98

Giltighetens omfång

1. De överenskommelser och konventioner som avses i artiklarna 94–97 ska fortsätta att gälla i frågor som inte regleras i denna förordning.

2. De konventioner som avses i artiklarna 95–97 i denna förordning, särskilt 1980 och 1996 års Haagkonventioner, ska fortsätta att gälla mellan de medlemsstater som är parter i de konventionerna, i överensstämmelse med artiklarna 95–97 i denna förordning.

Artikel 99

Fördrag med Heliga stolen

1. Denna förordning ska gälla utan att det påverkar tillämpningen av det den 18 maj 2004 i Vatikanstaten undertecknade internationella fördraget (konkordatet) mellan Heliga stolen och Portugal.

2. Ett avgörande om äktenskaps ogiltighet som meddelats i enlighet med det fördrag som anges i punkt 1 ska erkännas i medlemsstaterna enligt villkoren i kapitel IV avsnitt 1 underavsnitt 1.

3. Bestämmelserna i punkterna 1 och 2 ska även gälla för följande internationella fördrag med Heliga stolen:

a) Lateranfördraget av den 11 februari 1929 mellan Italien och Heliga stolen, ändrat genom den överenskommelse och det tilläggsprotokoll som undertecknades i Rom den 18 februari 1984.

b) Överenskommelsen av den 3 januari 1979 mellan Heliga stolen och Spanien om rättsliga frågor.

c) Fördraget mellan Heliga stolen och Malta om erkännande av civilrättsliga verkningar på konkordatäktenskap och på beslut av kyrkliga myndigheter och domstolar om sådana äktenskap av den 3 februari 1993, inbegripet tillämpningsprotokollet av samma datum, med ett tredje tilläggsprotokoll av den 27 januari 2014.

4. Erkännande av avgöranden enligt punkt 2 får i Spanien, Italien och Malta underkastas samma förfaranden och samma kontroller som är tillämpliga på sådana avgöranden av kyrkliga domstolar som meddelats i enlighet med de internationella fördrag med Heliga stolen som anges i punkt 3.

5. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna

a) en kopia av de fördrag som anges i punkterna 1 och 3,

b) varje uppsägning eller ändring av dessa fördrag.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 100

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska tillämpas endast på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar (*actes authentiques*) som har upprättats formellt eller registrerats och på överenskommelser som har registrerats den 1 augusti 2022 eller senare.

2. Förordning (EG) nr 2201/2003 ska fortsätta att tillämpas på avgöranden som meddelats i rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar som har upprättats formellt eller registrerats och på överenskommelser som har blivit verkställbara i den medlemsstat där de ingåtts före den 1 augusti 2022 och som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 101

Övervakning och utvärdering

1. Senast den 22 augusti 2032 ska kommissionen, med stöd av information från medlemsstaterna, för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om efterhandsutvärderingen av denna förordning. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.

2. Med början den 2 augusti 2025 ska medlemsstaterna på begäran tillhandahålla kommissionen följande information, om sådan finns tillgänglig, som är relevant för utvärderingen av hur denna förordning fungerar och tillämpas:

a) Antal avgöranden i äktenskapsmål eller i mål om föräldraansvar där behörigheten baserats på de grunder som anges i denna förordning.

b) Med avseende på ansökningar om verkställighet av ett avgörande enligt artikel 28.1, antal ärenden där verkställighet inte ägt rum inom sex veckor från den tidpunkt då verkställighetsförfarandena inleddes.

c) Antal ansökningar om vägran av erkännande av ett avgörande enligt artikel 40 och antal ärenden där vägran av erkännande beviljats.

d) Antal ansökningar om vägran av verkställighet av ett avgörande enligt artikel 58 och antal ärenden där vägran av verkställighet beviljats.

e) Antal överklaganden som getts in enligt artikel 61 respektive 62.

Artikel 102

Medlemsstater med två eller flera rättssystem

Med avseende på en medlemsstat där två eller flera rättssystem eller regelverk tillämpas i olika territoriella enheter ska beträffande frågor som regleras av denna förordning

a) en hänvisning till hemvist i medlemsstaten avse hemvist inom en territoriell enhet,

b) en hänvisning till medborgarskap avse anknytning till den territoriella enhet som anges i lagen i den medlemsstaten,

c) en hänvisning till myndigheten i en medlemsstat avse myndigheten i den berörda territoriella enheten i den medlemsstaten,

d) en hänvisning till reglerna i den anmodade medlemsstaten avse reglerna i den territoriella enhet där en fråga om behörighet, erkännande eller verkställighet uppkommer.

Artikel 103

Uppgifter som ska meddelas kommissionen

1. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen följande:

a) Varje myndighet som avses i artiklarna 2.2.2 b, 2.2.3 och 74.2.

b) De domstolar och myndigheter som är behöriga att utfärda intyg enligt artiklarna 36.1 och 66 samt de domstolar som är behöriga att rätta intyg enligt artiklarna 37.1, 48.1, 49 och 66.3 jämförda med artikel 37.1.

c) De domstolar som avses i artiklarna 30.3, 52, 40.1, 58.1 och 62 samt de myndigheter och domstolar som avses i artikel 61.2.

d) De behöriga verkställande myndigheter som avses i artikel 52.

e) De rättsmedel som avses i artiklarna 61 och 62.

f) Namn på, adress till och sätt att komma i kontakt med de centralmyndigheter som har utsetts enligt artikel 76.

g) I tillämpliga fall de kategorier av nära anhöriga som avses i artikel 82.2.

h) De språk som godtas i meddelandena till centralmyndigheterna enligt artikel 91.3.

i) De språk som godtas för översättningar enligt artiklarna 80.3, 81.2, 82.4 och 91.2.

2. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen de uppgifter som avses i punkt 1 senast den 23 april 2021.

3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen alla ändringar av de uppgifter som avses i punkt 1.

4. Kommissionen ska offentliggöra de uppgifter som avses i punkt 1 på lämpligt sätt, inbegripet genom den europeiska e-juridikportalen.

Artikel 104

Upphävande

1. Med förbehåll för artikel 100.2 i denna förordning ska förordning (EG) nr 2201/2003 upphöra att gälla den 1 augusti 2022.

2. Hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den här förordningen och läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga X.

Artikel 105

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Denna förordning ska tillämpas från och med den 1 augusti 2022, med undantag för artiklarna 92, 93 och 103, som ska tillämpas från och med den 22 juli 2019.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Luxemburg den 25 juni 2019.

På rådets vägnar
A. ANTON
Ordförande

Konvention om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn

De stater som har undertecknat denna konvention, som är fast övertygade om att barnens bästa är av största betydelse i frågor rörande vårdnaden om dem, som önskar ge barnen ett skydd på internationell nivå mot de skadliga effekterna av ett olovligt bortförande eller kvarhållande av dem och fastställa förfaranden i syfte att säkerställa ett snabbt återförande av dem till den stat i vilken de har sitt hemvist och att säkerställa ett skydd för rätten till umgänge, har beslutat att i detta syfte sluta en konvention och har kommit överens om följande bestämmelser.

1 Kap.

Konventionens tillämpningsområde

Artikel 1

Ändamålet med denna konvention är:

a att säkerställa ett snabbt återförande av barn som olovligen har förts ut till eller kvarhållits i en fördragsslutande stat; och

b att tillförsäkra att rätten i en fördragsslutande stat till vårdnad och umgänge verksamt respekteras i andra fördragsslutande stater.

Artikel 2

De fördragsslutande staterna skall vidta alla lämpliga åtgärder för att inom sina landområden säkerställa att ändamålet med denna konvention uppfylls. I detta syfte skall de använda de snabbaste förfaranden som finns tillgängliga.

Artikel 3

Ett bortförande eller ett kvarhållande av ett barn är att anse som olovligt om:

a det strider mot en rätt till vårdnad som har anförtrotts en person, en institution eller något annat organ, antingen gemensamt eller för sig, enligt lagen i den stat där barnet hade sitt hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet, och

b denna rätt verkligen utövades, antingen gemensamt eller för sig, vid den tidpunkt då barnet fördes bort eller hölls kvar eller skulle ha utövats om inte bortförandet eller kvarhållandet hade ägt rum.

Rätten till vårdnad enligt a kan i första hand uppkomma på grund av lag eller genom ett judiciellt eller administrativt avgörande men även genom en överenskommelse som har rättslig verkan enligt lagen i den ifrågavarande staten.

Artikel 4

Konventionen tillämpas på varje barn som hade hemvist i en fördragsslutande stat omedelbart innan vårdnads- eller umgängesrätten kränktes. Konventionen upphör att vara tillämplig när barnet uppnår 16års ålder.

Artikel 5

I denna konvention innefattas:

a i "rätten till vårdnad" de rättigheter som hänför sig till vården av barnets person och särskilt rätten att bestämma var barnet skall bo;

b i "rätten till umgänge" rätten att för en begränsad tid ta barnet till en annan plats än den där barnet har sitt hemvist.

2 Kap.

Centralmyndigheter

Artikel 6

Varje fördragsslutande stat skall utse en centralmyndighet att fullgöra de skyldigheter som enligt denna konvention är ålagda sådana myndigheter.

Federala stater, stater med mer än ett rättssystem eller stater som har autonoma territoriella organisationer har frihet att utse mer än en centralmyndighet och att ange den territoriella omfattningen av deras behörighet. Om en stat har utsett mer än en centralmyndighet, skall den ange den centralmyndighet till vilken ansökningar kan sändas för vidarebefordran till behörig myndighet inom den staten.

Artikel 7

Centralmyndigheterna skall samarbeta med varandra och främja samarbete mellan de behöriga myndigheterna i sina respektive stater för att säkerställa att barn snabbt blir återlämnade och för att uppnå övriga mål med denna konvention.

De skall särskilt, antingen direkt eller genom någon mellanhand, vidta alla lämpliga åtgärder:

a för att utröna var ett olovligen bortfört eller kvarhållet barn befinner sig;

b för att förhindra att barnet kommer till ytterligare skada eller att berörda parter lider ytterligare men genom att vidta provisoriska åtgärder eller se till att sådana åtgärder vidtas;

c för att säkerställa att barnet frivilligt återlämnas eller få till stånd en uppgörelse i godo;

d för att utbyta upplysningar om barnets sociala bakgrund, när det är önskvärt;

e för att tillhandahålla allmänna upplysningar om den lag i den egna staten som har samband med tillämpningen av konventionen;

f för att inleda eller underlätta att rättsliga eller administrativa förfaranden inleds i syfte att få barnet återlämnat och, i förekommande fall, vidta åtgärder för att ordna så eller säkerställa att rätten till umgänge verkligen kan utövas;

g för att, när omständigheterna så kräver, tillhandahålla eller underlätta tillhandahållandet av juridisk hjälp och rådgivning, inbegripet biträde av advokat;

h för att tillhandahålla sådana administrativa åtgärder som kan vara nödvändiga och lämpliga för att säkerställa att barnet återlämnas välbehållet;

i för att hålla varandra underrättade om denna konventions

kraft och verkan och, så långt möjligt, för att undanröja varje hinder mot dess tillämpning.

3 Kap.

Återlämnande av barn

Artikel 8

Varje person, institution eller annat organ som påstår att ett barn har förts bort eller kvarhållits i strid mot en vårdnadsrätt kan antingen hos centralmyndigheten i den stat där barnet har sitt hemvist eller hos centralmyndigheten i någon annan fördragsslutande stat ansöka om biträde med att säkerställa att barnet återlämnas.

Ansökningen skall innehålla:

a upplysningar om sökandens och barnets identitet och om den persons identitet som påstås ha bortfört eller kvarhållit barnet;

b barnets födelsedatum, om uppgiften finns tillgänglig;

c de grunder som sökanden åberopar för att få tillbaka barnet;

d alla tillgängliga uppgifter om var barnet uppehåller sig och om den persons identitet hos vilken barnet antas befinna sig.

Ansökningen kan åtföljas av eller kompletteras med:

e en bestyrkt kopia av varje relevant avgörande eller överenskommelse;

f bevis eller intyg, utfärdat av en centralmyndighet eller annan behörig myndighet i den stat där barnet har sitt hemvist eller av en behörig person, om den tillämpliga lagen i den staten;

g annan handling som hör till saken.

Artikel 9

Om den centralmyndighet som tar emot en ansökan som avses i artikel 8 har skäl att tro att barnet befinner sig i en annan fördragsslutande stat, skall den direkt och utan dröjsmål skicka över ansökningen till centralmyndigheten i denna fördragsslutande stat och underrätta den centralmyndighet som har ansökt om återlämnandet eller, i förekommande fall, sökanden om åtgärden.

Artikel 10

Centralmyndigheten i den stat där barnet befinner sig skall vidta alla lämpliga åtgärder, eller se till att de blir vidtagna, för att få barnet återlämnat på frivillig väg.

Artikel 11

De judiciella eller administrativa myndigheterna i de fördragsslutande staterna skall iaktta en snabb handläggning för att få barnet återlämnat.

Om den berörda judiciella eller administrativa myndigheten inte har fattat ett avgörande inom sex veckor från den dag förfarandet inleddes, har sökanden eller centralmyndigheten i den anmodade staten, på eget initiativ eller på begäran av centralmyndigheten i den ansökande staten, rätt att kräva en redogörelse för orsakerna till dröjsmålet. Om svaret mottas av centralmyndigheten i den anmodade staten, skall den myndigheten sända svaret vidare till centralmyndigheten i den ansökande staten eller, i förekommande fall, till sökanden.

Artikel 12

Om ett barn olovligen har förts bort eller hållits kvar enligt vad som sägs i artikel 3 och det den dag då förfarandet inleds hos den judiciella eller administrativa myndigheten i den fördragsslutande stat där barnet befinner sig har förflutit mindre än ett år från den dag det olovliga bortförandet eller kvarhållandet ägde rum, skall vederbörande myndighet besluta om barnets omedelbara återlämnande.

Även i det fall då förfarandet har inletts efter utgången av den ettårsperiod som avses i föregående stycke, skall den judiciella eller administrativa myndigheten besluta om barnets återlämnande, såvida inte det visas att barnet har funnit sig till rätta i sin nya miljö.

Om den judiciella eller administrativa myndigheten i den

stat hos vilken återlämnande begärts har skäl att tro att barnet har förts till en annan stat, kan den inställa förfarandet eller avvisa ansökningen om återlämnande av barnet.

Artikel 13

Utan hinder av bestämmelserna i föregående artikel är den judiciella eller administrativa myndigheten i den stat där återlämnande har begärts inte förpliktad att besluta om barnets återlämnande, då den person eller institution eller det organ av annat slag som motsätter sig återlämnandet visar att:

a den person eller institution eller det organ av annat slag som hade vård om barnets person faktiskt inte utövade vårdnadsrätten vid den tid då bortförandet eller kvarhållandet ägde rum eller hade samtyckt till eller i efterhand godtagit bortförandet eller kvarhållandet; eller

b det finns en allvarlig risk för att barnets återlämnande skulle utsätta det för fysisk eller psykisk skada eller på annat sätt försätta det i en situation som inte är godtagbar.

Den judiciella eller administrativa myndigheten kan också vägra att besluta om barnets återlämnande, om den finner att barnet motsätter sig att bli återlämnat och att barnet har uppnått en ålder och mognad vid vilken det är skäligt att ta hänsyn till dess åsikt.

Vid övervägande av de omständigheter som avses i denna artikel skall de judiciella och administrativa myndigheterna ta hänsyn till de upplysningar om barnets sociala bakgrund som tillhandahållits av centralmyndigheten eller annan behörig myndighet i den stat där barnet har sitt hemvist.

Artikel 14

När de judiciella eller administrativa myndigheterna i den stat hos vilken återlämnande begärts utreder om det föreligger ett olovligt bortförande eller kvarhållande enligt artikel 3, äger myndigheterna direkt beakta lagen och judiciella eller administrativa avgöranden, vare sig dessa formellt erkänns eller inte, i den stat där barnet har sitt hemvist, utan att anlita de särskilda förfaranden som annars skulle vara tillämpliga till bevis för den lagen eller för erkännandet av utländska avgöranden.

Artikel 15

Innan de judiciella eller administrativa myndigheterna i en fördragsslutande stat meddelar beslut om återlämnande av barnet, kan myndigheterna begära att sökanden från myndigheterna i den stat där barnet har sitt hemvist införskaffar ett avgörande eller annat utslag, varigenom förklaras att bortförandet eller kvarhållandet var olovligt i den betydelse som avses i artikel 3 i denna konvention, om ett sådant avgörande eller utslag kan erhållas i den staten. Centralmyndigheterna i de fördragsslutande staterna skall så långt som möjligt bistå sökanden för att erhålla ett sådant avgörande eller utslag.

Artikel 16

Efter det att de judiciella eller administrativa myndigheterna i den fördragsslutande stat till vilken barnet har blivit bortfört eller i vilken barnet hålls kvar har erhållit underrättelse om att det föreligger ett olovligt bortförande eller kvarhållande av barnet i den mening som avses i artikel 3, får myndigheterna inte besluta i sak om rätten till vårdnaden förrän det har bestämts att barnet inte skall återlämnas enligt denna konvention eller med mindre en ansökan enligt denna konvention inte har framställts inom en rimlig tid efter det att underrättelsen mottagits.

Artikel 17

Enbart det faktum att ett avgörande om vårdnaden har meddelats i eller är berättigat till erkännande i den stat hos vilken återlämnande begärts utgör inte någon grund för att vägra att återlämna ett barn enligt denna konvention, men de judiciella eller administrativa myndigheterna i den staten kan ta hänsyn till skälen för det avgörandet när konventionen tillämpas.

Artikel 18
Bestämmelserna i detta kapitel begränsar inte behörigheten för en judiciell eller administrativ myndighet att när som helst besluta om barnets återlämnande.

Artikel 19
Ett avgörande enligt denna konvention rörande barnets återlämnande skall inte tolkas som ett avgörande i sak av någon fråga som rör vårdnaden.

Artikel 20
Återlämnandet av barnet enligt bestämmelserna i artikel 12 kan vägras, om det inte i den anmodade staten skulle vara tillåtet enligt de grundläggande principerna om skyddet för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

4 Kap.

Rätt till umgänge

Artikel 21
En ansökan om åtgärder för att ordna så eller säkerställa att rätten till umgänge verkligen kan utövas kan ges in till centralmyndigheterna i de fördragsslutande staterna på samma sätt som en ansökan om ett barns återlämnande.

Centralmyndigheterna är genom de åligganden om samarbete som anges i artikel 7 förpliktade att verka för att umgängesrätten kan utövas under lugna förhållanden och att de villkor som kan vara föreskrivna för umgängesrätten uppfylls. Centralmyndigheterna skall vidta åtgärder för att så långt möjligt undanröja alla hinder mot utövandet av umgängesrätten.

Centralmyndigheterna kan, antingen direkt eller genom mellanhänder, ta initiativ till eller bistå vid inledandet av förfaranden för att organisera eller skydda umgängesrätten och för att säkerställa att de villkor iakttas som utövandet av denna rätt kan vara underkastat.

5 Kap.

Allmänna föreskrifter

Artikel 22
Ingen säkerhet, borgen eller pant av något slag får krävas för att garantera betalningen för kostnader och utgifter i de judiciella eller administrativa förfaranden som faller inom ramen för denna konvention.

Artikel 23
Ingen legalisering eller annan liknande formalitet får krävas i samband med denna konvention.

Artikel 24
Varje ansökan, meddelande eller annan handling som sänds till centralmyndigheten i den anmodade staten skall vara avfattad på originalspråket och åtföljas av en översättning till det officiella språket eller ett av de officiella språken i den staten eller, om det är svårt att få till stånd en sådan översättning, en översättning till franska eller engelska.

En fördragsslutande stat får dock genom reservation enligt artikel 42 motsätta sig användningen av antingen franska eller engelska, dock inte båda, i en ansökan, ett meddelande eller någon annan handling som sänds till dess centralmyndighet.

Artikel 25
Medborgare i de fördragsslutande staterna och andra som har hemvist i dessa stater skall ha rätt till juridisk hjälp och rådgivning i en annan fördragsslutande stat i frågor som rör tillämpningen av denna konvention på samma villkor som om de själva var medborgare i och hade hemvist i den staten.

Artikel 26
Varje centralmyndighet skall bära sina egna kostnader vid tillämpningen av denna konvention.

Centralmyndigheter och andra allmänna organ i fördragsslutande stater får inte ta ut några avgifter med anledning av ansökningar som har getts in enligt denna konvention. De får framförallt inte kräva betalning av sökanden för kostnader och utgifter för förfaranden eller, i förekommande fall, de kostnader som uppkommer genom att jurist eller annan rådgivare medverkar. De får dock kräva betalning för utgifter som uppkommer eller väntas uppkomma i samband med själva återlämnandet av barnet.

En fördragsslutande stat kan emellertid genom att avge en reservation enligt artikel 42 förklara att den inte skall vara förpliktad att bära några kostnader som avses i föregående stycke och som har uppkommit med anledning av advokats eller någon annan juridisk rådgivares medverkan eller med anledning av ett domstolsförfarande, utom såvitt dessa kostnader kan täckas genom statens rättshjälpssystem.

När en judiciell eller administrativ myndighet beslutar om återlämnandet av ett barn eller meddelar beslut rörande rätten till umgänge enligt denna konvention, får myndigheten, om det är skäligt, ålägga den person som har fört bort eller hållit kvar barnet eller som har förhindrat att umgängesrätten kunde utövas att betala nödvändiga utgifter som har uppkommit för sökanden eller på dennes vägnar, inbegripet resekostnader, kostnader som uppkommit eller betalning som erlagts för att hitta barnet, kostnader för sökandens rättsliga företrädare och kostnader för barnets återlämnande.

Artikel 27

Om det är uppenbart att villkoren i denna konvention inte är uppfyllda eller att ansökningen av annat skäl är ogrundad, är en centralmyndighet inte skyldig att godta ansökningen. I ett sådant fall skall centralmyndigheten omgående underrätta sökanden eller, i förekommande fall, den centralmyndighet genom vilken ansökningen förmedlades om sina skäl.

Artikel 28

En centralmyndighet kan kräva att ansökningen åtföljs av en skriftlig fullmakt som ger myndigheten rätt att handla på sökandens vägnar eller att utse ett ombud eller annan representant att handla så.

Artikel 29

Denna konvention utesluter inte möjligheten att en person, institution eller något annat organ som påstår att det har förekommit en kränkning av rätten till vårdnad eller umgänge i den mening som avses i artikel 3 eller 21 direkt vänder sig till de judiciella eller administrativa myndigheterna i en fördragsslutande stat, vare sig denna konvention tillämpas eller inte.

Artikel 30

Varje ansökan som lämnas in till centralmyndigheterna eller direkt till de judiciella eller administrativa myndigheterna i en fördragsslutande stat i enlighet med bestämmelserna i denna konvention skall, tillsammans med de handlingar eller annan information som hör till ansökningen eller som anskaffas genom en centralmyndighet, vara tillåtna i domstolarna eller de administrativa myndigheterna i de fördragsslutande staterna.

Artikel 31

I förhållande till en stat som i frågor rörande vårdnaden om barn har två eller flera rättssystem tillämpliga inom olika territoriella enheter skall:

a varje hänvisning till hemvist i den staten avse hemvistet inom en territoriell enhet inom den staten;

b varje hänvisning till lagen i hemviststaten avse lagen i den territoriella enhet där barnet har sitt hemvist inom den staten.

Artikel 32

I förhållande till en stat som i fråga om vårdnaden om barn har två eller flera rättssystem beträffande olika grupper av

människor skall varje hänvisning till lagen i den staten avse det rättssystem som anges i den statens lag.

Artikel 33
En stat, inom vilken olika territoriella enheter har sina egna lagar om vårdnaden om barn, skall inte vara förpliktad att tillämpa denna konvention, om en stat med ett enhetligt rättssystem inte skulle vara förpliktad till det.

Artikel 34
Denna konvention har företräde i frågor som faller inom dess ram framför Konventionen den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga, såvitt gäller parter som är bundna av båda konventionerna. I övrigt skall denna konvention inte inkräkta på tillämpningen av ett sådant internationellt fördrag som gäller mellan ursprungsstaten och mottagarstaten eller annan lag i mottagarstaten i syfte att få tillbaka ett barn som olovligen har förts bort eller hållits kvar eller för att rätten till umgänge skall kunna utövas.

Artikel 35
Denna konvention skall tillämpas mellan de fördragsslutande staterna endast i fråga om olovliga bortföranden eller kvarhållanden som har skett efter det att konventionen trädde i kraft i förhållande till de staterna.

Om en förklaring har lämnats enligt artikel 39 eller 40, skall hänvisningen i det föregående stycket till en fördragsslutande stat avse den eller de territoriella enheter i förhållande till vilka konventionen är tillämplig.

Artikel 36
Ingenting i denna konvention skall hindra två eller flera fördragsslutande stater från att, i syfte att begränsa de inskränkningar som återlämnandet av ett barn kan vara underkastat, sinsemellan avtala om avvikelser från de bestämmelser i denna konvention som kan innebära en sådan inskränkning.

6 Kap.

Slutbestämmelser

Artikel 37
Konventionen är öppen för undertecknande av stater som var medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess fjortonde session.

Den skall ratificeras, godtas eller godkännas och ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten deponeras hos utrikesministeriet i konungariket Nederländerna.

Artikel 38
Varje annan stat kan ansluta sig till konventionen.

Anslutningsinstrument skall deponeras hos utrikesministeriet i konungariket Nederländerna.

Konventionen träder i kraft i förhållande till en anslutande stat den första dagen i den tredje kalendermånaden efter det att dess anslutningsinstrument deponerats.

Anslutningen får verkan endast i förhållandet mellan den stat som har anslutit sig och de fördragsslutande stater som har förklarat sig godta anslutningen. En sådan förklaring måste också göras av varje medlemsstat som ratificerar, godtar eller godkänner konventionen efter anslutningen. Förklaringen skall deponeras hos utrikesministeriet i konungariket Nederländerna; detta ministerium skall på diplomatisk väg vidarebefordra en bestyrkt kopia till varje fördragsslutande stat.

Konventionen träder i kraft mellan en anslutande stat och en stat som har förklarat sig godta anslutningen första dagen i den tredje kalendermånaden efter det att förklaringen om godtagande har deponerats.

Artikel 39
En stat som undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till konventionen kan i samband därmed förklara att konventionen skall utsträckas till samtliga territorier för vars internationella förbindelser den svarar eller till ett eller

flera av dem. En sådan förklaring träder i kraft samtidigt som konventionen träder i kraft för berörda stat.

En sådan förklaring liksom varje efterföljande sådan utsträckt tillämpning av konventionen skall meddelas utrikesministeriet i konungariket Nederländerna.

Artikel 40

En fördragsslutande stat som består av två eller flera territorier med olika rättssystem i frågor som regleras i denna konvention kan vid undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att denna konvention skall utsträckas till att omfatta alla dess områden eller endast ett eller flera av dem och kan när som helst ändra sin förklaring genom att avge en ny förklaring.

Varje sådan förklaring skall meddelas utrikesministeriet i konungariket Nederländerna med uttrycklig uppgift om vilka territoriella enheter som konventionen skall tillämpas på.

För en fördragsslutande stat, som har ett regeringssystem enligt vilket exekutiv, judiciell och legislativ makt är fördelad mellan centrala och andra myndigheter inom den staten, skall ett undertecknande eller en ratificering, ett godtagande eller ett godkännande av eller en anslutning till denna konvention eller en förklaring enligt artikel 40 inte inverka på den interna fördelningen av makten inom den staten.

Artikel 42

En stat kan senast vid ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen eller när en förklaring enligt artikel 39 eller 40 avges, göra den ena eller båda reservationerna enligt artikel 24 och artikel 26 tredje stycket. Ingen annan reservation är tillåten.

En stat kan när som helst återta en reservation som den har gjort. Utrikesministeriet i konungariket Nederländerna skall underrättas om ett sådant återtagande.

Reservationen upphör att gälla första dagen i den tredje kalendermånaden efter det att den underrättelse som avses i föregående stycke har lämnats.

Konventionen träder i kraft den första dagen i den tredje kalendermånaden efter den dag då det tredje ratifikations-, godtagande-, godkännande eller anslutningsinstrumentet deponerades enligt artiklarna 37 och 38.

Därefter träder konventionen i kraft:

1 i förhållande till varje stat som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till konventionen senare, den första dagen i den tredje kalendermånaden efter den dag då dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument deponerades;

2 för varje område eller territoriell enhet som konventionen har utsträckts till enligt artikel 39 eller 40, den första dagen i den tredje kalendermånaden efter det meddelande som avses i artiklarna.

Artikel 44

Konventionen gäller i fem år räknat från den dag då den enligt artikel 43 punkt 1 har trätt i kraft även för stater som senare har ratificerat, godtagit, godkänt eller anslutit sig till konventionen.

Om uppsägning inte sker, skall konventionen utan vidare tillkännagivande anses förlängd för fem år i sänder.

Uppsägning skall ske genom en underrättelse till utrikesministeriet i konungariket Nederländerna minst sex månader före femårsperiodens utgång. Uppsägning kan begränsas till att avse vissa av de territorier eller territoriella enheter på vilka konventionen är tillämplig.

Uppsägningen får verkan endast för den stat som har insänt underrättelsen. För övriga fördragsslutande stater förblir konventionen i kraft.

Artikel 45

Utrikesministeriet i konungariket Nederländerna skall under-

rätta konferensens medlemsstater samt de stater som anslutit sig enligt artikel 38 om:

1 undertecknande och ratificering, godtagande och godkännande enligt artikel 37;

2 anslutning enligt artikel 38;

3 dagen då konventionen träder i kraft enligt artikel 43;

4 utsträckning enligt artikel 39;

5 förklaring enligt artiklarna 38 och 40;

6 förbehåll enligt artikel 24 och artikel 26, tredje stycket, och återtagande enligt artikel 42;

7 uppsägning enligt artikel 44.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade undertecknat denna konvention.

UPPRÄTTAD i Haag den 25 oktober 1980 på franska och engelska, vilka båda texter äga lika vitsord, i ett enda exemplar som skall deponeras i Nederländernas regerings arkiv och varav bestyrkt kopia på diplomatisk väg skall tillställas varje medlemsstat i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess fjortonde session.

CONVENTION CONCERNANT LA COMPÉTENCE, LA LOI APPLICABLE, LA RECONNAISSANCE, L'EXÉCUTION ET LA COOPÉRATION EN MATIÈRE DE RESPONSABILITÉ PARENTALE ET DE MESURES DE PROTECTION DES ENFANTS	CONVENTION ON JURISDICTION, APPLICABLE LAW, RECOGNITION, ENFORCEMENT AND COOPERATION IN RESPECT OF PARENTAL RESPONSIBILITY AND MEASURES FOR THE PROTECTION OF CHILDREN	KONVENTION OM BEHÖRIGHET, TILLLÄMPLIG LAG, ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLIGHET OCH SAMARBETE I FRÅGOR OM FÖRÄLDRAANSVAR OCH ÅTGÄRDER TILL SKYDD FÖR BARN
(Conclue le 19 octobre 1996)	(Concluded 19 October 1996)	(Ingicks den 19 oktober 1996)
Les Etats signataires de la présente Convention,	The States signatory to the present Convention,	De stater som har undertecknat denna konvention,
Considérant qu'il convient de renforcer la protection des enfants dans les situations à caractère international,	Considering the need to improve the protection of children in international situations,	som beaktar behovet att förbättra skyddet för barn i internationella situationer,
Désirant éviter des conflits entre leurs systèmes juridiques en matière de compétence, loi applicable, reconnaissance et exécution des mesures de protection des enfants,	Wishing to avoid conflicts between their legal systems in respect of jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of measures for the protection of children,	som önskar undvika konflikter mellan sina rättssystem när det gäller behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet i samband med åtgärder till skydd för barn,
Rappelant l'importance de la coopération internationale pour la protection des enfants,	Recalling the importance of international co-operation for the protection of children,	som erinrar om vikten av internationellt samarbete till skydd för barn,
Confirmant que l'intérêt supérieur de l'enfant doit être une considération primordiale,	Confirming that the best interests of the child are to be a primary consideration,	som bekräftar att barnets bästa ska komma i främsta rummet,

Constatant la nécessité de réviser la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs,

Noting that the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors is in need of revision,

som noterar att konventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga behöver revideras,

Désirant établir des dispositions communes à cet effet, en tenant compte de la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant, du 20 novembre 1989,

Desiring to establish common provisions to this effect, taking into account the United Nations Convention on the Rights of the Child of 20 November 1989,

som önskar upprätta gemensamma bestämmelser i detta syfte, med beaktande av Förenta Nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989,

Sont convenus des dispositions suivantes:

Have agreed on the following provisions –

har kommit överens om följande bestämmelser.

CHAPITRE I

CHAMP D'APPLICATION DE LA CONVENTION

Article premier

1. La présente Convention a pour objet:

a) de déterminer l'Etat dont les autorités ont compétence pour prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant;

b) de déterminer la loi applicable par ces autorités dans l'exercice de leur compétence;

c) de déterminer la loi applicable à la responsabilité parentale;

CHAPTER I

SCOPE OF THE CONVENTION

Article 1

1. The objects of the present Convention are –

a) to determine the State whose authorities have jurisdiction to take measures directed to the protection of the person or property of the child;

b) to determine which law is to be applied by such authorities in exercising their jurisdiction;

c) to determine the law applicable to parental responsibility;

KAPITEL I

KONVENTIONENS TILLÄMPNINGSOMRÅDE

Artikel 1

1. Ändamålet med denna konvention är:

a) Att fastställa den stat vars myndigheter har behörighet att vidta åtgärder till skydd för barnets person eller egendom.

b) Att fastställa vilken lag dessa myndigheter ska tillämpa när de utövar sin behörighet.

c) Att fastställa vilken lag som är tilllämplig på föräldraansvar.

d) d'assurer la reconnaissance et l'exécution des mesures de protection dans tous les Etats contractants;	d) to provide for the recognition and enforcement of such measures of protection in all Contracting States;	d) Att föreskriva erkännande och verkställighet av sådana skyddsåtgärder i alla fördragsslutande stater.
e) d'établir entre les autorités des Etats contractants la coopération nécessaire à la réalisation des objectifs de la Convention.	e) to establish such co-operation between the authorities of the Contracting States as may be necessary in order to achieve the purposes of this Convention.	e) Att upprätta sådant samarbete mellan myndigheterna i de fördragsslutande staterna som krävs för att uppnå denna konventions mål.
2. Aux fins de la Convention, l'expression «responsabilité parentale» comprend l'autorité parentale ou tout autre rapport d'autorité analogue déterminant les droits, les pouvoirs et les obligations des parents, d'un tuteur ou autre représentant légal à l'égard de la personne ou des biens de l'enfant.	2. For the purposes of this Convention, the term 'parental responsibility' includes parental authority, or any analogous relationship of authority determining the rights, powers and responsibilities of parents, guardians or other legal representatives in relation to the person or the property of the child.	2. I denna konvention omfattar begreppet ”föräldraansvar” vårdnad eller varje liknande förhållande som avgör föräldrars, förmyndares eller andra rättsliga företrädares rättigheter, befogenheter och ansvar i förhållande till barnets person eller egendom.
Article 2	*Article 2*	*Artikel 2*
La Convention s'applique aux enfants à partir de leur naissance et jusqu'à ce qu'ils aient atteint l'âge de 18 ans.	The Convention applies to children from the moment of their birth until they reach the age of 18 years.	Konventionen ska tillämpas på barn från födelsen till dess att de uppnått 18 års ålder.
Article 3	*Article 3*	*Artikel 3*
Les mesures prévues à l'article premier peuvent porter notamment sur:	The measures referred to in Article 1 may deal in particular with –	De åtgärder som avses i artikel 1 kan i synnerhet gälla

a) l'attribution, l'exercice et le retrait total ou partiel de la responsabilité parentale, ainsi que la délégation de celle-ci;	a) the attribution, exercise, termination or restriction of parental responsibility, as well as its delegation;	a) tillerkännande, utövande, upphörande eller begränsande av föräldraansvar liksom delegering av detsamma,
b) le droit de garde, comprenant le droit portant sur les soins de la personne de l'enfant, et en particulier celui de décider de son lieu de résidence, ainsi que le droit de visite, comprenant le droit d'emmener l'enfant pour une période limitée dans un lieu autre que celui de sa résidence habituelle;	b) rights of custody, including rights relating to the care of the person of the child and, in particular, the right to determine the child's place of residence, as well as rights of access including the right to take a child for a limited period of time to a place other than the child's habitual residence;	b) vårdnad, inbegripet de rättigheter som hänför sig till omvårdnaden om barnets person, och särskilt rätten att bestämma var barnet ska bo, samt umgänge, inbegripet rätten att för en begränsad tid ta med barnet till en annan plats än den där barnet har hemvist,
c) la tutelle, la curatelle et les institutions analogues;	c) guardianship, curatorship and analogous institutions;	c) förmynderskap, godmanskap och liknande institut,
d) la désignation et les fonctions de toute personne ou organisme chargé de s'occuper de la personne ou des biens de l'enfant, de le représenter ou de l'assister;	d) the designation and functions of any person or body having charge of the child's person or property, representing or assisting the child;	d) förordnande av och uppgifter för en person eller ett organ som ska ansvara för barnets person eller egendom, företräda eller bistå barnet,
e) le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par kafala ou par une institution analogue;	e) the placement of the child in a foster family or in institutional care, or the provision of care by kafala or an analogous institution;	e) placering av barnet i familjehem eller på en institution, eller om vård av ett barn genom kafala eller liknande institut,
f) la supervision par les autorités publiques des soins dispensés à l'enfant par toute personne ayant la charge de cet enfant;	f) the supervision by a public authority of the care of a child by any person having charge of the child;	f) tillsyn genom en offentlig myndighet av den omvårdnad barnet får av en person som har ansvar för barnet,

g) l'administration, la conservation ou la disposition des biens de l'enfant.	g) the administration, conservation or disposal of the child's property.	g) förvaltning av, bevarande av eller förfogande över barnets egendom.
Article 4	*Article 4*	*Artikel 4*
Sont exclus du domaine de la Convention:	The Convention does not apply to:	Denna konvention ska inte tillämpas på
a) l'établissement et la contestation de la filiation;	a) the establishment or contesting of a parent-child relationship;	a) fastställande eller bestridande av föräldraskap,
b) la décision sur l'adoption et les mesures qui la préparent, ainsi que l'annulation et la révocation de l'adoption;	b) decisions on adoption, measures preparatory to adoption, or the annulment or revocation of adoption;	b) beslut om adoption, åtgärder som utgör förberedelser för adoption, ogiltigförklaring eller upphävande av adoption,
c) les nom et prénoms de l'enfant;	c) the name and forenames of the child;	c) barnets efternamn och förnamn,
d) l'émancipation;	d) emancipation;	d) myndighetsförklaring,
e) les obligations alimentaires;	e) maintenance obligations;	e) underhållsskyldighet,
f) les trusts et successions;	f) trusts or succession;	f) truster och arv,
g) la sécurité sociale;	g) social security;	g) social trygghet,
h) les mesures publiques de caractère général en matière d'éducation et de santé;	h) public measures of a general nature in matters of education or health;	h) offentligrättsliga åtgärder av allmän karaktär för utbildning och hälsa,
i) les mesures prises en conséquence d'infractions pénales commises par des enfants;	i) measures taken as a result of penal offences committed by children;	i) åtgärder som vidtas till följd av brottsliga gärningar som har begåtts av barn,
j) les décisions sur le droit d'asile et en matière d'immigration.	j) decisions on the right of asylum and on immigration.	j) beslut om asylrätt och invandring.

CHAPITRE II	CHAPTER II	KAPITEL II
COMPETENCE	JURISDICTION	BEHÖRIGHET
Article 5	*Article 5*	*Artikel 5*
1. Les autorités, tant judiciaires qu'administratives, de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant sont compétentes pour prendre des mesures tendant à la protection de sa personne ou de ses biens.	1. The judicial or administrative authorities of the Contracting State of the habitual residence of the child have jurisdiction to take measures directed to the protection of the child's person or property.	1. De rättsliga eller administrativa myndigheterna i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist ska vara behöriga att vidta åtgärder som syftar till skydd för barnets person eller egendom.
2. Sous réserve de l'article 7, en cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, sont compétentes les autorités de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.	2. Subject to Article 7, in case of a change of the child's habitual residence to another Contracting State, the authorities of the State of the new habitual residence have jurisdiction.	2. Med förbehåll för artikel 7 ska, när barnet får ett nytt hemvist i en annan fördragsslutande stat, myndigheterna i den nya hemviststaten vara behöriga.
Article 6	*Article 6*	*Artikel 6*
1. Pour les enfants réfugiés et les enfants qui, par suite de troubles prévalant dans leur pays, sont internationalement déplacés, les autorités de l'Etat contractant sur le territoire duquel ces enfants sont présents du fait de leur déplacement exercent la compétence prévue au paragraphe premier de l'article 5.	1. For refugee children and children who, due to disturbances occurring in their country, are internationally displaced, the authorities of the Contracting State on the territory of which these children are present as a result of their displacement have the jurisdiction provided for in paragraph 1 of Article 5.	1. När det gäller flyktingbarn och barn som på grund av oroligheter i sitt land har fördrivits från detta ska myndigheterna i den fördragsslutande stat dit dessa barn har flytt ha den behörighet som anges i artikel 5.1.
2. La disposition du paragraphe précédent s'applique également aux enfants dont la résidence habituelle ne peut être établie.	2. The provisions of the preceding paragraph also apply to children whose habitual residence cannot be established.	2. Bestämmelserna i punkt 1 ska också tillämpas på barn vars hemvist inte kan fastställas.

Article 7	*Article 7*	*Artikel 7*
1. En cas de déplacement ou de non-retour illicite de l'enfant, les autorités de l'Etat contractant dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour conservent leur compétence jusqu'au moment où l'enfant a acquis une résidence habituelle dans un autre Etat et que:	1. In case of wrongful removal or retention of the child, the authorities of the Contracting State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention keep their jurisdiction until the child has acquired a habitual residence in another State, and	1. Vid fall av olovligt bortförande eller kvarhållande av ett barn ska myndigheterna i den fördragsslutande stat där barnet hade hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet behålla sin behörighet tills barnet har fått hemvist i en annan stat, och
a) toute personne, institution ou autre organisme ayant le droit de garde a acquiescé au déplacement ou au non-retour; ou	a) each person, institution or other body having rights of custody has acquiesced in the removal or retention; or	a) varje person, institution eller annat organ som har vårdnad om barnet har godtagit bortförandet eller kvarhållandet, eller
b) l'enfant a résidé dans cet autre Etat pour une période d'au moins un an après que la personne, l'institution ou tout autre organisme ayant le droit de garde a connu ou aurait dû connaître le lieu où se trouvait l'enfant, aucune demande de retour présentée pendant cette période n'est encore en cours d'examen, et l'enfant s'est intégré dans son nouveau milieu.	b) the child has resided in that other State for a period of at least one year after the person, institution or other body having rights of custody has or should have had knowledge of the whereabouts of the child, no request for return lodged within that period is still pending, and the child is settled in his or her new environment.	b) barnet har varit bosatt i denna andra stat i minst ett år efter det att den person, den institution eller det andra organ som har vårdnad om barnet har fått eller borde ha fått kännedom om var barnet befinner sig, ingen begäran om återlämnande som lämnats in under den perioden väntar på avgörande, och barnet har funnit sig till rätta i sin nya miljö.

10

2. Le déplacement ou le non-retour de l'enfant est considéré comme illicite:	2. The removal or the retention of a child is to be considered wrongful where –	2. Ett bortförande eller ett kvarhållande av ett barn ska betraktas som olovligt om det
a) lorsqu'il a lieu en violation d'un droit de garde, attribué à une personne, une institution ou tout autre organisme, seul ou conjointement, par le droit de l'Etat dans lequel l'enfant avait sa résidence habituelle immédiatement avant son déplacement ou son non-retour, et	a) it is in breach of rights of custody attributed to a person, an institution or any other body, either jointly or alone, under the law of the State in which the child was habitually resident immediately before the removal or retention; and	a) strider mot den vårdnad som har anförtrotts en person, en institution eller något annat organ, antingen gemensamt eller för sig, enligt lagen i den stat där barnet hade hemvist omedelbart före bortförandet eller kvarhållandet, och
b) que ce droit était exercé de façon effective, seul ou conjointement, au moment du déplacement ou du non-retour, ou l'eût été si de tels événements n'étaient survenus.	b) at the time of removal or retention those rights were actually exercised, either jointly or alone, or would have been so exercised but for the removal or retention.	b) denna rätt verkligen utövades, antingen gemensamt eller för sig, vid den tidpunkt då barnet fördes bort eller hölls kvar eller skulle ha utövats om inte bortförandet eller kvarhållandet hade ägt rum.
Le droit de garde visé à la lettre a) peut notamment résulter d'une attribution de plein droit, d'une décision judiciaire ou administrative, ou d'un accord en vigueur selon le droit de cet Etat.	The rights of custody mentioned in subparagraph a above, may arise in particular by operation of law or by reason of a judicial or administrative decision, or by reason of an agreement having legal effect under the law of that State.	Vårdnad som avses i a kan i första hand uppkomma direkt på grund av lag eller genom ett rättsligt eller administrativt avgörande, eller genom en överenskommelse med rättslig verkan enligt lagen i den staten.

3. Tant que les autorités mentionnées au paragraphe premier conservent leur compétence, les autorités de l'Etat contractant où l'enfant a été déplacé ou retenu ne peuvent prendre que les mesures urgentes nécessaires à la protection de la personne ou des biens de l'enfant, conformément à l'article 11.

Article 8

1. A titre d'exception, l'autorité de l'Etat contractant compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que l'autorité d'un autre Etat contractant serait mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peut

– soit demander à cette autorité, directement ou avec le con, cours de l'Autorité centrale de cet Etat, d'accepter la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elle estimera nécessaires,

3. So long as the authorities first mentioned in paragraph 1 keep their jurisdiction, the authorities of the Contracting State to which the child has been removed or in which he or she has been retained can take only such urgent measures under Article 11 as are necessary for the protection of the person or property of the child.

Article 8

1. By way of exception, the authority of a Contracting State having jurisdiction under Article 5 or Article 6, if it considers that the authority of another Contracting State would be better placed in the particular case to assess the best interests of the child, may either

– request that other authority, directly or with the assistance of the Central Authority of its State, to assume jurisdiction to take such measures of protection as it considers to be necessary, or

3. Så länge de myndigheter som avses i punkt 1 har kvar sin behörighet kan myndigheterna i den fördragsslutande stat dit barnet har förts eller där det har hållits kvar endast vidta sådana åtgärder i brådskande fall enligt artikel 11 som är nödvändiga för att skydda barnets person eller egendom.

Artikel 8

1. I undantagsfall kan den myndighet i en fördragsslutande stat som är behörig enligt artikel 5 eller 6, om den anser att myndigheten i en annan fördragsslutande stat i det särskilda fallet är bättre lämpad att bedöma vad som är till barnets bästa, antingen

– begära, direkt eller med hjälp av centralmyndigheten, att den andra myndigheten ska åta sig behörighet för att vidta sådana skyddsåtgärder som den anser nödvändig, eller

– soit surseoir à statuer et inviter les parties à saisir d'une telle demande l'autorité de cet autre Etat.	– suspend consideration of the case and invite the parties to introduce such a request before the authority of that other State.	– låta handläggningen av ärendet vila och ge parterna tillfälle att lämna in en sådan framställning till myndigheten i den andra staten.
2. Les Etats contractants dont une autorité peut être requise ou saisie dans les conditions fixées au paragraphe précédent sont:	2. The Contracting States whose authorities may be addressed as provided in the preceding paragraph are:	2. De fördragsslutande stater till vars myndigheter en framställning i enlighet med punkt 1 kan riktas är
a) un Etat dont l'enfant possède la nationalité,	a) a State of which the child is a national,	a) en stat i vilken barnet är medborgare,
b) un Etat dans lequel sont situés des biens de l'enfant,	b) a State in which property of the child is located,	b) en stat i vilken egendom som tillhör barnet finns,
c) un Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage,	c) a State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage,	c) en stat vid vars myndigheter talan har väckts om äktenskapsskillnad eller hemskillnad eller om annullering av äktenskap mellan barnets föräldrar,
d) un Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit.	d) a State with which the child has a substantial connection.	d) en stat till vilken barnet har en väsentlig anknytning.
3. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.	3. The authorities concerned may proceed to an exchange of views.	3. De berörda myndigheterna får sinsemellan överlägga i frågan.
4. L'autorité requise ou saisie dans les conditions prévues au paragraphe premier peut accepter la compétence, en lieu et place de l'autorité compétente en application des articles 5 ou 6, si elle considère que tel est l'intérêt supérieur de l'enfant.	4. The authority addressed as provided in paragraph 1 may assume jurisdiction, in place of the authority having jurisdiction under Article 5 or 6, if it considers that this is in the child's best interests.	4. Den myndighet till vilken en framställning har riktats i enlighet med punkt 1 får åta sig behörigheten i stället för den myndighet som är behörig enligt artikel 5 eller 6, om den tillfrågade myndigheten anser att detta är till barnets bästa.

Article 9	*Article 9*	*Artikel 9*
1. Les autorités des Etats contractants mentionnés à l'article 8, paragraphe 2, si elles considèrent qu'elles sont les mieux à même d'apprécier dans un cas particulier l'intérêt supérieur de l'enfant, peuvent	1. If the authorities of a Contracting State referred to in Article 8, paragraph 2, consider that they are better placed in the particular case to assess the child's best interests, they may either	1. Om myndigheterna i en fördragsslutande stat som avses i artikel 8.2 anser att de i det särskilda fallet är bättre lämpade att bedöma vad som är till barnets bästa får de antingen
– soit demander à l'autorité compétente de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant, directement ou avec le concours de l'Autorité centrale de cet Etat, de leur permettre d'exercer la compétence pour prendre les mesures de protection qu'elles estiment nécessaires,	– request the competent authority of the Contracting State of the habitual residence of the child, directly or with the assistance of the Central Authority of that State, that they be authorised to exercise jurisdiction to take the measures of protection which they consider to be necessary, or	– begära, direkt eller med hjälp av centralmyndigheten, att den behöriga myndigheten i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist ska bemyndiga dem att utöva behörighet för att vidta de skyddsåtgärder som de anser nödvändiga, eller
– soit inviter les parties à présenter une telle demande devant les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant.	– invite the parties to introduce such a request before the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child.	– ge parterna tillfälle att lämna in en sådan framställning till myndigheten i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist.
2. Les autorités concernées peuvent procéder à un échange de vues.	2. The authorities concerned may proceed to an exchange of views.	2. De berörda myndigheterna får sinsemellan överlägga i frågan.
3. L'autorité à l'origine de la demande ne peut exercer la compétence en lieu et place de l'autorité de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant que si cette autorité a accepté la demande.	3. The authority initiating the request may exercise jurisdiction in place of the authority of the Contracting State of the habitual residence of the child only if the latter authority has accepted the request.	3. Den myndighet som lämnade framställningen får utöva behörighet i stället för myndigheten i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist endast om den sistnämnda myndigheten har beviljat framställningen.

Article 10

1. Sans préjudice des articles 5 à 9, les autorités d'un Etat contractant, dans l'exercice de leur compétence pour connaître d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents d'un enfant résidant habituellement dans un autre Etat contractant, ou en annulation de leur mariage, peuvent prendre, si la loi de leur Etat le permet, des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant,

a) si, au commencement de la procédure, l'un des parents réside habituellement dans cet Etat et que l'un d'eux ait la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant, et

b) si la compétence de ces autorités pour prendre de telles mesures a été acceptée par les parents, ainsi que par toute autre personne ayant la responsabilité parentale à l'égard de l'enfant et si cette compétence est conforme à l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 10

1. Without prejudice to Articles 5 to 9, the authorities of a Contracting State exercising jurisdiction to decide upon an application for divorce or legal separation of the parents of a child habitually resident in another Contracting State, or for annulment of their marriage, may, if the law of their State so provides, take measures directed to the protection of the person or property of such child if

a) at the time of commencement of the proceedings, one of his or her parents habitually resides in that State and one of them has parental responsibility in relation to the child, and

b) the jurisdiction of these authorities to take such measures has been accepted by the parents, as well as by any other person who has parental responsibility in relation to the child, and is in the best interests of the child.

Artikel 10

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 5–9 får myndigheterna i en fördragsslutande stat där en ansökan är upptagen till prövning om äktenskapsskillnad eller hemskillnad eller om annullering av äktenskap mellan föräldrarna till ett barn som har hemvist i en annan fördragsslutande stat, om lagen i deras stat så föreskriver, vidta åtgärder avsedda att skydda ett sådant barns person eller egendom om

a) en av barnets föräldrar vid den tidpunkt då förfarandet inleds har hemvist i den staten och en av dem har föräldraansvar för barnet, samt

b) dessa myndigheters behörighet att vidta sådana åtgärder har godtagits av föräldrarna och av eventuella andra personer som har föräldraansvar för barnet, och detta är till barnets bästa.

2. La compétence prévue au paragraphe premier pour prendre des mesures de protection de l'enfant cesse dès lors que la décision faisant droit ou rejetant la demande en divorce, séparation de corps ou annulation du mariage est devenue définitive ou que la procédure a pris fin pour un autre motif.

2. The jurisdiction provided for by paragraph 1 to take measures for the protection of the child ceases as soon as the decision allowing or refusing the application for divorce, legal separation or annulment of the marriage has become final, or the proceedings have come to an end for another reason.

2. Den i punkt 1 angivna behörigheten att vidta åtgärder för att skydda barnet upphör så snart beslutet om att bevilja eller avslå ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskapet har vunnit laga kraft eller förfarandet har avslutats av något annat skäl.

Article 11

1. Dans tous les cas d'urgence, les autorités de chaque Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre les mesures de protection nécessaires.

Article 11

1. In all cases of urgency, the authorities of any Contracting State, in whose territory the child or property belonging to the child is present, have jurisdiction to take any necessary measures of protection.

Artikel 11

1. I alla brådskande fall ska myndigheterna i varje fördragsslutande stat på vars territorium barnet eller egendom som tillhör barnet finns ha behörighet att vidta nödvändiga skyddsåtgärder.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 ont pris les mesures exigées par la situation.

2. The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken the measures required by the situation.

2. De åtgärder som vidtas med stöd av punkt 1 avseende ett barn som har hemvist i en fördragsslutande stat ska upphöra att gälla så snart de myndigheter som är behöriga enligt artiklarna 5–10 har vidtagit de åtgärder som situationen kräver.

3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans chaque Etat contractant dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.

3. The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in each Contracting State as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.

3. De åtgärder som vidtas med stöd av punkt 1 avseende ett barn som har hemvist i en icke-fördragsslutande stat ska upphöra att gälla i varje fördragsslutande stat så snart de åtgärder som situationen kräver och som vidtas av en annan stats myndigheter erkänns i den fördragsslutande staten i fråga.

Article 12

1. Sous réserve de l'article 7, les autorités d'un Etat contractant sur le territoire duquel se trouve l'enfant ou des biens lui appartenant sont compétentes pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant, ayant un caractère provisoire et une efficacité territoriale restreinte à cet Etat, pour autant que de telles mesures ne soient pas incompatibles avec celles déjà prises par les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10.

Article 12

1. Subject to Article 7, the authorities of a Contracting State in whose territory the child or property belonging to the child is present have jurisdiction to take measures of a provisional character for the protection of the person or property of the child which have a territorial effect limited to the State in question, in so far as such measures are not incompatible with measures already taken by authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10.

Artikel 12

1. Med förbehåll för artikel 7 ska myndigheterna i en fördragsslutande stat på vars territorium barnet eller egendom som tillhör barnet finns vara behöriga att vidta tillfälliga åtgärder till skydd för barnets person eller egendom, med territoriell verkan endast i staten i fråga, såvida åtgärderna inte är oförenliga med åtgärder som redan har vidtagits av de myndigheter som är behöriga enligt artiklarna 5–10.

2. Les mesures prises en application du paragraphe précédent à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat contractant cessent d'avoir effet dès que les autorités compétentes en vertu des articles 5 à 10 se sont prononcées sur les mesures que pourrait exiger la situation.	2. The measures taken under the preceding paragraph with regard to a child habitually resident in a Contracting State shall lapse as soon as the authorities which have jurisdiction under Articles 5 to 10 have taken a decision in respect of the measures of protection which may be required by the situation.	2. De åtgärder som vidtas med stöd av punkt 1 avseende ett barn med hemvist i en fördragsslutande stat ska upphöra att gälla så snart de myndigheter som är behöriga enligt artiklarna 5–10 har fattat beslut i fråga om skyddsåtgärder som situationen kan kräva.
3. Les mesures prises en application du paragraphe premier à l'égard d'un enfant ayant sa résidence habituelle dans un Etat non contractant cessent d'avoir effet dans l'Etat contractant où elles ont été prises dès qu'y sont reconnues les mesures exigées par la situation, prises par les autorités d'un autre Etat.	3. The measures taken under paragraph 1 with regard to a child who is habitually resident in a non-Contracting State shall lapse in the Contracting State where the measures were taken as soon as measures required by the situation and taken by the authorities of another State are recognised in the Contracting State in question.	3. De åtgärder som vidtas med stöd av punkt 1 avseende ett barn med hemvist i en icke-fördragsslutande stat ska upphöra att gälla i den fördragsslutande stat där åtgärderna vidtogs, så snart de åtgärder som situationen kräver och som vidtas av en annan stats myndigheter erkänns i den fördragsslutande staten i fråga.

Article 13

1. Les autorités d'un Etat contractant qui sont compétentes selon les articles 5 à 10 pour prendre des mesures de protection de la personne ou des biens de l'enfant doivent s'abstenir de statuer si, lors de l'introduction de la procédure, des mesures correspondantes ont été demandées aux autorités d'un autre Etat contractant alors compétentes en vertu des articles 5 à 10 et sont encore en cours d'examen.

2. La disposition du paragraphe précédent ne s'applique pas si les autorités devant lesquelles la demande de mesures a été initialement présentée ont renoncé à leur compétence.

Article 14

Les mesures prises en application des articles 5 à 10 restent en vigueur dans les limites qui sont les leurs, même lorsqu'un changement des circonstances a fait disparaître l'élément sur lequel était fondée la compétence, tant que les autorités compétentes en vertu de la Convention ne les ont pas modifiées, remplacées ou levées.

Article 13

1. The authorities of a Contracting State which have jurisdiction under Articles 5 to 10 to take measures for the protection of the person or property of the child must abstain from exercising this jurisdiction if, at the time of the commencement of the proceedings, corresponding measures have been requested from the authorities of another Contracting State having jurisdiction under Articles 5 to 10 at the time of the request and are still under consideration.

2. The provisions of the preceding paragraph shall not apply if the authorities before whom the request for measures was initially introduced have declined jurisdiction.

Article 14

The measures taken in application of Articles 5 to 10 remain in force according to their terms, even if a change of circumstances has eliminated the basis upon which jurisdiction was founded, so long as the authorities which have jurisdiction under the Convention have not modified, replaced or terminated such measures.

Artikel 13

1. De myndigheter i en fördragsslutande stat som enligt artiklarna 5–10 är behöriga att vidta åtgärder till skydd för barnets person eller egendom ska avstå från att utöva sin behörighet om, vid den tidpunkt då förfarandet inleds, motsvarande åtgärder har begärts och fortfarande övervägs hos myndigheterna i en annan fördragsslutande stat som vid tidpunkten för begäran är behöriga enligt artiklarna 5–10.

2. Bestämmelserna i punkt 1 ska inte tillämpas om de myndigheter till vilka framställningen om åtgärder ursprungligen riktades har avstått från behörighet.

Artikel 14

De åtgärder som vidtas med stöd av artiklarna 5–10 ska gälla enligt sina villkor, även om grunden för behörigheten har upphört genom ändrade förhållanden, så länge de myndigheter som är behöriga enligt konventionen inte har ändrat, ersatt eller upphävt åtgärderna.

CHAPITRE III	CHAPTER III	KAPITEL III
LOI APPLICABLE	APPLICABLE LAW	TILLÄMPLIG LAG
Article 15	*Article 15*	*Artikel 15*
1. Dans l'exercice de la compétence qui leur est attribuée par les dispositions du chapitre II, les autorités des Etats contractants appliquent leur loi.	1. In exercising their jurisdiction under the provisions of Chapter II, the authorities of the Contracting States shall apply their own law.	1. Myndigheterna i de fördragsslutande staterna ska tillämpa sin egen lag vid utövandet av sin behörighet enligt bestämmelserna i kapitel II.
2. Toutefois, dans la mesure où la protection de la personne ou des biens de l'enfant le requiert, elles peuvent exceptionnellement appliquer ou prendre en considération la loi d'un autre Etat avec lequel la situation présente un lien étroit.	2. However, in so far as the protection of the person or the property of the child requires, they may exceptionally apply or take into consideration the law of another State with which the situation has a substantial connection.	2. Myndigheterna i de fördragsslutande staterna får emellertid, i den mån som skyddet för barnets person eller egendom kräver detta, undantagsvis tillämpa eller beakta lagen i en annan stat till vilken situationen har väsentlig anknytning.
3. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant dans un autre Etat contractant, la loi de cet autre Etat régit, à partir du moment où le changement est survenu, les conditions d'application des mesures prises dans l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.	3. If the child's habitual residence changes to another Contracting State, the law of that other State governs, from the time of the change, the conditions of application of the measures taken in the State of the former habitual residence.	3. Om barnet får ett nytt hemvist i en annan fördragsslutande stat, ska den statens lag från och med tidpunkten för ändringen bestämma villkoren för tillämpningen av de åtgärder som har vidtagits i den stat där barnet tidigare hade hemvist.
Article 16	*Article 16*	*Artikel 16*
1. L'attribution ou l'extinction de plein droit d'une responsabilité parentale, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant.	1. The attribution or extinction of parental responsibility by operation of law, without the intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the habitual residence of the child.	1. Tillerkännande eller upphörande av föräldraansvar direkt på grund av lag, utan ingripande av en rättslig eller administrativ myndighet, ska bestämmas av lagen i den stat där barnet har hemvist.

20

2. L'attribution ou l'extinction d'une responsabilité parentale par un accord ou un acte unilatéral, sans intervention d'une autorité judiciaire ou administrative, est régie par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant au moment où l'accord ou l'acte unilatéral prend effet.

2. The attribution or extinction of parental responsibility by an agreement or a unilateral act, without intervention of a judicial or administrative authority, is governed by the law of the State of the child's habitual residence at the time when the agreement or unilateral act takes effect.

2. Tillerkännande eller upphörande av föräldraansvar genom en överenskommelse eller en ensidig rättshandling utan ingripande av en rättslig eller administrativ myndighet ska bestämmas av lagen i den stat där barnet har hemvist vid den tidpunkt då överenskommelsen eller den ensidiga rättshandlingen får verkan.

3. La responsabilité parentale existant selon la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant subsiste après le changement de cette résidence habituelle dans un autre Etat.

3. Parental responsibility which exists under the law of the State of the child's habitual residence subsists after a change of that habitual residence to another State.

3. Föräldraansvar som föreligger enligt lagen i den stat där barnet har hemvist består efter en ändring av hemvistet till en annan stat.

4. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, l'attribution de plein droit de la responsabilité parentale à une personne qui n'est pas déjà investie de cette responsabilité est régie par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

4. If the child's habitual residence changes, the attribution of parental responsibility by operation of law to a person who does not already have such responsibility is governed by the law of the State of the new habitual residence.

4. Om barnet får ett nytt hemvist, ska tillerkännande av föräldraansvar direkt på grund av lag till en person som inte redan har föräldraansvar bestämmas av den nya hemviststatens lag.

Article 17

L'exercice de la responsabilité parentale est régi par la loi de l'Etat de la résidence habituelle de l'enfant. En cas de changement de la résidence habituelle de l'enfant, il est régi par la loi de l'Etat de la nouvelle résidence habituelle.

Article 17

The exercise of parental responsibility is governed by the law of the State of the child's habitual residence. If the child's habitual residence changes, it is governed by the law of the State of the new habitual residence.

Artikel 17

Utövandet av föräldraansvaret ska bestämmas av lagen i den stat där barnet har hemvist. Om barnets hemvist ändras, ska utövandet av föräldraansvaret bestämmas av den nya hemviststatens lag.

Article 18	*Article 18*	*Artikel 18*
La responsabilité parentale prévue à l'article 16 pourra être retirée ou ses conditions d'exercice modifiées par des mesures prises en application de la Convention.	The parental responsibility referred to in Article 16 may be terminated, or the conditions of its exercise modified, by measures taken under this Convention.	Det föräldraansvar som avses i artikel 16 får upphävas eller villkoren för utövandet av föräldraansvaret får ändras genom åtgärder som vidtas enligt denna konvention.
Article 19	*Article 19*	*Artikel 19*
1. La validité d'un acte passé entre un tiers et une autre personne qui aurait la qualité de représentant légal selon la loi de l'Etat où l'acte a été passé ne peut être contestée, ni la responsabilité du tiers engagée, pour le seul motif que l'autre personne n'avait pas la qualité de représentant légal en vertu de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre, sauf si le tiers savait ou devait savoir que la responsabilité parentale était régie par cette loi.	1. The validity of a transaction entered into between a third party and another person who would be entitled to act as the child's legal representative under the law of the State where the transaction was concluded cannot be contested, and the third party cannot be held liable, on the sole ground that the other person was not entitled to act as the child's legal representative under the law designated by the provisions of this Chapter, unless the third party knew or should have known that the parental responsibility was governed by the latter law.	1. Giltigheten av en rättshandling som företagits mellan tredje man och en annan person som enligt lagen i den stat där rättshandlingen företogs är behörig att handla som barnets lagliga företrädare får inte angripas, och tredje man kan inte hållas ansvarig enbart på grund av att den andra personen inte var behörig att handla som barnets lagliga företrädare enligt den lag som anges i bestämmelserna i detta kapitel, såvida inte tredje man visste eller borde ha vetat att föräldraansvaret regleras i den lagen.
2. Le paragraphe précédent ne s'applique que dans le cas où l'acte a été passé entre personnes présentes sur le territoire d'un même Etat.	2. The preceding paragraph applies only if the transaction was entered into between persons present on the territory of the same State.	2. Punkt 1 ska tillämpas endast om rättshandlingen företogs mellan personer som befann sig på samma stats territorium.

Article 20	*Article 20*	*Artikel 20*
Les dispositions du présent chapitre sont applicables même si la loi qu'elles désignent est celle d'un Etat non contractant.	The provisions of this Chapter apply even if the law designated by them is the law of a non-Contracting State.	Bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas även om den lag som anvisas genom dessa bestämmelser är en icke-fördragsslutande stats lag.
Article 21	*Article 21*	*Artikel 21*
1. Au sens du présent chapitre, le terme «loi» désigne le droit en vigueur dans un Etat, à l'exclusion des règles de conflit de lois.	1. In this Chapter the term 'law' means the law in force in a State other than its choice of law rules.	1. Med "lag" avses i detta kapitel den gällande lagen i en stat, med undantag för dess lagvalsregler.
2. Toutefois, si la loi applicable en vertu de l'article 16 est celle d'un Etat non contractant et que les règles de conflit de cet Etat désignent la loi d'un autre Etat non contractant qui appliquerait sa propre loi, la loi de cet autre Etat est applicable. Si la loi de cet autre Etat non contractant ne se reconnaît pas applicable, la loi applicable est celle désignée par l'article 16.	2. However, if the law applicable according to Article 16 is that of a non-Contracting State and if the choice of law rules of that State designate the law of another non-Contracting State which would apply its own law, the law of the latter State applies. If that other non-Contracting State would not apply its own law, the applicable law is that designated by Article 16.	2. Om den tillämpliga lagen enligt artikel 16 är en icke-fördragsslutande stats lag och om den statens lagvalsregler anvisar lagen i en annan icke-fördragsslutande stat som skulle tillämpa sin egen lag, ska dock lagen i den staten tillämpas. Om den andra icke-fördragsslutande staten inte skulle tillämpa sin egen lag, ska den lag tillämpas som anvisas genom artikel 16.
Article 22	*Article 22*	*Artikel 22*
L'application de la loi désignée par les dispositions du présent chapitre ne peut être écartée que si cette application est manifestement contraire à l'ordre public, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.	The application of the law designated by the provisions of this Chapter can be refused only if this application would be manifestly contrary to public policy, taking into account the best interests of the child.	Den lag som anvisas genom bestämmelserna i detta kapitel får åsidosättas endast om tillämpningen är uppenbart oförenlig med grunderna för rättsordningen (ordre public), med hänsyn tagen till barnets bästa.

CHAPITRE IV	CHAPTER IV	KAPITEL IV
RECONNAISSANCE ET EXECUTION	RECOGNITION AND ENFORCEMENT	ERKÄNNANDE OCH VERKSTÄLLIGHET
Article 23	*Article 23*	*Artikel 23*
1. Les mesures prises par les autorités d'un Etat contractant sont reconnues de plein droit dans les autres Etats contractants.	1. The measures taken by the authorities of a Contracting State shall be recognised by operation of law in all other Contracting States.	1. De åtgärder som vidtas av en fördragsslutande stats myndigheter ska erkännas direkt på grund av lag i samtliga övriga fördragsslutande stater.
2. Toutefois, la reconnaissance peut être refusée:	2. Recognition may however be refused:	2. Erkännande får dock vägras
a) si la mesure a été prise par une autorité dont la compétence n'était pas fondée sur un chef de compétence prévu au chapitre II;	a) if the measure was taken by an authority whose jurisdiction was not based on one of the grounds provided for in Chapter II;	a) om åtgärden har vidtagits av en myndighet vars behörighet inte grundades på någon av de omständigheter som anges i kapitel II,
b) si la mesure a été prise, hors le cas d'urgence, dans le cadre d'une procédure judiciaire ou administrative, sans qu'ait été donnée à l'enfant la possibilité d'être entendu, en violation des principes fondamentaux de procédure de l'Etat requis;	b) if the measure was taken, except in a case of urgency, in the context of a judicial or administrative proceeding, without the child having been provided the opportunity to be heard, in violation of fundamental principles of procedure of the requested State;	b) om åtgärden i strid med grundläggande förfaranderegler i den anmodade staten har vidtagits inom ramen för ett rättsligt eller administrativt förfarande utan att barnet har fått möjlighet att komma till tals, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall,
c) à la demande de toute personne prétendant que cette mesure porte atteinte à sa responsabilité parentale, si cette mesure a été prise, hors le cas d'urgence, sans qu'ait été donnée à cette personne la possibilité d'être entendue;	c) on the request of any person claiming that the measure infringes his or her parental responsibility, if such measure was taken, except in a case of urgency, without such person having been given an opportunity to be heard;	c) om en person begär det och hävdar att åtgärden hindrar honom eller henne att utöva sitt föräldraansvar, om åtgärden har vidtagits utan att personen i fråga har fått möjlighet att yttra sig, såvida det inte är fråga om ett brådskande fall,

d) si la reconnaissance est manifestement contraire à l'ordre public de l'Etat requis, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant;

d) if such recognition is manifestly contrary to public policy of the requested State, taking into account the best interests of the child;

d) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen (ordre public) i den anmodade staten, med hänsyn tagen till barnets bästa,

e) si la mesure est incompatible avec une mesure prise postérieurement dans l'Etat non contractant de la résidence habituelle de l'enfant, lorsque cette dernière mesure réunit les conditions nécessaires à sa reconnaissance dans l'Etat requis;

e) if the measure is incompatible with a later measure taken in the non-Contracting State of the habitual residence of the child, where this later measure fulfils the requirements for recognition in the requested State;

e) om åtgärden är oförenlig med en senare åtgärd som har vidtagits i den icke-fördragsslutande stat där barnet har hemvist, om den senare åtgärden uppfyller kraven för erkännande i den anmodade staten,

f) si la procédure prévue à l'article 33 n'a pas été respectée.

f) if the procedure provided in Article 33 has not been complied with.

f) om förfarandet enligt artikel 33 inte har följts.

Article 24

Sans préjudice de l'article 23, paragraphe premier, toute personne intéressée peut demander aux autorités compétentes d'un Etat contractant qu'il soit statué sur la reconnaissance ou la non-reconnaissance d'une mesure prise dans un autre Etat contractant. La procédure est régie par la loi de l'Etat requis.

Article 24

Without prejudice to Article 23, paragraph 1, any interested person may request from the competent authorities of a Contracting State that they decide on the recognition or non-recognition of a measure taken in another Contracting State. The procedure is governed by the law of the requested State.

Artikel 24

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23.1 får varje berörd part begära att de behöriga myndigheterna i en fördragsslutande stat beslutar om erkännande eller icke-erkännande av en åtgärd som har vidtagits i en annan fördragsslutande stat. Förfarandet ska regleras i den anmodade statens lag.

Article 25

L'autorité de l'Etat requis est liée par les constatations de fait sur lesquelles l'autorité de l'Etat qui a pris la mesure a fondé sa compétence.

Article 25

The authority of the requested State is bound by the findings of fact on which the authority of the State where the measure was taken based its jurisdiction.

Artikel 25

Myndigheten i den anmodade staten ska vara bunden av bedömningen av de faktiska omständigheter på vilka myndigheten i den stat där åtgärden vidtogs grundade sin behörighet.

Article 26	*Article 26*	*Artikel 26*
1. Si les mesures prises dans un Etat contractant et qui y sont exécutoires comportent des actes d'exécution dans un autre Etat contractant, elles sont, dans cet autre Etat, déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution, sur requête de toute partie intéressée, selon la procédure prévue par la loi de cet Etat.	1. If measures taken in one Contracting State and enforceable there require enforcement in another Contracting State, they shall, upon request by an interested party, be declared enforceable or registered for the purpose of enforcement in that other State according to the procedure provided in the law of the latter State.	1. Om åtgärder som vidtas i en fördragsslutande stat och är verkställbara i den staten kräver verkställighet i en annan fördragsslutande stat, ska åtgärderna på begäran av en berörd part förklaras verkställbara eller registreras för verkställighet i den andra fördragsslutande staten i enlighet med det förfarande som anges i den statens lag.
2. Chaque Etat contractant applique à la déclaration d'exequatur ou à l'enregistrement une procédure simple et rapide.	2. Each Contracting State shall apply to the declaration of enforceability or registration a simple and rapid procedure.	2. Varje fördragsslutande stat ska tillämpa ett enkelt och snabbt förfarande för verkställbarhetsförklaringen eller registreringen.
3. La déclaration d'exequatur ou l'enregistrement ne peuvent être refusés que pour l'un des motifs prévus à l'article 23, paragraphe 2.	3. The declaration of enforceability or registration may be refused only for one of the reasons set out in Article 23, paragraph 2.	3. Verkställbarhetsförklaringen eller registreringen får vägras endast på någon av de i artikel 23.2 angivna grunderna.
Article 27	*Article 27*	*Artikel 27*
Sous réserve de ce qui est nécessaire pour l'application des articles qui précèdent, l'autorité de l'Etat requis ne procédera à aucune revision au fond de la mesure prise.	Without prejudice to such review as is necessary in the application of the preceding Articles, there shall be no review of the merits of the measure taken.	Ingen omprövning i sak av den vidtagna åtgärden får äga rum, med förbehåll för den omprövning som är nödvändig för att tillämpa de föregående artiklarna.

Article 28

Les mesures prises dans un Etat contractant, qui sont déclarées exécutoires ou enregistrées aux fins d'exécution dans un autre Etat contractant, y sont mises à exécution comme si elles avaient été prises par les autorités de cet autre Etat. La mise à exécution des mesures se fait conformément à la loi de l'Etat requis dans les limites qui y sont prévues, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 28

Measures taken in one Contracting State and declared enforceable, or registered for the purpose of enforcement, in another Contracting State shall be enforced in the latter State as if they had been taken by the authorities of that State. Enforcement takes place in accordance with the law of the requested State to the extent provided by such law, taking into consideration the best interests of the child.

Artikel 28

Åtgärder som har vidtagits i en fördragsslutande stat och förklarats verkställbara eller registrerats för verkställighet i en annan fördragsslutande stat, ska verkställas i den senare staten som om de hade vidtagits av myndigheterna där. Verkställigheten ska äga rum enligt den anmodade statens lag med de begränsningar som föreskrivs där, och med hänsyn tagen till barnets bästa.

CHAPITRE V

COOPERATION

Article 29

1. Chaque Etat contractant désigne une Autorité centrale chargée de satisfaire aux obligations qui lui sont imposées par la Convention.

CHAPTER V

CO-OPERATION

Article 29

1. A Contracting State shall designate a Central Authority to discharge the duties which are imposed by the Convention on such authorities.

KAPITEL V

SAMARBETE

Artikel 29

1. Varje fördragsslutande stat ska utse en centralmyndighet som ska ha till uppgift att fullgöra de skyldigheter som åläggs sådana myndigheter enligt denna konvention.

2. Un Etat fédéral, un Etat dans lequel plusieurs systèmes de droit sont en vigueur ou un Etat ayant des unités territoriales autonomes est libre de désigner plus d'une Autorité centrale et de spécifier l'étendue territoriale ou personnelle de leurs fonctions. L'Etat qui fait usage de cette faculté désigne l'Autorité centrale à laquelle toute communication peut être adressée en vue de sa transmission à l'Autorité centrale compétente au sein de cet Etat.	2. Federal States, States with more than one system of law or States having autonomous territorial units shall be free to appoint more than one Central Authority and to specify the territorial or personal extent of their functions. Where a State has appointed more than one Central Authority, it shall designate the Central Authority to which any communication may be addressed for transmission to the appropriate Central Authority within that State.	2. Federala stater, stater med mer än ett rättssystem eller stater som har autonoma territoriella enheter får utse fler än en centralmyndighet och ange den territoriella eller den personliga omfattningen av deras befogenheter. Om en stat har utsett fler än en centralmyndighet ska den ange den centralmyndighet till vilken meddelanden kan sändas för vidarebefordran till behörig centralmyndighet inom den staten.
Article 30	*Article 30*	*Artikel 30*
1. Les Autorités centrales doivent coopérer entre elles et promouvoir la coopération entre les autorités compétentes de leur Etat pour réaliser les objectifs de la Convention.	1. Central Authorities shall cooperate with each other and promote cooperation amongst the competent authorities in their States to achieve the purposes of the Convention.	1. Centralmyndigheterna ska samarbeta med varandra och främja samarbetet mellan de behöriga myndigheterna i sina stater för att uppnå målen med denna konvention.
2. Elles prennent, dans le cadre de l'application de la Convention, les dispositions appropriées pour fournir des informations sur leur législation, ainsi que sur les services disponibles dans leur Etat en matière de protection de l'enfant.	2. They shall, in connection with the application of the Convention, take appropriate steps to provide information as to the laws of, and services available in, their States relating to the protection of children.	2. Centralmyndigheterna ska i samband med tillämpningen av konventionen vidta lämpliga åtgärder i syfte att lämna upplysningar om de lagar och de tjänster som finns i deras stater till skydd för barn.

Article 31	*Article 31*	*Artikel 31*
L'Autorité centrale d'un Etat contractant prend soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes, toutes dispositions appropriées pour:	The Central Authority of a Contracting State, either directly or through public authorities or other bodies, shall take all appropriate steps to –	Centralmyndigheten i en fördragsslutande stat ska, direkt eller genom myndigheter eller andra organ, vidta alla lämpliga åtgärder för att
a) faciliter les communications et offrir l'assistance prévues aux articles 8 et 9 et au présent chapitre;	a) facilitate the communications and offer the assistance provided for in Articles 8 and 9 and in this Chapter;	a) underlätta den kommunikation och lämna det stöd som föreskrivs i artiklarna 8 och 9 samt i detta kapitel,
b) faciliter par la médiation, la conciliation ou tout autre mode analogue, des ententes à l'amiable sur la protection de la personne ou des biens de l'enfant, dans les situations auxquelles s'applique la Convention;	b) facilitate, by mediation, conciliation or similar means, agreed solutions for the protection of the person or property of the child in situations to which the Convention applies;	b) genom medling, förlikning eller liknande åtgärder underlätta samförståndslösningar till skydd för barnets person eller egendom i situationer som omfattas av konventionen,
c) aider, sur demande d'une autorité compétente d'un autre Etat contractant, à localiser l'enfant lorsqu'il paraît que celui-ci est présent sur le territoire de l'Etat requis et a besoin de protection.	c) provide, on the request of a competent authority of another Contracting State, assistance in discovering the whereabouts of a child where it appears that the child may be present and in need of protection within the territory of the requested State.	c) på begäran av en behörig myndighet i en annan fördragsslutande stat bistå med att ta reda på var ett barn befinner sig, om det kan antas att barnet befinner sig och behöver skydd på den anmodade statens territorium.

Article 32	*Article 32*	*Artikel 32*
Sur demande motivée de l'Autorité centrale ou d'une autre autorité compétente d'un Etat contractant avec lequel l'enfant a un lien étroit, l'Autorité centrale de l'Etat contractant dans lequel l'enfant a sa résidence habituelle et dans lequel il est présent peut, soit directement, soit avec le concours d'autorités publiques ou d'autres organismes,	On a request made with supporting reasons by the Central Authority or other competent authority of any Contracting State with which the child has a substantial connection, the Central Authority of the Contracting State in which the child is habitually resident and present may, directly or through public authorities or other bodies,	Efter en motiverad begäran från centralmyndigheten eller annan behörig myndighet i en fördragsslutande stat till vilken barnet har väsentlig anknytning får centralmyndigheten i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist och befinner sig, direkt eller genom myndigheter eller andra organ,
a) fournir un rapport sur la situation de l'enfant;	a) provide a report on the situation of the child;	a) rapportera om barnets situation,
b) demander à l'autorité compétente de son Etat d'examiner l'opportunité de prendre des mesures tendant à la protection de la personne ou des biens de l'enfant.	b) request the competent authority of its State to consider the need to take measures for the protection of the person or property of the child.	b) begära att den behöriga myndigheten i dess stat överväger huruvida åtgärder måste vidtas till skydd för barnets person eller egendom.

Article 33

1. Lorsque l'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 envisage le placement de l'enfant dans une famille d'accueil ou dans un établissement, ou son recueil légal par kafala ou par une institution analogue, et que ce placement ou ce recueil aura lieu dans un autre Etat contractant, elle consulte au préalable l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de ce dernier Etat. Elle lui communique à cet effet un rapport sur l'enfant et les motifs de sa proposition sur le placement ou le recueil.

2. La décision sur le placement ou le recueil ne peut être prise dans l'Etat requérant que si l'Autorité centrale ou une autre autorité compétente de l'Etat requis a approuvé ce placement ou ce recueil, compte tenu de l'intérêt supérieur de l'enfant.

Article 33

1. If an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 contemplates the placement of the child in a foster family or institutional care, or the provision of care by kafala or an analogous institution, and if such placement or such provision of care is to take place in another Contracting State, it shall first consult with the Central Authority or other competent authority of the latter State. To that effect it shall transmit a report on the child together with the reasons for the proposed placement or provision of care.

2. The decision on the placement or provision of care may be made in the requesting State only if the Central Authority or other competent authority of the requested State has consented to the placement or provision of care, taking into account the child's best interests.

Artikel 33

1. Om en myndighet som är behörig enligt artiklarna 5–10 överväger att placera barnet i familjehem eller på institution, eller ge vård genom kafala eller liknande institut, och om denna placering eller vård ska äga rum i en annan fördragsslutande stat, ska myndigheten först samråda med centralmyndigheten eller en annan behörig myndighet i denna stat. Den ska i detta syfte överlämna en rapport om barnet tillsammans med motiveringen för den föreslagna placeringen eller vården.

2. Beslut om placering eller om vård får fattas i den ansökande staten endast om centralmyndigheten eller en annan behörig myndighet i den anmodade staten har samtyckt till placeringen eller vården med beaktande av barnets bästa.

Article 34

1. Lorsqu'une mesure de protection est envisagée, les autorités compétentes en vertu de la Convention peuvent, si la situation de l'enfant l'exige, demander à toute autorité d'un autre Etat contractant qui détient des informations utiles pour la protection de l'enfant de les lui communiquer.

2. Chaque Etat contractant pourra déclarer que les demandes prévues au paragraphe premier ne pourront être acheminées que par l'intermédiaire de son Autorité centrale.

Article 35

1. Les autorités compétentes d'un Etat contractant peuvent demander aux autorités d'un autre Etat contractant de prêter leur assistance à la mise en œuvre de mesures de protection prises en application de la Convention, en particulier pour assurer l'exercice effectif d'un droit de visite, ainsi que du droit de maintenir des contacts directs réguliers.

Article 34

1. Where a measure of protection is contemplated, the competent authorities under the Convention, if the situation of the child so requires, may request any authority of another Contracting State which has information relevant to the protection of the child to communicate such information.

2. A Contracting State may declare that requests under paragraph 1 shall be communicated to its authorities only through its Central Authority.

Article 35

1. The competent authorities of a Contracting State may request the authorities of another Contracting State to assist in the implementation of measures of protection taken under this Convention, especially in securing the effective exercise of rights of access as well as of the right to maintain direct contacts on a regular basis.

Artikel 34

1. När en skyddsåtgärd övervägs får de enligt konventionen behöriga myndigheterna, om detta krävs med hänsyn till barnets situation, begära att varje myndighet i en annan fördragsslutande stat som förfogar över upplysningar som är relevanta för skyddet av barnet överlämnar dessa upplysningar.

2. En fördragsslutande stat får meddela att framställningar enligt punkt 1 till dess myndigheter endast får lämnas genom centralmyndigheten.

Artikel 35

1. De behöriga myndigheterna i en fördragsslutande stat får begära att myndigheterna i en annan fördragsslutande stat bistår med genomförandet av skyddsåtgärder som vidtas med stöd av denna konvention, särskilt i fråga om att säkerställa det faktiska utövandet av umgängesrätt och rätten att upprätthålla regelbundna, direkta kontakter.

2. Les autorités d'un Etat contractant dans lequel l'enfant n'a pas sa résidence habituelle peuvent, à la demande d'un parent résidant dans cet Etat et souhaitant obtenir ou conserver un droit de visite, recueillir des renseignements ou des preuves et se prononcer sur l'aptitude de ce parent à exercer le droit de visite et sur les conditions dans lesquelles il pourrait l'exercer. L'autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite devra, avant de se prononcer, prendre en considération ces renseignements, preuves ou conclusions.

2. The authorities of a Contracting State in which the child does not habitually reside may, on the request of a parent residing in that State who is seeking to obtain or to maintain access to the child, gather information or evidence and may make a finding on the suitability of that parent to exercise access and on the conditions under which access is to be exercised. An authority exercising jurisdiction under Articles 5 to 10 to determine an application concerning access to the child, shall admit and consider such information, evidence and finding before reaching its decision.

2. Myndigheterna i en fördragsslutande stat i vilken barnet inte har hemvist får, på begäran av en förälder som är bosatt i den staten och som önskar få eller behålla umgängesrätt med barnet, samla in upplysningar eller underlag och får uttala sig i frågan om det är lämpligt att denna förälder utövar umgängesrätt och på vilka villkor sådan umgängesrätt skulle kunna utövas. En myndighet som utövar behörighet enligt artiklarna 5–10 i fråga om umgängesrätt med barnet ska beakta sådana upplysningar, underlag och uttalanden när den fattar sitt beslut.

3. Une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 pour statuer sur le droit de visite peut suspendre la procédure jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2, notamment lorsqu'elle est saisie d'une demande tendant à modifier ou supprimer le droit de visite conféré par les autorités de l'Etat de l'ancienne résidence habituelle.

3. An authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 to decide on access may adjourn a proceeding pending the outcome of a request made under paragraph 2, in particular, when it is considering an application to restrict or terminate access rights granted in the State of the child's former habitual residence.

3. En myndighet som enligt artiklarna 5–10 är behörig att besluta om umgängesrätt får låta saken vila i avvaktan på resultatet av en begäran i enlighet med punkt 2, särskilt om den prövar en ansökan om begränsning eller upphävande av umgängesrätt som beviljats i den stat där barnet tidigare hade hemvist.

4. Cet article n'empêche pas une autorité compétente en vertu des articles 5 à 10 de prendre des mesures provisoires jusqu'au terme de la procédure prévue au paragraphe 2.

Article 36

Dans le cas où l'enfant est exposé à un grave danger, les autorités compétentes de l'Etat contractant dans lequel des mesures de protection de cet enfant ont été prises ou sont en voie de l'être, si elles sont informées du changement de résidence ou de la présence de l'enfant dans un autre Etat, avisent les autorités de cet Etat de ce danger et des mesures prises ou en cours d'examen.

Article 37

Une autorité ne peut demander ou transmettre des informations en application de ce chapitre si elle est d'avis qu'une telle demande ou transmission pourrait mettre en danger la personne ou les biens de l'enfant, ou constituer une menace grave pour la liberté ou la vie d'un membre de sa famille.

4. Nothing in this Article shall prevent an authority having jurisdiction under Articles 5 to 10 from taking provisional measures pending the outcome of the request made under paragraph 2.

Article 36

In any case where the child is exposed to a serious danger, the competent authorities of the Contracting State where measures for the protection of the child have been taken or are under consideration, if they are informed that the child's residence has changed to, or that the child is present in another State, shall inform the authorities of that other State about the danger involved and the measures taken or under consideration.

Article 37

An authority shall not request or transmit any information under this Chapter if to do so would, in its opinion, be likely to place the child's person or property in danger, or constitute a serious threat to the liberty or life of a member of the child's family.

4. Denna artikel hindrar inte att en myndighet som är behörig enligt artiklarna 5–10 har rätt att vidta interimistiska åtgärder i avvaktan på att en begäran enligt punkt 2 besvaras.

Artikel 36

I det fall barnet utsätts för allvarlig fara ska de behöriga myndigheterna i den fördragsslutande stat där åtgärder till skydd för barnet har vidtagits eller övervägs – om de får underrättelse om att barnet har bytt hemvist till eller befinner sig i en annan stat – underrätta myndigheterna i den staten om faran och om vilka åtgärder som vidtagits eller övervägs.

Artikel 37

En myndighet får inte begära eller överlämna upplysningar enligt detta kapitel om det, enligt myndighetens uppfattning, skulle kunna medföra fara för barnets person eller egendom eller innebära att friheten eller livet för en medlem av barnets familj allvarligt hotas.

Article 38	*Article 38*	*Artikel 38*
1. Sans préjudice de la possibilité de réclamer des frais raisonnables correspondant aux services fournis, les Autorités centrales et les autres autorités publiques des Etats contractants supportent leurs frais découlant de l'application des dispositions du présent chapitre.	1. Without prejudice to the possibility of imposing reasonable charges for the provision of services, Central Authorities and other public authorities of Contracting States shall bear their own costs in applying the provisions of this Chapter.	1. Utan att det påverkar möjligheten att ta ut skäliga avgifter för tjänster ska centralmyndigheter och andra myndigheter i fördragsslutande stater bära sina egna kostnader för tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel.
2. Un Etat contractant peut conclure des accords avec un ou plusieurs autres Etats contractants sur la répartition des frais.	2. Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States concerning the allocation of charges.	2. Varje fördragsslutande stat får träffa överenskommelser med en eller flera andra fördragsslutande stater om fördelningen av avgifter.
Article 39	*Article 39*	*Artikel 39*
Tout Etat contractant pourra conclure avec un ou plusieurs autres Etats contractants des accords en vue de favoriser dans leurs rapports réciproques l'application du présent chapitre. Les Etats qui ont conclu de tels accords en transmettront une copie au dépositaire de la Convention.	Any Contracting State may enter into agreements with one or more other Contracting States with a view to improving the application of this Chapter in their mutual relations. The States which have concluded such an agreement shall transmit a copy to the depositary of the Convention.	Varje fördragsslutande stat får träffa överenskommelser med en eller flera andra fördragsslutande stater för att sinsemellan förbättra tillämpningen av detta kapitel. Stater som har ingått en sådan överenskommelse ska överlämna en kopia till konventionens depositarie.

CHAPITRE VI	CHAPTER VI	KAPITEL VI
DISPOSITIONS GENERALES	GENERAL PROVISIONS	ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
Article 40	*Article 40*	*Artikel 40*
1. Les autorités de l'Etat contractant de la résidence habituelle de l'enfant ou de l'Etat contractant où une mesure de protection a été prise peuvent délivrer au titulaire de la responsabilité parentale ou à toute personne à qui est confiée la protection de la personne ou des biens de l'enfant, à sa demande, un certificat indiquant sa qualité et les pouvoirs qui lui sont conférés.	1. The authorities of the Contracting State of the child's habitual residence, or of the Contracting State where a measure of protection has been taken, may deliver to the person having parental responsibility or to the person entrusted with protection of the child's person or property, at his or her request, a certificate indicating the capacity in which that person is entitled to act and the powers conferred upon him or her.	1. Myndigheterna i den fördragsslutande stat där barnet har hemvist eller i den fördragsslutande stat där en skyddsåtgärd vidtagits får, på begäran av den person som har föräldraansvaret eller den person som ska skydda barnets person eller egendom, för denna person, utfärda ett intyg om i vilken egenskap personen handlar och vilka befogenheter personen har.
2. La qualité et les pouvoirs indiqués par le certificat sont tenus pour établis, sauf preuve contraire.	2. The capacity and powers indicated in the certificate are presumed to be vested in that person, in the absence of proof to the contrary.	2. Denna person ska, om inte annat kan visas, anses handla i den egenskap och ha de befogenheter som anges i intyget.
3. Chaque Etat contractant désigne les autorités habilitées à établir le certificat.	3. Each Contracting State shall designate the authorities competent to draw up the certificate.	3. Varje fördragsslutande stat ska ange vilka myndigheter som är behöriga att utfärda intyget.

Article 41	*Article 41*	*Artikel 41*
Les données personnelles rassemblées ou transmises conformément à la Convention ne peuvent être utilisées à d'autres fins que celles pour lesquelles elles ont été rassemblées ou transmises.	Personal data gathered or transmitted under the Convention shall be used only for the purposes for which they were gathered or transmitted.	Personuppgifter som samlats in eller överlämnats enligt konventionen får endast användas i de syften för vilka de samlats in eller överlämnats.
Article 42	*Article 42*	*Artikel 42*
Les autorités auxquelles des informations sont transmises en assurent la confidentialité conformément à la loi de leur Etat.	The authorities to whom information is transmitted shall ensure its confidentiality, in accordance with the law of their State.	De myndigheter till vilka upplysningar överlämnats ska sörja för att de omfattas av sekretess i enlighet med lagstiftningen i denna stat.
Article 43	*Article 43*	*Artikel 43*
Les documents transmis ou délivrés en application de la Convention sont dispensés de toute légalisation ou de toute formalité analogue.	All documents forwarded or delivered under this Convention shall be exempt from legalisation or any analogous formality.	Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas i fråga om handlingar som översänds eller överlämnas enligt denna konvention.
Article 44	*Article 44*	*Artikel 44*
Chaque Etat contractant peut désigner les autorités à qui les demandes prévues aux articles 8, 9 et 33 doivent être envoyées.	Each Contracting State may designate the authorities to which requests under Articles 8, 9 and 33 are to be addressed.	Varje fördragsslutande stat får utse myndigheter till vilka framställningar enligt artiklarna 8, 9 och 33 ska göras.
Article 45	*Article 45*	*Artikel 45*
1. Les désignations mentionnées aux articles 29 et 44 sont communiquées au Bureau Permanent de la Conférence de La Haye de droit international privé.	1. The designations referred to in Articles 29 and 44 shall be communicated to the Permanent Bureau of the Hague Conference on Private International Law.	1. Haagkonferensen för internationell privaträtts permanenta byrå ska underrättas om de myndigheter som utses enligt artiklarna 29 och 44.

2. La déclaration mentionnée à l'article 34, paragraphe 2, est faite au dépositaire de la Convention.	2. The declaration referred to in Article 34, paragraph 2, shall be made to the depositary of the Convention.	2. Förklaringar enligt artikel 34.2 ska ställas till konventionens depositarie.
Article 46	*Article 46*	*Artikel 46*
Un Etat contractant dans lequel des systèmes de droit ou des ensembles de règles différents s'appliquent en matière de protection de l'enfant et de ses biens n'est pas tenu d'appliquer les règles de la Convention aux conflits concernant uniquement ces différents systèmes ou ensembles de règles.	A Contracting State in which different systems of law or sets of rules of law apply to the protection of the child and his or her property shall not be bound to apply the rules of the Convention to conflicts solely between such different systems or sets of rules of law.	En fördragsslutande stat som i fråga om skydd av barn och deras egendom har olika rättssystem eller regelverk ska inte vara förpliktad att tilllämpa denna konvention på konflikter uteslutande mellan sådana olika system eller regelverk.
Article 47	*Article 47*	*Artikel 47*
Au regard d'un Etat dans lequel deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention s'appliquent dans des unités territoriales différentes:	In relation to a State in which two or more systems of law or sets of rules of law with regard to any matter dealt with in this Convention apply in different territorial units –	I förhållande till en stat som i fråga om denna konvention har två eller flera rättssystem eller regelverk som är tillämpliga inom olika territoriella enheter ska
1. toute référence à la résidence habituelle dans cet Etat vise la résidence habituelle dans une unité territoriale;	1. any reference to habitual residence in that State shall be construed as referring to habitual residence in a territorial unit;	1. varje hänvisning till hemvist i denna stat avse hemvist inom en territoriell enhet,
2. toute référence à la présence de l'enfant dans cet Etat vise la présence de l'enfant dans une unité territoriale;	2. any reference to the presence of the child in that State shall be construed as referring to presence in a territorial unit;	2. varje hänvisning till att barn befinner sig i denna stat avse att barn befinner sig inom en territoriell enhet,

3. toute référence à la situation des biens de l'enfant dans cet Etat vise la situation des biens de l'enfant dans une unité territoriale;	3. any reference to the location of property of the child in that State shall be construed as referring to location of property of the child in a territorial unit;	3. varje hänvisning till att egendom som tillhör barnet finns i denna stat avse att egendom som tillhör barnet finns inom en territoriell enhet,
4. toute référence à l'Etat dont l'enfant possède la nationalité vise l'unité territoriale désignée par la loi de cet Etat ou, en l'absence de règles pertinentes, l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente le lien le plus étroit;	4. any reference to the State of which the child is a national shall be construed as referring to the territorial unit designated by the law of that State or, in the absence of relevant rules, to the territorial unit with which the child has the closest connection;	4. varje hänvisning till den stat i vilken barnet är medborgare avse den territoriella enhet som anges i denna stats lagstiftning eller, om relevanta regler saknas, den territoriella enhet till vilken barnet har närmast anknytning,
5. toute référence à l'Etat dont une autorité est saisie d'une demande en divorce ou séparation de corps des parents de l'enfant, ou en annulation de leur mariage, vise l'unité territoriale dont une autorité est saisie d'une telle demande;	5. any reference to the State whose authorities are seised of an application for divorce or legal separation of the child's parents, or for annulment of their marriage, shall be construed as referring to the territorial unit whose authorities are seised of such application;	5. varje hänvisning till den stat till vars myndigheter det har inlämnats en ansökan om äktenskapsskillnad eller hemskillnad för barnets föräldrar, eller om annullering av deras äktenskap, avse den territoriella enhet till vars myndigheter det har inlämnats en sådan ansökan,
6. toute référence à l'Etat avec lequel l'enfant présente un lien étroit vise l'unité territoriale avec laquelle l'enfant présente ce lien;	6. any reference to the State with which the child has a substantial connection shall be construed as referring to the territorial unit with which the child has such a connection;	6. varje hänvisning till den stat till vilken barnet har väsentlig anknytning avse den territoriella enhet till vilken barnet har sådan anknytning,

7. toute référence à l'Etat où l'enfant a été déplacé ou retenu vise l'unité territoriale dans laquelle l'enfant a été déplacé ou retenu;	7. any reference to the State to which the child has been removed or in which he or she has been retained shall be construed as referring to the relevant territorial unit to which the child has been removed or in which he or she has been retained;	7. varje hänvisning till den stat till vilken barnet bortförts eller i vilken barnet kvarhållits avse den relevanta territoriella enhet till vilken barnet bortförts eller i vilken barnet kvarhållits,
8. toute référence aux organismes ou autorités de cet Etat, autres que les Autorités centrales, vise les organismes ou autorités habilités à agir dans l'unité territoriale concernée;	8. any reference to bodies or authorities of that State, other than Central Authorities, shall be construed as referring to those authorised to act in the relevant territorial unit;	8. varje hänvisning till den statens organ eller myndigheter, utom centralmyndigheter, avse de organ eller myndigheter som är bemyndigade att vidta åtgärder inom den relevanta territoriella enheten,
9. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat où une mesure a été prise vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle cette mesure a été prise;	9. any reference to the law or procedure or authority of the State in which a measure has been taken shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which such measure was taken;	9. varje hänvisning till lag eller förfarande eller myndighet i den stat i vilken en åtgärd vidtagits avse lag eller förfarande eller myndighet inom den territoriella enhet i vilken en sådan åtgärd vidtagits,
10. toute référence à la loi, à la procédure ou à l'autorité de l'Etat requis vise la loi, la procédure ou l'autorité de l'unité territoriale dans laquelle la reconnaissance ou l'exécution est invoquée.	10. any reference to the law or procedure or authority of the requested State shall be construed as referring to the law or procedure or authority of the territorial unit in which recognition or enforcement is sought.	10. varje hänvisning till den anmodade statens lag eller förfarande eller myndighet avse lag eller förfarande eller myndighet inom den territoriella enhet i vilken erkännande eller verkställighet begärts.

40

Article 48	*Article 48*	*Artikel 48*
Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs unités territoriales dont chacune a son propre système de droit ou un ensemble de règles ayant trait aux questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent:	For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which comprises two or more territorial units each of which has its own system of law or set of rules of law in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –	Vid fastställande av tillämplig lag enligt kapitel III med avseende på en stat som omfattar två eller flera territoriella enheter vilka var för sig har sitt eget rättssystem eller regelverk på det område som denna konvention omfattar ska följande regler tillämpas:
a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant l'unité territoriale dont la loi est applicable, la loi de cette unité s'applique;	a) if there are rules in force in such a State identifying which territorial unit's law is applicable, the law of that unit applies;	a) Om det finns regler i kraft i en sådan stat där det fastställs vilken territoriell enhets lag som är tillämplig, ska lagen i denna enhet tillämpas.
b) en l'absence de telles règles, la loi de l'unité territoriale définie selon les dispositions de l'article 47 s'applique.	b) in the absence of such rules, the law of the relevant territorial unit as defined in Article 47 applies.	b) Om det inte finns några sådana regler ska lagen i den relevanta territoriella enheten enligt artikel 47 tillämpas.
Article 49	*Article 49*	*Artikel 49*
Pour identifier la loi applicable en vertu du chapitre III, lorsqu'un Etat comprend deux ou plusieurs systèmes de droit ou ensembles de règles applicables à des catégories différentes de personnes pour les questions régies par la présente Convention, les règles suivantes s'appliquent:	For the purpose of identifying the applicable law under Chapter III, in relation to a State which has two or more systems of law or sets of rules of law applicable to different categories of persons in respect of matters covered by this Convention, the following rules apply –	Vid fastställande av tillämplig lag enligt kapitel III med avseende på en stat som har två eller flera rättssystem eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer på det område som omfattas av denna konvention ska följande regler tillämpas:

a) en présence de règles en vigueur dans cet Etat identifiant laquelle de ces lois est applicable, cette loi s'applique;

a) if there are rules in force in such a State identifying which among such laws applies, that law applies;

a) Om det i en sådan stat finns gällande regler om vilken av dessa lagar som är tillämplig, ska den lagen tillämpas.

b) en l'absence de telles règles, la loi du système ou de l'ensemble de règles avec lequel l'enfant présente le lien le plus étroit s'applique.

b) in the absence of such rules, the law of the system or the set of rules of law with which the child has the closest connection applies.

b) Om det inte finns några sådana regler ska det rättssystem eller det regelverk tillämpas till vilket barnet har närmast anknytning.

Article 50

Article 50

Artikel 50

La présente Convention n'affecte pas la Convention du 25 octobre 1980 sur les aspects civils de l'enlèvement international d'enfants, dans les relations entre les Parties aux deux Conventions. Rien n'empêche cependant que des dispositions de la présente Convention soient invoquées pour obtenir le retour d'un enfant qui a été déplacé ou retenu illicitement, ou pour organiser le droit de visite.

This Convention shall not affect the application of the Convention of 25 October 1980 on the Civil Aspects of International Child Abduction, as between Parties to both Conventions. Nothing, however, precludes provisions of this Convention from being invoked for the purposes of obtaining the return of a child who has been wrongfully removed or retained or of organising access rights.

Denna konvention ska inte påverka tillämpningen av konventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn i förbindelser mellan parter i båda konventionerna. Det föreligger dock inget hinder för att bestämmelser i denna konvention åberopas för återförande av ett barn som olovligt bortförts eller kvarhållits eller för ordnande av umgängesrätt.

Article 51

Dans les rapports entre les Etats contractants, la présente Convention remplace la Convention du 5 octobre 1961 concernant la compétence des autorités et la loi applicable en matière de protection des mineurs et la Convention pour régler la tutelle des mineurs, signée à La Haye le 12 juin 1902, sans préjudice de la reconnaissance des mesures prises selon la Convention du 5 octobre 1961 précitée.

Article 52

1. La Convention ne déroge pas aux instruments internationaux auxquels des Etats contractants sont Parties et qui contiennent des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention, à moins qu'une déclaration contraire ne soit faite par les Etats liés par de tels instruments.

Article 51

In relations between the Contracting States, this Convention replaces the Convention of 5 October 1961 concerning the powers of authorities and the law applicable in respect of the protection of minors, and the Convention governing the guardianship of minors, signed at The Hague 12 June 1902, without prejudice to the recognition of measures taken under the Convention of 5 October 1961 mentioned above.

Article 52

1. This Convention does not affect any international instrument to which Contracting States are Parties and which contains provisions on matters governed by the Convention, unless a contrary declaration is made by the States, Parties to such instrument.

Artikel 51

I förbindelserna mellan de fördragsslutande staterna ska denna konvention ersätta konventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga och konventionen rörande förmynderskap för minderåriga som undertecknades i Haag den 12 juni 1902, utan att det påverkar erkännandet av åtgärder som vidtas enligt ovannämnda konvention av den 5 oktober 1961.

Artikel 52

1. Denna konvention inverkar inte på något internationellt instrument som de fördragsslutande staterna är parter i och som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i konventionen, såvida inte en motsatt förklaring avges av de stater som är parter i ett sådant instrument.

2. La Convention n'affecte pas la possibilité pour un ou plusieurs Etats contractants de conclure des accords qui contiennent, en ce qui concerne les enfants habituellement résidents dans l'un des Etats Parties à de tels accords, des dispositions sur les matières réglées par la présente Convention.	2. This Convention does not affect the possibility for one or more Contracting States to conclude agreements which contain, in respect of children habitually resident in any of the States Parties to such agreements, provisions on matters governed by this Convention.	2. Denna konvention inverkar inte på möjligheten för en eller flera fördragsslutande stater att ingå överenskommelser som innehåller bestämmelser om frågor som regleras i denna konvention med avseende på barn som har hemvist i någon av de stater som är parter i sådana överenskommelser.
3. Les accords à conclure par un ou plusieurs Etats contractants sur des matières réglées par la présente Convention n'affectent pas, dans les rapports de ces Etats avec les autres Etats contractants, l'application des dispositions de la présente Convention.	3. Agreements to be concluded by one or more Contracting States on matters within the scope of this Convention do not affect, in the relationship of such States with other Contracting States, the application of the provisions of this Convention.	3. Överenskommelser som kan komma att ingås av en eller flera fördragsslutande stater om frågor som omfattas av denna konventions tillämpningsområde inverkar inte på tillämpningen av bestämmelserna i denna konvention i förhållandet mellan dessa stater och andra fördragsslutande stater.
4. Les paragraphes précédents s'appliquent également aux lois uniformes reposant sur l'existence entre les Etats concernés de liens spéciaux, notamment de nature régionale.	4. The preceding paragraphs also apply to uniform laws based on special ties of a regional or other nature between the States concerned.	4. De föregående punkterna ska även vara tillämpliga på enhetliga lagar som är grundade på särskilda förbindelser av regional eller annan karaktär mellan berörda stater.
Article 53	*Article 53*	*Artikel 53*
1. La Convention ne s'applique qu'aux mesures prises dans un Etat après l'entrée en vigueur de la Convention pour cet Etat.	1. The Convention shall apply to measures only if they are taken in a State after the Convention has entered into force for that State.	1. Konventionen ska vara tillämplig på åtgärder endast om de vidtas i en stat efter det att konventionen har trätt i kraft för den staten.

2. La Convention s'applique à la reconnaissance et à l'exécution des mesures prises après son entrée en vigueur dans les rapports entre l'Etat où les mesures ont été prises et l'Etat requis.

2. The Convention shall apply to the recognition and enforcement of measures taken after its entry into force as between the State where the measures have been taken and the requested State.

2. Konventionen ska vara tillämplig på erkännande och verkställighet av åtgärder som vidtas efter det att den har trätt i kraft mellan den stat där åtgärderna har vidtagits och den anmodade staten.

Article 54

Article 54

Artikel 54

1. Toute communication à l'Autorité centrale ou à toute autre autorité d'un Etat contractant est adressée dans la langue originale et accompagnée d'une traduction dans la langue officielle ou l'une des langues officielles de cet Etat ou, lorsque cette traduction est difficilement réalisable, d'une traduction en français ou en anglais.

1. Any communication sent to the Central Authority or to another authority of a Contracting State shall be in the original language, and shall be accompanied by a translation into the official language or one of the official languages of the other State or, where that is not feasible, a translation into French or English.

1. Varje meddelande som sänds till centralmyndigheten eller till en annan myndighet i en fördragsslutande stat ska vara avfattat på originalspråket och åtföljas av en översättning till det officiella språket eller ett av de officiella språken i den andra staten eller, om det är svårt att få till stånd en sådan översättning, en översättning till franska eller engelska.

2. Toutefois, un Etat contractant pourra, en faisant la réserve prévue à l'article 60, s'opposer à l'utilisation soit du français, soit de l'anglais.

2. However, a Contracting State may, by making a reservation in accordance with Article 60, object to the use of either French or English, but not both.

2. En fördragsslutande stat får genom reservation i enlighet med artikel 60 dock motsätta sig användningen av antingen franska eller engelska, dock inte båda.

Article 55

Article 55

Artikel 55

1. Un Etat contractant pourra, conformément à l'article 60:

1. A Contracting State may, in accordance with Article 60,

1. En fördragsslutande stat får i enlighet med artikel 60

a) réserver la compétence de ses autorités pour prendre des mesures tendant à la protection des biens d'un enfant situés sur son territoire;

b) se réserver de ne pas reconnaître une responsabilité parentale ou une mesure qui serait incompatible avec une mesure prise par ses autorités par rapport à ces biens.

2. La réserve pourra être restreinte à certaines catégories de biens.

Article 56

Le Secrétaire général de la Conférence de La Haye de droit international privé convoque périodiquement une Commission spéciale afin d'examiner le fonctionnement pratique de la Convention.

CHAPITRE VII

CLAUSES FINALES

Article 57

1. La Convention est ouverte à la signature des Etats qui étaient Membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de sa Dix-huitième session.

a) reserve the jurisdiction of its authorities to take measures directed to the protection of property of a child situated on its territory;

b) reserve the right not to recognise any parental responsibility or measure in so far as it is incompatible with any measure taken by its authorities in relation to that property.

2. The reservation may be restricted to certain categories of property.

Article 56

The Secretary General of the Hague Conference on Private International Law shall at regular intervals convoke a Special Commission in order to review the practical operation of the Convention.

CHAPTER VII

FINAL CLAUSES

Article 57

1. The Convention shall be open for signature by the States which were Members of the Hague Conference on Private International Law at the time of its Eighteenth Session.

a) förbehålla sina myndigheter behörighet att vidta åtgärder till skydd för ett barns egendom som befinner sig inom dess territorium,

b) förbehålla sig rätten att inte erkänna föräldraansvar eller en åtgärd som strider mot en åtgärd som dess myndigheter vidtagit med avseende på den egendomen.

2. Reservationen får begränsas till vissa kategorier av egendom.

Artikel 56

Generalsekreteraren för Haagkonferensen för internationell privaträtt ska med jämna mellanrum sammankalla en specialkommission för att granska den praktiska tillämpningen av denna konvention.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 57

1. Konventionen ska vara öppen för undertecknande av de stater som var medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess artonde session.

2. Elle sera ratifiée, acceptée ou approuvée et les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume des Pays-Bas, dépositaire de la Convention.	2. It shall be ratified, accepted or approved and the instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Ministry of Foreign Affairs of the Kingdom of the Netherlands, depositary of the Convention.	2. Den ska ratificeras, godtas eller godkännas och ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumenten deponeras hos utrikesministeriet i Konungariket Nederländerna, som är depositarie för konventionen.
Article 58	*Article 58*	*Artikel 58*
1. Tout autre Etat pourra adhérer à la Convention après son entrée en vigueur en vertu de l'article 61, paragraphe 1.	1. Any other State may accede to the Convention after it has entered into force in accordance with Article 61, paragraph 1.	1. Varje annan stat får ansluta sig till konventionen efter det att den har trätt i kraft i enlighet med artikel 61.1.
2. L'instrument d'adhésion sera déposé auprès du dépositaire.	2. The instrument of accession shall be deposited with the depositary.	2. Anslutningsinstrumentet ska deponeras hos depositarien.
3. L'adhésion n'aura d'effet que dans les rapports entre l'Etat adhérant et les Etats contractants qui n'auront pas élevé d'objection à son encontre dans les six mois après la réception de la notification prévue à l'article 63, lettre b). Une telle objection pourra également être élevée par tout Etat au moment d'une ratification, acceptation ou approbation de la Convention, ultérieure à l'adhésion. Ces objections seront notifiées au dépositaire.	3. Such accession shall have effect only as regards the relations between the acceding State and those Contracting States which have not raised an objection to its accession in the six months after the receipt of the notification referred to in sub-paragraph b of Article 63. Such an objection may also be raised by States at the time when they ratify, accept or approve the Convention after an accession. Any such objection shall be notified to the depositary.	3. Anslutningen får verkan endast i förhållandet mellan den anslutande staten och de fördragsslutande stater som inte har gjort någon invändning mot anslutningen inom sex månader efter det att underrättelsen i artikel 63 b har mottagits. Stater kan göra en sådan invändning även när de efter en anslutning ratificerar, godtar eller godkänner konventionen. Depositarien ska underrättas om varje sådan invändning.

Article 59	*Article 59*	*Artikel 59*
1. Un Etat qui comprend deux ou plusieurs unités territoriales dans lesquelles des systèmes de droit différents s'appliquent aux matières régies par la présente Convention pourra, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, déclarer que la Convention s'appliquera à toutes ses unités territoriales ou seulement à l'une ou à plusieurs d'entre elles, et pourra à tout moment modifier cette déclaration en faisant une nouvelle déclaration.	1. If a State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Convention, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that the Convention shall extend to all its territorial units or only to one or more of them and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.	1. En fördragsslutande stat som består av två eller flera territoriella enheter med olika rättssystem i frågor som regleras i denna konvention får vid undertecknande, ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning förklara att konventionen ska omfatta alla dess enheter eller endast en eller flera av dem och får när som helst ändra sin förklaring genom att avge en ny förklaring.
2. Ces déclarations seront notifiées au dépositaire et indiqueront expressément les unités territoriales auxquelles la Convention s'applique.	2. Any such declaration shall be notified to the depositary and shall state expressly the territorial units to which the Convention applies.	2. Depositarien ska underrättas om varje sådan förklaring och i förklaringen ska uttryckligen anges för vilka territoriella enheter konventionen ska tillämpas.
3. Si un Etat ne fait pas de déclaration en vertu du présent article, la Convention s'appliquera à l'ensemble du territoire de cet Etat.	3. If a State makes no declaration under this Article, the Convention is to extend to all territorial units of that State.	3. Om en stat inte avger någon förklaring enligt denna artikel, ska konventionen omfatta alla dess territoriella enheter.

Article 60	*Article 60*	*Artikel 60*
1. Tout Etat contractant pourra, au plus tard au moment de la ratification, de l'acceptation, de l'approbation ou de l'adhésion, ou au moment d'une déclaration faite en vertu de l'article 59, faire soit l'une, soit les deux réserves prévues aux articles 54, paragraphe 2, et 55. Aucune autre réserve ne sera admise.	1. Any State may, not later than the time of ratification, acceptance, approval or accession, or at the time of making a declaration in terms of Article 59, make one or both of the reservations provided for in Articles 54, paragraph 2, and 55. No other reservation shall be permitted.	1. Varje stat får senast vid ratificering, godtagande, godkännande eller anslutning eller då en förklaring i enlighet med artikel 59 avges anmäla en av eller båda de reservationer som avses i artikel 54.2 och artikel 55. Ingen annan reservation ska vara tillåten.
2. Tout Etat pourra, à tout moment, retirer une réserve qu'il aura faite. Ce retrait sera notifié au dépositaire.	2. Any State may at any time withdraw a reservation it has made. The withdrawal shall be notified to the depositary.	2. Varje stat får när som helst återta en reservation som den har anmält. Depositarien ska underrättas om ett sådant återtagande.
3. L'effet de la réserve cessera le premier jour du troisième mois du calendrier après la notification mentionnée au paragraphe précédent.	3. The reservation shall cease to have effect on the first day of the third calendar month after the notification referred to in the preceding paragraph.	3. Reservationen ska upphöra att gälla den första dagen i den tredje kalendermånaden efter det att den underrättelse som avses i föregående punkt har lämnats.
Article 61	*Article 61*	*Artikel 61*
1. La Convention entrera en vigueur le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt du troisième instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation prévu par l'article 57.	1. The Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval referred to in Article 57.	1. Konventionen träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att det tredje ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument som avses i artikel 57 har deponerats.
2. Par la suite, la Convention entrera en vigueur:	2. Thereafter the Convention shall enter into force –	2. Därefter träder konventionen i kraft

a) pour chaque Etat ratifiant, acceptant ou approuvant postérieurement, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après le dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;

a) for each State ratifying, accepting or approving it subsequently, on the first day of the month following the expiration of three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

a) i förhållande till varje stat som senare ratificerar, godtar eller godkänner den, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter det att dess ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument har deponerats,

b) pour chaque Etat adhérant, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après l'expiration du délai de six mois prévu à l'article 58, paragraphe 3;

b) for each State acceding, on the first day of the month following the expiration of three months after the expiration of the period of six months provided in Article 58, paragraph 3;

b) i förhållande till varje anslutande stat, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter utgången av den period på sex månader som avses i artikel 58.3,

c) pour les unités territoriales auxquelles la Convention a été étendue conformément à l'article 59, le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de trois mois après la notification visée dans cet article.

c) for a territorial unit to which the Convention has been extended in conformity with Article 59, on the first day of the month following the expiration of three months after the notification referred to in that Article.

c) i förhållande till en territoriell enhet som konventionen har utsträckts till i enlighet med artikel 59, den första dagen i den månad som följer efter utgången av tre månader efter den underrättelse som avses i den artikeln.

Article 62

Article 62

Artikel 62

1. Tout Etat Partie à la Convention pourra dénoncer celle-ci par une notification adressée par écrit au dépositaire. La dénonciation pourra se limiter à certaines unités territoriales auxquelles s'applique la Convention.

1. A State Party to the Convention may denounce it by a notification in writing addressed to the depositary. The denunciation may be limited to certain territorial units to which the Convention applies.

1. En stat som är part i konventionen får säga upp den genom en skriftlig underrättelse ställd till depositarien. Uppsägningen får begränsas till vissa territoriella enheter på vilka konventionen är tillämplig.

50

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période de douze mois après la date de réception de la notification par le dépositaire. Lorsqu'une période plus longue pour la prise d'effet de la dénonciation est spécifiée dans la notification, la dénonciation prendra effet à l'expiration de la période en question.	2. The denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of twelve months after the notification is received by the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the notification, the denunciation takes effect upon the expiration of such longer period.	2. Uppsägningen får verkan den första dagen i den månad som följer efter utgången av tolv månader efter det att depositarien har mottagit underrättelsen. När en längre uppsägningstid anges i underrättelsen, får uppsägningen verkan efter utgången av en sådan längre period.
Article 63	*Article 63*	*Artikel 63*
Le dépositaire notifiera aux Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé, ainsi qu'aux Etats qui auront adhéré conformément aux dispositions de l'article 58:	The depositary shall notify the States Members of the Hague Conference on Private International Law and the States which have acceded in accordance with Article 58 of the following –	Depositarien ska underrätta de stater som är medlemmar i Haagkonferensen för internationell privaträtt och de stater som har anslutit sig i enlighet med artikel 58 om
a) les signatures, ratifications, acceptations et approbations visées à l'article 57;	a) the signatures, ratifications, acceptances and approvals referred to in Article 57;	a) de undertecknanden, ratifikationer, godtaganden och godkännanden som avses i artikel 57,
b) les adhésions et les objections aux adhésions visées à l'article 58;	b) the accessions and objections raised to accessions referred to in Article 58;	b) de anslutningar och de invändningar som gjorts mot anslutningar som avses i artikel 58,
c) la date à laquelle la Convention entrera en vigueur conformément aux dispositions de l'article 61;	c) the date on which the Convention enters into force in accordance with Article 61;	c) dagen för konventionens ikraftträdande enligt artikel 61,
d) les déclarations mentionnées aux articles 34, paragraphe 2, et 59;	d) the declarations referred to in Articles 34, paragraph 2, and 59;	d) de förklaringar som avses i artikel 34.2 och artikel 59,

e) les accords mentionnés à l'article 39;	e) the agreements referred to in Article 39;	e) de överenskommelser som avses i artikel 39,
f) les réserves visées aux articles 54, paragraphe 2, et 55 et le retrait des réserves prévu à l'article 60, paragraphe 2;	f) the reservations referred to in Articles 54, paragraph 2, and 55 and the withdrawals referred to in Article 60, paragraph 2;	f) de reservationer som avses i artikel 54.2 och artikel 55 samt de återtaganden som avses i artikel 60.2,
g) les dénonciations visées à l'article 62.	g) the denunciations referred to in Article 62.	g) de uppsägningar som avses i artikel 62.
En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.	In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.	Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.
Fait à La Haye, le 19 octobre 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Gouvernement du Royaume des Pays-Bas et dont une copie certifiée conforme sera remise, par la voie diplomatique, à chacun des Etats membres de la Conférence de La Haye de droit international privé lors de la Dix-huitième session.	Done at The Hague, on the 19th day of October 1996, in the English and French languages, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Government of the Kingdom of the Netherlands, and of which a certified copy shall be sent, through diplomatic channels, to each of the States Members of the Hague Conference on Private International Law at the date of its Eighteenth Session.	Utfärdad i Haag den 19 oktober 1996, på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som ska deponeras i Kungariket Nederländernas regerings arkiv, och av vilken en bestyrkt kopia på diplomatisk väg ska tillställas varje stat som är medlem i Haagkonferensen för internationell privaträtt vid tidpunkten för dess artonde session.

Kanov Group Sweden AB, tel. 08-587 671 00
Edita Västra Aros, Västerås 2012

II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/1103

av den 24 juni 2016

om genomförande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.3,

med beaktande av rådets beslut (EU) 2016/954 av den 9 juni 2016 om bemyndigande av ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om internationella pars förmögenhetsförhållanden, som omfattar frågor om såväl makars förmögenhetsförhållanden som förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap ([1]),

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ([2]),

i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och

av följande skäl:

(1) Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i vilket den fria rörligheten för personer säkerställs. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen besluta om åtgärder rörande rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor som har gränsöverskridande följder, särskilt när det är nödvändigt för att den inre marknaden ska fungera väl.

(2) Enligt artikel 81.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) får sådana åtgärder omfatta åtgärder som syftar till att säkerställa förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

(3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter och såg detta som en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det civilrättsliga området samt uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra den principen.

(4) Kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område ([3]) antogs den 30 november 2000. I det programmet identifieras åtgärder för att harmonisera lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar, och det föreskrivs att man kommer att utarbeta ett rättsligt instrument i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden.

([1]) EUT L 159, 16.6.2016, s. 16.
([2]) Yttrande av den 23 juni 2016 (ännu ej offentliggjort i EUT).
([3]) EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.

(5) Vid sitt möte i Bryssel den 4 och 5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program, kallat *Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen* ([1]). I Haagprogrammet uppmanade rådet kommissionen att lägga fram en grönbok om lagval i frågor om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt när det gäller domstols behörighet och ömsesidigt erkännande. Dessutom framhölls i programmet behovet av att anta en rättsakt på området.

(6) Den 17 juli 2006 antog kommissionen en grönbok om lagval i frågor om makars förmögenhetsförhållanden, särskilt när det gäller domstols behörighet och ömsesidigt erkännande. Genom denna grönbok inleddes ett brett samråd om de problem som par i EU riskerar att möta i samband med avveckling av deras gemensamma egendom samt om vilka rättsliga möjligheter som står till förfogande.

(7) Vid sitt möte i Bryssel den 10 och 11 december 2009 antog Europeiska rådet ett nytt flerårigt program med titeln *Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd* ([2]). I det programmet ansåg Europeiska rådet att det ömsesidiga erkännandet borde utsträckas till områden som ännu inte täcks men som är av stor betydelse i det dagliga livet, t.ex. frågor som gäller makars förmögenhetsförhållanden, samtidigt som medlemsstaternas rättssystem, inbegripet grunderna för rättsordningen (*ordre public*), och de nationella traditionerna på området beaktas.

(8) I *Rapport om EU-medborgarskapet 2010 – Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter,* som antogs den 27 oktober 2010, tillkännagav kommissionen sina planer på att anta ett förslag till lagstiftning som gör det möjligt att undanröja hindren mot den fria rörligheten för personer, särskilt de problem som par stöter på i samband med förvaltningen eller fördelningen av gemensam egendom.

(9) Den 16 mars 2011 antog kommissionen ett förslag till rådets förordning om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden och ett förslag till rådets förordning om domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap.

(10) Vid sitt möte den 3 december 2015 konstaterade rådet att ingen enhällighet kunde uppnås med avseende på antagandet av förslagen till förordning om makars förmögenhetsförhållanden och förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap och att målen för samarbetet på detta område inte kunde uppnås inom rimlig tid av hela unionen.

(11) Under perioden december 2015 till februari 2016 riktade Belgien, Bulgarien, Tjeckien, Tyskland, Grekland, Spanien, Frankrike, Kroatien, Italien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Österrike, Portugal, Slovenien, Finland och Sverige varsin begäran till kommissionen där de angav att de önskade upprätta ett fördjupat samarbete sinsemellan på området för internationella pars förmögenhetsförhållanden, närmare bestämt på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om makars förmögenhetsförhållanden och domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, och uppmanade kommissionen att lägga fram ett förslag för rådet för detta ändamål. Genom en skrivelse till kommissionen i mars 2016 tillkännagav Cypern sin önskan att delta i upprättandet av det fördjupade samarbetet; Cypern upprepade denna önskan under rådets arbete.

(12) Den 9 juni 2016 antog rådet beslut (EU) 2016/954 om bemyndigande av ett sådant fördjupat samarbete.

(13) Enligt artikel 328.1 i EUF-fördraget ska de fördjupade samarbetena när de upprättas vara öppna för samtliga medlemsstater, förutsatt att medlemsstaterna tar hänsyn till de eventuella villkor för deltagande som fastställts genom beslutet om bemyndigande. De ska också vara öppna vid varje annat tillfälle, under förutsättning att de utöver nämnda villkor tar hänsyn till de akter som redan har antagits inom denna ram. Kommissionen och de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete bör säkerställa att de främjar deltagande av så många medlemsstater som möjligt. Denna förordning bör vara till alla delar bindande och direkt tillämplig endast i de medlemsstater som deltar i ett fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om internationella pars förmögenhetsförhållanden, som omfattar frågor om såväl makars förmögenhetsförhållanden som förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap, på grundval av beslut (EU) 2016/954, eller på grundval av ett beslut antaget i enlighet med artikel 331.1 andra eller tredje stycket i EUF-fördraget.

([1]) EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.
([2]) EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

(14) Denna förordning bör i enlighet med artikel 81 i EUF-fördraget vara tillämplig med avseende på makars förmögenhetsförhållanden som har gränsöverskridande följder.

(15) För att ge gifta par rättssäkerhet när det gäller deras egendom samt erbjuda dem ett visst mått av förutsebarhet bör alla bestämmelser som är tillämpliga på makars förmögenhetsförhållanden omfattas av ett enda instrument.

(16) För att uppnå dessa mål bör man i denna förordning sammanföra bestämmelser om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande eller, i tillämpliga fall, godkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol.

(17) Begreppet *äktenskap*, som definieras i medlemsstaternas nationella rätt, definieras inte i denna förordning.

(18) Denna förordnings tillämpningsområde bör omfatta alla civilrättsliga aspekter av makars förmögenhetsförhållanden, såväl den löpande förvaltningen av makarnas egendom som avveckling av den, i synnerhet till följd av att makarna separerar eller att en make avlider. I denna förordning bör begreppet *makars förmögenhetsförhållanden* tolkas fristående och regler i detta avseende bör inte bara omfatta regler som makarna inte får avvika från, utan även alla frivilliga regler som makarna kan ha kommit överens om i enlighet med tillämplig lag, liksom standardregler i tillämplig lag. Det omfattar inte endast förmögenhetsförhållanden som specifikt och exklusivt föreskrivs i vissa nationella rättssystem vid äktenskap utan även sådana egendomsförhållanden mellan makar och i deras förhållande till tredje man som är en direkt följd av deras äktenskap eller dess upplösning.

(19) För tydlighetens skull bör ett antal frågor som skulle kunna betraktas som knutna till frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden uttryckligen undantas från denna förordnings tillämpningsområde.

(20) Denna förordning bör således inte tillämpas på frågor som rör makars allmänna rättskapacitet eller rättsliga handlingsförmåga; emellertid bör detta undantag från tillämpningsområdet inte omfatta den ena eller båda makarnas befogenheter och rättigheter när det gäller egendom, vare sig dem emellan eller med avseende på tredje man, eftersom dessa befogenheter och rättigheter bör omfattas av den här förordningen.

(21) Denna förordning bör inte tillämpas på andra preliminära frågor, såsom förekomsten, giltigheten eller erkännandet av ett äktenskap, som fortsätter att omfattas av medlemsstaternas nationella rätt, inklusive deras internationella privaträtt.

(22) Eftersom frågor om underhållsskyldighet mellan makar regleras i rådets förordning (EG) nr 4/2009 ([1]) bör de undantas från tillämpningsområdet för den här förordningen, vilket även gäller frågor om arv efter en avliden make, eftersom de omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 ([2]).

(23) Frågor om rätten till överföring eller justering mellan makar av pensions- eller sjukpensionsrättigheter, av vilket slag som helst, som uppkommit under ett äktenskap och som inte har genererat någon pensionsinkomst under det äktenskapet, är områden som bör undantas från tillämpningsområdet för den här förordningen, med beaktande av de specifika system som finns i medlemsstaterna. Emellertid bör detta undantag tolkas restriktivt. Följaktligen bör denna förordning i synnerhet reglera frågor om klassificering av pensionstillgångar, de belopp som redan har betalats till en make under äktenskapet, och den eventuella kompensation som skulle beviljas när det gäller pension som finansierats med gemensamma tillgångar.

(24) Denna förordning bör medge uppkomst eller överlåtelse, som följer av makars förmögenhetsförhållanden, av en rättighet i fast eller lös egendom i enlighet med den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden. Den bör dock inte inverka på det begränsade antal (*numerus clausus*) sakrätter som är kända i vissa medlemsstaters nationella rätt. En medlemsstat bör inte vara skyldig att erkänna en sakrätt i egendom belägen i den medlemsstaten om denna sakrätt inte är känd i medlemsstatens rättsordning.

([1]) Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012, s. 107).

(25) För att makarna ska komma i åtnjutande i en annan medlemsstat av de rättigheter som uppkommit eller överlåtits på dem som en följd av makarnas förmögenhetsförhållanden bör denna förordning dock möjliggöra anpassningen av en okänd sakrätt till den närmast likvärdiga sakrätten enligt lagen i den andra medlemsstaten. En sådan anpassning bör genomföras med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och den verkan den har. För att kunna fastställa den närmast likvärdiga nationella sakrätten får myndigheterna eller de behöriga personerna i den stat vars lag tillämpas på makarnas förmögenhetsförhållanden kontaktas angående ytterligare information om sakrättens natur och verkningar. I detta syfte kan befintliga nätverk på området för rättsligt samarbete på privaträttens område användas, liksom alla andra tillgängliga medel som underlättar förståelsen av utländsk lag.

(26) Den anpassning av okända sakrätter som uttryckligen föreskrivs i denna förordning bör inte utesluta andra former av anpassning i samband med tillämpningen av denna förordning.

(27) De krav som ställs för registrering i ett register av en rättighet i fast eller lös egendom bör undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs (för fast egendom lagen i det land där egendomen är belägen (*lex rei sitae*)) som avgör de rättsliga villkoren och förfarandet för registreringen och vilka myndigheter, såsom myndigheter med ansvar för fastighetsregister eller notarier, som ansvarar för att kontrollera att alla krav har uppfyllts och att de handlingar som uppvisats eller fastställts är tillräckliga eller innehåller de uppgifter som krävs. Myndigheterna får särskilt kontrollera att en make eller makas rätt till egendom som anges i den handling som uppvisas för registrering är en rättighet som har registrerats som sådan i registret eller som på annat sätt bevisas i enlighet med lagen i den medlemsstat där registret förs. För att undvika duplicering av handlingar bör registeransvariga myndigheter godkänna handlingar som har upprättats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat och som cirkuleras i enlighet med vad som föreskrivs i denna förordning. Detta bör dock inte innebära att de myndigheter som är involverade i registreringen inte kan uppmana den person som ansöker om registrering att lämna sådana ytterligare uppgifter eller uppvisa sådana ytterligare handlingar som krävs enligt lagen i den medlemsstat där registret förs, till exempel information eller handlingar gällande betalning av skatt. Den behöriga myndigheten får meddela den person som ansöker om registrering hur den information eller de handlingar som saknas kan tillhandahållas.

(28) Verkningarna av registreringen av en rättighet i ett register bör också undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs som avgör huruvida registreringen exempelvis har en fastställande eller konstitutiv verkan. Om det exempelvis för att förvärva en rättighet i fast egendom krävs registrering enligt lagen i den medlemsstat där registret förs – för att registrens *erga omnes*-verkan ska uppnås eller för att skydda rättsliga transaktioner – bör tidpunkten för detta förvärv regleras av lagen i den medlemsstaten.

(29) Denna förordning bör ta hänsyn till de olika system för handläggning av frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden som tillämpas i medlemsstaterna. I denna förordning bör begreppet *domstol* därför ges en vid definition så att det täcker inte bara domstolar i ordets egentliga mening, som utövar rättsliga funktioner, utan också exempelvis notarier i en del medlemsstater som, i vissa frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden, utövar rättsliga funktioner i likhet med domstolar, och notarier och rättstillämpare som, i vissa medlemsstater, utövar rättsliga funktioner i vissa frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden genom delegering av befogenheter från en domstol. Alla domstolar enligt definitionen i denna förordning bör omfattas av denna förordnings bestämmelser om domstols behörighet. Däremot bör begreppet *domstol* inte omfatta icke-rättsliga myndigheter i en medlemsstat som enligt nationell rätt är behöriga att handlägga frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden, såsom notarier i flertalet medlemsstater, där de vanligtvis inte utövar rättsliga funktioner.

(30) Enligt denna förordning bör alla notarier som är behöriga i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden i medlemsstaterna ha rätt att utöva denna behörighet. Huruvida notarier i en viss medlemsstat kommer att omfattas av bestämmelserna om domstols behörighet i denna förordning bör bero på huruvida de omfattas av den definition av begreppet *domstol* som gäller vid tillämpning av denna förordning.

(31) Akter som utfärdats av notarier i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden i medlemsstaterna bör cirkuleras i enlighet med denna förordning. Om notarierna utövar rättsliga funktioner bör de vara bundna av bestämmelserna om domstols behörighet i denna förordning, och deras avgöranden bör cirkuleras i enlighet med bestämmelserna om erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar. När notarierna inte utövar rättsliga funktioner bör de inte vara bundna av bestämmelserna i denna förordning om domstols behörighet, och de officiella handlingar som de utfärdar bör cirkuleras i enlighet med bestämmelserna i denna förordning om officiella handlingar.

(32) Med tanke på pars ökande rörlighet under äktenskapet och för att främja en korrekt rättstillämpning bör bestämmelserna om domstols behörighet i denna förordning göra det möjligt för medborgarna att låta domstolar i en och samma medlemsstat handlägga olika förfaranden med anknytning till varandra. Därför bör denna förordning ha som mål att koncentrera behörigheten avseende makars förmögenhetsförhållanden till den medlemsstat vars domstolar ansvarar för ärendet om arv efter en make i enlighet med förordning (EU) nr 650/2012, eller om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2201/2003 ([1]).

(33) I denna förordning bör det föreskrivas att om talan har väckts vid en domstol i en medlemsstat rörande arvet efter en make i enlighet med förordning (EU) nr 650/2012 bör domstolarna i den staten vara behöriga att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden som uppstår i samband med det arvsmålet.

(34) På samma sätt bör frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden med anknytning till en talan som vid en domstol i en medlemsstat väckts om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap i enlighet med förordning (EG) nr 2201/2003 handläggas av domstolarna i den medlemsstaten, såvida inte behörigheten att avgöra målet om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap förutsätter specifika grunder för behörighet. I sådana fall bör det inte vara tillåtet att koncentrera behörigheten utan att makarna har avtalat om detta.

(35) Om frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden inte har anknytning till talan som vid en domstol i en medlemsstat väckts om arv efter en make, äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap bör det i denna förordning fastställas en uppsättning hierarkiskt ordnade anknytningskriterier i syfte att fastställa behörigheten och då börja med makarnas hemvist vid den tidpunkt då talan väcks. Dessa kriterier fastställs med tanke på medborgarnas ökande rörlighet och för att säkerställa att en verklig anknytning finns mellan makarna och den medlemsstat där behörigheten utövas.

(36) För att stärka rättssäkerheten, förutsebarheten och parternas autonomi bör denna förordning, under vissa förhållanden, ge parterna möjlighet att ingå ett avtal om val av domstol till fördel för domstolarna i den medlemsstat vars lag är tillämplig eller för domstolarna i den medlemsstat där äktenskapet ingicks.

(37) Vid tillämpningen av denna förordning och för att alla tänkbara situationer ska täckas bör den medlemsstat där äktenskapet ingicks vara den medlemsstat inför vars myndigheter äktenskapet ingicks.

(38) Domstolarna i en medlemsstat kan anse att domstolslandets internationella privaträtt inte kan erkänna äktenskapet i fråga när det gäller förfaranden som avser makars förmögenhetsförhållanden. I sådana fall kan det undantagsvis vara nödvändigt för domstolarna att förklara sig obehöriga enligt denna förordning. Domstolarna ska agera snabbt och den berörda parten bör ha möjlighet att väcka talan i vilken annan medlemsstat som helst i förhållande till vilken ett anknytningskriterium för behörighet är uppfyllt, oavsett ordningen för behörighetsgrunderna, samtidigt som parternas autonomi respekteras. Om talan, efter det att en domstol förklarat sig obehörig, väcks vid en annan domstol än domstolarna i den medlemsstat där äktenskapet ingicks, kan den domstolen undantagsvis också vara tvungen att förklara sig obehörig enligt samma villkor. Kombinationen av de olika bestämmelserna om domstols behörighet bör emellertid säkerställa att parterna har alla möjligheter att väcka talan vid domstolar i en medlemsstat som anser sig behöriga när det gäller att ge verkan åt makarnas förmögenhetsförhållanden.

(39) Denna förordning bör inte hindra parterna från att göra upp frågan om makars förmögenhetsförhållanden i godo utanför domstol, t.ex. hos en notarie, i en medlemsstat som de själva valt, om detta är möjligt enligt den medlemsstatens lag. Detta bör vara fallet även om den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden inte är lagen i den medlemsstaten.

(40) För att säkerställa att domstolarna i alla medlemsstater får utöva behörighet på samma grunder när det gäller makars förmögenhetsförhållanden bör man i denna förordning uttömmande fastställa de grunder på vilken sådan subsidiär behörighet får utövas.

([1]) Rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EUT L 338, 23.12.2003, s. 1).

(41) För att framför allt råda bot på situationer där rättsvägran föreligger bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis* som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall avgöra ett mål om makars förmögenhetsförhållanden som har nära anknytning till ett tredjeland. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i det berörda tredjelandet, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när en make inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i det landet. Domstols behörighet grundad på *forum necessitatis* bör dock kunna utövas endast om målet har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks.

(42) För att rättsväsendet ska fungera väl bör det undvikas att sinsemellan oförenliga domar meddelas i olika medlemsstater. Denna förordning bör därför innehålla allmänna processrättsliga regler liknande dem i andra unionsinstrument på området civilrättsligt samarbete. En sådan processrättslig regel är regeln om *litispendens*, som kommer att träda i kraft om talan väcks i samma mål om makars förmögenhetsförhållanden vid olika domstolar i olika medlemsstater. Den regeln kommer då att fastställa vilken domstol som bör fortsätta handläggningen av målet om makars förmögenhetsförhållanden.

(43) För att medborgarna med full rättssäkerhet ska kunna utnyttja den inre marknadens fördelar bör denna förordning ge makar möjlighet att förutse vilken lag som ska tillämpas på deras förmögenhetsförhållanden som makar. Harmoniserade lagvalsregler bör därför införas för att sinsemellan oförenliga resultat ska kunna undvikas. Huvudregeln bör vara sådan att den säkerställer att makars förmögenhetsförhållanden regleras av en förutsebar lag med nära anknytning till makarnas förmögenhetsförhållanden. Av rättssäkerhetsskäl och för att undvika en splittring av makars förmögenhetsförhållanden bör den lag som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden reglera dessa förmögenhetsförhållanden som helhet, dvs. all egendom som omfattas av de förmögenhetsförhållandena, oavsett tillgångarnas natur och oavsett om tillgångarna är belägna i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland.

(44) Den lag som fastställs i enlighet med denna förordning bör tillämpas även om den inte är lagen i en medlemsstat.

(45) För att underlätta makars förvaltning av sin egendom bör denna förordning tillåta dem att, bland de rättsordningar som de har nära anknytning till på grund av hemvist eller medborgarskap, välja vilken lag som ska vara tillämplig på deras förmögenhetsförhållanden, oberoende av egendomens natur eller var egendomen är belägen. Detta val får göras när som helst; före giftermålet, vid äktenskapets ingående eller under äktenskapet.

(46) För att säkerställa rättssäkerhet i transaktioner och hindra att den lag som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden byts ut mot en annan utan att makarna informeras bör ingen ändring av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden kunna ske utan att parterna uttryckligen har begärt det. En sådan ändring på makarnas initiativ bör inte ha retroaktiv verkan om inte makarna uttryckligen har angett det. Ändringen får inte i något fall inkräkta på tredje mans rättigheter.

(47) I syfte att säkerställa rättssäkerhet och bättre tillgång till rättslig prövning bör bestämmelser om materiell och formell giltighet för ett lagvalsavtal fastställas så att man förbättrar makarnas möjlighet att göra ett informerat val och så att deras samtycke respekteras. I fråga om formell giltighet bör vissa skyddsbestämmelser införas för att säkerställa att makarna är medvetna om följderna av sitt val. Lagvalsavtalet bör åtminstone vara skriftligt samt daterat och undertecknat av båda parterna. Om lagen i den medlemsstat där båda makarna har hemvist när avtalet ingås föreskriver kompletterande formkrav, bör dessa krav dock uppfyllas. Om makarna när avtalet ingås har hemvist i olika medlemsstater som föreskriver olika formkrav, bör det räcka att formkraven i en av dessa stater uppfylls. Om endast en av makarna när avtalet ingås har hemvist i en medlemsstat som föreskriver kompletterande formkrav, bör dessa uppfyllas.

(48) Äktenskapsförord är en typ av förordnande om makars egendom beträffande vilket medlemsstaterna har olika bestämmelser när det gäller tillåtlighet och godkännande. För att göra det lättare att få makars rättigheter i fråga om deras förmögenhetsförhållanden som förvärvats till följd av ett äktenskapsförord godkända i medlemsstaterna bör det fastställas bestämmelser om äktenskapsförords formella giltighet. Förordet bör åtminstone vara skriftligt samt daterat och undertecknat av båda parterna. Förordet bör emellertid också uppfylla de kompletterande krav avseende formell giltighet som fastställs i den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden enligt denna förordning och i lagen i den medlemsstat där makarna har sin hemvist. Det bör i denna förordning också fastställas vilken lag som ska reglera äktenskapsförords materiella giltighet.

(49) För sådana fall där tillämplig lag inte har valts bör man, i syfte att förena förutsebarhet och rättssäkerhet med ett beaktande av det liv som paret faktiskt lever, genom denna förordning införa harmoniserade lagvalsregler som gör det möjligt att på grundval av en uppsättning hierarkiskt ordnade anknytningskriterier fastställa vilken lag som ska tillämpas på makarnas samlade egendom. Makarnas första gemensamma hemvist en kort tid efter äktenskapets ingående bör vara det första kriteriet, följt av lagen i det land i vilket båda makarna var medborgare när äktenskapet ingicks. Om inget av dessa kriterier är tillämpligt, eller om det inte finns någon första gemensam hemvist i fall där makarna hade dubbla gemensamma medborgarskap när äktenskapet ingicks, bör det tredje kriteriet vara lagen i den stat till vilken båda makarna har närmast anknytning. Vid tillämpning av det senare kriteriet bör samtliga omständigheter beaktas, och det bör klargöras att dessa anknytningar ska bedömas utifrån situationen när äkternskapet ingicks.

(50) När det i denna förordning hänvisas till medborgarskap som ett anknytningskriterium är frågan om hur en person med flera medborgarskap ska behandlas en preliminär fråga som inte omfattas av denna förordning och som bör överlåtas till nationell rätt samt i tillämpliga fall internationella konventioner, med full respekt för unionens allmänna principer. Detta övervägande bör inte påverka giltigheten av ett lagval som har gjorts i enlighet med denna förordning.

(51) Vad gäller fastställandet av vilken lag som ska tillämpas på makars förmögenhetsförhållanden i avsaknad av lagval och äktenskapsförord, bör den rättsliga myndigheten i en medlemsstat på begäran av en av makarna, i undantagsfall – om makarna för en längre tid har flyttat till den stat där de har hemvist – kunna dra slutsatsen att lagen i den staten får tillämpas om makarna har förlitat sig på den. Ändringen får inte i något fall åsidosätta tredje mans rättigheter.

(52) Den lag som fastställts vara tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden bör reglera makarnas förmögenhetsförhållanden från klassificeringen av en av eller båda makarnas egendom i olika kategorier under äktenskapet och efter dess upplösning fram till avvecklingen av egendomen. Den bör omfatta verkningarna av makarnas förmögenhetsförhållanden på ett rättsligt förhållande mellan en make och tredje man. Den lag som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden får emellertid åberopas av en make mot en tredje man för att reglera sådana verkningar endast om de rättsliga förhållandena mellan maken och tredje mannen uppkom vid en tidpunkt då tredje mannen kände till eller borde ha känt till den lagen.

(53) Hänsyn till allmänintresset, såsom skydd av en medlemsstats politiska, sociala eller ekonomiska struktur, bör motivera att domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna ges möjlighet att i undantagsfall tillämpa undantag på grundval av internationellt tvingande regler. I enlighet därmed bör begreppet *internationellt tvingande regler* omfatta regler av tvingande art såsom regler för skydd av familjens bostad. Detta undantag från tillämpningen av den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden måste dock tolkas restriktivt för att vara förenligt med denna förordnings allmänna målsättning.

(54) Hänsyn till allmänintresset bör också tillåta domstolar och andra behöriga myndigheter som handlägger frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden i medlemsstaterna att i undantagsfall inte beakta vissa bestämmelser i utländsk lag när tillämpning av sådana bestämmelser i ett visst mål vore uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten. Domstolarna eller andra behöriga myndigheter bör dock inte kunna tillämpa detta undantag för att avvika från lagen i en annan stat eller för att vägra erkänna – eller, i tillämpliga fall, godkänna – eller verkställa en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol från en annan medlemsstat om detta skulle strida mot Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*), i synnerhet artikel 21 om principen om icke-diskriminering.

(55) Eftersom det finns stater som har två eller flera parallella rättsordningar eller regelverk som berör frågor som omfattas av denna förordning, bör det finnas en bestämmelse som reglerar i vilken utsträckning denna förordning är tillämplig i de olika territoriella enheterna i dessa stater.

(56) Mot bakgrund av den allmänna målsättningen för förordningen, nämligen ömsesidigt erkännande av domar som meddelats i medlemsstaterna i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden, bör denna förordning fastställa bestämmelser om domars erkännande, verkställbarhet och verkställighet som liknar bestämmelserna i andra unionsinstrument på området för civilrättsligt samarbete.

(57) För att hänsyn ska tas till medlemsstaternas olika system för att handlägga frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden bör denna förordning garantera godkännande och verkställbarhet i alla medlemsstater av officiella handlingar i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden.

(58) Officiella handlingar bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som de har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt. Vid fastställandet av en viss officiell handlings bevisvärde i en annan medlemsstat eller av ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt bör det hänvisas till arten och omfattningen av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten. Det kommer därför att vara avhängigt av lagen i ursprungsmedlemsstaten vilket bevisvärde en viss officiell handling bör få i en annan medlemsstat.

(59) En officiell handlings *äkthet* bör utgöra ett självständigt begrepp som omfattar sådant som handlingens äkthet, handlingens formella förutsättningar, de befogenheter som den myndighet som upprättat handlingen har och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Det bör också omfatta sakuppgifter som fastställts i den officiella handlingen av den berörda myndigheten, som att de angivna parterna inställde sig vid den myndigheten på det angivna datumet och att de avgav de angivna förklaringarna. En part som vill väcka talan avseende en officiell handlings äkthet bör göra detta vid den behöriga domstolen i den medlemsstat som utfärdat den officiella handlingen, enligt lagen i den medlemsstaten.

(60) Begreppet *rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling* bör tolkas som en hänvisning till den officiella handlingens innehåll i sak. En part som vill väcka talan avseende de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling bör göra detta vid de domstolar som är behöriga enligt denna förordning; de domstolarna bör avgöra målet i enlighet med den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden.

(61) Om en fråga rörande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling tas upp som en prejudiciell fråga under ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat, bör den domstolen vara behörig att avgöra frågan.

(62) En officiell handling mot vilken talan har väckts bör inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten innan målet är avgjort. Om talan endast rör en specifik fråga gällande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i den officiella handlingen bör den officiella handlingen i fråga inte ha något bevisvärde i någon annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten såvitt avser den fråga som omfattas av talan innan målet är avgjort. En officiell handling som ogiltigförklarats till följd av en sådan talan bör upphöra att ha bevisvärde.

(63) En myndighet som i samband med tillämpningen av denna förordning föreläggs två oförenliga officiella handlingar bör bedöma vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Om det av dessa omständigheter inte framgår tydligt vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde bör frågan avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning eller, om frågan tas upp som en prejudiciell fråga under förfarandet, av den domstol där talan väcktes. Om en officiell handling och en dom är oförenliga bör skälen för att vägra erkännande av domar enligt denna förordning beaktas.

(64) Erkännande och verkställighet av en dom om makars förmögenhetsförhållanden enligt denna förordning bör dock inte på något sätt innebära ett erkännande av det äktenskap som ligger till grund för de förmögenhetsförhållanden för makar som gav upphov till domen.

(65) Förhållandet mellan denna förordning och de bilaterala eller multilaterala konventioner om makars förmögenhetsförhållanden som medlemsstaterna är parter i bör regleras.

(66) Denna förordning bör inte förhindra de medlemsstater som är parter i konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, reviderad 2006, i konventionen av den 19 november 1934 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning, reviderad i juni 2012, och i konventionen av den 11 oktober 1977 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens

område, att tillämpa dessa i den mån de föreskriver enklare och snabbare förfaranden för erkännande och verkställighet av domar i mål rörande makars förmögenhetsförhållanden.

(67) För att underlätta tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna åläggas att inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG ([1]) lämna viss information om sin lagstiftning och sina förfaranden rörande makars förmögenhetsförhållanden. För att göra det möjligt att i *Europeiska unionens officiella tidning* i god tid offentliggöra all information av betydelse för tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna också meddela kommissionen sådan information innan denna förordning börjar tillämpas.

(68) För att underlätta tillämpningen av denna förordning och möjliggöra användning av modern kommunikationsteknik bör man också föreskriva standardformulär för de intyg som ska tillhandahållas i samband med ansökan om en verkställbarhetsförklaring som gäller en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol.

(69) Vid beräkning av de perioder och tidsfrister som föreskrivs i denna förordning bör rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 ([2]) tillämpas.

(70) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter avseende upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som hänför sig till förklaringen om verkställbarhet av domar, förlikningar inför domstol och officiella handlingar. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([3]).

(71) Det rådgivande förfarandet bör användas vid antagandet av genomförandeakter om upprättandet och senare ändringar av intygen och formulären i denna förordning.

(72) Målen för denna förordning – nämligen fri rörlighet för personer i unionen, möjligheten för makar att ordna sina förmögenhetsförhållanden sinsemellan och i förhållande till tredje man, såväl under livet som par som i samband med avvecklingen av deras egendom, samt större förutsebarhet och rättssäkerhet – kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna utan kan snarare, på grund av denna förordnings omfattning och verkningar, uppnås bättre på unionsnivå, i lämpliga fall genom fördjupat samarbete mellan medlemsstater. I enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen har unionen därför befogenhet att vidta åtgärder. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(73) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns i stadgan, särskilt artiklarna 7, 9, 17, 21 och 47, vilka rör respekt för privatlivet och familjelivet, rätt att ingå äktenskap och bilda familj enligt nationella lagar, rätt till egendom, principen om icke-diskriminering respektive rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol. Medlemsstaternas domstolar och övriga behöriga myndigheter bör tillämpa denna förordning i överensstämmelse med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden.

Den ska inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor.

([1]) Rådets beslut 2001/470/EG av den 28 maj 2001 om inrättande av ett europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område (EGT L 174, 27.6.2001, s. 25).

([2]) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister (EGT L 124, 8.6.1971, s. 1).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. Denna förordning är inte tillämplig på

a) makars rättskapacitet eller rättsliga handlingsförmåga,

b) förekomsten, giltigheten eller erkännandet av ett äktenskap,

c) underhållsskyldighet,

d) arv efter avliden make,

e) social trygghet,

f) rätten, vid äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap, till överföring eller justering makar emellan av ålders- eller sjukpensionsrättigheter som har förvärvats under äktenskapet och som inte har genererat någon pensionsinkomst under äktenskapet,

g) frågor som rör karaktären hos sakrätter, och

h) registrering i ett register över rättigheter i fast eller lös egendom, inbegripet de rättsliga kraven för sådan registrering, och verkningarna av en registrering eller utebliven registrering av sådana rättigheter i ett register.

Artikel 2

Behörighet i frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden inom medlemsstaterna

Denna förordning ska inte påverka behörighet som medlemstaternas myndigheter har när det gäller att handlägga frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden.

Artikel 3

Definitioner

1. I denna förordning avses med

a) *makars förmögenhetsförhållanden*: en uppsättning regler som rör förmögenhetsförhållanden mellan makar och i makars förhållande till tredje man, som en följd av äktenskapet eller dess upplösning,

b) *äktenskapsförord*: varje avtal mellan makar eller blivande makar varigenom dessa reglerar sina förmögenhetsförhållanden,

c) *officiell handling*: en handling i en fråga om makars förmögenhetsförhållanden som formellt har upprättats eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat och vars äkthet

i) avser den officiella handlingens underskrift och innehåll, och

ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller av en annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten,

d) *dom*: varje avgörande om makars förmögenhetsförhållanden som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, oavsett dess rubricering, inbegripet en domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,

e) *förlikning inför domstol*: en förlikning i en fråga som rör makars förmögenhetsförhållanden som har godkänts av en domstol eller ingåtts inför en domstol under förfarandet,

f) *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domen har meddelats, där den officiella handlingen har upprättats eller där förlikningen inför domstol har godkänts eller ingåtts,

g) *verkställande medlemsstat*: den medlemsstat där erkännande och/eller verkställighet av domen, den officiella handlingen eller förlikningen inför domstol begärs.

2. I denna förordning avses med *domstol* alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden och som utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering av befogenheter från en rättslig myndighet eller under dess kontroll, under förutsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare garanterar opartiskhet och samtliga parters rätt att bli hörda och under förutsättning att deras domar enligt lagen i den medlemsstat där de är verksamma

a) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet, och

b) har liknande giltighet och verkan som en dom av en rättslig myndighet i samma fråga.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de andra myndigheter och rättstillämpare som avses i första stycket i enlighet med artikel 64.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

Artikel 4

Behörighet om en av makarna har avlidit

Om talan väcks vid en domstol i en medlemsstat i frågor rörande arvet efter en make enligt förordning (EU) nr 650/2012 ska domstolarna i den staten vara behöriga att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden som uppstår i samband med detta arvsmål.

Artikel 5

Behörighet vid äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap

1. Om talan väcks genom en ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap enligt förordning (EG) nr 2201/2003 vid en domstol i en medlemsstat ska domstolarna i den staten, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2, vara behöriga att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden som uppstår i samband med denna ansökan.

2. Den behörighet att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden som följer av punkt 1 ska gälla under förutsättning att makarna har träffat avtal därom, om den domstol vid vilken talan väcks genom ansökan om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap

a) är domstolen i en medlemsstat där sökanden har hemvist och sökanden har varit bosatt där i minst ett år omedelbart innan ansökan gjordes, i enlighet med artikel 3.1 a femte strecksatsen i förordning (EG) nr 2201/2003,

b) är domstolen i en medlemsstat där sökanden är medborgare och sökanden har hemvist där och har varit bosatt där i minst sex månader omedelbart innan ansökan gjordes, i enlighet med artikel 3.1 a sjätte strecksatsen i förordning (EG) nr 2201/2003,

c) prövar ansökan enligt artikel 5 i förordning (EG) nr 2201/2003 i ärenden som rör omvandlande av hemskillnad till äktenskapsskillnad, eller

d) prövar ansökan enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 2201/2003 i ärenden som omfattas av behörighet i övriga fall.

3. Om det avtal som avses i punkt 2 i denna artikel ingås innan talan väcks vid domstolen om frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden, ska avtalet uppfylla kraven i artikel 7.2.

Artikel 6

Behörighet i övrigt

Om ingen domstol i en medlemsstat är behörig enligt artikel 4 eller 5, eller i andra fall än de som föreskrivs i de artiklarna, ska behörighet att avgöra frågor om makars förmögenhetsförhållanden gälla för domstolarna i den medlemsstat

a) på vars territorium makarna har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

b) på vars territorium makarna senast hade hemvist, i den mån någon av dem fortfarande är bosatt där vid den tidpunkt då talan väcks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

c) på vars territorium svaranden har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

d) där båda makarna är medborgare vid den tidpunkt då talan väcks.

Artikel 7

Val av domstol

1. I fall som omfattas av artikel 6 får parterna avtala om att domstolarna i den medlemsstat vars lag är tillämplig enligt artikel 22 eller artikel 26.1 a eller b, eller domstolarna i den medlemsstat där äktenskapet ingicks, ska ha exklusiv behörighet att avgöra frågor rörande deras förmögenhetsförhållanden.

2. Det avtal som avses i punkt 1 ska vara skriftligt samt daterat och undertecknat av parterna. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med ett skriftligt meddelande.

Artikel 8

Behörighet grundad på att svaranden går i svaromål

1. Utöver den behörighet som följer av andra bestämmelser i dennna förordning, är en domstol i en medlemsstat vars lag är tillämplig enligt artikel 22 eller artikel 26.1 a eller b, och som svaranden går i svaromål inför, behörig. Detta gäller dock inte om svaranden gick i svaromål för att bestrida domstolens behörighet eller i fall som omfattas av artikel 4 eller 5.1.

2. Innan domstolen förklarar sig behörig enligt punkt 1 ska den säkerställa att svaranden har informerats om sin rätt att bestrida domstolens behörighet och om följderna av att gå i svaromål respektive inte gå i svaromål.

Artikel 9

Alternativ behörighet

1. Undantagsvis kan en domstol i en medlemsstat som är behörig enligt artikel 4, 6, 7 eller 8 och som anser att äktenskapet i fråga, enligt medlemsstatens internationella privaträtt, inte erkänns i förfaranden om makars förmögenhetsförhållanden, förklara sig obehörig. Om domstolen beslutar att förklara sig obehörig ska detta ske utan oskäligt dröjsmål.

2. Om den domstol som är behörig enligt artikel 4 eller 6 förklarar sig obehörig och om parterna har avtalat om att ge domstolarna i någon annan medlemsstat behörighet i enlighet med artikel 7 ska behörighet att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden gälla för domstolarna i den medlemsstaten.

I andra fall ska behörighet att avgöra frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden gälla för domstolarna i någon annan medlemsstat enligt artikel 6 eller 8, eller domstolarna i den medlemsstat där äktenskapet ingicks.

3. Denna artikel ska inte tillämpas när parterna har erhållit äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som kan erkännas i domstolsmedlemsstaten.

Artikel 10

Subsidiär behörighet

Om ingen domstol i en medlemsstat är behörig enligt artikel 4, 5, 6, 7 eller 8, eller om samtliga domstolar har förklarat sig obehöriga enligt artikel 9 och ingen domstol är behörig enligt artikel 9.2 ska domstolarna i en medlemsstat vara behöriga, om fast egendom som tillhör den ena av eller båda makarna är belägen på denna medlemsstats territorium; i sådant fall ska den domstol vid vilken talan väckts dock endast ha behörighet att avgöra frågor rörande denna fasta egendom.

Artikel 11

Forum necessitatis

Om ingen domstol i en medlemsstat är behörig enligt artikel 4, 5, 6, 7, 8 eller 10 eller om samtliga domstolar har förklarat sig obehöriga enligt artikel 9 och ingen domstol i en medlemsstat är behörig enligt artikel 9.2 eller 10, kan domstolarna i en medlemsstat i undantagsfall avgöra mål rörande makars förmögenhetsförhållanden, om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller skulle vara omöjligt i ett tredjeland till vilket målet har nära anknytning.

Målet måste ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väcks.

Artikel 12

Behörighet vid genkäromål

Den domstol vid vilken ett mål pågår i enlighet med artikel 4, 5, 6, 7, 8, 9.2, 10 eller 11 ska även vara behörig att avgöra ett genkäromål, om det omfattas av denna förordnings tillämpningsområde.

Artikel 13

Begränsade förfaranden

1. Om kvarlåtenskapen efter en avliden vars arv regleras av förordning (EU) nr 650/2012 omfattar tillgångar som är belägna i ett tredjeland får den domstol vid vilken talan har väckts om makars förmögenhetsförhållanden, på begäran av en av parterna, besluta att inte avgöra frågor om en eller flera sådana tillgångar om det kan antas att dess dom med avseende på dessa tillgångar inte kommer att erkännas och, i tillämpliga fall, inte kommer att förklaras vara verkställbar i detta tredjeland.

2. Punkt 1 ska inte påverka parternas rätt att begränsa föremålet för talan i enlighet med lagen i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan har väckts är belägen.

Artikel 14

Väckande av talan vid domstol

Vid tillämpningen av detta kapitel ska talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingetts till domstolen, förutsatt att sökanden därefter inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd,

b) om delgivning av handlingen ska ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen, eller

c) om förfarandet inleds på initiativ av domstolen, när domstolen fattar beslut om att inleda förfarandet eller, om något sådant beslut inte krävs, när domstolen registrerar målet.

Artikel 15

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser en fråga rörande makars förmögenhetsförhållanden som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning, ska domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 16

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den domstol som har behörighet enligt denna förordning förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningsansökan eller motsvarande handling i tid för att kunna förbereda sitt svaromål eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 ([1]) gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling måste översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

3. Om bestämmelserna i förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämpliga ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling måste översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (”delgivning av handlingar”) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1348/2000 (EUT L 324, 10.12.2007, s. 79).

Artikel 17

Litispendens

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes självmant förklara målet vilande till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. I sådana fall som avses i punkt 1 ska, på begäran av en domstol vid vilken talan väckts i tvisten, varje annan domstol vid vilken talan väcks utan dröjsmål underrätta den förstnämnda domstolen om vilket datum talan väcktes.

3. Om det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självmant förklara sig obehöriga till förmån för den domstolen.

Artikel 18

Käromål som har samband med varandra

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väckts förklara målet vilande.

2. Om de käromål som avses i punkt 1 prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väckts, också förklara sig obehörig på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väckts är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de har en sådan anknytning till varandra att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 19

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

Ansökan om interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får göras hos domstolarna i den staten, även om domstolarna i en annan medlemsstat är behöriga att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 20

Universell tillämpning

Den lag som anvisas som tillämplig lag enligt denna förordning ska tillämpas oavsett om den är en medlemsstats lag eller inte.

Artikel 21

Den tillämpliga lagens enhetlighet

Den lag som enligt artikel 22 eller 26 är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden ska tillämpas på alla tillgångar som omfattas av dessa förmögenhetsförhållanden, oavsett var tillgångarna är belägna.

Artikel 22

Val av tillämplig lag

1. Makarna eller de blivande makarna får avtala om eller ändra tillämplig lag för sina förmögenhetsförhållanden, förutsatt att den lagen är en av följande:

a) Lagen i den stat där makarna eller de blivande makarna eller den ena av dem har hemvist vid tidpunkten för avtalets ingående.

b) Lagen i en stat där en av makarna eller de blivande makarna är medborgare vid tidpunkten för avtalets ingående.

2. Om inte makarna avtalar om annat ska en ändring under äktenskapet av tillämplig lag för makarnas förmögenhetsförhållanden endast ha framåtsyftande verkan.

3. Eventuella retroaktiva ändringar av tillämplig lag enligt punkt 2 ska inte inverka negativt på tredje mans rättigheter enligt den lagen.

Artikel 23

Formell giltighet för avtal om val av tillämplig lag

1. Det avtal som avses i artikel 22 ska vara skriftligt samt daterat och undertecknat av båda makarna. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med ett skriftligt meddelande.

2. Om lagen i den medlemsstat där båda makarna har hemvist vid tidpunkten för avtalets ingående föreskriver kompletterande formkrav för äktenskapsförord ska dessa formkrav tillämpas.

3. Om makarna vid tidpunkten för avtalets ingående har hemvist i olika medlemsstater och om lagarna i dessa stater föreskriver olika formkrav för äktenskapsförord, ska avtalet anses giltigt till formen om det uppfyller kraven i lagen i någon av dessa stater.

4. Om endast en av makarna vid tidpunkten för avtalets ingående har hemvist i en medlemsstat och om denna stat föreskriver kompletterande formkrav för äktenskapsförord, ska dessa formkrav tillämpas.

Artikel 24

Samtycke och materiell giltighet

1. Förekomsten och giltigheten av ett lagvalsavtal eller av ett villkor i ett sådant avtal ska fastställas enligt den lag som skulle vara tillämplig på det enligt artikel 22 om avtalet eller villkoret var giltigt.

2. En make kan dock, för att få fastställt att han inte har gett sitt samtycke, åberopa lagen i det land där han har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks, om det framgår av omständigheterna att det inte skulle vara rimligt att avgöra verkan av hans uppträdande enligt den lag som anges i punkt 1.

Artikel 25

Formell giltighet för ett äktenskapsförord

1. Äktenskapsförordet ska vara skriftligt samt daterat och undertecknat av båda makarna. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av förordet ska anses vara likvärdigt med ett skriftligt meddelande.

2. Om lagen i den medlemsstat där båda makarna har hemvist vid tidpunkten för förordets ingående föreskriver kompletterande formkrav för äktenskapsförord ska dessa formkrav tillämpas.

Om makarna vid tidpunkten för förordets ingående har hemvist i olika medlemsstater och om lagarna i dessa stater föreskriver olika formkrav för äktenskapsförord, ska förordet anses giltigt till formen om det uppfyller kraven i lagen i någon av dessa stater.

Om endast en av makarna vid tidpunkten för avtalets ingående har hemvist i en medlemsstat och om denna stat föreskriver kompletterande formkrav för äktenskapsförord, ska dessa formkrav tillämpas.

3. Om den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden föreskriver kompletterande formkrav ska dessa formkrav tillämpas.

Artikel 26

Tillämplig lag vid avsaknad av lagvalsavtal

1. Vid avsaknad av ett lagvalsavtal enligt artikel 22 ska den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden vara lagen i den stat

a) där makarna hade sin första gemensamma hemvist efter det att äktenskapet ingicks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

b) där båda makarna var medborgare när äktenskapet ingicks eller, om detta alternativ inte är tillämpligt,

c) till vilken makarna gemensamt hade närmast anknytning när äktenskapet ingicks, med hänsyn till samtliga omständigheter.

2. Om makarna hade fler än ett gemensamt medborgarskap när äktenskapet ingicks ska endast leden a och c i punkt 1 tillämpas.

3. Undantagsvis och efter ansökan av en av makarna kan den rättsliga myndighet som har behörighet att avgöra frågor om makarnas förmögenhetsförhållanden besluta att lagen i en annan stat än den stat vars lag är tillämplig enligt punkt 1 a ska tillämpas på makarnas förmögenhetsförhållanden, om den sökande kan visa att

a) makarna hade sin senaste gemensamma hemvist i den andra staten under en betydligt längre tid än i den stat som anges i punkt 1 a och

b) båda makarna har förlitat sig på lagen i den andra staten för att ordna eller planera sina förmögenhetsförhållanden.

Lagen i denna andra stat ska vara tillämplig från och med ingåendet av äktenskapet, såvida inte en av makarna motsätter sig detta. I det senare fallet ska lagen i den andra staten vara tillämplig från och med inrättandet av den senaste gemensamma hemvisten i den andra staten.

Tillämpningen av den andra statens lag ska inte inverka negativt på tredje mans rätt enligt den lag som är tillämplig enligt punkt 1 a.

Denna punkt ska inte gälla när makarna har upprättat äktenskapsförord före inrättandet av sin senaste gemensamma hemvist i den andra staten.

Artikel 27

Den tillämpliga lagens räckvidd

Den lag som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden enligt denna förordning ska bland annat reglera

a) klassificeringen av antingen den ena makens eller båda makars egendom i olika kategorier under och efter äktenskapet,

b) överföring av egendom från en kategori till en annan,

c) den ena makens ansvar för den andra makens förpliktelser och skulder,

d) den ena makens eller båda makars befogenheter, rättigheter och skyldigheter när det gäller egendom,

e) upplösning av makars förmögenhetsförhållanden och delning, fördelning eller avveckling av egendomen,

f) verkningarna av makars förmögenhetsförhållanden på ett rättsförhållande mellan en make och tredje man, samt

g) ett äktenskapsförords materiella giltighet.

Artikel 28

Rättsverkan i förhållande till tredje man

1. Den lag som reglerar makarnas förmögenhetsförhållanden får trots vad som sägs i artikel 27 f inte åberopas av en av makarna gentemot tredje man i en tvist mellan tredje man och en av eller båda makarna om inte tredje mannen hade kännedom om eller genom vidtagande av tillbörlig aktsamhet borde ha haft kännedom om den lagen.

2. Tredje man anses ha kännedom om den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden om

a) den lagen är lagen i

   i) den stat vars lag är tillämplig på transaktionen mellan en av makarna och tredje man,

   ii) den stat där den avtalsslutande maken och tredje man har hemvist, eller,

   iii) om det gäller fast egendom, den stat i vilken egendomen är belägen,

   eller

b) endera maken hade uppfyllt de tillämpliga krav på kungörelse eller registrering av makarnas förmögenhetsförhållanden som anges i lagen i

   i) den stat vars lag är tillämplig på transaktionen mellan en make och tredje man,

ii) den stat där den avtalsslutande maken och tredje man har hemvist, eller,

iii) om det gäller fast egendom, den stat i vilken egendomen är belägen.

3. Om den lag som är tillämplig på makarnas förmögenhetsförhållanden inte kan åberopas av en make gentemot en tredje man enligt punkt 1 ska rättsverkan av makarnas förmögenhetsförhållanden med avseende på tredje mannen regleras

a) av lagen i den stat vars lag är tillämplig på transaktionen mellan en make och tredje mannen, eller

b) om det gäller fast egendom eller registrerade tillgångar eller rättigheter, av lagen i den stat där egendomen är belägen eller där tillgångarna eller rättigheterna är registrerade.

Artikel 29

Anpassning av sakrätter

Om en person åberopar en sakrätt som denne har rätt till enligt den lag som är tillämplig på makars förmögenhetsförhållanden och denna sakrätt är okänd i lagen i den medlemsstat där rätten åberopas, ska denna sakrätt, om det är nödvändigt och i möjligaste mån, anpassas till den närmast likvärdiga rätten enligt den statens lag med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och av den verkan den har.

Artikel 30

Internationellt tvingande regler

1. Inget i denna förordning ska begränsa tillämpningen av internationellt tvingande regler i domstolslandet.

2. Internationellt tvingande regler är regler som en medlemsstat anser vara så avgörande för att skydda allmänintressen, t.ex. sin politiska, sociala och ekonomiska struktur, att landet kräver att de tillämpas vid alla situationer inom deras tillämpningsområde, oavsett vilken lag som annars ska tillämpas på makarnas förmögenhetsförhållanden enligt denna förordning.

Artikel 31

Grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*)

Tillämpning av en bestämmelse i lagen i en viss stat som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*).

Artikel 32

Uteslutande av återförvisning

När denna förordning föreskriver att lagen i en viss stat ska tillämpas, avses tillämpning av andra gällande rättsregler i den staten än reglerna i den statens internationella privaträtt.

Artikel 33

Stater med mer än en rättsordning – territoriella lagkonflikter

1. I de fall den bestämda lagen enligt denna förordning är lagen i en stat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för makars förmögenhetsförhållanden, är det de interna lagvalsreglerna i den staten som ska avgöra vilken territoriell enhets rättsregler som ska tillämpas.

2. Om sådana interna lagvalsregler saknas ska

a) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om makarnas hemvist, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där makarna har hemvist,

b) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om makarnas medborgarskap, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet som makarna har den närmaste anknytningen till,

c) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med varje annan bestämmelse som anger andra omständigheter som anknytningskriterier, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där dessa omständigheter föreligger.

Artikel 34

Stater med mer än en rättsordning – lagkonflikter avseende olika kategorier av personer

Med avseende på en stat som har två eller flera rättsordningar eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer när det gäller makars förmögenhetsförhållanden, ska varje hänvisning till lagen i en sådan stat förstås som en hänvisning till den rättsordning eller det regelverk som är tillämpligt enligt gällande regler i den staten. I avsaknad av sådana regler ska den rättsordning eller det regelverk tillämpas som makarna har den närmaste anknytningen till.

Artikel 35

Icke-tillämpning av förordningen på interna lagkonflikter

En medlemsstat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för makars förmögenhetsförhållanden behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

KAPITEL IV

ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 36

Erkännande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

2. Varje berörd part som tar upp frågan om huruvida en dom ska erkännas eller inte som huvudfrågan i en tvist, kan i enlighet med förfarandena i artiklarna 44–57 ansöka om att domen ska erkännas.

3. Om frågan huruvida en dom ska erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat, får den domstolen avgöra frågan om erkännande.

Artikel 37

Skäl för att vägra erkännande

En dom ska inte erkännas om

a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,

b) om det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

c) den är oförenlig med en dom som har meddelats i ett mål mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,

d) den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland i ett mål mellan samma parter och rörande samma sak, om den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 38

Grundläggande rättigheter

Artikel 37 i denna förordning ska tillämpas av domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i stadgan, särskilt i artikel 21 om principen om icke-diskriminering.

Artikel 39

Förbud mot omprövning av ursprungsdomstolens behörighet

1. Behörigheten för domstolarna i ursprungsmedlemsstaten får inte omprövas.

2. Det som föreskrivs om grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i artikel 37 är inte tillämpligt på bestämmelserna om domstols behörighet i artiklarna 4–11.

Artikel 40

Ingen omprövning i sak

En dom som har meddelats i en medlemsstat får under inga omständigheter omprövas i sak.

Artikel 41

Vilandeförklaring av mål som rör erkännande

Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska erkännas, får domstolen förklara målet vilande om ändring i domen har sökts genom ordinära rättsmedel i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 42

Verkställbarhet

En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten ska kunna verkställas i en annan medlemsstat sedan domen efter ansökan från en berörd part har förklarats vara verkställbar i sistnämnda medlemsstat i enlighet med förfarandet i artiklarna 44–57.

Artikel 43

Fastställande av domicil

För att i samband med förfarandet enligt artiklarna 44–57 kunna fastställa huruvida en part har domicil i den verkställande medlemsstaten, ska den domstol vid vilken talan väckts tillämpa den medlemsstatens interna lag.

Artikel 44

Lokala domstolars behörighet

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska göras vid den domstol eller den behöriga myndighet i den verkställande medlemsstaten som den medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 64.

2. Den lokala behörigheten ska bestämmas efter motpartens domicil eller efter den plats där verkställighet ska ske.

Artikel 45

Förfarande

1. Ansökningsförfarandet ska regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Sökanden ska inte åläggas att ha en postadress eller ett bemyndigat ombud i den verkställande medlemsstaten.

3. Följande handlingar ska bifogas ansökan:

a) En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.

b) Det intyg som utfärdats av domstolen eller den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 46.

Artikel 46

Underlåtenhet att inge intyg

1. Om intyget enligt artikel 45.3 b inte har ingetts, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det ska inges, eller godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det, ska en översättning eller translitterering av handlingarna ges in. Översättningen ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 47

Verkställbarhetsförklaring

Domen ska förklaras vara verkställbar omedelbart efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 45 utan någon förnyad prövning enligt artikel 37. I detta skede av förfarandet ska den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Artikel 48

Underrättelse om beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring

1. Sökanden ska snarast, och i enlighet med det förfarande som anges i lagen i den verkställande medlemsstaten, underrättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida detta inte redan delgivits den parten.

Artikel 49

Ansökan om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Ansökan om ändring ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen enligt artikel 64.

3. Ansökan om ändring ska handläggas i enlighet med de bestämmelser som gäller för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om den part mot vilken verkställighet begärs underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökan om ändring, ska artikel 16 tillämpas även om denna part inte har domicil i en medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring ska göras inom 30 dagar efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har domicil i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, ska fristen för att ansöka om ändring vara 60 dagar och löpa från den dag då beslutet delgavs honom, antingen personligen eller i hans bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 50

Talan mot avgörandet med anledning av ansökan om ändring

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändringen har sökts får talan föras endast genom det förfarande som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 64.

Artikel 51

Avslag på en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphävande av verkställbarhetsförklaringen

Den domstol vid vilken talan förs enligt artikel 49 eller 50 får avslå en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphäva verkställbarhetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artikel 37. Den ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

Artikel 52

Vilandeförklaring av mål

Den domstol vid vilken talan förs enligt artikel 49 eller 50 ska på begäran av den part mot vilken verkställighet begärs förklara målet vilande om verkställigheten av domen skjuts upp i ursprungsmedlemsstaten på grund av att talan mot domen har förts.

Artikel 53

Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder

1. Om en dom ska erkännas i enlighet med detta kapitel, ska ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring enligt artikel 46.

2. En verkställbarhetsförklaring ska enligt lag medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 49.5 angivna fristen för att ansöka om ändring av verkställbarhetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av ansökan om ändring, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot egendom som tillhör den part mot vilken verkställighet begärs.

Artikel 54

Partiell verkställbarhet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställbarhetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, ska domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställbarhetsförklaring som är begränsad till delar av en dom.

Artikel 55

Rättshjälp

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, ska han vid en eventuell ansökan om verkställbarhetsförklaring vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 56

Ingen säkerhet, borgen eller deposition

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den part som i en medlemsstat ger in en ansökan om erkännande, verkställbarhet eller verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på den grunden att denne är utländsk medborgare eller inte har domicil eller hemvist i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 57

Ingen avgift eller skatt

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den verkställande medlemsstaten vid ett förfarande som avser en verkställbarhetsförklaring.

KAPITEL V

OFFICIELLA HANDLINGAR OCH FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL

Artikel 58

Godkännande av officiella handlingar

1. En officiell handling som har fastställts i en medlemsstat ska ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som den har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt, under förutsättning att detta inte uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten.

En person som önskar använda sig av en officiell handling i en annan medlemsstat får begära att den utfärdande myndigheten i ursprungsmedlemsstaten fyller i det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2 och anger den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.

2. En talan som avser en officiell handlings äkthet ska väckas vid domstolarna i ursprungsmedlemsstaten och avgöras enligt lagen i den staten. Den officiella handling som omfattas av talan ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat innan talan har avgjorts vid den behöriga domstolen.

3. En talan som avser rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling ska väckas vid de domstolar som är behöriga enligt denna förordning och ska avgöras i enlighet med tillämplig lag enligt kapitel III. Den officiella handling som omfattas av en talan ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan innan talan har avgjorts vid den behöriga domstolen.

4. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är avhängig av en prejudiciell fråga rörande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden ska den domstolen ha behörighet att avgöra frågan.

Artikel 59

Officiella handlingars verkställbarhet

1. En officiell handling som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 44–57.

2. Vid tillämpningen av artikel 45.3 b ska den myndighet som har fastställt den officiella handlingen efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

3. Den domstol vid vilken talan förs enligt artikel 49 eller 50 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 60

Verkställbarhet av förlikningar inför domstol

1. En förlikning inför domstol som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 44–57 förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat.

2. Vid tillämpning av artikel 45.3 b ska den domstol som godkände förlikningen, eller inför vilken den ingicks, efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

3. Den domstol vid vilken talan förs enligt artikel 49 eller 50 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av förlikningen inför domstol uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 61

Legalisering och andra liknande förfaranden

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas med avseende på handlingar som har utfärdats i en medlemsstat inom ramen för denna förordning.

Artikel 62

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av de bilaterala och multilaterala konventioner som en eller flera medlemsstater är part i när denna förordning antas eller tillämpningen av ett beslut enligt artikel 331.1 andra eller tredje stycket i EUF-fördraget och som gäller frågor som omfattas av denna förordning, utan att detta påverkar medlemsstaternas skyldigheter enligt artikel 351 i EUF-fördraget.

2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning i förbindelserna mellan medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som de slutit mellan sig i den mån konventionerna rör frågor som regleras i denna förordning.

3. Denna förordning ska inte hindra de medlemsstater som är parter i konventionen av den 6 februari 1931 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationellt privaträttsliga bestämmelser om äktenskap, adoption och förmynderskap, reviderad 2006, i konventionen av den 19 november 1934 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning, reviderad i juni 2012, och i konventionen av den 11 oktober 1977 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, att tillämpa dessa i den mån de föreskriver enklare och snabbare förfaranden för erkännande och verkställighet av domar i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden.

Artikel 63

Information tillgänglig för allmänheten

Medlemsstaterna ska, i syfte att göra informationen tillgänglig för allmänheten inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, förse kommissionen med en kort sammanfattning av sin nationella lagstiftning och sina nationella förfaranden rörande makars förmögenhetsförhållanden, inbegripet information om vilken typ av myndighet som har behörighet i frågor rörande makars förmögenhetsförhållanden och om den rättsverkan i förhållande till tredje man som avses i artikel 28.

Medlemsstaterna ska fortlöpande uppdatera denna information.

Artikel 64

Information om kontaktuppgifter och förfaranden

1. Senast den 29 april 2018 ska medlemsstaterna meddela kommissionen

a) de domstolar eller myndigheter som har behörighet att handlägga ansökningar om verkställbarhetsförklaring i enlighet med artikel 44.1 och ansökningar om ändring av beslut med anledning av sådana ansökningar i enlighet med artikel 49.2,

b) de förfaranden för talan mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändring har sökts som avses i artikel 50.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om eventuella senare ändringar av denna information.

2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de uppgifter som meddelas enligt punkt 1, med undantag av adresser och andra kontaktuppgifter för de domstolar och myndigheter som avses i punkt 1 a.

3. Kommissionen ska göra all den information som meddelas enligt punkt 1 tillgänglig för allmänheten på annat lämpligt sätt, framför allt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 65

Upprättande och senare ändringar av den förteckning som innehåller den information som avses i artikel 3.2

1. Kommissionen ska på grundval av underrättelserna från medlemsstaterna upprätta den förteckning över andra myndigheter och rättstillämpare som avses i artikel 3.2.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla senare ändringar av den information som denna förteckning innehåller. Kommissionen ska ändra förteckningen i enlighet därmed.

3. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen och alla senare ändringar i *Europeiska unionens officiella tidning*.

4. Kommissionen ska på varje annat lämpligt sätt offentliggöra all information som den underrättats om i enlighet med punkterna 1 och 2, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 66

Upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 45.3 b, 58, 59 och 60

Kommissionen ska anta genomförandeakter om fastställelse och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 45.3 b, 58, 59 och 60. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 67.2.

Artikel 67

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 68

Översynsklausul

1. Senast den 29 januari 2027 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av denna förordning. Rapporten ska vid behov åtföljas av förslag till ändringar av förordningen.

2. Senast den 29 januari 2024 ska kommissionen lägga fram en rapport om tillämpningen av artiklarna 9 och 38 i denna förordning för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Denna rapport ska särskilt utvärdera i vilken omfattning dessa artiklar har säkerställt tillgången till rättslig prövning.

3. Med avseende på de rapporter som avses i punkterna 1 och 2 ska medlemsstaterna meddela kommissionen relevanta uppgifter om sina domstolars tillämpning av denna förordning.

Artikel 69

Övergångsbestämmelser

1. Om inte annat följer av punkterna 2 och 3 ska denna förordning endast tillämpas på rättsliga förfaranden som har inletts, på officiella handlingar som formellt har upprättats eller registrerats och på förlikningar inför domstol som har godkänts eller ingåtts den 29 januari 2019 eller därefter.

2. Om förfarandena i ursprungsmedlemsstaten inletts före den 29 januari 2019, ska domar som meddelas efter denna dag erkännas och verkställas i enlighet med kapitel IV, så länge de behörighetsregler som tillämpas är förenliga med dem som fastställs i bestämmelserna i kapitel II.

3. Kapitel III är endast tillämpligt med avseende på makar som ingår äktenskap eller väljer tillämplig lag på sina förmögenhetsförhållanden efter den 29 januari 2019.

Artikel 70

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

2. Denna förordning ska vara tillämplig i de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete på området för domstols behörighet, tillämplig lag samt erkännande och verkställighet av domar i mål om internationella pars förmögenhetsförhållanden, som omfattar frågor om såväl makars förmögenhetsförhållanden som förmögenhetsrättsliga verkningar av registrerade partnerskap i enlighet med bemyndigandet i beslut (EU) 2016/954.

Den ska tillämpas från och med den 29 januari 2019, med undantag för artiklarna 63 och 64, som ska tillämpas från och med den 29 april 2018, och artiklarna 65, 66 och 67, som ska tillämpas från och med den 29 juli 2016. För de deltagande medlemsstater som deltar i det fördjupade samarbetet i enlighet med ett beslut som antagits enligt artikel 331.1 andra eller tredje stycket i EUF-fördraget är denna förordning tillämplig från och med den dag som anges i det berörda beslutet.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla deltagande medlemsstater i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Luxemburg den 24 juni 2016.

På rådets vägnar
A.G. KOENDERS
Ordförande

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 650/2012

av den 4 juli 2012

om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Unionen har satt som mål att bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, inom vilket man säkerställer fri rörlighet för personer. I syfte att gradvis upprätta ett sådant område ska unionen besluta om åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande verkan, särskilt när detta behövs för att den inre marknaden ska fungera väl.

(2) Enligt artikel 81.2 c i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt får sådana åtgärder omfatta åtgärder som syftar till att säkerställa förenlighet mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet.

(3) Europeiska rådet uttryckte vid sitt möte i Tammerfors den 15–16 oktober 1999 sitt stöd för principen om ömsesidigt erkännande av domar och andra avgöranden av rättsliga myndigheter och såg detta som en hörnsten i det rättsliga samarbetet på det civilrättsliga området samt uppmanade rådet och kommissionen att anta ett åtgärdsprogram för att genomföra den principen.

(4) Kommissionens och rådets gemensamma åtgärdsprogram för genomförande av principen om ömsesidigt erkännande av domar på privaträttens område ([3]) antogs den 30 november 2000. I det programmet identifieras åtgärder som rör harmonisering av lagvalsregler som åtgärder som underlättar ömsesidigt erkännande av domar, och det föreskrivs att man utarbetar en rättsakt om testamenten och arv.

(5) Vid sitt möte i Bryssel den 4–5 november 2004 antog Europeiska rådet ett nytt program, kallat Haagprogrammet: Stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen ([4]). Det programmet framhåller behovet av att anta en rättsakt om arvsfrågor som främst behandlar frågor om lagvalsregler, behörighet, ömsesidigt erkännande och verkställighet av domar på arvsområdet samt ett europeiskt arvsintyg.

(6) Vid sitt möte i Bryssel den 10–11 december 2009 antog Europeiska rådet ett nytt flerårigt program, kallat Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd ([5]). I det programmet ansåg Europeiska rådet att det ömsesidiga erkännandet borde utvidgas till områden som ännu inte omfattas men som är betydelsefulla i det dagliga livet, till exempel arv och testamenten, samtidigt som medlemsstaternas rättssystem, inbegripet grunderna för rättsordningen (*ordre public*) och nationella sedvänjor på området, tas i beaktande.

(7) En välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som för närvarande har svårt att hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. I det europeiska området för rättvisa bör medborgarna kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden i förväg. Det är också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.

(8) För att uppnå dessa mål bör denna förordning sammanföra bestämmelserna om behörighet, tillämplig lag och erkännande eller, i tillämpliga fall, godkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol samt om inrättande av ett europeiskt arvsintyg.

([1]) EUT C 44, 11.2.2011, s. 148.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 13 mars 2012 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 7 juni 2012.
([3]) EGT C 12, 15.1.2001, s. 1.
([4]) EUT C 53, 3.3.2005, s. 1.
([5]) EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

(9) Denna förordnings tillämpningsområde bör innefatta alla civilrättsliga aspekter av arv efter en avliden person, det vill säga alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen.

(10) Denna förordning bör inte tillämpas på skattefrågor eller förvaltningsrättsliga frågor. Det bör därför vara den nationella lagstiftningen som avgör till exempel hur skatter och andra förvaltningsrättsliga förpliktelser beräknas och betalas, oavsett om det rör sig om skatter som den avlidne skulle betala vid sin död eller om någon typ av arvsskatt som ska betalas av dödsboet eller förmånstagarna. Det bör också vara den nationella lagstiftningen som avgör huruvida frigörande av kvarlåtenskapen till förmånstagarna enligt denna förordning eller registrering av kvarlåtenskapen i ett register får bli föremål för beskattning.

(11) Denna förordning bör inte tillämpas på andra civilrättsliga områden än arv. För tydlighetens skull bör ett antal frågor som skulle kunna betraktas som knutna till arvsområdet uttryckligen undantas från denna förordnings tillämpningsområde.

(12) Denna förordning bör således inte tillämpas på frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden, inbegripet äktenskapsförord, som förekommer i vissa rättssystem, i den mån dessa inte påverkar arvsfrågor eller förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som bedöms ha verkan jämförbar med äktenskap. De myndigheter som handlägger ett arv enligt denna förordning bör dock, beroende på omständigheterna, beakta en avveckling av den avlidnes äktenskapliga förmögenhetsförhållanden eller liknande förmögenhetsrättsliga förhållanden vid fastställandet av den avlidnes kvarlåtenskap och förmånstagarnas respektive arvslotter.

(13) Frågor som rör upprättande, förvaltning och upplösande av truster bör också undantas från tillämpningsområdet för denna förordning. Detta bör inte tolkas som ett generellt undantag för truster. När en trust upprättas genom testamente eller enligt den legala arvsordningen bör den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning tillämpas när det gäller arvsordningen för tillgångarna och fastställandet av förmånstagarna.

(14) Rättigheter och tillgångar som uppkommit eller överlåtits på annat sätt än genom arv, till exempel genom gåvor, bör också vara undantagna från denna förordnings tillämpningsområde. Dock bör det vara den lag som denna förordning anger som tillämplig på arvet som avgör huruvida gåvor eller andra förordnanden som gjorts under livstiden och som gett upphov till en sakrätt före tidpunkten för dödsfallet ska återföras eller beaktas vid fastställandet av förmånstagarnas arvslotter i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.

(15) Denna förordning bör medge uppkomst eller överlåtelse genom arv av en rättighet i fast eller lös egendom i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet. Den bör dock inte inverka på det begränsade antal (*numerus clausus*) sakrätter som finns i vissa medlemsstaters nationella lagstiftning. En medlemsstat bör inte vara skyldig att erkänna en sakrätt avseende egendom i den medlemsstaten om denna sakrätt inte är känd inom medlemsstatens rättsordning.

(16) För att förmånstagarna ska komma i åtnjutande i en annan medlemsstat av de rättigheter som uppkommit eller överlåtits på dem genom arv bör denna förordning dock möjliggöra anpassningen av en okänd sakrätt till den närmast likvärdiga sakrätten enligt lagstiftningen i den andra medlemsstaten. En sådan anpassning bör genomföras med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och den verkan den har. För att kunna bestämma närmast likvärdiga nationella sakrätt får myndigheterna eller de behöriga personerna i den stat vars lag tillämpas på arvet kontaktas angående ytterligare information om sakrättens natur och verkningar. I detta syfte kan befintliga nätverk på området för rättsligt samarbete på privaträttens område användas liksom alla andra tillgängliga medel som underlättar förståelsen av utländsk lag.

(17) Den anpassning av okända sakrätter som uttryckligen föreskrivs i denna förordning bör inte utesluta andra former av anpassning i samband med tillämpningen av denna förordning.

(18) De krav som ställs vid registrering i ett register av en rättighet i fast eller lös egendom bör undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs (för fast egendom lagen där egendomen är belägen (*lex rei sitae*)) som avgör de rättsliga villkoren och förfarandet för registreringen och vilka myndigheter, såsom myndigheter med ansvar för fastighetsregister eller notarier, som ansvarar för att kontrollera att alla krav har uppfyllts och att de handlingar som uppvisats är tillräckliga eller innehåller de uppgifter som krävs. Myndigheterna får särskilt kontrollera att den avlidnes rätt till den arvsegendom som anges i den handling som uppvisas för registrering är en rättighet som har registrerats i registret eller som på annat sätt bevisas i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat där registret förs. För att undvika duplicering av handlingar bör registeransvariga myndigheter godkänna handlingar som har upprättats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat och vilkas rörlighet föreskrivs i denna förordning. I synnerhet bör det europeiska arvsintyg som utfärdas enligt denna förordning utgöra en giltig handling för registrering av arvsegendomen i ett register i

en medlemsstat. Detta bör dock inte innebära att de myndigheter som är involverade i registreringen inte kan uppmana den person som ansöker om registrering att lämna sådana ytterligare uppgifter eller handlingar som krävs enligt lagen i den medlemsstat där registret förs, till exempel information eller handlingar gällande betalning av skatt. Den behöriga myndigheten får meddela den person som ansöker om registrering hur den information eller de handlingar som saknas kan lämnas.

(19) Verkningarna av registreringen av en rättighet i ett register bör också undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs som avgör huruvida registreringen exempelvis har en fastställande eller konstitutiv verkan. Om det exempelvis för att förvärva en rättighet krävs registrering enligt lagen i den medlemsstat där registret förs – för att registrens *erga omnes*-verkan ska uppnås eller för att skydda förlikningar inför domstol – bör tidpunkten för detta förvärv regleras av lagen i den medlemsstaten.

(20) Denna förordning bör ta hänsyn till de olika system för handläggning av arvsrättsliga frågor som tillämpas i medlemsstaterna. I denna förordning bör begreppet ”domstol” därför ges en vid definition så att det täcker inte bara domstolar i ordets egentliga mening, som utövar rättsliga funktioner, utan också de notarier eller registreringsmyndigheter i en del medlemsstater som i vissa arvsfrågor utövar en rättslig funktion i likhet med domstolar och de notarier och rättstillämpare som i vissa medlemsstater utövar rättsliga funktioner i vissa arvsfrågor genom delegering från en domstol. Alla domstolar enligt definitionen i denna förordning bör vara underkastade denna förordnings bestämmelser om behörighet. Däremot bör begreppet ”domstol” inte omfatta sådana icke-rättsliga myndigheter i en medlemsstat som enligt nationell lagstiftning har befogenhet att handlägga arvsfrågor, såsom notarier i flertalet medlemsstater, där de vanligtvis inte utövar rättsliga funktioner.

(21) Enligt denna förordning bör alla notarier som har behörighet i arvsrättsliga frågor i medlemsstaterna ha rätt att utöva denna behörighet. Huruvida notarier i en viss medlemsstat kommer att vara underkastade bestämmelserna om behörighet i denna förordning eller inte bör bero på huruvida de omfattas av den definition av begreppet ”domstol” som gäller för denna förordning.

(22) Akter som utfärdats av notarier i arvsfrågor i medlemsstaterna bör cirkuleras i enlighet med denna förordning. Om notarierna utövar rättsliga funktioner är de underkastade bestämmelserna om behörighet, och deras avgöranden bör spridas i enlighet med bestämmelserna om erkännande, verkställbarhet och verkställighet av domar. När notarierna inte utövar rättsliga funktioner är de inte underkastade bestämmelserna om behörighet, och de officiella handlingar som de utfärdar bör cirkuleras i enlighet med bestämmelserna om officiella handlingar.

(23) Med tanke på medborgarnas ökande rörlighet samt för att säkerställa en korrekt rättstillämpning i unionen och säkra den faktiska anknytningen mellan arvet och den medlemsstat där behörigheten utövas bör det i denna förordning anges att det allmänna anknytningskriteriet för fastställande av såväl behörighet som tillämplig lag bör vara den avlidnes hemvist vid sin död. Vid fastställandet av hemvisten bör den myndighet som handlägger arvet göra en helhetsbedömning av omständigheterna kring den avlidnes liv under de år som föregick dödsfallet och vid tidpunkten för dödsfallet, med beaktande av alla relevanta omständigheter, särskilt hur varaktig och regelbunden den avlidnes vistelse i den berörda staten varit, förhållandena vid vistelsen samt skälen till denna. Den på detta sätt fastställda hemvisten bör ha en nära och stabil koppling till den berörda staten med beaktande av de specifika målen för denna förordning.

(24) Fastställandet av den avlidnes hemvist kan i vissa fall visa sig komplicerat. Ett sådant fall kan i synnerhet uppkomma om den avlidne av yrkesmässiga eller ekonomiska skäl har bott utomlands, ibland under längre perioder, men bibehållit en nära och stabil koppling till sin ursprungsstat. I ett sådant fall skulle det, beroende på omständigheterna, kunna anses att den avlidne fortfarande hade sin hemvist i sin ursprungsstat, där den avlidnes familj hade sina huvudsakliga intressen och den avlidne hade sitt sociala liv. Andra komplicerade fall kan uppkomma då den avlidne har bott i flera stater eller rest från stat till stat utan att ha något mer permanent boende i någon av dessa. Om den avlidne var medborgare i en av dessa stater eller hade alla sina viktigaste tillgångar i en av dessa stater skulle den avlidnes medborgarskap eller den plats där de tillgångarna var belägna kunna vara en särskild faktor vid helhetsbedömningen av alla omständigheter.

(25) Vad gäller fastställandet av vilken lag som ska tillämpas på arvet får den myndighet som handlägger arvet i undantagsfall, exempelvis om den avlidne relativt nyligen före sin död hade flyttat till den stat där denne hade sin hemvist och det av samtliga omständigheter i fallet framgår att vederbörande uppenbarligen hade en närmare anknytning till en annan stat, bestämma att den lag som ska tillämpas på arvet inte ska vara lagen i den stat där den avlidne hade sin hemvist utan lagen i den stat till vilken den avlidne uppenbarligen hade en närmare anknytning. Den uppenbart närmaste anknytningen bör dock inte användas som kompletterande anknytningskriterium i fall då det visar sig komplicerat att fastställa var den avlidne hade sin hemvist vid sin död.

(26) Ingenting i denna förordning bör hindra en domstol från att tillämpa bestämmelser som är utformade för att förhindra kringgående av lagen, såsom *fraude à la loi* inom internationell privaträtt.

(27) Reglerna i denna förordning är tänkta att se till att den myndighet som handlägger arvet i de flesta fall kommer att tillämpa den egna lagstiftningen. Därför anger denna förordning ett antal mekanismer som skulle träda i kraft då den avlidne för regleringen av sitt arv hade valt lagstiftningen i en medlemsstat där denne var medborgare.

(28) En av dessa mekanismer bör ge de parter som berörs möjlighet att ingå ett avtal om val av domstol till förmån för domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts. Det blir då nödvändigt att från fall till fall, framför allt beroende på den fråga som omfattas av avtalet om val av domstol, avgöra huruvida avtalet måste ingås av samtliga parter som berörs av arvet eller om några av dessa kan enas om att låta den valda domstolen avgöra en särskild fråga i en situation där en dom i denna domstol inte skulle påverka de övriga parternas rätt till arvet.

(29) Om ett arvsmål tagits upp av en domstol, vilket förekommer i vissa medlemsstater, bör den domstolen avsluta förfarandet om parterna enas om att göra upp arvsfrågan i godo utanför domstol i den medlemsstat vars lag har valts. Om ett arvsmål inte tagits upp på eget initiativ av en domstol bör denna förordning inte hindra parterna från att göra upp arvsfrågan i godo utanför domstol, t.ex. hos en notarie i en medlemsstat som de själva valt, om detta är möjligt enligt den medlemsstatens lagstiftning. Detta bör även vara fallet om den lag som är tillämplig på arvet inte är lagen i den medlemsstaten.

(30) För att säkerställa att domstolarna i alla medlemsstater får utöva behörighet på samma grunder när det gäller arv efter personer som inte hade sin hemvist i en medlemsstat vid sin död bör man i denna förordning uttömmande, i hierarkisk ordning, förteckna de grunder på vilka sådan subsidiär behörighet får utövas.

(31) För att framför allt råda bot på situationer där rättsvägran föreligger bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis* som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall avgöra ett arvsärende som har nära anknytning till en tredjestat. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredjestaten, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när sökanden inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i det landet. En sådan behörighet grundad på *forum necessitatis* bör dock kunna utövas endast om målet har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks.

(32) För att underlätta för arvingar och testamentstagare med hemvist i en annan medlemsstat än den där arvsärendet handläggs eller kommer att handläggas bör denna förordning ge alla som är arvsberättigade enligt den lag som är tillämplig på arvet en möjlighet att avge en förklaring om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller, när det gäller skulderna i arvsärendet, en förklaring om ansvarsbegränsning enligt lagen i den medlemsstat där de har sin hemvist, inför en domstol i den medlemsstaten. Detta bör inte utesluta att sådana förklaringar avges inför andra myndigheter i den medlemsstaten som är behöriga att ta emot förklaringar enligt den nationella lagstiftningen. Personer som väljer att utnyttja möjligheten att avge förklaringar i den medlemsstat där de har sin hemvist bör själva inom den tidsfrist som fastställs i den lag som är tillämplig på arvet underrätta den domstol eller myndighet som handlägger eller kommer att handlägga arvet om att sådana förklaringar har gjorts.

(33) En person som önskar begränsa sitt ansvar i fråga om skulderna i arvsärendet bör inte ha möjlighet att göra detta genom att endast avge en förklaring i detta syfte inför domstolar eller andra behöriga myndigheter i den medlemsstat där denne har sin hemvist och där den lag som är tillämplig på arvet kräver att denne inleder ett särskilt rättsligt förfarande, t.ex. förrättande av bouppteckning, inför den behöriga domstolen. En förklaring som i sådana fall görs av en person som har sin hemvist i medlemsstaten och på det sätt som föreskrivs i den medlemsstatens lagstiftning bör därför inte vara formellt giltig enligt denna förordning. Inte heller bör handlingar som inleder det rättsliga förfarandet anses utgöra förklaringar enligt denna förordning.

(34) För att rättsväsendet ska fungera väl bör det undvikas att sinsemellan oförenliga domar meddelas i olika medlemsstater. Den här förordningen bör därför innehålla allmänna processrättsliga regler liknande dem i andra unionsinstrument på området civilrättsligt samarbete.

(35) En sådan processrättslig regel är regeln om litispendens, som kommer att träda i kraft om samma arvsmål handläggs vid olika domstolar i olika medlemsstater. Den regeln kommer då att fastställa vilken domstol som bör fortsätta handläggningen av arvsmålet.

(36) Eftersom arvsfrågor i vissa medlemsstater kan handläggas av icke-rättsliga myndigheter, t.ex. notarier som inte är bundna av behörighetsbestämmelserna i denna förordning, går det inte att utesluta att en uppgörelse i godo utanför domstol och domstolsförfaranden avseende samma arv, eller två uppgörelser i godo utanför domstol avseende samma arv, kan inledas parallellt i olika medlemsstater. I sådana fall bör det vara de berörda parternas sak att så snart de blir medvetna om de parallella förfarandena sinsemellan enas om hur de ska förfara. Om de inte kan nå en överenskommelse, bör arvet handläggas och avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning.

(37) För att medborgarna ska kunna utnyttja den inre marknadens fördelar utan att äventyra rättssäkerheten bör den här förordningen ge dem möjlighet att förutse vilken lag som ska tillämpas på deras arv. Harmoniserade lagvalsregler bör införas för att sinsemellan oförenliga beslut ska kunna undvikas. Huvudregeln bör vara att arvet ska regleras av en förutsebar lag med nära anknytning till arvlåtarens situation. Av rättssäkerhetsskäl och för att undvika att arvet splittras bör den lagen styra arvet i dess helhet, dvs. all egendom som utgör kvarlåtenskap, oavsett tillgångarnas natur och oavsett om tillgångarna befinner sig i en annan medlemsstat eller i en tredjestat.

(38) Denna förordning bör ge medborgarna möjlighet att i förväg utforma sina arvsrättsliga förhållanden genom att välja vilken lag som ska vara tillämplig på arvet. Detta val bör begränsas till lagen i den stat där de är medborgare för att säkerställa en koppling mellan den avlidne och den valda lagen och undvika att en lag väljs i avsikt att kullkasta de legitima förväntningarna hos personer som har rätt till en laglott.

(39) Ett lagval bör uttryckligen anges i en förklaring i form av ett förordnande om kvarlåtenskap eller framgå av villkoren i ett sådant. Valet av lag kan anses framgå av ett sådant förordnande om kvarlåtenskap om den avlidne exempelvis i sitt förordnande hänvisat till särskilda bestämmelser i lagen i den stat där denne var medborgare eller om denne på annat sätt omnämnt den lagen.

(40) Ett lagval enligt denna förordning bör vara giltigt även om den valda lagen inte ger någon möjlighet att välja lag i samband med arv. Den valda lagen bör emellertid vara avgörande i frågan om den materiella giltigheten för valet, dvs. huruvida den person som gjort valet kan anses ha förstått och samtyckt till det som denne gjorde. Detsamma bör gälla vid ändring eller upphävande av lagval.

(41) Vid tillämpningen av denna förordning bör fastställandet av en persons medborgarskap eller flerfaldiga medborgarskap vara en inledande fråga att lösa. Huruvida en person ska anses vara medborgare i en stat är en fråga som inte omfattas av denna förordning och som är underkastad nationell lagstiftning samt i tillämpliga fall internationella konventioner, med full respekt för Europeiska unionens allmänna principer.

(42) Den lag som är tillämplig på arvet bör styra arvet från det att arvsförfarandet inleds till dess att de tillgångar som utgör kvarlåtenskapen överförts till förmånstagarna, i enlighet med bestämmelserna i den lagen. Den bör omfatta frågor som rör förvaltningen av kvarlåtenskapen och ansvaret för skulder i arvsärendet. Betalningen av skulderna i arvsärendet kan, särskilt beroende på den lag som är tillämplig på arvet, inbegripa en särskild rangordning av borgenärerna.

(43) De bestämmelser om behörighet som fastställs i denna förordning kan i vissa fall leda till en situation där den domstol som är behörig att fatta beslut om arvet inte kommer att tillämpa sin egen lagstiftning. När denna situation uppstår i en medlemsstat vars lagstiftning föreskriver att en boutredningsman ska utses bör denna förordning ge domstolarna i den medlemsstaten rätt att utse en eller flera boutredningsmän enligt sin egen lagstiftning när ansökan görs där. Detta bör inte påverka val som görs av parterna för att avgöra arvsfrågan i godo utanför domstol i en annan medlemsstat, där detta är möjligt enligt lagstiftningen i den medlemsstaten. I syfte att säkerställa en smidig samordning mellan den lag som är tillämplig på arvet och lagen i den utseende domstolens medlemsstat bör domstolen utse den eller de personer som skulle ha rätt att ha hand om dödsboförvaltningen enligt den lag som är tillämplig på arvet, till exempel testamentsexekutorn för den avlidne eller arvingarna själva eller, om den lag som är tillämplig på arvet så kräver, en utomstående boutredningsman. Domstolarna får emellertid i särskilda fall där deras lagstiftning kräver detta utse en utomstående boutredningsman även om detta inte föreskrivs i den lag som är tillämplig på arvet. Om den avlidne hade utsett en testamentsexekutor får denne inte berövas sina befogenheter såvida den lag som är tillämplig på arvet inte medger ett upphävande av dennes mandat.

(44) De befogenheter som utövas av de boutredningsmän som utsetts i den medlemsstat i vilken den domstol där talan väcks befinner sig bör vara de boutredningsbefogenheter som de får utöva enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om till exempel arvingen alltså utses till boutredningsman bör denne ha de boutredningsbefogenheter som en arvinge skulle ha enligt den lagen. Om de boutredningsbefogenheter som får utövas enligt den lag som

är tillämplig på arvet inte är tillräckliga för att bevara dödsboets tillgångar eller skydda borgenärernas rättigheter eller rättigheterna för andra personer som har stått som garanter för den avlidnes skulder, får den eller de boutredningsmän som utsetts i den medlemsstat i vilken den domstol där ansökan görs finns utöva kvarstående boutredningsbefogenheter i detta syfte i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstaten. Sådana kvarstående befogenheter skulle exempelvis kunna inbegripa upprättande av en förteckning över dödsboets tillgångar och skulder, information till borgenärerna om inledandet av arvsförfarandet och en uppmaning till dem om att uppge sina fordringar samt att vidta eventuella interimistiska åtgärder – däribland skyddsåtgärder – avsedda att bevara dödsboets tillgångar. De handlingar som utförs av en boutredningsman enligt kvarstående befogenheter bör respektera den lag som är tillämplig på arvet vad avser överföring av arvsegendomen, inklusive transaktioner som inletts av förmånstagarna innan boutredningsmannen utsågs, ansvaret för skulderna i arvsärendet och förmånstagarnas rättigheter, inklusive i förekommande fall rätt till accept av eller avstående från arv. Sådana handlingar skulle exempelvis endast kunna inbegripa överföring av tillgångar eller betalning av skulder där detta skulle medges enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om utseendet av en utomstående boutredningsman ändrar ansvaret för arvingarna enligt den lag som är tillämplig på arvet bör en sådan ändring av ansvaret respekteras.

(45) Denna förordning bör inte hindra att borgenärer, till exempel genom ombud, får vidta sådana ytterligare åtgärder som kan finnas att tillgå enligt den nationella lagstiftningen, i förkommande fall i enlighet med de relevanta unionsinstrumenten, för att skydda sina rättigheter.

(46) Denna förordning bör medge tillhandahållande av information om inledandet av arvsförfarandet till potentiella borgenärer i andra medlemsstater där det finns tillgångar. Vid tillämpningen av denna förordning bör möjligheten därför beaktas att inrätta en mekanism, om lämpligt via e-juridikportalen, för att ge potentiella borgenärer i andra medlemsstater tillgång till relevant information så att de kan uppge sina fordringar.

(47) Den lag som är tillämplig på arvet bör fastställa vilka förmånstagarna är i ett arvsärende. I merparten av lagarna omfattar begreppet ”förmånstagare” arvingar, testamentstagare och personer som har rätt till en laglott, även om exempelvis testamentstagarnas rättsliga ställning inte är densamma enligt alla lagar. Enligt vissa lagar kan testamentstagaren erhålla en direkt del i kvarlåtenskapen, medan testamentstagaren enligt andra lagar endast kan få en fordran på arvingarna.

(48) För att säkerställa rättssäkerhet för personer som i förväg vill planera sina arvsrättsliga förhållanden bör denna förordning fastställa en särskild lagvalsregel beträffande tillåtligheten och den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av denna bestämmelse bör de faktorer som bör betraktas som faktorer som hänför sig till materiell giltighet förtecknas i denna förordning. Granskningen av den materiella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap kan leda till slutsatsen att förordnandet om kvarlåtenskap rättsligt sett inte existerar.

(49) Medlemsstaterna har olika bestämmelser när det gäller tillåtligheten och godkännandet av ett arvsavtal, som är en typ av förordnande om kvarlåtenskap. För att göra det lättare att få arvsrättigheter till följd av ett arvsavtal godkända i medlemsstaterna bör det i denna förordning fastställas vilken lag som ska reglera sådana avtals tillåtlighet, deras materiella giltighet och deras bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för deras upphävande.

(50) Den lagstiftning som enligt denna förordning kommer att reglera tillåtligheten och den materiella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap och, när det gäller arvsavtal, de bindande verkningarna parterna emellan, bör inte påverka rättigheterna för en person som enligt den lagstiftning som är tillämplig på arvet har rätt till en laglott eller en annan rätt som denne inte kan fråntas av den person vars kvarlåtenskap det gäller.

(51) När det i denna förordning hänvisas till den lagstiftning som skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person som upprättar ett förordnande om kvarlåtenskap, om denne hade avlidit samma dag som förordnandet gjordes, ändrades eller återkallades, vilket kan hända, bör en sådan hänvisning betraktas som en hänvisning till antingen lagstiftningen i den stat där den berörda personen hade sin hemvist den dagen eller, om denne gjort ett lagval enligt denna förordning, lagstiftningen i den stat där denne var medborgare den dagen.

(52) Denna förordning bör reglera formella giltighetskrav på alla förordnanden om kvarlåtenskap som upprättas skriftligen genom bestämmelser som överensstämmer med bestämmelserna i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden. Vid avgörande av den formella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap enligt denna förordning bör den behöriga myndigheten inte beakta ett internationellt inslag som tillkommit på ett bedrägligt sätt i syfte att kringgå bestämmelserna om den formella giltigheten.

(53) Vid tillämpningen av denna förordning bör varje lagbestämmelse genom vilken de tillåtna formerna av förordnanden om kvarlåtenskap begränsas på grundval av vissa personliga egenskaper hos den person som upprättar förordnandet, såsom hans eller hennes ålder, anses hänföra sig till formen. Detta bör inte tolkas som att den tillämpliga lagen i fråga om den formella giltigheten för ett förordnande om kvarlåtenskap enligt denna förordning bör avgöra huruvida en minderårig har kapacitet att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap. Den lagen bör vara avgörande endast i fråga om huruvida en personlig egenskap som till exempel minderårighet bör förhindra en person från att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap i en viss form.

(54) Med hänsyn till ekonomiska, familjemässiga eller sociala förhållanden är vissa typer av fast egendom, vissa företag och andra särskilda kategorier av tillgångar föremål för särskilda regler i den medlemsstat där de är belägna, vilket begränsar eller påverkar arvet med avseende på dessa tillgångar. I denna förordning bör det säkerställas att sådana särskilda regler tillämpas. Detta undantag från tillämpningen av den lag som är tillämplig på arvet bör dock tolkas snävt för att inte denna förordnings allmänna målsättning ska förfelas. Varken lagvalsregler enligt vilka fast egendom omfattas av annan lag än den som ska tillämpas på lös egendom eller bestämmelser om större laglotter än dem som föreskrivs i den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning, får därför betraktas som särskilda regler som begränsar eller påverkar arvskiftet med avseende på vissa tillgångar.

(55) För att säkerställa en enhetlig behandling av situationer där det råder osäkerhet om i vilken ordning två eller flera personer vilkas arv regleras av olika lagar avlidit, bör denna förordning innehålla en bestämmelse om att ingen av de avlidna personerna bör ha någon rätt till den eller de andra personernas arv.

(56) Det kan i vissa situationer förekomma arv där arvinge saknas. Olika lagstiftningar har olika bestämmelser för sådana situationer. Enligt vissa lagstiftningar kan till exempel staten i sådana situationer som arvinge göra anspråk på kvarlåtenskapen, oberoende av var tillgångarna är belägna. Enligt vissa andra lagstiftningar kan staten överta endast de tillgångar som är belägna på dess territorium. I denna förordning bör man därför föreskriva att tillämpningen av den lag som är tillämplig på arvet inte bör utesluta att en medlemsstat enligt sin egen lag får överta de tillgångar som är belägna på det egna territoriet. För att säkerställa att denna regel inte är till skada för borgenärerna bör dock en bestämmelse läggas till enligt vilken borgenärerna i dödsboet bör kunna kräva att man tillgodoser deras fordringar från samtliga tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen, oberoende av var dessa är belägna.

(57) Lagvalsreglerna i denna förordning kan leda till tillämpning av en tredjestats lagstiftning. När så är fallet bör hänsyn tas till de internationella privaträttsliga bestämmelserna i den staten. Om man i dessa bestämmelser hänvisar antingen till en medlemsstats lagstiftning eller till lagstiftningen i en tredjestat som skulle tillämpa sin egen lagstiftning på arvskiftet, bör denna hänvisning godtas för att säkerställa internationell konsekvens. Sådan hänvisning bör dock uteslutas i situationer där den avlidne gjort ett lagval till förmån för en tredjestats lagstiftning.

(58) Av hänsyn till allmänintresset bör domstolarna och andra behöriga myndigheter som handlägger arvsfrågor i medlemsstaterna ha rätt att i undantagsfall inte beakta vissa bestämmelser i utländsk lag om tillämpning av sådana bestämmelser i ett visst mål vore uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten. Domstolarna eller andra behöriga myndigheter bör dock inte få åberopa detta undantag för att förhindra att en annan stats lagstiftning tillämpas eller för att vägra erkänna eller, i tillämpliga fall, godkänna, eller verkställa en dom, officiell handling eller förlikning från en domstol från en annan medlemsstat om denna vägran strider mot Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, i synnerhet artikel 21, som förbjuder all diskriminering.

(59) Mot bakgrund av den allmänna målsättningen för förordningen, nämligen att åstadkomma ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas domar på arvsområdet, oberoende av huruvida domarna gäller tvistemål eller icketvistemål, bör denna förordning fastställa bestämmelser om domars erkännande, verkställbarhet och verkställighet som liknar bestämmelserna i andra unionsinstrument inom det civilrättsliga samarbetet.

(60) Med hänsyn till medlemsstaternas olika system för att behandla arvsfrågor bör denna förordning i arvsfrågor garantera godkännande och verkställbarhet av officiella handlingar i alla medlemsstater.

(61) Officiella handlingar bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som de har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt. Vid fastställandet av en viss officiell handlings bevisvärde i en annan medlemsstat eller av ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt bör man hänvisa till arten och omfattningen av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten. Det kommer därför att vara avhängigt av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten vilket bevisvärde en viss officiell handling bör få i en annan medlemsstat.

(62) En officiell handlings ”äkthet” bör utgöra ett självständigt begrepp som omfattar sådant som handlingens äkthet, handlingens formella förutsättningar, befogenheterna för den myndighet som upprättat handlingen och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Det bör också omfatta sakuppgifter som registrerats i den officiella handlingen av den berörda myndigheten, som att de angivna parterna vid angivet datum inställt sig vid den myndigheten och att de avgivit de angivna förklaringarna. En part som vill bestrida en officiell handlings äkthet bör göra detta vid den behöriga domstolen i den medlemsstat som utfärdat den officiella handlingen, enligt lagen i den medlemsstaten.

(63) Begreppet ”rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling” bör tolkas som en hänvisning till den officiella handlingens innehåll i sak. De rättshandlingar som ingår i en officiell handling kan exempelvis vara ett avtal mellan parterna om arvskifte eller fördelning av arvet, eller ett testamente eller ett arvsavtal eller en annan avsiktsförklaring. De rättsliga förhållandena kan exempelvis vara fastställandet av arvingar och andra förmånstagare enligt den lag som är tillämplig på arvet, deras respektive arvslotter, förekomsten av en laglott, eller någon annan uppgift som är fastställd i den lag som är tillämplig på arvet. En part som vill bestrida rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling bör göra detta vid en domstol som är behörig enligt denna förordning. Den domstolen bör avgöra klagomålet i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.

(64) Om en fråga rörande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling tas upp som en prejudiciell fråga under ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat, bör den domstolen vara behörig att avgöra frågan.

(65) En officiell handling som omfattas av ett klagomål bör inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten så länge klagomålet inte är avgjort. Om klagomålet endast rör en specifik fråga gällande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i den officiella handlingen bör den officiella handling som omfattas av klagomålet inte ha något bevisvärde i någon annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan så länge klagomålet inte är avgjort. En officiell handling som ogiltigförklarats till följd av ett klagomål bör upphöra att ha bevisvärde.

(66) En myndighet som i samband med tillämpningen av denna förordning föreläggs två oförenliga officiella handlingar bör bedöma vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Om det av dessa omständigheter inte framgår tydligt vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde bör frågan avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning eller av den domstol där talan väckts om frågan tas upp som en fråga av prejudiciell betydelse under förfarandet. Om en officiell handling och en dom är oförenliga bör skälen för att vägra erkännande av domar enligt denna förordning beaktas.

(67) Ett snabbt, smidig och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan inom unionen innebär att arvingarna, testamentstagarna, testamentsexekutorerna eller boutredningsmännen lätt bör kunna bevisa sin ställning och/eller sina rättigheter och befogenheter i en annan medlemsstat, t.ex. i den medlemsstat där kvarlåtenskapen är belägen. För att de ska kunna göra detta bör man i denna förordning föreskriva inrättandet av ett enhetligt intyg, det europeiska arvsintyget (nedan kallat *arvsintyget*), som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen bör arvsintyget inte ersätta nationella dokument som eventuellt finns för liknande ändamål i medlemsstaterna.

(68) Den myndighet som utfärdar arvsintyget bör ta hänsyn till de formella förfaranden som krävs för att registrera fast egendom i den medlemsstat där registret förs. För detta syfte bör denna förordning föreskriva ett utbyte av information om sådana förfaranden mellan medlemsstaterna.

(69) Det bör inte vara obligatoriskt att använda ett arvsintyg. Detta innebär att de personer som har rätt att ansöka om ett arvsintyg inte bör vara skyldiga att göra detta, utan det bör stå dem fritt att använda andra instrument som finns att tillgå enligt denna förordning (domar, officiella handlingar och förlikningar inför domstol). Ingen myndighet eller person som mottagit ett arvsintyg som utfärdats i en annan medlemsstat bör dock har rätt att begära att man i stället för ett arvsintyg ska redovisa en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol.

(70) Arvsintyget bör utfärdas i den medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt denna förordning. Det bör tillkomma varje medlemsstat att i sin nationella lagstiftning fastställa vilka myndigheter som ska vara behöriga att utfärda arvsintyget, vare sig dessa är domstolar enligt definitionen i denna förordning eller andra myndigheter med behörighet i arvsfrågor, exempelvis notarier. Det bör också vara varje enskild medlemsstats sak att i sin nationella lagstiftning fastställa huruvida den utfärdande myndigheten får inbegripa andra behöriga organ i förfarandet för utfärdande, t.ex. organ som är behöriga att ta emot

försäkran om kända förhållanden i stället för en ed. Medlemsstaterna bör tillhandahålla kommissionen tillämplig information om sina utfärdande myndigheter så att denna information görs allmänt tillgänglig.

(71) Arvsintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men bör ha bevisvärde och bör förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap. Arvsintygets bevisvärde bör inte utvidgas till uppgifter som inte omfattas av denna förordning, till exempel frågan om anknytning eller frågan om huruvida en viss tillgång tillhörde den avlidne. Alla som gör utbetalningar eller överlåter arvsegendom till en person som enligt arvsintyget är berättigad att ta emot en sådan utbetalning eller sådan egendom i egenskap av arvinge eller testamentstagare bör tillförsäkras tillbörligt skydd om de har handlat i god tro i förlitan på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget. Samma skydd bör tillförsäkras alla som förlitat sig på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget och som köper eller tar emot kvarlåtenskap av en person som enligt arvsintyget är berättigad att förfoga över sådan egendom. Skyddet bör säkerställas om fortfarande giltiga bestyrkta kopior uppvisas. Om en tredje persons förvärv av sådan egendom faktiskt har skett eller inte bör inte regleras i denna förordning.

(72) Den behöriga myndigheten bör utfärda arvsintyget på begäran. Originalet av arvsintyget bör förvaras hos den utfärdande myndigheten, som ska utfärda en eller flera i särskild ordning bestyrkta kopior av arvsintyget till sökanden och övriga som kan påvisa ett legitimt intresse. Detta bör dock inte hindra att en medlemsstat i enlighet med sina nationella bestämmelser om allmänhetens tillgång till handlingar får tillåta att kopior av arvsintyget lämnas ut till allmänheten. Denna förordning bör innehålla föreskrifter om rättsmedel mot beslut från den utfärdande myndigheten, inklusive beslut om att vägra utfärda ett arvsintyg. När arvsintyget korrigeras, ändras eller återkallas bör den utfärdande myndigheten meddela de personer för vilka bestyrkta kopior har utfärdats så att olaglig användning av sådana kopior förhindras.

(73) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater är anslutna till vid den tidpunkt då denna förordning antas. Framför allt bör de medlemsstater som är parter i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden kunna fortsätta att tillämpa bestämmelserna i den konventionen i stället för bestämmelserna i denna förordning med avseende på testamentens och gemensamma testamentens formella giltighet. Förordningens allmänna målsättning kräver dock att den mellan medlemsstaterna har företräde framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera medlemsstater i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

(74) Denna förordning bör inte hindra de medlemsstater som är parter i konventionen av den 19 november 1934 mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning från att fortsätta att tillämpa vissa bestämmelser i konventionen, ändrad genom en mellanstatlig överenskommelse mellan de stater som är parter i konventionen.

(75) För att underlätta tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna åläggas att inom ramen för det europeiska rättsliga nätverk på privaträttens område som inrättades genom rådets beslut 2001/470/EG [1] lämna vissa upplysningar om sin lagstiftning och sina förfaranden rörande arvsrätt. För att göra det möjligt att i *Europeiska unionens officiella tidning* i god tid offentliggöra all information av betydelse för tillämpningen av denna förordning bör medlemsstaterna också meddela kommissionen sådan information innan denna förordning börjar tillämpas.

(76) För att underlätta tillämpningen av denna förordning bör man också möjliggöra användning av modern kommunikationsteknik och införa standardformulär för de intyg som ska tillhandahållas i samband med ansökan om en verkställbarhetsförklaring som gäller en dom, en officiell handling eller en förlikning inför domstol samt för ansökan om ett europeiskt arvsintyg liksom för själva arvsintyget.

(77) Rådets förordning (EEG, Euratom) nr 1182/71 av den 3 juni 1971 om regler för bestämning av perioder, datum och frister [2] bör tillämpas för beräkning av de perioder och frister som föreskrivs i denna förordning.

(78) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter avseende upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som hänför sig till förklaringen om verkställbarhet av domar, förlikningar inför domstol och officiella handlingar samt till det europeiska arvsintyget. Dessa befogenheter bör utövas i

[1] EGT L 174, 27.6.2001, s. 25.
[2] EGT L 124, 8.6.1971, s. 1.

enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter [1].

(79) Det rådgivande förfarandet bör användas vid antagandet av genomförandeakter om upprättandet och påföljande ändringar av intygen och formulären i denna förordning i enlighet med förfarandet i artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011.

(80) Eftersom målen för denna förordning, nämligen fri rörlighet för personer, möjligheten för medborgare att i förväg utforma sina arvsförhållanden inom unionen och skyddet för de rättigheter som arvingar, testamentstagare, övriga närstående personer till den avlidne och borgenärer har, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av förordningens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(81) Denna förordning står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaternas domstolar och övriga behöriga myndigheter måste tillämpa denna förordning med respekt för dessa rättigheter och principer.

(82) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 21) om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar dessa medlemsstater inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på dem. Detta ska dock inte påverka möjligheten för Förenade kungariket och Irland att, i enlighet med artikel 4 i protokollet, meddela sin avsikt att godta denna förordning efter antagandet.

(83) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 22) om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.

[1] EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde

1. Denna förordning är tillämplig på arv efter avliden. Den ska inte tillämpas på skattefrågor, tullfrågor eller förvaltningsrättsliga frågor.

2. Denna förordning är inte tillämplig på

a) fysiska personers ställning samt familjeförhållanden och förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan,

b) fysiska personers rättskapacitet eller rättsliga handlingsförmåga, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 23.2 c och 26,

c) frågor som rör fysiska personers försvinnande, frånvaro eller dödförklaring,

d) frågor som rör makars förmögenhetsförhållanden samt förmögenhetsrättsliga frågor avseende förhållanden som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap,

e) underhållsskyldighet utöver den som uppstår på grund av dödsfall,

f) formell giltighet för muntliga förordnanden om kvarlåtenskap,

g) rättigheter och tillgångar som uppkommit eller överlåtits på annat sätt än genom arv, t.ex. genom gåva, samäganderätt med rätt att överta egendomen för den efterlevande, pensionssparande, försäkringsavtal och liknande, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23.2 i,

h) frågor som omfattas av reglerna om företag, sammanslutningar och andra juridiska personer, såsom klausuler i stiftelseurkunder eller stadgar för företag, sammanslutningar och andra juridiska personer som fastställer hur det ska förfaras med andelarna när en eller flera medlemmar avlider,

i) upplösning, upphörande och sammanslagning av företag, sammanslutningar och andra juridiska personer,

j) upprättande, förvaltning och upplösande av truster,

k) frågor som rör karaktären hos sakrätter, och

l) registrering i ett register av rättigheter i fast eller lös egendom, inbegripet de rättsliga krav som ställs vid en sådan registrering, och verkningarna av en registrering eller uteblivен registrering av sådana rättigheter i ett register.

Artikel 2

Befogenhet i arvsfrågor inom medlemsstaterna

Denna förordning ska inte påverka de befogenheter som medlemsstaternas myndigheter har när det gäller att handlägga arvsfrågor.

Artikel 3

Definitioner

1. I denna förordning avses med

a) *arv:* arv efter avliden som omfattar alla former av överföring av tillgångar, rättigheter och skyldigheter efter dödsfall, oavsett om det rör sig om ett testamentariskt förordnande om kvarlåtenskap eller om arv enligt den legala arvsordningen,

b) *arvsavtal:* ett avtal, inbegripet inbördes testamenten, som med eller utan motprestation beviljar, ändrar eller återkallar rätt till framtida kvarlåtenskap för en eller flera parter i avtalet,

c) *gemensamt testamente:* testamente som upprättas av två eller flera personer i en enda handling,

d) *förordnande om kvarlåtenskap:* testamente, gemensamt testamente eller ett arvsavtal,

e) *ursprungsmedlemsstat:* den medlemsstat där domen har meddelats, där förlikningen inför domstolen har godkänts eller ingåtts, där den officiella handlingen har fastställts eller där det europeiska arvsintyget har utfärdats,

f) *verkställande medlemsstat:* den medlemsstat där verkställbarhetsförklaringen eller verkställighet av domen, förlikningen inför domstol eller den officiella handlingen begärs,

g) *dom:* varje arvsrättsligt avgörande som har meddelats av en domstol i en medlemsstat oavsett dess rubricering, såsom domstolstjänstemans beslut i fråga om rättegångskostnader,

h) *förlikning inför domstol:* en förlikning i en arvsrättslig fråga som har godkänts av en domstol eller ingåtts i en domstol under förfarandet,

i) *officiell handling:* en handling i en arvsfråga som har upprättats eller registrerats som en officiell handling i en medlemsstat och vars äkthet

i) avser handlingens underskrift och innehåll, och

ii) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten.

2. I denna förordning avses med ”domstol” alla rättsliga myndigheter och alla andra myndigheter och rättstillämpare som har behörighet i arvsfrågor och som utövar rättsliga funktioner eller agerar genom delegering från en rättslig myndighet eller agerar under kontroll av en rättslig myndighet, under förutsättning att sådana andra myndigheter och rättstillämpare garanterar opartiskhet och samtliga parters rätt att bli hörda och under förutsättning att deras beslut enligt lagen i den medlemsstat där de är verksamma

a) kan bli föremål för överklagande eller förnyad prövning vid en rättslig myndighet och

b) har liknande giltighet och verkan som ett beslut av en rättslig myndighet i samma fråga.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de andra myndigheter och rättstillämpare som avses i första stycket i enlighet med artikel 79.

KAPITEL II

BEHÖRIGHET

Artikel 4

Allmän behörighet

Domstolarna i den medlemsstat där den avlidne hade hemvist vid sin död ska vara behöriga att fatta beslut om arvet i dess helhet.

Artikel 5

Avtal om val av domstol

1. När den lag som i enlighet med artikel 22 har valts av den avlidne att tillämpas på arvet är lagen i en medlemsstat, får de berörda parterna avtala om att en domstol eller domstolarna i den medlemsstaten ska ha exklusiv behörighet att pröva alla arvsfrågor.

2. Ett sådant avtal om val av domstol ska vara skriftligt och dateras och undertecknas av de berörda parterna. Ett elektroniskt meddelande som möjliggör en varaktig dokumentation av avtalet ska anses vara likvärdigt med skriftligt.

Artikel 6

Avvisande av talan vid lagval

När den lag som i enlighet med artikel 22 har valts av den avlidne att tillämpas på arvet är lagen i en medlemsstat, gäller följande för den domstol vid vilken talan väckts enligt artikel 4 eller 10:

a) Domstolen får på begäran av någon av parterna i målet avvisa talan om den bedömer att domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts är bättre lämpade att pröva arvsmålet med hänsyn till praktiska omständigheter när det gäller arvet, såsom parternas hemvist och placeringen av tillgångarna.

b) Domstolen ska avvisa talan om parterna i målet i enlighet med artikel 5 har avtalat om att ge en domstol eller domstolarna i den medlemsstat vars lag har valts behörighet.

Artikel 7

Behörighet vid lagval

Domstolarna i en medlemsstat vars lag har valts av den avlidne i enlighet med artikel 22 ska ha behörighet att pröva arvsmålet om

a) en domstol inför vilken talan tidigare väckts i samma fall har avvisat talan i enlighet med artikel 6,

b) parterna i målet i enlighet med artikel 5 har avtalat om att ge en domstol eller domstolarna i denna medlemsstat behörighet, eller

c) parterna i målet uttryckligen har accepterat att den domstol vid vilken talan väckts är behörig.

Artikel 8

Avslutande av förfarande som inletts på domstols initiativ om det finns ett lagval

En domstol som på eget initiativ tagit upp ett arvsmål enligt artikel 4 eller artikel 10 ska avsluta förfarandet om parterna i målet har enats om att avgöra arvsfrågan i godo utanför domstol i den medlemsstat vars lag har valts av den avlidne enligt artikel 22.

Artikel 9

Behörighet grundad på svaromål

1. Om det under förfarandena vid en domstol i en medlemsstat som är behörig enligt artikel 7 framkommer att inte alla parter i målet var parter i avtalet om val av domstol, ska domstolen fortsätta att utöva behörighet om de parter i målet som inte är parter i avtalet går i svaromål utan att bestrida domstolens behörighet.

2. Om de parter i målet som inte är parter i avtalet bestrider behörigheten hos den domstol som avses i punkt 1, ska domstolen avvisa talan.

I sådana fall ska de domstolar som är behöriga enligt artikel 4 eller artikel 10 vara behöriga att pröva arvsmålet.

Artikel 10

Subsidiär behörighet

1. När den avlidne vid sin död inte hade hemvist i en medlemsstat ska domstolarna i den medlemsstat på vars territorium de tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen är belägna ändå vara behöriga att pröva arvsmålet i dess helhet om

a) den avlidne var medborgare i den medlemsstaten vid sin död, eller i annat fall,

b) den avlidne tidigare haft sin hemvist i den medlemsstaten, förutsatt att det vid den tidpunkt då talan väcktes vid domstolen inte gått mer än fem år sedan hemvisten ändrades.

2. Om ingen domstol i en medlemsstat är behörig i enlighet med punkt 1 ska domstolarna i den medlemsstat där de tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen är belägna ändå vara behöriga att fatta beslut om dessa tillgångar.

Artikel 11

Forum necessitatis

Om ingen medlemsstats domstol är behörig i enlighet med andra bestämmelser i denna förordning, kan domstolarna i en medlemsstat i undantagsfall pröva arvsmålet om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller visar sig vara omöjligt i en tredjestat till vilket målet har nära anknytning.

Målet måste ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väcks.

Artikel 12

Begränsade förfaranden

1. När kvarlåtenskapen efter den avlidne omfattar tillgångar som är belägna i en tredjestat får den domstol vid vilken talan har väckts på begäran av en av parterna besluta att inte fatta beslut om en eller flera sådana tillgångar om det kan antas att dess avgörande med avseende på dessa tillgångar inte kommer att vare sig erkännas eller, i tillämpliga fall, förklaras vara verkställbart i denna tredjestat.

2. Punkt 1 ska inte påverka parternas rätt att begränsa föremålet för talan i enlighet med lagen i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan har väckts är belägen.

Artikel 13

Accept av eller avstående från arv, legat eller laglott

Utöver den domstol som är behörig att pröva arvsmålet i enlighet med denna förordning ska även domstolarna i den medlemsstat där en person har hemvist som enligt den lag som är tillämplig på arvet får avge en förklaring inför en domstol om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller en förklaring som ska begränsa den berörda personens ansvar vad gäller skulderna i arvsärendet ha behörighet att motta sådana förklaringar när sådana förklaringar enligt lagen i den medlemsstaten får avges inför domstol.

Artikel 14

Väckande av talan vid domstol

Vid tillämpningen av detta kapitel ska talan anses ha väckts vid en domstol

a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden därefter inte har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få delgivningen av svaranden verkställd,

b) om delgivning av handlingen ska ske innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de mått och steg som denne var skyldig att vidta för att få handlingen ingiven till domstolen, eller

c) om ett arvsmål tagits upp på domstolens eget initiativ, när domstolen fattar beslut om att inleda förfarandet eller, om något sådant beslut inte krävs, när domstolen registrerar målet.

Artikel 15

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser en arvsfråga som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning ska domstolen självmant förklara sig obehörig.

Artikel 16

Prövning av frågan om målet kan tas upp

1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där talan väcktes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen förklara målet vilande till dess att det har klarlagts att svaranden har haft möjlighet att ta del av stämningsansökan eller motsvarande handling i tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.

2. I stället för punkt 1 i denna artikel ska artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (delgivning av handlingar) [1] gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan i enlighet med den förordningen.

[1] EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

3. Om förordning (EG) nr 1393/2007 inte är tillämplig ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 17

Litispendens

1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väcktes är behörig, ska övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

Artikel 18

Käromål som har samband med varandra

1. Om käromål som har samband med varandra prövas vid domstolar i olika medlemsstater, får varje domstol utom den vid vilken talan först väcktes låta handläggningen av målet vila.

2. Om dessa mål prövas i första instans får varje domstol, utom den vid vilken talan först väcktes, också avvisa talan på begäran av en av parterna, om den domstol vid vilken talan först väcktes är behörig att pröva de berörda käromålen och dess lag tillåter förening av dessa.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska käromål anses ha samband med varandra om de är så förenade att en gemensam handläggning och dom är påkallad för att undvika att oförenliga domar meddelas som en följd av att käromålen prövas i olika rättegångar.

Artikel 19

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder, som kan vidtas enligt lagen i en medlemsstat, får begäras hos domstolarna i den staten, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 20

Universell tillämpning

Den lag som anges i denna förordning ska tillämpas oavsett om det är en medlemsstats lag eller inte.

Artikel 21

Allmän regel

1. Om inte annat anges i denna förordning ska den lag som är tillämplig på arvet i dess helhet vara lagen i den stat där den avlidne hade hemvist vid sin död.

2. Om det undantagsvis framgår av alla omständigheter i fallet att den avlidne vid sin död uppenbart hade en närmare anknytning till en annan stat än den vars lag skulle vara tillämplig enligt punkt 1, ska lagen i den andra staten vara tillämplig på arvet.

Artikel 22

Lagval

1. En person får låta rätten till sitt arv i dess helhet styras av lagen i den stat där personen är medborgare vid tidpunkten för sitt val eller vid sin död.

En person som är medborgare i flera länder får välja lagen i en av de stater i vilken personen är medborgare vid tidpunkten för sitt beslut eller vid sin död.

2. Lagvalet ska uttryckligen anges i en förklaring i form av ett förordnande om kvarlåtenskap eller framgå av villkoren i ett sådant.

3. Det är den valda lagens regler som ska tillämpas på frågan om den materiella giltigheten för den handling genom vilken lagvalet gjordes.

4. Om lagvalet ändras eller återkallas ska samma formkrav ställas som vid ändringar eller återkallanden av förordnanden om kvarlåtenskap.

Artikel 23

Den tillämpliga lagens räckvidd

1. Den lag som anvisas enligt artikel 21 eller 22 ska styra arvet i dess helhet.

2. Den lagen ska i synnerhet reglera

a) orsak, tidpunkt och plats för inledningen av arvsförfarandet,

b) fastställandet av förmånstagarna, deras respektive andelar samt de förpliktelser som de kan komma att åläggas enligt den avlidnes sista vilja samt fastställandet av övriga arvsrätter, inbegripet efterlevande makes, makas eller partners arvsrätt,

c) förmågan att ärva,

d) arvlöshetsförklaring och förverkande av rätt på grund av beteende,

e) överföring av de tillgångar, rättigheter och förpliktelser som utgör kvarlåtenskapen till arvingar och eventuella testamentstagare, däribland villkor för och rättsverkningar av accept av eller avstående från arv eller legat,

f) arvingars, testamentsexekutorers och boutredningsmäns befogenheter, särskilt i fråga om försäljning av egendom och betalning till borgenärer, utan att det påverkar de befogenheter som anges i artikel 29.2 och 29.3,

g) ansvaret för skulderna i arvsärendet,

h) den disponibla kvoten, laglotter och andra inskränkningar i rätten att förordna om sin kvarlåtenskap, liksom anspråk som närstående personer till den avlidne kan tänkas ha gentemot dödsboet eller arvingarna,

i) återföring eller nedsättning av gåvor, förskott på arv eller legat vid beräkningen av de olika förmånstagarnas lotter, och

j) arvets uppdelning.

Artikel 24

Förordnanden om kvarlåtenskap som inte är arvsavtal

1. När det gäller ett förordnande om kvarlåtenskap som inte är ett arvsavtal ska prövningen av frågan om huruvida det kan tas upp och dess materiella giltighet regleras av den lag som, enligt denna förordning, skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person som upprättade det om denne avlidit samma dag som förordnandet upprättades.

2. Utan hinder av punkt 1 får en person välja att prövningen av frågan om huruvida hans eller hennes förordnande om kvarlåtenskap kan tas upp och om dess materiella giltighet ska regleras av den lag som den personen kunde ha valt i enlighet med artikel 22 på de däri fastställda villkoren.

3. Punkt 1 ska i tillämpliga fall gälla vid ändring eller återkallande av ett förordnande om kvarlåtenskap som inte är ett arvsavtal. Om ett lagval har gjorts i enlighet med punkt 2 ska ändringen eller återkallandet regleras av den valda lagen.

Artikel 25

Arvsavtal

1. Ett arvsavtal som gäller arv efter en person ska när det gäller frågan om huruvida det kan tas upp, dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, regleras av den lag som, enligt denna förordning, skulle ha varit tillämplig på arvet efter den person om denne hade avlidit samma dag som avtalet ingicks.

2. Arvsavtal efter flera avlidna ska kunna tas upp endast om de kan tas upp enligt alla de lagar som enligt denna förordning skulle ha reglerat arv efter samtliga inblandade personer om dessa avlidit samma dag som avtalet ingicks.

Ett avtal om arv efter en avliden som enligt prövning enligt punkt 1 kan tas upp ska, vad gäller dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, regleras av den lag i punkt 1 till vilken det har närmast anknytning.

3. Utan hinder av punkterna 1 och 2 får parterna välja att arvsavtalet efter en avliden, vad gäller prövningen av frågan om huruvida det kan tas upp, dess materiella giltighet och dess bindande verkningar parterna emellan, inbegripet villkoren för dess upphävande, ska regleras av den lag som den person eller en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs kunde ha valt i enlighet med artikel 22 på de däri fastställda villkoren.

Artikel 26

Materiell giltighet för förordnanden om kvarlåtenskap

1. Vid tillämpningen av artiklarna 24 och 25 ska följande hänföra sig till den materiella giltigheten:

a) Kapaciteten hos den person som upprättar förordnandet om kvarlåtenskap att upprätta ett sådant förordnande.

b) De särskilda skäl som förhindrar den person som upprättar förordnandet att gynna vissa personer eller som förhindrar en person att motta arvsegendom från den person som upprättar förordnandet.

c) Tillåtligheten av företrädare vid upprättandet av ett förordnande om kvarlåtenskap.

d) Tolkningen av förordnandet.

e) Bedrägeri, olaga tvång, misstag och andra frågor gällande samtycket eller avsikten hos den person som upprättar förordnandet.

2. Om en person har kapacitet att upprätta ett förordnande om kvarlåtenskap i enlighet med den lag som är tillämplig i enlighet med artikel 24 eller artikel 25, ska en senare ändring av den tillämpliga lagen inte påverka dennes kapacitet att ändra eller återkalla ett sådant förordnande.

Artikel 27

Formell giltighet för skriftliga förordnanden om kvarlåtenskap

1. Ett skriftligt förordnande om kvarlåtenskap ska anses giltigt till formen om formen uppfyller kraven i lagen

a) i den stat där förordnandet upprättades eller arvsavtalet ingicks,

b) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal var medborgare, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död,

c) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade domicil, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död,

d) i en stat där testatorn eller åtminstone en av de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade sin hemvist, antingen vid tidpunkten för upprättandet av förordnandet eller för ingåendet av avtalet, eller vid sin död, eller

e) vad gäller fast egendom, i den stat där den fasta egendomen är belägen.

Fastställandet av huruvida testatorn eller någon person vars kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal hade domicil i en viss stat ska regleras av lagen i den staten.

2. Punkt 1 ska också tillämpas på förordnanden om kvarlåtenskap som ändrar eller återkallar ett tidigare förordnande. Ändringen eller återkallandet ska också vara giltiga till formen om formen uppfyller kraven i någon av de lagar enligt vilka, i enlighet med punkt 1, det ändrade eller återkallade förordnandet om kvarlåtenskap var giltigt.

3. Vid tillämpningen av denna artikel ska varje lagbestämmelse genom vilken de tillåtna formerna av förordnanden om kvarlåtenskap begränsas på grundval av ålder, nationalitet eller andra personliga förhållanden med avseende på testatorn eller de personer vilkas kvarlåtenskap berörs av ett arvsavtal, anses hänföra sig till formen. Samma regel ska tillämpas på de kvalifikationer som det krävs att vittnen ska inneha för att ett förordnande om kvarlåtenskap ska vara giltigt.

Artikel 28

Formella giltighetskrav på arvinges förklaring om accept eller avstående

En förklaring om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott eller en förklaring som syftar till att begränsa ansvaret för den person som upprättar förklaringen, ska anses vara formellt giltig då den uppfyller kraven i

a) den lag som är tillämplig på arvet enligt artikel 21 eller artikel 22, eller

b) lagen i den stat där den person som upprättar förklaringen har sin hemvist.

Artikel 29

Särskilda regler om utseende av och befogenheter för boutredningsmän i vissa situationer

1. Om det är obligatoriskt att utse en boutredningsman eller om detta är obligatoriskt på begäran enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars domstolar är behöriga att pröva arvsfrågor i enlighet med denna förordning och den lag som är tillämplig på arvet är en utländsk lag får domstolarna i den medlemsstaten, när ansökan görs där, utse en eller flera boutredningsmän enligt sin egen lagstiftning, med förbehåll för de villkor som fastställs i denna artikel.

Den eller de boutredningsmän som utses i enlighet med denna punkt ska vara den eller de personer som har rätt att vara testamentsexekutorer för den avlidne och/eller vara boutredningsmän enligt den lag som är tillämplig på arvet. Om den lagen inte innehåller föreskrifter om boutredningsmän i form av personer som inte är förmånstagare får domstolarna i den medlemsstat där boutredningsmannen ska utses utse en utomstående boutredningsman enligt sin egen lagstiftning om denna lagstiftning så kräver och det rör sig om en allvarlig intressekonflikt mellan förmånstagarna eller mellan förmånstagarna och borgenärerna eller andra personer som har stått som garanter för den avlidnes skulder, oenighet bland förmånstagarna med avseende på boutredningsuppdraget eller ett komplicerat dödsbo att förvalta på grund av typen av tillgångar.

Den eller de boutredningsmän som utses enligt denna punkt ska vara den eller de enda personer som har rätt att utöva de befogenheter som avses i punkt 2 eller 3.

2. Den eller de personer som utses till boutredningsmän enligt punkt 1 ska utöva de boutredningsbefogenheter som de får utöva enligt den lag som är tillämplig på arvet. Den utseende domstolen får i sitt beslut fastställa specifika villkor för utövande av sådana befogenheter i enlighet med den lag som är tillämplig på arvet.

Om den lag som är tillämplig på arvet inte innehåller föreskrifter om befogenheter som är tillräckliga för att bevara dödsboets tillgångar eller skydda borgenärernas rättigheter eller rättigheterna för andra personer som har stått som garanter för den avlidnes skulder får den utseende domstolen besluta att tillåta att boutredningsmannen eller boutredningsmännen utövar kvarstående befogenheter som föreskrivs i detta syfte i den egna lagen, och den får i sin dom fastställa specifika villkor för utövande av sådana befogenheter i enlighet med den lagen.

När boutredningsmannen eller boutredningsmännen utövar sådana kvarstående befogenheter ska de emellertid respektera den lag som är tillämplig på arvet vad avser överföring av arvsegendomen, ansvaret för skulderna i arvsärendet och förmånstagarnas rättigheter, inklusive i förekommande fall arvinges rätt till accept av eller avstående från arvet samt i förekommande fall testamentsexekutorns befogenheter.

3. Utan hinder av punkt 2 får den domstol som utser en eller flera boutredningsmän enligt punkt 1 i undantagsfall, där den lag som är tillämplig på arvet är lagen i en tredjestat, besluta att ge dessa boutredningsmän alla de befogenheter som föreskrivs i lagen i den medlemsstat där de utses.

När boutredningsmännen utövar sådana befogenheter ska de emellertid i synnerhet respektera fastställandet av förmånstagarna och deras arvsrätter, inklusive deras rätt till en laglott eller anspråk gentemot dödsboet eller arvingarna enligt den lag som är tillämplig på arvet.

Artikel 30

Särskilda regler som fastställer begränsningar för eller påverkar arvskiftet med avseende på vissa tillgångar

Om lagen i den stat där vissa typer av fast egendom, vissa företag eller andra särskilda kategorier av tillgångar är belägna innehåller särskilda regler som med hänsyn till ekonomiska, familjerättsliga eller sociala förhållanden fastställer begränsningar för eller påverkar arvet med avseende på dessa tillgångar, ska dessa särskilda regler tillämpas på arvet i den utsträckning dessa regler enligt lagen i den staten är tillämpliga oavsett vilken lag som är tillämplig på arvet.

Artikel 31

Anpassning av sakrätter

Om en person åberopar en sakrätt som vederbörande har rätt till enligt den lag som är tillämplig på arvet och denna sakrätt är okänd i lagen i den medlemsstat där rätten åberopas, ska denna sakrätt, om det är nödvändigt och i möjligaste mån, anpassas till den närmast likvärdiga sakrätten enligt den statens lagstiftning med beaktande av de syften och intressen som den specifika sakrätten motiveras av och av den verkan den har.

Artikel 32

Samtidigt avlidna

När två eller flera personer vars arv regleras i olika lagstiftningar avlider under sådana omständigheter att det råder ovisshet om vem som avlidit först, och om dessa lagar har skilda bestämmelser eller saknar bestämmelser i denna situation, ska ingen av de avlidna ha någon arvsrätt till den andras eller de övrigas arv.

Artikel 33

Arv där arvinge saknas

I den mån det enligt den lag som är tillämplig på arvet enligt denna förordning saknas arvinge eller testamentstagare som utsetts i ett förordnande om kvarlåtenskap för samtliga tillgångar, och fysiska personer enligt den legala arvsordningen, ska den i enlighet därmed anvisade lagen inte utesluta rätten för en medlemsstat eller en enhet som den medlemsstaten utsett i detta syfte att i enlighet med sin nationella lagstiftning överta den del av kvarlåtenskapen som är belägen på dess territorium under förutsättning att borgenärerna har rätt att kräva att deras fordringar tillgodoses från alla tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen.

Artikel 34

Återförvisning

1. När det i denna förordning föreskrivs att lagen i en viss tredjestat ska tillämpas avses gällande rättsregler i det landet, däribland dess internationella privaträtt i den mån dessa regler hänvisar till

a) lagen i en medlemsstat, eller

b) lagen i en annan tredjestat som tillämpar sin egen lag.

2. Återförvisning ska inte tillämpas i fråga om den lagstiftning som avses i artiklarna 21.2, 22, 27, 28 b och 30.

Artikel 35

Grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*)

Tillämpning av en bestämmelse i lagen i en viss stat som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*).

Artikel 36

Stater med mer än en rättsordning – territoriella lagkonflikter

1. I de fall den bestämda lagen enligt denna förordning är lagen i en stat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för arv efter avliden, är det de interna lagvalsreglerna i den staten som ska avgöra vilken territoriell enhets rättsregler som ska tillämpas.

2. Om sådana interna lagvalsregler saknas ska

a) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om den avlidnes hemvist, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där den avlidne hade hemvist vid sin död,

b) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om den avlidnes nationalitet, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet som den avlidne hade den närmaste anknytningen till,

c) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med varje annan bestämmelse som anger andra omständigheter som anknytningskriterier, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där dessa omständigheter föreligger.

3. Utan hinder av punkt 2 ska varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med artikel 27, i avsaknad av interna lagvalsregler i den staten, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet som testatorn eller de personer vilkas arv berörs av ett arvsavtal hade den närmaste anknytningen till.

Artikel 37

Stater med mer än en rättsordning – lagkonflikter avseende olika kategorier av personer

Med avseende på en stat som har två eller flera rättsordningar eller regelverk som är tillämpliga på olika kategorier av personer när det gäller arv, ska varje hänvisning till lagen i den staten förstås som en hänvisning till den rättsordning eller det regelverk som är tillämpligt enligt gällande regler i den staten. I avsaknad av sådana regler ska den rättsordning eller det regelverk tillämpas som den avlidne hade den närmaste anknytningen till.

Artikel 38

Icke-tillämpning av förordningen på interna lagkonflikter

En medlemsstat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för arv behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

KAPITEL IV

DOMARS ERKÄNNANDE, VERKSTÄLLBARHET OCH VERKSTÄLLIGHET

Artikel 39

Erkännande

1. En dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i övriga medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Varje berörd part som tar upp frågan om huruvida en dom ska erkännas eller inte som huvudfrågan i en tvist, kan i enlighet med förfarandet i artiklarna 45–58 ansöka om att domen ska erkännas.

3. Om frågan huruvida en dom ska erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat, får den domstolen avgöra frågan om erkännande.

Artikel 40

Skäl för att vägra erkännande

En dom ska inte erkännas om

a) ett erkännande uppenbart strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där domen görs gällande,

b) om det är en tredskodom eller en annan dom som har meddelats mot en utebliven svarande och svaranden inte har delgivits stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett lämpligt sätt för att kunna förbereda sitt svaromål, såvida inte svaranden haft möjlighet att överklaga domen men underlåtit detta,

c) om den är oförenlig med en dom som har meddelats i ett mål mellan samma parter i den medlemsstat där domen görs gällande,

d) om den är oförenlig med en dom som tidigare har meddelats i en annan medlemsstat eller i ett tredjestat i ett mål mellan samma parter och rörande samma sak, om den först meddelade domen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där domen görs gällande.

Artikel 41

Ingen omprövning i sak

En dom som har meddelats i en medlemsstat får under inga omständigheter omprövas i sak.

Artikel 42

Vilandeförklaring av mål som rör erkännande

Om det vid en domstol i en medlemsstat görs gällande att en dom som har meddelats i en annan medlemsstat ska erkännas, får domstolen låta handläggningen av målet vila om ändring i domen har sökts genom ordinära rättsmedel i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 43

Verkställbarhet

En dom som har meddelats i en medlemsstat och som är verkställbar i den staten ska kunna verkställas i en annan medlemsstat sedan domen efter ansökan från en berörd part har förklarats vara verkställbar i sistnämnda medlemsstat i enlighet med förfarandet i artiklarna 45–58.

Artikel 44

Fastställande av domicil

För att i samband med förfarandet enligt artiklarna 45–58 kunna fastställa huruvida en part har domicil i den verkställande medlemsstaten, ska den domstol vid vilken talan väckts tillämpa den medlemsstatens interna lag.

Artikel 45

Lokala domstolars behörighet

1. En ansökan om verkställbarhetsförklaring ska göras vid den domstol eller den behöriga myndighet i den verkställande medlemsstaten som den medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 78.

2. Den lokala behörigheten ska bestämmas utifrån domicilet för den part mot vilken verkställighet begärs eller utifrån den plats där verkställighet ska ske.

Artikel 46

Förfarande

1. Ansökningsförfarandet ska regleras av lagen i den verkställande medlemsstaten.

2. Sökanden ska inte åläggas att ha en postadress eller ett bemyndigat ombud i den verkställande medlemsstaten.

3. Ansökan ska åtföljas av följande handlingar:

a) En kopia av domen som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas.

b) Det intyg som utfärdats av domstol eller behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 47.

Artikel 47

Underlåtenhet att inge intyg

1. Om intyget enligt artikel 46.3 b inte har ingetts, kan domstolen eller den behöriga myndigheten bestämma en tid inom vilken det ska inges, eller godta en likvärdig handling eller, om tillgängliga uppgifter kan anses tillräckliga, befria sökanden från skyldigheten att ge in det.

2. Om domstolen eller den behöriga myndigheten begär det, ska en översättning av handlingarna ges in. Översättningen ska göras av en person som är behörig att göra översättningar i någon av medlemsstaterna.

Artikel 48

Verkställbarhetsförklaring

Domen ska förklaras vara verkställbar omedelbart efter fullgörandet av formaliteterna i artikel 46 utan någon förnyad prövning enligt artikel 40. I detta skede av förfarandet ska den part mot vilken verkställighet begärs inte ges tillfälle att yttra sig över ansökan.

Artikel 49

Underrättelse om beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring

1. Sökanden ska snarast och i enlighet med det förfarande som anges i lagen i den verkställande medlemsstaten underrättas om det beslut som har meddelats med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Den part mot vilken verkställighet begärs ska delges verkställbarhetsförklaringen tillsammans med beslutet, såvida inte detta redan delgivits denna part.

Artikel 50

Ansökan om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring

1. Var och en av parterna får ansöka om ändring av beslutet med anledning av ansökan om verkställbarhetsförklaring.

2. Ansökan om ändring ska göras vid den domstol som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen enligt artikel 78.

3. Ansökan om ändring ska handläggas i enlighet med de bestämmelser som gäller för kontradiktoriska förfaranden.

4. Om den part mot vilken verkställighet begärs underlåter att inställa sig vid den domstol som handlägger ansökan om ändring, ska artikel 16 tillämpas även om denna part inte har domicil i en medlemsstat.

5. Ansökan om ändring av en verkställbarhetsförklaring ska göras inom 30 dagar efter delgivningen av denna. Om den part mot vilken verkställighet begärs har domicil i en annan medlemsstat än den där verkställbarhetsförklaringen meddelades, ska fristen för att söka ändring vara 60 dagar och löpa från den dag då beslutet delgavs honom eller henne, antingen personligen eller i hans eller hennes bostad. Fristen får inte förlängas på grund av långt avstånd.

Artikel 51

Talan mot avgörandet med anledning av ansökan om ändring

Mot det avgörande som meddelas med anledning av att ändringen har sökts får talan föras endast genom det förfarande som den berörda medlemsstaten har meddelat till kommissionen i enlighet med artikel 78.

Artikel 52

Avslag på en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphävande av verkställbarhetsförklaringen

Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs enligt artikel 50 eller artikel 51 får avslå en ansökan om verkställbarhetsförklaring eller upphäva verkställbarhetsförklaringen endast på någon av de grunder som anges i artikel 40. Den ska meddela sitt avgörande utan dröjsmål.

Artikel 53

Vilandeförklaring av mål

Den domstol som handlägger verkställighetsfrågan efter det att ändring har sökts enligt artiklarna 50 eller 51 ska efter ansökan från motparten låta handläggningen av målet vila, om verkställigheten av avgörandet i ursprungsmedlemsstaten skjuts upp på grund av att talan mot domen har förts.

Artikel 54

Interimistiska åtgärder, inbegripet säkerhetsåtgärder

1. Om en dom ska erkännas i enlighet med detta kapitel, ska ingenting hindra sökanden från att begära interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, enligt lagen i den verkställande medlemsstaten, utan att det krävs någon verkställbarhetsförklaring enligt artikel 48.

2. En verkställbarhetsförklaring ska automatiskt medföra att säkerhetsåtgärder får vidtas.

3. Så länge den i artikel 50.5 angivna fristen för att söka ändring av verkställighetsförklaringen inte har löpt ut och intill dess att beslut har meddelats med anledning av att ändring sökts, får inga andra åtgärder för verkställighet än säkerhetsåtgärder vidtas mot gäldenärens egendom.

Artikel 55

Partiell verkställbarhet

1. Om en dom omfattar flera yrkanden och verkställbarhetsförklaringen inte kan meddelas för domen i dess helhet, ska domstolen eller den behöriga myndigheten meddela den i fråga om ett eller flera av dem.

2. Sökanden kan begära en verkställbarhetsförklaring som är begränsad till delar av en dom.

Artikel 56

Rättshjälp

Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis hade rättshjälp eller var befriad från kostnader och avgifter, ska denne vid en eventuell ansökan om verkställbarhetsförklaring vara berättigad till rättshjälp eller kostnads- och avgiftsbefrielse i största möjliga utsträckning enligt lagen i verkställighetsmedlemsstaten.

Artikel 57

Ingen säkerhet, borgen eller deposition

Ingen säkerhet, borgen eller deposition, oavsett dess benämning, får krävas av den part som i en medlemsstat ger in en ansökan om erkännande, verkställbarhet eller verkställighet av en dom som har meddelats i en annan medlemsstat, på den grunden att denne är utländsk medborgare eller inte har domicil eller hemvist i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 58

Ingen avgift eller skatt

Ingen avgift eller skatt som är beräknad efter tvisteföremålets värde får tas ut i den verkställande medlemsstaten vid ett förfarande som avser en verkställbarhetsförklaring.

KAPITEL V

OFFICIELLA HANDLINGAR OCH FÖRLIKNINGAR INFÖR DOMSTOL

Artikel 59

Godkännande av officiella handlingar

1. En officiell handling som har fastställts i en medlemsstat ska ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som den har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt, under förutsättning att detta inte uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten.

En person som önskar använda sig av en officiell handling i en annan medlemsstat får begära att den utfärdande myndigheten i ursprungsmedlemsstaten fyller i det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2 och anger den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.

2. En klagan över en officiell handlings äkthet, ska göras vid domstol i ursprungsmedlemsstaten och avgöras enligt den statens lagstiftning. En officiell handling som omfattas av klagomålet ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.

3. Alla klagomål som gäller rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som upptagits i en officiell handling ska göras vid de domstolar som är behöriga enligt denna förordning och ska avgöras i enlighet med tillämplig lag enligt kapitel III. Den officiella handling som omfattas av ett klagomål ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.

4. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är avhängig av en fråga som är av prejudiciell betydelse och som gäller de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som upptagits i en officiell handling på arvsområdet, ska den domstolen ha behörighet att avgöra frågan.

Artikel 60

Officiella handlingars verkställbarhet

1. En officiell handling som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 45–58.

2. Vid tillämpningen av artikel 46.3 b ska den myndighet som har fastställt den officiella handlingen efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs i enlighet med artikel 50 eller artikel 51 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av den officiella handlingen uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

Artikel 61

Verkställbarhet av förlikningar inför domstol

1. En förlikning som ingåtts inför domstol och som är verkställbar i ursprungsmedlemsstaten ska efter ansökan från en berörd part i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 45–58 förklaras vara verkställbar i en annan medlemsstat.

2. Vid tillämpning av artikel 46.3 b ska den domstol som godkände förlikningen eller inför vilken den ingicks efter ansökan från en berörd part utfärda ett intyg med hjälp av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Den domstol vid vilken ansökan om ändring görs i enlighet med artikel 50 eller artikel 51 ska vägra att utfärda eller återkalla en verkställbarhetsförklaring endast om verkställighet av förlikningen inför domstol uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den verkställande medlemsstaten.

KAPITEL VI

EUROPEISKT ARVSINTYG

Artikel 62

Inrättande av ett europeiskt arvsintyg

1. Genom denna förordning inrättas ett europeiskt arvsintyg (nedan kallat *arvsintyget*) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel 69.

2. Det ska inte vara obligatoriskt att använda ett arvsintyg.

3. Arvsintyget ska inte ersätta nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna. När det har utfärdats för användning i en annan medlemsstat ska arvsintyget emellertid även ha de verkningar som förtecknas i artikel 69 i den medlemsstat vars myndigheter utfärdade det i enlighet med detta kapitel.

Artikel 63

Arvsintygets syfte

1. Arvsintyget ska användas av arvingar, testamentstagare som har direkta rättigheter i arvet och testamentsexekutorer eller boutredningsmän som i en annan medlemsstat behöver åberopa sin ställning eller utöva sina rättigheter som arvingar eller testamentstagare och/eller sina befogenheter som testamentsexekutorer eller boutredningsmän.

2. Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott.

b) Tilldelning av en specifik tillgång eller specifika tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen till arvinge eller i förekommande fall testamentstagare som anges i arvsintyget.

c) Befogenheter för den person som i arvsintyget anges som testamentsexekutor eller boutredningsman.

Artikel 64

Behörighet att utfärda europeiskt arvsintyg

Arvsintyget ska utfärdas i den medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt artikel 4, 7, 10 eller 11. Utfärdande myndighet ska vara

a) en domstol enligt definitionen i artikel 3.2 eller

b) en annan myndighet som enligt nationell rätt är behörig att handlägga arvsärenden.

Artikel 65

Ansökan om arvsintyg

1. Arvsintyg ska utfärdas efter ansökan från en sådan person som avses i artikel 63.1 (nedan kallad *sökanden*).

2. Vid inlämning av ansökan får sökanden använda sig av det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

3. Ansökan ska innehålla den information som förtecknas nedan, såvitt denna information är känd för sökanden och behövs för att den utfärdande myndigheten ska kunna intyga de omständigheter som sökanden vill ha bestyrkta, och ska åtföljas av alla relevanta handlingar antingen i original eller i form av kopior som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 66.2:

a) Personuppgifter om den avlidne: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress vid dödstillfället, dödsdatum och dödsort.

b) Personuppgifter om sökanden: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress samt uppgifter om eventuell anknytning till den avlidne.

c) Personuppgifter om sökandens företrädare om sådan finns: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, adress och bevis för status som företrädare.

d) Personuppgifter om den avlidnes make, maka eller partner och i förekommande fall f.d. make, maka eller partner: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns) och adress.

e) Personuppgifter om andra eventuella förmånstagare som utsetts i ett förordnande om kvarlåtenskap och/eller automatiskt: efternamn och samtliga förnamn eller organisationsnamn, identifikationsnummer (om sådant finns) och adress.

f) Arvsintygets avsedda ändamål i enlighet med artikel 63.

g) I förekommande fall, kontaktuppgifter för den domstol eller behöriga myndighet som handlägger eller har handlagt själva arvet.

h) De omständigheter som i förekommande fall ligger till grund för sökandens krav på rätt till arvsegendom i egenskap av förmånstagare och/eller rätt att verkställa den avlidnes testamente och/eller rätt att förvalta den avlidnes kvarlåtenskap.

i) Angivande av huruvida den avlidne hade upprättat ett förordnande om kvarlåtenskap; om varken originalet eller en kopia har bifogats, ska uppgifter lämnas om var originalet finns.

j) Angivande av huruvida den avlidne hade ingått äktenskapsförord eller ett avtal avseende ett förhållande som kan ha jämförbar verkan med äktenskap; om varken originalet eller en kopia har bifogats, ska uppgifter lämnas om var originalet finns.

k) Angivande av huruvida någon av förmånstagarna har avgett någon förklaring om accept av eller i förekommande fall avstående från arvet.

l) En förklaring om att de uppgifter som ska styrkas, såvitt sökanden känner till, inte är föremål för någon tvist.

m) Annan information som sökanden anser vara av intresse för utfärdandet av arvsintyget.

Artikel 66

Prövning av ansökan

1. Vid mottagandet av ansökan ska den utfärdande myndigheten kontrollera den information och de förklaringar och handlingar samt annan bevisning som sökanden tillhandahåller. Den ska självmant göra de utredningar som krävs för att kontrollera de uppgifter som lämnats om detta föreskrivs eller är tillåtet i den lag som gäller för myndigheten eller uppmana sökanden att lämna ytterligare bevisning som myndigheten anser vara nödvändig.

2. Om sökanden inte har kunnat lämna kopior av de relevanta handlingarna som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, får den utfärdande myndigheten besluta att godta annan form av bevisning.

3. Om detta föreskrivs i den lag som gäller för myndigheten och på de villkor som där fastställs, får den utfärdande myndigheten begära att förklaringar avges under ed eller genom försäkran om kända förhållanden i stället för en ed.

4. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att informera förmånstagarna om ansökan om ett arvsintyg. Den ska, om detta är nödvändigt för fastställandet av de omständigheter som ska styrkas, höra berörda personer eller testamentsexekutorer eller boutredningsmän och göra offentliga tillkännagivanden som syftar till att ge andra eventuella förmånstagare möjligheten att åberopa sina rättigheter.

5. Vid tillämpning av denna artikel ska en medlemsstats behöriga myndighet på begäran ge den utfärdande myndigheten i en annan medlemsstat tillgång till information från i synnerhet fastighetsregister, folkbokföringsregister och register som avser handlingar och omständigheter som är relevanta för arvet eller för makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden som avser den avlidne, i de fall den behöriga myndigheten enligt nationell lagstiftning skulle ha rätt att ge en annan nationell myndighet tillgång till sådan information.

Artikel 67

Utfärdande av arvsintyg

1. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda arvsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den ska använda det formulär som utarbetats i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

Den utfärdande myndigheten ska i synnerhet inte utfärda arvsintyget

a) om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas eller

b) om arvsintyget inte skulle vara förenligt med ett beslut som omfattar samma uppgifter.

2. Den utfärdande myndigheten ska vidta alla åtgärder som krävs för att informera alla förmånstagarna om utfärdandet av arvsintyget.

Artikel 68

Arvsintygets innehåll

Arvsintyget ska innehålla följande information i den utsträckning som behövs för det ändamål som arvsintyget utfärdas för:

a) Den utfärdande myndighetens namn och adress.

b) Ärendenummer.

c) De omständigheter som ligger till grund för den utfärdande myndighetens bedömning att den är behörig att utfärda arvsintyget.

d) Datum för utfärdandet.

e) Personuppgifter om sökanden: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress samt uppgifter om eventuell anknytning till den avlidne.

f) Personuppgifter om den avlidne: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn, kön, födelsedatum och födelseort, civilstånd, nationalitet, identifikationsnummer (om sådant finns), adress vid dödstillfället, dödsdatum och dödsort.

g) Personuppgifter om förmånstagarna: efternamn (i förekommande fall: efternamn vid födseln), samtliga förnamn och identifikationsnummer (om sådant finns).

h) Information om äktenskapsförord som den avlidne har ingått eller i förekommande fall ett avtal som den avlidne ingått avseende ett förhållande som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har jämförbar verkan med äktenskap samt information om makarnas förmögenhetsförhållanden eller motsvarande förmögenhetsförhållanden.

i) Vilken lag som är tillämplig på arvet och de omständigheter som ligger till grund för fastställandet av vilken lag som är tillämplig.

j) Uppgifter om huruvida det rör sig om arv enligt den legala arvsordningen eller en testamentarisk arvsordning enligt ett förordnande om kvarlåtenskap, inbegripet uppgifter om omständigheter som ligger till grund för de rättigheter och/eller befogenheter som tillkommer arvingarna, testamentstagarna, testamentsexekutorerna eller boutredningsmännen.

k) I förekommande fall omnämnande av vilken typ av accept av eller avstående från arv som var och en av förmånstagarna har gjort.

l) Uppgift om varje arvinges arvslott och i förekommande fall en förteckning över rättigheterna och/eller tillgångarna för varje arvinge.

m) En förteckning över rättigheterna och/eller tillgångarna för varje testamentstagare.

n) Begränsningarna när det gäller arvingarnas och i förekommande fall testamentstagarnas rättigheter enligt den lag som är tillämplig på arvet och/eller enligt ett förordnande om kvarlåtenskap.

o) Testamentsexekutorns och/eller boutredningsmannens befogenheter och begränsningarna av sådana befogenheter enligt den på arvet tillämpliga lagen och/eller enligt ett förordnande om kvarlåtenskap.

Artikel 69

Arvsintygets rättsverkningar

1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.

3. Varje person som utifrån den information som ges i arvsintyget gör betalningar eller överlåter egendom till en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att ta emot betalning eller egendom ska anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att ta emot betalning eller egendom, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

4. Om en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att förfoga över arvsegendom förfogar över sådan egendom till förmån för en annan person, ska denna andra person, om denne agerar utifrån den information som ges i arvsintyget, anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att förfoga över den berörda egendomen, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

5. Arvsintyget ska utgöra en giltig handling för registrering av arvsegendomen, i det relevanta registret i en medlemsstat utan att det påverkar tillämpningen av artikel 1.2 k och 1.2 l.

Artikel 70

Bestyrkta kopior av arvsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska behålla originalet av arvsintyget och ska utfärda en eller flera bestyrkta kopior till sökanden och till varje person som visar legitimt intresse.

2. Den utfärdande myndigheten ska, för de ändamål som anges i artiklarna 71.3 och 73.2, upprätta en förteckning över personer till vilka bestyrkta kopior har utfärdats i enlighet med punkt 1.

3. De bestyrkta kopior som utfärdas ska vara giltiga under en begränsad period på sex månader, vilket ska anges med förfallodatum på den bestyrkta kopian. I vederbörligen motiverade undantagsfall får den utfärdande myndigheten, genom undantag, besluta att giltighetstiden ska förlängas. Så snart som denna period har löpt ut ska varje person som innehar en bestyrkt kopia för att kunna använda arvsintyget för de ändamål som anges i artikel 63 ansöka om en förlängning av giltighetstiden för den bestyrkta kopian eller begära en ny bestyrkt kopia från den utfärdande myndigheten.

Artikel 71

Rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller på eget initiativ rätta skrivfel i arvsintyget.

2. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.

3. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 70.1 om korrigeringar, ändringar eller återkallelse av intyget.

Artikel 72

Rättsmedel

1. Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 67 kan bestridas av varje person som har rätt att ansöka om ett arvsintyg.

Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artiklarna 71 och 73.1 a kan bestridas av varje person som visar legitimt intresse.

Klagomålet ska lämnas in till en rättslig myndighet i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagen i denna stat.

2. Om ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt, ska den behöriga rättsliga myndigheten korrigera, ändra eller återkalla arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar arvsintyget.

Om vägran att utfärda ett arvsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara omotiverad, ska den behöriga rättsliga myndigheten utfärda arvsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten gör en ny bedömning av fallet och fattar ett nytt beslut.

Artikel 73

Hävning av arvsintygets rättsverkningar

1. Arvsintygets rättsverkningar kan hävas av

a) den utfärdande myndigheten, på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse, i avvaktan på en ändring eller återkallelse av arvsintyget i enlighet med artikel 71, eller

b) den rättsliga myndigheten, på begäran av varje person som har rätt att bestrida ett beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 72, i avvaktan på ett sådant bestridande.

2. Den utfärdande myndigheten eller i förekommande fall den rättsliga myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 70.1 om eventuell hävning av arvsintygets rättsverkningar.

Under hävningen av arvsintygets rättsverkningar får inga ytterligare bestyrkta kopior av arvsintyget utfärdas.

KAPITEL VII

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 74

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas med avseende på handlingar som har utfärdats i en medlemsstat inom ramen för denna förordning.

Artikel 75

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av internationella konventioner i vilka en eller flera medlemsstater är part när denna förordning antas och vilka gäller frågor som omfattas av denna förordning.

Särskilt de medlemsstater som är avtalsslutande parter i Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 rörande lagkonflikter i fråga om formen för testamentariska förordnanden ska fortsätta att tillämpa reglerna i denna konvention i stället för artikel 27 i denna förordning avseende testamentens och gemensamma testamentens formella giltighet.

2. Utan hinder av punkt 1 ska denna förordning mellan medlemsstaterna ha företräde framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem, i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.

3. Denna förordning ska inte hindra tillämpningen av konventionen av den 19 november 1934 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge innehållande internationella privaträttsliga bestämmelser om arv, testamente och boutredning, ändrad genom en mellanstatlig överenskommelse mellan dessa stater av den 1 juni 2012, av de medlemsstater som är parter i konventionen, i den utsträckning som konventionen föreskriver

a) regler avseende förvaltningen av dödsboet såsom anges i konventionen och medverkan av myndigheter i de fördragsslutande staterna, och

b) enklare och snabbare förfaranden för erkännande och verkställighet av domar i samband med arv.

Artikel 76

Förhållandet till rådets förordning (EG) nr 1346/2000

Denna förordning ska inte påverka tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 1346/2000 av den 29 maj 2000 om insolvensförfaranden [1].

Artikel 77

Information tillgänglig för allmänheten

Medlemsstaterna ska, i syfte att göra informationen tillgänglig för allmänheten inom ramen för det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, förse kommissionen med en kort sammanfattning av sin nationella lagstiftning om arvsrätt och de nationella förfarandena rörande arvsrätt, inbegripet information om vilken typ av myndighet som har befogenhet i arvsfrågor och information om vilken typ av myndighet som har befogenhet att ta emot förklaringar om accept av eller avstående från arv, legat eller laglott.

Medlemsstaterna ska också tillhandahålla faktablad med en förteckning över de handlingar eller den information som vanligtvis krävs för att registrera fast egendom som är belägen på deras territorium.

Medlemsstaterna ska fortlöpande uppdatera denna information.

Artikel 78

Information om kontaktuppgifter och förfaranden

1. Senast den 16 januari 2014 ska medlemsstaterna meddela kommissionen

a) namn och kontaktuppgifter för de domstolar eller myndigheter som har behörighet att behandla ansökningar om verkställbarhetsförklaring i enlighet med artikel 45.1 och överklaganden av beslut med anledning av sådana ansökningar i enlighet med artikel 50.2,

b) de förfaranden för överklagande av avgörandet som meddelas med anledning av att ändring har sökts som avses i artikel 51,

c) relevant information om de myndigheter som är behöriga att utfärda arvsintyget enligt artikel 64, och

d) de rättsmedel som avses i artikel 72.

Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om senare ändringar av denna information.

[1] EGT L 160, 30.6.2000, s. 1.

2. Kommissionen ska i *Europeiska unionens officiella tidning* offentliggöra de uppgifter som meddelas enligt punkt 1, med undantag av adresser och andra kontaktuppgifter för de domstolar och myndigheter som avses i punkt 1.a.

3. Kommissionen ska göra alla de uppgifter som meddelas enligt punkt 1 tillgängliga för allmänheten på annat lämpligt sätt, framför allt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 79

Upprättande och senare ändringar av den förteckning som innehåller den information som avses i artikel 3.2

1. Kommissionen ska på grundval av underrättelserna från medlemsstaterna upprätta den förteckning över andra myndigheter och rättstillämpare som avses i artikel 3.2.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om alla senare ändringar av informationen som denna förteckning innehåller. Kommissionen ska ändra förteckningen i enlighet därmed.

3. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen och alla senare ändringar i *Europeiska unionens officiella tidning*.

4. Kommissionen ska på varje annat lämpligt sätt offentliggöra alla upplysningar som anmälts i enlighet med punkterna 1 och 2, särskilt genom det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område.

Artikel 80

Upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 46, 59, 60, 61, 65 och 67

Kommissionen ska anta genomförandeakter om upprättande och senare ändringar av de intyg och formulär som avses i artiklarna 46, 59, 60, 61, 65 och 67. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 81.2.

Artikel 81

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Artikel 82

Översyn

Senast den 18 augusti 2025 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av denna förordning, med en utvärdering av eventuella praktiska problem som har uppstått i samband med parallella förlikningar som ingås utanför domstol i fråga om arvskiften i olika medlemsstater eller en förlikning utanför domstol som ingås i en medlemsstat parallellt med en förlikning som ingås inför en domstol i en annan medlemsstat. Rapporten ska vid behov åtföljas av förslag till ändringar.

Artikel 83

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska vara tillämplig på arv efter personer som avlidit på eller efter den 17 augusti 2015.

2. Om den avlidne före den 17 augusti 2015 hade valt vilken lag som skulle vara tillämplig på arvet, ska detta val anses giltigt, om det uppfyller villkoren i kapitel III eller om det är giltigt vid tillämpningen av den internationella privaträtt som var gällande då lagvalet gjordes, i den stat där den avlidne hade sin hemvist eller i någon eller några av de stater där den avlidne var medborgare.

3. Ett förordnande om kvarlåtenskap som gjordes före den 17 augusti 2015 ska vara godtagbart och giltigt i sak och till formen, om det uppfyller villkoren i kapitel III eller om det är godtagbart och giltigt i sak och till formen vid tillämpningen av den internationella privaträtt som var gällande då förordnandet gjordes, i den stat där den avlidne hade sin hemvist eller i någon eller några av de stater där han var medborgare eller i den medlemsstat där den myndighet som handlägger arvet är belägen.

4. Om ett förordnande om kvarlåtenskap gjordes före den 17 augusti 2015 i enlighet med den lag som den avlidne kunde ha valt i enlighet med denna förordning ska den lagen anses ha valts som den lag som är tillämplig på arvet.

Artikel 84

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 17 augusti 2015, med undantag för artiklarna 77 och 78, som ska tillämpas från och med den 16 januari 2014, och artiklarna 79, 80 och 81, som ska tillämpas från och med den 5 juli 2012.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Strasbourg den 4 juli 2012.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
M. SCHULZ	A. D. MAVROYIANNIS
Ordförande	*Ordförande*